

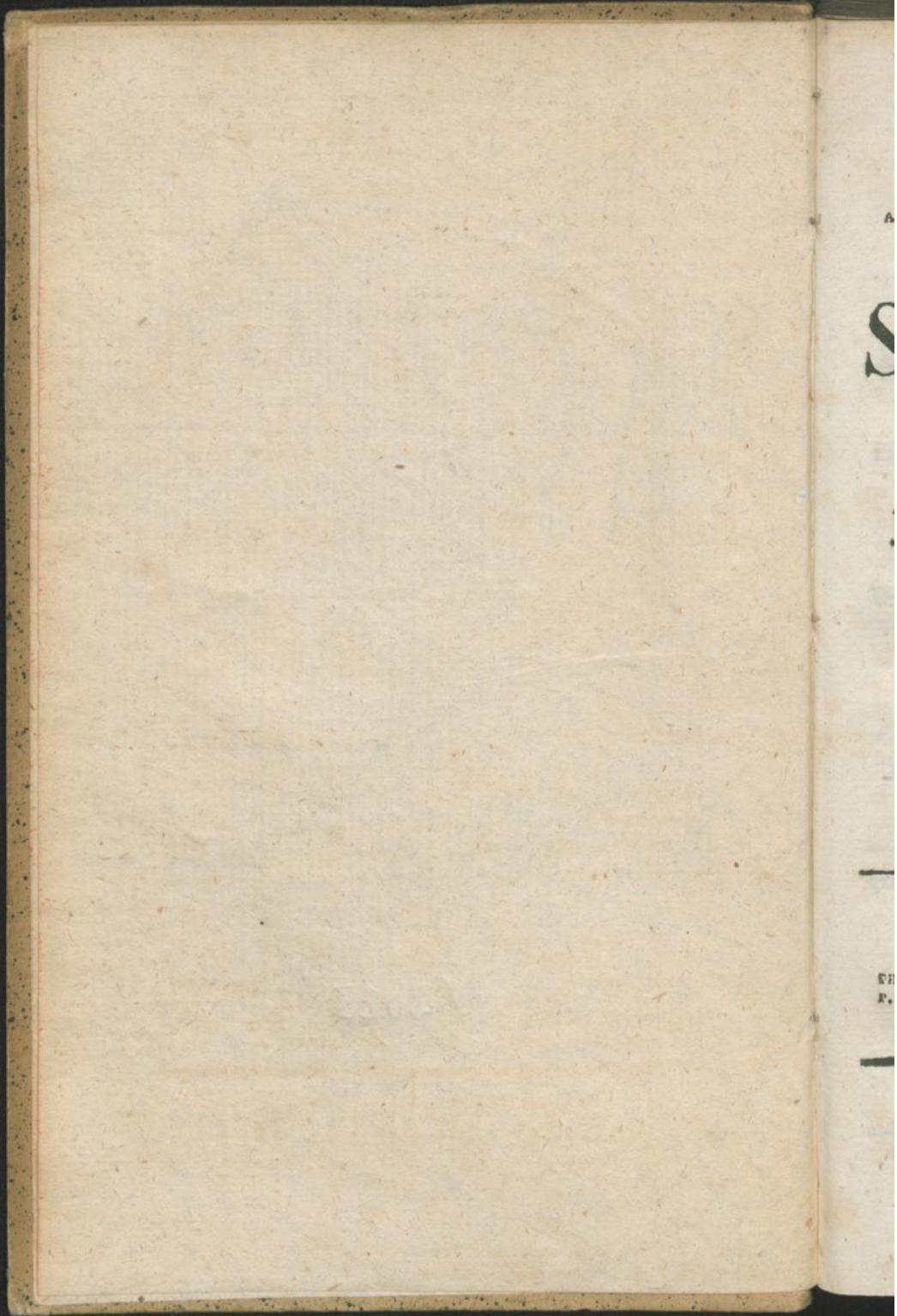
Dv 1940¹³ / 3

Dv 1940³ / 3

SYSTEMA
MORALIS
COSMOTHECAE
NATURALIS

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
- Mathematische Abt. -
DUSSELDORF
V 2023

CAROLI A LINNÉ,

Equitis aurati de stella polari,

ARCHIATRI REGII, MED. ET BOTAN. PROFESS. UPSAL. ACAD. PARIS.

UPSAL. HOLM. PETROPOL. BEROLIN. IMPER. LONDIN. ANGL.

MONSP. TOLOS. FLORENT. EDINE. BERN. SOC.

SYSTEMA
NATURAE

PER

REGNA TRIA NATURAE,

SECUNDUM

CLASSES; ORDINES,
GENERA, SPECIES,

CUM

CHARACTERIBUS ET DIFFERENTIIS.

TOMUS III.

EDITIO DECIMA TERTIA, AUCTA, REFORMATA.

CURA

JO. FRID. GMELIN,

PHILOS. ET MED. DOCTOR, HUIUS ET CHEM. IN GEORGIA AUGUSTA PROF.
P. O. ACAD. CAESAR. NATURAE CURIOSORUM ET ELECTORAL. MOGUNTIN.
ERFORDENSIS, NEC NON SOCIET. REG. SCIENT. GOETTINGENSIS,
PHYSICAE TIGURIN., ET METALLICAE MEMBERI.

LIPSIAE, 1793.

IMPENSIS GEORG. EMANUEL. BEER.

CAROLI LINNÆ
SYSTEMA

JEHOVAE est Terra et plenitudo ejus,
orbis terrae, et quae habitant in eo.

Ipse super Maria plantavit eam,
et super Eam firmavit flumina.

Ascenderunt Montes et descenderunt Campi
in locum, quem fundavit eis.

DAVID. XXIV. 1, 2, c. IV. 8,

PRAEFATIO AUTORIS.

LITHOLOGIA mihi cristas non eriget, Lapidem enim, quos quondam in deliciis habui, tradita demum alii disciplina, seposui, neque nunc, nisi laeessitus, recepissim.

PRIMUS anno 1736 Lapidem in *Methodum Systematicam* disposui, constituendo *Genera* fixa *Characteribus* definita, quae omnia non omnibus invisa fuisse, ex scriptis successorum intellexi, quamvis nonnulli meis humeris insistentes, circumspexere alii, quaedam mutando addendoque non sine supercilio.

DEIN surrexere varii Lithologi et Mineralogi consummati: WOLTERS DORF, WALLERIUS, JUSTI, SWAB, CRONSTEDT, VOGEL, qui divino afflatu inspirati sua observata cum erudito orbe communicarunt, quibus, quod infinito labore et sudore montium et Naturae abyssum penetrarunt, sempiterna ab omnibus aequis censoribus debetur gloria; sapientes enim eruditos maligno dente se invicem rodere, non equidem invideo, sed miror magis; at homo natura malus morum cultura et nobiliore educatione emendandus; de ferro est ultima aetas.

MINERALOGI viam Chemicam incedere coacti sunt pro scopo Metallurgo obtinendo, a qua in viam Physicam ascendere alii laborarunt; hi lithologiam sibi vindicarunt tanquam propriam, quemadmodum Medici olim Botanicen. In his primas tenet incertus (*Anonymus in Mineralogia Holm. 1756. oct.*) de cuius autore utar verbis Isaci mutatis: vox Swabii, manus Cronstedti; illius *) enim dogmata dudum in familiariori colloquio audivi, antequam hic adoleverat.

---

*) *Summus Mineralogus* Ant. Swab obiit d. 28. Jan. 1768. aet. 64.

PRAEFATIO AUTORIS.

IPSE Lapidēs non scopo Metallurgico, sed ut Naturae Consultus omnibus gentibus utiles consideravi, Viam Mediam incedere coactus, nec ausus ubique associare germanos fratres (Cretam et Silices;) nec proscribere Genera, quae Natura civitate donavit (Humum, Cotem, Nitrum;) nec separare, quae haec foederato connubio conjunxit (Spati f. Schisti species).

LITHOGENESIAM studiose in itineribus quaesivi, didicique eam absolvi Praecipitatione et Crystallitatione, atque Terras profterni, sed Quartzum, Spatum, Micamque exurgere. Terras femineas dein impraegnari a Salibus masculis, indeque prognasci Nobiliores; horum vero plurimos a Marte, propterea magis mutabili, pro indole cujuscunque conjugis.

SALIUM metamorphosin etiamnum oclusam Lithologis serio commendo, quae si aequae aperta fuerit ac hodie Terrarum janua, nova lux affulgebit Lapidum genesi. Crystallos lapidosas, quod Salibus dudum subjeci (ob rationes alibi *) dadas, et pluribus dein confirmatas, adeoque non mutandas) a variis reprehensus fui, sed vix ab aliis, quam qui ignorant, quid distent Silices a Calce.

PETRARUM ordines nomine, non vero omine, mutavi, uti dudum Mammalia, ne hallucinarentur frivoli.

TERRAS Primitivas lubenter Petris praemisissē, si leges Artis et Naturae admisissent, sed praevidens me incidentem in Scyllam cupientem vitare Charybdin, observavi Naturae simplex veri sigillum per circulum incipere, ubi desinit. **)

Upsaliae 1768.

PRAE-

*) *Amoen. acad.* I. p. 454.

**) *Salem, Cancion.* III. 10.

PRAEFATIO EDITORIS.

Si in omni alia historiae naturalis parte pressius sequi immortalem Autorem, muneris mei esse putavi, in hac certe viam ab eo calcatam et praemonstratam paulisper deserere consultius duxi; non enim merae modestiae, sed veritatis sigillo notata sunt, quae in primis suae praefationis lineis enunciavit.

Quamvis multa sagax praevideret, quae nostra demum aetas in apricum protulit, tam multa tamen, sive ad principia, ab eo ad explicandam mineralium generationem, et formam praesentem stabilita, sive ad distributionem in classes, ordines, genera et species, ac fundamenta, quibus illa nititur, sive denique ad notas respicias, quibus et genera et species distinxit, tum immutanda, tum addenda occurrunt, quae aut fertili suo ingenio hinc inde nimis indulgens, praetervidit B. Autor, aut tum coaevorum ipsorumque ejus popularium, tum mineralogorum nostram hanc aetatem ornantium *T. Bergmani*, *Scheelii*, *Ferberi*, *Kirwani*, *Generosiss. de Veltheim*, *Trebras* et *Wulfen*, *Saussurii*, *Hoepfneri*, *Storrii*, *Mayeri*, *Meyeri*, *Klaprothii*, *Gerhardi*, *Brückmanni*, *Weneri* et praecipuorum Clariss. Viri discipulorum *Voigtii*, *Karstenii*, *Widenmanni*, *Hoffmanni*, porro *Pallasii*, *Georgii*, *Fortis*, *Sc. Brislacii* aliorumque indefessa industria recentius detexit, aut felicius ingenium dilucidius exposuit meliusve perspexit.

Aquae suos natales debere terram vel refragatur omnibus quas de ortu terrae ejusque et aquae vera indole concipere licet, conjecturis, vel ambigue saltem dictum est; plurimam terrae partem, quam nostra hac aetate et a multis retro seculis siccam colimus, olim infra aquas haesisse, marisque undis tectam, et superiora terrae nostrae in plurimis regionibus strata, non consent nisi terra ex his aquis, per quas antea dispersa erat, praecipita-

cipitata et animalium, quae quondam has aquas inhabitabant, ruinis, cuilibet naturae officinam attento animo perlustranti, ultro patet.

Terras aescendo vel putrescendo gigni non nisi de humo valet; calcem non omnem ex animali regno proficisci, tot montium calciorum primaeavorum, sive aetate corporibus animalibus superiorum exempla edocent; argillam plurimam ex fatiscen-
tibus petris durioribus, sive ignis subterranei vi progeneratae fuerint, sive aliam originem nactae, quales v. g. spathum scintillans, schistus, mica &c. tot observationes nostris temporibus ubi-
vis obviae loquuntur; multam arenae partem idem primordium capere, aliam non quidem ex aqua, sed aquae, dum ex summis montium cacuminibus praeceps agitur lapidum frustra secum rapi-
entis et trititando in granula comminuentis vi oriri, neminem, qui naturae continue agentis contemplatione delectatus, latere putem.

Talcum pluresque lapides, quos B. Autor huic generi sub-
jecit, et asbestos terram continere, quae, quamvis a *B. Margrafo* jam tanquam pars princeps evidentissime demonstrata sit, ab ipso neglecta fuit, magnesiā albam scilicet, novimus omnes; hanc autem ex argilla nasci, quis, quaeso, asseverante quamvis *Linnaeo*, sibi persuadebit?

Schisti partem ex humo nasci, negari vix potest; plurimum vero lapidis, hoc nomine designati partem, et humo, et omnibus corporibus vivis, ex quorum ruinis humus exurgit, antiquiorem esse, ejus in montibus situs luculenter testatur.

Ochram in quam schistus interdum resolvitur, non a matre schisti ipsius, sed ab innidulante saepius et fatiscente pyrita proficisci, facile est demonstratu.

Calcem in silicem converti sunt utique et nostra hac aetate, qui contendunt; at caveant, ne meram segregationem particularum silicearum a calcareis, quibus saepe intertritae sunt, pro commutatione harum in illuc habeant.

Crystallorum generationem salis adminiculo mirifice promoveri, ex officinis chemicis constat; constat etiam, terras aqua
acido

acido aëreo impraegnata solutas hoc sensim sensimque effugiente facilius longe crystallorum forma praecipitari; neque tamen inde concludi potest, omnibus crystallis lapideis, ut gignantur, sale quodam opus esse, et multo minus, omnes crystallos lapideas salem continere, aut salia esse, quum chemicum scrutinium in plurimis certe earum ne miculam quidem salis detexerit, et omnibus essentiales, ab ipso B. Linnaeo exactae, salium notae desint.

Colorem lapidum terrarumque caeruleum atque viridem frequentius a ferro provenire, quam quidem a cupro serius examen edocuit; magnesiā quoque nigram in tingendis atque pingendis aliis mineralibus saepius a natura adhiberi, *Mayeri* inprimis opera novimus.

Metalla ex terra, sale et sulphure constare vetus quidem est opinio; verum an perinde vera, nostrisque temporibus confirmata? Vix videtur.

Petrificata, uti appellant, nostris temporibus omnino visa sunt in quartzo et calcario spato.

Fissuras rupium exsiccatione, aquae sensim sensimque penetrantis, solventis, eluentis, dum in glaciem abit, distendentis vi, terrae motibus vehementioribus, ignis subterranei violentia natas esse, valde probabile est.

Molybdaenum metallicae esse indolis nostra aetas confirmavit; metallo tamen et ab omnibus aliis, *B. Linnaeo* jam cognitum, et ab eo metallo, quod tum magnesiæ nigrae, tum spumae lupi inest, quas ille in unum genus cum molybdaeno confuderat, distincto.

Lapides judaicos echinorum quorundam aculeis suos debere natales, extra omnem dubitationis aleam positum est.

REGNUM LAPIDEUM.

Fuisse HUMOREM rerum initium *Aquamque* Terrae primordium, e quo surrexere omnia, teste Mose, Thalete, Seneca, manifestatur, dum chaoticum Nucleum inundans Mare genitum in se foetum lente enititur in *Continentem*, quam, exhalando continuo *Rorem*, in *Nebulas* elevandum, imbribus aethereis rectificatis deciduis quotannis laetat. *Cataclysmi* universalis certa rudera ego nondum attingi, quousque penetravi; minus etiam veram *terram adamiticam*, sed ubique vidi factas ex Aequare Terras, et in his mera *Rudera* longinqui sensim praeterlapsi aevi.

AQUA oceani humida, frigidula, passiva, concipiens, ubique foccundata a siccò, calefcente, activo, generante AERE, observatur in sinu suo intimo praegnans gemino Foetu:

Masculo solubili, acri, claro, crystallino SALINO,

Femineo fixato, viscido, opaco, attractorio TERRENO.

Privignos insuper duos VEGETABLEM et ANIMALEM, feminum catena continuandos, enutriet haec Aqua: Hi ambo in terram reducentur perenni circulo, dum etiam horum haeres erit nutritrix Noverca.

SALIA lapida, polyedra, diaphana, multiplicativa, solubilia in particulas minimas infinitas, nihilominus semper conformes, concretesque iterum iterumque in majores etiam conformes, generant crystallifando, in et ex *terris* variis, varios Lapides:

NITRUM Aëreum, obducendo auget *Arenam*.

MURIA Marina, corrodendo attrahit *Argillam*.

NATRUM Animale, resudando coagulat *Calcem*.

ALUMEN Vegetabile, ramificando ferruminat *Humum*.

Sic PATRES Lapidum.

TER-

Pholades inhabitant mare mediterraneum, infra rupium parva foramina, per quae adultiores egredi nequeunt, et quidem ad ipsam maris superficiem, nec ultra, ut suctus hauriant; cumque etiamnum vivae ibi haerent, et reliquerunt sua foramina cum emortuarum testis, ante secula rupibus inclusis et insculptis, et quidem usque in altissimas Italiae alpes, testes hae sunt locupletissimi aquae subdientiae. Confer Donat. Act. apgl. 1757. n. 50. §. 11,

TERRAE pulverae, siccescentes, dissolubiles, fixae, primitivae, *CrySTALLIFANDO* generatae, aut *Praecipitando* prognatae; *Acescenda* progenitae aut *Putrescendo* renatae, e quibus *CrySTALLIFANDO* s. *Attrahendo* Lapides renascuntur, et hi iterum iterumque in Terras elementorum varietate resolvuntur, regeneranturque, circulo itidem perenni:

ARGILLA Praecipitatio MARINAE aquae viscidae:

Opaca, plastica, friabilis, induranda, apyra.

ARENA CrySTALLIFATIO PLUVIALIS aquae turbidae:

hyalina, exsucca, scintillans, persistens, vitrescens.

HUMUS Resolutio VEGETABILium acescentium:

nigra, bibula, pulverea, flagrans, combustibilis.

CALX Resolutio ANIMALIUM putrescentium:

albida, absorbens, farinacea, penetrabilis, effervescentis.

ARGILLA Terra aquae Marinae, Muriae olim opposita, fordida, viscida, lubrica, impalpabilis, amorphae, tenax, Colore opaca, Humido plastica, Solo naturali madida, Siccitate friabilis, Ignitione induranda, Ustione apyra, at ex miscela heterogenea in igne polymorpha, siccata diutius compressaque induratur in rasile *Talcum*, quod resolutum regeneratur saepius in fibrosum *Asbestum*, at vero intime resoluta mire recrefcit in squamosam *Micam*.

ARENA Terra aquae Pluvialis, Nitro aethereo impraegnatae, nitida, fixa, rigida, scabra, crystallina, disjuncta, Colore hyalina, Humido extuicca, Chalybe scintillans, Ignitione persistens, Ustione determinata vitrescens, rejecta ad continentem siccataque pellitur *Arena mobilis*; haec antiquata friabilis demum evasit *Arena Gla-rea*; utraque subterranea madens, oblique transverseque fissae, crySTALLIFATIONIS atomis ulterius connectitur in *Cotem*, mixtave peregrinis humosis ferruminatur in *Sabulum*, et hoc dein in varios *Lapillos*, lapillique in *Saxum*, at vero resoluta recrySTALLIFATAQUE conficit *Quartzum*.

A 5

HUMUS

Natura aequilibrat universam rerum Discordiam.

AQUA humida, viscida, attractiva, ARGILLAE.

AER siccus, acris, crystallinus, ARENAE.

ergo attractio e viscido, crySTALLIFATIO e sale:

accedit fermentatio Vegetabilis, putrescensio Animalis,

unde Acidum, inde Alkali.

primum Solidum ponderosum, Ignem leve est.

HUMUS Terra Vegetabilium, Nitri amassa, aescens, Colore nigra, Humidi bibula, Fractura friabilis, Siccitate pulveracea, Ignitione flagrans, Ustione combustibilis, haec diuturna compressione induratur in fissilem *Schistum*, qui passim bitumine saturatus evasit *Lithanthrax*; resolvitur vero Schistus non raro in terrestrem *Ocbram*, regenerandam multiplicativa mineralisatione in *Tophum*.

CALX Terra Animalium, Natri conjux, alcalina, Colore albida, Acidi absorbens, Ratione obsecundans, siccitate farinacea, Ignitione penetrabilis, Ustione effervescens, calcificans peregrina Humosa Argillosaque in *Marmor*; at resoluta saturataque acido recrySTALLIFATUR in *Gypsum*, acido, sine igne depuratorio, amplius non effervescens; utrumque ab elementis resolvitur in farinosam *Cretam*, aqua aetherea, teste Echinita, concretescentem in *Silicem*; at resoluta, teste Stalactita, recrySTALLIFATUR in Spatum.

Sic MATRES Lapidum.

LAPIDES e Terris concretescunt, resolvuntur iterum, recretescunt:

ARGILLA	attrahitur	in <i>Talcum</i> ,	in <i>Lithomargam</i> ,	in <i>Amiantum</i> .
ARENA	accretescit	in <i>Cotem</i> ,	in <i>Sabulum</i> ,	in <i>Saxum</i> .
HUMUS	ferruminatur	in <i>Schistum</i> ,	in <i>Ocbram</i> ,	in <i>Tophum</i> .
CALX	coagulatur	in <i>Marmor</i> ,	in <i>Cretam</i> ,	in <i>Gypsum</i> .

LAPILLI *Diaphani* e Matre fluida, uti e fixa *Opaci* surrexere, Tincti saepius alumine Vitriolico, colore varii e Vario; his replentur et consolidantur rupium vulnera cum Cicatrice.

MICA concretio Argillae, squamosa, flexilis, opaca, nitens, ignitione rigidior, sed nitidior evadens.

QUARTZUM crySTALLIFATIO aquae elementaris, pellucidum, durum, e cavitate aquosa rupium, ideoque semper parasiticum, obscuratis saepius crySTALLIS motu s. copia.

SPATUM crySTALLIFATIO Aquae calcariae, diaphanum, fragile, cujus rhombos internos a diversa crystallo gnarus distinguit; marte adulteratum evadit durius chalybeque icintillans.

CRYSTALLI lapidosae in et ex Aqua, sale impraegnata, nec saturata, atomis terrestribus impalpabilibus scatente, in cavis lapidum retenta, exsurgunt quiete et mora; nec iterum aqua solubiles in atomos impalpabiles. Figurae polyedra differunt a reliquis omnibus lapidibus nec alia gaudent, quam salibus popularibus propria, quae crySTALLIFICATIONIS unica causa naturalis hodie nota, nec talia figuram determinarent, nisi simul incorporando. *Stalactites* sic accrescit tunica crySTALLINA, ut sine ullo sale crystallos existere nemo postulabit, et terram salibus crySTALLIFARI sanus nemo dubitabit; ha-

rum

rum Pelluciditas ab atomis, Color autem a Metallis; Gemmarum a pelluciditate, duritie, persistentia, colore pretium, impotentis itaque humanae libidinis officinae.

VITRIOLUM aluminis natum, Metallo maritatum, varium exurgit et Figura gaudet diversa pro indole cujuscunque metalli; hujus tres frequentissimae species: *Ferri, Cupri, Zinci*; illorum totidem vulgarissimi sunt sulphurei *Pyritae*, horumque totidem frequentiores evadunt terreae *Ochrae*. *Pyritae* itaque diversi diversam assumant Figuram; horum terra, in quam resolvuntur, vulgo audit *Ochra*, quae enim e Ferro *lutea*, ustulata vero fit *rubra*; quae autem e Cupro ex acido *viridis*, ex alcali *caerulea*, inde lapides *Lutei* et *Rubri* plerumque e Ferro, uti lapides *virides* et *caerulei* plerumque e Cupro, utraque ochra crystallifando coagulat terras in *Tophos*.

METALLA supradecomposita constant e *Terra, Sale, Sulphure*. Ferrum ubivis praesentaneum, saepe solvitur ab elementis, soluto scilicet sale vitriolico, praecipitataque terra ochracea; Ferrum crystallifando ferruminat Terras in lapides, absorptum multiplicatur metallo, ut vidi in littore, *) sic multoties plus producit, quam primitus acceperat. Stagnans $\oplus$ in rupium aquam retinentibus fissuris transit aetate multiplicatum praecipitatumque in venam, quae transverse dissecta, fissuraque repleta terra peregrina mutabit illico metallicam ibi venam in diversam, ut ex Ferro Cuprove saepe Plumbum Argento dives &c. Vena n. una eademque variabili modificatione scatet, saepeque $\circ$, $\oplus$, ∞ , $\triangle$, σ , ρ , $\odot$, $\mathcal{D}$, δ , h , z , w .

SAXA rupestria, solidissima, profundissima, vastissima, maxime longaeva, tanquam telluris eminentia ossa, ex Arena, Sabulo, Lapidibusque concreta, immixtis passim argillaceis, evadentibus saepius Talcosis, ferruminata demum in solidiora, repletisque interstitiis, crystallis Quartzi, Spati Micaeque varie et temere mixtis; haec Temporis natos esse ob strata naturae nullus dubitet, ob partes vero eorum constitutivas nullus non palpabit. Metallurgi imprimis scrutantur hac Minerarum matrices, ex miscela polymorphas, in igne diversas.

PETRIFICATA, Marmororum montium verius parentes quam nati, tot possibilia, quot Animalia Vegetabiliave consistentiora; Sapiens itaque coarctet minus fructuosam Scientiam, ignoscat tamen hodierni orbis incolae non fusque deque habeat. Modi petrificationis quadru-

*) Tophus marinus.

quadruplices praecipuis observantur: *Fossilia*, *Redintegrata*, *Impressa*, *Transubstantiata*, ita frequentia in *Marmore*, *Silice*, *Schisto*, *Cote*, ac in *vila Apyris*, *Saxo*, *Quartzo*, *Spato* extero.

PARADOXA varia etiamnum feposuit artis calamitas:

FISSURAS Rupium consolidatas clare distincteque vidimus, at quae vis valuerit eas frangere, non attigi.

SPATUM omne crySTALLIFANDO genitum ex cavis repletis perspexi, nec, sine rhombis, aurorum Spatum unquam concepi; at cur in rhombos frangatur, non satis intellexi, aut quomodo e cubico-muriatico rhombeum evaserat.

AMIANTUM e terra Talci regeneratum vidi, at causam non intellexi.

MOLYBDAENUM metallicum esse dubitare non potui, Zinco saepe praegnans aut Stanno a variis didici, an mere tale non credidi.

JUDAICOS lapides e corpore cavo petrificata esse perspicio, cum Spato, e fluido generato, saepe toti consent, at e quo animali orti sint, me prorsus fugit, quum Echini non mihi satisfecerint.

SALIA primaria gaudent propria et determinata figura, sed mutata facies exoriuntur in diversam etiam determinatam; at ex qua miscela propria aut mixtura aliena terrena nondum perspexere Halurgi. Cumque Metalla ex sale generantur crySTALLIFANDO, frustra in Metallorum veram transformationem deludarunt Alchemistae, quamdiu haec salium metamorphosis etiamnum lateat, quam adeo neglexerunt Metallurgi, ac in terrarum indole toti fuere.

STRATA Telluris *) ex ruptis montibus conformia saepius vidi, nec tamen dixero omnia ejusdem generis esse et pelagica:

1. infimum e *Cote*.
2. secundum e *Schisto*.
3. tertium e *Marmore*, nidulantibus Petrificatis Pelagicis, saepe etiamnum peregrinis.
4. quartum e *Schisto*.
5. supremum e *Saxo* rupestri, saepe vastissimo.

OCEA-

*) Strata terrae varia, aequali ordine et distantia constanter observantur, ideoque et haec soli accretio, tam bene distincta, multorum seculorum potius, quam communis cataclysmi tumultuariam et turbulentum opus censeri debeat. Ramazz. mut. 279.

OCEANUM Matrem Telluris esse nullus non videre potuit:

- a. *Imbribus* nitrosis turbator, praecipitatur et crystallifatur aqua maris in *Arenam*, maris fundum obtegentem.
- b. *Fuco natante* Pelagus passim latissimeque obducitur, unde *quies* aquae, non obsecundantis variabili vento.
- c. *Humus* mortui Fuci b) sensim descendit, arena a) levior, dum pergit Fucus b) in pratum natans concrelescere.
- d. *Vermes* pelagici: Mollusca, Testacea, Litho- et Zoophyta, Piscesque natantibus ovis, Avesque compeditae impennesque sub prato Fucofo pelagico c) pascuntur.
- e. Pacata sub aqua b) depluit sedimentum Argillaceum, cum sensim emortuorum vermium testis d) calcareis usque in cumulum altum superficiei maris proximum, dum pressio excitans aquam b) depellat pelagica d).
- f. ad Scopulum formatum, ex sua lege, rejicit Mare inprimis *Fucos* copiosos varios, in *humum* deliquescentes, usque dum nuda terra inferior *arenacea* a) emineat, quae siccata volitat, mixtaque in sabulum saxaque concrelecit.
- g. Seculorum dein longiori aevo, temporumque perenni quiete.
  1. concreta *Arena* a) in *Cotem* 1) varie sed proprie fissam.
  2. ferruminata *Humo* c) in *Schistum* 2) lamellosum, combultibilem.
  3. indurata *Argilla* e) in *Marmor* 3) a vermibus coagulatum.
  4. ferruminata *Humo* f) in *Schistum* 4) superiorem, modo priora.
  5. concreta *Arena* f) in *Sabulum* 5) inmixtis peregrinis.
  6. hoc dein in *Lapillos*, et hi in *Saxa*, haec in *Rupes*, subsidente demum lente maris aqua evasit *Mons*; nec potuisse altissimae *Rupes* 5) nataste supra Argillam, dum, antequam calcificaretur, vermes pelagici in ea adoleferent, ideoque et *Rupes* saxaeas altissimas aevi veros filios esse, dum omnia obmutuere, ipsi loquantur *Lapides* *) *tantum aevi longinqua valet mutare vetustas*.

SPECIES saepissime vix ac ne vix quidem sufficienter determinari queunt, cum in his generis ex ovo omnino nulla unquam existat, sed multiplex mere ludentis naturae polymorphae varietas sit et calamitas ipsius artis et Metallurgiae fundamentum. Species itaque haec, qui laboriose perperam multiplicaverit, aequae ignarus est, ac ille, qui omnino discordes combinaverit; nec Matrix in his magis diversas species distinguit, quam in plantis Terrae, Stationes aut solum natale, adeoque in Lapidibus plerumque merae sunt *varietates*, in quibus caecutientes errare certant.

VIA

*) Luc. XII. 40.

VIA triplex tantum per Regnum Lapidum curiosos ducit: PHYSICA, quae descendit per Lapidum obsecras *Geneses*. NATURALIS, quae excurrit per Lapidum apricas *Structuras*. CHEMICA, quae ascendit per Lapidum destructivas *Analyses*. Mediam itaque nunc, ut semper, tutissimam ibit Tyro, sequendo ubique arctissime suum filum ariadneum, ne semioticen cum therapia confundat Empiricus, nec a deperditis atavis saepe dubiam repetat progeniem, minus panophobus fingat in tenebris imaginarios manes, aut stolidè e cineribus regenerandum Poëtae Phoenicem; discat, quae repugnent convenientve nomina rebus, sciatque characteres definiri diagnosticis, nec Etymo. Haec nec ultra, ne obscurus videar obscurioribus.

*In manibus terrae, non hic te carmine longo
atque per ambages et longe exorsa tenebo.*

uae
tur-
per
ber,
ad-
c a
no-
eri-
on-
cis,

SYSTEMATA
LAPIDUM

Sequentia praecipua sunt.

13

E.

SYSTEMATA
LAPIDUM

Sequentia praecipua sunt.

I. T
B
L
L
U
V
V
C
V
O
C
T
P
M
G
T
II. S
E
N
A
V
III. S
Su
Bi
Pe
Su
Li
IV. I
I. J
O
A
A
Fu

I. TERRAE.

Bolus.
Lac lunae.
Lithomarga.
Umbra.
▽ Veronenfis.
Viride montan.
Cimolia.
▽ coloniensis.
Ochra.
Creta.
Tripolitana.
Porcellana.
Marga.
Gur.
Turfa.

II. SALIA.

⊖ culinare.
Nitrum.
Alumen.
Vitriolum.

III. SULPHURA.

Sulphur.
Bitumen.
Petroleum.
Succinum.
Lithanthrax.

IV. LAPIDES.

1. *Igne persistent.*
Ollaris.
Amiantus.
Asbestus.
Fuforii.

V. 2. *Calcinabiles.*

Calcarius.
Svillus.
Marmor.
Gypsum.
Sparum.
Stalactites.
Fissilis.
Specularis.

VI. 3. *Igne Vitrescentes.*

Arena.
Arenarius.
Gemma.
Granatus.
Silex.
Quartzum.
Cryfallus.
Fluor.

VII. FIGURATI.

Lufus.
Geographicus.
Actites.
Osteocolla.
Fulminaris.
Violaceus.

VIII. PETRIFICATA.

Lithoxyla.
Lithophyta.
Corallia.
Lap. infectiferi.
Ichthyolithi.
Crustacei.
Testacei.
Petrif. animalia.

IX. CALCULI.

Bezoar.
Oculi canerorum.
Margarita.

X. SEMIMETALLA.

Mercurius.
Antimonium.
Bismuthum.
Zincum.
Plumbago.
Calaminaris.
Magnefia.
Haematites.
Magnes.
Smiris.
Caerul. montanum.
Arsenicum.
Auripigmentum
Cobaltum.
Pyrites.
Bafaltes.
Sterile nigrum.

XI. METALLA.

Aurum.
Argentum.
Cuprum.
Stannum.
Plumbum.
Ferrum.

Generum nulli Characteres dati.

Violaceus lapis (a Byfso Jolitho, ipfi innato,) *judicatus propria species, Arenam* feperat a Terris.

Sulphur ord. 3. a. *Pyrite* ord. 10. *distinguitur.*

Serpentinus ad *Marmora* refertur ab eo et pluribus.

Micam cum calcariis convenire *judicat.*

Dividit *Lapides* *simplices* in eos, qui in *igne perfiftunt*, qui in *igne vitrefcunt*, qui in *igne tranfeunt in calcem*. Hanc *divisionem* *affumere* *dein* *alii*: *Ego* 3, 2, 1. *Woltersdorf* 2, 4, 1. *Wallerius* 3, 2, 1. *Anonymus* 4, 2, 1. *Vogel* 1, 5, 2. *mutato* *folo* *nomine*.

Methodus *Bromeliana* *nequit* *dici* *Systema*, *quamdiu* *Clavis* *Classium*, *characteres* *Generum*, *differentiae* *Specierum*, *Synonyma* *Autorum* *deficiunt*.

I. PETRAE.

1. VITRESCENTES.

Cos.
Quartzum.
Silex.

2. CALCARIAE.

Maritor.
Spatum.
Schistus.

3. APYRAE.

Mica.
Talcum.
Amiantus.
Asbeltus.

II. MINERAE.

1. SALIA.

Natrum.
Selenites.
Nitrum.
Muria.
Alumen.
Vitriolum.

2. SULPHURA.

Electrum.
Bitumen.
Pyrites.
Arlenicum.

3. MERCURIALIA.

Hydrargyrum.
Stibium.
Zincum.
Vismuthum
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.
Cuprum.
Argentum.
Aurum.

III. FOSSILIA.

1. CONCRETA.

Saxum.
Tophus.
Stalactites.
Pumex.
Aetites.
Tartarus.
Calculus.

2. PETRIFICATA.

Helmintholithus.
Entomolithus.
Ichthyolithus.
Ornitholithus.
Zoolithus.
Phytolithus.
Graptolithus.

3. TERRAE.

Marga.
Ochra.
Creta.
Argilla.
Arenz.
Humus.

Species,

gne vi-
assum-
3, 2, 1.

assium,
torum

PE-

TERRIS initium facere suadet genesis, sed repugnant Leges Systematis.

Terrae enim omnium consensu constituunt ordinem naturalem, non igitur dividendae in diversas classes.

Species congeneres separarentur a fociis. *Argillae* aliae *apyrae* virentes, *calcariae* aliae.

Ochrae tum praecederent *Metalla*, ante datam ideam *Metallorum*, quorum tamen progenies sunt, ne dicam, quod aliae ad *cuprum*, *ferum*, *Wismuthum* &c. aliae referendae essent.

Species Terrarum aliae *primitivae* *petris* anteponendae, aliae *derivativae*, *petris* postponendae.

FOSSILIA si inter *petras* et *mineras* dividerentur, etiam *Tophi* et *Stalactitae* ad diversa genera traherentur a genere suo naturali.

PETRIFICATA plurima subjicerentur *Calcaris* *petris*, nonnulla *Combustibilibus*, pauca *Pyritae*, *Cupro*, *Bitumini* &c.

CRYSTALLOS quod subjecerim *Salibus*, ne quemquam offendat, mutet vocem *SALIS* in *Crytalli*, si magis placeat, in verbis erimus faciles; Annæ idem, utrum dicas *Salia* sub *Crytallorum* *genesis* determinasse figuram, aut *Salium* *elementa* *constitutiva*? Sic *Selenites* a *Creta* in aqua soluta instillato acido *vitriolico*, v. *Act. Berol. v. 5. 6.* in *persione* *pulveris* *terrestris* *subtilissimi* in puncto *crystallificationis* *salium*, *lapillos* *prodire* *dudum* *vidit* *Boyle*.

I. PETRAE.

I. HUMOSAE.

1. Schistus.

II. CALCARIAE.

2. Marmor.
3. Gypsum.
4. Stirium.
5. Spatum.

III. ARGILLACEAE.

6. Talcum.
7. Amiantus.
8. Mica.

IV. ARENATAE.

9. Cos.
10. Quartzum.
11. Silix.

V. AGGREGATAE.

12. Saxum.

II. MINERAE.

I. SALIA.

13. Nitrum.
14. Natrum.
15. Borax.
16. Muria.
17. Alumen.
18. Vitriolum.

II. SULPHURA.

19. Ambra.
20. Succinum.
21. Bitumen.
22. Pyrites.
23. Arsenicum.

III. METALLA.

24. Hydrargyrum.
25. Molybdaenum.
26. Stibium.
27. Zincum.
28. Vismuthum.
29. Cobaltum.
30. Stannum.
31. Plumbum.
32. Ferrum.
33. Cuprum.
34. Argentum.
35. Aurum.

III. FOSSILIA.

I. PETRIFICATA.

36. Zoolithus.
37. Ornitholithus.
38. Amphibiolithus.
39. Ichthyolithus.
40. Entomolithus.
41. Helmintholithus.
42. Phytolithus.
43. Graptolithus.

II. CONCRETA.

44. Calculus.
45. Tartarus.
46. Actites.
47. Pumex.
48. Stalactites.
49. Tophus.

III. TERRAE.

50. Ochra.
51. Arena.
52. Argilla.
53. Calx.
54. Humus.

CLAS

B 3

I. PE-

- I. PETRAE** Lapidés steriles, nati, e *Terreno*, cohaesione.
 simplices absque peregrino (*Sale, Sulphure, Mercuriove*).
 fixae, nec intime menstruo solubiles.
 similes, particulis temere coadunatis.
1. **HUMOSAE** e Vegetabilium terra depositae.
 Combustibiles, accensae ardentes in cineres.
 Pulvere aceroso grossiore leviores.
  2. **CALCARIAE** ex animalium terra.
 Penetrabiles igne et porosiores evadentes.
 Pulvere farinaceo, ustulatae fatiscantes in farinam.
  3. **ARGILLACEAE** e Maris sedimento viscido.
 Indurandae, igne duriores rigidiores.
 Pulvere lubrico, ante usionem.
  4. **ARENATAE** ex Aetheris aqua pluviali praecipitante.
 Scintillantes chalybe percussae, durissimae.
 Pulvere scabro, vitri instar particulis angulato.
  5. **AGGREGATAE**, mixtae e quatuor (1, 2, 3, 4) praecedentibus.
 Participantes itaque particulis constitutivis priorum.
 Pulvere diverso secundum naturam constituentium (1-4).
- II. MINERAE** Lapidés foecundi, nati e *Salino*, crystallifando.
 Compositae e *Petra praegnante peregrino (Sale, Sulphure, Mercurio)*
 Solubiles intime in appropriato menstruo (*Calces quidem dissolubiles in terram, at non intime solubiles*).
 Crystallinae, certe (antequam adolevere) crystallifando genitae.
1. **SALIA** Lingua humida dignoscenda.
 Sapida in Aqua.
 Solubilia Aqua.
  2. **SULPHURA** Naso emuncto dignoscenda.
 Odra in Igne et flagrantia.
 Solubilia Oleo.
  3. **METALLA** Oculis claris dignoscenda.
 Splendida, in igne fusilia, ponderosissima.
 Solubilia menstruis acidis appropriatis.
- III. FOSSILIA:** Lapidés ambigui, nati ex alterutro.
 Modificata e *Petris aut Mineris*.
1. **PETRIFICATA.**
 Signata figura referente Naturale quoddam.
  2. **CONCRETA.**
 Coagulata particulis temere conglutinatis.
  3. **TERRAE.**
 Pulverifatae, nec particulis connatis.

CLASSIS I.

P E T R A E.

I. HUMOSAE.

1. SCHISTUS fissilis.

II. CALCARIAE.

2. MARMOR amorphum, effervesceus.
3. GYPSUM amorphum, fixum.
4. STIRIUM fibrosum.
5. SPATUM rhombeum.

III. ARGILLACEAE.

6. TALCUM solidum.
7. AMIANTUS fibrosum.
8. MICA squamosa.

IV. ARENATAE.

9. COS fragmentis granulatis.
10. QUARTZUM fragmentis angulatis.
11. SILEX fragmentis convexis.

V. AGGREGATA.

12. SAXUM particulis heterogenicis mixtis.

PETRAE natura eruenda ex sua Matre TERRA.

TERRAE matres sunt praeprimis quatuor:

Humus *lucosa, Vegetabilis, Combustibilis.*

Calx *testacea, Animalis, effervesceus.*

Argilla *apyra, Aquatilis, induranda.*

Arena *mobilis, Aquatilis, indurata.*

I. HUMOSAE ex Humo Vegetabili, ignitae ardentis combustibiles,

Humus *lente deposita in aqua, ergo horizontalis fissilis.*

Argillaceae *particulae saepe cum Humo depositae,*

ergo etiam Schistus saepe subargillosus.

Acidum *minerale paludum saepe inquinavit Ferro,*

ergo ustulatae reddunt terram ochraceam rubram.

Accensae *ardent vegetabili, nisi nimis Metallo inquinatae.*

II. CALCARIAE ex Testaceis f. Lithophytis *in terram mutatis.*

Calx *enim omnis e Regno Animali prognata,*

effervescentes et solubiles acido, utpote alcalinae,

nisi antea acido saturatae, uti Gypsum.

combustae et aqua extinctae fatiscunt in farinam.

vi calcinandi f. Petrificandi multiplicativa pallent,
in Humosis, vegetabilibus, animalibus; argillaceis?

III. ARGILLACEAE ex *Viscido* marino in Terram *coacta.*

Rafiles *Tritura lubrica, cum e Viscido molli natae.*

Indurandae in igne aridioresque evadunt et duriores.

Apyrae quondam dictae.

IV. ARENATAE ex *Atomis aquae, in Arenaceam substantiam connatis,*

ortae ex Aqua aethereo-pluviali.

Particulis durae scabrae, radentes.

Chalybe scintillantes ob soliditatem et duritiem; nec aliae nisi
aliquos Spata metallico indurata.

Vitrecentes quondam dictae.

V. AGGREGATAE ex *praecedentium particulis mixtis.*

Induratae e terra quacunque, porosae.

Interstitia cava repleta fuere aqua terrestri, quae enata in parti-
culas solidas addidit miscelam e Quartzo, Spato, Mica.

igne considerandae secundum qualitates immixtas.

CLASSIS II.
M I N E R A E.

I. SALIA.

13. NITRUM frigido-acidum, essenziale.
 14. NATRUM amaricans, alcalescens.
 15. BORAX subspidum, alcalescens.
 16. MURIA acutum, medium.
 17. ALUMEN austerum, acidum minerale.
 18. VITRIOLUM stipticum, acidum minerale.

II. SULPHURA.

* *Unctuosa, Inertia.*

19. AMBRA. Fumo ambrosiaco.
 20. SUCCINUM. Fumo suaveolenti.
 21. BITUMEN. Fumo gravi.

** *Mineralisata, Metallica.*

22. PYRITES. Fumo acuto, luteo.
 23. ARSENICUM. Fumo alliaceo, albo.

III. METALLA.

* *Friabilia, Semimetalla vulgo.*

24. HYDRARGYRUM fluidum, siccum.
 25. MOLYBDAENUM inquinans, non fusile.
 26. STIBIUM fibrosum, friabile.
 27. ZINCUM rimoso-malleabile.
 28. VISMUTUM laminoso-malleabile.
 29. COBALTUM compactum, fragile.

** *Malleabilia, Metalla proprie dicta.*

30. STANNUM albissimum mutum.
 31. PLUMBUM caerulefcens mutum.
 32. FERRUM fuscescens sonorum.
 33. CUPRUM rufum sonorum.
 34. ARGENTUM albissimum sonorum.
 35. AURUM luteum mutum.

MINERAE omnes crystallifando natae sunt; *exceptis Sulphuribus unctuosiss.*

Peregrina ista, quae continent minerae, sunt Chemicorum tria: Sal, Sulphur, Mercurius.

Minerae dignoscendae a suo peregrino denudando, et inde Genera eorumque characteres deducenda, quemadmodum in Plantis ab interna fructificatione.

SALIA in Aqua soluta crystallifantur diminutione vehiculi, quiete, frigore.

Polyedra, e planis et rectis angulis esse omnia Salia docent eorum Crystalli.

Crystalli figurae in eodem Genere saepe aliquatenus mutantur, neque hoc sine numine; nihil enim agit, sine sufficienti causa, Natura, a qua nihil supervacaneum, nihil perperam peragitur; quod senior Nepotum dies extricabit: Multae errantes observationes per tenebrosas Naturae latebras tandem reperiant ejusdem viam.

Lapidofas crystallos secundum figuras retuli, quatenus hic dies admittit.

Terram via humida crystallifari posse absque sale, primum credo dum videro; via sicca res aliena est.

SULPHURA in igne dant fumum et flammam, in oleo solvantur; scatent etiam sale, decomposita.

Unctuosia cum Resinis Vegetabilium conveniunt in plurimis; an e Vegetabili principio orta?

Mineralifata scatent Salino metallico.

Metalla Regulum dant nitentem, opacum, in igne fluidum: Molybdaeno excepto hodie ignoto.

Metamorphosis metallorum etiamnum latitans frustra in Vulcani templo, at potius in Naturae sacratissimis quaerenda; pauci parentes certe plurimos producere filios alienos. Mars omnino polygamus fuit.

Platinum

Plati
Auru
Arge
Cupr
Ferr
Plun
Stan
Cobu
Visu
Zinc
Sibi
Hyd
ra
Qua

	pondus.	fuso.	amalg.	color.	consistens.	sonus.	menstr.
bus un-	Platinum	22000	- 9	0 album	- - -	- - -	☞
ia: Sal,	Aurum	19640	- 6	1 flavum,	malleabiliff. ductile	mutum	☞
Genera	Argentum	11091	- 5	2 album,	malleabiliff. ductile	sonorum	☞
antis ab	Cuprum	8843	- 7	7 rufum,	malleabile,	sonorum	☞
quiete,	Ferrum	8000	- 8	8 fuscum,	malleabile,	sonorum	☞
eorum	Plumbum	11325	- 4	3 caerul. alb. molle,		mutum	☞
ur, ne-	Stannum	7400	- 3	4 album,	stridenti flexile	mutum	☞☞
causa,	Cobaltum	-	-	album,	fragile	- - -	☞☞
peragi-	Vismutum	9700	-	6 flavo alb. laminofo	malleabile, sonorum		☞
rrantes	Zincum	7000	- 2	5 album,	rimofo-malleabile, subsonorum		☞
n repe-	Stibium	-	-	6-9 album,	fragiliffimum	- - -	☞
ic dies	Hydrargy-	13590	- 1	album,	fluidum	mutum	☞
do dum	rum						

Qualitas ♂ nigrans, austerum, sipticum.
 ♀ viride s. caeruleum corrosivum.
 ♀ album, exsicicans.
 ♀ albidum, dulcificans.
 ♂ rapax, excepto auro, Lupus Metallorum.
 ♀ penetrans, salivans, amalgamans, Servus fugitivus.

CLAS.

CLASSIS III.
F O S S I L I A.

I. PETRIFICATA.** Vera.*

36. ZOOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Mammalis.
37. ORNITHOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Avis.
38. AMPHIBIOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Amphibii.
39. ICHTHYOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Piscis.
40. ENTOMOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Insecti.
41. HELMINTHOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Vermis.
42. PHYTOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Vegetabilis.

** Ficta.

43. GRAPTOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	simulans.
-------------------	---------------------	-----------

II. CONCRETA.** Naturalia.*

44. CALCULUS.	<i>Concretum intra Animale.</i>
45. TARTARUS.	<i>Concretum intra Vegetabile.</i>
46. AETITES.	<i>Concretum intra Lapidem.</i>

** Elementaria.

47. PUMEX.	<i>Concretum in Igne.</i>
48. STALACTITES.	<i>Concretum in Aere.</i>
49. TOPHUS.	<i>Concretum in Aqua.</i>

III. TERRAE.** Derivativae.*

50. OCHRA.	<i>Terra metallica.</i>
------------	-------------------------

** Primitivae.

51. ARENA.	<i>Terra scabra.</i>
52. ARGILLA.	<i>Terra plastica.</i>
53. CALX.	<i>Terra effervescens.</i>
54. HUMUS.	<i>Terra combustibilis.</i>

I. PETRI-

I. PETRIFICATA Montium calcariorum non filii, sed parentes sunt, cum omnis Calx oriatur ab Animalibus.

Corpora petrificanda sunt solida: Testae, Ossa, Ligna.

Succulenta deliquescunt et corrumpuntur, antequam indurescant Lapidosa.

Occurrunt per totum orbem, modo Calx adsit; in summis Peruviae montibus exulant.

Petrificantia varia:

Calx vi calcifica mutat corpora aliena in calcariam substantiam e. gr. Schistum in Marmor. It. wgotb. 87. Silex ex Calce connatus, fovet itaque Petrificata.

Vitriola ferruminando conglutinant et penetrant: Tophus marinus aliique continent interdum Conchilia.

Schistus ex Humo s. Arena offert saepe vestigia verum impressarum ante coalescentiam.

Succinum proprie huc non referendum, cum contineat et ab aëris corruptione praeservet inclusa, olim corpora intra Resinam.

MODI

TRANSUBSTANTIATA, quae tota materia, praecipuis externa immutata, persistere.

Redintegrata, ex iis, quae aetate evanuerunt relicta cavitate et haec dein referta materia lapidescente in formam impressam: Hystero-lithus.

IMPRESSA, ubi corpus petrificans compressum retinet figuram impressi: Ichthyolithus, Phytolithus.

INCRUSTATA, more Stalactitae, ab aqua calcaria inprimis thermalis; haec vix Petrificata subeant cum ejusmodi arte s. injectione corporum efficiantur, quotquot volupe erit.

FOSSILIA, vulgo dicta, sunt Testae s. Ossa solo glutine ab aëvo orbata: Testacea, Lithophyta, Ligna.

Specificum nomen Animalis aut Plantae addatur, ubi liquet; noscat igitur Ectypum animale s. vegetabile, qui dignoscat protypum lapideum; distincta observabit, dubia extricabit, relinquendo quisiqualitas. Juvat Deperdita Testacea et Lithophyta distincte proponere, quae vel illustrant Naturae cognitionem, vel Terrae genesis; caeterum coarctet steriliorem scientiam.

Gesneri Joh. de Petrificatis. Lugdb. 1758. oct. opt.

II. CONCRETA: in his determinatur substantia coagulata: Ochracea, Marmorea, Gypsea, Striata, Spatosa, Argillacea &c.

III. TERRAE pulvercae sunt Petrarum matres, pauciores earum filiae.

PRIMITIVAE s. Primigeniae, quae ex Elementis, Animalibus aut Plantis Regno Lapideo illatae fuere.

DERIVATAE, quae a Lapidibus pulverisatis exortae sunt.

Haec

Haec haftenus B. LINNAEUS, cujus verba studio nullibi interpolavi, ne mutilasse vel adulterasse videar, quae augere atque emendare serioribus observationibus monitus omnem operam navavi.

Plurima scilicet sunt, quae ut ab ordine, a B. *Viro* stabilito, discedam, suadent et jubent, ut tamen in enumerandis speciebus et citandis earum synonymis mineralium a Linnaeo denominatorum mentionem injiciam, et aliqua ejus genera parum certe immutata retineam.

Primo Classium Partitio naturae minus consentanea, et Fossilium Classis expungenda, mihi quidem, videtur, quae enim huic subjiciuntur mineralia, aut nequaquam spectant ad regnum minerale, quippe in vegetabilibus animalibusque secundum aut praeter naturam genita, quemadmodum tartarus et calculus, aut non vera sua indole notisque essentialibus, verum nunc nascendi modo, nunc forma externa a reliquis discrepantia, quemadmodum cetera, quae vocat B. *Vir* Concreta et Petrificata, aut lapidibus petrisve, ex quibus fatifcentibus oriuntur, aut quas accumulata et coagmentata gignunt, quemadmodum plurimae terrae, aut metallis, quemadmodum ochrae, justius accensentur.

Quum in distribuendis per classes et ordines mineralibus, modi quo generantur, suamque, qua nobis sese offerunt, formam induunt, et originis ipsius nullam habendam esse rationem, contendam, nollem ex eo concludi, me contemplationem istarum Naturae nunquam quiescentis virium nauci habere, aut petrificatorum, uti quidam appellare gestiunt, enarrationem inutilem; illa Sapiente dignissima tot egregis observationibus naturalem ditavit scientiam, haec, etsi hinc inde in inanem micrologiam degeneraverit, novas haud raro, nullibi certe, quantum quidem novimus, in omni terrarum orbe, in primitivo suo statu haftenus obvius, forsitan deperditas et ex vivorum corporum indice deletas animalium vegetabiliumque species ostendit, aliorum atque aliorum mutatam esse patriam testatur, montium multorum, potissimum calcariorum originem, atque alternationes in omni telluris nostrae superficie per multorum saeculorum seriem factas aperte loquitur.

At quum origo multorum mineralium et naturae vis, cujus efficacia producta sunt, dubia sit, satius mihi videtur, ab hoc lubrico partitionis fundamento abstinere; non enim exercitatis in rerum natura scrutanda viris ejusmodi opera, verum tironibus potissimum inserviunt, quibus maxime opportuna et facillime obviae notae in dignoscendis mineralibus potius conducunt. Addam tamen appendicis in modum Catalogum corporum tum vegetabilium tum animalium inter mineralia inventorum, exclusis tamen iis, quae nequaquam aut parum mutata infra terram occurrunt.

Neque

Neque video, quidni singuli ordines, quos B. Autor alteri classi subjicit, totidem classes constituent; certe non arridet ratio hujus distributionis ab eo ipso reddita, neque majus intercedit discrimen inter metalla et petras, quam quidem inter metalla et falia.

Inter metalla molybdaenae genus in tria dirimendum, nempe Molybdaenae, Magnesia et Witframi, restituendum huic Classi Arsenicum et praeterea addenda genera Uranii, Niccoli et Platinae.

Sulphurum s. Phlogistorum mineralium classi adjicienda adhuc genera Graphitae et Mellitae. Salibus genera Ammoniaci, Vitriolati, Amari, et exterminanda omnia, quae, quamvis forma externa quodammodo accedunt ad falia, charactere tamen eorum, quem ipse *Linnaeus* essentialem agnovit, sapore et solubilitate in aqua carent, omnibusque reliquis notis petris similes.

Petrae dividendae mihi potius videntur, secundum terram, quae non quidem copia, sed ita semper in iis dominatur, ut characterem praecipuum imprimat 1) in talcosas, in quibus multum magnesia alba haeret. 2) in ponderosas, quae terram ponderosam principem agnoscunt. 3) in calcareas, in quibus calx dominatur. 4) in argillaceas, in quibus terra ab alumine denominata eminent. 5) in siliceas, in quibus terra vitrescibilis potiore partem efficit. 6) in adamantinas, in quibus terra spathi adamantini occurrit. 7) in aggregatas, ex petris praecedentium ordinum compositas.

I. TERRAE.

1. MACRAE.

Humus.
Creta.

2. PINGUES.

Argilla.
Marga.

3. MINERALES.

Salinae.
Sulphureae.
Metallicae.

4. ARENACEAE.

Arena.
Glarea.
Metallicae.
Animales.

II. LAPIDES.

1. CALCARI.

Calcareus.
Marmor.
Gypsum.
Spatum.

2. VITRESCENTES.

Fissilis.
Cos.
Silex.
Petrofalex.
Quartzum.
CrySTALLUS.

3. APYRI.

Mica.
Talcum.
Ollaris.
Corneus.
Amiantus.
Asbestus.

4. SAXA.

Simplicia.
Mixta.
Grifea.
Petrofa.

III. MINERAE.

1. SALIA.

Vitriolum.
Alumen.
Nitrum.
Muria.
Alcalia.
Acida.
Neutra.
Ammoniacum.
Borax.

2. SULPHURA.

Bitumen.
Succinum.
Ambra.
Sulphur.

3. SEMIMETALLA.

Hydrargyrum.
Arsenicum.
Cobaltum.
Antimonium.
Wismuthum.
Zincum.

4. METALLA.

Ferrum.
Cuprum.
Plumbum.
Stannum.
Argentum.
Aurum.

IV. CONCRETA.

1. PORI.

ignei.
aquei.

2. PETRIFICATA.

vegetabilia.
coralha.
animalia.
testacea.

3. FIGURATA.

Lithomorphi.
Lithoglyphi.
Lithotomi.

4. CALCULI.

Vegetabilium.
Animalium.

Primus species in Regno lapideo rite determinavit.

Analyfin lapidum pulchre resolvit.

Qui Sulphureas montium exhalationes (Bergschwaden) intelligit ac Matrices Metallorum concipit, eum non latebit Metallorum genesis 224.

Mephitis terrestris salium pater judicatur 180.

Lapides primaevos inter reliquos etiamnum occurrere admittit e. gr. jaspides 101, Quartzi species 106, Micas 132.

I. TER-

I. TERRAE.

1. MACRAE.
Humus.
Calcareae.
Gypſae.
Manganenſes.

2. TENACES.

- Argilla.
Marga.

3. MINERALES.

4. DURAE.

- Glarea.
Tripela.
Carmentum.
Arena.
Ar. metallica.
Ar. animalis.

II. LAPIDES.

1. CALCAREI.

- Calcareus.
Marmor.
Spatum.

2. Gypſum.

- Fluor mineralis.

2. VITRESCENTES.

- Cos.
Spat. ſcintillans.
Quartzum.
Gemma.
Granatus.
Silex.
Petroſilex.
Achates.
Jaſpis.

3. FUSIBILES.

- Zeolithus.
Baſaltes.
Magnesia.
Schiffus.
Margodes.
Cornus.

4. APYRI.

- Mica.
Talcum.
Steatites.
Serpentinus.
Ollaris.
Asbeſtus.
Amiantus.

5. SAXA.

- mixta.
aggregata.

III. MINERAE.

1. SALIA.

- Acida.
Vitriolum.
Alumen.
Nitrum.
Muria.
Natron.
Alc. volatile.
Neutra.
Ammoniacum.
Borax.

2. SULPHURA.

- Bitumen.
Succinum.
Ambra.
Sulphur.

3. SEMIMETALLA.

- Mercurius.
Arlenicum.
Cobaltum.
Niccolum.
Antimonium.
Wismuthum.
Zincum.

4. METALLA.

- Ferrum.
Cuprum.
Plumbum.
Stannum.
Argentum.
Aurum.
Platina.

IV. CONCRETA.

1. PORI.

- ignei.
aquei.

2. PETRIFICATA.

- Vegetabilia.
Corallia.
Zooli.
Helmintholithi
— testaceorum.
Entomolithi.
Amphibiolithi.
Ichthyolithi.
Ornitholithi.
Zoolithi.
Anthropolithi.

3. FIGURATA.

- Lithomorphi.
Litholyphi.
Lithotomi.

4. CALCULI.

- vegetabilium.
animalium.

I. TERRAE.

1. ARGILLOSÆ.

Argilla.
Humus.

2. ALCALINÆ.

Cræta.
Marga.

II. LAPIDES.

1. VITRESCENTES.

Gemma.
Cryftallus.
Quartzum.
Arenarius.
Cornæus.
Spat. vitrefcens.
Saxum.
Pumex.

2. ARGILLOSI.

Smectis.
Asbestus.
Talcum.
Mica.
Schiftus.

3. GYPSEI.

Gypfus.
Alabaſtrum.
Spat. gypfeum.

4. ALCALINI.

Calcarius.
Marmor.
Spat. alcalin.
Tophus.
Stalactites.
Margodes.

III. SALIA.

1. ACIDA.

Acidum purum.
Vitriolum.
Alumen.

2. ALCALINA.

Alcali fixum.
Alcali volatile.

3. MEDIA.

Natrum.
Nitrum.
Sal commune.

IV. BITUMINA.

1. FLUIDA.

Oleum montan.

2. SOLIDA.

Amбра.
Succinum.
Pix montan.
Sulphur.V. SEMIME-
TALLA.

1. FLUIDA.

Hydrargyrum.

2. SOLIDA.

Antimonium.
Zincum.
Bismuthum.
Arſenicum.

VI. METALLA.

1. NOBILIA.

Aurum.
Argentum.

2. IGNOBILIA.

Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.VII. PETRE-
FACTA.

1. SANGUINEORUM.

Zoolithus.
Ornitholithus.
Ichthyolithus.

2. INSECTORUM.

Entomolithus.
Gammolithus.
Echinites.
Encrinus.

3. TESTACEORUM.

Tubulites simplex.
— polythalamius.
Cochlites.
— polythalamius.
Conchites.

4. VEGETABILIMUM.

Stelechites.
Lithoxylum.
Lithobiblion.
Carpolithus.
Phytolithus.

5. MARINORUM.

Corallites.
Porites.
Fungites.

I. TER-

Humum ex vegetabili vel animali ortam lenſim in Argillam tranſire, (quod eger demonſtratione) n. 6.

Saxum omne chalybe percuffum ſcintillas dare n. 13.

Pumicem vulcani progeniem non eſſe n. 14.

Atramentarius lapis e vitriolo eroſo provenit n. 24.

Cobaltum conjungitur genere cum Arſenico n. 30.

Ferrum nativum verum nunquam exiſtit n. 34.

Linnaeus certe omnium primus, ſecundum leges ſyſtematicas, in claſſes et ordines redigere Mineralogiam tentavit. *Praef.*

Spatum dividit inter 3 diverſiſſima genera, imo ordines; in Vitrefcens, Gypſeum, Alcalinum,

I. TERRAE.

1. DISSOLUBILES.

Argilla.
Marga.
Smectis.
Morachus.
Tripela.

2. INDISSOLUBILES.

Creta.
Lithomarga.
Arena.

II. LAPIDES.

1. LAMELLOSI.

Spatum.
Mica.
Talcum.

2. FILAMENTOSI.

Amianthus.
Asbestus.
Inolithus.

3. SOLIDI.

Silex.
Quartzum.
Calcareus.
Gypseus.
Fissilis.
Smectis.

4. GRANULATI.

Arenarius.
Jaspis.

III. SALIA.

1. ALCALIA.

Alcali fixum.
Alcali volatile.

2. ACIDA.

Acid. vitriolicum.
— nitrosum.
— muriaticum.

3. MEDIA.

Murja.
Natrum.
Nitrum.
Ammoniacum.

4. STYPTICA.

Alumen.
Vitriolum.

IV. INFLAMMABILIA.

1. GENUINA.

Bitumen.
Sulphur.

2. SPURIA.

Humus.

V. SEMIMETALLA.

1. non MALLEABILIA.

Wismuthum.
Cobaltum.
Arsenicum.
Antimonium.

2. SUBMALLEABILIA.

Zincum.

3. FLUIDA.

Mercurius.

VI. METALLA.

1. FLEXILIA.

Plumbum.
Stannum.

2. DURA.

Cuprum.
Ferrum.

3. FIXA.

Argentum.
Aurum.

VII. HETEROMORPHA.

1. PETREFACTA

VERA.

Anthropolithus.
Zoolithus.
Ornitholithus.
Ichthyolithus.
Amphibiolithus.
Entomolithus.
Helmintholithus.
Zoophytolithus.
Conchyliolithus.
Coralliolithus.
Phytolithus.

2. PETREFACTA

SPURIA.

Typolithus.
Metrolithus.
Incrustatum.
Induratum.

3. FIGURATA.

Lithomorphus.
Lithoglyphus.

I. METALLA.

1. NOBILIA.

Aurum.
Argentum.

2. IGNOBILIA.

Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.

II. SEMIMETALLA.

Argentum vivum.
Antimonium.
Vismuthum.
Zincum.
Arsenicum.

III. PHLOGISTICA

1. FLUIDA.

Bitumen.

2. DURA.

Lithanthrax.

3. MINERALISATA.

Sulphur.

IV. SALIA.

1. ACIDA.

Vitriolum.
Alumen.

2. ALCALIA.

Fixa.
Volatilia.

3. MEDIA.

Muria.
Nitrum.
Borax.
Ammoniacum.

V. PETREFACTA.

1. ANIMALIA.

Terrestria.
Aquatica.

2. PLANTAE.

Terrestres.
Marinae.

3. OBSCURA.

Belemnites.
Hystrites.

Judaicus.

Asteria.

Bufo nites.

Oolithus.

4. FIGURATA.

Actites.

5. CRYSTALLI.

Quartzosi.
Gypsei.
Spatosi.

V. TERRENA.

1. NOBILES.

Adamas.
Sapphirus.

Smaragdus.

Amethystus.

Topazius.

Turcois.

Opalus.

Chrysolithus.

Hyacinthus.

2. SEMINOBILES.

Crytallus.

Carneolus.

Achates.

Chalcedonius.

Onyx.

Sardonyx.

Malachites.

Lazuli.

3. APYRI ignobiles.

Talcum.

Mica.

Molybdaena.

Vitrum moschow.

Steatites.

Corneus.

Jaspis.

Asbestus.

4. CALCARII.

Marmor.

Gypsum.

Spatum.

5. VITRESCENTES.

Cos.

Quartzum.

Silex.

Schistus.

Serpentinus.

Tripela.

Pumex.

Granites.

Saxum.

Argilla.

Marga.

Limus.

Umbræ.

I. TER-

Cobaltum speciem esse arsenici statuit.

I. TERRAE.

1. CALCAREAE.

Purae.
Vitriolaceae.
Phlogisticae.
Argillaceae.

2. SILICEAE.

Adamas.
Sapphirus.
Topazius.
Smaragdus.
Quartzum.
Silex.
Jaspis.

3. GRANATINAE.

Granatus.
Bafaltes.

4. ARGILLACEAE.

Porcellana.
Lithomarga.
Bolus.
Tripolitana.
Argilla.

5. MICACEAE.

Mica pura.
Mica martialis.

6. FLUORES.

Indurati.

7. ASBESTINAE.

Asbestus.
Amiantus.

8. ZEOLITHICAE.

Zeol. purus.
Zeol. metallicus.

9. MAGNESIAE.

Magnesia terrea.
Magnesia indurata.

II. SALIA.

I. ACIDA.

Vitriolum.
Muria.

2. ALCALINA.

Fixa.
Volatilia.

III. PHLOGISTICA.

Ambra.
Succinum.
Petroleum.
Sulphur.
Phlogistic. terreum.
— metallicum.

IV. METALLA.

I. PERFECTA.

Aurum.
Argentum.
Platina.
Stannum.
Plumbum.
Cuprum.
Ferrum.

2. SEMIMETALLA.

Hydrargyrum.
Wismuthum.
Zincum.
Antimonium.
Arsenicum.
Cobaltum.
Niccolum.

oiles:

how,

NTES.

TER-

Systema est mere Metallurgicum, e principiis Chemicis petitur, proprium nec compilatum.

Excluduntur genera plura: *Cors*, *Schistus*, *Humus*, *Tophus*, *Stalactites*, *Aërites*, *Calculus*, *Nitrum*. Appendici inferuntur *Saxum*, *Pumex*, *Petrificata*.

Terras dari statuit *Siliceam*, *Granatinam*, *Micaceam*, *Magnesium*, *Zeglitbicam*, *Chrysolampadis*.

Crystallus negat a *Salibus* oriri; figuras earum magis curiosas quam utiles judicat, quum in cryptis extruendis nullus numerat earum latera; Terras etiam posse assumere figuram crystallinam absque sale; dari crystallificationes metallorum fusione, ergo Crystallorum causam non a salibus.

Colores Gemmarum a *Metallis* originem ducere dubitat.

Calces existisse credit ante vitarum et plantarum existentiam.

Strata terrae negat conformia esse.

Definitiones characteristicas inutiles judicat, sufficere nosse.

I. TERRAE.

1. ARGILLACEAE.

Argilla.
Bolus.
Limus.
Smeectis.
Lithomarga.
Tripela.

2. CALCARIAE.

Creta.
Lac lunae.

3. SILICEAE.

Arena.

4. MARGACEAE.

Marga.

5. SELENITICAE.

Farina foſſilis.
Terra ſpatofa.
Nihil foſſile.

6. TALCOSAE.

Terra talcoſa.

7. MICACEAE.

Mica ☉, ☽.
Vitr. ruſſicum.
Molybdaena.

8. INFLAMMABILES.

Sulphureae.
Bituminosae.
Umbra.

9. SALINAE.

Vitriolicae.
Aluminosae.
Nitrosae.
Muriaticae.

10. METALLICAE.

☉, ☽, ♃, ♄, ♀, ♂.
♂ mica.
Ochra ♂, ♀.
Cadmia.
Cobolti ▽.
Arſenici ▽.
Mercurialis. ▽.

11. HUMUS.

Ruralis ▽.

II. LAPIDES.

1. ARGILLACEI.

Steatites.
Nephriticus.
Serpentinus.

2. CALCAREI.

Calcarius L.
Suillus L.
Stephani L.
Marmor.
Quadrum.
Armenius.

3. MARGACEI.

Dendrites.
Gypſeus.
Tophus.

4. SELENITICI.

Gypſum.
Alabaſtrum.

5. PYROMACHI.

Cos.
Silex.
Corneus.
Quartzum.

6. SCHISTOSI.

Argilloſi.
Calcarii.
Metallici.
Aluminosi.

7. FOLIOSI.

Micacei.
Spatofi.
Pseudogalena.

8. PLUMOSI.

Amiantus.
Asbeſtus.

9. SALINI.

Atraamentarius.
Aluminosus.
Sal caeduum.

10. METALLICI.

☽, ♃, ♂, ♄, ♀, ♀, ♀.

11. FUSILES.

Pumex.
Zeolithus.

12. PETRAE.

13. NOVI.

Trip.

III. PETRIFICATA

1. ANIMALIA.

Anchropolithus.
Zoolithus.
Ornitholithus.
Entomolithus.
Ichthyolithus.
Helmintholithus.
Amphibiolithus.
Zoophytolithus.

2. PHYTOLITHA.

Phytotypolithus.
Lithoxylon.
Rhizolithus.
Lithocalamus.
Lithophyllum.
Carpolithus.

3. LITHOPHYTA.

Madrepora.
Millepora.
Tubipora.
Keratophyta.

4. LITHOTOMI.

Aërites.
Variolithus.

5. PORI.

Tophus.
Stalactites.
Incrustatum.

IV. SALIA.

1. STYPTICA.

Vitriolum.
Alumen.

2. FUSILIA.

Nitrum.
⊖ amarum.
Tincal.

3. INDURANDA.

Muria.

4. VOLATILIA.

Ammoniacum.
Arsenicum.

5. ALCALIA.

⊖ perficum.
Aphronitrum.
⊖ cretae.

V. COMBUSTIBILIA.

1. SULPHURA.

Sulphur.

2. BITUMINOSA.

Bitumen.
Gagas.
Succinum.
Copal.
Ambra.
Lithanthrax.

3. SEVUM.

4. BALSAMUM.

VI. METALLA.

1. PERFECTA.

Aurum.
Argentum.
Plumbum.
Stannum.
Cuprum.
Ferrum.

2. SEMIMETALLA.

Zincum.
Vismutum.
Antimonium.
Cobaltum.
Mercurius vivus.
Platina.

I. ME-

Arsenicum ad salia refertur.

I. METALLA.

1. PERFECTA.

a. Fixiora.

Aurum.

Platina.

Argentum.

b. minus fixa.

Plumbum.

Cuprum.

Ferrum.

Stannum.

Zincum.

2. IMPERFECTA:

Mercurius.

Vismuthum.

Niccolum.

Arsenicum.

Antimonium.

Cobaltum.

Magnesia.

Molybdaena ?

Wolframum ?

II. SALIA.

1. EX ACIDO ET METALLO CONFLATA.

Vitriola vulgaris.

Argentum comeum.

Mercurius sublimatus.

Flos cobalti.

Flos vismuthi.

Pseudogal. phosphorese.

Spatum plumbi.

Ferrum aquar. mineral.

2. EX ACIDO ET ALCALI MI- NERALI CONFLATA.

Muria.

Sal Glauberi.

Borax.

3. EX ACIDO ET ALCALI VE- GETAB. CONFLATA.

Nitrum.

4. EX ACIDO ET ALCALI VO- LATILI CONFLATA.

Ammoniacum.

5. EX ACIDO ET TERRIS CONFLATA.

⊖ amarum.

Alumen.

Sal cretae.

Sal sedativum.

Gypsum.

Spat. ponderosum.

Fluor mineralis.

6. EX ACIDO ET INFLAMMA- BILIBUS CONFLATA.

Acidum vitr. nat. Siense.

Minerae arsenici.

Sulphur.

Succinum.

Auripigmentum.

Risigallum.

7. ALCALIA.

mineral.

vegetab. aq. mineralium.

III. TERRAE.

1. *Simpliciores.*

a. Siliceae.

α. quartzosae.

Adamas.

Rubinus.

Sapphirus.

Topazius.

Buryllus.

Smaragdus.

Chrysolithus.

Turmelinus.

Hyacinthus.

Granatus.

Amethystus.

Prasius.

Morion.

Crytallus.

C 5

Quart.

- Quartzum diaphanum.
 Petref. quartzofa.
 Vitra vulcania.
β. corneae.
 Nephriticus.
 Chalcedonius.
 Carneolus.
 Onyx.
 Sardonyx.
 Oculus felis.
 Sapis ophthalmius.
 Achates.
 Pyromachus.
 Corneus.
 Petrefacta.
 Lavae corneum aemul.
γ. jaspideae.
 Heliotropius.
 Sil. aegyptius.
 Jaspis nigr.
 Petrefact.
 Lav. jasp. aemul.
δ. Aluminares.
 Terr. alum. nativ.
 Corium montan.
 Suber montan.
 Lithomarga.
 Terr. porcellana.
 Terra fistularia.
 Bolus.
 Terr. miracul. Saxon.
 Terra fullon.
 Argill. effervesc.
 Umbra.
 Rubrica.
 Mica.
 Schörl.
 Cret. nigr.
 Schist. pur.
 Jasp. immatur.
 Petrefact. alum.
 Lavae alum.
ε. Muriaticae.
 Tripela.
 Cret. hispanic.
- Cret. brianzon.
 Steatites.
 Serpentinus.
 Ollaris.
 Talcum.
 Asbestus.
 Pumex.
 Lap. filtrar.
δ. Calcariae.
α. Purae.
 Agaric. mineral.
 Creta.
 Osteocolla.
 Lap. travertin.
 Calcarius.
 Lumachella.
 Marmor alb.
 Spatum calcar.
 Stalactit. calcar.
 Petrefact. calcar.
β. Mixtae.
a. acidis.
 Alabastrum.
 Gypsum.
b. metallis.
 Turcosa.
 Malachites.
 Ferrum spatofum.
 Stann. spatofum.
c. inflammabilibus.
 Suillus.
 Wasserblende.
 Marm. variegat.
2. Compositae.
a. bigenerae.
α. ex terra filicea et caluminari.
 Opali.
 Oculus mundi.
 Chrysopras.
 Spatum scintillans.
 Quartzum pingue et opacum.
 Jaspis variegata.
 Poudingstone.
 Porphyrius.
- Granites.

- Granites.
Gneiffum.
Murekstein.
Lapis ftraterius.
Lap. filtr. fpurius.
Lap. arenae vulg.
Areno vulgaris.
Argilla communis.
Brecciae nonnullae.
Lavae nonnullae.
β. ex terra filicea et muriatica.
Lapis amygdalinus.
Ophites.
Brecciae nonnull.
Lavae nonnullae.
γ. ex terra filicea et calcaria.
Lapis amygdal. nucl. calcariis.
Lapis lazuli.
Lapis piceus.
δ. ex terra aluminari et muriatica.
Peperino.
Caementum.
Terra puzeolana.
Lavae nonnullae.
ε. ex terra aluminari et calcaria.
Spatum ponderosum.
Margae.
Ardesia impura.
ζ. ex terra muriatica et calcaria.
Afschengebirge.
Salzstein.
Tophi thermarum.
h. trigenerae.
κ. ex terra filicea, alumin. et
muriatica.

- Bafaltes.
Schifti nonnulli.
Brecciae nonnullae.
β. ex terra filicea, alum. et calcar.
Zeolithus.
Fluor mineral.
Brecciae nonnull.
Lutum commune.
γ. ex terra filicea, muriatica et
calcar.
Peperino di Marino.
Grünstein.
Breccia rupestr. ciner.
Schifti nonnulli.
γ. ex terra alumin. muriat. et
calcar.
Trapezium.
Cos.
Schiftus vetustus.
Brecciae nonnull.
c. quadrigenerae, ex terra filicea,
aluminari, muriatica et
calcaria.
Porphyrellus.
Saxum metalliferum.
Brecciae nonnullae.
Humus.

IV. INFLAMMABILIA.

1. Sulphura.
2. Petrolea.
3. Succina.
4. Bitumina.

I. SALIA.

minari.

pacum.

ranites.

I. SALIA,

1. ACIDA.

vitriolicum.
nitrosum.
muriaticum.
fluoris mineralis.
arsenici.
molybdaenae.
lapidis ponderosi,
phosphori.
boracis.
fuccini.
aëreum.

2. ALCALIA.

mineralc.
volatile.

3. NEUTRA.

Nitrum.
Sal digest. Sylv.
Sal Glauber.
Nitr. quadrangul.
Sal commune.
Sal secret. Glaub.
Nitrum flammans.
Sal ammoniacum.
Borax
Alcalia atrata.

4. TERRESTRIA.

Spatum ponderos.
Spat. ponderos. muriat.
Gypsum.
Nitrum calcar.
Sal ammon. fixum.
Calx aërata.
Sal amarum.
Magnesia salit.
Magnesia nitrata.
Magnesia aërata.
Alumen.

5. METALLICA.

Vitriol. cupri.
Vitriol. ferri.
Ferrum aërat.
Vitriol. Ziacci.

Vitriolum niccoli.

Magnesium salit.

5. TRIPLICIA.

Sal commun. magnes. salit. inquinat.

Sal amar. vitriolo mart. inquinat.

Alumen vitriol. mart. impurum.

Alum. vitriol. cobalt. inquinat.

Vitriol. cupri ferreum.

Vitriol. ferri niccol. inquinat.

Vitriolum cupri ferreo et zincino inquin.

II. TERRAE.

1. PONDEROSA.

aërata.

vitriolata.

petroleo imbut. Lap. hepatic.

2. CALX.

aërata.

aërata, petrol. imb. Lap. suill, fluorata. Flav.

ac. pecul. imb. Lap. ponder.

aërata magn. salit. inquin.

aërata argillac. inquin.

aërata filiceo inquin.

aërata argill. et filic. inquin.

aërata ferro et magn. inquin.

3. MAGNESIA.

aërata filic. adunat.

filiceo intim. adunat.

argillac. filic. et pyrit. adun.

argill. filic. pyrit. et petrol. adun.

4. ARGILLA.

filiceo adunata. Porcell.

filic. et mart. adunata.

filiceo et calcar. adunat.

filiceo et magnes. adunat.

Sulphoris acid. et alc. veget. inquinata.

filiceo, pyritaceo et petrol. inquin.

filiceo

filiceo infra ponder. dimid. et
pau. calc. unit. Gemina.
filicea dimid. part. et pau.
calc. aër. mixt. Schoerl.
filicei dimidiae parti et pau.
calc. laxè unit. zeolithus.
filiceo copioso et magnès.
unit. Mica.

5. SILICEA.

argill. et calc. parciss. Quart-
zum.
argill. adunat. Chalcedo-
nius &c.
argill. valde martial. adun.
martiali gravidata.
argill. et pau. calc. unit.
argill. et pau. magnès. adun.
magnès. calc. fluorat. et aërat.
cupro ferroque calcinat.
adunat. Chrysopterus.

III. BITUMINA.

I. SULPHUR.

commune.

Plumbago.

Molybdaenum.

2. PETROLEUM.

3. ADAMAS.

IV. METALLA.

Aurum.

Platina.

Argentum.

Hydrargyrum.

Plumbum.

Cuprum.

Ferrum.

Stannum.

Vismutum.

Niccolum.

Arsenicum.

Cobaltum.

Zincum.

Antimonium.

Magnesium.

APPENDIX I.

Combinaciones.

I. Duplices.

1. Salinicum.

Salino.

terrestri.

bituminoso.

metallico.

2. terrestris cum

terrestri,

bituminoso,

metallico.

3. bituminosi cum

bituminoso,

metallico.

4. metallici cum,

metallico.

II. Triplices.

1. Salini cum

terrestri et bituminoso,

terrestri et metallico.

bituminoso et metallico.

2. terrestris cum.

bituminoso et metallico.

III. Quadruplices.

Salini cum

terrestri, bituminoso et me-

tallico.

APPENDIX II.

Petrefacta.

Calx salina sub form. organ.

Ferrum salinum f. f. o.

Calx aërata f. f. o.

Argilla f. f. o.

Terra filicea f. f. o.

Terra organica.

Petroleum corpora organica

imbuens.

Argentum sub f. organ.

Hydrargyr. f. f. o.

Cuprum f. f. o.

Ferrum f. f. o.

Zincum f. f. o.

I. TER

2. O.

alit. in

arf. in

purum.

quinat.

quinat.

et zinc

hepatia

ap. suill

onder.

uin.

nquin.

nquin.

adun.

petrol.

ell.

at.

nat.

veget.

petrol.

filiceo

I. TERRAE.

1. CALX,

pura.

aërata.

Spatum.

pellucidum.

opacum.

Stalactites.

Tophus.

Incrustata.

Petrefacta.

Agarius mineralis.

Cretâ.

Calcareus.

Oolithus.

Lapis portlandicus.

Schistus calcarius.

Marmor.

vitriolata, Gypsum.

Selenites.

Alabastrum.

fluorata. Fluor mineralis.

pellucidus.

opacus.

acido wolframi nupta.

Lapis ponderosus.

magnesiae nupta.

Spatum compositum.

Lapis Creuzenwaldensis.

Argillae mixta.

Marga.

Lapis travertinus.

terrae ponderosae mixta.

terrae filiceae mixta.

Spatum stellatum.

Arenarius calcarius.

petroleo impraegnata.

Suillus.

pyritae mistus.

ferro junctus.

ferro et lapid. ponderoso mistus.

compositae.

ex meris calcareis.

ex calcareis et baryticis.

ex calcareis et muriaticis.

Marmor glandul. serpentin.

Pietra talchina.

Verde antico.

ex calcariis et argillis.

cum Schitto.

marmor campanum.

florentinum

cipolinum Rom.

Gniotte.

Amygdalites.

cum mica.

Cipolinum Autun.

Calcareus micaceus.

ex calcariis et filiceis.

ex calcariis et quartzo.

Quartzo et Puddingst. cal-

careum.

Calcareus cum venis quartzii

ex calcariis et lavis.

Civerchina.

Marmor cum venis lavae.

ex calcariis et pluribus aliis.

Quartzo spat. scint. et mi-

ca calce connexa.

Calcar. cum ven. schoerl.

et mic.

2. BARYTES.

aërata.

vitriolata.

fluorata.

acido wolframi nupta.

terrae filiceae ferroque mixta.

terrae filiceae, et petrol. mixta.

Lapis hepaticus.

3. MAGNESIA.

aërata.

paucissimae terrae peregrinae

mixta.

filiceae. Spuma maris.

calcariae et ferro,

argillae, talco et ferro.

quadruplo terrae filiceae et pau-

ciss. argill.

Steati-

Steatites.
 Lapis laponarius.
 Ollaris.
 terrae filiceae, calcar. et pauciss.
 argill. et ferro.
 Amiantus.
 Suber montanum.
 terrae filiceae, calcariae, ponderosae, argillae et ferro.
 Amiantus.
 pura
 aequali filiceae fere, $\frac{1}{4}$ arg. $\frac{1}{8}$ aq.
 $\frac{1}{10}$ - $\frac{1}{8}$ ferr.
 Serpentinus.
 duplo filiceae, et aequal. fere
 argill.
 Talcum.
 Virr. moscoviticum.
 fluorata.
 acido wolframi nupta.
 composita.
 ex lapidibus muriaticis meris.
 Steatites cum talco.
 Serpentin. cum veq. aut
 glandul. steatit.
 ex lapid. muriat. et calcar.
 ex lapid. muriat. et ponderos.
 ex lapid. muriat. et argillis.
 Steatit. c. arg. indurat.
 Steatit. c. schisto.
 Serpentin. c. schisto.
 Saponar. eum mica.
 ex muriat. et filiceis.

4. ARGILLA.

acido aëreo saturata.
 Lac lunae.
 acido aëreo impraegnata.
 Argilla.
 fusibilis.
 apyra.
 Marga.
 fullonia.
 fistularia.

porcellana.
 Lutum.
 Terra laterum.
 Bolus.
 vulcania.
 puteolana.
 Caementum.
 Tufa.
 Cineres vulcan.
 Tripela.
 acido vitrioli saturata.
 alum. embryonat.
 acido salis saturata.
 paulo majori porti filic. minori
 magnesia et minori adhuc
 calc. ferr. nupta.
 Mica pura.
 Schisti.
 purpureus.
 purpurascens.
 Ardesia.
 pyritosus.
 bituminosus.
 argilla $\frac{3}{10}$ filic. terr. et paux. fer-
 ri mista.
 Schistus argillaceus.
 Arenar. argillac.
 Corneus.
 Killas.
 Toadstone.
 Zeolithus.
 Lapis piceus.
 Rubrica.
 Argillae compositae.
 ex mere argillaceis.
 ex terr. argilloi. et calcar.
 Marmo nero antico.
 ex terra argill. et ponderos.
 ex terra argill. et magnesia.
 ex terra argill. et filicea.
 ex terra argill. et pluribus
 aliis.

5. SILICEAE.

Quartzum.
 Crystallus.
 opacum.
 Arena.
 Pyromachus.
 Petrosilex.
 Jaspis.
 Silex nobilis.
 Gemmae.
 Amethystus.
 Chrysopterus.
 Lapis lazuli.
 Lapis nephriticus.
 Spatum scintillans.
 Zeolithus siliceus.
 Granatus vesarianus.
 Granatus vulgaris.
 Schoerl.
 Schoerl. columnaris.
 Turmalinus.
 Basaltes.
 Rocolig. rag.
 La cos.
 Pumex.
 Spatum feriferum muriaticum.
 Cos turcica.
 Rag. stone.
 Arenarius.
 Arena ferri calce caementum.
 Compositae.
 ex siliceis et siliceis.
 ex siliceis et calcariis.
 ex siliceis et baryticis.
 ex siliceis et muriaticis.
 ex siliceis et argillaceis.
 ex siliceis et pluribus aliis.

II. SALIA.

1. ACIDA.

aereum.
 vitriolicum.
 salis communis.
 fluoris mineralis.
 succini.
 phosphori.
 molybdaenae.
 arsenici.
 lapidis ponderosi.

2. ALCALIA.

vegetabile.
 minerale.
 volatile.

3. NEUTRA.

Tartarus vitriolatus.
 Sal Glauberi.
 Sal secretus Glauberi.
 Selenites.
 Sal amarum.
 Alumen.
 Minerac alumin.
 Vitriolum ferri.
 Vitriolum cupri.
 Vitriolum zinci.
 Vitriolum cobalti.
 Vitriolum niccoli.
 Vitriolum magnesiae.
 Vitriolum argenti.
 Vitriolum mercurii.
 Vitriolum plumbi.
 Nitrum vulgare.
 Nitrum cupicum.
 Nitrum calcarium.
 Nitrum muriaticum.
 Sal digestivum Sylv.
 Sal culinare.
 Sal ammoniac.
 Terra ponderos. salit.
 Sal ammon. fixum.
 Sal. amar. muriatic.
 Alumina muriaticum.

Cuprum

Cuprum salitum.
Magnesia salita.
Hydrargyrum salitum.
Borax.

III. INFLAMMABILIA.

1. AEREA.
Aër inflammabilis.
Aër hepaticus.
2. LIQUIDA.
Naphtha.
Petroleum.
Maltha.
3. SOLIDA.
Asphaltum.
Sevum minerale.
Gagates.
Lithanthrax.
Geanthrax.
Turfa.
Succinum.
Ambra.
Copal.
Sulphur.

IV. METALLA.

1. PERFECTA.
Aurum.
Platina.
Argentum.
Hydrargyrum.
2. IMPERFECTA.
Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.
3. SEMIMETALLA.
Zincum.
Antimonium.
Arsenicum.
Vismuthum.
Cobaltum.
Niccolum.
Magnesia nigra.
Wolframum.
Molybdaena.
Saturnites.

I. TERRAE.

1. SILICEAE.

Lapis diaboli.
 Adamas.
 Chrysoberyllus.
 Circionius.
 Hyacinthus.
 Chrysolithus.
 Granatus.
 Rubinus.
 Sapphirus.
 Topazius.
 Smaragdus.
 Beryllus.
 Scörlus.
 Lapis thumenfis.
 Quartzum.
 Corneus.
 Pyromachus.
 Chalcedonius.
 Lithoxylon.
 Heliotropius.
 Chrysopterus.
 Silex schistofus.
 Obsidianus.
 Catopthalmus.
 Prehnites.
 Zeolithus.
 Lapis lazulus.

2. ARGILLAE.

Argilla pura.
 Terra porcellana.
 Argilla vulgaris.
 Jalpis.
 Opalus.
 Lapis piceus.
 Spatum adamantinum.
 Feldspatum.
 Schistus argillofus.
 Schistus inflammabilis.
 Terra aluminis.
 Schistus aluminaris.
 Lapis aluminaris.

Nigrica.
 Coticula.
 A. tripolitana.
 Mica.
 Chlorites.
 Chalcolithus.
 Hornblenda.
 Wacca.
 Basaltes.
 Lava.
 Pumex.
 A. veronensis.
 Lithomarga.
 Sapo montanus.
 A. ochra.

3. TALCA.

Steatites.
 Nephrites.
 Terra fullonum.
 Talcum plasticum.
 T. medicinale.
 Serpentinus.
 Talcum.
 Asbestus.
 Cyanites.
 Actinotus.

4. CALCARIAE.

aëratae.

lactiformis.
 Creta.
 Marmor.
 compactum.
 lamellosum.
 Stalactites.
 Pisolithus.
 Spatum schistaceum.
 Spatum magnesiaceum.
 Suillus.
 Marga.
 Schistus margae, bitumin.

phospho-

II.

phosphoratae.
 Apatites.
 boraxatae.
 Boracites.
 fluoratae.
 Fluor mineral.
 vitriolatae.
 Gypsum.
 Selenites.

5. PONDEROSAE.
 Witherites.
 Spatum ponderosum,

II. SALIA.

1. VITRIOLICA.
 Vitriolum nativ.
 Halotrichum.
 Alumen butyraceum.
 Salamur. nativ.
2. NITROSA.
 Nitrum vulgare.
3. MURIATICA.
 Sal commune.
 Sal ammoniacum.
4. BORAX.
5. ALCALIA.
 Alkali minerale nativ.

III. INFLAMMABILIA.

1. BITUMINA,
 Naphtha.
 Petroleum.
 Asphaltum.
 Lithanthrax.
 Spissexylon.
 Succinum.
 Meliedites.
2. SULPHURA.
 Sulph. nativ. vulgare.
 Sulph. nativ. vulcanium,
3. GRAPHITES.

IV. METALLA.

Platinum.
 Aurum.
 Hydrargyrum.
 Argentum.
 Cuprum.
 Ferrum.
 Plumbum.
 Stannum.
 Vismutum.
 Zincum.
 Antimonium.
 Cobaltum.
 Niccolum.
 Magnesia.
 Molybdaenum.
 Arsenicum.
 Scheelium.

T E R M I N I

Usurpati ARTIS.

I. NOTARUM EXTERNARUM.

I. COLORIS.

- a. albi.
 niveus.
 rubescens.
 flavescens.
 cinerascens.
 argenteus.
 virescens.
 caeruleascens.
 lacteus.
 flanneus.
 b. cinerei.
 infumatus.
 margaritaceus.
 caeruleascens.
 virescens.
 flavescens.
 rubescens.
 plumbeus.
 chalybeus.
 nigricans.
 c. nigri.
 cinerascens.
 caeruleascens.
 virescens.
 fuscescens.
 ferreus.
 aterrimus.
 d. caerulei.
 indicus.
 berlinensis.
 lazareus.
 smaltinus.
 violaceus.
 lavendulaceus.
 caelestis.
 cinerascens.

- e. viridis.
 aeruginosus.
 thalassinus.
 gramineus.
 pomaceus.
 porraceus.
 olivaceus.
 psittacinus.
 asparaginus.
 f. flavi.
 sulphureus.
 citreus.
 aureus.
 pyritaceus.
 aurichalceus.
 melleus.
 ecerus.
 stramineus.
 isabellinus.
 ochraceus.
 vinaceus.
 aurantius.
 g. rubri.
 aureus.
 lateritius.
 coccineus.
 hyacinthinus.
 sanguineus.
 cochenillinus.
 cupreus.
 cinnabarinus.
 Karmesinus.
 persicinus.
 roseus.
 carneus.
 obturus.
 fulcescens.

h. fusci.

- rubescens.
 caryophyllinus.
 flavescens.
 tombacinus.
 hepaticus.
 nigricans.
 i. superficialis.
 puvoninus.
 aridinus.
 columbinus.
 chalybeus.

k. varii.

- variabilis
 pro situ ad lucem.

4. COHAESIONIS.

a. Solida.

- α. continua.
 fragilia.
 tenacia.
 plastica.
 subductilia.
 ductilia.
 rigida.
 flexilia.
 elastica.
 mollissima, ut un-
 guis digiti vestigi-
 a imprimat.
 mollia, ut cultro
 rad. queant.
 duriuscula, cultro
 vix rasilia.
 dura ad chalybem
 scintillantia.
 durissima, limae
 resistentia.

β. fria-

- β. friabilia.
 fegregata.
 coagmentata.
 pulverulenta.
 squamofa.
 b. Fluida.
 tenacia.
 tenuia.
 2. NITORIS.
 inconspicua i. e.
 splendore omni or-
 ba.
 micantia.
 nitidula.
 nitida.
 nitidiffima.
 nitore
 vulgari.
 vitreo.
 cereo.
 matris perlarum.
 adamantino.
 femimetallico.
 speculari.
 metallico.
 obumbrante.
 3. PELLUCIDITATIS.
 Opaca.
 Subopaca i. e. ad te-
 nuiores modo mar-
 gines pellucida.
 diaphana.
 femipellucida.
 pellucida
 hyalina leviffime
 tineta.
 5. TEXTURAE.
 a. compactae
 feltucariae particulis
 majoribus.
 minoribus.
 vitreae.
 planae
 conchaeae,
 planioris.
 concavioris.
 perfectioris.
 imperfectioris.
 minutioris.
 craffioris.
 fcoriaceae.
 inaequalis.
 granulatae.
 minutim.
 craffius.
 uncinulatae,
 terreae.
 subtilioris.
 craffioris.
 b. fibrofae, fibris
 tenerioribus.
 craffioribus.
 rectis.
 curvis.
 parallelis.
 divergentibus
 ftellatis.
 fasciculatis.
 fparsis.
 c. radiatae, radiis
 latioribus.
 angultioribus.
 longioribus.
 brevioribus.
 rectis.
 curvis.
 parallelis.
 divergentibus.
 fasciculatis.
 ftellatis.
 fpinofis.
 d. lamellofae, lamellis
 rectis.
 curvis.
 indeterminate.
 undulatum.
 fphaerico-convexis.
 frondofis.
 parallelis.
 divergentibus.
 fecantibus.
 dupliciter.
 tripliciter.
 quadrupliciter.
 fextupliciter.
 e. fchiftofae, partibus
 tenuioribus.
 craffioribus.
 rectis.
 curvis.
 indeterminate.
 undulatum.
 6. SUPERFICIEI,
 pingua.
 macra.
 frigida.
 frigidiuscula.
 tepida.
 inaequalia.
 laevia.
 afpera (granulis mi-
 nimis aequalibus.)
 fcaabra.
 foveolata foveolis
 cubicis.
 pyramidalibus.
 tabulatis.
 conicis.
 fphaericis.
 ftriata.
 tranfverfim.
 longitudinaliter.
 diagonaliter.
 alternatim, (alter-
 nante ftriarum di-
 rectione.)
 decuffatim.
 pfumofa (i. e. ftriis
 e media longitudi-
 nali oblique trans-
 verfim exeurenti-
 bus.)
 7. PON-

7. PONDERIS.

ponderosissima (i. e. pondere specifico aquam sexies et ultra superantia.)

ponderosa (i. e. aquam quater et ultra superantia.)

leviuscula (i. e. aquam bis et paulo ultra superantia.)

levia, (aquam parum superantia.)

natantia.

8. FIGURAE.

a. fragmentorum in quae fossile secedit.

α. sponte.

α. granulata, granulis crassioribus.

subtilioribus.

majoribus.

minoribus.

rotundatis.

subphaericis.

lentiformibus.

angulatis, angulis communibus.

elongatis.

majoribus.

β. crustosa, crustis

crassioribus.

tenuioribus.

rectis.

angulatis.

sphaericis.

concentricis.

conicis.

γ. bacillaria, bacillis

crassioribus.

tenuioribus.

rectis.

curvis.

β. mallei ictu.

α. regularis.

cubicae.

rhomboidalis.

trapezoideae.

pyramidalis.

dodecaëdriae.

β. irregularis.

indeterminatae,

marginibus

obtusis.

acutis.

festucariae.

discoideae.

cuneatae.

b. totius fossilis.

a. minus regularis.

vulgaris, amorphae.

filiformis.

capillaris.

dentiformis.

denticulata.

reticulata.

arborescens.

fruticosa.

ramosa.

pectinata.

tubulosa.

fistularis.

rotundata.

farta.

nucleo

mobili Actites.

fixo. Gaodes.

vacua.

botryoides.

sphaerica.

sphaeroides.

elliptica.

amygdalina.

reniformis.

tuberosa.

membranacea.

specularis.

foraminifera.

cellulosa cellulis

simplicibus.

tetraëdris.

hexaëdris.

polyedris.

rotundis.

duplicibus.

spongiosa.

vesiculosa.

erosa.

perforata.

β. regularis. Crystalli

α. Tabulae.

tetraëdrae t. I. II.

III. f. 17.

rectangulae.

obliquangulae.

pentaëdrae tab. I.

II, III. f. 29.

hexaëdrae.

octaëdrae.

aequilaterae.

inaequilaterae.

tenuioris.

crassioris.

perfectae.

angulis in aciem ter-

minatis

omnibus.

nonnullis.

sparis.

coagmentatae.

inordinatim.

decussatim.

in cellulas.

pyramides.

globulos.

lentes.

amygdalos.

acus.

ad latera adnatae.

β. Cubi

β. Cubi s. Tesserae.
 rectanguli s. veri.
 obliquang. s. rhombi.
 majoribus.
 minoribus.
 minimi.

lateribus planis.
 concavis.
 convexis.
 altern. conv.
 et plan.

marginib. } truncatis.
 angulis. } omnibus.
 } nonnullis.

superficie terminali
 in aciem abeunte.

sparsi.
 inclusi.
 connati.
 decussatim.
 aggregati
 feriatim.
 in globulos
 uvae formam.
 fasciculatim.
 stellatim.

in pyramides.
 ramos.
 arbusculos.
 cellulas.

γ. Prismatis.

triedri.
 tetraedri.
 pentaedri.
 hexaedri.
 octaedri.
 enneaedri.
 rectanguli.
 obliquanguli.
 aequaliteri.
 inaequilateri.
 lateribus
 angustioribus.

altern. terminat.
 in planis.
 convexis.
 ventricosis.
 incurvis.

superficie terminali
 utraque } abeunte
 alterutra } in
 aciem.
 pyramidem.
 aequalis later. nu-
 meri.

minoris.
 latioris.
 tenuioris.
 acicularis.
 capillaris.
 marginibus truncatis
 alterais omnibus.

sparsi.
 cohaerentis.
 lateraliter.
 basi.
 apice.
 per medium trans-
 cund.
 cum alio
 aut aliis.

aggregat.
 inordinatim.
 stellatim.
 fasciculatim.
 feriatim.
 graduatim.
 pectinatim
 in olivae formam.
 amygdalae —
 uvae —
 renis —
 globi —
 pyramidis —
 columnae —
 prismatis —

aciculae formam.
 bacillorum —
 gemmarum —

δ. Pyramidis.

triedrae.
 tetraedrae.
 hexaedrae.
 octaedrae.
 simplicis.
 duplicis.
 prismati superimpo-
 sitae.

inversae.
 rectae.
 truncatae

apice.
 marginibus
 baseos.
 lateralibus.
 lateribus
 latioribus.
 angustioribus.
 acicularis.
 capillaris.
 aequalibus.
 inaequalibus.
 altern. majoribus.
 planis.
 convexis.
 concavis.
 intus cavae.
 auctae altera pyra-
 mide

apice
 alterutro
 utroque
 basi communi.
 ad latera.
 solitariae.
 sparsae.
 aggregatae.
 inordinate.
 feriatim.
 graduatim.

diver-

- divergendo
rotae in modum.
stellatim.
fasciculatim.
mergitis forma.
gemmae —
globi —
renis —
granorum —
baeillorum —
cristae —
cellularum —
arbusculae —
musci —
ramorum —
fruticeti. —
reticulatim.
in columnas.
tabulam.
pyramidem.
cohaerentis.
latere.
apice.
medio.
geminas.
tergiminas.
plures.
Lentis i. e. pyrami-
dis obscurae dupli-
cis depressae: an-
gulis corporeis ob-
tusissimis.
tetraëdrae.
hexaëdrae.
vulgaris.
fellae in modum cur-
vatae.
solidae.
intus cavae.
solitariae.
aggregatae in
rajae forma.
uvae —
globi —
- granulorum forma.
cellularum —
inordinate.
connexae.
parallelae.
ζ. Dodecaëdri.
perfecti.
minus perfecti.
marginibus
truncatis.
in aciem terminatis.
9. LOCI, in quo, MODI
quo occurrunt.
α. rupestria, quae in-
tegros montes, aut
portionem praeci-
pua, strata, ru-
pes constituunt.
β. parasitica.
libera
aliis inclusa
vaga
fructis majoribus.
rotundatis.
angulatis.
acutangulis.
obtusangulis.
granulis.
adhaerentia
corticis forma.
membranae —
bractearum —
granorum —
inhaerentia
sparsim.
punctatim.
per venas.
glandulas.
frustula.
amorphae.
crystallinae.
majora.
minora.
minima.
strata.
10. COLORIS, quo in-
quinant alia corpo-
ra contactu.
scriptura.
tritura.
ejusdem cum fossili
ipso coloris.
alieni.
11. SENSATIONIS,
quam linguae im-
primunt
adhaerent
insipida.
sapidam, saporis
argillacei.
subdulcis.
stiptici.
amari.
lixiviosi.
falsi.
acris.
12. ODORIS, quem
exhalant.
sponte.
trita
per se
cum aliis.
calescentia.
prunis inspersa.
alcalini.
empyreumatici.
bituminosi.
sulphurei.
arsenicalis.
13. SONI, quem edunt
agitata.
cum aliis collidentia.
muta.
sonora.
sonitu campanae ae-
mulo crepitantia.

II. NO-

II. NOTARUM PHYSICARUM.

attractoria, quae ferrum trahunt.
 retractoria, quae a magnete trahuntur.
 intractabilia, quae non trahuntur.
 electrica, quae trita aut calefacta moleculas minus ponderosas trahunt.
 phosphorescentia, quae trita,
 solis radiis } in tenebris
 aut igni exposita } lumina
 aut prunis inspersa } parantur.

humefcentia, quae sensim aquam imbibunt.
 bibula, quae aquam avidius absorbent.
 fatifcentia, quae sponte in aëre dilabuntur.

detonantia, quae prunis inspersa detonant.
 spumefcentia, quae igni exposita spumefcunt.
 intumefcentia, quae igni exposita intumefcunt.
 liquabilia, quae igni exposita liquantur.
 vitrefcentia, quae ignis vi sola
 cum aliis mixta in vitrum abeunt,
 pellucidum,
 diaphanum,
 opacum,
 excolor.
 tinctum.

calcinabilia, quae ignis vi cohaesione partium orbantur.
 induranda, quae igni exposita indurantur.
 apyra, quae ignis fuforii vi maxima non liquuntur.

III. NOTARUM CHEMICARUM.

I. petitarum a mutatione, quam ignis infert.
 α. volatilia, quae leni colore semivolatilia, quae prunis inspersa } in vaporibus
 fixa, quae ne violento quidem igne } res abeunt.

β. fumantia, quae igne tractata fumum }
 scintillantia, quae igne tractata scintillas } emittunt.
 inflammabilia, quae igne tractata flammam }
 consueti } coloris
 alieni }.

γ. variabilia, quae igni exposita mutant colores.
 decrepitantia, quae igni exposita crepitum edunt.

2. petitarum ab efficacia solventium.
 α. effervescentia facile et ilico,
 demum, postquam rasa sunt et lente.
 cum aqua forti.
 cum oleo vitrioli.
 non effervescentia,
 β. Solubilia.
 facile.
 difficulter.
 caloris ope.
 sine calore in aqua.
 oleis.
 alcalibus.
 aqua forti.
 aqua regis, quarum color rem mutat, vel non mutat,

tota.

pro parte.

ut abeant cum solvente
 in crystallorum }
 in gelatinae } speciem
 in neutram }
 non solubilia.

γ. Solventia.

via humida.

via sicca.

terras.

metalla.

Instrumenta Lithologi parata erunt primario:

Malleus, Culter, Chalybs, Aqua fortis, Aqua regis, Lixivium causticum, Lixivium sanguinis, Borax, Acidum ossium, Alkali minerale, Gurgulio f. Fistula flammis potens absque folle.

Signa ☉ Aurum.
 ☽ Argentum.
 ♃ Platina.
 ♀ Cuprum.
 ♂ Ferrum.
 ♄ Plumbum.
 ♃ Stannum.
 ⚛ Antimonium.
 ☿ Hydrargyrum.
 W Wismutum.
 ZZ Zincum.
 ⚞ Magnesia.
 ⚏ Molybdaena.

Signa ⚘ Wolframum.
 ⚛ Uranites.
 ⚞ Niccolum.
 K Cobaltum.
 ⚞ Arsenicum.
 ⚞ Sulphur.
 ⚞ Vitriolum.
 ⚞ Nitrum.
 ⚞ Muria.
 O Alumen.
 ⚞ Aqua fortis.
 ⚞ Aqua regis.

Semi-

Semitae DEI in Abyffo.

causti-
mine-

mi-

Seminar DEL in Adolfo.

SYSTEMA REGNI MINERALIS.

I. TERRAE.

2. SIMPLICIORES.

A. TALCOSAE.

a. pinguis.

1. Talcum.

b. macra.

2. Serpentinus.

3. Asbestus.

4. Actinotus.

5. Hornblenda.

B. PONDEROSAE.

6. Barytis.

7. Crossopetra.

C. CALCARIAE.

a. puriores.

8. Creta.

9. Tophus.

10. Sparhum.

11. Schistolithus.

12. Inolithus.

13. Stalactites.

14. Pisolithus.

15. Marmor.

b. minus purae.

a. effervescentes.

16. Suillus.

17. Tremolites.

18. Stellaris.

19. Humus.

20. Marga.

21. Magnesiata.

b. non effervescentes.

22. Gypsum.

23. Hepaticus.

24. Lazurus.

25. Fluor.

26. Apatices.

27. Boracites.

D. ARGILLACEAE.

28. Aluminaris.

29. Argilla.

30. Puteolana.

31. Caementum.

32. Cariofus.

33. Ardesia.

34. Basaltes.

35. Lava.

36. Mica.

37. Opalus.

38. Zeolithus.

39. Scorlus.

E. SILICEAE.

a. fixae.

a. impurae.

40. Gemma.

41. Olivinus.

42. Feldspatum.

43. Pyromachus.

44. Petrofilex.

45. Jaspis.

46. Smiris.

47. Circonius.

48. Amarus.

49. Lydius.

50. Chlorogranatus.

b. puriores.

51. Arena.

52. Quartzum.

53. Chalcedonius.

b. volatiles.

54. Adamas.

F. ADAMANTINAE.

55. Adamantinus.

B. AG

D. AGGREGATAE.

A. particulis magis minusve
crystallinis, nullo visibili
caemento intermedio co-
haerentibus.

56. Granites.

57. Gneissum.

B. frusticulis heterogeneis mas-
sae alterius lapidis immerfis.

58. Porphyrus.

59. Amygdalites.

C. fragmentis lapidum cae-
menti ope conglomeratis.

60. Breccia.

61. Arenarius.

II. SALIA.

62. Natrum.

63. Borax.

64. Muria.

65. Nitrum.

66. Mirabile.

67. Amarum.

68. Alumen.

69. Vitriolum.

III. PHLOGISTA.

70. Turfa.

71. Bitumen.

72. Mellites.

73. Succinum.

74. Ambra.

75. Graphites.

76. Sulphur.

IV. METALLA.

77. Uranium.

78. Wolframum.

79. Magnesia.

80. Stibium.

81. Zincum.

82. Molybdaena.

83. Stannum.

84. Cobaltum.

85. Ferrum.

86. Arsenicum.

87. Cuprum.

88. Niccolum.

89. Wismutum.

90. Argentum.

91. Plumbum.

92. Hydrargyrum.

93. Aurum.

94. Platina.

Appendix.

V. LARVATA.

A. animalium.

A. Mammalium.

95. Anthropolithus.

96. Zoolithus.

B. Avium.

97. Ornitholithus.

C. Amphibiorum.

98. Amphibiolithus.

D. Piscium.

99. Ichthyolithus.

E. Insectorum.

100. Entomolithus.

F. Vermium.

101. Conchyliolithus.

102. Corallolithus.

B. Vegetabilium.

103. Phytolithus.

I. LAPIDES e terris induratis compactis natae, in has iterum fatiscentes, natura repugnante, dirimuntur ab his, cum iis potius in unam classem conjungendi, summae ignis violentiae resistunt, ne hilum quidem eorum in vapores resolventi, sapore omnes odore plurimi orbi.

1. **TALCOSAE** (plurimae) molles et mollissimae magnesiā albam potissimum continent, nulla unquam corporum vivorum vestigia; in montibus primariis, magis adhuc in secundariis obviae, nonnullae quoque strata et montium partes praecipuas constituentes, aliae potius parasiticae: Igne nec calcinantur, nec, nisi Hornblendam, et ipsum Actinotum Asbestumque ferriferum exceptis, facile liquantur, sed indurantur.
2. **PONDEROSAE** terrae, gravitate specifica prae reliquis eminentes facilius liquantur igne, non nisi parasiticae, neque unquam vivorum corporum vestigia continent molles et duriusculae conflantur potissimum ex terra ponderosa dicta.
3. **CALCARIAE**, aliae ex testaceis et coralliis natae, aliae primitivae, aliae rupestres, aliae parasiticae multae non raro corporum vivorum vestigiis refertae, paucissimis exceptis, mollissimae, molles et duriusculae, igne evadunt magis porosae; puriores omnes cum aqua forti effervescent, et fere totae solvuntur.
4. **ARGILLACEAE** aliae mollissimae, plasticae, linguae adhaerentes, humectatae sibi proprium odorem spirantes, igne indurantur, ex durioribus fatiscentibus non raro ortae animalium et vegetabilium vestigia saepe impressa offerunt, aliae molles vel duriusculae igni vi liquantur potius, quam indurantur; harum plures rupestres, aliae, pauciores tamen, durae eandem ab igne subeunt mutationem.
5. **SILICEAE** durae et durissimae acidorum, si fluoris acidum excipias, vim eludunt, certe pro parte; aliae rupestres, aliae parasiticae, illae non raro vestigia corporum vivorum prae se ferentes.
6. **ADAMANTINUS** durissimus, parasiticus propriam sibi in nullo alio fossili hactenus detectam terram continet.
7. **AGGREGATAE** e quinque prioribus conflantur, et indolem partis dominantis sequuntur.

II. SALIA,

Novam utique terrae simplicis speciem constituere viderur, nuper in antro Sydney novae Hollandiae reperta plumbaginis micaeque miculis et arenae granulis mista, a *Wedgewoodio* act. angl. vol. 80. p. 2. p. 306. descripta; resistit illa quidem vitrioli et nitri acidis, quamvis fortissimis et bullientibus; solvitur autem salis culinaris acido, et constantius adhuc aqua regis.

- II. SALIA, sapore, solubilitate in aqua ab omnibus aliis, specie saporis, gradu solubilitatis inter se distinguuntur.
- III. PHLOGISTA solubilitate in oleo, et fumo flammave, quam igni exposita monstrant grato vel ingrato, innocuo vel funesto, ex colore vel tinctu dignoscuntur.
- IV. METALLA nitore, pondere ingenti, fluxu, quem in igne experiuntur sibi proprio, solubilitate in acidis discernuntur.
- V. LARVATA non fossilia sui generis, sed ratione materiae, qua constant, ad praecedentes classes amandanda non differunt, nisi forma, quam corporibus alterius naturae regni debent.

CLAS-

ut tamen lenis calor iterum expellat; ex hac solutione non quidem per sanguinis lixivium, verum per salia lixiviosa omnis generis, ex metacquoque salis acido per simplicem aquam, lacteo semper colore, praecipitata, facile in igne fundenda; carbonum pulveri intertrita, neque haec neque alia simplex et pura terra, quamvis ignis violentiae summae in vase ab omni metallica labe liberis exposita in metallum, idque sui generis coire visa est.

Altera, uti quidem haecenus videtur, a reliquis distincta terra simplex latet in lapide friabili parum nitente diaphano, ex albedine in alparagi virorem vergente, prope Strontian in Scotia reperto, diu pro barytide Witheringii habito; affinitate, quam cum aere fixo alit, calore, quem usta et aquae immersa excitat, solutione quam subit, et facilissima ad aëris accessum praecipitatione ponderosae similis; at infons, minus ponderosa aërem fixum igne facilius dimittens, quamvis difficilior, quam quidem calcaria, a qua etiam eo abludit, quod solutio in aqua forti facta, facillime crystallos tabulares exhibet, et charta illi intincta, siccata, et candelae accensae admota cum flamma laete purpurea ardet. *Crawford* apud *Duncam* medical commentaries. Dec. II, Vol. 4, p. 436, et *Memoir* of the society of Manchester, Vol. 3, p. 599.

CLASSIS I.

T E R R A E.

I. TALCOSAE.

1. TALCUM.	Pingue tactu.
2. SERPENTINUS.	Macer, textura festucaria, inconspicuus.
3. ASBESTUS.	Macer, fibrosus, inconspicuus.
4. ACTINOTUS.	Macer, nitens.
5. HORNBLENDA.	Macra, lamellosa, atra.

II. PONDEROSAE.

6. BARYTIS.	Acido vitrioli bulliente solubilis.
7. CROSSOPETRA.	Acido vitrioli non tota solubilis.

III. CALCARIAE.

8. CRETA.	Inquinans.
9. TOPHUS.	Porosus, ex aqua praecipitatus.
10. SPATUM.	Lamellatum, vi in fragmenta rhombica ditecens.
11. SCHISTOSPATHUM.	Undulato-schistosum.
12. INOLITHUS.	Fibrosus, aqua forti totus cum effervescentia solubilis.
13. STALACTITES.	In aëre ex aqua praecipitatus.
14. PISOLITHUS.	Ex globulis conflat.
15. MARMOR.	Compactum aut granulatum.
16. SUILLUS.	Tritura foetens.
17. TREMOLITES.	Radiatus, aqua forti ex parte solubilis.
18. STELLARIS.	Stellatim fibrosus, igne facile liquandus.
19. HUMUS.	Friabilis, exsiccatione expallecens.
20. MARGA.	Ignè indurecens, paulo fortiori vitrescens.
21. MAGNESIATA.	Ignè nigrescens.
22. GYPSUM.	Calcinatum cum aqua in aëre indurecens.
23. HEPATICUS.	Tritura aut igne hepar sulphuris spirans.
24. LAZURUS.	Durissimus opacus, colore caeruleo ab inspersis acidis non alterabili.
25. FLUOR.	A vitrioli acido calente infuso aërem aci- dum vitrum corrodentem dimittens.
26. APATITES.	Prunis inspersus lucem eximiam virescen- tem spargens, igne non facile liquabilis.
27. MORACITES.	Cubicus, durus.

IV. AR-

ecie sapor

n igni ex-
ex colore

experiri

qua con-
nisi for-

LAS-

videm per
ex metaco
praecipita-
eque haec
nae in vasie
fui generisterra sim-
e in aspa-
lu pro ba-
t, calore,
t facilima
as, minus
ius, quam
a forti fa-
ta, siccata,
Crawford
et Memoir.

IV. ARGILLACEAE.

28. ALUMINARIS. Macra, tota fere aqua forti solubilis.
 29. ARGILLA. Pinguis tactu, plastica, igne indurefcens.
 30. PUTEOLANA. Friabilis, cum aqua et calce subacta ad
 aërem indurefcens.
 31. CAEMENTUM. Solidum, contufum cum aqua et calce sub-
 acta ad aërem indurefcens.
 32. CARIOSUS. Scaber, in aqua in pulverem dilabens.
 33. ARDESIA. Fiffilis, humcctata argillam fpirans.
 34. BASALTES. Inconfpicuus opacus, compactus, coloris
 obfcurei, facile fatifeens, in vitrum ni-
 grum igne abiens.
 35. LAVA. Vulcani vel ignis fubterranei vi nata.
 36. MICA, fquamofa.
 37. OPALUS. Amorphus, compactus, igne vix liquabilis.
 38. ZEOLITHUS. Igne facile cum ebullitione fluens, et dum
 in fluidum ftatum tranfit, lucem fpargens.
 39. SCORLUS. Igne fluens, nullum tamen lumen emittens.

V. SILICEAE.

40. GEMMA. Cryftallina, dura et duriffima, in tenebris
 lucens.
 41. OLIVINUS. Facile fatifeens, in igne difficulter fluens.
 42. FELDSPATUM. Lamellofum, igne facile in vitrum pelluci-
 dum abiens, facile fatifeens.
 43. PYROMACHUS. Nec fatifeens, nec igne liquandus, frag-
 mentis convexis.
 44. PETROSILEX. Igne liquandus, diffractus feftucas referens.
 45. JASPIS. Opacus, igne colorem mutans, neque ta-
 men liquabilis, fragmentis convexis.
 46. SMIRIS. Amorphus, difficile liquabilis, duriffimus.
 47. CIRCONIUS. Ponderofus, intus nitidiffimus, incurvo-
 lamellofus.
 48. AMARUS. Tenax, viridis, diffractus feftucas referens.
 49. LYDIUS. Fiffilis, opacus, coloris obfcurei.
 50. CHLOROGRANATUS. Viridis, cryftallinus, igne facile liquabilis.
 51. ARENA. Granula ficca, dura, fcabra.
 52. QUARTZUM. Apyrum, acidis, praeter fluoris acidum
 refiftens, fragmentis angulatis.
 53. CHALCEDONIUS. Apyrum, acidis refiftens, fragmentis ma-
 gis convexis.
 54. ADAMAS. Duriffimus, igne volatilis.

VI. ADA.

VI. ADAMANTINAE.

55. ADAMANTINUS. Apyrus, fixus, durus, lamellosus.

VII. AGGREGATAE.

56. GRANITES, continuus.

57. GNEISSUM, filile.

58. PORPHYRIUS, particulis crystallinis pastae lapideae immerfis.

59. AMYGDALITES, glandulis rotundatis in massa lapidea nidulantibus.

60. BRECCIA. Fragmentis lapidum per caementum lapideum aut metallicum conglutinatis.

61. ARENARIUS. Granulis lapidum siliceorum per caementum lapideum aut metallicum conglutinatis.

I. TALCOSAE.

I. TALCUM. Ex magnesia alba, terra filicea et phlogisto conflatum.

Molle, attractu pingue, polituram non admittens.

Ignе indurandum, cum aqua forti non effervescens, oleum absorbens.

Sputa maris. Meer-
schaum. I. T. album tenax ad aërem indurefcens. *J. Beckmann commentar. Goetting. 4. p. 47. Wiegleb n. chem. Entd. 8. p. 8. Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 5. Argilla (lithomarga) flavicans solidescens impalpabilis.*

Brünnich in traduct. Cronstedt mineralog. §. 85. I. 2. Meerfschaum.

Habitat venis exilibus humo tectum in Natolia, Thracia, Graecia, Chersoneso taurica et ipsa America septentrionali.

fullonum. 2. T. tinctura tenax.

Hoffmann bergmaenn. Journ. 1789. I. p. 157.

Habitat in Cornubia et Bedfordia Angliae, in Lusatia et Saxonia, in hac prope Rosswein alta strata constituens, humo tecta, ex flavescente aut virescente cinereum, ex virescente album, viride aut carneum, fullonum usu celebre.

porcella-
num. 3. T. album viridi tinctum tenax igne paulo vehementiori in porcellanum abiens.

Guettard et Luvoisier act. Paris. pro 1778. p. 433. 434.

Habitat in Lotheringia, 30 pedes profundis stratis 7-8 pedes altis, porcellanae parandae inserviturum.

Chlorites. 4. T. friabile, squamosum viride humectatum argillam spirans, igne fortiori in scoriam nigram abiens.

Habitat in Helvetia et Sabaudia, crystallo montanae creberrime inspersum.

squamo-
sum. 5. T. friabile squamosum apyrum.

Hoffmann bergmaenn. Journ. 1789. I. p. 160.

Habitat prope Freybergam Saxoniae.

6. T.

radiatum. 6. T. argenteum, pinguis nitoris lamellis flexilibus stellatis.
Habitat in valle Tremola, monti S. Gotthardi confini.

cosmeti- 7. T. subflexile diaphanum undulatum lamellosum nitidum, in
cum. fragmenta discoidea discedens.

Syst. nat. I. p. 156. n. 1. Talcum particulis impalpabilibus diaphanis molliusculis convexis fissilibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 59. n. 7. Mica (talcosa) lamellis flexuosis friabilibus virefcenti-albidis diaphanis.

Cronst. mineral. 95. n. 2. V. 1. Mica squamosa martialis.

Wall. min. 127. Syst. mineral. p. 374. n. 5. Talcum albicans, lamellis subpellucidis.

Woltersd. mineralog. 17. Talcum molliusculum friabile virefscens.

Dal. pharmac. 46. Talcum officinarum.

Talcum lamellis subdiaphanis flexilibus albis. *Carth. miner. 15.*

Habitat parasiticum in regno Neapolitano, valle Tellina, Tyroli, Saxonia, Silesia, Suecia, ex dilute viridi argenteum, alias ex virefcenti cinereum, viride, rubrum, flavum vel flavescens, aliquando arbuscularum imaginibus pictum, usu cosmetico, olim quoque medicato clarum.

brianzo- 8. T. rigidum inconspicuum scriptura inquinans minutissime
nicum. lamellosum.

Cronst. miner. §. 80. Creta brianzonica.

Waller. syst. miner. I. p. 375. n. 10. Talcum solidum durius semipellucidum pictorium.

Cartheus. min. 15. Talcum subdiaphanum densum albescens, lamellis minutissimis.

Habitat prope Briancon Galliae, album vel viride, scriptorio et pictorio usu totum.

Smectis. 9. T. rigidum inconspicuum tritura nitens, scriptura alba inquinans, diffractum festucas referens, subdiaphanum apyrum.

Syst. nat. XII. 3. p. 52. n. 4. Talcum ungue rasile, albo inquinans.

Wolt. min. 16. Smectis opacus mollis albicans.

Vog. miner. 100. Steatites, Lendites, Smectis, Creta cimolia.

Cost. fossil. 60. Argilla indurata virefscens Morochtos.

a. *Steatites solidior.*

a. opacus. *Wall. syst. miner. I. p. 383. n. 3. Steatites opacus particulis inconspicuis solidus durior pictorius.*

Speckstein. b. diaphanus.

Wall. syst. min. I. p. 384. n. 4. Steatites particulis impalpabilibus mollis tempellucidus.

Cronst. miner. §. 81. Argilla indurata particulis impalpabilibus solida.

Spanische Kreide. β . Steatites mollior. *Cronst. miner. §. 80.*

a. subdiaphanus.

Waller. syst. miner. I. p. 381. n. 2. Steatites particulis impalpabilibus mollis lubricus inquinans.

Seifenstein. b. subopacus.

γ . Steatites crystallis hexaëdro prismaticis in pyramidem hexaëdram terminatis. *Abich, Raepke et Beyer chem. Annal. 1784. I. p. 430. 2. p. 447. et 1785. I. p. 266.*

Habitat in Sina, Norwegia, Suecia, Cornubia, Saxonia, Franconia, et basaltae invidulans ad Rheni ripas, et prope Goettingam, album, ex virescente album, viride cinereum, flavescens, rubescens, non raro venis, quae saepe saponis veneti picturam mentiuntur, aut arbuscularum imaginibus varium, statuis, scutulis, vasis, praesertim igni exponendis, furnorumque partibus ignem violentum experturis eximie inserviens, purgatorio, scriptorio, pictorio, cosmetico quoque usu veniens.

Ollaris. Topfstein. 10. T. rigidum opacum inconspicuum undulatum lamellosum in frusta discoidea discedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 52. n. 5. Talcum opacum solidum subvirescens, particulis subsquamosis.

Wall. min. 133. Lapis lebetum.

Wall. syst. min. I. p. 387. n. 7. Steatites opacus particulis micaceis mixtus solidus, calcinatione mica alba vel flavanitens.

Wolt. min. Smeectis opacus duriusculus variegatus.

Carth. min. 26. Smeectis micaceus durus ex griseo virescens.

Habitat in Russia (prope Troizka,) Norwegia, Suecia, Silesia, Saxonia, Thuringia, Franconia, Tyroli, Elba, et potissimum in Valle Tellina, ejusque cum Mediolanensi Ducatu confiniis, saepe alta strata constituens, atque ut plurimum micam argenteam inspersam habens, ollis aliisque id genus vasis, furnis, praesertim fusoriis, caminis, aedificiorum fundamentis egregie conducens, frequentissime ex virescente cinereum.

Schisto. II. T. nitidum subflexile lamellosum in tabulas fissile. *Storr.*
sum. *Alpenr.* 2. p. 285-289.

Talkschiefer. *Wall. miner. Syst.* I. p. 388. n. 8? Steatites particulis mica-
fer. ceis mixtus, mollis, lamellaris, pictorius, calcinatione
mica alba vel flava nitens.

*Habitat in Suecia? Khaetia, album, ex virescente album,
virescens, ex cinereo virescens, sanguineum aut obscure
rubrum, tectis aptissimum.*

2. SERPENTINUS. Ex magnesia alba, calce ferri,
et terra filicea, conflatum,
quibus frequenter terra alu-
minaris, rarius calcaria ac-
cedit.

Macer attactu, polituram ad-
mittens.

Igne indurandus, neque cum
aqua forti effervescens, ne-
que oleum absorbens.

Nephritus. I. S. porraceus semipellucidus attactu pinguiusculus.

Syst. nat. XII. 3. p. 53. n. 7. Talcum praepoliendum viride
subdiaphanum, particulis subfibrosis.

Nieren-
stein. *Carth. miner.* 26. Smectis subtilis duriusculus viridis, frag-
mentis subfissilibus.

Wolt. min. 16. Smectis subdiaphanus durus viridis.

Wall. miner. 52. Gypsum viride semipellucidum fissile.

Wall. Syst. miner. I. p. 386. Steatites semipellucidus, par-
ticulis minoribus, solidus, colore eminentiori viridescens,
durus polituram admittens.

Dal. pharm. 52. *Vog. min.* 102. Lapis nephriticus.

*Habitat ad Amazonum fluvium Americae, ad montem Al-
tai Sibiriae, in Suecia, Saxonia, Bohemia, Silesia, mon-
tibus carpathicis et rhaeticis, in oriente variis ornamentis
atque utensilibus inserviens.*

serpentinus. 2. S. opacus inconspicuus diffractus festucas referens igne deal-
Serpentin-
stein. bandus.

Syst. nat. XII. 3. p. 52. n. 6. Talcum praepoliendum viridi-
maculatum opacum, particulis granulatis.

E 4

Wall.

Wall. min. 131. Ollaris solidus virefcens maculosus, polituram admittens.

Wall. syst. mineral. I. p. 385. n. 5. Steatites opacus particulis ditinguendis solidus, coloribus eminentioribus maculosus, durus polituram admittens.

Wolt. min. 16. Smectis opacus duriusculus virefcenti-maculatus.

Cost fossil. 266. Marmore-proferon obscure viride.

Worm. mus. 43. *Myl. saxon.* I. p. 31. Marmor serpentinum Zeblizenfe.

Cronst. min. 76. Argilla indurata solida particulis majoribus.

Vog. miner. 103. Lapis serpentinus.

Habitat in monte Tschircai Sibiriae, in montibus Dalecarlicis, Scotiis, Hercynicis, Saxonis, Francoicis, Carpathicis, Stiriis, Tyrolensibus, Italicis, praesertim Pedemontii, Genuae, Hetruriae, Elbae, in quibus ampla strata constituit, vagus prope Genevam, frequentius maculis, striis, venis, punctis variis, quam unicolor, creberrime viridis, aut niger, variis cinereis vel ruber, rarissime flavus, caeruleus vel albus, aedificiis, eorumque partibus elegantioribus, vasis varii generis, praecipue ignem violentum experturis inserviens.

fissilis. 3. S. viridis in tabulas fissilis.

Chlorit- *Habitat in Norwegiae montibus, matrix crystallorum ferri*
schiefer. *retractorii.*

crystal- 4. S. viridis, crystallos aciculares referens.

linus. *Habitat in Saxonia, Helvetia, Sabaudia in superficie crystalli montanae.*

3. ASBESTUS. Macer, fibrosus, mollis, levis et natans igne fragilis, parasiticus. Ex magnesia alba et terra filicea, ut plurimum quoque aluminari conflatus, cui saepius calx ferri, rarius terra calcaria accedit.

fibris omnibus parallelis, fragmentis festucas referentibus.

Amiantus. I. A. natans, fibris tenerrimis separabilibus summopere flexilibus.

Syst.

Syst. nat. XII. 3. p. 55. n. 1. Amiantus fibrosus, fibris separabilibus flexilibus tenacibus.

Wall. min. 140. Amiantus fibris mollibus parallelis facile separabilibus.

Cronst. miner. 105. Byssus.

F. L. Brückmann *theses physicae ex historia curiosa lapidis rotæ βεσσοῦ, ejusque præparatorum Sc. Brunsv.* 1727. 4. Ciampini de incombustibili lino f. lapide amiantho ejusque filandi modo epistolaris dissertatio. 1691. 4.

Habitat frequens in serpentino in montibus Ural Sibiriae, in Lapponia, Suecia, Saxonia, Franconia, Bohemia, Silesia, Hungaria, Lusitania, elegantissimus in Candia, Cypro, Corfica, Pedemontio, Valle Tellina, sericei interdum nitoris, ut plurimum albus, vel ex virescente albus, varius carneus, ochraceus aut viridis.

imaturus. 2. A. durior, fibris arctius cohaerentibus tenacibus separabilibus. *Wall. syst. min.* I. p. 395. n. 2.

Syst. nat. XII. 3. p. 55. n. 2. Amiantus (plumosus) fibrosus, fibris separabilibus flexilibus fragilibus papposis.

Cronst. miner. §. 105. 2. Asbestus fibris parallelis martialis fragilior.

Habitat in Suecia, in tomentum potius, quam in fila separabilis, ferro scatens, hinc virescens, et igne in scoriâ nigram liquandus.

fragilis. 3. A. vitri nitore resplendens, fibris separabilibus fragillimis. *Glasamiant.* *Syst. nat.* XII. 3. p. 55. n. 3. Amiantus fibrosus, fibris separabilibus rigidis nitidis fragilibus.

Wall. syst. min. I. p. 397. n. 4. Asbestus rigidus, fibris parallelis subtilissimis fragillimis.

Habitat in Sibiria et Suecia, interdum aluminis plumosi titulo in officinis venalis, intus sunt unum deleterium, extrinsecus olim membris paralyticis adpersus, cinereus aut virescens.

vulgaris. 4. A. inconspicuis fibris rigidis cohaerentibus fragmentis festucas longiores referentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 55. n. 4. Amiantus (imaturus) fibrosus, fibris connatis angularis rigidis opacis.

Wall. mineral. 144. *Vog. min.* 171. Amiantus fibris parallelis durioribus non separabilibus.

Wall. syst. miner. I. p. 396. n. 3. Asbestus durus lignosus, fibris parallelis arcte cohaerentibus non separabilibus.

Habitat in Sibiria, Lapponia, Suecia, Silesia, Saxonia, Franconia, Tyroli, viridis vel cinereus, rarius in aureum inclinans.

tortuosus. 5. A. durior, fibris tortuosis rigidis arctius connexis fasciculatis.

Syst. nat. I. p. 157. n. 10. Talcum fibris rigidis fasciculatis intortis.

Syst. nat. XII. 3. p. 57. n. 10. Amiantus solidus, fasciculis fibrarum contortis rigidis.

Wall. miner. 145. Asbestus fibris fasciculatis e centro varie radiantibus.

Wall. syst. miner. I. p. 398. n. 6. Asbestus solidus, fibris in fasciculos compactis durissimis, alio lapidum generi immixtis.

Habitat in Sueciae fodina Norbergensi.

** fibris intricatis, in fragmenta obtusangula discedentes.

Suber. 6. A. flexilis suber referens aquam cum strepitu imbibens, linguæ adhaerens.

Syst. nat. I. p. 159. n. 3. Asbestus solidiusculus flexilis.

Syst. nat. XII. 3. p. 56. n. 7. Amiantus corticosus flexilis suberosus.

Wall. min. 143. et syst. min. p. 400. Vog. min. 172. Asbestus fibris flexilibus inordinate se intereussantibus levissimus.

Habitat in Sueciae et Saxoniae fodinis, albus, cinereus, virescens, dilute flavescens.

Lignum. 7. A. lignum referens textura et colore. *Hoffm. bergm. Journ. Bergholz. 1789. I. p. 393.*

Habitat prope Clausen in Tyroli.

Caro. 8. A. flexilis natans lamellis crassioribus.

Bergfleisch. *Syst. nat. I. p. 159. n. 1. Asbestus solidiusculus fissilis.*

Syst. nat. XII. 3. p. 56. n. 8. Amiantus corticosus flexilis natans.

Wall. miner. 142. Amiantus fibris durioribus in lamellas crassas compactis, ponderosus.

Habitat in Sueciae fodinis ferreis, agarici medullam aut corium equinum praeparatum facie vel textura referens, albicans; extima superficies contexta saepius pilis tenuissimis,

mis, brevissimis, confertissimis, erectis, quibus superinducta est membrana nigra inaequalis; habitus hornblendae, sed mollities colorque diversissima.

Aluta. 9. A. flexilis natans lamellis tenuioribus.

Bergleder. *Syst. nat. XII. 3. p. 57. n. 9.* Amiantus corticosus, flexilis membranaceus natans.

Wall. min. 141. et syst. min. I. p. 399. n. 7. Amiantus fibris mollioribus intertextis, in lamellas compactus levis.
Wall. min. 141.

Vog. miner. 171. Aluta montana.

Habitat in Sibiria, Russia, Suecia, Hungaria, Carinthia, Carniola, Tyroli, Salzburgo, Valle Tellina, Gallia, albus, cinereus, vel dilute flavescens.

argentifer. 10. A. flexilis ex fuscescente ruber lamellis tenuioribus, argento larvato gravidus.

Bergzunder. *Lehmann phys. chem. Schrift. Berlin. 1761. 8. p. 186.*

Habitat in fodinis Hercyniae Clausthalensibus, Carolina et Dorothea.

4. ACTINOTUS. Ex magnesia alba, majore calcis ferreae copia, et plurima terra silicea conflatus.

Macer, nitens, rigidus, fragilis, parasiticus, ut plurimum viridis, sponte in fragmenta granulata, vi in fragmenta indeterminata discedens.

Ignem cum ebullitione in globulum pellucidum sexcolorem liquandus.

fibrosus. 1. A. opacus mollis intus micans fibrosus: fibris divergentibus.
Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. p. 163. Karsten ibid. p. 399.

Habitat cum pyrite in Saxoniae fodinis e. g. Catharina prope Raschau, vitrei nitoris, aliquando ex cinerascete albus, vel ex virescente aut rubescente albus aut cinereus, tactu pinguisculus.

2. A.

Saxonia,
s in au-

is fasci-

fascicula-

fasciculis

pro varie

s, fibris

generi

a disce-

ns, lin-

tilis.

s flexilis

Asbe-

s levif-

us, vi-

Journ.

is.

flexilis

amellas

aut co-

esferens,

enuissi-

mis,

vulgaris. 2. A. nitidus duriusculus pellucidus vel diaphanus radians.
 Strahl- *Karsten bergm. Journ. 1789. I. p. 400.*
 schoerl. *Cronst. miner. §. 74.* Bafaltes particulis fibrosis.
Wall. syst. miner. I. p. 322. Bafaltes radiis minimis, fibro-
 sis nitidis compositus.

α) A. radiis parallelis.

β) A. radiis divergentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 56. Amiantus (radians) fibrosus, fibris
 concentratis divergentibus rigidis.

Vogel miner. 171. Asbestus fasciculatus.

a) radiis fasciculatis.

b) radiis stellatis. Stiernslag.

γ) A. radiis sparfis.

Syst. nat. XII. 3. p. 54? Talcum (acerofum) solidum, par-
 ticulis acerofis sparfis rigidis.

Cronst. miner. §. 105. 2? Asbestus fibris constans abruptis
 et conglutinatis.

Wall. miner. 145. syst. min. I. p. 398? Asbestus fibris sparfis.

Vog. min. 171. Lapis acerofus.

δ) A. pellucidus prismatibus hexaëdris elongatis compressis.

*Habitat in Sueciae fodinis ferriferis, in Saxoniae fodinis,
 in Franconiae, Tyrolis montibus, aliquando ex virefcente
 albus, aut ex rubefcente fuscus, facile frangendus, pau-
 lisper pinguisculus attactu.*

vitreus. 3. A. vitrei nitoris semipellucidus duriusculus subfibrosus.
Karsten bergm. Journ. 1789. I. p. 401.

β) A. prismatibus elongatis hexaëdris in bacillos coadunatis.
Karst. bergm. Journ. 1789. I. p. 401.

*Habitat in montibus Salzburgeribus, frequentius ex viridi
 albus in argenteum colorem vergens, radiis angustis aut
 fibris, interdum angulosis constans, fragillimus, et fa-
 cillime diffringendus.*

5. HORNBLENDA. Ex magnesia alba, aequali calcis ferreae, et fere aequali terrae calcariae copia conflata.

Mollis opaca, coloris ut plurimum obscuri, scriptura inquinans, lamellosa, diffracta in fragmenta indeterminata discedens.

Igne cum ebullitione in globulum nigrum opacum liquanda.

vulgaris. 1. H. vix nitens in quavis directione diffracta obscuri coloris et lamellas radiosve monstrans.

Syst. nat. I. p. 156 n. 2. XII. 3. p. 53. n. 9. Talcum (Corneus) solidum suberosum nigrum, superficie atra glabra, tritura albida.

Waller. miner. p. 240. Pseudogalena durior cinereo nigra tessularis.

Waller. syst. miner. I. p. 359. Corneus facie spathusea striata.

Cronst. mineral. §. 88. Bolus indurata particulis squamosis. Habitat potissimum tanquam pars variarum terrarum aggregatarum, ferri quoque calcibus induratis inhaerens rarius sola in schisti speciem concreta integra strata constituens, in Suecia, Burgundia, Saxonia, Lusatia, Bohemia, Carpathicis montibus obscure viridis vel nigra raro prismatica, parum nitens, lamellis non raro incurvis, duplici via sub angulo obliquo ut plurimum se secantibus, fragmentis, in quae sponte dissolvitur, creberrime granulatis, rarius incurvo-crustosis, in furnis ferri fusorii egregii usus.

Labradori-2. H. subopaca nitidula lamellis incurvis, diffractae superficiae interna ex cupreo nigra. *Hoffmann bergm. Journ.* 1789. I. p. 391.

Habitat vaga in insula S. Pauli ad littora Labrador Americae borealis, fragmentis, in quae sponte secedit, incurvo crustosis; an distincta hujus generis species?

3. H.

basaltina. 3. H. nitida duriuscula scriptura ex cinerascete alba inquinans, longitudinaliter diffracta lamellas rectas ostendens, pristinata hexaedra et octaedra utrinque in aciem terminata ut plurimum exilia referens.

Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. p. 508.

Habitat in waccis, basaltis, lavis Europae, firmissime innata; utrum certe hujus generis; an potius ad olivinum spectat?

 ORDO II.

An Blenda granatina et turmalina, fragmentis convexis ab aliis distans, quas Cl. Nöse orograph. Briefe I. p. 121. Basalti xbenano innidulantes vidit, distincta hujus aut scovli species; an varietas basaltinae?

O R D O II.
TERRAE PONDEROSAE.

quae terram ponderosam largiorem continent.

6. BARYTIS. Ex terra ponderosa fere tota constans.

Ponderosa, parasitica, fragillima, macra, mollis.

Acido vitrioli forti bulliente tota solvenda, igne primum cohaesione partium orbanda, tum sine ebullitione liquanda.

* aëre fixo impraegnatae, quem demum, si ignis vi liquantur, neque tunc omnem dimittunt, hinc effervescentes cum acidis.

Witherin- I. B. figurae communis, texturae aequabilis.

gii.

Withering. act. angl. 74. 2. p. 293.

Sage apud la Metherie Journ. de phys. 1788. Apr. Dun.

Habitat in Lancastria prope Anglezark, in Cambaia prope Ataph, in Scotia, diaphana, virefcens, frequentius alba, lamellosa, crebro terra calcaria, aut aluminari, calce ferrea aut baryte vitriolica inquinata.

lamellosa. 2. B. lamellosa, figurae crystallinae, semipellucida exterius laevis, intus nitens.

α. prismatibus tetraëdris obliquangulis fasciculatis. *Bergman chem. Annal. 1784. 2. p. 388.*

β. prismatibus hexaëdris, utriusque pyramide hexaëdra terminatis. *Walt. bergm. Journ. 1790. 9. p. 225.*

γ. tabulis tetraëdris obliquangulis: marginibus terminalibus obtusis in aciem exeuntibus, acutis truncatis. *Bendheim Schr. berl. Naturf. 4. p. 396.*

δ. pyramidibus hexaëdris duplicibus.

Habitat α) in scotia prope Leadhills, β et δ) in Lancastria prope Anglezark, β) in Saxoniae fodina Freybergensi ab Haaco denominata, alba, diaphana.

** Vi.

** *Vitrioli acido saturatae, hinc cum acidis non effervescentes, postquam inter prunas candefactae sunt, in tenebris lucentes.*

terrestris. 3. B. friabilis.
 Chaülk. α. pulverulenta.
 β. coagmentata.

Habitat in Angliae fodinis plumbariis provinciarum Stafford et Dekby, in Saxoniae fodinis quibusdam Freybergenfibus, in foveolis tenacius cohaerentis nidulans, ex flavescente aut rubescente alba.

compacta. 4. B. subopaca nitida, diffracta festucas referens: fragmentis indeterminatis acutangulis.

Habitat in Saxoniae et Angliae fodinis, ex flavescente alba vel cinerea, dilutissime fiava vel pallide carnea, figurat communis, reniformis aut hemisphaericae, intus micans, vel parum nitens, vel omnis nitoris expers, fractura rarissime terram referens.

bononien- 5. B. diaphana nitida subfibrosa, diffracta in fragmenta subrhomboidea discedens.

Syst. nat. I. p. 182. n. 4. Mus. Tessin. 66. n. 4. Stannum spatii.

Syst. nat. XII. 3. p. 99. n. 6. Muria (phosphorea) lapidosa spatiosa aggregata lenticularis centricolo-fissilis subeffervescentes.

Dal. pharm. 48. Worm. mus. 46. Vogel min. 161. Lapis bononienfis.

Aldr. mus. 688. Lapis illuminabilis.

Boco. nat. 224. Phosphorus s. petra lucida bononienfis.

Atl. Stockh. 1753. Cronst. miner. §. 18. n. 2. A. Spatum bononienfe.

Waller. min. 50. Gypsum irregulare lamellosum, calcinatum in tenebris luens.

Waller. syst. min. I. p. 162. Gypsum spathosum globosum semipellucidum.

Marfigl. dissert. epist. du fosforo minerale. 4. Lips. 1698.

Habitat prope Bononiam Haliae vagus, fragmentis obtusangulis subrotundis superficie inaequalibus, colore fumum referens, secundum certas directiones fissus fibrosus, alias potius lamellatus, interdum sponte in fragmenta granulata discedens.

lamellata. 6. B. intus micans frondose lamellosa, fragmentis, in quae sponte secedit, crustosis: crustis crassioribus lamellas sub angulo recto seccantibus.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. p. 227.

Habitat in Saxoniac et Transilvaniae fodinis nonnullis Freybergensibus, alba vel cinerea, dilutissime flavescens, aut ex fuscescente rubra, interdum forma lentium exilium aut tabularum tetraëdrarum in ovi, renis, sphaerae speciem aggregatarum, reniformis, aut cellulosa.

vulgaris. 7. B. lamellosa diffracta in fragmenta rhomboidalia, sponte in crustosa convergentia discedens.

α) figurae communis.

Waller. syst. miner. I. p. 161. Gypsum irregulare spathaeum gravillimum.

Cronst. mineral. §. 18. 2. B. Marmor metallicum opacum,

β) figurae crystallinae.

Cronst. mineral. §. 19. E. 2. Marmor metallicum drusicum,

a) tabularum

a) tetraëdrarum

obliquangularum

rectangularum.

perfectarum.

angulis obtusioribus

faciebus duabus terminalibus

faciebus omnibus terminalibus

faciebus et angulis

angulis truncatis

connatarum

in cellulas

tabulas

fasciculos

amygdalos

lentes

globulos

β) hexaëdrarum.

γ) octaëdrarum.

b) prismaticum

a) tetraëdrorum.

rectangularum.

obliquangularum.

crassiorum.

acicularium.

capillarium.

} in aciem
terminatis.

} aggregatarum.

F

perfes

perfectorum.

utrinque pyramide tetraëdra terminatorum.

faciebus terminalibus in aciem, rarius duplicem, terminatis.

sparsis

connatis.

parallele.

decussatim.

aggregatis

in fasciculos

— bacillos, *Stangenspat.*

v. *Born Index foss. Prag.* 8. I. 1772. p. 34. Basaltes albus crystallis hexaëdro-prismaticis truncatis inordinatim aggregatis.

Ferber Briefe aus Waeschkland über natürliche Merkwürdigkeiten dieses Landes. Prag. 1773. 8. p. 281. Stangenspat.

b) hexaëdrorum

perfectorum.

utrinque pyramide tetraëdra terminatorum.

utrinque in aciem terminatorum.

Syst. nat. XII. 3. p. 90. fig. 16. Natrum (cristatum) lapidosum spatiosum decaëdrum prisinaticum apice parallelo.

Mus. Tess. 26. n. 2. Natrum spatiosum; crystallis truncatis apice compressis.

Amoenit. acad. 1. p. 474. n. 2. 3. 4. t. 16. f. 2. 4. Crystallus natriformis spatiosa hyalina f. incarnata.

Cronst. min. §. 19. E. 2. A. Marmor metallicum druseum cristatum.

Waller. syst. miner. I. p. 164. n. 9. c. Gypsum crystalliferum cristatum.

aciebus integris.

aciebus truncatis.

angulis terminalibus truncatis.

connatorum

superimpositorum.

adnatorum.

decussantium.

in cellulas.

solitariorum.

c) pyramidis.

duplicis tetraëdrae.

d) lentis.

tetraëdrae planae.

Habitus

Habitat, frequens metallorum, etiam nobilium, matrix, in Norwegiae, Hercyniae, Thuringiae, Saxoniae, Bohemiae, Silesiae, Sueciae, Hungariae, Transilvaniae fodinis, rarius inconspicua, quam, in crystallis potissimum, nitida, nonnunquam nitidissima, superficie scabra, crystallorum laevi, ut plurimum diaphana, in crystallis pellucida, rarius semipellucida vel subopaca, frequentissime nivea, argentea vel ex caerulefcente, cinerascete, virefcente, rubefcente aut flavescete alba, crebro carnea, infumata, mellea, vinacea, rarius olivacea, vel ex virefcente aut flavescete cinerea, vel ex cinerascete nigra, rarissime caerulea, lamellis ut plurimum rectis, interdum incurvis, fragmentis, in quae quasi sponte saepe discedit, crustosis: crustis nunc tenuioribus nunc crassioribus rarius incurvis, quam rectis, parandis testis, in quibus argentum igne depuratur, idonea.

stillatiō. 8. B. formae rotundatae, vel alia corpora obducens.

Habitat in Hercyniae monte Iberg, ortu et forma externo stalactitae, reliquis dotibus barytidi vulgari similis.

7. CROSSOPETRA, Ex terra ponderosa, plurima filicea, pauca aluminari conflata.

Leviuscula, dura, parasitica, macra, crystallina.

Acido vitrioli etiam bulliente non tota solubilis, igne difficilius liquanda.

hercynica. I. Cr. tabulis vel prismatibus tetraëdris rectangulis altero sine in aciem terminatis transverse striatis, binis secundum longitudinem cruciatim invicem secantibus.

Heyer chem. Ann. 1789. I. p. 212. et Beytr. zu den chem. Annal. 2. p. 36.

Habitat spato calcario insidens in fodinis Hercynicis prope Andreasberg, crystallis aggregatis minoribus, partim exilissimis, rarius pellucidis, quam diaphanis aut opacis, la-

F 2

Heis,

m, ter-

. Basal-

türliche

. 1773.

(statum)

is trun-

f. Cry-

m dru-

m cry-

tabitas

*Stis, hyalinis, flavescens, ad chalybem non semper
scintillans; in vitro tamen rimas agens, addita borace vel
essum acido igne cum ebullitione liquanda.*

scotica. 2. Cr. tabulis vel prismatibus tetraëdris rectangulis altero sine
in aciem exeantibus non connexis. *Groschke Berghauk.*
I. p. 399.

*Habitat in Scotiae fodinis prope Strontian, crystallis quoque
majoribus distincta.*

ORDO III.

TERRAE CALCARIAE.

Ex terra calcaria potissimum conflatae.

8. CRETA. Ex terra calcarea et aëre fixo conflata, paucis peregrinis immistis. Friabilis, cum acidis effervescens et tota fere in his solubilis. Igne in calcem abiens, ne fortissimo quidem in vitrum.

conchacea. I. Cr. ex testaceis exilibus et exilissimis non cohaerentibus conflans non inquinans, inconspicua.

Muschel-
sand

Syst. nat. I. p. 206. Creta terrestris conchacea.

Syst. nat. XII. 3. p. 206. Calx (conchacea) solubilis furfuracea.

Cronst. mineral. §. 281. I. b. Humus conchacea.

Waller. miner. 7. n. 2. Humus animalis non terrifica.

Waller. syst. miner. I. p. 24. n. 8. b. Humus animalis conchacea.

Habitat in Helsingiae, Roslagiae, Hetruriae maritimis, in Saxonia prope Pirnam, Palatinatu Rhonano prope Alzei, Wirtembergia prope Heidenheim, vix, nec semper humo tecta.

granulata. 2. Cr. granulatis rotundatis glaberrimis lacteis opacis non inquinantibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 208. n. 8. Calx (testacea) solubilis arenaceo-granulata rotundata glaberrima.

Habitat v. g. ad insulae Ascensionis littora, testudini Mydae ad deponenda ova inserviens, ex testaceis et lithophytis a fluctibus maris, aut calcariis durioribus a fluviorum torrentibus comminutis, contritis, laevigatis nata.

testacea. 3. Cr. ex testis testaceorum comminutis nata, inconspicua non inquinans.

Syst. nat. XII. 3. p. 207. n. 4. Calx (testacea) solubilis squamolosa cinerea.

Habitat in Belgii, Angliae e. c. maritimis.

squamosa. 4. Cr. squamis pinguiusculis niveis nitidis inquinantibus.
Gerhard Beytr. 2. Mineralr. 1. p. 359. Talcum terreum.
Habitat prope Geram Varitcorum.

pulveru- 5. Cr. pulverulenta inconspicua scabra inquinans.
 lenta. *Habitat v. g. in Anglia, cretam scriptoriam, in regione Ro-*
mae, omnem terrae superficiem tegens.

farinacea. 6. Cr. natans laxè cohaerens inquinans: particulis subtilio-
 Bergmeel. ribus.

Syst. nat. 1. p. 206. Creta terrestris alba f. purpurascens.

Syst. nat. XII. 3. p. 206. n. 2. Calx solubilis purpurea.

Waller. miner. p. 10. Creta fragilior et grossior rudis alba.

Waller. syst. miner. 1. p. 26. n. 2. Creta pulverulenta rudis.

Cronst. miner. § 5. I. I. Creta pura pulverulenta.

Habitat in depressioribus, antris, ad radices montium cal-
cariorum, ex detritis horum et per aquam abductis parti-
culis, vel fatiscente stalactite vulgari nata, ut plurimum
alba, rarius rufa, flava, viridis, cinerea, fusca, inter-
dum in loco natali fluida, incrustandis parietibus hinc
inde adhibita.

scriptoria. 7. Cr. solida scabra linguae parum adhaerens inconspicua opa-
 Kreide. ca scriptura inquinans, fragmentis indeterminatis.

Syst. nat. 1. p. 206. Mus. Tessin. p. 108. Creta subrupe-
stris alba.

Syst. nat. XII. 3. p. 206. n. 1. Calx (Creta) solubilis impal-
pabilis cohaerens.

Cartb. miner. 9. Creta dura.

Waller. miner. 8. syst. miner. 1. p. 15. n. 1. Creta cohae-
rens solida.

Cronst. miner. §. 6. Creta solida friabilis.

Cost. fossil. 77. Creta vulgaris.

Habitat in Daniae, Angliae, Galliae, maritimis, integros
colles constituens, echinorum et testaceorum vestigiis refer-
ta, rarius cinerea, quam alba, scriptorio et delineatorio
aliisque usibus celebris.

9. TOPHUS. Ex terra calcaria potissimum constans.

Ex aqua infra aquam praecipitatus.
Porosus, inconspicuis.

- commu- 1. T. in aquarum frigidarum per montes et strata calcaria du-
nis. ctarum fundum, delabens, figurae communis.
*Syst. nat. I. p. 191. XII. 3. p. 183. n. 3? Mus. Tess. 76.
n. 4? Schreb. lithol. 94. Stalactites marmoreus solidus.
Wall. syst. min. 2. p. 389. n. 10? Stalactites calcareus soli-
dus vel crustolus, figura incerta.
Cronst. miner. §. 12. 1. c. Stalactites figura incerta.
Habitat per omnem terrarum orbem, nunc ad aërem indu-
randus, nunc fatiscens, aliorum atque aliorum colorum,
prima saepius stratorum calcareorum materia, calci uren-
dae, aedificiis struendis, mosaicae picturae fundamenta
sternendo (pietra traverlina) inserviens.*
- Osteocol- 2. T. calcarius subcylindricus perforatus. *Syst. nat. I. p. 189.
la. XII. 3. p. 189. n. 16. Mus. Tessin. 72. n. 2.
Vog. min. 258. Tophus margaceus cylindricus perforatus.
Gron. suppl. 16. n. 8. Tophus argillae ramosus et siltu-
lofus.
Wolt. min. 43. Baum. min. I. p. 194. Stelechites radix pe-
trificata, cortice arenaceo lapidescente.
Wall. min. 335. Petrificatum vegetabile radiis arborum.
Wall. syst. min. 2. p. 382. n. 6. Stalactites calcareo areno-
sus circa radicem Vegetabilem concretus.
Aët. angl. 1745. p. 378. Aët. berol. Cronst. min. §. 283. b.
Dal. pharm. 43. Osteocolla.
Habitat in Silesia, Marchia, principatu Goettingensi, lon-
gus, teretiusculus, congestus e terra calcaria, spongiosa
inaequali albida, natus e materia calcaria, tenuissima,
frequenter sabulo aut argillae mixta, et saepe variarum
arborum, pini, quercus, fraxini, populi altius sepultis
radicibus circumnata; radices hae tractu temporis, humi-
di affluxu cariosae, putrefactae, colliquescentes, excava-
tae largiuntur locum osteocollae, dum cavitates replentur
aquis soluta et allata terra calcaria, ut omne cavum pror-
sus repleat; docent hoc ligni, corticis nervorumque con-
textus cellulosi, qui amplectuntur fossilis ramenta arctius.
D. Gleditsch ep. 1747.
Olim a chirurgo in curandis ossium fracturis adhibitus.*

- incru- 3. T. corpora vegetabilia et animalia quasi cortice obducens
stans. eorumque figuram sibi iumens.
Rinden- *Syst. nat.* 1. p. 191. n. 1. *Mus. Tessin.* 76. n. 1. Stalactites
stein. cretaceus incrustans.
Syst. nat. XII. 3. p. 183. n. 1. Stalactites vegetabilia in-
crustans.
Gron. suppl. 55. n. 6. Stalactites argillae calcariae hypnum
involvens.
Wall. min. 329. Porus aquae crustaceus circa alia corpora
concretus.
Wall. syst. miner. 2. p. 380. n. 5. Stalactites calcareus cru-
staceus vel per se in canalibus vel circa alia corpora du-
riora concretus.
Carth. min. 23. Calcarius ex aqua generatus.
Habitat in Suecia, Germania &c. ramulos, folia arborum,
aculeos, muscos, plantas alias potissimum aquaticas, ova,
cancros, aves earumque nidus et partes varias obducens,
et aërem arcendo contra putredinem muniens, ut certe
multi, quos vocant ornitholithi, astacolithi, lithobiblia
huc potius spectent.
- lebetum. 4. T. lebetum, in quibus aqua coquitur parietibus internis
Wasser- adhaerens.
stein. *Syst. nat.* 1. p. 32. n. 1. XII. 3. p. 188. n. 12. *Schreb. lithol.* 86.
Tophus calcarius lebetum.
Wall. miner. 297. Porus aqueus aqua simplici generatus.
Wall. syst. miner. 2. p. 392. n. 15. Tophus fusibilis terre-
stris, aqua simplici generatus.
Habitat in ahenis aliisque vasis, in quibus aqua coquitur,
terram, quam aëris fixi interventu dissolutam tenuerat,
hoc per ignem fugato dimittens, in fontana aqua copio-
sus, quam in pluviali, rarius ab omni terra silicea liber.
- thermalis. 5. T. receptaculorum et canalium aquae thermalis fundum et
parietes obducens.
Syst. nat. XII. 3. p. 189. n. 13. Tophus calcarius granu-
latus.
Vand. diff. 18. Lapis in canalibus.
Habitat in thermis e. g. Carolinis, Wisbadensibus et aliis,
ut saepe repleat canales, frequentius albus, quam tinctus,
interdum eleganter pictus, nunc minus, nunc magis com-
pactus, nonnunquam adeo, ut egregiam polituram ad-
mittat.
P. Fr. Uibelacker System der Carsbader Sinters &c. Erlang.
fol. Ausg. I-IV. 1781. 1782.

Cremer. 6. T. lamellosus: lamellis diaphanis.
Gerhard Mineralf. p. 45. n. 1. Porus pulverulentus, lamellis amorphis.
Habitat in aquis praesertim calidis, terram calcariam continentibus, quarum superficiei pelliculae ad instar innatat.

testaceus. 7. T. e testarum fragmentis aggregatis constans nondum induratus.
Habitat passim in Anglia, Hispania, Gallia, Palatinatu rheno, Wirtembergia, Gadibus aedificiis fruendis inferviens.

10. SPATUM. Ex terra calcaria, plurimo aëre fixo, et aqua constans.
 Lamellosum, nitidum, parasiticum, molle, leviusculum, in fragmenta rhomboidea diffiliens.
 In igne crepitans.

* *figurae communis.*

opacum. 1. Sp. opacum vel subopacum.
Syst. nat. I. p. 153. n. 4. XII. 3. p. 49. n. 5. Spatum solubile subdiaphanum compactum.
Waller. syst. miner. I. p. 137. n. 1. Spathum rhomboidale opacum.
Cronst. miner. §. 10. 2. β. Spathum calcareum rhomboidale opacum.

β) fragmentis irregularibus.
Syst. nat. I. p. 153. n. 7. XII. 3. p. 49. n. 7. Spatum (calcarius) solubile subopacum compactum, fragmentis subliquamosis.

γ) nitore variabili.
Syst. nat. XII. 3. p. 49. n. 10. Spatum (fugax) solubile opacum secundum situm lucis fugax.

Habitat in Norwegia, Suecia, Germania, Helvetia, Hungaria, γ) crustae lividae ad instar, cujus particulae omnes angulis suis unum latus spectent, in aliorum lapidum superficie, ceterum frequentissime album, aliquando cinereum, caeruleus, virens, flavescens, rubrum, nigricans.

arenarium. 2. Sp. diaphanum, lamellis inordinatim congestis.

Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 9. Spatum (confutum) solubile subdiaphanum, rhombis confutis.

Wall. min. 55. Spatum particulis dispersis irregularibus.

Wall. syst. min. I. p. 138. n. 3. Spathum particulis dispersis rhomboidalibus irregulariter congestis.

Habitat in Suecia et Saxonia, album, griseum, rubrum, fuscum aut viride.

pellucidum. 3. Sp. pellucidum.

α) hyalinum.

Syst. nat. I. p. 153. n. 1. XII. 3. p. 48. n. 1. Spatum (speculare) solubile pellucidum, objectis simplicibus.

Waller. min. 56. et *syst. min.* I. p. 139. n. 4. a. Spathum pellucidum molle album.

Cronst. miner. §. 10. I. α. 2. I. Spatum rhomboidale diaphanum non duplicans album.

Scheuchz. it. alp. p. 324. et 542. Androdamus Plinii.

β) tinctum.

Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 6. Spatum solubile pellucidum coloratum.

Mus. Tess. 16. n. 8. Spatum compactum pellucidum tinctum.

Waller. syst. miner. I. p. 139. n. 4. b. c. d. e.

Cronst. miner. §. 10. I. α. 2. 2.

γ) objecta duplicans.

Syst. nat. I. p. 153. n. 2. XII. 3. p. 48. n. 2. Spatum solubile pellucidum objecta duplicans.

Cronst. miner. §. 10. n. 1. α. 1. Spatum rhomboidale diaphanum objecta duplicans.

Carth. min. 12. Spatum informe molle diaphanum objecta duplicans. *Carth. min.* 12.

Waller. miner. 57. *syst. miner.* I. p. 140. n. 5. Spatum pellucidum objecta duplicans.

Woltersd. min. 19. Spatum alcalinum amorphum islandicum.

Er. Bar-

Spatum in cippis Runicis recrescere ex ipsius saxi litteris excavatis, memorabile est It. gotl. 327.

Spati generationem videre est in Stalactita.

Spati particulae rhombae probe distinguendae a crystallis; crystalli enim spatiosae diversissima figura gaudent ab earum particulis rhombis constitutivis.

Er. Bartholini experimenta crystalli islandici disdiaelastici, quibus mira et insolita refractio detegitur. Hafn. 1669. 4. Crystallos islandicus.

Habitat in Russiae, Lapponiae, Norwegiae, Sueciae, Saxoniae, Hercyniae, Helvetiae montibus, γ) frequentius in Islandia, β) flavum flavescens, olivaceum, virescens, caeruleescens, infumatum, nigricans, varius rubrum aut venis pictum, interdum post calcinationem inter prunas peractam in tenebris lucens.

** figurae peculiaris.

celluloso- 4. Sp. superficie in cellulas partita.
sum. *Habitat in Hungaria, Hercynia.*

stalactiti- 5. Sp. figurae subcylindricae.
cum. β) Spatum batryoides.
γ) Spatum fruticulosum.

Habitat v. g. in Bohemia, Hungaria.

globosum. 6. Sp. figurae subglobosae densum.

Syst. nat. I. p. 195. XII. 3. p. 179. n. 4. Aëtites (marmoreus) marmoreus, embryonibus fixis crystallinis Natri hyodontis.

It. cel. 136. Act. Stockb. 1740. t. 2. f. 18. Mus. Teyf. 80. n. 3. Pomum crystallinum.

Cronst. miner. §. 11. b. 2. Spatum drusicum crystallis pyramidalibus concretis.

β) Spatum reniforme.

Habitat v. g. in Hungariae et Transilvaniae fodinis, Helvetia, Suecia intus saepe ex crystallis prismaticis aut pyramidalibus stellatim convergentibus conflatum.

inane. 7. Sp. subglobosum: globis inanibus.
v. Born ind. fossil. I. p. 9.

Habitat in fodina Hungariae Schemnizensi a Christina denominata.

*** figurae crystallinae.

bractea- 8. Sp. tabulis hexaedris.
tum.

Waller. syst. miner. I. p. 143. n. 6. l. m. Born ind. fossil. I. p. 8. 2. p. 80. Spatum crystallifatum lamellosum.

β) tabulis suborbicularibus.

Syst.

solubile

ribus.
dispersis

rubrum,

m (spe-
pathum

lale dis-

ii.

ucidum

inctum.

m folu-

ale dia-

objecta

um pel-

islan-

r. Bar-

abile est

zofae di-

Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 5. *γ. Amoen. acad.* I. p. 479. t. 16. f. 18. Crystallus subnitroformis spatosa plana iurorbicularis hexaëdra.

v. *Born ind. foss.* 2. p. 80. Spatum crystallifatum suborbiculare.

γ) tabulis sparsis.

δ) tabulis imbricatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 5. *δ. Amoen. acad.* I. p. 480. t. 16. f. 19. Crystallus subnitroformis spatosa plana trifariam imbricata.

ε) tabulis in series aggregatis.

Korsten Lesk. Mineralkab. I. p. 256.

ζ) tabulis in rosae formam aggregatis.

η) tabulis in cellulas aggregatis.

v. *Born ind. foss.* I. p. 8. Spatum calcarium figuratum lamellosum: lamellis macandriformibus.

θ) tabulis in prisma aggregatis.

v. *Born ind. foss.* 2. p. 80. Spatum crystallifatum lamellosum album, lamellis distinctis in prisma aggregatis.

ι) tabulis in pyramidem aggregatis.

Korsten Lesk. Mineralkab. I. p. 256.

Habitat in Nericia Sueciae, Scotia, Hercynia, Saxonia, Bohemia, Hungaria, Transilvania, rarius flavescens, mellem, carneum aut roseum, quam album, nunc pellucidum, nunc diaphanum, nunc subopacum, colore, nitore, pelluciditatis gradu interdum matrem perlarum referens.

cubicum. 9. Sp. crystallis perfecte cubicis aggregatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 99. n. 5? Muria (testarum) lapidosa spatosa aggregata sparsa effervescentes.

Wall. syst. miner. I. p. 141. n. 6. a. Spatum crystallifatum cubicum.

Habitat in Dalecarlia Sueciae, in Saxoniae fodinis prope Kamsdorf et Scharfenberg, in Temesienfi prope Moldava, cubis minutis, rarius mali persicae flores colore aemulantibus, quam albis, interdum in uvae aut sphaerae speciem aggregatis.

rhombum. 10. Sp. crystallis aggregatis cubicis: faciebus obliquangulis. Fig. 22.

Syst. nat. I. p. 164. n. 4. t. 8. f. 13. XII. 3. p. 100. n. 9.

Amoen. acad. I. p. 481. t. 16. f. 21. *Schreb. lith.* 44.

Mus. Tessin. 36. n. 7. Muria lapidosa spatosa solitario-rhombea fixa.

Carth.

- Carth. min.* 13. Spatum crystallifatum, crystallis rhomboidalibus.
- β) Spatum rhombeum: marginibus duobus obtusis oppositis truncatis.
Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 260.
- γ) Spatum rhombeum: faciebus convexis.
Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 259.
Habitat in Saxoniae, Thuringiae, Franconiae fodinis, ut plurimum album.
- triedrum. II. Sp. prismatibus triedris pyramide triedra terminatis.
Gerh. Mineralf. p. 47. Porus prismaticus.
Habitat - - -
- tetraëdrum. 12. Sp. prismatibus tetraëdris, *v. Born ind. foss. I. p. 6. 8. 2.*
p. 78.
- β) Spatum prismatum faciebus alternis angustioribus.
- γ) Spatum superficiei rugosa.
- δ) Spatum prismatum faciebus terminalibus in aciem excuntibus.
- ε) Spatum prismatibus utrinque pyramide tetraëdra terminatis.
Habitat in Silesiae fodinis prope Schmotseifen, Hungariae fodinis prope Schemnitz et Boimick, in Carniolicis prope Idriam, stiriacis prope Eisenerz, bohemicis prope Joachimsthal, saxonis prope Freyberg, teoticis prope Strontiam, nunc opacum, nunc pellucidum, frequentius album, quam rubescens aut virescens.
- prismati- 13. Sp. prismatibus perfectis hexaëdris. Fig. 5.
eum, *Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 5.* Nitrum (truncatum) lapidosum spatofum octaëdrum, prismate hexaëdro utrinque truncato.
- Amoen. acad. I. p. 479. t. 16. f. 16. Mus. Tessin. 28. n. 4.*
Crystallus subnitriformis spatosa utrinque truncata.
- Cronst. miner. §. 11. a.* Crystalli spatosi hexagoni truncati.
- Wall. miner. 58. f. 5.* Spatum crystallitatum prismaticum hexaëdrum truncatum.
- Wall. syst. miner. I. p. 142. n. 6 f.* Spatum crystallifatum hexangulare prismaticum oblique truncatum.
- Wolt. miner. 19.* Spatum alcalinum prismaticum hexaëdrum utrinque truncatum.
- β) Spatum prismaticum, faciebus terminalibus convexis.
- γ) Spatum faciebus terminalibus in aciem terminatis.
- δ) Spatum prismaticum: faciebus alternis angustioribus. Fig. 6.
Amoen.

Amoen. acad. I. p. 479. Crystallus subnitriformis spatosa, prismatis lateribus alternis angustioribus.

α) Spatum prismaticum: faciebus duabus oppositis reliquis longe superantibus.

β) Spatum prismaticum in igne lucem spargens.

Habitat in Hercyniae, Saxoniae, Silesiae, Hungariae, Derby Angliae, Norwegiae *liberum in humo prope* Bejonan Aquitaniae *fodinis*, γ) *in* Artagonia et Valencia Hispaniae, *ut plurimum album et frequenter pellucidum, crystallis, δ) interdum geminis, crebrius aggregatis sparsim aut in series, nonnunquam ita ut gradus scatae referant, majoribus vel tenuioribus.*

dodecaëdron. 14. Sp. prismatibus hexaëdri utrinque pyramide triedra terminatis. Fig. II.

Syst. nat. XII. 3. p. 91. n. II. Natrum lapidosum spatosum dodecaëdrum prismate hexaëdro, pyramidibus triedris: planis omnibus pentagonis.

Mus. Tessin. 26. t. 2. f. 5. Nitrum spatosum caulescens, pyramidibus triedris lateribus pentagonis.

Scop. hydrarg. Crystallus spatosa prismatica subreeta pellucida vitrea.

Wall. syst. miner. I. p. 143. n. 6. I. Spatum crystallifatum dodecaëdrum.

β) Spatum pyramidum marginibus truncatis.

γ) Spatum pyramidum apicibus truncatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 6. Natrum (14edrum) lapidosum spatosum decatefferaëdrum, prismate triedro subhexagono, pyramidibus truncatis.

Amoen. acad. I. p. 479. t. 16. f. 17. Crystallus subnitriformis spatosa utrinque truncata triquetra: angulis omnibus planis.

Waller. syst. miner. I. p. 143. n. 6. k. Spathum crystallifatum tetradecaëdrum prismaticum.

δ) Spatum pyramidum faciebus convexis.

ε) Spatum prismate brevissimo.

v. Born ind. foss. I. p. 5. t. 1. f. 2.

ζ) Spatum crystallis in globi faciem aggregatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 191. n. 19. Tophus (spatosus) spatosus subrotundus tunicatus, marginibus ferratis.

Mus. Tessin. 14. n. 1. Spatum orbiculatum tunicatum marginibus ferratis.

Habitat in Palatinatus rhenani, Hercyniae, Saxoniae, Silesiae, Hungariae, Temesiae, Transilvaniae, Angliae (Derby)

(Derby) fodinis, ut plurimum pellucidum, variis flavescens aut virescens, quam album, pyramidibus interdum depressis crystallis, nunc tenuioribus, nunc crassioribus, geminatim sibi adnatis, sub angulo recto se secantibus, aut in series, fasciculos, bacillos, globi, olivae, pyramidis formam aggregatis.

oëtoedrae-15. Sp. prismatibus hexaëdri utrinque pyramide hexaëdra terminatis.

β) Spatum prismatibus hexaëdri supra pyramide hexaëdra terminatis: pyramidis marginibus prima versus incurvis.

Ferber 3 Briefe p. 50.

γ) Spatum (cordatum) prismatibus hexaëdri pyramide hexaëdra terminatis, media sui parte inverse sibi oppositis.

Ferber 3 Briefe p. 50.

Habitat in Hercyniae et Angliae (Derby et Cumbriae) fodinis, album, vel flavescens, pyramide terminali interdum altera triedra aucta.

Hyodon. 16. Sp. pyramide duplici hexaëdra. Fig. 31.

Syst. nat. XII. 3. p. 92. n. 13. Natrum lapidosum marmoreo-lapidosum obliquum dodecaëdram, pyramide hexaëdra.

Amoen. ac. 1. p. 480. n. 22. Crystallus subnitriformis spatosa acaulis, pyramidibus aequalibus.

Mus. Tessin. 26. n. 1. t. 2. f. 7. et 28. n. 5. Nitrum irregulare spatosum acaule, pyramidibus trigonis: lateribus rhombeis carinatis: et Nitrom spatosum acaule utrinque pyramidatum: pyramide superiore tubulata.

Wall. miner. 58. n. 3. Spatum crystallifatum sexangulare.

Waller. syst. miner. 1. p. 141. n. 6. c. Spathum crystallifatum hexangulare pyramidale duplicatum.

Cronst. miner. §. 11. I. b. 1. Crystalli spatosi pyramidales distincti.

β) pyramidibus cavis inanibus.

γ) pyramide utraque ad apicem altera triedra aucta.

δ) marginibus pyramidum obtusis.

ε) pyramide alterutra longiori.

Amoen. acad. 1. p. 477. t. 16. f. 9. 10. Mus. Tessin. 28. n. 5.

Crystallus nitriformis spatosa acaulis, pyramide superiore subulata.

ζ) crystallis in fasciculos aggregatis.

Amoen. acad. 1. t. 16. f. 11. Crystallus nitriformis spatosa acaulis aggregata fasciculata decumbens.

Habitat

s spatosa,
reliquas
ae, Der-
Bejonain
ia Hiipa-
crystall-
usim aut
aut, ma
edra ter-
spatosum
triedris:
ulescens,
ecta pel-
allifatum
lapido-
ubhexa-
subnitri-
is omni-
rystallifa-
patosus
m mar-
Sile-
Angliae
Derby)

- Habitat in Angliae (potissimum Derby,) Sueciae (prope Dannemora et Sahlberg,) Hercyniae, Salzburgi, Hungariae fodinis, frequentius album, quam flavescens, nunc pellucidum, nunc opacum, crystallis saepe exilibus, rarius transversim fulcatis, interdum in series ordinatis, aut in arbusculas aggregatis.*
- fexangu- 17. Sp. pyramide hexaëdra simplici.**
lare. *Waller. Syst. miner. I. p. 141. n. 6. b.* Spathum crystallifatum hexangulare pyramidale.
 β) Spatum pyramide ad apicem altera triedra aucta.
 γ) Spatum crystallis alia corpora aculeorum ad instar obfidentibus.
Waller. Syst. miner. I. p. 142. n. 6. d. Spathum crystallifatum hexangulare pyramidale, superficie aculeata.
Habitat in Sueciae (prope Dannemora,) Hercyniae, Thuringiae, Saxoniae, Hungariae fodinis, crystallis nunc majoribus nunc minoribus; nunc latioribus nunc angustioribus, interdum capillaribus, rarius inversis, nonnunquam sub angulo recto se secantibus, fasciculatis, stellatis, in bacilli, mergetis, arbusculae, pyramidis hexaëdrae duplicis formam aggregatis.
- pentaë- 18. Sp. pyramide pentaëdra simplici.**
drum, *v. Born ind. foss. I. p. 6.* Spatum calcarium crystallifatum pellucidum album, crystallis pyramidatis pentagonis aggregatis.
Habitat in Hercynia, album, pellucidum aggregatum.
- pentago- 19. Sp. pyramide pentaëdra duplici.**
num, *v. Born ind. foss. I. p. 6. 7.*
Habitat in Hungaria et Comitatu Tyrolensi, nunc opacum, nunc pellucidum, ut plurimum album, rarius aurorae colore conspicuum, crystallis non raro inanibus: faciebus inaequalibus.
- pyrami- 20. Sp. pyramide triedra duplici.**
dale. *v. Born ind. foss. I. p. 5. 6. 2. p. 78.*
 β) Spatum baseos communis angulis truncatis.
Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 258.
 γ) Spatum crystallis inanibus.
Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 262.
Habitat in Scotiae, Angliae, Hercyniae, Magdeburgi, Saxoniae, Tyrolis, Silesiae, Hungariae fodinis, nunc opacum, nunc pellucidum, frequentius album, quam cinereum.

reum aut alius coloris, pyramide utraque vel alterutra interdum elongata et acuta, varius diagonaliter striata, crystallis ut plurimum minutis, aut in series, cellulas, rosae, globi, granorum speciem digestis.

trigonum. 21. Sp. pyramide triedra simplici. Fig. 37.

Syst. nat. XII. 3. p. 92. n. 12. Natrum (urinofum) lapidolum marmoreo-spatofum erectum, pyramide triedra.

Wall. syst. min. I. p. 142. n. 6. 9. Spatum crystallifatum triangulare.

β) crystallis inanibus.

γ) pyramidis baseos angulis truncatis.

δ) pyramidis apice excavato.

ε) pyramide ad apicem altera adhuc aucta.

ζ) crystallis imbricatim aggregatis.

Crystallus subnitriformis spatofa aggregata trifariam imbricata. Amoen. acad. I. p. 478. t. 16. f. 14.

Nitrum spatofum acaule, pyramide triquetra acute imbricata. Mus. Tess. 28. n. 6.

Habitat in Sueciae (Sahlberg,) Angliae (Derby,) Hercyniae, Saxoniae, Lusatae, Stiriae, Vicentiae, Hungariae, Temeliae fodinis, nunc opacum, nunc pellucidum, ut plurimum album, varius fuscescens aut flavescens, rarissime olivaceum, crystallis frequentius minutis, nunc latioribus, nunc angustioribus, interdum capillaribus, nunc longioribus, nunc brevioribus, aliquando depressis, sparsim vel imbricatim aggregatis, vel in renis aut granorum speciem congestis.

lenticula. 22. Sp. crystallis lentis formam prae se ferentibus.

re. Mus. Tessin. 28. t. 2. f. 1. Natrum lenticulare acaulon.

Habitat in Hercyniae, Thuringiae, Saxoniae, Bohemiae fodinis, ut plurimum album, saepe pellucidum, aut nucleo lacteo per corticem diaphanum translucente conspiciuum, crystallis interdum cavis, frequenter hexaedris, interdum ephippii in modum incurvis, sparsim in cellulas, rosae aut granorum sphaericorum formam aggregatis.

granati. 23. Sp. dodecaëdram ex pentagonis conflatum.

Gerh. Mineral. p. 49. n. 12. Porus granaticus.

Habitat in Angliae, Hercyniae, Saxoniae, Silesiae, Carinthiae, Hungariae, Temeliae fodinis, ut plurimum album, varius flavescens, an mera cubici aut dodecaëdri varietas?

chryfoli- 24. Sp. viride prismatibus hexaëdris, utrinque pyramide hexa-
thinum. edra terminatis. *Werner bergm. Journ.* 1790. 7. p. 74 &c.
Romè de l'Isle crystallogr. ed. 2. vol. 2. p. 272. Chrysolithe,
Habitat in Hispania prope Carboncira, subdurum, cum
aqua forti parum effervesces in fragmenta indeterminata
dissiliens, prunis injectum non lucens, transversim frac-
tum texturam conchaceam referens, ponderis specifici
3098:1000, crystallis minutis solitariis intus interdum
cavis; an hujus generis?

II. SCHISTOSPATUM. Ex terra calcaria, pluri-
mo aëre fixo et aqua
constans, cum acidis
effervesces.

Lamellosum: lamellis in-
curvis, parasiticum
molle in fragmenta in-
determinata dissiliens,
leviusculum, attacta
pinguiusculum.

In igne crepitans.

fissile. I. Sch. album.

Syst. nat. I. p. 153. n. I. XII. 3. p. 48. n. 3. Spatum solu-
bile diaphanum fissile album.

Wall. min. 59. et syst. miner. I. p. 138. n. 2. Spatum la-
mellosum molle.

Carth. min. 12. Spatum informe molle diaphanum, lamel-
lis minutissimis.

Cronst. miner. §. 10. 2. Spatum lamellosum.

β) Schistospatum lamellis undulatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 49. n. 4. *Ir. wgoth.* 131. Spatum (un-
datum) solubile lamellosum undulatum album.

Habitat rarius in Norwegiae (prope Königsberg et Eger) et
Saxoniae (prope Schwarzenberg) fodinis, β) in sabulo
Daliae succicae prope Köpmanneficell, fragile, formae
communis, ex cinerascete aut rufescente album, nunc
opacum, nunc subopacum, rarius diaphanum intus nitens,
nitore externo pinguedinem referens.

12. INO-

12. INOLITHUS. Ex terra calcaria aëre fixo et pauca aqua constans, aqua forti totus cum effervescencia solvendus.

Fibrosus, parasiticus, mollis, leviusculus, in fragmenta indeterminata acutangula diffiliens.

filamento-1. I. I. fibris parallelis. *Gerh. Mineralf. p. 52.*

fus. *Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. 2.* Stirium (marmoreum) diaphanum solubile fibrosum.

It. scan. 121. Alabastrites.

Waller. syst. miner. I. p. 127. n. 5. a. Calcareus figuratus filamentosus.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 184. n. 8. Mus. Tessin. 76. n. 5.* Stalactites (stiriaceus) fibris transversis.

γ) *Vandell. diss. 16.* Tophus alter.

Habitat in Russia, Dalecarlia, Scania, Polonia, Marchia, Saxonia, Bohemia, γ) in thermis Aponi, rarius pellucidus, quam diaphanus aut opacus, fibris nunc rectis nunc incurvis, nunc longioribus nunc brevioribus, nunc angustioribus nunc latioribus, ut radios fere dixeris, albus, interdum flavescens aut fuscescens, rarius caeruleus, nunquam alia corpora quasi cortice obducens.

acerofus. 2. I. fibris fasciculatis. *Gerh. Mineralf. p. 53. n. 3.*

Habitat in Hungariae (Schemniz) fodinis, albus, interdum flavescens, luteus, ex luteo fuscus, vel carneus.

stellaris. 3. I. fibris stellatim divergentibus, formae communis.

Gerh. Mineralf. p. 52. n. 2. Inolithus radians.

Habitat in Marchiae calcariis montibus, Bohemiae et frequens in Hungariae fodinis, albus, interdum flavescens aut cinereus.

Flos ferri. 4. I. ramulosus, fibris stellatim divergentibus.

Syst. nat. I. p. 191. n. 3. XII. 3. p. 183. n. 4. Scop. hydrarg. Stalactites marmoreus ramulosus.

Carth. mineral. 71. Ferrum mineralisatum ramosum album, ramis erectis acuminatis glabris nitentibus.

Waller. miner. 244. n. 1. Minera ferri alba germinans.

Waller. syst. miner. 2. p. 388. n. 9. d. Stalagmites coralloideus.

Habitat, quavis ferri expers, aut certe inops, ferri mineris ut plurimum insidens, potissimum in ferrifodinis Heidenheimensibus Wirtembergiae, Eifenerzensibus Stiriae, Hüttenbergensibus Carinthiae, etiam in Chemnizensibus Hungariae, ut plurimum niveus, interdum flavescens.

13. STALACTITES.

Ex terra calcaria, aëre fixo et aqua conflatus, ex aqua in aëre praecipitatus.

Diaphanus, intus inconspicuus, in fragmenta indeterminata diffiliens, in crustas concentricas fecedens.

In aedificiis, imprimis subterraneis, et antris, potissimum calcariorum montium obvius.

Spatofus. 1. St. pendulus intus lamellosus diaphanus.

Syst. nat. 1. p. 191. n. 5. XII. 3. p. 184. n. 7. Mus. Tessin. 78. n. 6. Stalactites marmorea spatofus solidus.

Cronst. miner. §. 12. 2. Stalactites solidus, particulis spatofis. *Carib. miner. 13.* Spatum molle ex aqua destillante generatum.

Habitat in antro Baumanni Hercyniae, Nebelloch Wirtembergiae, Adrianopoli, prope Rothomagum in Norinannia &c. varias formas indutus.

Stiria. 2. St. pendulus concentrico-crustosus.

Wall. miner. 329. Porus aquae stillatitius in aëre sub stillicidio concretus pendulus.

Wall. syst. miner. 2. p. 386. n. 8. Stalactites calcareus stillatitius sub stillicidio concretus pendulus.

a) cylindricus.

a) inanis s. fistulosus.

b) solidus.

a) Priz-

- α) Priapolithus. *Marcorelle act. Paris. peregr.* 7. n. 4.
Calites, Phalloides. *Wall. syst. miner.* 2. p. 601. n. 1. f.

β) Stalactites fungiformis. *Wall. syst. min.* 2. p. 388. n. 9. c.

γ) conicus.

α) inanis s. fistulosus.

Syst. nat. XII. 3. p. 190. n. 18. Tophus (turbinatus) calcarius turbinatus multicorticatus interne imbricatus.

Cronst. miner. §. 12. d. Stalactites conis concretis excavatis.

β) apice perforatus.

Syst. nat. I. p. 191. n. 2. XII. 3. p. 183. n. 2. *Mus. Tessin.* 76. n. 2. Stalactites (stillaticus) cretaceus tunicato-crustaceus, apice perforato natrolo.

Cronst. miner. §. 12. b. Stalactites coniformis perforatus.

γ) solidus.

γ) alius nunc magis teretis nunc magis compressae formae, referens v. g. radices.

α) zedoariae.

β) ireos florentinae.

γ) zingiberis, Zingiberites.

Habitat in aedificiorum partibus et generibus, ex lapidibus calcariis aut cum caemento calcario constructis, in antris montium calcariorum, in quae aqua stillat, etiam in fodinis stratis calcareis propinquis e. gr. prope Helsingburg Scaniae, prope Osterwalde Saxoniae inferioris, in antro Baumanni, prope Eula, Branick et Kofors Bohemiae, ad salinas Austriae superioris, prope Rodnan Transilvaniae, in Tyroli, prope Stuttgardiam et in antro Nebelloch Wirtembergiae, prope Befort Sundgaviae &c. ut plurimum albus, interdum griseus, fuscus aut flavescens, intus inconspicuis.

Stalagmitis. 3. St. fessilis faciebus sphaericis conspicuus.

Wall. syst. miner. 2. p. 387. n. 9. Stalactites calcareus post stillicidium, figura globosa, botrytica vel alia concretas.

α) globulosus.

α) globulis sejunctis.

β) globulis geminis conjunctis. *Orchiti.* *Wall. syst. miner.* 2. p. 601. n. 1. g.

β) nodulosi.

Bellaria lapidea, Confetto di Tivoli.

γ) reniformes.

δ) mammillares.

ε) Carpolithi multi.

- 3) Stalactitae brassicam cauliflorum referentes.
 2) Chiriti.
 1) Sceliti.

Habitat in fundo antrorum et fodinarum in montibus praesertim calcariis, exsculptarum, α) frequens prope Turrick ad montes Carpathicos, β) frequens circa Tiburtium.

solidus. 4. St. fessilis solidus.

Syst. nat. I. p. 191. XII. 3. p. 183. n. 3. Mus. Tessin. 76. n. 4. Schreb. lith. 94.

Cronst. min. §. 12. c. Stalactites figura incerta.

Daubent. aël. Paris. 1754. Albâtre calcaire.

Habitat Adrianopoli in antro Baumannii aliisque ejus generis, in Saxonia (prope Annaberg,) Bohemia, Stiria, Wirtembergia diaphanus, polituram admittens quasi pinguisculam, lacteus, venis, striis, maculis rubris, roseis, flavis, fuscis, cinereis variis, cinereus, ruber, flavus, fuscus, raro caeruleus.

14. PISOLITHUS. Ex terra calcarea, paucissima arena et ferri calce, aëre fixo et aqua constans.

Molle, subopacum, intus inconspicuum, in fragmenta indeterminata diffiliens, in grana sphaerica secedens.

Texturae concentricae lamellosoe. Prope thermas obvius.

carolinus. I. PISOLITHUS.

Syst. nat. I. p. 189. n. 2. Tophus calcareus thermarum.

Syst. nat. XII. 3. p. 189. n. 14. Tophus (Oolithus) calcarius globulis pisiformibus crustatis congestus.

Cronst. miner. §. 12. 1. a. Stalactites testaceus globosus.

Worm. mus. 52. Pifa carolina.

Waller. syst. miner. 2. p. 384. n. 7. a. Oolithus majoribus globulis, pisi magnitudine.

Habitat prope thermas Carolinas Bohemiae, in Silesia, Hungaria, amplum in Bohemia stratum constituens, ex flavescente albus, ut tamen aliquando in fuscum inclinet, rarius reniformis, singulis globulis incluso nuclei loco arenae granulo.

15. MAR-

15. MARMOR. Ex terra calcaria, aëre fixo et aqua conflatum.

Duriusculum, macrum, formae communis leviusculum, integros montes, vel magnam eorum portionem constituens, aut vagum.

Igni in calcem vivum abiens, acidis cum effervescencia magnam partem solubile.

Hammi- I. M. opacum inconspicuum compactum in granula rotunda
tes. ex minoribus globulis aggregata secedens.

Rogenstein. *Syst. nat.* I. p. 151. n. 2. XII. 3. p. 43. n. 12. *Schreb. lith.* 17. Marmor granis globosis crustatis confertissimis.

It. gotl. 266. Oolithus.

Vogel miner. 256. Pisolithus.

Waller. syst. miner. 2. p. 383. n. 7. Stalactites calcareus globularis minoribus globulis crustaceis sine basi concretus.

β) Oolithus, Phacitas, globulis magnitudine ovorum piscium.

γ) Cenchrites, globulis magnitudine seminum milii.

δ) Meconites, globulis magnitudine semina papaveris aequantibus.

Habitat in montibus stratariis Gothlandiae, Saxoniae, Thuringiae, Ducatus Brunsvicensis, Galliae, Helvetiae, ampla ut plurimum et in eodem monte plura strata constituens, obscure cinereum aut fuscum, aut ex utroque colore mistum, rarius subopacum, fragmentis, in quae diffilit, setis obtusangulis, granis, in quae secedit nunc majoribus, nunc minoribus, rarius animalium partium vestigia continens.

granulare. 2. M. subopacum lamellosum intus micans duriusculum in grana sponte secedens, polituram non admittens.

Syst. nat. I. p. 152. n. 6. XII. 3. p. 41. n. 6. Marmor (rude) particulis granulatis micantibus.

Waller. min. 39. Calcareus particulis scintillantibus.

Waller. syst. miner. 1. p. 122. n. 2. Calcareus granularis densus, particulis micantibus immixtis.

Cronst. miner. § 8. Lapis calcareus particulis granulatis.

Carth. min. 22. Calcarinus rudis micans nitorem assumens.

Wolt.

Wolt. min. 19. Calcarius lapis amorphus rudis dictus polituram non admittens.

Cost. foss. 152. Saxum calcareum scintillans albidum.

Gerh. Mineralf. p. 40. n. 4. Marmor Piperites.

Habitat in montibus simplicibus, antiquioribus, quorum partem saepe potiorem, aut amplissima strata constituit, nunquam vivorum corporum vestigia includens, granis nunc majoribus, nunc minoribus albidum, cinereum, atrum, fuscum, rubrum, flavescens aut variegatum, lamellis rectis, solo argilloso emendando, aedificiis extruendis, viis plateisque sternendis, calci urendae, quam tamen rarius bonam largitur, et fundendis ferri mineris inserviens.

micans. 3. M. diaphanum album lamellosum intus micans duriusculum in grana subtilia sponte secedens, polituram admittens.

Syst. nat. XII. 3. p. 42. n. 7. Marmor particulis spatofquamosis.

Waller. miner. 40. Calcareus particulis dispersis.

Waller. syst. miner. I. p. 124. n. 4. a. et p. 120. n. 8. a. Calcareus particulis spathosis dispersis planis irregulariter dispositis nitentibus et Marmor unicolor album.

Cronst. miner. §. 9. 2. 3. Lapis calcareus particulis squamosis s. spathosis.

β) Marmor (tardum) particulis subimpalpabilibus, album diaphanum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 41. n. 5.

γ) Marmor (decussatum) particulis oblongis depressis decussato-sparfis. *Syst. nat.* XII. 3. p. 42. n. 8.

Syst. nat. I. p. 152. n. 7. Marmor solubile particulis micantibus radiantibus.

δ) Marmor (acerosum) particulis oblongis acerosis longitudinaliter sparfis? *Syst. nat.* XII. 3. p. 42. n. 9.

ε) Pietra elastica. *Ferber Brief. a. Welschland.* p. 110.

Habitat in montibus simplicibus antiquioribus, amplissima in his strata constituens, omni vivorum corporum vestigia orba in Finnia, Dalecarlia, Gothia orientali, Walsmania Sueciae, in Saxonia prope Crotendorf, Neudorf, Ehrenfriedensdorf, in Hassia prope Hochstetten, in Franconia prope Wonsiedel, in Bohemiae ferrifodinis Presnizensibus, in Temesiae cuprifodinis, in Transilvania, Carnioli, Austria prope Traunstein, in Tyrol, in Helvetia, in montibus Pyrenaeis prope Loubie, in Etruria prope Seravezza et Montagnucha, olim prope Carrara, et in insulis Paros atque Antiparos, rarius in ustrinis adhibitum, frequen-

quenzius ab antiquissimis jam temporibus statuis et elegantioribus aedificiorum partibus, artis ope interdum coloribus variis tinctum pictumque, non raro quartzii grana immixta sibi habens, ut non effervescet modo tardius, sed ad chalybem scintillet.

- squamosum.** 4. M. granulare denso intime mistum.
Cronst. miner. §. 9. 1. Lapis calcareus particulis squamosis rudioribus.
Nose orograph. Br. Siebeng. 2. p. 4. schuppichte Kalkstein. Habitat Garpenbergae et in Finnia Sueciae, album, vel ex rufescente flavum, montium simplicium partem saepe praecipuam constituens, corporum vivorum vestigiis privum, calcem praebens non optimaе notae.
- porosum.** 5. M. poris pertusum inconspicuum opacum, polituram non admittens.
- α) Marmor (Filtrum) poris pertusum aquam distillans. *Gerb. Mineral. p. 40. n. 5.*
Habitat in Marchiae lapidicinis Rüdersdorffensibus.
- β) Marmor spongiosum. *Essai de mineral. des monts pyren. Habitat in montibus Pyrenaeis ad montem Loarde, et in terra Bearn.*
- γ) Marmor exesum. *Born ind. foss. 2. p. 77.*
Habitat prope Idriam Carnioliae.
- δ) Marmor cellulosum. *Born ind. foss. 2. p. 77.*
Habitat in Allatia et montibus Giganteis Bohemiae. Pori ex pyrita olim innidulante, fatifcente, atque eluio.
- margodes.** 6. M. densum inconspicuum subopacum, polituram non admittens, fragmentis convexis.
Syst. nat. XII. 3. p. 41. n. 4. Marmor (fissile) particulis subimpalpabilibus fissile albidum.
Waller. syst. miner. 1. p. 353. n. 3. Margodes facie marmorea, particulis subtilissimis, polituram admittens, dendriticus.
Gronov. supell. 99. 102. Schistus pallido albus f. Marmor pappenheimensis.
Cest. foss. 169. Schistus calcareus flavo-albidus.
Habitat in montibus stratiis, frequens potissimum in circumfloribus Germaniae Bavarici, Franconici et Suecici confluxu, ex flavescente vel rufescente albidum, paucula argilla inquinatum, crebro spati venis diaphanis exaratum et arbuscularum imaginibus pictum, non raro piscium et can-

erorum aquas dulces inhabitantium, rarius testaceorum
vestigiiis impressis condecoratum, ampla strata in tabulas
findenda constituens.

stratari- 7. M. argilla inquinatum humescens in igne crepitans, ex stra-
um. tis horizontalibus conflatum.

Syst. nat. 1. p. 151. n. 4. XII. 3. p. 42. n. 10. *Mus. Tess.* 12.
Marmor particulis argillofis, fragmentis horizontalibus.

Cost. fossil. 155. Saxum rubrum lplendidum durissimum.

Gerb. Mineralf. p. 40. n. 3? Marmor zonatum.

It. oel. 51. *it. scan.* 107. Alwarften.

It. wgoth. 21. c. Taelgsten.

Habitat in Oelandia rupestri, Scania, Kinnekulle Sueciae
monte, rimis horizontalibus et perpendicularibus fissum,
petrefactis scatens, stratis superioribus inferiora duris
superantibus.

florenti- 8. M. argilla inquinatum opacum densum polituram admittens,
num. pictura rudera aedificiorum referens.

Syst. nat. XII. 3. p. 41. n. 3. Marmor particulis impalpabi-
libus opacum compactum poliendum flavicans.

Waller. syst. min. 1. p. 133. n. 10. a. Marmor pictorium
regiones vel urbes desolatas repraesentans.

Cost. foss. 183. n. 18. Schistus florentinus variegatus, regio-
nes desolatas et aedificiorum rudem affabre prae se ferens.

Calc. mus. 419. *Linck. oryct.* 14. *Lang lap. fig.* 33. *Baier*
oryct. 44. *Myl. saxon.* 1. p. 17. *Scheuchz. mus.* 98. 248.

Marmor florentinum.

Imper. nat. 1. 24. c. 24. Marmor de monte Sinai.

Habitat in Italia media, monte Viennensi Leopoldi, monte
Sinai, ex flavescente cinereum, picturis ut plurimum fuscis.

nobile. 9. M. subopacum densum textura festucas referens, polituram
egregiam admittens, coloris altioris.

Syst. nat. 1. p. 152. n. 8. XII. 3. p. 40. n. 2. *Mus. Tess.* 10.
n. 1. Marmor solubile, particulis impalpabilibus rasilibus,

et Marmor particulis subimpalpabilibus opacum com-
pactum poliendum.

Wall. miner. 45. *syst. miner.* 1. p. 129. *sqq.* n. 8. 9. II.
Cronst. miner. §. 7. Marmor.

Wolt. min. 19. Marmor polituram admittens.

Carth. miner. 23. Calcareus subtilis nitorem assumens, ele-
ganter coloratus.

α) M.

unicolor. α) M. colore unico aequabili. *Wall. syst. miner. I. p. 129. n. 8.*

a) *rufum*. Numidium.

b) *carneum*.

c) *rubrum*.

d) *cinnamomeum*. Marmo canello.

e) *flavum*. Phengites.

f) *pallidum*. Polombino antico.

g) *caesium*. Bardiglio. Venetum. *Cost. foss. p. 193. n. 10.*

h) *caeruleum*. Chium et Narbonense.

i) *viride*. Verdello. *Cost. foss. p. 199. n. 13.*

k) *lividum*. Pardalium.

β) *variegatum*. *Waller. min. syst. I. p. 131. n. 9.*

a) *fasciatum*.

b) *striatum*.

c) *lineatum*, Marmo feritto.

d) *venosum*.

e) *colore altero sensim in alterum diffuente*, Marmo mi-
schio.

f) *maculosum*, Brocatello.

g) *ocellatum* c. g. Occhio di pavone.

h) *punctatum*.

i) *irroratum*, Marmo pulveroso.

a) *album*, africanum.

b) *nigrum*, canariense.

c) *luteum*, Porta santa.

d) *purpurascens*, Lesbium.

e) *viride*, Lacedaemonicum. *Cost. foss. p. 199. n. 7.*

Habitat inefabili colorum et picturarum varietate in montibus stratiis, potioremontium rupiumque calcariarum recentiorum constituens, petresactis potissimum marinis, et imprimis testaceis referissimum, ut ex his natum esse sole clarius pateat, usum, calcem largiens eximium, alias a multis retro seculis sculptoriae artis princeps materia, et nobilioribus aedium domuumque partibus inserviens.

vulgatum. 10. M. subopacum densum textura fellucas referens, coloris vilioris.

Waller. syst. min. I. p. 119. n. 1. Calcareus solidus particulis impalpabilibus et indistinctis.

Habitat cum nobili, vix nisi colorum minori varietate et elegantia distinctum, et ejusdem originis, calci vivae urendae potissimum inserviens.

11. M.

α) M.

fissile. 11. M. opacum densum ex stratis tenuioribus compositum.
Syst. nat. XII. 3. p. 39. n. 12. Schistus (effervescent) scriptura cana, fuscus effervescent.
Vogel miner. p. 150. n. 6. Schistus calcareus.
Pott. Lithogaogn. I. p. 44. Fissilis calcareus.
Habitat in Suecia, Anglia, Hispaniae monte Calpi prope Gibraltar, nunc unicolor griseum aut fuscum, nunc bicolor, stratis alternis albis, rufescentibus, fuscis, griseis, nigris aut virescentibus.

strumolum. 12. M. argilla inquinatum in sphaeras cavas intus crystallinas teccedens.
Syst. nat. I. p. 151. n. 3. *Mus. Tessin.* 12. Marmor solubile, fragmentis subrotundis.
Syst. nat. XII. 3. p. 43. n. 11. Marmor particulis argillofis, aetitis crystallinis sparatis.
It. wgoth. 21. 28. Gorsten.
Habitat in Sueciae monte Kinnekulle, pluvio tempore humescens, an distincta hujus generis species?

16. SUILLUS. Ex terra calcaria, aëre fixo bitumine et pauca aqua conflatus.
 Tritus foetorem urinosum spirans.
 Acidis fere totus cum effervescentia solubilis.
 Igne in calcem vivam egregiam abiens.

marmorcus. I. S. opacus densus ater polituram egregiam admittens, fragmentis subconvexis.
Syst. nat. I. p. 168. n. 7. XII. 3. p. 111. n. 9. α. *Mus. Tess.* 42. n. 4. Bitumen marmoreum foetidum compactum.
Syst. nat. XII. 3. p. 40. n. 2. β. Marmor nobile nigrum.
Waller. syst. miner. I. p. 130. n. 8. b. Marmor unicolor nigrum.
Cronst. miner. §. 23. A. Terra calcarea phlogisto simplici mixta solida particulis impalpabilibus.
Vog. min. p. 107. Lapis suillus.
Coff. fossil. 186. Marmor nigrescens.
Habitat in montibus strataris e. g. Sueciae, Belgii, Thuringiae, Franconiae, Bohemiae, Silesiae, petrefactis cor-

poribus saepe referissimus, intus inconspicuis, in fragmenta indeterminata dissiliens, pavimentis, monumentis sepulcralibus, aliis artis sculptoriae operibus inserviens, egregium calcem praebens.

Schistofus. 2. S. opacus densus fissilis, fragmentis planis.

Syst. nat. XII. 3. p. 40. n. 1. Marmor (schistofum) particulis impalpabilibus, nigrum, scriptura alba.

Lr. scan. 121. 143. 148. 156. Flissten.

Gerb. Mineralf. p. 52. Dysfodes (fissilis) textura terrea granulata.

Gron. suppl. 10. n. 7. 8. Schistus fuscus fragilis, Lapis folinus, qui ferro attritus urinam folium redolet.

Cost. foss. 172. Schistus fusco-cinereus Lapis suillus dictus.

Habitat e. g. in Sueciae, Silesiae, montibus Stratiis, *Libantracum* frequens comes, *silicum*, aliarumque plantarum potissimum aquaticarum, etiam piscium imaginibus impressis non raro ornatus, nunc niger, nunc efflavescente fuscus aut cinereus, nunc sabedimus.

lamellosus. 3. S. textura lamellosa.

Syst. nat. XII. 3. p. 111. n. 9. β. γ. δ.

Gerb. Mineralf. p. 54. n. 3. Dylodes (spathofus) textura lamellosa.

Cronst. §. 23. B. C. D.

Waller. syst. min. I. p. 144. n. 7. a. Spathum frictione foetidum micans.

Habitat in Sueciae, Thuringiae montibus calcariis, parastiticum, atrum vel fuscum, rarius ochroleucum, lamellis nunc majoribus, nunc minoribus.

crystallinus. 4. S. pyramidibus hexaedris elongatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 111. n. 9. E. *Lr. wgoth.* 21. Bitumen suillum crystallinum.

Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 8. Nitrum (suillum) lapidosum spatosum sedecaedrum foetidum.

Aff. Stockh. 1759. p. 26. Lapis suillus.

Wall. miner. 59. n. 1. *syst. miner.* I. p. 147. n. 7. b. Lapis suillus prismaticus.

β) crystallis divergentibus.

Waller. syst. miner. I. p. 144. n. 7. c. Lapis suillus radiatus.

γ) crystallis in sphaeram aggregatis.

Waller. syst. miner. I. p. 144. n. 7. d. Lapis suillus sphaericus.

Cronst. miner. §. 22. I. E.

Habitat in Sueciae terris, Westrogothia, Oelandia, in Ingeia.

17. **TREMOLITES.** Ex terra calcaria, plurima terra filicea, pauca magnesia, aqua et aëre fixo conflatus. Radiatus, duriusculus, nitens, fragilis, acu attritus in tenebris lucem spargens. Aqua forti cum aliqua effervescentia ex parte solubilis.

Hoepfne- I. **TREMOLITES.** *Ferber Brief. mineralog. Inhalts &c. p. 22.*
 ri. *Habitat in valle Tremola ad montem S. Gotthardi Helvetiae, utrum distincti generis? an cum stellari potius conjungendus? aut zeolitho adscribendus?*

18. **STELLARIS.** Ex terra calcaria, pauciori filicea, pauca aqua et ferri calce compositus. Stellatim fibrosus, fericei nitris mollis, parasiticus. Igne facile cum ebullitione fundendus. Aqua forti cum effervescentia ex parte solubilis.

Transilva- I. **STELLARIS.** *Fichtel et Bindheim Schrift. berl. Naturf. 3.*
 niac. *p. 442. &c.*
Habitat prope Unterschebesch Transilvaniae in marmore micante duriori albus aut thalassinus; an zeolithi species?

19. HUMUS. Ex terra calcaria, pauciori filicea, inflammabili, aëre fixo et ferri calce composita.

Ex corporibus animalibus et vegetabilibus putredine dissolutis superstes.

Levis, friabilis, aquam imbibens, sed non retinens, macra, scabra, humida, coloris obscurioris.

Cum aqua forti effervescens; igne leniori in cinereo, fortiori in vitrum spumidum abiens.

animalis. 1. H. impalpabilis aquam avidissime imbibens, rudis vix, ufta fatis sensibilibiter cum aqua forti effervescens.

Syst. nat. I. p. 209. n. 8. 9. XII. 3. p. 212. n. 14. Humus animalis impalpabilis.

Waller. miner. 7. n. 1. *Syst. miner.* I. p. 23. n. 8. a. Humus animalis terrificata.

Cronst. §. 246. Humus diverforum animalium.

Habitat in coemiteriis ex animalibus putrefactis superstes, alba, vel cinerea, levissima, lacustri fertilior.

daedalea. 2. H. fusca subtilissima.

Syst. nat. XII. 3. p. 209. n. 1. Humus vegetabilis impalpabilis fusca.

Habitat passim et ubivis, ex fimo animalium potissimum nata, adeo subtilis, ut cum aqua per pannum et chartam griseum transeat, optimum ideo plantarum plurimarum hortensium alimentum et solum.

ruralis. 3. H. humectata atra, sicca cinerascens.

Syst. nat. I. p. 209. Humus vegetabilis communis.

Syst. nat. XII. 3. p. 209. n. 2. Humus vegetabilis perfecte pulverisata atra.

Wolt. min. 11. Humus nigrescens hortorum.

Waller. min. 1. Humus atra communis.

Waller. syst. min. 1. p. 13. n. 1. *Cronst. miner.* §. 293. 3.

Humus atra.

Carth. miner. 53. Humus pura.

Habitat

HU.

Habitat ubique ex vegetabilibus in sicco loco sensim putrefactis superstes, plantarum communis matrix, hortensibus fertilissimum solum praebens.

paupera. 4. H. aquam cito dimittens, sicca farinosa.
 ta. *Syst. nat. XII. 3. n. p. 209. n. 3.* Humus vegetabilis subfarinosa.

It. wgoth. 240. Räkjord.

Habitat in ericetis, plantis utilibus plurimis funesta, et siccis potissimum annis invisa agricolis; sicca enim adeo levis, ut a vento abigatur.

alpina. 5. H. fusca particulis majoribus.
Syst. nat. XII. 3. p. 210. n. 5. Humus vegetabilis grosse pulverifata fusca.

Habitat in alpibus vulgatissima, alpinis stirpibus egregie conducens, aliis minime.

efferves- 6. H. ab aqua absorpta diutius retenta intumescens.
 cens. *Syst. nat. XII. 3. p. 210. n. 4.* Humus vegetabilis acerosa, sicco friabilis.

It. wgoth. 240. Humus spongiosa.

Habitat passim in subhumidis, an ex radicibus in pulverem fatiscentibus orta? serius exsiccaanda, horticolis et agricolis invisa, cum tempore vernali a gelu nocturno aestuque diurno attollatur, et pullulantes plantas ejiciat atque eradicet, ut pereant.

Lutum. 7. H. levissima non combustilis, humida nigra.
Syst. nat. I. p. 209. n. 3. XII. 3. p. 210. n. 7. Humus vegetabilis acerosa paludum.

Carth. miner. 53. Humus limosa aquatica.

Wolt. miner. II. Humus atra palustris.

Waller. miner. 5. Humus vegetabilis lutosa.

Waller. syst. miner. I. p. 19. n. 5. Humus acerosa palustris.

Cronst. miner. §. 293. B. 2. Humus lacustris.

Habitat in paludibus sub aqua, e plantis palustribus sensim corruptis nata, adeo levis, ut aquae agitatae diu inhaerent, solo arenaceo corrigendo conducens.

martialis. 8. H. colore friabili tincta.
Waller. syst. miner. I. p. 16. n. 2. Humus colorata martialis.

Ludw.

Ludw. de terr. mus. Dresd. p. 164. Humus ochia martiali tineta.

Carth. miner. 53. Humus metallica aut femimetallica.

damaſce- β) Humus ochraceo rufa vegetabilis. Syst. nat. XII. 3. p. 211. na. n. 10.

Waller. miner. 8. Humus rubra.

tinctoria. γ) Humus vegetabilis atro-tinctoria paludum. Syst. nat. XII. 3. p. 211. n. 8.

Coſt. foſſil. 89. Ochra nigra argillacea.

Habitat nunc flavescens, nunc ex flavo fusca, nunc rubella, nunc purpurea, colores bos ferri calci debens in Suecia, β) in Anglia, Germania, Syria, γ) in Smolandiae et Scaniae paludibus et alnetis, haec rusticis ad vestimenta lanina atro colore imbuenda adbibita.

picea. 9. H. atra, exsiccatione consolidescens. Hiſcan. 194. 256.

Habitat in Scaniae interdum agris, proprium colendi modum requirens.

muriatica. 10. H. fusca, saporis falsi.

Syst. nat. XII. 3. p. 205. n. 20. Argilla mixta margacea effervescens fusca muriatico-falsa.

Cronſt. miner. p. 125. Terra e palaeſtina.

Habitat in Deſerto mari rubro confini, Aegyptio, Syria.

20. MARGA. Ex terra calcaria et argilla, ut plurimum quoque ferri calce composita.

Mollis, opaca, formae communis, intus terrea, levis, ut cum aqua vulgari agitando misceri queat, in montibus strataris obvia.

Aqua forti cum effervescencia ex parte solubilis.

Ignem induranda, et fortiori in vitrum fundenda.

Creta. 1. M. friabilis macra subaspera.

Syst. nat. I. p. 206. n. 2. Creta argillacea fissili-friabilis.

Syst. nat. XII. 3. p. 204. n. 17. Argilla mixta pallida acido effervescens.

H

Cronſt.

Cronst. miner. 26. Marga friabilis.

Carth. min. 6. Argilla rudis calcaria igne indurefcens.

a) *Waller. miner. p.* 15. n. 2. Marga argillacea, pinguedinem imbibens, calore indurabilis.

Waller. syst. miner. I. p. 69. n. I. Marga argillacea lubrica friabilis plattica.

β) *Waller. miner. n.* 26. Marga fullonum faponacea lamellofa.

Waller. syst. miner. I. p. 71. n. 2. Marga argillacea compacta arida, particulis subtilissimis pura.

Carth. miner. p. 7. n. I. Smectis subtilis arida cum acidis effervescens.

γ) *Waller. syst. miner. I. p.* 72. n. 3. Marga cretacea inquinans.

δ) *Waller. miner. n.* 27. Marga in aëre deliquescens, pinguefaciens.

Waller. syst. miner. I. p. 72. n. 4. Marga arenasea, particulis arenaseis mixta, arida, deliquescens, pinguefaciens.

Habitat passim per strata, in Europa, tenax, coloris varii siccatione expallescens, cruda cum aqua spumescens, non ustulata, agris fertilissima, cum siccata non induretur, nec radículas comprimat, sed friabilis evadat et aquae autumno potissimum stagnantis acidum absorbeat; et ad fluxum minerarum ferri facilitandum adhibita; interdum a mica invidulante micans, aut gipsi particulis vel arenae (δ) granulis inquinata, ab his aspera et igne in vitrum pelucidum transiens, incrustandis vasīs argillaceis aptissimum; rarissime metallis aliis praegnant praeter ferrum, cujus calce facta quoque ustione adhuc tingitur, dominante ceterum modo (γ) terra calcaria, adeo interdum, ut calx, quamvis non optimaē notae, ex ea uri queat, modo (α. β) argilla, ut lubrica sit tactu, et parando tartari cremori aut depurando saccharo, fullonum usui, nonnumquam adeo, ut consiciendis fistulis tabacariis et vasīs myrrhinis, quae fayance audiunt, adhibeatur.

nilotica. 2. M. farinosa subfusca, ustulata cinerea, humo mista.

Syst. nat. XII. 3. p. 205. n. 19. Argilla mixta humo subfusca effervescens non inquinans.

Mus. Tessin. 110. Argilla subfusca.

β) *Waller. min. p.* 31. Marga fusoria vitrificationem admittens.

Waller. syst. min. I. p. 75. n. 6. Marga farinacea mollis non cohaerens.

Habitat

Habitat in Aegypti agris a Nili aquis recedentibus relicta, fertilissima, β) in Uplandia Sueciae poliendo non lubrica.

fatiscens. 3. M. mollissima fissilis cinerascens in aëre fatiscens.
Syst. nat. 1. p. 154. XII. 3. p. 38 n. 8. Mus. Tess. 16. n. 5.
 Schistus (margaceus) scriptura rubra.

Cronst. miner. §. 27. Marga indurata aëre fatiscens.

Waller. syst. miner. 1. p. 73. n. 5. Marga indurata fissilis friabilis aëre fatiscens.

Habitat per strata jam crassiora jam tenuiora, saepe inter strata calcaria intermedia, in Suecia, Germania, Helvetia, agris perinde proficua, ac terrea, in flavescens, virescentem, caeruleascentem, rufum colorem interdum vergens.

porosa. 4. M. indurata porosa ex aquis praecipitata in fragmenta indeterminata dissiliens.

Syst. nat. 1. p. 189. n. 5. XII. 3. p. 186. n. 1. Tophus (Ludus) glareoso-argillaceus polymorphus.

Waller. miner. 331. Porus aqueus solidus sub aqua minus f. non fluente deposita materia concretus.

Waller. syst. miner. 2. p. 394. n. 17. Tophus solidus margaceus, sub aqua minus vel non fluente deposita materia concretus.

Cronst. miner. §. 28. A. Marga indurata amorpha.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 190 n. 17. Tophus (argillaceus) calcario argillaceus amorphus.*

Habitat in Angliae, Sueciae, Germaniae aquarum, potissimum stagnantium fundo, a multa ferri calce inhaerente ustulando rubescens, ea partim de causa in ferri ustulinis mineris eliquandis addita, alias albida, aut cinerea.

schistosa. 5. M. indurata non fatiscens cinerascens texturae schistosae in fragmenta discoidea dissiliens.

Cronst. miner. §. 28. B. Marga indurata stratis continuis.

β) M. schistosa cruda viridis.

Syst. nat. XII. 3. p. 37 n. 4. Schistus (viridis) scriptura alba effervescens viridis.

de Costa foss. 183. Schistus viridis.

Habitat per strata in Germania, Hetruria, aedificiis, tectis praesertim, viis quoque publicis adhibita, micae interdum (Macigno, Pietra di torre) particulis inspersis micans, cupri calcibus aut mineris imdulantibus nonnunquam foeta, alia quoque fossilia interdum continens, in Bohemiae monte Lühizensi forma globosa, et adeo columnari obvia.

bitumino. 6. M. indurata non fatiscens nigra pinguiuscula intus nitidula
sa. texturæ schistosæ in fragmenta discoidea diffriliens.

Syst. nat. I. p. 179. n. 9. Schreb. lith. 63. Inst. min. 92. Cuprum schisti.

Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 11. Cuprum (schistosum) matrice schistosa.

Waller. miner. 281. Minera cupri lapidi fissili inhaerens.

Waller. syst. miner. 2. p. 292. n. 18. Cuprum corrosum vel diversimode mineralisatum, schisto inhaerens.

Habitat in montibus stratariis Thuringiae, Hennebergiae, Hassiae, a bitumine, quo perfusa est, nigra, atque inflammabilis, difficulter fundenda, marinarum plantarum vestigia impressa sibi saepe monstrans, crebro etiam innidulans cuprum, rarius nativum, quam calces aut mineras, inter has frequentissime pyritaceam, saepius piscis facie indutam.

anonyma. 7. M. intus micans duriuscula coloris obscure ferrei. *de Ser- viere et Vincent de Villas chem. Annal. 1784. 2. p. 287.*

Habitat in Gallia prope S. Ambroix, polituram quodammodo admittens, et ad chalybem parumper scintillans, praeter paucillum terrae schistosae, sulphuris et quartzii, $\frac{1}{2}$ ferri, $\frac{7}{10}$ argillae, et $\frac{69}{100}$ terrae calcariae continens.

21. MAGNESIATA. Ex terra calcaria, pauca magnesia nigra, aëre fixo et aqua constans.

Duriuscula, Lamellosa, sponte in grana secedens.

Ad aërem sensim colorem superficiei mutans, tardius, et saepe non nisi facta trituratione cum acidis efferves- cens.

In igne nigrescens.

granula. 1. M. subopaca, in igne tranquilla, diffriliens in fragmenta in- determinata, formae communis.

Cronst. miner. §. 9. C. I. a. nat.

Bergm.

Bergm. de min. ferr. alb. §. X. et de tab. ferrum, §. XVII. de Morvaan nov. act. Divion. 1783. sem. 2. p. 9. &c.
Habitat passim in Suecia, prope Tunaberg, in Sudermannia, in parocia Uplandiae Lena, etiam prope Brion in Burgundia, marmoris squamoso extrinsecus similis, at ustione nigrescens, et $\frac{2}{3}$ ponderis sui amittens, et calcem praebens eximiam, arenae parum ferentem et caemento pro pavimentis et aedificiorum partibus sub aqua positis cito indurando aptissimam.

flexuosa. 2. M. intus nitidula, scriptura cana inquinans, in fragmenta indeterminata dissiliens, lamellis incurvis.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 274.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. p. 191.

Habitat in Hercynia, Saxoniam e. gr. prope Camsdorf, Seharfenberg, parasitica, ex rufescente vel cinereo alba.

spatosa. 3. M. intus nitidula scriptura cana inquinans, in fragmenta rhomboidalia dissiliens, lamellis rectis.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 273. &c.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. p. 189. &c.

α) formae communis.

β) reniformis.

γ) forma crystallorum nitidarum saepe exilium, nunc sparsarum, nunc in series aggregatarum.

a. lentis.

a. communis.

b. ephippium curvatura referentia.

b. rhombi.

a. faciebus planis.

b. faciebus convexis.

c. pyramidis hexaedrae simplicis acuminatae.

a. plenae.

b. intus cavae.

Habitat in Hercyniae, Saxoniae fodinis, nunc diaphana, nunc subopaca, rarius opaca, coloris ex cinereo, rubello aut flavescente albi, isabellini, rosei, carnei vel ex fuscescente rubri, in superficie saepe diversi ex flavescente cinerei, vel ex flavescente aut nigricante fusci, non raro cum nitoris metallici specie conjuncti; minore magnesiae nigrae portione, et plenaria fere ferri inopia a ferro spatoso distans.

22. GYPSUM. Ex terra calcaria et vitrioli acido constans.

Leve, mollissimum, frigidiusculum. Cum aqua forti ut plurimum non effervesces, igne difficilime liquandum, leniori in pulverem transiens, qui cum aqua non ebullit, sed cum ea in pastam subactus ad aërem induratur et distenditur.

terreum. 1. G. pulverulentum niveum.

Charpent. miner. Geogr. Churs p. 334.

Syst. nat. XII. 3. p. 207. n. 6. Calx (Gur) fixa impalpabilis farinosa.

Waller s. st. miner. I. p. 34. Gypsum terrestre farinaceum.

Cronstedt miner. §. 14. Terra gypsea pulverulenta.

Baun. miner. I. p. 145. Nihil album fossile nativum spurium.

Habitat v. g. in Saxonia in fissuris et ad radicem montium et rupium gypsearum, nunc aquae interventu fere fluida, nunc sicca, et farinam externa facie mentiens; β) in Sueciae paludibus.

arenaceum. 2. G. granulis subdiaphanis albis segregatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 208. n. 7. Calx (alabastrina) fixa pulvereo granulata tubaequalis subdiaphana.

Schreb. lith. 144. Arena gypsea.

Habitat in Thuringia, arenam facie externa referens, ex alabastris fatifcente natum.

Alabastrum. 3. G. densum macrum parum nitens in fragmenta indeterminata diffiliens, formae communis, polituram admittens.

Syst. nat. I. p. 152. n. 11. Marmor fixum particulis arenaceis nitentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 45. n. 3. Gypsum particulis impalpabilibus, diaphanum.

Waller. min. p. 51. et Syst. miner. I. p. 154. n. 1. Gypsum particulis minimis punctis nitens, polituram admittens.

Vog. min. 119. Alabastrum.

Carth. miner. 24. Gypsius informis subtilis nitorem assumens.

Cronst.

Cronst. miner. §. 15. A. Terra gypsea indurata solida, particulis impalpabilibus.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 184. n. 5. Stalactites (Grignardus) gypseus solidus.

Cronst. miner. §. 20. I. Stalactites gypseus particulis impalpabilibus.

Habitat in Persiae, Hetruriae, Siciliae, Hispaniae, Galliae, Helvetiae, Sueviae, Austriae, Franconiae, terrae Walddeccensis, Angliae (Derby) montibus stratariis, in vicinia fontium salforum et salis gemmae non infrequens, ad radicem montium Hercynicorum, in Thuringia, Sibiria integros montes vel ampla saltem eorum strata constituens, rarius semipellucidum vel subopacum, ut plurimum diaphanum, niveum, ochroleucum, caenum, infumatum, ex flavescente cinereum, melleum, carneum, rarius fuscum, virefscens aut nigricans, maculis, venis, striis aut foveis undulatis vel rectis, picturis arbuscularum et mapparum geographicarum varium, saepius stalactitae in morem natum, statuis, urnis, aedificiorum partibus nobilioribus internis inserviens.

fibrosum. 4. G. macrum fragile fibrosum in festucas longas diffiliens, formae communis.

Syst. nat. I. p. 152. n. 10. Marmor fixum, filamentis perpendicularibus parallelis.

Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. I. Stirium (gypseum) pellucidum fixum fibrosum.

Baum. min. I. p. 204. Inolithus.

Carth. min. 18. Inolithus fragmentis indeterminatis.

Cronst. min. §. 17. Gypsum fibrosum.

Wall. miner. 49. et *Syst. miner.* I. Gypsum filamentis parallelis compositum.

Wolt. min. 18. Spatum gypseum fibrosum.

β) Stirium (alabastrinum) pellucidissimum fixum coadunatum.

Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. 3.

Waller. miner. I. p. 160. n. 6. Gypsum solidum pellucidum fibrosum.

γ) Stirium (basaltinum) obscurum fixum, ramentis decussatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. 4.

Habitat, raro integros montes constituens, in Scaniae fodinis aluminaribus, in Oelandia, Westrogothia, Livonia, Curonia, Thuringia, Franconia, Succia, Sina e. c.

β) in Hispania et monte Jura Helvetiae, γ) in Nericia Succiae, fibris frequentius flexuosis, quam rectis, parallelis,

lelis, quam γ) sparsis, fasciculatis aut stellatis, frequentius unicolor, quam striatum, album et rufescens, quam cinereum, carneum aut melleum, ustione semper album, diaphanum, varius semipellucidum, congeneribus purius, hinc modulis, in quos metalla effunduntur, praecipuis aptum.

schistolum. 5. G. macrum in fragmenta indeterminata diffiliens fibroso-lamellosum: fibris brevibus lamellas perpendiculariter secantibus.

Waller. Syst. miner. I. p. 161. n. 7. c. Gypsum striatum, fibris magis confuse et quasi in lamellas congestis.

Habitat in Thuringia, Wirtembergia, album.

radiatum. 6. G. macrum parallele radiatum in fragmenta indeterminata diffiliens.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 288.

Habitat, radiis nunc angustioribus nunc latioribus, prope Coburgum et in Comitatu Mansfeldensi.

usuale. 7. G. macrum lamellosum: lamellis ut plurimum sphaericis, in fragmenta indeterminata diffiliens.

α) intus nitens.

Syst. nat. I. p. 152. n. 9. Marmor fixum, particulis difformibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 45. n. 2. Gypsum particulis arenaceis micantibus.

Vogel miner. p. 118. Gypsum.

Cronst. miner. §. 16. Gypsum particulis micaceis.

Waller. miner. p. 57. Gypsum particulis parallele pipedis et globosis concretum.

Waller. Syst. miner. I. p. 157. Gypsum particulis arenaceis micantibus.

β) intus inconspicuum.

Syst. nat. XII. 3. p. 45. n. 1. Gypsum (argillosum) particulis argilliformibus opacis.

Mus. Tessin. 14. n. 12. Marmor fixum lamellatum, particulis spatosis.

Cartb. min. 24. Gypsum informis rudis, nitorem non assumens.

Wolt. miner. 18. Gypsum colore ingrato.

Waller. Syst. miner. I. p. 156. n. 2. Gypsum particulis minimis indistinctis facie terrea.

Habitat

Habitat in Norwegiae, Livoniae, Poloniae, Silesiae, Marchiae, Saxoniae, Thuringiae, Hercyniae, Luneburgi, Angliae, Hispaniae, Galliae, Sueviae montibus stratariis, integros interdum montes, aut strata eorum praecipua constituens, frequens circa thermas et fontes sulfos, boracitae, rarior metallorum matrix, aut corporum larvatorum, granis, in quae sponte secedit, nunc majoribus, nunc minoribus, adeo laxe interdum cohaerentibus, ut mollis arenarii instar leni inter digitos tritu divelli queant, diaphanum, rarius semipellucidum, ut plurimum inauratum, vel ex flavescente aut nigricante cinereum, canum, ochroleucum aut carneum, rarius melleum, ab aqua transilante interdum adeo erosum, ut fistulas referat, utrumque caemento, stutis, modulis, in quos metalla effunduntur, aliis usibus inserviens.

lamellare. 8. G. nitens in frustra indeterminata dissiliens formae communis lamellosum: lamellis incurvis.

Waller. syst. miner. I. p. 158. n. 4. Gypsum lamellare, lamellis inordinatis.

Habitat in Thuringia, Wirtembergia, Hispania, nunc diaphanum, nunc opacum, infumatum, album vel flavescens.

speculare. 9. G. pellucidum album nitens formae communis in fragmenta rhomboidalia specularia dissiliens, lamellosum, lamellis rectis.

Waller. syst. miner. I. p. 159. n. 5. Gypsum lamellare pellucidum, lamellis rhomboidalibus.

Cronst. miner. §. 18. I. A. Spatum gypseum diaphanum.

M. f. Tessin. 14. Marmor indicum fixum, particulis impalpabilibus pellucidis.

Vog. min. p. 159. Glacies Mariae.

Carth. min. 12. Spatum informe molle, lamellis parallelis aequalibus.

Habitat parasiticum in montibus stratariis, rarissime in simplicibus, crebro in vicinia fontium salforum et in salifodinis, frequentior paulo minerarum matrix, quam reliquae species, aqua parumper solubile, ustione pelluciditatem exuens, tum caemento, pigmentis a pastel cognominatis, depurando argento, subtilioribus imaginibus et formis inserviens, interdum in grana majora, rarius in bacillos aut crustas secedens, bracteis tenuioribus paulisper rinitantibus, et tenuissimis, in quas divelli potest, subflexilibus, album.

glaciale. 10. G. pellucidum album nitens formae communis in fragmenta cuneiformia dissiliens lamellosum: lamellis rectis parallelis.

Syst. nat. I. p. 162. *Mus. Tess.* 24. n. 3. Selenites spatoso-gypseus cuneiformis.

Syst. nat. XII. 3. p. 90. n. 8. Natrum lapidosum gypseospatosum fusiiforme pellucidum.

Cronst. miner. §. 19. n. 1. A. Gypsum crystallisatum cuneiforme.

Habitat cum speculari, cui proxime affine, an vere distinctum?

Selenites. 11. G. pellucidum nitens rhombeum lamellosum: lamellis rectis parallelis, in fragmenta rhomboidalia dissiliens. Fig. 17.

Syst. nat. I. p. 162. n. 1. t. 18. f. 3. *Mus. Tessin.* 24. n. 1. Selenites spatoso-gypseus rhombeus.

Syst. nat. XII. 3. p. 91. n. 9. Natrum lapidosum gypseospatosum decaëdram rhombeum.

Amoen. acad. I. p. 475. t. 12. f. 3. Crystallus gypsea solitaria rhombea hyalina diaphana.

It. oel. 79. *scen.* 121. Sal petrificatum.

Del. pharm. 46. *Aldrov. mus.* 678. *Worm. mus.* 56. *Mus. angl.* t. 21. f. 5. 6. *Rumpf. mus.* t. 52. f. 1. 12. Selenites.

Waller. miner. p. 46. n. 1. t. 1. f. 3. *Syst. miner.* I. p. 163. n. 9. a. t. 1. f. 14. Gypsum crystallisatum figura rhomboidali.

Habitat cum glaciale et speculari, etiam inter Scaniae selenitum aluminarem, crystallis nunc majoribus, nunc minoribus, se decussantibus, aut lateraliter inter se connatis, sparsim, fasciculatim, stellatim aggregatis, ut plurimum album, rarius flavum.

tessulare. 12. G. pellucidum album nitens lamellosum: lamellis rectis, in fragmenta rhomboidalia dissiliens cubicum.

α) angulis duobus truncatis. Fig. 29.

Syst. nat. XII. 3. p. 91. n. 10. Natrum (pyritiforme) lapidosum spatosum regulare dodecaëdram.

β) angulis quatuor truncatis. Fig. 16.

Syst. nat. XII. 3. p. 91. n. 9. β. Natrum angulis truncatis 14edrum.

Habitat in Germania, α) trapeziis 10 minoribus, et pentagonis 2 majoribus, β) trapeziis 8, rhombis 4, quadratis 2 constans.

13. G.

tetraë
drum.

prism
cum

pyr
da

len
la

- tetraë- 13. G. pellucidum album nitens tetraëdro prismaticum in frag-
drum. menta rhomboidalia dissiliens lamellosum: lamellis rectis.
Gerhard Beytr. 2. Mineralr. 1. p. 272. Spathum columnare.
Habitat capillaris in Marchia prope Freyenwalde.
- prismati- 14. G. pellucidum album nitens hexaëdro - prismaticum in frag-
cum. menta rhomboidalia dissiliens, lamellosum: lamellis rectis.
α) prismatibus truncatis.
β) faciebus terminalibus in aciem terminatis. F. 15.
Syst. nat. XII. 3. p. 90. n. 7. Natrum (flexile) lapidosum
gypseo - spatofum decaëdram prismaticum flexile, particu-
lis spatofis oppositis.
Syst. nat. 1. p. 24. n. 2. β. Mus. Tessin. 24. n. 2. Selenites
spatofogypseus prismaticus.
Amoen. acad. 1. p. 476. n. 2. Crystallus selenitica gypsea
subfoliaria prismatica hyalina subdiaphana.
γ) faciebus terminalibus pyramide triedra terminatis.
Syst. nat. XII. 3. p. 87. n. 9. Nitrum (basaltinum) gypseum
opacum dodecaëdram, prismate compresso hexaëdro, py-
ramide triedra.
δ) faciebus terminalibus pyramide tetraëdra terminatis.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 291.
Habitat cum glaciali et speculari, α) v. g. prope Freyenwal-
de in Marchia, et in Aultria ad salines Auslea β) in Hel-
vetia, Hercynia, Thuringia, Saxonia, Marchia, γ) in
montibus Succicis Nericiac, δ) in Thuringia, Lusatia cry-
stallis interdum magnis, ut plurimum mediocribus, etiam
capillaribus saepe duabus faciebus glabris, reliquis prismatis
longitudinaliter striatis, nonnunquam geminis aut stel-
latim aggregatis.
- pyrami- 15. G. album nitens pellucidum in fragmenta rhomboidalia
dale. dissiliens triedro - pyramidale lamellosum: lamellis rectis.
v. Born ind. fossil. 2. p. 85.
Habitat in canalibus, per quos aqua salsa salinarum Au-
striae superioris ducitur.
- lenticu- 16. G. album nitens pellucidum in fragmenta rhomboidalia
lare. dissiliens lenticulare lamellosum: lamellis rectis.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 292.
β) *Syst. nat. XII. 3. p. 93. n. 14? Natrum (embryonatum)*
lapidosum, squamis ligulatis subimbricatis canaliculatis
opacis.

Mus.

Mus. Tessin. 46? Pyrites (embryo) crystallifatus triquetus, squamoso-imbricatus.

Habitat prope Sangershausen, Thuringiae, nunc solitarium, nunc parallele aut in hemisphaeria aggregatum et concretum.

globo- 17. G. macrum in fragmenta indeterminata disiliens globo-
sum, sum.

v. Born ind. foss. 1. p. 16. 17. 2. p. 86.

Habitat in Hungaria prope Balobanya et Schemniz, rarius fuscum, quam album, opacum, quam diaphanum, globis jam solidis, jam inanibus, nunc vacuis, nunc gypso crystallino refertis.

stillati- 18. G. ex aqua praecipitatum macrum lamellosum: lamellis
um, rectis, in fragmenta indeterminata disiliens, fragmentis in quae sponte secedit corticosis.

Syst. nat. XII. 3. p. 184. n. 6. Stalactites (ambiguus) gypseo-spatosus solidus.

Cronst. miner. §. 20. 2. Stalactites gypseus, textura spatosa

α) formae communis.

β) formae conicae.

γ) formae ramosae, Leckstein.

δ) formae undulatae, Schriftstein, Bandstein.

ε) formae vermiculatae, Kroesstein, Kragenstein.

Habitat album, griseum, rarius flavum α) in Dalecarlia Sueciae, β) in Sicilia, γ) in salinarum plurimarum parietibus ex ramusculis arborum compaginatis, per quos aqua salsa stillat, δ) et ε) in salifodinis Galliciae.

23. HEPATICUS. Ex terra calcaria, etiam ponderosa, vitrioli acido et phlogisto constans.

Mollis, lamellosus, formae communis, sponte aut frictione praegressa hepar sulphuris olens, cum acidis non effervesces.

Igne leniori in pulverem abiens, qui cum aqua in pastum subactus ad aërem induratur.

Solidus. 1. H. densus in fragmenta indeterminata diffiliens polituram admittens.

Gerh. Beytr. z. Mineralr. I. p. 281.

Habitat in comitatu Mansfeld.

Squamosus. 2. H. opacus intus micans lamellis minimis convexis sparsis in fragmenta indeterminata diffiliens.

Syst. nat. XII. 3. p. 112. n. 10. Bitumen (hepaticum) gypseum foetidum amorphum.

Cronst. miner. §. 24. Terra calcarea phlogisto et acido vitrioli mixta.

Waller. syst. miner. I. p. 165. n. 10. Gypsum textura irregulari, facie spathalea, frictione foetidum.

Habitat nigricans, fuscus, flavescens, aut ex flavescente albus in Norwegia (Kungsberg,) Scania (Andrarum,) Thuringia, Bohemia, sili gemmae non raro vicinus, ampla et profunda strata interdum constituens, nonnunquam strata margae bituminosae cupriferae tegentia.

Spatosus. 3. H. nitens diaphanus infumatus in fragmenta rhomboidaliter diffiliens lamellosus: lamellis rectis.

Habitat cum praecedentibus parasiticus in comitatu Mansfeld.

24. LAZURUS. Ex terra calcaria, cujus exigua pars vitrioli acido nupta, ferri et paucissima argenti calce constans.

Opacus, duriusculus, caeruleus, densus, intus inconspicuus, in fragmenta indeterminata diffiliens, tritum pulverem album exhibens.

Ab acidis instillatis nec colorem mutans nec effervescens, igne facile in vitrum spumidum abiens.

orientalis. I. LAZURUS.

Syst. nat. I. p. 176. n. 6. Cuprum (Lazuli) caeruleum.

Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 12. Cuprum? (Lazuli) caeruleum scintillans ♂, ♀.

Cronst. miner. §. 109. I. B. Zeolites particulis impalpabilibus argento et ferro mistus.

Waller. miner. p. 91. Jaspis colore caeruleo et alio mixto, cuprifer.

Waller. syst. miner. I. p. 312. n. 3. Zeolites particulis subtilissimis, colore albo et caeruleo, argentum continens.

Habitat in Sibiria meridionali, Bucharia, Sina septentrionali, regno Tibetano, Persia, Natolia, pretiosus, polizuram marmoris admittens, leviusculus, punctis, glandulis, venis spati effervescentis albi, quartzii albi et pyritae durorum varius, diu in acidis morando colorem exuens, vitrioli acido bulliente totus solvendus, vasis et ornamentis pretiosis et pigmento egregio Ultramarini nomine celebri inserviens.

25. FLUOR. Ex terra calcaria et acido sui generis constans.

Subponderosus parasiticus, nunquam durus, ad aquae bullientis aestum usque excalesfactus in tenebris lucens.

Cum acidis non effervesceat, sed mineralibus bullientibus totus solvendus, et tum aërem acidum proprii odoris et indolis spirans.

Solus igne difficulter, una cum terra calcaria puriore facillime in vitrum tenuissimum liquandus.

pulverulentus. 1. Fl. albida inconspicua, pulverulenta: particulis majoribus non cohaerentibus.

Gr. v. Lemberg chem. Annal. 1787. 2. p. 441. Phosphorescende Erde.

Klaproth 1787. 1. p. 52. 1789. 1. p. 13.

Habitat in Hungariae comitatu Marmoros medius inter quartzum venam 4 pedum efficiens.

compactus. 2. Fl. subdurus compactus: texturae planae diaphanus fragilis in fragmenta indeterminata dissiliens, formae communis. *Syst. nat.* XII. 3. p. 99. n. 7. Muria (Chrysolampis) lapidosa subquartzosa aggregata sparsa fixa.

Wall. miner. p. 90. Spatum solidum plus minus pellucidum, particulis non distinguibilibus.

Waller. Syst. miner. 1. p. 172. n. 1. Fluor mineralis, particulis impalpabilibus facie vitrea.

Cronst. miner. §. 98. Fluor particulis impalpabilibus figura indeterminata.

Habitat in Suecia (prope Yxjö) Hercynia (prope Stollberg et Strassberg, haec vena ad 2 usque orgyas alta) principatu Halberstadtensi, Bohemia, ex viridi canus, us tamen nunc

In Thuringia tamen prope Steinbach plures rupes (Flusberge) eminent, ex mere fluore constati. Voigt min. u. bergm. Abb. 2. p. 62. Pondus specificum = 3148 ad 3184 : 1000.

exigua
ferri
e con-

uleus,
is, in
diffi-
album

lorem
igne
n abi-

um.
caeru-

lpabili-

mixto,

lis sub-

ens.

entria-

, poli-

glan-

et pyri-

n exu-

et or-

tomine

LU-

nunc propius in virescentem, nunc magis in albidum colorem inclinet, fragmentis, in quae sponte secedit, grana majora referentibus, aut corticosis; egregie cum reliquis speciebus et explorandis et quae difficiliter liquantur, liquandis mineris, atque una cum gypso aut baritide cortici vitreo vasis metallicis superinducendo inferviens.

spatosus. 3. Fl. subdurus nitens fragilis formae communis in fragmenta pyramidalia diffiliens lamellosus.

Syst. nat. I. p. 164. n. 5. *Mus. Tessin.* 36. n. 6. Muria lapidea phosphorans.

Syst. nat. XII 3. p. 100. n. 8. Maria lapidosa spatosa aggregata sparsa fixa.

Waller. syst. miner. I. p. 173. n. 2. Fluor mineralis, facie spatosa, particulis nitentibus.

Rinn. act. Stockh. 1747. 168. Spatum lucens.

Baum. miner. I. p. 244. 262. Fluor spatosus.

Cronst. miner. §. 99. Fluor spatosus.

β) fragmentis, in quae sponte secedit, grana minima referentibus.

Cronst. min. §. 100. γ. Fluor crystallifatus, figura sphaerica.

Waller. syst. miner. I. p. 175. n. 3. Fluor mineralis granularis, granulis crystallinis compositus.

Habitat in Norwegiae, Sueciae, Angliae, Hispaniae, Saxoniae, Silesiae fodinis, prope Sulzbachle in Wirtembergia, prope Brienz in Helvetia, albus, infumatus, viridis, caeruleus, violaceus, purpureus, roseus, melleus, aut vel arbuscularum imaginibus pictus, varius, semipellucidus aut diaphanus, in fragmenta triedra, variis tetraedris diffiliens, polituram admittens, praegressa lenissima ustulatione elegantiore, lamellis rarissime curvis, fragmenta, in quae sponte secedit, grana majora aut minora, rarius bacillos, rarissime divergentes, referentibus.

tabularis. 4. Fl. tabulis rhombeis oblongis.

Storr Alpenr. 2. p. 46.

Waller. syst. min. I. p. 177. n. 4. d. Fluor crystallifatus lamellaris.

Habitat in Helvetia, Alsatia, Saxonia.

cubicus. 5. Fl. subdurus nitens laevis lamellosus fragilis in fragmenta pyramidalia diffiliens, eubicus.

Cronst. miner. §. 100. Fluor crystallifatus cubicus.

Waller.

Pyran
lis.

Waller. syst. miner. I. p. 176. n. 4. a. Fluor crySTALLIFATUS rhomboidalis.

- α) cubis perfectis.
- β) cubi angulis truncatis.
- γ) cubi marginibus truncatis.
- δ) cubi angulis marginibusque truncatis.
- ε) cubi marginibus in aciem terminatis.

- a) faciebus planis.
- b) faciebus concavis.

- ζ) cubi marginibus pyramide triedra terminatis.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. p. 229.

Ferber 3 Briefe p. 53.

Habitat in Suecia, Anglia (Derby et Northumbria,) Hispania, Gallia, Hercynia, Saxonia, Silesia, eadem colorum varietate, quam spatofus, saepe pellucidus, rarissime opacus, crystallis majoribus, minoribus, minimis, solidis, cavis, supra apertis, clausis, aquae guttulam alio fossilia includentibus, plane vacuis, se includentibus, sic superimpositis, decussatim, lateraliter, inordinatim concretis, sparsim in venis vel globi imperfecti speciem aggregatis.

pyramida-6. Fl. subdurus nitens lamellosus fragilis in fragmenta pyramidalia diffiliens.

- α) pyramide simplici.

a) inversa. *Werner von aeufferl. Kennz. p. 172.*

b) recta.

a) triedra.

†) truncata.

Pini nouv. crystallif. de feldsp. Sc. Milan. 1779. 8.

††) faciebus sphaericis.

Gerh. Minerals. p. 72.

β) hexaëdra, faciebus sphaerico-concavis.

Werner von aeufferl. Kennz. p. 176.

- β) pyramide duplici.

tetraëdra.

Syst. nat. I. p. 165. n. 5. XII. 3. p. 102. n. 5? Alumen (spatofum) lapidosum calcario-spatofum diaphanum.

Amoen. acad. I. p. 481. Crystallus aluminiformis spatofa imbricata obtusa.

Cronst. miner. §. 100. d. Fluor crySTALLIFATUS octaëdricus.

Waller. syst. miner. I. p. 176. n. 4. b. Fluor mineralis crySTALLIFATUS octaëdricus.

Vog. miner. 164. Pseudo-amethystus, Pseudo-smaragdus.

Habitat rarior in Nericia Sueciae, Saxonia, Bohemia in ducatu Milanensi, eadem colorum varietate conspicuus, quam spathosus.

26. APATITES, Ex terra calcaria et phosphori acido constans.

Fragilis, duriusculus.

Aqua forti solubilis, prunis inspersus lucem virefcentem in tenebris spargens, igne difficiliter liquandus.

rupestris. 1. A. compactus opacus albidus.

Cronst. jour. de phys. 1788. Aug. p. 248.

Habitat in Hispaniae provincia Estremadura, integros colles et strata cum quartzii stratis alterna constituens, in pago Logrosen aedificiorum materia princeps, fortiori igne in speciem encausti albi abiens.

octaedrus. 2. A. nitore pinguiusculus parasiticus in fragmenta indeterminata dissiliens semipellucidus texturam minute granulata transversim fractus lamellosam monstrans, tabulis octaedris.

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf.

tabularis. 3. A. nitore pinguiusculus parasiticus in fragmenta indeterminata dissiliens semipellucidus texturam minute granulata, transverse autem fractus lamellosam monstrans, tabulis hexaedris.

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf.

prismati- 4. A. nitore pinguiusculus parasiticus semipellucidus subpenderotus in fragmenta indeterminata dissiliens texturam minutim granulata transverse autem fractus lamellosam monstrans, prismatibus hexaedris.

Schnecker chem. Annal. 1785. 1. p. 446.

Werner bergm. Journ. 1788. 1. p. 76.

Klaproth bergm. Journ. 1788. 1. p. 294. et chem. Annal. 1789. 1. p. 10. 117.

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf et Schneeberg, in Bohemia prope Kuttenberg et Schlackenwald, saepe cum stanni mineris et fluore obviis, frequentius viridis, dilute violaceus, rubellus aut albus, quam ochroleucus, cinereus, caeruleus, aut caryophyllinus, igne colore et pelluciditatem amittens, vix tamen liquandus, creberrime longitudinaliter striatus, crystallis parvis, nunc solitariis, nunc inordinatim cohaerentibus, prismaticis jam perfectis, jam alterutro vel utroque fine in pyramidem hexaedram terminatis, nunc marginibus lateralibus in aciem truncatis, nunc marginibus lateralibus rotundatis, ut cylindros mentiantur, ponderis specifici = 3218 : 1000.

columna- 5. A. nitore pinguiusculus parasiticus semipellucidus in fragmenta indeterminata diffiliens texturam minutim granulatam transverse fractus lamellosam monstrans, prismaticis octaedris.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 283.

Habitat in Saxonia prope Schneeberg et Ehrenfriedersdorf.

triedrus. 6. A. nitore pinguiusculus, parasiticus semipellucidus in fragmenta indeterminata diffiliens, texturam minutim granulatam transverse fractus lamellosam monstrans, prismaticis triedris.

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf.

27. BORACITES. Ex terra calcaria, majore magnesia albae portione, multo sale sedativo, et paucula terra aluminari, filicea et ferri calce constans.

Durus, lamellosus, leviusculus, cubicus.

Cum acidis non effervescens; igne primo decrepitans, fortiori in vitrum flavicans abiens.

cubicus. I. BORACITES.

Westrumb chem. Annal. 1788. I. p. 483. et Schr. berl. Naturf. 9. p. 13. Sedativspat.

Heyer chem. Annal. 1788. 2. p. 21. Sedativspat.

Lasius chem. Annal. 1787. 2. p. 333. Würflichte Quarzcrystallen.

Habitat Luneburgi in gypso usuali nidulans, cubis ut plurimum solitariis, raro, nisi exiles sint, integris, frequentius angulis et marginibus truncatis, ita ut 26 facies praese ferat degenerans cubus, angulis nunc omnibus in triangula, nunc 4 in triangula, 4 alterni in sexangulas facies abeuntibus, ita ut corpus ex faciebus 10 sexangulis, quarum 4 minores, 4 triangulis, et 12 parallelogrammis constet, ut plurimum hyalinus, rarius cinereus, aut in violaceum vel thalassinum colorem vergens.

ORDO IV.

TERRAE ARGILLACEAE.

Ex terra aluminari potissimum compositae.

28. ALUMINARIS. *Fere tota ex terra aluminari constans.*

Macra, levis, inconspicua, terrea, linguae parumper adhaerens, inquinans.

Aqua forti fere tota solubilis, igne se contrahens et indurascens, fortiori, quo candet, lucem spargens.

nativa. I. ALUMINARIS. *Schreber Naturf. 15. p. 209.*

Habitat reniformis vel botryoïdes in Silesiae principatu Münsterberg, in Britannia, Longobardia, et praesertim Halae Saxonum in horto paedagogii, heic inmidulantibus quartzu granis et gypsi crystallis paulisper impura, mollissima, alba, in fragmenta indeterminata diffiliens.

29. ARGILLA. Ex terra aluminari et filicea, ut plurimum etiam ferri calce et phlogisto constans.

Opaca, inconspicua, formae communis, tactu blanda, terrea, leuiuscula, mollis, aquam et oleum imbibens et retinens, utroque emollitu, priori plastica, et odorem sibi proprium spirans.

Cum aqua forti non effervescens, igne se contrahens et indurefcens.

porcellana. I. A. maera alba friabilis linguae perparum adhaerens, ustione alba, et fortissimo in porcellanam abiens.

Cronst. mineral. §. 78. A. Terra porcellanea.

Waller. syst. miner. I. p. 51. n. 9. Argilla apyra maera pura.

Carth. miner. 5. Argilla rudis pura igne indurefcens.

α) coagmentata.

Syst. nat. XII. 3. p. 200. n. 1. Argilla (apyra) apyra albida.

Wall. miner. 19. Argilla apyra.

β) pulverulenta.

Wall. miner. 23. Marga porcellana.

Vogel miner. 33. Argilla porcellana.

α) micae particulis immittis.

Syst. nat. XII. 3. p. 200. n. 3. Argilla' (porcellana) albida subfarinacea, atomis nitidis.

Habitat varior per strata in Japonia, Sina, Sibiria (e. g. prope Artzamas,) Hungaria (prope Fellobanya et Schemnitz,) in Italia (prope Berganum, Tretto, Baudissé,) in Galliae provinciis: Forez, Burgundia, Campania, Alvernia, Britannia, Normannia, Picardia, Hannonia, Flandria, Belgio foederato (prope Maastricht,) Daniae insula Bornholm, in Suecia, potissimum in Scania, in Silesia (prope Gieren,) in Bohemia (e. gr. prope Gaden,) in Saxonia (prope Aug, Elterlein, et Seidlitz,) in circulo Salica prope Guemritz, ad montem theno inferiori confinem Drachenfels in Franconia (prope Kizingen et Norimbergam,) Wirtembergia (prope Hornberg,) in Passavia, prope Hallein Salisburgi, prope

prope Vordernberg Stiriae, et prope Viennam, saepissime ex feldspato fatiscente nata, vasis porcellanis inserviens in Japonia forma radices arboris reperta.

Leucargil-2. A. mollissima tactu pinguis lingua adhaerens, tritura nitens, ustione primum nigricans, tum expallescens, apyra.
Syst. nat. I. p. 207. n. 5. Argilla nivea hinc inde incarnata.
Syst. nat. XII. 3. p. 200. n. 2. Argilla apyra lubrica.
Carth. miner. 6. Argilla subtilis igne indurefcens et pallescens.

Cronst. miner. §. 79. Terra porcellanea phlogisto aliisque heterogeneis minima portione mista.

Vogel miner. 32. Leucargilla Plinii f. Argilla fistularis.

Waller. min. 24. Marga argillacea pinguedinem imbibens calore indurabilis.

Waller. syst. miner. I. p. 53. n. 10. Argilla apyra pinguis lubrica.

Habitat paulo frequentior in Scania (prope Bosserup,) Belgio (prope Maltricht,) Gallia (prope Montmatre,) Colonienfi terra (ad lacum Lach,) Hassia (prope Almerode,) Saxonia (prope Mehren et Wieselthal,) cinerea, nigricans, nigra, violacea, carnea, ochracea, maculis, venis, striis variegata, quartzii pyritaeve frustis immixtis saepe impura, in fragmenta indeterminata interdum convexa dissiliens, fistulis tabaci, vasis, furnis, furnorumque partibus violentiam ignis experturis, vasis figulinis nobilioribus egregie inserviens.

Litho- 3. A. friabilis tactu pinguis micans squamosa.

marga. *Syst. nat. I. p. 204. Marga argillacea albida.*

Syst. nat. XII. 3. p. 51. n. 1. Talcum subfriabile album sub-squamosum.

Vogel miner. II. Argilla subtilis indurata ex fissuris petrarum &c. p. 37. Medulla saxorum.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 51. n. 1. Talcum (viridans) subfriabile viride inquinans.*

γ) *Schütz nov. act. Ac. Caes. Nat. Curios. Vol. III. app. Terra miraculosa Saxoniae.*

δ) *v. Trebra chem. Ann. 1784. I. p. 387. Phosphorescendes Steinmark.*

Brückmann chem. Annal. 1785. I. p. 449.

Habitat in aliis lapidibus nidulans nunc pulverulenta, nunc coagmentata, posteriori in casu linguae adhaerens et tritura nitens, nonnunquam in fragmenta convexa dissiliens,

pennae acie trita (δ) *in tenebris scintillas lucidas spargens, et igne paulisper indurata* (γ) *polituram admittens, ut plurimum ochroleuca, alias ex cinerascens vel rufescens alba, margaritacea, lavendulacea, violacea, carnea, ex fuscescente rubra, aut ex rubello fusca, hepatica, ochracea, (β) viridis, unicolor, aut maculosa, venosa vel striata.*

fullonica. 4. A. pinguis tritura nitens lamellosa in aqua in pulverem dilabens in aëre fatiscens, igne fortiori in vitrum lacteum abiens.

Wall. system. miner. I. p. 48. n. 7. Argilla vitrescens parum indurata, particulis impalpabilibus, exsiccatione lamellaris vel rhomboidalis.

Carth. miner. p. 8. n. 2. Smectis subtilis cum acidis non effervescens.

Lehm. mineral. p. 28. Smectis.

de Costa foss. p. 69. n. 1. Marga viridi-fusca, Terra fullonica vulgo dicta.

Habitat in Anglia, Suecia, Saxonia, Lusatia nunc fusca, nunc cinerea, nunc ex virescente alba, nunc viridis, nunc earnea, terrae calcariae circiter $\frac{3-4}{100}$, et totidem calcis ferreae continens, an distincta hujus generis species? fultonia usu celeberrima, oleum avidissime imbibens.

crustacea. 5. A. pinguis lamellosa in aqua in frusta dilabens et agitatione spumans igne fortiori in vitrum spumidum abiens.

Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 7. Argilla (fullonica) fissilis friabilis lubrica, in aqua spumans.

Schreb. lithol. 132. Argilla fissilis.

Wolt. miner. II. Argilla subtilis pinguis in aqua cito liquefcens.

Waller. miner. p. 26. Argilla fullonum saponacea lamellosa.

Waller. syst. miner. I. p. 10. n. 6. Argilla vitrescens saponacea, exsiccatione crustacea.

Cronst. §. 85. A. α . Lithomarga.

Habitat in Sueciae monte Osmund, cinerea.

lemnia. 6. A. pinguis attritu nitens linguae parum adhaerens mollissima leviuscula texturae conchaceae.

Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 6. Argilla incarnata fracturis glaberrimis.

Cronst. miner. §. 85. B. Lithomarga, Terra lemnia.

Waller.

spargens,
, utplu-
cente al-
nea, ex
, ochra-
nosa vel

erem di-
lacteum

s parum
lamella-

idis non

ca fullo-

c fusca,
r, nunc
n calcis
s? ful-

itatione

lis fria-

cito li-

nellofa.

s fapo-

molli-
aeturis

Valler.

Waller. syst. miner. 1. p. 11. n. 6. C. Argilla crustacea incarnata.

Dal. pharmac. 20. n. 2. Terra lemnia.

da Costa fossil. 14. Terra lemnia rubra.

Habitat in Lemno, Silesia, magnesian quoque, terram calcariam et ferri calcem continens, in aqua cum strepitu in frusta dissiliens, rarius dilute carnea, quam obscure isabellina, aut dilute hepatica, interdum maculis aut arbutularum imaginibus nigris varia, olim Medicis usitata.

Sapo. 7. A. pinguis leuiuscula mollissima tritura nitens, linguae adhaerens, ex fuscescente nigra.

Werner apud Cronst. mineral. §. 84. Bergseife.

Habitat in Polonia prope Olkutsch, texturae terreae.

Commu- 8. A. mollissima pinguis linguae adhaerens plastica paulisper in-
nis. quinans texturae terreae igne rubescens, fortiori in vitrum virefcens abiens.

Cronst. §. 90. A. Argilla communis.

Walter. d. miner. 11. Argilla rudis sabulo destituta.

α) *Syst. nat. 1. p. 207. n. 4. Argilla caerulefcens.*

Syst. nat. XII. 3. p. 202. n. 9. Argilla (communis) humida caerulefcens ultione rufescens.

Waller. min. 16. Argilla vitrefcens rudis.

Waller. syst. miner. 1. p. 40. n. 1. Argilla vitrefcens rudis, rimis sub exsicccatione inordinatis.

Vogel miner. 28. Argilla vulgaris.

β) *Syst. nat. 1. p. 207. n. 3. XII. 3. p. 202. n. 10. Argilla (figulina) siccitate rupturis subtestellata.*

Waller. miner. 17. Argilla tessalata figulina.

Waller. syst. miner. 1. p. 44. n. 3. Argilla vitrefcens, exsicccata tessularis.

Lehmann miner. 16. Marga.

γ) *Syst. nat. XII. 3. p. 202. n. 11. it. wgoth. 251. 267. Argilla incarnata.*

δ) *Vogel miner. 31. Linus. Terra lateritia.*

Habitat per omnem terrarum orbem, ampla saepius et alta, parum ceterum a superficie distantia strata constituens, vegetabilium vestigia impressa prae se ferens, rimis innumeris crebro fissa, ex caerulefcente vel flavescente cinerea, infumata, obscure caerulefcens, rarius viridis aut carnea, nunc minore, nunc (δ) majore terrae siliceae copia praegnans, vulgatissima vasorum figulinorum et laterum materies, plurima ex fariscentibus durioribus nata.

- Indurata.** 9. A. mollis pinguiuscula linguae parum adhaerens in aqua dilabens et emollienda.
Waller. Syst. miner. I. p. 62? Argilla arte cohaerens lapidea; et p. 380. n. 1? Steatites argillaceis particulis arte cohaerentibus durus.
- β) *Waller. Syst. miner. I. p. 10. n. 5.* Argilla vitrescens, exsiccata granularis.
Habitat per omnem terrarum orbem, leuiuscula, ex flavescente, caerulecente aut virescente cinerea, et rufescente, fusca, sordide rosea, aut viridis, aut maculis rotundatis varia, texturæ terreae, ut tamen nunc plana magis sit, nunc ad festucas propius accedat, rarius ad schistum; interdum adeo dura, ut lapidis loco aedificiis inserviat.
- fissilis.** 10. A. mollissima submacra linguae parum adhaerens texturæ schistosa in fragmenta discoidea dissiliens.
Syst. nat. XII. 3. p. 38. n. 7? Schistus (argillaceus) scriptura cinerea, friabilis cinereus.
Waller. Syst. miner. I. p. 45. n. 4. Argilla vitrescens, exsiccata fissilis.
Habitat ubique terrarum e. g. in Suecia, Saxonia, circulo Salico, strata ampla constituens, lithanthraci creberrime vicina, cuius etiam bitumine perfusa, eoque denigrata, alias cinerea, rarius caerulea, ex caeruleo aut rubro flavicans, aut fusca, interdum micans, vegetabilium, praesertim filorum vestigia impressa, saepe monstrans aqua emollienda.
- sterilis.** 11. A. submacra lamellosa siccata alba, igne rufescens parum indurecens, paulo fortiori liquanda.
Syst. nat. XII. 3. p. 203. n. 14. Argilla mixta subfissilis glareosa.
Cronst. miner. §. 90. A. E. Argilla Björklera.
Waller. Syst. miner. I. p. 45. n. 4. a. Argilla fissilis alba.
Habitat in Sueciae, praecipue Sudermanniae, campis sterilissimis, solis fere betulis favens, integra strata cum arenae stratis alterna constituens.
- bullosa.** 12. A. pinguis mollis tritura nitens linguae parum adhaerens plastica cinerea igne rubescens et bullosa.
Habitat in Transilvania.
- Bolus.** 13. A. pinguis attritu nitens ore liquefcens, aqua difficiliter emollienda et minus tenax, texturæ conchaccae, igne rubescens et facilius liquanda.
Syst.

Syst. nat. I. p. 207. XII. 3. p. 203. n. 13. *Mus. Tefl.* 110.

Schreb. lib. 136. Argilla ore liquecens.

Carth. miner. 6. Argilla subtilis, aqua in massam unctuosam dissolubilis.

Waltersd. miner. 11. Argilla subtilis pinguis.

Waller. miner. 13. n. 6. Argilla pinguis.

Waller. syst. miner. I. p. 49. n. 8. Argilla vitrescens subtilissima pinguis, exsiccatione solida.

Cronst. miner. §. 86. *Vogel min.* p. 36. Bolus.

β) Terra lusitanica odorata e regione Estremos.

Habitat in Italia, Gallia, Germania, Armenia, saepe ex fariscentibus lavis nata, ut plurimum obscure rubra, aut fusca, interdum flava, cornea, aut cinerea, varietate innumera, prope Idriam Carnioliae cinnabari, prope Kapnick Hungariae argento foeta, olim medicorum usu celebris; v. Ludwig de terris.

finensis. 14. A. submacra rufa punctis maculisque ochraceis varia, aqua emollienda.

Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 4. Argilla flavescens; punctis maculisque ferreo-ochraceis.

Cronst. miner. §. 84. A. Terra porcellana marte mixta.

Habitat in Gallia (prope Montmartre,) in Sinae collibus, heic gossypii, oryzae, indigoferae solum constituens, lateribus infra aquam adbibendis egregie inserviens.

Rubrica. 15. A. mollis inquinans linguae adhaerens rubra fragilis aqua vix emollienda texturae terreae.

Syst. nat. I. p. 204. n. 2. Marga ochracea rubra.

Syst. nat. XII. 3. p. 51. n. 3. Taleum subfissile rubrum inquinans.

Carth. min. 73. Ferrum terrestre durum manus inquinans.

Cost. foss. 88. Creta rubra.

Cronst. miner. §. 86. I. β. 3. Bolus rubra durior.

Waller. miner. 266. Ochra rubra cretacea.

Waller. syst. miner. 2. p. 260. n. 22. c. Ochra ferri rubra cretacea solida.

Dal. pharmac. 23. n. 5. Rubrica fabrilis.

Vogel miner. 178. Rubrica.

Habitat in Sibiria (ad fluvios Baunt et Jesehanska,) Dalecarlia, Hassia (prope Thalitter,) Bohemia, Lusatia, Gallia, frequens minerarum ferri, quo ipsa abundat, comes.

16. A.

- futea.** 16. A. mollissima inquinans lutea ochracea.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. p. 521. Gelbe Erde.
Habitat in Lusatia superiore prope Wehrau.
- viridis.** 17. A. pinguiuscula mollis compacta viridis igne intumescens primo nigrescens, post in colorem rubrum denique flavum transiens.
Syst. nat. XII. 3. p. 203. n. 13. e. Bolus viridis.
Cronst. miner. §. 86. I. V. Terra verde.
Habitat, saepius intra amygdaliten, in monte Veronenfi Baldo, Suecia, Normannia (prope Pontaudemer,) Saxonia (prope Planiz) et Bohemia (prope Besniz, Wischockzan et Brammy,) pigmentum in aëre constans exhibens.
- Tripolitana.** 18. A. macra subscabra mollis leviuscula linguae adhaerens, difficulter liquanda attritu ad metallum metallicum nitorem assumens.
Syst. nat. XII. 3. p. 202. n. 8. Argilla scabra nitidula flavescens inquinans.
Woltersd. min. II. Argilla subtilis macra.
Cronst. miner. §. 89. Terra tripolitana.
Vog. miner. 38. Carth. miner. 8. Tripela.
Wall. miner. 33. Glarea indurata cohaerens aspera.
Wall. syst. miner. 1. p. 91. n. 1. Tripela solida.
Habitat in insula maris australis Tanna, regno Tunetano et Neapolitano, russo (ad fluvium Uda,) prope Fedotiewa et Casimova, in Suecia (prope Snaflanda,) in Flandria (prope Oudenarda,) Bohemia, Austria (prope Crems,) Bavaria (prope Hiltfurt,) Wirtembergia (prope Calw,) Franconia (prope Schillingsfürst,) Saxonia (prope Pottschappel et Naumburg,) Westphalico circulo (prope Fürstenberg et Duisburg,) et in Hassia (prope Grünberg et Darmstadt,) etiam prope Francofurtum ad Moenum, in montibus stratariis, non raro una cum sulphure, aut foliorum impressis vestigiis condecorata, strata constituens, aut rimas explens, frequentius isabellina, dilute ochracea, aut ex flavescente cinerea, quam alba, aut aliis coloribus tincta, texturae terreae, lapidibus durioribus et metallis poliendis, modulis etiam, in quos vitra nobiliora et metalla effunduntur, egregie inserviens.
- tumescens.** 19. A. igne rufescens, sicca spongiosa aquam cum intumescencia avidissime imbibens, et pertinacissime retinens.
Syst. nat. 1. p. 207. n. 8. Argilla mixta arenacea.

Syst.

- Syst. nat.* XII. 3. p. 203. n. 15. Argilla mixta porosa glareosa.
- Waller. min.* 18. Argilla rubens aqua intumescens, eandemque diu retinens.
- Wab. syst. min.* 1. p. 43. n. 2. Argilla vitrescens, aqua intumescens, sub exsiccatione membranacea.
- Cronst. miner.* §. 90. A. I. 2. Argilla intumescens.
- Vogel miner.* 30. Argilla fermentans.
- Habitat passim in campis, potissimum Sueciae, sterilibus, dum superficies corii instar exsiccatur, intus pulvis instar molliissima, hinc primo vere sub pedibus obunbulantium fluctuans tremensque, aedificiis et hominibus periculosa.*
- grandae.** 20. A. macra, subplastica, igne rufescens et indurescens, sicca friabilis subpulverulenta aquam cum intumescencia lente imbibens.
- Syst. nat.* I. p. 207. n. 9. Argilla arenacea fabulosaque.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 204. n. 16. Argilla mixta glareae, arena fabuloque, aestate sublapidescens.
- Cronst. miner.* §. 90. A. I. 2. Argilla intumescens lapidosa.
- Waller. miner.* 32. Glarea argillosa.
- Waller. syst. miner.* I. p. 56. n. 12. Argilla vitrescens, glareae mixta.
- Habitat in Suecia, praesertim in Dalecarlia, grisea, fusca aut rubescens, aestate adeo indurescens, ut nec malleus, nec cuneus penetrent, cribrata pro exstruendis pistorum fornacibus praestantissima.*
- soluta.** 21. A. submacra, humida subplastica, sicca pulverulenta, igne in vitrum solidum abiens.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 207. n. 5. Calx (palustris) fixa pulverulenta plastica.
- Waller. syst. miner.* I. p. 61. n. 14. Argilla vix cohaerens farinacea.
- Habitat in Suecia, potissimum sub paludibus, grisea vel alba, haec parietibus dealbandis adhibita.*
- arvensis.** 22. A. cinerea, humectata in glebulas compingenda, sub exsiccatione rimas magnas agens tandem pulverulenta igne vitrescens.
- Waller. syst. miner.* I. p. 55. n. 11. Argilla vitrescens, humo mixta.
- Habitat frequens in agris cultis.*

- Unbra. 23. A. bitumine perfusa fusca scriptura inquinans, ustione rufescens.
Syst. nat. XII. 3. p. 204. n. 18. Argilla humosa fusca inquinans.
Woltersd. miner. II. Argilla pictoria fusca.
Waller. miner. 3. Humus nigro-brunnea.
Waller. syst. miner. I. p. 17. n. 3. Humus colorata bituminosa fusca, et p. 60. nr. 13. g. h. i. Argilla mineralis fusca, obscure fusca et nigricans.
Cronst. §. 283. 2. Mumia vegetabilis.
Baum. miner. I. p. 42. Terra Umbria.
Lehm. miner. 24. Umbra.
Habitat in Italia, Germania (e. gr. prope Erfurtum,) Scania, Anglia, pictoribus usitata.
- vitriola- 24. A. fusca stiptica aquam cum gallis coctam denigrans.
 cea. *Syst. nat.* XII. 3. p. 205. n. 21. Argilla mixta fusca vitriolico falsa.
Habitat sub paludibus passim, ab innidulante et fatifcente pyrita nato.
- falsa. 25. A. saporis falsi.
Hierne tentam. chem. I.
v. Born ind. fossil. 2. p. 98.
Habitat in maritimis et confiniis salifodinarum e. gr. austriacarum, salisburgensium transilvanicorum, muria praegnans, cinerea vel rubra.
- cobaltife- 26. A. nigra cum borace igni exposita vitrum caeruleum ex-
 ra. *Gesl. hist. cobalt.* I. p. 21. 35.
Habitat in Wirtembergiae fodinis.
- cuprifera. 27. A. fusca spiritui salis ammoniaci excalescēto colorem caeruleum concilians.
v. Born Brief. 7. p. 33. 34. 8. p. 43.
Habitat in fodinis Temelienfibus, ferri cuprique calcem continens, ita ut cupri $\frac{2-6}{100}$ exhibeat.
- argentife- 28. A. mollis plastica fusione cum plumbo argentum exhibens.
 ra. *v. Born ind. fossil.* I. p. 83. 84.
Ferber üb. die Gebirg. u. Bergw. in Ungarn. p. 57.
Habitat in Bavaria prope Creisdorf, in Hungaria prope Schemnitz, cinerea, flavescens aut ex flavo rubra, ad $\frac{700}{100}$ argenti continens.

aurifera. 29. A. mollis plastica caerulefcens fusione cum plumbo aurum exhibens.

v. *Born ind. foss.* 1. p. 67.

Habitat in Transilvaniae fodinis prope Herczigan et Facebai.

30. PUTEOLANA. Ex terra aluminari filiceaque et ferro, ut plurimum etiam terra calcaria constans.

Friabilis.

Cum aqua et calce subacta adeo indurefcens, ut ab aqua non penetrari possit, igne facile liquanda in scoriā nigram.

genuina. 1. P. obscurius tineta magnetis imperium facillime sequens.

Cronst. miner. §. 207. n. 8. 1. Terra pouzzolana.

Waller. Syst. miner. 1. p. 95. n. 1. Caementum pulverulentum non cohaerens.

Habitat in Italiae montibus ignivermis, etiam exstinctis, frequens circa Neapolin et Romam, hinc inde in integros colles aggregata, caemento aquae impenetrabili egregie inserviens, obscure rubra, fusca aut nigra.

assimilis. 2. P. obscurius tineta magneti vix obediens.

Fauj. de S. Fond sur la maniere de reconn. les differ. espec. de Pouzzolane. Amsterd. 1780. 8.

Habitat in Gallia, e. g. in Occitania (prope Chenavari,) hinc inde in Germania, e. g. in Brisgovia (prope Breytäch,) in Hassia (prope Echzel,) in Franconia (ad montem Pferdekopf,) an ex fatifcentia lapidum argillaceorum nata?

Cineres. 3. P. cinerea pulverulenta.

Cronst. miner. §. 297. Cineres vulcanorum.

Habitat in vicinia montium ignivomorum e. g. Italiae, quibus summo cum impetu ad immensum saepe altitudinem, et ad aliquot interdum miliarium distantiam extruditur, in terram relabendo in clivos aggregata, aut immensam aream obtegens, aut integras urbes sepeliens,

1107B

non raro tantopere subtilis, ut per invisibiles rimas cistarum arctissime clausurarum penetrat, ferri magnatim sequentis non parum continens.

arenacea. 4. P. cinerea ex granulis segregatis constans.

Syst. nat. XII. 3. p. 181. n. 5. Pumex (cinerarius) pulvereus arenaceus.

Cronst. miner. §. 297. Scoriae pulverulentae.

Waller. syst. miner. 2. p. 375. n. 1. Porus igneus arenarius.

α) granis minoribus. Rena del Vesuvio.

β) granis majoribus. Lapilli del Vesuvio.

Habitat cum praecedente, evidenter ex comminutis ignis subterranei productis durioribus orta.

31. CAEMENTUM. Ex ferro, terra aluminari, plurima silicea, ut plurimum quoque parciore calcaria constans.

Duriusculum, leviusculum, porosum, texturae terreae, aquam, cui immergitur cum sibilo imbibens, siccum et digito perstrictum strepens, asperum, inconspicuum.

Comminutum et cum aqua et calce subactum adeo indurascens, ut ab aqua non penetraretur, igne facile in scoriā nigram abiens.

Tufa: I. C. in clivos integros et strata amplissima montibus ignivomis vicina aggregatum, formae communis.

Ferber Br. aus Welschl. p. 67. 139. 144. 147. 235-238.

Givani litolog. Vesuvian. p. 174.

Habitat in vicinia montium ignivomorum, praesertim Italiae, frequens circa Neapolim et Romam, ex conglutinata puteolana (1. 3. 4) natum, aliorum lapidum ad instar extruendis domibus a multis retro temporibus inserviens frequen-

quentissime infumatum, cinereum, nigricans, fuscum, ochroleucum, ex flavescenti cinereum aut ex fusco luteum, rarius rufescens virescens aut variegatum, crystallis hornblendae basaltinae, scorli granatim, feldspati, micae miculis, pumicis frustis, rarius ossibus, testaceis, fructibus durioribus plenum; non raro cum acidis paulisper effervescens, nunc ad aërem fatiscens, nunc potius indurescens.

Tarras. 2. C. strata ampla argilla fertili tecta constituens formae communis.

Cronst. miner. §. 207. n. 8. 2. Caementum induratum.

Waller. syst. miner. I. p. 97. n. 2. Caementum induratum lapideum.

Vogel nov. comment. Goett. t. 3.

Cartheuf. mineral. Abhandl. 2. p. 20.

Collin. journ. d'un voyag. miner. cap. 17. p. 288. sqq.

Habitat ad Rheni ripas, potissimum in Archiepiscopatu Coloniensi (prope Andernach) et in Hassia (prope Lindenstrut, Grunberg, Bockenheim, Darmstadt, Nidda, Eichellächten, et ad montem Vogelberg.) usplurimum infumatum aut nigricans, ut aedes ex eo exstructae tristitiae sensum animo infundant, crystallos hornblendae, et micam, argillam, frustula quartzii, ardesiae, marmoris, pumicis, maculas vitro aemulas saepe continens, in propriis molendinis comminuta caemento aquae impenetrabili inserviens; an ex fatiscente et denuo indurescente porphyrii specie natum?

columna- 3. C. prismaticum.

re. α) prismaticibus hexaëdris. v. Veltheim n. chem. Eutd. 7. p. 74.

β) prismaticibus pentaëdris. C. Chru. Gmelin Naturf. 23. p. 115.

Habitat ad Rheni ripas, α) prope Andernach, β) prope Neuwied, frequens quoque ad Astnac radicem.

32. CARIOSUS. Ex terra aluminari, filicea et cal-
careo cum ferri parca portione
constans.

Levis, mollis, porosus, in aqua in
pulverem dilabens.

Cum aqua forti effervescens; igne
indurescens paulisper rufescens.

Anglorum. I. CARIOSUS.

Rottensto- *Waller. syst. miner. I. p. 92. n. 2. Tripela cariola.*
ne. *da Costa fossil. 87. Creta fusca terra cariola dicta.*

*Habitat in Angliae provincia Derby, potissimum supra li-
thanthracem, isabellinus, obscure cinereus aut fuscus, ab
Anglis artificibus ad polienda metalla et lapidum varia ge-
nera adhibitus.*

et cal-
rtione
qua in
; igne
escens.

33. ARDESIA. Ex terra aluminari et filicea constans, quibus ut plurimum paucillum calcis ferreae et terrae calcariae, saepe etiam aliquid magnesiae et petrolei accedit.

Mollis, texturae schistosae, in fragmenta (ut plurimum) discoidea diffiliens, opacus, formae communis, aquam imbibens, sed lente, ita ut non emolliatur, humectatus odorem argillae spirans.

Cum aqua forti non effervesces, igne paulo fortiori in scoriam turbidam abiens; in montibus primaevis (in his pingui nitore conspicuus) aequae ac in stratariis obuius, integros montes et praecipuas eorum partes constituens.

Novacula. 1. A. nitidula intus micans subopaca duriuscula exvirescente cinerea, scriptura albida.

Syst. nat. XII 3. p. 37. n. 1? Schistus scriptura alba ater solidus poliendus.

Woltersd. miner. 17. Schistus niger durus subtilis.

Waller. miner. 64. Fissilis solidus mollior, lamellis crassioribus.

Baum. miner. I. p. 219. Lapis lydius.

Habitat in montibus schistosis strata constituens v. g. parcius in Oelandia, in Franconia prope Lauenltein, polituram imperfectam assumens, aere et oleo pingui indurescens, hoc imbutus coticalae loco inserviens.

tabularis. 2. A. nitidula mollis ex cinerascete nigra scriptura albida, bracteis rectis.

Syst. nat. I. p. 154. XII. 3. p. 37. n. 2. Schistus tabularis scriptura nivea, ater impalpabilis aequalis fissilis.

Cost. fossil. 165. Schistus niger polituram quodammodo admittens.

Waller. miner. p. 62. Fissilis subtilior niger, polituram quodammodo admittens.

Waller. syst. miner. I. p. 336. n. 1. Schistus subtilior niger, rasura albus, polituram aliquo modo admittens.

Scheuchz. alp. I. p. 19. et 2. p. 47. et 3. p. 7. Lapis fissilis niger glaronensis.

Cronst. miner. §. 91. B. I. α.

Habitat in Scaniae, Helvetiae (praesertim Glaronensis,) Franconiae (prope Lehsten,) Saxoniae (prope Wurzbach) montibus, polituram imperfectam admittens, maculis interdum obscurioribus orbiculatis aut oblongis varia, rassa levissime cum aqua forti effervesces, leviuscula, mensis, tabulis calculatoriis stilis inserviens.

regularis, 3. A. nitidula subduriuscula ex caerulefcenti nigra scriptura cinerea, braectis rectis.

Syst. nat. I. p. 154. XII. 3. p. 38. n. 5. Schistus (Ardesia) scriptura cinerea, caerulefcenti niger tinnitans.

Wolt. min. 17. Schistus niger durus rudis.

Cost. fossil. 181. Schistus caeruleus.

Wall. miner. p. 63. Fissilis durus caerulefcentis.

Wall. syst. miner. I. p. 337. n. 2. Schistus durus rasura albescens elongatus.

Carth. miner. 25. Fissilis durus rudis ex nigro caerulefcentis.

β) Ardesia rubra. *Cronst. miner. §. 91. B. I. β.*

γ) Ardesia purpurea. *Kirw. miner. p. 86. sp. 6. var. 1.*

δ) Ardesia purpurafcentis. *Kirw. miner. p. 88. sp. 6. var. 2.*

ε) Ardesia ex virefcenti cinerea. *Waller. syst. min. I. p. 338. n. 2. b.*

Habitat in Spitsberga Saecia e. g. Jemtie alpina, Helingia, Weltmannia, Scania, Anglia, Hercynia, Saxonia, Franconia &c. interdum vivorum corporum, praesertim majorum vestigiis ornata, aut arbuscularum imaginibus picta, aut mica vel pyritae particulis inspersis nitens, aut quartzii granulis largius immixtis solito durior, aquam non hauriens, tectis aedificiorum inserviens.

solida. 4. A. nigricans texturae ex schistoso compactae tinnitans scriptura cinerea.

Syst. nat. XII. 3. p. 38. n. 6. Schistus scriptura cinerea, nigricans solidus tinnitans.

Waller. syst. miner. I. p. 342. n. 7? Schistus solidus durus difficulter vel non in lamellas divilibilis.

Habitat

Habitat in Suecia, Hispania, nova Hispania, in festucas diffiliens, nigrescens, fusca, grisea aut rufescens.

5. A. obscura compactissima solidissima duriuscula scriptura exactissima. *Syst. nat.* XII. 3. p. 39. n. 13. Schistus compactissimus. *Habitat rarissima in Sina, nigra aut fusca, exterius glabra inaequalis, intus compactissima; an distincta hujus generis species?*
6. A. texturae schistoso-lamellosae mollissima, scriptura albida. *Syst. nat.* I. p. 154. XII. 3. p. 37. n. 3. *it. mgoth.* 28. *Schreb. lith.* 30. Schistus scriptura alba, nigricans subfriabilis. *Waller. miner.* 66. Fissilis mollior friabilis. *Waller. syst. miner.* I. p. 341. n. 6. a. c. e. Schistus diverso colore, niger rasura cinereum, ceteris vero coloribus colorem exhibens pulverem siccus maer fragilis. *Cost. fossil.* 167. Schistus niger. *Habitat in Lapponia, Scania, aliis Sueciae provinciis, marea, nigricans, fusca aut flavescens, igne agitata crepitans, fortiori in vitrum spumosum convertenda, rasa cum aqua forti paulisper effervescens.*
7. A. nigra texturae undulatum schistosa. *Waller. syst. miner.* I. p. 345. n. 9. d. Schistus carbonarius, lamellis fluctuantibus. *Habitat in Finnia et Jemtia, nunc mollior, igne in scorias porosae, nunc paulo durior, igne in vitrum solidum convertenda.*
8. A. mollissima pinguiscula obscura tritura nitens, scriptura nigra texturae recto-schistosa in fragmenta discoidea diffiliens, in igne fumans aut flammam concipiens, in aperto expallefcens. *Cronst. miner.* §. 159. Brandschiefer. *β) Waller. syst. miner.* I. p. 344. n. 9. b. c. Schistus solidus crassus non fissilis, rasura nigra, carbonarius. *da Costa fossil.* 168. 4. Schistus terrestris niger carbonarius. *γ) Syst. nat.* XII. 3. p. 39. n. 10. Schistus (communis) scriptura nigra, ater solidus. *Waller. syst. miner.* I. p. 340. n. 5. Schistus niger pinguis, igne fumans vel odorem spargens, rasura niger. *δ) Cronst. miner.* §. 158. Kolon. *Habitat in Sueciae, Angliae, Lusatiae, aliarum terrarum montibus stratariis, strata saepe ampla efficiens, stratis lithan-*

libanthracum et minerarum aluminis crebro vicina, petroleo, interdum quoque vitrioli acido perfusa, aut pyritae glebulis venisve immixtis scatens, hinc nigra, hinc in igne odorem, fumum, flammam spargens, non raro sulphuream, hinc in igne aperto cum ponderis jactura albescens aut canescens, probabiliter ex argilla fissili bitumine penetrata nata.

Kellas. 9. A. texturæ fibrosæ linguae parum adhaerens. *Bergm. Journ. 1790. 7 p. 12. &c.*
Habitat in Cornubiae montibus, cupri scannique venas interdum utrinque cingens, nunc plumbei, nunc rufescentis coloris.

Nigrica. 10. A. atra macra mollissima inquinans scriptura atra texturæ incurvo schistosæ in fragmenta discoidea aut felucas longas diffiliens, in igne subscens.

Syst. nat. l. p. 154. XII. 3. p. 38. n. 9. Mus. Tessin. 18. n. 6. Schistus scriptura atra, ater inquinans.

Waltersd. 17. Schistus niger friabilis inquinans.

Carth. miner. 25. Fissilis friabilis niger manus inquinans.

Waller. miner. 67. Baum. miner. 1. p. 219. Fissilis mollis friabilis pictorius.

Waller. syst. miner. I. p. 343. n. 8. Schistus mollis niger rufura ater pictorius.

Habitat in Westrogothia Sueciae (ad Hunnenberg,) Franconia (prope Ludwigstatt,) et Italia, saepe aluminis mineris vicina, pictorum usu celebris, bitumine et ferri calce dives, ideo igne torta odorem minus gratum spargens, et rubrum colorem induens, tum rubricae loco adhibenda.

tessularis. 11. A. mollissima subponderosa in fragmenta trapezoidea diffiliens, texturæ schistosæ.

Gerh. Beitr. z. Mineralr. 1. p. 343. n. 5. Schistus (rhombus) tabulis quadrangularibus.

Habitat fusca, lutea aut viridis in Silesiae principatu Liegniz prope Goldberg, et in comitatu Glaz prope Neudorf, integros montes constituens.

34. BASALTES. Ex terra aluminari, plurima ($\frac{1}{2}$) filicea, et ($\frac{1}{4}$) ferri calce constans, quibus non raro pauillum terrae calcariae, magnesiae albae et nigrae accedit.

Opacus inconspicuus, macer, tritura cana (ut plurimum), in fragmenta indeterminata diffiliens, in aëre in argillam fatifcens.

Cum aqua forti non effervescent; igne paulo fortiori in vitrum solidum nigrum abiens.

Schistofus. I. B. ater, texturae schistofae.

Habitat in montibus basaltiferis Rheni inferioris ripae, et Goettingae vicinis, olivini nidulis scatens.

columna- 2. B. obscurus compactus durifcoulus tenax in fragmenta prismatica granulata sponte secedens.

Baum. miner. I. p. 220. Basaltes.

Carth. min. 21. Smectis crytallifatus, crytallis oblongis irregularibus.

Waller. miner. 139. Corneus crytallifatus prismaticus lateribus inordinatis.

Waller. syst. miner. I. p. 319. n. 9. Basaltes figura columnari, lateribus inordinatis, crytallifatus.

Habitat fastigia montium praerupta coni truncati formam interdum prae se ferentia saepe constituens granitae, gneisso, marmoris, mactae, argillae, arenae, arenario, lithanthraci, superimpositus rarius per gneissum trajiciens, in maris australis insulis, potissimum nova Seelandia, nova Hispania, in Sicilia, Italia, meridionali Gallia, Islandia, Scotia et insulis vicinis, insulis Feroë, Islandia, Silesia, Hungaria (prope Schemniz, Cremniz, Kreutz) occidentali Bohemia, superiori Lusatia, Saxoniam, Thuringia, Hennebergo, et vicinis Franconiae montibus, in Palatinatu superiori, Wetteravia, Fulda, Hassia, Goettingensi districtu, Nassovia, ad ripas Rheni inferioris, ex virefcenti cinereus, ex rufescenti fuscus, creberrime ex

cinerascenti niger, innumera aliorum fossilium innidulantium varietate conspicuus, aut arborum imaginibus, quas magnesiæ nigrae debet, pictus, ferro interdum adeo dives, ut a magnete trabatur, et in ustrinis magno cum fructu ferri mineris adjiciatur fragmentis in quæ secedit, varius regularibus, varius tabularibus, ut plurimum magnis et prismaticis, sæpe enormis et longitudinis et diametri, creberrime hexaëdris, interdum tetraëdris, (angulis variis obliquis quam rectis) pentaëdris aut heptaëdris, varius triëdris, octaëdris aut majori facierum numero conspicuis, fragmentorum a loco natali avulforum angulis sæpe rotundatis aut detritis, prismatibus nunc rectis, variis flexuosis, nunc continuis, variis articulatis, nunc perpendicularibus, nunc obliquis, nunc sparsim decumbentibus, variis se decussantibus et secantibus, interdum vitri more fragilibus et campanæ instar tinnitantibus, lapidis lydiæ, bibliopegis incudis loco inserviens, sternendis plateis, struendis aedificiis, aliis usibus eximie conducens, utrum ignis filius an aquæ sedimentum?

- pyrami- 3. B. obscurus compactus in fragmenta pyramidalia sponte secedens. *Hacquet chem. Annal. 1788. I. p. 522.*
Habitat in Bohemiae montibus prope Aussig, fragmentis elongatis triëdris, in Hungaria (prope Schemnitz et Cremnitz) fragmentis tetraëdris.
- tunicatus. 4. B. compactus sponte in fragmenta crustosa secedens: crustis sphaericis concentricis.
Habitat cum columnari, hoc mollior, dilutius tinclus, et facilius fatiscens.
- Wacca. 5. B. mollis fragilis compactus tritura nitidulus sponte non in fragmenta secedens.
Karsten Magaz. für Helvet. Naturk. 3. p. 234.
Habitat in Bohemiae et Saxoniae montibus, etiam grandævis, nunc strata ampla efficiens, nunc venæ instar rimas explens, non raro venis metaliferis dives, frequentius cinereus aut virescens, quam niger, texturæ planæ, quam granularis, crebra columnaris basis, quo tamen longe celerius, fatiscit, olivini nihil includens.
- Trape- 6. B. duriusculus compactus aquam imbibens in aëre rufescens et lamellatim fatiscens, in igne crepitans et cum strepitu dissiliens.

- Syst. nat.* I. p. 154. n. 4. *Mus. Teyssin.* 16. Schistus cinereus solidiusculus, scriptura cana.
- Syst. nat.* I. p. 188. n. 25. Saxum impalpabile calcarium schistiforme cinereum.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 72. n. 2. Saxum impalpabile schistolum subcalcarium, fragmentis rhombicis.
- It. wgoth.* 211. Saxum schistofum calcarium cinereum.
- Cronst. miner.* §. 267. Saxum compositum jaspide martiali molli seu argilla molli indurata et
- Waller. syst. miner.* I. p. 361. n. 4. Corneus durus particulis minimis terreis in fragmenta cubica vel rhomboidalia fissus.
- Habitat in Scandinavia montibus, praesertim Hunneberg, in Anglia, Scotia, Pyrenaeis, Germania, integros hinc inde montes aut ampla eorum strata constituens, saepius venae instar secans, in profundo rimas innumeras agens, et saepe in prismata tetraëdra, variis pentaëdra aut triëdra fissus, cinereus, fuscus aut niger, igne leniori rufescens, eoque tortus a magnete trahitur; cum aqua fortè paulisper effervesceat; vitro nigro parando, compactior lapidis lydii loco inserviens.*

- 35. LAVA.** Ex terra aluminari, plurima silicea et ferri calce constans, quibus non raro paucillum terrae calcariae et magnesia albae accedit.
- Coloris (ut plurimum) obscurioris, tritura cana, macra, in fragmenta indeterminata diffiliens, in aëre in argillum fatiscens.
- Ignis vi aperta liquante progenita, in montibus ignivomis obvia; igne de novo liquanda in vitrum nigrum.

compacta. I. L. subopaca compacta duriuscula texturae conchaceae.

Givani litologia Vesuvian. p. XLIX. et 84.

Habitat in montibus ignivomis eorumque vicinia, ignis minus alterata; ut lapidis, ex quo constata fuit, manifesta ut plurimum prae se ferat vestigia, et indolem, frequen-

quentius nigra, quam cinerea, fusca, aut rubra, rarius alba, rarissime viridis aut caerulea, crebro etiam innidulantibus innumeris fossilibus heterogeneis, aut antea infixis, aut postea natis et per aquam praecipue depositis variegata, in prismata granulata, aut fragmenta crustosa concentrico-sphaerica aliquando sponte secedens, aut stiriae in modum in foveis montium pendula ac formata; aedificiis, et nobilioribus saepe eorum partibus extruendis, statuis &c. inserviens; an ex marga petrosilice bornblendae, aliisque liquatu facilioribus nata?

vitrea. 2. L. diaphana nitens compacta dura texturae conchaceae. Syst. nat. XII. 3. p. 182. n. 7. Pumex vitreus solidus. Cronst. miner. §. 292. Achates islandicus niger. Waller. syst. miner. 2. p. 378. n. 5. Porus igneus lapideus solidus vitreus.

Vandell. therm. 5. Vitrum fossile.

Givani litolog. Vesuv. p. 128. &c. Vetrificazionei compatte.

β) Lava filamentis vitreis. Hamilt. act. angl. vol. 70. ad ant. 1780. P. 1. n. 4.

Habitat in montibus ignivomis novae Hispaniae, regni Peruanii, Islandiae Hecla, Italiae Vesuvio, in insulis Pontia, Pentellaria Paschali, (hinc inde etiam in aliis regionibus, v. in Hungaria superiore, in quibus ignis subterraneus, aut pyrita, aut lithanthracibus foras, grassatus est, simile quid) non raro alia quoque immersa continens nunc magis nunc (Smalti) minus diaphana, ut plurimum utra, rarius cinerea, viridescens, caeruleascens, aut alba, frequentissime formae communis, rarius stalactitae, aut (in insula Pontia) globi formam induta, aut pyramidis pentaedrae formam referens, reliquis speciebus difficiliter liquanda, ferri quoque minorem multo copiam continens, terrae calcariae et magnesiae albae expertis; olim pro globulis vestimentorum adhibita; novae Hispaniae et regni Peruanii incolis in speculi locum, non semper ad chalybem scintillans.

scoriacea. 3. L. bullosa scabra intus nitens texturae conchaceae.

Waller. syst. miner. 2. p. 277. n. 3. b. Porus igneus lapideus facie scoriacea solidus.

Givani litolog. Vesuvian. p. 146. &c. Vetrificazionei porosa pesante.

de Dolomieu Memoir. sur les isles Ponces &c. nr. III. 1.

Habitat in montibus ignivomis, frequens in Aetnae effluviis lavam compactam ut plurimum regens, rarius fusca, quam nigra,

nigra, interdum quoque heterogenea continens, facilius reliquis speciebus fatiscens, quibus ceterum similis, frequentissime nigra, interdum levis, superficia non raro undulata.

porosa. 4. L. opaca inconspicua porosa leviuscula.

Givani litolog. Vesuv. p. 150. &c. Scorie leggiere. de Dolomieu Memoir. sur les Isl. Ponc. &c. n. 11.

Habitat in montibus ignivomis eorumque vicinia, frequentior in iis, qui nostra hac aetate adhuc exardescunt, quam in extinctis, frequentius ex apice montis protrusa, quam ex lateribus effluens, ardente lavae fluvio obstaculis impedito atque inturgescente saepe progenita, frequentius nigra quam rubra magnesia alba reliquis ditior, quo magis porosa, eo magis.

Pumex. 5. L. opaca inconspicua parallela fibrosa porosa levis aspera.

Bimsstein. Syst. nat. I. p. 192. n. I. XII. 3. p. 181. n. I. Pumex (Vulcani) schisti niger.

Dal. pharmac. 43. Cronst. miner. §. 295. Pumex.

Waller. miner. p. 328. Porus igneus lapidis asbesti.

Waller. syst. miner. 2. p. 375. n. 2. Porus igneus lapideus porosus fibrosus levis, aquis innatans.

Givani litolog. Vesuvian. p. 140. Vetrificationi filamentose.

Habitat in montibus ignivomis, Islandiae Hecla, Italiae Vesuvio, vicinarum insularum, Ventotiene, Ischia, Zannone, Pontia, Volcano, Liperi, etiam in insulis nonnullis archipelagi e. g. Santorin, et maris australis e. g. Tanna et nova Seelandia, saepe aliis vulcani productis inclusa a maris undis eluta et ad remota interdum littora dejecta (in Aetna nulla,) etiam in regionibus exardescente lithanthracum strato aut indicia montium olim ignivomorum non omni dubio majora prae se ferentibus exustis v. gr. prope Castellis, in Hassia, ad Rheni ripas a Neuwied ad Confluentiam usque et ultra, in Bohemia prope Eger et in monte Schlattmizensi et Salmizensi in Nassovia prope Datweiler in Occitania, Italia superiori et media obvia, interdum in columnas regulares secedens, rarius fusca aut nigra, quam flavescens, albida, aut cinerea, fibris interdum minus conspicuis, ut plurimum cavernosa, aquae salsae innatans, plurima aquae communi, feldspati, scorli, micae particulas non raro inspersas continens, poliendis vitris, lapidibus duris, metallis idonea, vitrum ex asbesto, an ex ardesia, lithanthrace et pyrita, an ex schisto micaceo et granita liquata faciliori nata?

6. L.

spuria. 6. L. incendiorum terrae ex ardentibus carbonum fossilium stratis natorum filia.

Habitat e. gr. in Bohemia prope Bilin, Seidschütz, Laun, Sobofan, Nassovia prope Datweiler, Hungariae monte Schatet nunc porosa, nunc compacta, nunc magis, nunc minus ponderosa, spadicea, lateritia, cinerea, atra, caerulea, ferri, chalybis, iridis coloribus ludens.

36. MICA. Ex terra aluminari et filicea atque phlogisto constans, quibus ut plurimum ferri calx et pauxillum magnesiae albae, interdum pauxillum magnesiae nigrae accedit.

Glabra, macra, nitens, mollis, flexilis, incurve lamellosa, in fragmenta granulata sponte secedens, in discoidea facillime diffiliens, leviuscula, parasitica.

Igne leniori non mutanda, vehementiori in vitrum durum hinc inde bullosum liquanda.

membrana. I. M. pellucida: lamellis amplis facillime separabilibus elasticis parallelis.

russisches Syst. nat. I. p. 155. n. I. XII. 3. p. 58. n. I. Mica membranacea fissilis flexilis pellucida hyalina.

Glas. Carth. miner. 14. Mica lamellis diaphanis latis tenuissimis flexilibus.

Cronst. miner. §. 94. A. I. Mica constans lamellis magnis parallelis.

Wolt. miner. 17. Mica fissilis membranis diaphanis.

Wall. miner. 120. et syst. miner. I. p. 369. n. I. Mica membranacea pellucidissima flexilis alba.

Bommer. miner. 216. Argyrolithus.

Habitat in Malabaribus, Sibiria (prope Irkuz ad lacum Bajkal et Fauly,) Russia (prope Archangel,) Finnia, Wermelandia (prope Elfdalen,) Galliae provincia Vivarais, Sabaudia (prope Genevam) massis aliquot ulnarum interdum diamet-

diametra, granitae partem constituens lamellarum summa flexilitate facile a gypso speculari et glaciali discernenda.

laminosa. 2. M. diaphana colorata: lamellis amplis parallelis facillime separabilibus.

Syst. nat. 1. p. 155. n. 2. XII. 3. p. 58. n. 2. Mica membranacea fissilis flexilis subdiaphana albida.

Cronst. miner. §. 95. 1. Mica lamellosa martialis.

Waller. syst. miner. 1. p. 369. n. 2. Mica membranacea semipellucida rigida.

Habitat possimum in granite montium primaevorum, us plurimum infumata aut nigra, interdum fusca, aurea, rubra, aut alba, rarissime sola in schisti speciem concrefcens.

squamosa. 3. M. subopaca: lamellis minoribus sparsis incurvis.

Waller. miner. 130. *syst. miner.* 1. p. 370. n. 3. Mica squamulis rigidis inordinate mixtis.

α) *Syst. nat.* XII. 3. p. 58. n. 3. Mica squamosa rigidula argentata.

Cronst. miner. §. 94. 2. Mica squamosa.

Woltersd. miner. 17. Mica compacta, membranis squamosis, argentea.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 58. n. 4. Mica squamosa rigidula aurata.

Cronst. miner. §. 95. 2. Mica squamosa martialis.

Habitat, tanquam pars constituens, in granite multisque aliis fexis, metallico cupri, argenti, auri nitore non raro alias innumereis flavi, rubri, fusci, nigri, cinerei, viridis coloris varietatibus conspicua.

undulata. 4. M. lamellis undulatis aureis.

Syst. nat. XII. 3. p. 60. n. 10. Mica flexuoso-undulata, squamis auricoloribus.

Waller. miner. 124. Mica particulis fluctuantibus.

Waller. syst. miner. 1. p. 372. n. 4. b. c. Mica fissilis, lamellis fluctuantibus et Mica fissilis, lamellis reflexis.

β) *Syst. nat.* 1. p. 155. n. 5. Mica particulis lamellatis, ad angulum acutum striatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 59. n. 6. Mica (hungarica) lamellis flexuosis fragilibus auratis.

Woltersd. min. 17. Talcum molliusculum friabile, colore aureo.

Wab.

- Wall. min.* 128. Talcum luteum, lamellis opacis, fragilissimum.
- Waller. syst. miner.* I. p. 375. n. 9. Talcum luteum, lamellis flexuosis opacis friabilissimum.
- Carth. min.* 15. Talcum lamellis opacis rigidis luteis.
- Habitat in Dalecarliae fodinis (β) in Dalecarlia.*
5. M. lamellis hemisphaericis concentricis.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 59. n. 8. Mica squamis hemisphaericis.
- Waller. miner.* 125. *syst. miner.* I. p. 373. n. 6. * Mica hemisphaerica.
- Habitat in Finlandiae paroecia Kimito, saxi fatiscentis partem constituens, nitidissima, alba, semen pisi dimidiatum magnitudine et figura referens.*
6. M. lamellis in radios transeuntibus.
- Waller. syst. miner.* I. p. 372. n. 5. Mica particulis oblongis tenuioribus acuminatis.
- Cronst.* §. 94. 3. Mica particulis acerosis.
- Habitat in Sueciae saxis, cinerea vel nigra, igne albescens vel flavescens hornblendae accedens.*
7. M. tabulis hexaëdris.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 60. n. 9. Mica squamis erectis passim triquetro-conviventibus.
- Cronst. miner.* §. 95. 5. Mica drusica.
- Waller. syst. miner.* I. p. 373. n. 7. Mica figura determinata drusica.
- Habitat in Dalecarliae fodinis, in Sahlbergensi, Zinnwaldensi, tabulis nunc sparsis, nunc stellatim aggregatis, nunc in columnas dispositis.*
8. M. fusca, prismatibus enneadris.
- Klaproth bergm. Journ.* 1790. 9. p. 227.
- Hoffm. bergm. Journ.* 1789. I. p. 156.
- Habitat in fodina Schneebergensi Saxoniae, Pini prope Aue, saxo ex quartzo et feldspato composito innidulans, opaca, intus parum nitens.*

37. OPALUS. Ex terra aluminari et plurima filicea cum pauca ferri calce constans, cui interdum paucillum magnesia albae aut terrae calcariae accedit. Duriusculus, nitens, vix unquam opacus, texturae conchoideae, levis, in fragmenta indeterminata diffiliens, parasiticus, formae ut plurimum communis, facile rimas agens.
- Ignе difficilime liquandus.

hydro- I. O. subopacus in liquidis pellucidus coloremque mutans, phanus. linguae adhaerens.

Weltauage. *Syst. nat.* XII. 3. p. 69. n. 6 δ . *Wall. miner.* 83. *Syst. min.* I. p. 283. n. 21. Achates unguium colore in aere opaca aqua pellucens.

Brückmann von dem Weltauage oder Lapide mutabili. *Brunsv.* 1777.

Liebenroth üb. Nat. u. Mensch verm. mineral. Gegenst. in Sachf. 2. *Samml.* §. 28. p. 49.

Habitat in insularum Feroensium, Islandiae, Britanniae, Hetruriae, Hungariae, Silesiae, Poloniae, Saxoniae, (praesertim prope Hubertsburg,) Goettingiae piceis, nobilibus, vulgaribus et vilioribus, chalcedoniis, prasitis, chrysoprasitis, nephritico, serpentino, granite, jaspide, porphyrio argilla indurata, albus, eburneus, oebroleucus, vitellinus, rufescens aut virescens, varius, si unquam, pyramidis triedrae forma comparens.

piceus. 2. O. nitoris cerei, texturae imperfectius conchaceae.

Pechstein. *Habitat, varius aut nunquam magnam montium partem constituens, quam aliis fossilibus, magnis saepe, massis innidulans in insulis Islandia, Elba, in Gallia prope Melnil-Montant, etiam in Alvernia, Forez, Britannia (prope Pompéon,) Bavaria (prope Qizersdorf,) in Transilvania (prope Hermantadt, Szent-Irenae et Nagyag,) in Hungaria, (prope Boinik, Koenigsberg, Scheinniz, Cremniz, Jacobian, inter Eperias et Tokai, et in valle Siroka,) in montibus giganteis, in Saxonia (prope Misenam*

nam Dresdam et Pleniz,) nova Hispania infumatus, ex cinereo niger, ex virescente fuscus, olivaceus, gramineus, psitacinus, caeruleus, caeruleus, aut ruber, diaphanus, semipellucidus, aut subopacus, segmentis, in quæ sponte secedit, granulatis, interdum ligni fragmenta includens.

lignus. 3. O. subopacus longitudinaliter diffractus fibrosam texturam monstrans in fragmenta crustola sponte secedens.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 170. Hölzopal.

Habitat massis utplurimum ingentibus in comitatu Hungariae Liptoviensi, facile in fragmenta, nonnunquam in festucas longas dissiliens, interdum opacus, rarius diaphanus, fibris utplurimum rectis, crustis, in quas sponte secedit crassis, nunc rectis, nunc incurvis, crebrius striatus, quam unicolor, lacteus, ex rufescente albus, ochroleucus, ex flavescente cinereus, fusci capillorum aut caryophyllorum aut in luteum vergatis coloris, ochraceus, vel hyacinthinus.

cereus. 4. O. semipellucidus levis flavus, texturæ perfecte conchaceæ.

Werner in Cronst. Mineral. S. 55. p. 122.

v. Fichtel Karpath. p. 408.

Habitat frustis rotundatis jaspidi saepe et argillae induratae inhaerens Polonia prope Radomischel in Hungaria superiori prope Telkobanya, flavedine propius nunc ad ceream, nunc ad melleam accedente, nunc paulisper in fuscum colorem vergente, fragilis, intus valde nitens, fragmentis, in quæ dissiliit, acutis, interdum fere discoideis.

villior. 5. O. durus leviusculus facile dissiliens in fragmenta acuta.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 168.

Habitat in Polonia prope Radomischel, Silesia prope Coselmütz, Bohemia, Hungaria (prope Tischerweniza et Telkobanya,) Aultria (prope Primmerstorf,) Saxonia (prope Freyberg, Eibenstock et Johanngeorgenstadt,) et prope Francofurtum ad Moenum (ad Avestem,) diaphanus vel subopacus, rarius opacus rarissime pellucidus, texturæ nunc magis, nunc minus perfecte conchaceæ, nitoris nunc majoris nunc minoris utplurimum vitrei, colorum albi, cinerei, viridis, fusci, rubri, nigri, varietate magna conspicuus, interdum maculosus.

vulgaris. 6. O. colorem pro situ ad lucem varians duriusculus leuiusculus diaphanus fragmentis, in quae diffilit, obtusiusculus.

Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 6. α. Silix vagus reflexione et refractione varians, albus.

Waller. miner. 82. Achates fere pellucida, colores pro situ spectatoris mutans.

Waller. syst. miner. I. p. 280. n. 19. Achates fere pellucida, colores sub refractione et reflexione varians.

Habitat ut plurimum aliis lapidibus inhaerens, et formae communis, rarius reniformis aut botryoides, in Polonia (prope Radomischel,) in Silesia (prope Cosentuz et Schwentich,) in Saxonia (prope Johannegeorgentadt, Eibentock, Schneeberg et Freyberg,) prope Francofurtum ad Moenum, Hungaria (prope Tischerweniza, heic interdum lichenes includens, in Islandia et insulis Feroe, intus ut plurimum parum nitens, interdum subopacus, lacteus, ochroleucus, ex flavescenti aut virescenti cinereis rarius porraceus olivaceus aut rubellus, aquae guttam interdum includens, rarius texturae in planam vergentis, aut matris perlarum instar nitens aut punctis quasi argenteis micans.

nobilis. 7. O. semipellucidus intus valde nitens levis duriusculus colore vivaci pro situ ad lucem vario fragmentis, in quae diffilit acutis.

Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 6. β. Opalus Paederota.

Plinius hist. mund. 37. c. 6. *Hasselt. it.* 508? *Cronst. miner.* §. 55. a. Opalus Nonnii.

Waller. syst. miner. I. p. 281. n. 19. b. Opalus colore olivari, reflexione ruber.

Johann apocal. 21. 11? Lapis praestantissimus Jaspis.

Habitat ad radicem montium Carpathicorum in Hungaria prope Tischerweniza, argillae ferriferae inclusus, heic jam anno 1400 erutus, rarior in Saxonia prope Freyberg, ut plurimum lacteus luci recta obversus flavus, oblique eam recipiens viridis, flavus, ruber aut caeruleus, saepius fere pellucidus, rarius fere diaphanus, rarissime vermenes includens.

38. ZEOLITHUS. Ex terra aluminari pauca et plurima filicea constans, quibus aliquid terrae calcariae et paucillimum calcis ferreae et aquae accedit.

Leuiusculus, in fragmenta (ut plurimum) indeterminata diffiliens, parasiticus, fragmentis, in quae sponte secedit granularibus.

Aqua forti sine effervescentia solubilis, et cum ea in gelatinae speciem saepe abiens igne cum ebullitione facile liquandus, in vitrum album, initio spongiosum, aquae supernatans et primo fluxus momento splendorem emittens.

farinaceus. 1. Z. albus friabilis.

Knoch Beytr. zu chem. Annal. 2. p. 20.

Habitat in Islandia, et Hercynia (prope Andreasberg,) ex fatiscencia congenerum natus.

lamellosus. 2. Z. solidus intus nitens rufescens diaphanus lamellosus: lamellis undulatis fragilibus.

Knoch Beytr. chem. Annal. 2. p. 27. f. 17. 18. 19.

Rinman nov. act. Stockb. 5. ad 1784. 1. p. 52. Gästen.

Habitat in Ostrogothia et Islandia, interdum in fragmenta crustosa secedens, duriusculus.

radiatus. 3. Z. solidus matris perlarum instar nitens radiatus: radiis convergentibus.

Cronst. miner. §. I. Pt. 3. A. Crystalli zeolitis pyramidales concretae ad centrum tendentes.

Waller. syst. miner. 1. p. 313. n. 9. Zeolites facie selenitica lamellaris.

Habitat

Habitat in Islandia insulis Feroë, Lapponia, Jemtia et Hercynia, radiis nunc stellatis, nunc fasciculatis, albus, aut flavus, duriusculus.

fibrosus. 4. Z. solidus matris perlarum instar nitens fibrosus: fibris convergentibus.

Cronst. miner. §. 110. Zeolites spatofus.

Waller. Syst. miner. 1. p. 311. n. 2. Zeolites particulis minoribus, granularis mollior.

Vogel miner. 189. Act. Stockh. 1756. p. 120. Zeolitus.

Habitat in Islandiae lavis, frequens chalcedonii comes, in Scotiae, Hassiae, Thuringiae, Galliae basaltis, rarior in Hercynia, ut plurimum albus, rarius rubellus, fuscescens, flavus, aut cinereus, fibris tenuioribus aut crassioribus, nunc fasciculatis, nunc stellatis et in globi magis minusve perfecti formam non raro aggregatis, diaphanus, rarius semipellucidus, duriusculus.

stilatitius. 5. Z. solidus subeylindricus rufescens.

Syst. nat. XII. 3. p. 185. n. 12. Stalactites (zeolithus) spatofus rufescens.

Habitat passim in rupium rimis, an distincta species?

clavatus. 6. Z. solidus diaphanus matris perlarum instar nitens fulcatus clavae forma.

Knoch Beytr. chem. Annal. 2. p. 17. f. 6-8.

Habitat gregarius in insulis Feroë, Islandia, Jemtia, Hercynia, heic argento rubro et spati speciebus variis insidens, lacteus, rarius flavicans.

tabularis. 7. Z. solidus semipellucidus duriusculus matris perlarum instar nitens, tabulis hexaedris.

Fichtel Karpath. p. 660?

Knoch Beytr. chem. Annal. 2. p. 16. f. 1. 3. 4. 5.

Habitat in Islandia, Hercynia, Transilvania, rarius lacteus aut ruber quam ex caeruleo albus, ut plurimum facibus brevioribus singulis in binos rhombos, terminatis.

cubicus. 8. Z. albus solidus subpellucidus duriusculus matris perlarum instar nitens, cubis exilibus aggregatis.

Habitat in insulis Feroë, Islandia, Lusatiae superioris (ad montem Lautche) basalta.

prismaticus. 9. Z. albus pellucidus nitens duriusculus: prismaticibus tetraëdris.

α) prismatibus rectangulis.

a) perfectis.

Cronst. miner. §. III. B. Crystalli zeolitis distinctae figura prismatica truncata.

b) utrinque in aciem terminatis. *Knoch Beytr. z. chem. Annal. 2. p. 133.*

c) pyramide tetraëdra terminatis. *Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 133.*

d) aequilateris.

c) compressis. *Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 133.*

a) cruciatim se perforantibus. *Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 133.*

f) aggregatis.

α) fasciculatim.

b) stellatim.

β) prismatibus obliquangulis.

Habitat in insulis Feroë, Islandia, b. c. (e a) in Hercynia,

a) in Jemtia, prismatibus interdum minutis.

capillaris. 10. Z. niveus nitens duriusculus: pyramidibus capillaribus.

Cronst. miner. §. III. C. Crystalli Zeolitis capillares.

α) pyramidibus segregatis.

β) pyramidibus fasciculatim congestis.

Habitat in insulis Feroë, Jemtia, basalte Isenacensi.

scintillans. 11. Z. durus nitens. *Bergm. chem. Annal. 1784. 2. p. 392. Grefsbke Bergbauk. 1. p. 398.*

a) formae communis.

b) superficiebus sphaericis inaequalis.

c) prismatibus perfectis hexaedris: faciebus convexis.

Habitat in Suecia rarior prope Edelfors, etiam in Westrogothiae et Scotiae basaltis prope Edinum, et Dumbarton, γ) prope Strontian rarius fibrosus aut radiatus, quam compactus, albus, canis, isabellinus, aut ruber, egregiam polituram admittens.

viridis. 12. Z. pomaceus durus semipellucidus texturae partim lamellosae partim radiatae.

Claproth Schr. berl. Naturf. 8. p. 217. Hassenfratz Journ. de phys. 1788. Febr. p. 81. Werner bergm. Journ. 1790. 1. p. 99. Prehnit.

Sage Journ. de phys. 1789. Jun. p. 447. Chrysolithe du cap de bonne esperance.

Hacquet Schr. berl. Naturf. 4. p. 25. t. 3. f. 17. Kristallfirter Prafer.

α) for.

α) formae communis.

β) forma prismatis tetraëdri compressi.

Habitat ad Caput bonae spei, et (prope Dunglefs) in Scotia, polituram egregie admittens, interdum in porraceum aut olivaceum colorem vergens, formae communis aut crystallorum ut plurimum exilium nitidarum, variis prismatum rectorum tetraëdrorum utrinque in aciem terminatorum, quam tabularum aut hexaëdrarum aut crebrius tetraëdrarum obliquangularum, ad margines terminales saepe truncatarum, frequentius in tabulis tetraëdras, fasciculos, sarciminum speciem aggregatarum, quam solitariorum, transversim fractus minus granulatus, in fragmenta granularia, variis in bacillos secedens.

columna 13. Z. prismaticus transverse striatus, longitudinaliter diffusus, texturam fibrosam transversim lamellosam.

v. Fichtel et Bindheim *Schr. berl. Naturf. 3. p. 447. &c. 452. &c.*

Habitat (prope Schebelsch) in Transilvaniae marmore micante sparsus, prismatibus nunc solitariis, nunc aggregatis, nunc tetraëdris nunc hexaëdris, ut plurimum albis, variis caeruleis, thalassinis aut stramineis, majorem longe, quam congenere ($\frac{1}{6}$) terrae calcariae, minorem aluminaris continentibus.

Cyanites. 14. Z. fragilissimus diaphanus nitens ponderosus durissimus transversim ad chalybem scintillans in feltucas longas diffiliens, texturam lamellosam radiatam. *Werner bergm. Journ. 1790. I. p. 164.*

Saussure fil. Journ. de phys. 1789. Mart. p. 213. et Sage Jul. p. 39. Sappare.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. p. 29. Cyanit.

v. Born *ind. foss. I. p. 33?* Basaltes caeruleus.

v. Born *Briefe üb. miner. Gegenst. 7. p. 39?* Ferber n. *Beitr.*

z. *Mineralg. I. p. 106?* et 3. *mineralog. Briefe. p. 46?*

Stütz Abb. der boehm. Privatges. 3. p. 332? Blauer Schoerl.

Herrmann chem. Annal. 1789. I. p. 224? Aquamarin arbigger Schoerl.

Habitat in montium Carpathicorum ramo, Wallachiam a Transylvania separante, ad montem S. Gotthardi Helvetiae, in provincia Lugdunensi (prope Symphorian) Galliae, in Hispania, Scotia, Tirolis (ad montem Greiner), in Austria (prope Meissau?) in bannatu Temesienfi? (prope Saska,) in montibus Nertschinsk Sibiriae? in Saxonia?

- xonia? (prope Geyer,) ad Rheni ripas prope Andernacum? in fragmenta crustosa, interdum in granularia aggregata, secedens, colore caelesti intermixto albidus vel cinereus, lamellis incurvis, frequentius radius utrisque semipellucidis constans, his tenuissimis, sparsis, parallelis aut fasciculatis, et majori duritie, et faciliori in igne fluxu a mica et talco satis distinctus.
- conglomeratus. 15. Z. granulis, in quae secedit, laevigatis vitrei nitoris concentricis crustosis.
v. Fichtel Karpath. p. 365. 648.
Habitat in collibus, monti Hungariae Pap-Lasso vicinis, magnas massas constituens, jaspidis venis exaratus; an hujus generis?
- combustus. 16. Z. porosus. v. Fichtel Karpath. p. 357. 647. 653.
Habitat in Hungariae monte Schator, an ex granitae liquaturnatus, albidus, aut nigricans.
- quartzosus. 17. Z. nigricans texturae aequabilis in fragmenta acuta diffiliens nitoris pinguis. v. Fichtel Karpath. p. 652.
Habitat in Hungaria, prope Talkobanga integrum montem constituens.
- varius. 18. Z. texturae vitreae nitoris pinguis nigricans: granulis albis immerfis. v. Fichtel Beyer. p. 657.
Habitat in Hungaria prope Glashütte; an hujus generis distincta species?
- argenteus. 19. Z. diaphanus rimosus coloris argentei. v. Fichtel Karpath. p. 659.
Habitat vagus in Hungaria prope Peklin.
- bohemicus. 20. Z. lamellosus igne non effervesceus sed in vitrum pellucidum confluens. Fichtel Karpath. p. 662.
Habitat in Bohemia prope Kunyetz inter Koeniggraez et Pardubiz, amygdalitae innidulans.

39. SCORLUS. Ex terra aluminari et filicea, calcaria et ut plurimum calce ferrea conflatus, quibus interdum aliquid magnesiae albae et nigrae accedit.

Durus, in fragmenta indeterminata diffiliens, intus nitens, parafiticus.

Cum aqua forti non effervescens, igne facile in vitrum abiens.

granati- I. Sc. albus duriusculus difficiliter igne fundendus facile fa-
nus. tificens.

Givani litolog. Vesuv. p. 38. Granati vianchi di Napoli.

T. Bergman de prod. vulcan. opusc. vol. 3. p. 206.

Habitat in Vesuvii potissimum lavis, marmoribus aliisque granatum facie externa aemulans, at ferri expertus, nunc vitri instar pellucidus, nunc opacus.

vitreus. 2. Sc. fragilis nitens texturae minutim conchaceae, facile cum spuma liquandus.

Klaproth Mag. für Helv. Naturk. I. p. 180. Violetter Schoerl.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 54. 261. Thumer Stein.

α) formae communis diaphanus aut subopacus in fragmenta crustosa sponte secedens.

β) crystallis nitidissimis pellucidis vel semipellucidis subprismaticis: faciebus rhomboidalibus ut plurimum longitudinaliter striatis.

Habitat in Saxonia prope Thum et Schneeberg, in Delphinatu prope Bourg d'Oisans, Armentieres et Balme d'Auris, in montibus Pyrenaeis prope Bareges, in Norwegia prope Kongsberg, ut plurimum caryophyllinus, colore nunc magis in rubrum, nunc magis in violaceum, nunc potius in nigrum vergente, rarius margaritaceus aut ex virescente cinereus, leviusculus.

tabularis. 3. Sc. canus semipellucidus tabulis tenuissimis tetraëdris in tabulas crassiores aggregatis. *Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 57.*

L 4

Habitat

Habitat una cum vitreo in Delphinatu prope Bourg d'Oisans, compactus, subnitidus, intus parum micans, texturæ ad planam accedentis, tabularum faciebus lateralibus cylindrico concavis, terminalibus ut plurimum subconvexis.

genuinus. 4. Sc. ponderosus opacus niger, tritura dilute cinerea.
Stangen- *Syst. nat. I. p. 181. n. 2.* Stannum crystallis columnaribus
schoerl. nigris.

Syst. nat. XII. 3. p. 95. n. 3. Borax (Bafaltes) lapidosus columnaris politus, pyramidibus triquetris.

Cronst. miner. §. 75. 4. Bafaltes crystallifatus.

Waller. miner. sp. 139. Corneus crystallifatus prismaticus, lateribus inordinatis.

Waller syst. miner. I. p. 319. n. 2. Bafaltes figura columnari lateribus inordinatis, crystallifatus.

Habitat in Zeylonæ, Madagatcariae, Hispaniae, Italiae, Sabaudiae, Vallis Tellinae, Rhaetiae, Helvetiae, Galliae, et montium potissimum Pyrenaeorum, Cornubiae, Groenlandiae, Norwegiae, Sueciae, Silesiae, Moraviae, Hungariae, Saxoniae, Hercyniae lavis, granitis, gneissis variis, aqua forti fere totus solvendus, ferro interdum adeo dives, ut magneti admotus ejus directionem mutet, nunc formae communis, in fragmenta granularia, frequentius, et tum etiam facilius in bacillos tenues, reolos parallele, fasciculatim aut stellatim secedens, nunc forma crystallorum, variis granatos mentientium, quam prismatum, quae longitudinaliter striata, rarissime acicularia, vulgo mediae, variis insignis magnitudinis, crebrius triedra, aut enneaedra, utrinque ut plurimum in pyramidem triedram terminata, quam hexaedra apparent.

electricus. 5. Sc. excalefactus corpuscula levia altero sine attrahens altero
Turmalin. executiens.

Syst. nat. XII. 3. p. 72. n. 4. Borax diaphanus subopacus purpureus maxime electricus.

Waller. syst. miner. I. p. 315. n. 6. Zeolites facie vitrea, calefactus cineres aliaque levia corpora attrahens et repellens, electricus.

Act. parif. 1717. p. 9. Flor. zeyl. 8. Act. berol. 1756. p. 105. Lapis electricus.

Vogel miner. 191. Act. Stockh. 1768. p. 7. Aschendreker, Trip, Tourmalin.

Habitat in Zeylonæ fluviis, Brasilia, Castilia, insulis Galliae vicinis, in Groenlandia montibus Ural et Nertschinsk Sibi-

Sibiriae, montibus Norwegiae, Sueciae, Helvetiae (Grim-
 sel et S. Gotthardi,) et Germaniae e. g. in monte Greiner,
 prope Francofurtum ad Moenum, prope Selb in Franco-
 nia, prope Ehrenfriedersdorf, Annaberg, Dorfehiemnitz
 et Freyberg in Saxonia, gneisso aliisque saxi speciebus in-
 nidulans, a quibus saepe avulsus, et aquarum vi deletis
 angulis ad fluviorum ripas granorum forma dimittitur,
 alias prismatibus tenuibus saepe longitudinaliter striatis
 pyramide tetraëdra terminatis tri-vel enneaedris, rarius
 tetraëdris, hexaëdris aut heptaëdris, rarius quoque for-
 mae communis in bacillos secedens, subponderosus, textu-
 rae conchaceae, ut plurimum pellucidus et valde nitens,
 hinc gemmae loco habitus, quamvis duritie plurimis ejus
 speciebus inferior, interdum diaphanus coloris creberrime
 obscuri, fusi aut viridis, rarius rubri, caerulei aut fla-
 vi, igne difficiliter liquandus, aequabiliter excalesfactus
 favillae pulverisculos altera parte attrahens, altera repellens,
 altera excalesfactus, altera refrigeratus utraque attrahens,
 P. Hermanno, quum in Zeylona commoraretur, jam co-
 gnitus, ponderis specifici = 3086 ad 3155 ; 1000.

ORDO V.
TERRAE SILICEAE.

Ex terra silicea praesertim conflatae, durae.

40. GEMMA. Ex terra silicea et aluminaris saepe paulo majori portione conflata, quibus ut plurimum aliquid terrae calcariae et calcis ferreae accedit. Macer, intus valde nitens, rarissime opacus vel subopacus, nunquam duriusculus aut mollis, in fragmenta indeterminata diffiliens, parasitica, in tenebris lucens, frictione excalescens corpuscula leviora trahens.

Alcali igne liquato non solvenda.

Rubinus. I. G. durissima ponderosa rubra texturae lamellosae, directione mutata conchaceae, coloris in igne et tritura tenacissima, priori non liquanda.

Syst. nat. I. p. 165. n. 6. XII. 3. p. 102. n. 6. β. *Mus. Tesei.* 38. n. 3. Alumen (Gemma pretiosa Rubinus) lapidulum pellucidissimum solidissimum rubrum.

Cronst. miner. §. 43. β. Adamas ruber.

Waller. miner. 111. *Syst. miner.* I. p. 235. n. 2. Gemma pellucidissima duritie secunda, colore rubro in igne permanente.

Just. miner. 377. *Vogel miner.* 143. *Baum. miner.* I. p. 229. Rubinus.

Habitat in Brasilia et Oriente, potissimum regnis Pegu et Zeylon, duritie spatium fere triplo superans, calcariae terrae et calcis ferreae aliquid quoque continens, post adamantem inter gemmas pretiosissima, colore nunc pallidiori, nunc magis saturato cerasino aut in violaceum vergente, variis dilute roseo aut ex rubro et albo misto, striisque flavis vario, aut partim rubro partim caeruleo rarissime in virescentem vergente, aut variabili, forma prismatis tetraedri, aut tabulae triedrae: faciebus terminali-

malibus in aciem exeuntibus, aut pyramidis triedrae simplicis, crebrius tetraëdrae duplicis, ad margines interdum truncatae, saepe quoque angulis aquae vi detritis forma granorum rotundatorum, saepe pellucidus, rarius semipellucidus aut opacus.

- Sapphirus. 2. G. durissima subponderosa caerulea tritura alba texturae subincurvo-lamellosae, igne non fundenda, at colorem omnem exuens.
- Syst. nat. XII. 3. p. 103. n. 6. γ. Alumen lapidosum pellucidissimum solidissimum caeruleum.
- Cronst. mineral. §. 44. Just. miner. 378. Baum. miner. I. p. 230.
- Vogel miner. 146. Saphyrus.
- Waller. miner. 112. Gemma pellucidissima, duritie tertia, colore cyaneo igne fugaci.
- Waller. syst. miner. I. p. 237. n. 3. Gemma pellucidissima, duritie tertia, colore caeruleo in igne forti fugaci.
- Habitat post rubinum pretiosissima et durissima in Brasilia, in India, potissimum regnis Pegu et Zeylon, ad perlicos fines regni Russici, in Bohemia (inter Bilin et Merowiz,) et in Galliae provincia Velay (prope Puy,) ut plurimum libera et angulis detritis rotundata in fluviis eorumque ripis, arena, humo, rarius aliis fossilibus adnata, et tum forma crystallorum transverse striatorum, nunc prismatum hexaëdrorum rectorum, aut tetraëdrorum obliquangulorum inaequilaterorum, crebrius pyramidum hexaëdrarum simplicium vel duplicium, nunc pellucida et aequabiliter tincta nunc semipellucida, nunc diaphana, nunc nubeculis albis turbida, in igne una cum colore evanidis (quo casu saepe pro adamante venit, duritie tamen longe inferior, per usionem adhuc magis imminuta,) colore nunc aequabili, nunc in crystallis praesertim, apicem versus magis diluto, nunc saturatori magis et puriori berolinensi, indico violaceo aut lazureo, nunc diluitori in viridem, flavescens, cinereum, album vergente, nunc pro vario ad lumen situ variabili, semper aliquid terrae calcariae et paucillum calcis ferreae continens; dum ignis vim experitur, lumen egregium spargens.
- Topazius. 3. G. subdurissima ponderosa flava textura lamellosa transversim fractae conchacea, igne non fundenda, at fortiore colorem omnem exuens.

Syst.

Syst. nat. XII. 3. p. 94. 2. α. Borax (Gemma nobilis Topazius) lapidosus primaticus pellucidus: pyramidibus truncatis, flava.

Mus. Testin. 32. n. 14. Nitrum quartzosum coloratum.
Cronst. miner. §. 45. *Just. miner.* 381. *Vogel miner.* 141.
Baum. miner. 1. p. 232. Topazius.

Waller. syst. mineral. I. p. 239. n. 4. Gemma pellucidissima, duritie quarta, colore aureo in igne fugaci.

Habitat varius libera, et angulis detritis rotundata, quam aliis mineralibus adhuc inhaerens et adhaerens ac nativæ formæ adhuc parti-eps, in sibiriae montibus Uralensibus et Nertschinskenlibus, etiam ad persicos fines imperii Rusfici, in India et vicinis insulis, præsertim Zeylona, in Brasilia, Silesia (prope Strigonium,) Bohemia (inter Bilin et Merowiz,) et potissimum Saxonia (prope Zionwalde, Altenberg, Ehrenfriedersdorf et Auersbach,) formæ interdum communis, tum in fragmenta granularia secdens, crebro prismatica, prismatibus longitudinaliter striatis nunc solitariis, nunc geminis aut ternis cruciatim dispositis, nunc aggregatis, varius tetraëdris rectangulis vel obliquangulis, quam octaëdris inaequilateris, pyramide irregulari raro octaëdra, (brasil. tetraëdra) aut (sibirica) in aciem terminatis nunc pellucidis, nunc semipellucidis, nunc diaphanis, interdum sçz insignibus, flavedine modo dilutiore, modo saturatiore, ut plurimum vini colorem mentiente, at etiam in album cinereum, viriscentem, et viridem colorem ipsum vergente, leniori ignis vi in ruborem aliquando abeuntem, ut rubinum simulct, ponderis specificæ = 3531 ad 3564 : 1000.

Hyacinthus.

4. G. dura lamellosa pellucida rubedinis sibi propriae prismatibus tetraëdris utrinque pyramide tetraëdra terminatis, igne non fundenda colorem amittens.

Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. α. Nitrum lapidosum quartzosum octodecaëdram purpureo-fulvum.

Waller. syst. miner. I. p. 240. n. 4. i. Topazius flave rubens.
Just. miner. 385. *Vogel miner.* 145. *Baum. miner.* I. p. 235. Hyacinthus verus.

T. Bergm. de terr. gemm. §. 7. de tub. ferrum. §. 17. opusc. 2. p. 103. 104. 476. 478. 480. Hyacinthus.

Reuss Orogr. des boehm. Mittele. p. 148.

Habitat in Oriente et Bohemia, ejusdem cum topazio duritiei, at minorem terræ siliceæ, majorem ($\frac{2}{3}$) aluminaris, calcariæ ($\frac{1}{3}$), et ($\frac{13}{100}$) calcis ferreæ continent, ponderis specificæ = 3687 ad 3760 : 1000.

5. G.

alaba
ca

Rubi
lus

Spin

Aqu
rin

Sec

- alabandi- 5. G. dura pellucida, colore rubro in igne fugaci, igne non
ca. fundenda.
Ferber n. Beytr. z. Mineralg. I. p. 587.
Habitat in Varisciae fluvio Goetfch prope Lengefeld, forma granorum rotundatorum, magnitudine seminis pisi aut fabae, usione dealbata hinc inde pro adamante venalis.
- Rubicel- 6. G. dura, coloris ex rubello in luteum vergentis in igne fu-
lus. gacis, igne non fundenda.
Waller. syst. miner. I. p. 236. n. 2. d. Rubinus colore ru- beo subflavo.
Habitat in India, topazio mollior, coloris impurimius grati.
- Spinellus. 7. G. dura coloris rubri, tritura rubella igne non fundenda.
Waller. syst. miner. I. p. 236. n. 2. c. Rubinus colore ru- beo subalbo.
Klapr. Schr. berl. Naturf. 9. p. 340.
Habitat in India, coloris saepe amoeni non raro punicei, zum magui aestimata, pondere specifico rubino inferior, topazio mollior, ultra $\frac{2}{3}$ terrae aluminaris, paucillimum calcis ferreae, et paucissimam terram calcariam continens.
- Aqua ma- 8. G. dura pellucida lamellosa dilute thalassina igne non fun-
rina. denda, in fragmenta trapezoidea dissiliens.
Syst. nat XII. 3. p. 95. n. 2. γ. Borax lapidosus prismati- cus pellucidus: pyramidibus truncatis caeruleo-virens.
Cronst. miner. 9. 47. γ. I. Aqua marina.
Vogel miner. 146. Beryllus Aqua marina.
Waller. syst. miner. I. p. 242. n. 5. c. Smaragdus caeruleo viridescente colore.
Habitat in Brasilia, India, montibus Sibiriae Nertschinskensibus, in Saxonia (prope Schneeberg et Eibenstock) et in? Bohemia (prope Gresniz) topazio proxime affinis, nunc formae communis, in fragmenta crustosa secedens, nunc crystallorum, topazii crystallis similitum, ponderis specificii = 3521 ad 3548 : 1000.
- Scorlites. 9. G. subdura subponderosa diaphana coloris ex virescente aut
flavescente albi in igne constantis, in igne non fundenda.
Wern. Ueberf. v. Cronst. Miner. p. 169. Weisser Stangen- schoerl.
T. Bergm. chem. Annal. 1784. 2. p. 391. Weisser Schoerl.
Klaproth chem. Annal. 1788. I. p. 290. Schoerlit.

Gutan.

Gutanner chem. Ann. 1786. I. p. 525? Weisser Schoerl aus Brasilien.

Ferber 3 miner. Brief. p. 46? Weisser prismatischer Schoerl. *Habitat in Brasilia? prope Bonnam in monte Godesberg? in Saxonia prope Altenberg una cum mica et quartzo, ex mera, si paucissimam aquam excipias, terra silicea et aluminari, et aequali fere utriusque parte constans, congeneribus mollior, texturæ ex compactu inaequali lamellosæ, nunc formæ communis, in bacillos, tenues, rektos, parallelos secedens, nunc forma prismatis perfecti hexaëdri.*

Beryllus. 10. G. dura coloris ex caeruleo viridis in igne constantis, igne non fundenda, texturæ conchaceæ, si transversim frangatur, lamellosæ, forma prismatum hexaëdrorum longitudinaliter ut plurimum striatorum.

Cronst. miner. §. 42. 2. Beryllus.

Hoffmann bergm. Journ. et Bindheim Schr. berl. Naturf. 10. p. 35. &c. 1788. I. p. 253. Beryll.

Gerhard Grundr. p. 286. Aquamarinschoerl.

Habitat in montium Saxoniae Falkenberg (prope Johanngeorgenstadt) et Sibiriae Tigeretskensium, Nertschinskensium, Uralensium, Dauricorum, quartzo, granita, wolframio &c. crystallis variæ magnitudinis, nunc diaphanis, nunc pellucidis, rarius solitariis aut geminis, quam aggregatis, interdum fasciculatis, colore nunc ad viridem, nunc ad caeruleum propius accedente rarius in flavum vergente, aut variabili, igne turbidus, pauciorum terrarum aluminarem ($\frac{6}{27}$) et calcariam ($\frac{2}{27}$) ferrique paucillum ($\frac{5}{300}$) continens; ponderis specifi = 2250 ad 2782: 1000.

Chrysoberyllus. 11. G. dura pellucida viridis intus nitidissima, texturæ conchaceæ.

Waller. Syst. mineral. I. p. 244. n. 6. c. Chrysolithus colores reflectens diversos.

Habitat nunc detritis angulis rotundata, nunc laevissima, hexaëdro-vel heptaëdro-prismatica, coloris inter tinctum asparagi et olivaceum intermedii, interdum pro situ ad lucem variabilis, in Brasilia, Zeylona, et? Nertschinskensibus Sibiriae montibus, ponderis specifi = 3698 ad 3719: 1000.

Chrysolithus. 12. G. subdura pellucida leviusecula coloris viridis in igne fugacis, fortiori fundenda, et dum in fluidum statum transit, lucem spargens, texturæ conchaceæ.

Syst.

Smar-
dus.

Sora

Syst. nat. XII. 3. p. 94. n. 2. β. Borax lapidosus prismaticus pellucidus: pyramidibus truncatis, virens.

Cronst. mineral. §. 46. s. *Waller. miner.* 115. Topazius Chrysolithus.

Waller. syst. miner. I. p. 243. n. 6. Gemma pellucidissima, duritie sexta, colore viridi subflavo in igne fugaci.

Just. miner. 384. *Vog. miner.* 147. *Baum. miner.* I. p. 234. Chrysolithus.

Habitat in Brasilia, Zeylona, Sibiriae montibus Nertschinskenfibus et Uralenfibus, Transilvaniae Szeliczensibus, comitatu Glaz, et (prope Schüttenhofen) in Bohemia, nunc detritis angulis rotundata, nunc crystallorum forma (et striarum decursu) topazium fere aemulans nunc forma prismatum enneacdrorum altero sine pyramide tetraëdra truncata terminatorum, ignis vi pelluciditate orbata ponderis specifici = 3340 vel 3410 : 1000.

Smaragdus. 13. G. dura pellucida leuiuscula coloris graminei in igne in caeruleum abeuntis, refrigeratae redeuntis, fortiori liquanda, texturae conchaceae.

Syst. nat. XII. 3. p. 95. n. 2. δ. Borax lapidosus prismaticus pellucidus: pyramidibus truncatis, viridis.

Cronst. mineral. §. 48. *Just. miner.* 379. *Vogel miner.* 145. *Baum. miner.* I. p. 233. *Waller. miner.* 114. Smaragdus gemma.

Waller. syst. miner. I. p. 241. n. 5. Gemma pellucidissima, duritie quinta, colore viridi in igne permanente.

Habitat in montibus inter Aegyptum et Aethiopian intermedium, in regno Peruano, in districtu Russici imperii Oreuburgensi, ad Persiae fines, in Kirgitarum terra, in Norwegia? (prope Ordal) Bohemia? et Burgundia? paucam terram siliceam, pauciore calcariam, et parciorem adhuc ferri calcem continens, varius pomacea, vel auri miculis quasi confusa, varius formae communis, quam crystallorum laevium ut plurimum hexaëdro-prismaticarum, marginibus interdum truncatis nunc solitariorum, nunc aggregatarum, saepius ad margines aut laterales aut terminales, aut omnes, aut ad angulos truncatarum, aut marginibus terminalibus in aciem exeuntibus conspicuarum, post sapphirum pretiosissima.

Soranus. 14. G. dura pellucida subponderosa recta lamellosa coloris hyacinthini igne modico persistentis, fortiori paulo facile in scoriā opacā spumidā convertenda.

Cronst.

Cronst. miner. §. 69. A. 2. o. Hyacinthus gemma.

Waller. syst. miner. I. p. 253. n. 4. a. b. Gemma granatica, colore igneo, et Gemma granatica, colore flavescente.

Habitat in Helvetia, Norwegia, Groenlandia, Sibiriae montibus Nertschinskensibus et Uralensibus, Zeylona, Brasilia, nunc forma granorum rotundatorum in arena aut terra haerens, nunc forma prismatum hexaedrorum utrinque pyramide triedra terminatorum alitis lapidibus innidulans, spato duplo durior, ab infusis acidis mineralibus fortioribus colorem exuens.

Granatus. 15. G. dura ponderosa rubra texturæ inaequalis, igne seniori colorem fervans, paulo fortiori in scoriam opacam fuscam spumidam abiens.

Syst. nat. I. p. 181. n. 3. Stannum crystallis tessellatis rubicundis.

Syst. nat. XII. 3. p. 72. n. 5. Borax tessellatus solidus politus scintillans.

Vogel. miner. 144. *Baum. min.* I. p. 238. Granatus.

Cronst. miner. §. 69. A. et ? 70. Granatus martialis et ? Granatus crocis martis et jovis mixtus.

Waller. miner. 117. Gemma plus minus pellucida, duritie octava, colore obscure rubro in igne permanente.

Woltersd. miner. 32. Stannum polyedrum regulare subrubrum.

Gronov. suppl. 10. n. 42. 43. Stannum polyedrum regulare purpurascens.

α) pellucida.

Waller. syst. miner. I. p. 253. n. 4. Granatus crystallifatus pellucidus rubens nitens, in igne colorem retinens, lapide liquefcente.

β) opaca.

Waller. syst. miner. I. p. 252. n. 3. Granatus crystallifatus opacus, in igne colorem retinens fusibilis.

a) *Syst. nat.* XII. 3. p. 73. n. 6. Borax (Margodes) tessellatus argillaceus opacus.

γ) in fragmenta granularia secedens.

Waller. syst. miner. I. p. 250. n. 1. Granatus figura indeterminata, particulis granulatis.

Waller. miner. 103. Quartzum granaticum.

Cronst. miner. §. 69. A. 1. Granatus particulis granulatis, figura indeterminata.

δ) in fragmenta crustosa secedens.

Waller.

Waller. *syft. miner.* I. p. 251. n. 2. Granatus figura indeterminata, lamellosus.

- s) formae communis.
 3) forma granorum, detritis angulis rotundatorum liberorum in fluviis, humo, arena obviatorum.
 q) forma crystallorum, aliis ut plurimum inanidulantium, laevium.
 a) pyramidis.
 a) tetraëdrae duplicis.
 *) apicibus truncatis. Fig. 36.
 b) pyramidis octaëdrae duplicis.
 *) utroque apice pyramide altera tetraëdra depressa auctae. *Amoen. acad.* I. p. 482.
 *b) marginibus inter pyramides primitivas et accessorias truncatis, 32edra.
 c) pyramidis triedrae, marginibus lateralibus et baseos truncatis. Fig. 37.
 d) pyramidis hexaëdrae, marginibus baseos truncatis, Fig. 2.
 S) prismatis hexaëdri.
 a) perfecti. *Fichtel von Karpath.* p. 232.
 b) utrinque pyramide triedra terminati. Fig. 26.
 a) faciebus laevibus.
 b) faciebus diagonaliter striatis.
 c) marginibus prismatis truncatis. Fig. 32.
 d) marginibus omnibus truncatis. Fig. 28.
 *) dodecaëdri. Fig. 11.
Amoen. acad. I. p. 482. t. 16. f. 25.

Habitat innumera etiam coloris in nigrum, fuscum, purpureum, sanguineum, flavum vergentis varietate in Madagascar, Aethiopia, India vicinisque insulis, Syria, Armenia, Sibiria, Islandia, Groenlandia, Lapponia, et plurimis aliis Europae, potissimum quoque Germaniae regionibus, inter quas Bohemia eminent, ea in Transilvania luxus materies multiplex, ponderis specifici = 3491 ad 4230 : 1000 majorem, quam congenere, terrae siliceae copiam continens; an huc spectet scorlus ruber?

41. OLIVINUS. Ex plurima terra filicea, pauciori
aluminari et ferri calce constans.
In basalte nidulans, intus nitens,
formae ut plurimum communis,
durus, in aëre fatiscens.
In igne difficulter liquandus.

Weneri. 1. O. tinctus diaphanus, texturæ conchaceae in fragmenta indeterminata dissiliens.

Werner bergm. Journ. 1790. 7. p. 55. Olivin.

Voigt Reis. durch Weim. u. Eisen. 2. p. 108. Grüner Schoerl.
Foj. Mayer Abb. der boehm. Gesellsch. 3. 1787. p. 266.

Hoffm. bergm. Journ. 1788. 1. p. 242. Chrysolithus.

Habitat in Galliae, Hungariae, Bohemiae, Lulatae, Saxoniae, Thuringiae, Fuldae, Hassiae, Goettingae, Rheno vicinis basaltis, nunc granorum forma, nunc majoribus frustis innidulans, formae communis, viridis, ut plurimum olivaceus, interdum in fuscum colorem vergens, ponderis specifi = 3225 : 1000. aliquando hyacinthinus in pulverem ochraceum fatiscens.

vitreus. 2. O. pellucidus vix tinctus texturæ vitreae in fragmenta indeterminata dissiliens, superficiebus sphaerice convexis.

Voigt Besch. des Hochst. Fuld. Sc. p. 171. Weiße gläsig Lava.

Habel in Klipst. miner. Briefen. II. 3. p. 270. Gerhard *chem. Annal.* 1785. 1. p. 57. Müllerisches Glas.

Habitat in Alvernia, Germania (prope Francofurtum ad Moenum, inter Hanoviam et Budingam,) in Silesia (heic serpentino insidens,) interdum botryoides, aut stillatitius, vitrum simulans in igne lactescens.

spatosus. 3. O. diaphanus albus texturæ lamellofae in fragmenta rhomboidalia dissiliens.

Nose orograph. Brief. I. p. 224. Feldspat.

Habitat in basalte Goettingensi, et Rhenano ad montem Mendenberg Feldspato affinis, at durior, et longe difficiliter fundendus.

fibrosus. 4. O. diaphanus albus fibrosus durus nitens.

v. H. miner. Beob. Basalt. a. Rhein p. 111.

Habitat ad Rheni ripas prope Unkal, basaltae innidulans, fragilis.

42. FELD-

42. FELDSPATUM. Ex terra silicea plurima, pauciori aluminari, paucissima ferri calce et fluoris acido constans.

Durum, leuiusculum, nitens, lamellosum, in fragmenta faciebus tetragonis conspicua diffiliens, in argillam fatiscens, parasiticum.

Cum aqua forti non effervescent, igne facile sine ebullitione in vitrum pellucidum abiens.

cubicum. 1. F. ex rufescente fuscum, nitoris vitrei, texturae subfestucariae, in fragmenta cubica non specularia diffiliens, in crustosa secedens. *Karst. bergm. Journ. 1788. 2. p. 809 &c.* Habitat varius in Saxonia, formae communis, diaphanum, aut subopacum, congeneribus difficiliter in igne fluens.

vulgare. 2. F. nitoris vitrei texturae lamellosae in fragmenta rhomboidalia diffiliens: faciebus quatuor speculi instar nitentibus. *Syst. nat. 1. p. 153. n. 6.* Spatum fixum scintillans. *Cronst. miner. §. 66. H.* Spatum scintillans. *Waller. miner. 61.* Spatum durum lateribus nitidis ad chalybem scintillans.

α) opacum.

Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 12. Spatum (campestre) fixum opacum rufescens scintillans.

Cartheuf. miner. 13. Spatum informe durum subdiaphanum.

Waller. syst. miner. 1. p. 205. n. 1. Spatum scintillans, opacum, durum, planis regularibus.

β) diaphanum.

Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 13. Spatum (siliceum) fixum diaphanum album scintillans.

Waller. syst. miner. 1. p. 206. n. 2. Spathum scintillans diaphanum, planis minus regularibus.

γ) formae communis.

M 2

δ) forma

d) forma crystallorum.

Waller. syst. miner. 1. p. 207. n. 3. Spatum scintillans crystallifatum.

Cronst. miner. §. 66. 2. Spatum scintillans drusicum.

a) prismatum.

a) acicularium. *Pini sur des nouv. cristall. de feldspat. Milan. 1779. 8.*

b) parallelepipedorum. *Nose orogr. Br. 1. p. 130.*

c) crassiorum lateribus magis aequalibus.

1 rectangulorum.

† tetraëdrorum. *Voigt bergm. Abhandl. 1. p. 200.*

†† hexaëdrorum. *Pini sur des nouv. crist. de feldspat.*

††† octaëdrorum. *Pini sur des nouv. crist. de feldspat.*

1] obliquangulorum.

† tetraëdrorum. *Cronst. miner. §. 66. 2. α.*

†† hexaëdrorum. *Karst. Lesk. Mineralg. 1. p. 175.*

Habitat ubique terrarum in montibus primævis, granitæ porphyrii et gneussi genuini partem constituens, in argillam porcellanam fatiscens, ut plurimum carneum aut laeteum, interdum ex rufescente flavescente, caeruleescente album, rarius olivaceum, thalassinum, aut caelestis coloris, nonnunquam superficie modo lutescente, saepe in fragmenta granulata secedens, lamellis rarius incurvis.

variabile. 3. F. nitoris vivacis coloris pro situ ad lucem variabilis texture lamellosæ, in fragmenta rhomboidalia dissiliens: facibus quatuor speculi instar nitentibus.

Schreber Naturf. 24. p. 196. d. Annone Besch. berl. Naturf. 3. p. 178.

Leske Naturf. 12. p. 145. Labradorstein.

Habitat similiter, uti videtur, tanquam pars granitæ, in insula S. Pauli, Americae maxime septentrionali finitima, rarius in aliis regionibus, in insula Russici imperii Tunis-Ostrov, in montibus Uralensibus, in Ingria prope Petropolin, in Italia, et praesertim Sabaudia, in Bohemia ad Ifuram, in Lusatia prope Loebau, in Saxoniam prope Geyer, in circulo Salico prope Halam, frustis ut plurimum rotundatis, scortum, micam, pyriten invidulantem saepe continentibus, ex atro cinereum, diaphanum, vel semipellucidum, eximio nitore per polituram mirifice exaltando et magis adhuc egregio colorum caeruleorum, viridum, flavorum, rubrorum lusu spectabile, saepe in fragmenta granulata, rarius in crustosa secedens.

- lunare. 4. F. pellucidum album nitoris eximii, texturæ recte lamel-
losæ in fragmenta rhomboidalia diffiliens.
Θεοφρασ. περι Νιθ. ἰχλοσιδης.
Plinius histor. mund. libr. 37. c. 9. 10. Asteria, Astrios,
Androdamas.
Brückmann Beytr. z. Abb. v. Edelst. p. 129. Mondstein,
Wasseropal.
Dutens des pierr. précieux. p. 111. Pierre de la lune.
Morell. Magaz. für Helvet. Naturk. 2. p. 84. Adularia.
Scopol. delic. insubr. 3. p. 75. Pedionites.
Habitat in insula Zeylon, in monte Delphinatus aedibus S.
Christophori vicino, in monte nigro Occitaniae, in Sa-
xonia prope Altranstedt, in Bohemia ad Hsuram, in Valle
tellina prope Caltion, praecipue in monte S. Gotthardi,
et potissimum ad montem Stella, nunc formae communis,
nunc detritis angulis rotundatum, nunc tabulas tetrae-
dras, nunc prismata, frequentius obliquangula, tetrae-
dra, aut hexaedra repraesentans, texturæ interdum ad
fibrosam accedentis, pro situ ad lucem vario matris perla-
rum splendorem, aut colorem dilute carneum monstrans,
gemma adscriptum.
- Oculus 5. F. diaphanum, texturæ ad conchaceam accedentis, fibras
parallelas intus monstrans, in fragmenta minus regularia
diffiliens.
Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 6. γ. Cronst. miner. §. 55. c. Silex
(Opalus) Pseudoopalus (Oculus eati) reflexione varians.
Juss. miner. p. 383. Lapis elementaris.
Waller. syst. miner. I. p. 282. n. 20. Achates plus minus
opaca, colores vel lucem diversimode reflectens.
Habitat in Sibiria, Zeylona, gemmis vulgo adscriptum, du-
bii etiamnum generis, partium constituentium mixtione,
vix enim ultra ($\frac{1}{2}$) terrae siliceae continere, testis est
Gerhardus, lacteo, argenteo, ochroleuco, aureo, melleo,
cupreo, rufescente, caerulefcente, thalassino, olivaceo,
virescente, ex virescente vel flavescente cinereo, ex lutes-
cente vel rufescente fusco, fuscescente, chalybeo, nigri-
cante aut nigro, pro vario ad lucem situ vario, et in de-
terminato situ arcum luminosum monstrans, saepe semi-
pellucidum, haecenus non nisi frustorum rotundatorum
forma repertum.

43. PYROMACHUS. Ex terra silicea, aluminari ($\frac{1}{4}$)
et calcaria ($\frac{1}{16}$) constans.

Durus, diaphanus leuiuscu-
lus, texturæ conchaceæ,
in fragmenta indeterminata
valde acutangula diffiliens,
rarius in fragmenta concen-
trice crustosa secedens, ni-
tore vix ullo conspicuus, in
montibus stratiis potissi-
mum obuius, rarius strata
ipfa constituens.

Solus igne non liquandus.

cinereus. 1. P. canescens ad subopacum accedens, texturæ ad feltucæ-
riam accedentis.

Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 3. Silex (marmoreus) vagus, cor-
tice marmore duro, fragmentis subdiaphanis canescentibus.

It. wgoth 73. Silex cinereus.

*Habitat vagus, cortice duro marmoreo albo obductus in Lu-
latia, Lituania, in monte Mölßeberg Westrogothiæ ad
petrosilicem accedens; an distincta huius generis species?*

friatus. 2. P. albus, texturæ ad fibrosum accedentis. *Waller. Syst.
miner.* 1. p. 266. n. 7.

Habitat in Angliæ montibus cretaceis.

cretaceus. 3. P. tinctus diaphanus, texturæ perfecte conchaceæ.

Syst. nat. 1. p. 150. Silex cretaceus vagus.

Syst. nat. XII. 3 p. 67. n. 1. Silex vagus, cortice cretaceo,
fragmentis opacis laevibus.

Cronst. mineral. §. 61. Silex communis Pyromachus.

Waller. miner. 77. Silex corneus intrinsece æqualis du-
rissimus.

Waller. Syst. miner. 1. p. 262. n. 4. Silex opacus, fractura
nitens, cretaceus durus.

Woltersd. miner. 14. Corneus lapis opacis rudis, colore
ingrato.

Vogel miner. p. 130. Corneus scelopetarius.

Baum.

Baum. miner. I. p. 254. Pyromachus f. Silex igniarius.

Hacquet it. carp. sept. I. p. 54. 199.

Habitat in Galliae, Angliae, Daniae, Scaniae campis maritimis vagus, alias formae communi, frustorum angulorum, perforatorum, granorum, tuborum, globorum, intus nonnunquam cavorum, rarius per strata, montibus, praesertim calcariis inclusus, hinc toties cortice calcario vestitus, ut plurimum funi colore conspicuus, interdum ex flavescente cinereus, ochraceus, fuscus, etiam maculatus aut striatus, superficie nunc inaequali, nunc scabra, nunc laevi, igni excitando, sclopetis, domibus struendis, plateis sternendis, vitro parando, laevigandis variis &c. inserviens.

femipellu- 4. P. laevis ad femipellucidum accedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 67. n. 2. Silex (Pyromachus) vagus, cortice glabro, fragmentis diaphanis glaberrimis.

Waller. syst. miner. I. p. 265. n. 6. Silex femipellucidus intrinsece aequabilis, mollior.

Habitat cum cretaceo, rarior tamen, in Gallia, Wirtembergia, Franconia, Islandia, candidus, melius, rubescens, caeruleus, aut variegatus, ejusdem cum cretaceo usus.

crystallinus. 5. P. pyramide triedra depressa.

α) duplici. *Werner apud Cronst. miner.* p. 137. *Hoffm. bergm. Journ.* 1788. I. p. 282.

β) simplici. *Karst. Lesk. Mineralkabin.* I. p. 113.

Habitat in Saxonia, α) prope Johannegeorgenstadt, β) prope Schneeberg.

44. PETROSILEX. Ex plurima terra filicea, pauciori ($\frac{11}{10}$) aluminari, paucissima ($\frac{3}{10}$) calcaria constans.

Subdurus leuiusculus, in montibus primaevus aequae ac stratiis obvius, nitoris expertus, in fragmenta indeterminata diffiliens, textura festucas referens.

Ignis vi liquidandus.

opacus. 1. P. subopacus formae communis.
Cronst. miner. §. 92. Petrofalex, lapis corneus.

α) textura festucas minores referens.

Waller. syst. miner. 1. p. 268. n. 9. Petrofalex opacus, aequabilis et laevis mollior.

β) coloribus per strata alternantibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 71. n. 16. Silex (polyzonias) rupestris: stratis diversicoloribus.

γ) textura festucas majores referens.

Waller. syst. miner. 1. p. 267. n. 8. Petrofalex opacus squamosus, facie fere granulati, mollior.

δ) colore virescente.

Syst. nat. XII. 3. p. 70. n. 12. Silex (virescens) rupestris nudus opacus virescens.

Habitat frequens in Suecia, Germania, trochitis interdum (c. g. prupe Goettingam) et crebro aliis fossilibus innidulantibus refertus, hinc inde vagus, creberrime insigni tintus varietate cinereus, rarius ochroleucus, fuscus, virescens, aut variegatus, aliquam nonnunquam polituram admittens.

diaphanus. 2. P. subdiaphanus formae communis.

Syst. nat. 1. p. 150. *Schreb. lithogr.* 14. Silex marmoreus rupestris.

Syst. nat. XII. 3. p. 70. n. 11. Silex (Petrofalex) rupestris, cortice lacteo, subdiaphanus.

Muss. Tess. 8. n. 5. Silex Pseudoachates.

Waller. miner. 150. *syst. miner.* 1. p. 271. n. 12. Petrofalex semipellucidus compactus mollior.

Woltersd. miner. 87. Petrofalex semipellucidus.

Baum.

Baum. miner. 1. p. 255. Petrofalex jaspideus.

*Habitat cum opaco, cinereus albus, ochroleucus, roseus car-
neus, ex fusco ruber, ex luteo vel rubro fuscus, viridis,
variegatus, nitidam saepe polituram admittens.*

crystalli- 3. P. crystallis scabris, intus crebro cavis. *Beyer chem. An-
nal.* 1786. I. p. 63. et *Beytr. z. chem. Annal.* 2. p. 190.

α) prismaticis.

a) hexaëdris.

a) perfectis.

b) utrinque superficiebus convexis } terminatis.

c) — pyramide triedra }

β) cubicis.

γ) tabularibus.

a) hexaëdris.

δ) pyramidalibus.

a) duplicibus.

a) tetraëdris.

b) triedris.

†) depressis.

b) simplicibus.

a) triedris minimis acuminatis.

*Habitat in Saxoniam prope Schneeberg, non primitivus, sed
modulo, ut videtur, a spato mutato, tenui terreo cor-
tice interdum obductus.*

45. JASPIS. Ex terra silicea, pauciori aluminari et
ferri calce constans.

Subdurus, opacus, in fragmenta in-
determinata diffiliens, texturae con-
chaceae, leviusculus, nunc vagus,
nunc montium, prioris quoque aeta-
tis, partem praecipuam constituens,
formae communis.

Igni colorem mutans.

aegyptia. x. J. coloris obscurioris striis stratisve concentricis diversicolo-
ribus picturisque nigris arbuscularum varia.

Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 4. Silix (Haemachates) vagus,
cortice ochraceo, opacus, concentrico variegatus.

M 5

Mus.

Mus. Tessin. 4. Silix vagus rotundatus concentrico-coticolus.

Cronst. miner. §. 60. 6. α. Caillon d'Egypte.

Vogel miner. 138. Pierre d'Egypte.

Habitat in Aegypto (prope Suez,) et? Lotharingia (prope Freisee,) monte Bogolhegi Hungariae, forma globi imperfecti aut placentae scabrae obvia, intus micans, congeribus durior, coloribus ex luteo fusco, hepatico, isabelino, et ex flavescente cinereo, per strias alternantibus varia, egregiam polituram admittens, hinc scatulis pro pulvere nasali, aliisque ejusmodi vasis et ornamentis adhibita.

fasciata. 2. J. colore per strata alternante intus nitens expers texturæ imperfectius conchaceae.

Waller. Syst. miner. I. p. 301. n. 2. 1. Jaspis variegata fasciata.

Habitat, integra ut plurimum strata constituens, in Hercynia, Saxonia (prope Wolfitz et Gnantitein inter Chemnitziam et Lipliam,) in Sibiria (prope Orsk &c.,) coloribus ochroleuco et subcaryophyllino, vario cinereo et caeruleo, cinereo et rubro, viridi et fusco, viridi et albo, viridi et rubro, per strata, rarius curva aut concentrica alternans, quartzo mollior, egregiam ut plurimum polituram admittens.

porcellanea. 3. J. dura intus rimosa, texturæ a conchaceae in planam ventigentis.

Hoffm. bergm. Journ. 1789. I. p. 390. *Karst. Lesk. Mineralk.* I. p. 160. Porcellanjaspis.

Reuf. Orogr. des boehm. Mittelg. p. 133.

Habitat integra strata constituens in Bohemia prope Straeke, Schwinfchiz, Lessä, Laun, Lulchiz, Czernodol, rarior in Saxonia prope Pluniz, argillam exsiccata internata facie referens, et ex argilla ferrifera per incendium lithastracum indurata proveniens, straminei, cani, margaritacei aut lavendulacei coloris.

vulgaris. 4. J. subdura intus micans aut nitens, unicolor, venosa aut maculata.

Cronst. miner. §. 63-65. Jaspis.]

α) unicolor.

Syst. nat. I. p. 150. *Schreb. lith.* 16. Silix margaccus ruppeltris.

Syst.

Syst. nat. XII. 3. p. 71. n. 13. et 14. Silex (Jaspis) rupe-
stris nudus opacus cinereus, et Silex (Rubicator) rupestre
nudus opacus ruber solidus.

Waller. miner. 89. 86. Jaspis unicolor.

Waller. syst. miner. I. p. 297. n. 1. et p. 304. n. 5. Jaspis
particulis subtilissimis unicolor, et Jaspis opacus particu-
lis distinctis, rudis facie granulati.

Cartheus. miner. 29. Jaspis rudis.

β) variegata.

Cronst. §. 64. I. s. Jaspis rubra maculis venisque flavis.

Waller. syst. miner. I. p. 299. n. 2. Jaspis particulis subti-
lissimis, solida, opaca, variegata.

*Habitat nunc vaga, nunc aliis inclusa, nunc strata amplio-
ra et partem praecipuam constituens in Caucaso, montibus
Sibiriae Tichircaei, Uralensibus, Nertichinskensibus, in
montibus giganteis, saxoniceis, thuringicis, hercynicis,
per totam Europam, frequens quoque in Oriente, in no-
va Hispania, innumera colorum albi, cinerei, flavi, fuf-
ci, nigri, et rubri potissimum varietate pluribus saepe
simul, conspicua, ferri interdum valde dives et tum fa-
cili ignis vi liquanda, cupro etiam (in Temelia) et auro
larvato (in Hungaria) aliquando praegnans, eximiam po-
lituram admittens, hinc variis sculptorum et architecto-
rum operibus inserviens.*

46. SMIRIS. Ex terra filicea et paucissimo ($\frac{21}{480}$) fer-
ro constans.

Durissima, formae communis, opaca,
magnetem sequens, tritura rubra.

Ignis vi non fundenda.

poliens. I. SMIRIS. *Wiegleb chem. Annal.* 1786. I. p. 492.

Syst. nat. I. p. 176. n. II. Ferrum intractabile squamoso-
striatum.

Syst. nat. XII. 3. p. 139. n. 17. Ferrum retractorium rubi-
cosum vitrum arans.

Waller. miner. 267. Ferrum mineralifatum, minera duris-
sima rapaci solida magneti refractaria.

Waller. syst. miner. 2. p. 243. n. 9. Ferrum mineralifatum
durissimum, particulis durissimis acerosis, tritura fulca
aut rubente.

Wol-

Woltersd. miner. 31. Ferrum amorphum petrae vitrescentis.

Cronst. miner. §. 211. 2. Minera ferri retractoria tritura rubra.

Carth. mineral. 72. Ferrum mineralifatum durissimum fuscum.

Habitat in Oriente, insulis Archipelagi, Samo et Naxo, Bohemia, Saxonia (prope Schneeberg,) Hilpania, regno Peruano, micae, talco, saxo grandaevio imidulans, ex caerulefcente nigra, interdum cinerea aut grisea, ob ferri inopiam et insignem duritiem vix inter ferri mineras connumeranda, propter hanc poliendis metallis, lapidibus, vitro inserviens, cum in finem, saepe molendinarum vi, in tenerrimum pollen comminuta.

47. CIRCONIUS. Ex terra silicea, duplo majore (et ultra) sibi propriae terrae copia, et paucissima ($\frac{7}{200}$) calce metallica, partim ferrea partim niccolina constans.

Durissimus, ponderosus, nitore adamantem simulans, parasiticus, lamellosus: lamellis incurvis, crystallinus.

Ignis vi non fundendus.

zeylonicus. I. CIRCONIUS. *Karsten apud Lempe Magaz. der Bergbauk.* 4 p. 99. *Klaproth Schr. berl. Naturf.* 9. p. 173.

Habitat in insula Zeylon, forma prismatum tetraëdrorum reclangulorum, utrinque pyramide, tetraëdra terminatorum, aut pyramidum duplicium tetraëdrarum, vini flavedine tinctus, frequentius ex viriscente cinereus aut albus, aut ex cineriscente albus, colore saepius in viridem, flavum, fuscum, violaceum vergente, gemmae titulo haud indignus, ponderis specifi = 4416 ad 4700 : 1000.

48. AMA-

48. **AMARUS.** Ex terra filicea, pauciori magnesia alba, paucissima aluminari et calcaria, ferroque ($\frac{1}{10}$) constans.
 Durus, tenax, subopacus, pinguiusculus, viridis, textura festucas referens, in fragmenta indeterminata diffiliens, formae communis.
 Ignis vi non fundendus.

amazoni- I. **AMARUS.** Hoepfner Magaz. für die Naturk. Helvet. I. p. 257.

Waller. Syst. miner. I. p. 302. n. 4. Jaspis unicolor, particulis subtilissimis visu et tactu pinguis, durus.

Habitat in Oriente, nova Seelandia, Amenia meridionali, montibus sabaudicis, et helveticis, nunc vagus, nunc montium partem praecipuam constituens, colore in caeruleum vergente, veteribus jam, qui varia in eum insculpsere, cognitus, ab Orientis et novae Seelandiae incolis variis ornamentorum, vasorum, armorum generibus adhibitus.

49. **LYDIUS.** Ex terra filicea, pauca calcaria, magnesia alba, ferri calce et phlogisto constans.
 Durus, leviusculus, opacus, compactus cinereus aut niger, schistofusus, formae communis, in fragmenta indeterminata diffiliens, nunc vagus, nunc montium partem praecipuam constituens.
 Ignis vi non fundendus.

filiceus. I. L. subopacus textura festucas referens, intus nitoris expertus. Syst. nat. XII. 3. p. 71. n. 15? Silex rupesttris nudus opaciorius lamellatus.

Waller. Syst. miner. I. p. 299. n. 1. g. Jaspis unicolor nigra. Karsten Magaz. für Helv. Naturk. 3. p. 219. Hornschiefer.

Habitat

Habitat in Sibiria, Suecia, Saxonia, (prope Wilsdruf, Gersdorf, Reichenbach,) Lusatia, Hercynia, ripa Rheni inferiore (ad montem Bniderkunuzberg) Helvetia (ad montem Scheidek,) integra montium strata constituens, vagus quoque ad fluvios e. g. Germaniae varios, e. gr. Salam, Werram.

genuinus. 2. L. *texturae planae interdum ad conchaceam accedentis, intus parumper micans. Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. p. 293.*

Habitat cum siliceo, e. g. in Saxonia (prope Burkersdorf et Reicherbach,) vagus quoque ad fluvium Tmolium, satius quartzii venis canis exaratus.

50. CHLOROGRANATUS. Ex terra silicea, multa ferri calce, sat multa terra calcaria, interdum quoque aluminari constans. Durus, nunquam opacus aut subopacus, crystallinus. Igne facile liquandus.

verus. 1. *Chl. viridis, igne candente melleus. Wiegleb chem. Annot. 1788. 1. p. 200. Voigt mineral. u. bergm. Abb. 1. p. 15. 22.*

a) pyramide duplici octaedra, ad utrumque apicem altera tetraedra aucta.

b) primate hexaedro utrinque in pyramidem triedram terminato.

Habitat in Bohemia (prope Lichtewallestein,) in Saxonia (prope Ehrenfriedersdorf, Breitenbrunn, Eibenstock, Schwartzenberg,) in Franconia (ad montem Ehrenberg prope Ilmenau) nunc porri, nunc olivae virore tinctus, nunc diaphanus, nunc pellucidus, argilla interveniente integra saepe strata constituens, ob facilem in igne fluxum, et ferri copiam ($\frac{1}{4}$), quam continet, in usirinis ferri mineris adjectus; ponderis specifici = 3754 ad 3757 : 1000.

2. Chl.

- dubius. 2. Chl. ruber cubicus. *Westrumb chem. Annal.* 1789. 2. p. 26. &c.
Habitat - - - plurimam ($\frac{1}{2}$) aëre fixo praegnantem terram calcariam, parciorem ferri ($\frac{1}{10}$) copiam continens, crystallis exilibus aggregatis, arenario friabili insidentibus; an hujus generis?

51. ARENA. Ex lapidibus filiceis comminutis nata. Aspera, dura, sicca, constans granis non cohaerentibus; aqua non penetrandis. Ignis vi sola non fundenda, una cum alcali fixo fusa in vitrum abiens.

* ex pyromacho comminuto profecta.

- Silicea.** 1. A. ex pyromacho nata. *Syst. nat.* XII. 3. p. 199. n. 14. *Kalm. it.* I. p. 359. *Carth. miner.* 10. Arena silicea. *Habitat* in Angliae provincia Buckingham.

** ex quartzo progenitas.

† impuriore.

- Sabulum.** 2. A. granis angulatis inaequalibus majoribus. *Syst. nat.* I. p. 207. n. 7. *Mus. Tessin.* 112. Arena heterogenea faxosa e mica, quartzo, spato. *Syst. nat.* XII. 3. p. 198. n. 9. Arena heterogenea difformis angulata. *Waller. miner.* 34. Arena particulis grossioribus inaequalibus. *Waller. syst. miner.* I. p. 106. n. 7. Arena faxosa. *Carth. miner.* 10. Arena particulis dissimilaribus. *Habitat* ubique in sterilibus montosis, rupestribus, directe ex fatiscente granite generata, hinc saepius immixtae micae, feldspati, argillae particulis monstrans, viis publicis siernendis et caemento calcario parando inserviens.
- Silicacea.** 3. A. squamulis micae colore et nitore aurum argentumve referentibus crebris interstitis nitens.

Syst.

Syst. nat. I. p. 208. n. 6. XII. 3. p. 198. n. 11. *Mus. Tessin.* 112. *Gronov. suppl.* 14. n. 2. 3. Arena micacea squamosa nitens.

Waller. miner. 37. Arena micans.

Waller. syst. miner. I. p. 105. n. 6. Arena micacea nitens.

Carth. miner. 10. Arena nitida.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 198. n. 10. Arena (Casserita) quartzosa rotundata subdiaphana mixta particulis micaceis.

Habitat in Suecia, Germania, β) ad insulam Casseritam, nata ex desinulis granitis et affinibus saxis, abluta, si quantum continuerunt, per aquam argilla ex feldspato fatiscente nata, scriptis litteris ornamenti crassa inspersa.

rustica. 4. A. granis subrotundatis inaequalibus majoribus.

Syst. nat. XII. 3. p. 197. n. 8. Arena heterogenea inaequalis subrotundata.

Waller. miner. 33. Arena quartzosa tenuior particulis aequalibus rotundatis.

Carth. miner. 10. Arena grossiuscula quartzosa, particulis angulosis.

Habitat passim in Europa, imprimis ad littora aevi, pavimentis adspersendis inserviens, particulas lamellosas quasi specie immixtas continens.

colorata. 5. A. granis rotundatis minutis subdiaphanis ferri calce tinclis.

Syst. nat. XII. 3. p. 196. n. 2. Arena quartzosa rotundata subdiaphana colorata.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 197. n. 7. Arena (ochracea) subfarinacea ochracea rufa.

γ) *Syst. nat.* XII. 3. p. 197. n. 3. Arena (lacustris) quartzosa angulato rotundata diaphana hyalina.

Habitat in America meridionali Europa, flavescens ad lacuum littora, alias flava, lutea aut testacea, rarius rubra in mari Baltico Germaniam versus violacea, litteris adspersendis, et ambulacris hortorum pulerioribus inserviens.

Glarea. 6. A. granulis minutissimis argillae pulverulentae commixtis.

Syst. nat. I. p. 208. n. 1. XII. 3. p. 197. n. 6. *Mus. Tessin.* 110. Arena subfarinacea pulverulenta impalpabilis apyrea.

Waller. miner. 31. Glarea mobilis vulgaris pulverulenta.

Waller. syst. miner. I. p. 87. n. 2. Glarea particulis inaequalibus mixta pulverulenta vulgaris.

β) *Waller. miner.* 31. 3. Glarea sterilis fusoria,

Waller.

Waller. Syst. mineral. I. p. 86. n. 1. Glarea particulis subtilissimis durior aequalibus.

Habitat in Europae campis silvaticis sterilissimis, pinetis, ericetis, sicca mobilissima, humida subpl. stica, hinc praesertim si cum aceto in pastam red. Et a manum prementem dimittat, metallis fufis recipiendis inserviens.

¶ puriores.

horaria. 7. A. granis majoribus aequalibus rotundis diaphanis albidis.
Syst. nat. XII. 3. p. 197. n. 4. Arena (campestris) quartzosa rotunda diaphana pallida.

Waller. miner. sp. 35. Arena quartzosa, particulis aequalibus rotundis.

Waller. Syst. miner. I. p. 103. n. 3. Arena quartzosa, particulis majoribus aequalibus rotundis.

Carth. miner. 10. Arena grossiufcula quartzosa particulis rotundis.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 197. n. 5.* Arena (margarita) quartzosa rotundata alba superficie subverrucosa.

Habitat in campis praesertim silvaticis, clepsydri adhibita.

mobilis. 8. A. granis minimis rotundatis diaphanis albis.
Syst. nat. XII. 3. p. 196. n. 1. Arena quartzosa rotundata diaphana hyalina.

Waller. miner. sp. 30. Glarea mobilissima impalpabilis fluida albicans.

Waller. Syst. miner. I. p. 101. n. 1. Arena quartzosa mobilissima impalpabilis fluida albicans.

α) *Syst. nat. I. p. 208. n. 3.* Arena quartzosa vento volatilis.
Carth. miner. 10. Arena subtilis mobilis levis.

β) *Syst. nat. I. p. 208. n. 4.* Arena quartzosa rotundata aequalis.

γ) *Syst. nat. I. p. 208. n. 2. Mus. Tessin. 110.* Arena quartzosa impalpabilis.

Habitat α. β. in Mari et maritimis, γ. in scaturiginibus, sicca a ventis nivis instar in acervos coacta, loca mutando plantarum incoletium radices aëri exponit, vicinos agros, campos, vicos suffocat, aërem obnubilat, elymo et arundine arenariis, tritico repente, salicum speciebus nonnullis &c. coercenda, vasorum metallicorum mundationi et politurae inserviens.

52. QUARTZUM. Ex terra silicea, paucissima ($\frac{1}{100}$)
aluminari, et calcaria ($\frac{1}{100}$)
constans.

Durum, leviusculum, fragile,
intus nitens, in fragmenta in-
determinata marginibus acu-
tis diffiliens, saepius parasiti-
cum, in montibus omnis aeta-
tis obvium in aërem fatiscens.

Solum ignis vi non liquandum,
cum alcali fixo in vitrum du-
rum pellucidum ignis vi con-
fluens.

fibrosum. 1. Q. diaphanum albidum fibrosum: fibris crassioribus paralle-
lis, formae communis.

v. *Born. ind. foss.* 1. p. 21. 2. p. 92.

*Habitat in Hungariae montibus Carpathicis, et (prope Rabi-
schau) Silecia, album.*

foveola- 2. Q. superficie foveolis inaequali, formae communis.
tum.

*Habitat in Hungaria (prope Schemnitz,) Bohemiae (prope
Ratieborziz,) Saxoniae (prope Freyberg et Schneeberg)
et Sueciae (prope Sunnerkog) fodiis, ut plurimum al-
bum, rarius violaceum aut ochraceum, ut plurimum dia-
phanum, interdum opacum, foveolis creberrime cubicis,
rarius parallelepipedis aut triedro-pyramidalibus, aut
sphaericis aut tabularibus.*

foraminu- 3. Q. foraminibus rotundis profundis pertusum formae com-
-lentum. munis.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 98. 99.

*Habitat in Saxonia (prope Freyberg) et Hungaria (prope
Schemnitz) album, caseosum, aut ochraceum, foramini-
bus ut plurimum angustis, interdum flexuosis.*

erosum. 4. Q. foveolis et cavitatibus plurimis vacuis exilibus plenum,
formae communis.

v. *Born ind. foss.* 1. p. 26.

Habitat

Habitat in Hungariae fodinis Schemnizensibus, album, violaceum, aut obscure virescens.

cellulo-
sum.

5. Q. lamellosum: lamellis contiguis verticalibus lapidem in cellulas disperientibus, formae communis.

Cronst. miner. §. 51. C. Quartzum purum textura spatosa. v. Born ind. fossil. 1. p. 25.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 19. 98.

a) cellulis simplicibus.

a) trigonis.

b) tetragonis.

c) hexagonis.

d) polygonis.

e) rotundis.

† minutis. Quartzum spongiosum.

f) in gyros transeuntibus.

β) duplicatis.

Habitat in Sibiria (prope Catharinopolin,) Hungaria, (prope Schemniz et Neosolium,) Bohemia (prope Joachimsthal,) Saxonia (prope Schneeberg et Freyberg,) et Palatinatu rhenano, nunc album, nunc ferri calce magis minusve tinctum.

lamello-
sum.

6. Q. lamellosum: lamellis parallelis, formae communis.

Syst. nat. XII. 3. p. 66. n. 5? Quartzum (fissile) lamellatum.

Waller. syst. miner. 1. p. 215. n. 7? Quartzum lamellis compositum.

v. Born ind. fossil. 1. p. 25. 2. p. 91.

Habitat in Hungariae (prope Schemniz) et Bohemiae (prope Mies et Joachimsthal) fodinis, lacteum, album, violaceum aut fuscum, lamellis saepius ita coadunatis, ut incisum videatur quartzum, et, prouti in celluloso, interdum tenuissimis.

cristatum. 7. Q. superficie sulcis parallelis teneris exarata, formae communis.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 98.

v. Born ind. fossil. 1. p. 25. 2. p. 91.

Habitat in Saxoniae (prope Freyberg et Schneeberg,) et? Hungariae (prope Schemniz) fodinis, album, violaceum aut ex luteo fuscum.

globulo-
sum.

8. Q. forma magis minusve rotundata, pellucidum.

Syst. nat. XII. 3. p. 66. n. 7. 8. Quartzum (tectum) vagma

gum rotundatum, cortice laevigato, et: Quartzum (no-
bile) vagum rotundatum cortice glaberrimo nitido.

- α) forma globi.
  - a) perfectioris.
    - a) densi.
    - b) intus cavi.
  - b) imperfectioris.
    - a) compressi.
- β) forma ovi.
  - a) perfectiori.
  - b) minus perfecta.
    - a) ad amygdalae figuram accedente.
- γ) forma renis.
- δ) tuberosum.

*Habitat nunc vagum ad Asiae, Africae, Europae aquas dulces, potissimum fluvios, fluviorumque derivatas quoque ripas, nunc aliis laxioribus et durioribus fossilibus impa-
ctum e. g. in Hungaria prope Schemnitz, in Lusatia super-
riori, in Saxonia prope Freyberg, Liptiam &c. utpluri-
mum album.*

cylindri- 9. Q. in cylindros secedens.
cum. *Wern. Uebersf. Cronst. Miner. p. III.
Karst. Lesk. Mineralk. I. p. 105. 106.
v. Born ind. foss. I. p. 25.*

α) in cylindros parallelos.
*Gerhard Beytr. z. Mineralv. I. p. 82. n. 3. Quartzum cy-
lindricum.*

β) in cylindros divergentes.
*Gerhard Beytr. z. Mineralv. I. p. 82. n. 4. Quartzum ra-
diatum.*

*Habitat in Hungaria (prope Schemnitz,) in Lusatia (inter
Bischofswerda et Bauzen) in Saxonia (prope Freyberg,) et in Alsatia (prope fanum S. Mariae,) album, subopa-
cum, cylindris nunc tenuioribus nunc crassioribus.*

granulare. 10. Q. in fragmenta granularia secedens.
*Wern. Uebersf. v. Cronst. Mineral. I. p. III.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 106.*

*Syst. nat. I. p. 47. XII. 3. p. 66? Quartzum (cotaceum) gra-
nulatatum.*

*Waller. miner. 100? syst. miner. I. 214. n. 6? Quartzum
granulatatum cohaerens.*

Habitat

Habitat granis frequentius exilibus et subtilibus, quam crassis, interdum vagus, in Norwegia, Hispania, Gallia, Saxonia album, variegatum, virescens, rubrum, aut ex luteo fufum, granulis nonnunquam ita dispositis, ut politura accedente luci oppositum (Avanturino) egregium fulgorem reflectat.

Stalactitium. 11. Q. ex aqua particulis quartzii impraegnata sensim depositum, saepe alia corpora quasi cortice obducens.
Syst. nat. I. p. 191. n. 6. XII. 3. p. 185. n. 9. Stalactites quartzosus granulatus.

Habitat in Islandia (prope fontem Geiser,) in Sueciae fodina Grengie, in Hungaria (prope Ujbanga,) diaphanus, ut plurimum albus, interdum flavescens aut rubellus, saepe ex crystallis exilibus, pyramidem tetraëdrum duplicem referentibus in crustam cohaerentibus constans; an distincta species?

fragile. 12. Q. formae communis, textura festucas referens, sponte non in fragmenta secedens.

Syst. nat. I. p. 149. n. 4. XII. 3. p. 66. n. 4. Quartzum (opacum) rupestre subopacum.

Waller. miner. 102. Quartzum opacum fragile et rigidum. Waller. syst. miner. I. p. 211. n. 1. Quartzum fragile rigidum, facie granulati.

Cronst. miner. §. 51. B. Quartzum purum textura granulata.

β) *Syst. nat. I. p. 149. XII. 3. p. 65. n. 3. Mus. Tessin. 6. Quartzum (lacteum) rupestre album diaphanum.*

Waller. miner. 98. syst. miner. I. p. 213. Quartzum solidum opacum durissimum aqueo-lacteum.

Habitat in rupibus, fissuris montium, quas explet, nunc subopacum, nunc diaphanum, rarius semipellucidum, ut plurimum album, saepius lacteum, interdum dilute virescens aut rubrum.

Prasius. 13. Q. viride diaphanum textura festucas rudiores referens.

Waller. syst. miner. I. p. 279. n. 18. Achates pellucida nebulosa viridescens.

Cronst. miner. §. 73. 2. α. Smaragdmat.

Habitat vagum aut parasiticum in Aegypto? Silesia (prope Cotemitz) Bohemia (in Mummelgrunde ad Ifarum) Saxonia (prope Breitenbrunn et Scheibenberg) et Franconia (prope Steinheide,) colore propius nunc ad smaragdum, nunc ad porrum, nunc ad pistacias, nunc ad olivas accedens, rarius caerulefcens, aut venis maculisve caerulefc-

centibus, albis, rubris, fuscis pictum, nunc formae communis, nunc forma pyramidum hexaedrarum, rarius forma prismatum hexaedrorum pyramide hexaëdra terminatorum, nunc forma tabularum hexaëdrarum seriatim in prisma hexaëdrum aggregatarum, poliuuram haud mediocrem admittens, et a multis inter gemmas relatum.

pingue. 14. Q. formae communis contactu pinguiusculum, texturae ad minutim conchaceam accedentis, in fragmenta sponte non secedens.

α) album.

a) pellucidum.

Syst. nat. I. p. 149. Quartzum aqueum.

Syst. nat. XII. 3. p. 65. n. 1. *Mus. Tessin.* 6. Quartzum (hyalinum) rupestre hyalinum pellucidum.

Waltersd. miner. 14. Quartzum diaphanum.

Waller. miner. 97. *Syst. miner.* I. p. 212. n. 3. Quartzum solidum pellucidum.

Cronst. miner. § 51. I. A. α. Quartzum purum particulis impalpabilibus superficie polita diaphanum.

Carth. miner. 20. Quartzum informe diaphanum.

b) diaphanum.

Waller. Syst. miner. I. p. 212. n. 2. Quartzum solidum attractu pingue, facie nitente.

Cronst. miner. § 51. I. A. β. Quartzum parum particulis impalpabilibus, superficie polita, album.

c) tinctum.

Syst. nat. I. p. 149. n. 3. XII. 3. p. 65. n. 2. Quartzum (coloratum) rupestre tinctum.

Waller. miner. 99. Quartzum solidum opacum coloratum.

Waller. Syst. miner. I. p. 213. n. 5. Quartzum solidum coloratum.

Habitat ubique terrarum, nitore quoque saepius pinguedinem referens, non raro acus apice tentatum in tenebris scintillas lucidas spargens, variis pelluciditatis gradibus conspicuum, metallorum calcibus navis minerisque frequentissime ferri, rarius cupri, magnesiaque, bydrargyri aut argenti nigro, fuscescente, (c. gr. prope Rabentein in Bavaria, prope Oberkainbach in Franconiae finibus) roseo, rubro, caeruleo, luteo, viridi, margaritaceo, cinereo, fumi colore perfusum, aut arbuscularum imaginibus pictum.

15. Q.

tabulare. 15. Q. texturæ conchaceæ crystallis tabularibus.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 274.

v. Born ind. fossil. 2. p. 91.

Habitat in Hungaria (prope Schemnitz) et Saxonia (prope Freyberg,) ut plurimum album, rarius obscure virescens, tabulis raro triedris, frequentius rhombicis.

cubicum. 16. Q. texturæ conchaceæ, crystallis cubicis sæpissime intus cavis.

α) faciebus quadratis.

v. Born ind. fossil. I. p. 21.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 275.

Karst. Lesk. Mineralik. I. p. 104.

β) faciebus rhombicis.

v. Born ind. fossil. 2. p. 89.

Karst. Lesk. Mineralik. I. p. 104.

Habitat α) in Suecia (prope Hellsökulle) Hungaria (prope Cremnitz et Schemnitz,) et in Saxonia (prope Schneeberg.) β) in Bohemia (prope Mies) et in valle Sabaudiae Bijoux, formam a crystallo alterius generis nactum, cujus fatiscentis locum occupavit, aut cavitatem internam explevit, aut quam quartzæ materies sensim indurata obduxit, hinc crystallo priori fatiscente atque eluta cavum, cavitate interna, non raro quoque superficie externa aggregatis et minoribus, albis canis, margaritaceis aut ex fusco rubris, pellucidis, diaphanis vel subopacis.

octaëdricum. 17. Q. texturæ conchaceæ pyramide duplici tetraëdra.

Syst. nat. XII. 3. p. 102. n. 4? Alumen (quartzosum) lapidolum quartzosum extus nigrum.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 275.

Habitat in Saxonia prope Schneeberg, canum, margaritaceum aut ex fusco rubrum, formam suam eadem ratione nactum, qua cubicum, crebro intus cavum.

triedrum. 18. Q. texturæ conchaceæ, pyramide triedra simplici.

v. Born ind. fossil. 2. p. 88. 89.

Habitat in Suecia (prope Hellsökulle) et in Saxonia (prope Schneeberg,) crystallis aggregatis, sæpe inanibus, interdum pellucidis, rufescentibus aut albis.

pyramidale. 19. Q. texturæ conchaceæ pyramide hexaëdra simplici transversim striata.

Wern. Ueberf. v. Cronst. Mineral. p. 110-113.

v. Born ind. foss. 1. p. 22.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. p. 268. 273.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 102. 103.

α) pyramide perfecta.

v. Born ind. foss. 1. t. 2. f. 10.

β) pyramide ad apicem truncata.

v. Born ind. foss. 1. t. 2. f. 2.

γ) pyramide ad apicem altera hexaedra aucta.

δ) pyramide ad apicem et basin altera hexaedra aucta.

Habitat in Helvetia, in Ducatu Bipontino, Hungaria (prope Schemnitz,) Silesia (prope Prieborn et Krummendorf,) Bohemia (prope Prizibram,) Saxonia (prope Geyer, Mutschchen,) Gersdorf, Freyberg, Schneeberg,) Hercynia (prope Andreasberg,) et Anglia (prope Bristol,) rarius opacum, quam pellucidum, creberrime album, interdum, pallide rubrum, flavescens, aut ex rubro flavescens, crystallis ut plurimum in granorum, renis, gemmae formant aggregatis, nonnunquam cavae chalcidoni sphaerae inclusis.

Pseudada- 20. Q. texturae conchaceae pyramide hexaedra duplici non striata.
mas. α) pyramide perfecta. Fig. 3.

Syst. nat. XII. 3. p. 84. n. 2. e. Mus. Tessin. 30. n. 1. Nitrum (Crystallus) crystallis acaulibus utrinque pyramidatis.

Waller. syst. miner. 1. p. 218. n. 9. c. Crystallus montana utrinque acuminata sine primate.

v. Born ind. foss. 1. p. 23-25. 2. p. 90. 91.

β) baseos communis marginibus truncatis. Fig. 2.

a) regulari

Syst. nat. XII. 3. p. 84. n. 2. d. Nitrum (Crystallus) crystallis subacaulibus utrinque pyramidatis.

b) faciebus omnibus inaequalibus.

v. Born ind. foss. 1. p. 25. t. 2. f. 13. Quartzum crystallisatum dodecaëdram, planis irregularibus.

c) basi communi obliqua.

γ) pellucidum.

Bocc. mus. t. 304. Iris.

a) particulis opacis inclusis.

δ) opacum.

Habitat in Hungaria, prope Felsőbanya, Schemnitz et (potissimum γ) in comitatu Marmoros, in Carniola (in montibus Slivenza,) Bohemia (prope Schlackenwald et Ratisborziz,) in Lusatia superiori, in Saxonia (prope Freyberg et Schneeberg,) in Hercynia (prope Stollberg, Lautenthal,

thal, Wildenmann,) in Ducatu Bipontino, (prope Berschweiler,) in Anglia (prope Brillol Buxton et in provinciis Cornubia (Northumberland,) et in Jemtia Sueciae, creberrime album, interdum rufescens, aut nigrescens, rarius intus cavum, crystallis minoribus, non raro liberis, crebro quoque adnatis et inter se cohaerentibus, in renis interdum aut gemmae formam aggregatis.

CrySTALLUS. 21. Q. album pellucidum, texturae conchaceae, prismate hexaëdro transverse striato.

Bergkri-

stall.

Syst. nat. I. p. 163. n. 2. XII. 3. p. 84. n. 2. Mus. Tessin. 30. n. 10. Nitrum lapidosum quartzosum octidecaëdram hyalinum.

Waller. miner. 104. Scheuchz. it. 243. t. 6. Welsch becaft. I. p. 54. Worm. mus. 99. Wolff. bass. t. I. f. 1. 4. 6. Crytallus hexagona non colorata.

Waller. syst. miner. I. p. 217. n. 9. Crytallus montana hexagona pellucida aquea.

Cronst. miner. §. 52. 2. d. Quartzum crystallifatum diaphanum aqueum.

Gesn. figur. 21. et 18. f. 1. 2. Rumpf. mus. t. 52. f. 5. 3. 4. Crytallus montana.

e) prismate oblique truncato.

v. Born ind. foss. 2. p. 89. t. 1. f. 4. Quartzum crystallifatum, columna hexaedra oblique truncata.

f) prismatis sine alterutro in pyramidem triedram terminato. v. Born ind. foss. 2. p. 89. Quartzum crystallifatum, columna hexaedra transversim crenata, apice triedro.

Karst. Lesk. Mineralik. I. p. 102.

γ) prismatis sine alterutro terminato in pyramidem hexaedram non striatam.

Waller. syst. miner. I. p. 217. n. 9. a. Crytallus montana apice unico.

a) duobus prismatibus communem. Andr. Br. a. d. Schweiz. p. 55.

b) duplicem. Born ind. foss. I. t. 2. f. 9. Andr. Br. a. d. Schweiz. p. 53.

c) regularem.

d) faciebus alternis majoribus.

e) facie una omnes reliquas superante. Andr. Br. a. d. Schweiz. t. 11. f. h.

f) faciebus omnibus inaequalibus.

δ) prismatis sine utroque terminato, in pyramidem hexaëdram non striatam. Fig. I.

N 5

Waller.

Waller. syst. miner. I. p. 216. n. 9. b. Crytallus montana utrinque acuminata.

- a) faciebus aequalibus.
  - b) faciebus inaequalibus.
  - ε) prismatis marginibus rectis.
  - ζ) prismatis marginibus omnibus aut nonnullis basin versus extorsum flexuosis.
- Crytallus ventricosa.

- η) prismatis faciebus omnibus aequalibus.
- θ) prismatis faciebus binis oppositis multo latioribus. Fig. 4 *Syst. nat. XII. 3. p. 84. n. 2. β. Mus. Tessin. 24. n. 15.* Crytallus lateribus 2 oppositis latioribus.

v. Born ind. fossil. I. p. 21. 2. p. 89. Quartzum crytallifatum parallelopipedum.

- ι) prismatis faciebus omnibus inaequalibus.
- κ) crytallo solida.
- λ) crytallo intus cava.

Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 4. Nitrum (inane) lapidosum quartzosum cavum.

Amoen. acad. I. p. 478. n. 14. t. 16. f. 12. Crytallus nitriformis quartzola aggregata fistulosa.

Waller. miner. 108. n. 4. syst. miner. I. p. 218. n. 9. d. Crytallus montana cavitate hexangulari.

- a) vacua.
- b) aëris bullam, aquae guttam, crytallum minorem, alia fossilia includente.
- μ) crytallo crassiori prismati tenuiori insidente. *v. Born ind. fossil. I. p. 22. t. 2. f. 4. 2. p. 89. 90.* Quartzum crytallifatum clavatum.
- ν) crytallo tenuiori prismati crassiori insidente. *v. Born ind. foss. I. p. 23. t. 2. f. 5.* Quartzum elavatum pyramide minore columnae crassiori adnata.
- ξ) prismati tenuiori, globulis binis inaequalibus intermediis pyramide duplici latiori superimposita. *v. Born ind. foss. I. p. 23. t. 2. f. 6.* Quartzum pyramide hexaëdra crassiore columnae nodosae imposita.
- ο) crytallis solitariis.
  - a) liberis.
  - b) basi adnatis.

π) cry-

Exspectabant nobiscum eruditi, quibus argumentis atque experimentis Cl. Minervini (apud Candida sulla formaz. del molybdeno. N. 1785. p. 53.) demonstraturus sit, quartzum perinde ac micam et talcum ex phosphori acido et terra silicea constari.

*) crystallis geminis ternisve.

Zwillings-Trillingskryftall.

a) basi prismatis utriusque crystalli cohaerente.

Sceptercryftall.

b) perlatus cohaerentibus.

c) sese mutuo perforantibus.

p) aggregatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 84. n. 2. §. Amoen. acad. I. p. 477. n. 10.

t. 16. f. 6. Mus. Tessin. 32. n. 11. 12.

a) seriatis.

b) fasciculatis.

c) convergentibus. *v. Born ind. foss. I. t. 2. f. 16.*

d) decumbentibus.

e) crystallum majorem aut aliud fossile aculeorum echini ad instar obfidentibus.

f) imbricatis.

Habitat innumerabili magnitudinis, formae, combinationis, pelluciditatis, in eadem saepe crystallo, potissimum paulo majori, diversae varietate, interdum crusta opaca chloritae, argillae, pyritae, ochrae ferri, obductum, aut corpora minus pellucida, micae, hornblendae miculas, actinoti, scorki spicula, pyritae particulas includens per omnem terrarum orbem, magnitudine eminens in antris montium grandaeavorum Sabaudiae, Helvetiae, Carpathicis, Silesiae, Bohemiae, Saxoniae &c. superficie interdum aspera, aut quasi cariosa.

Pseudo- 22. Q. tinctum pellucidum, texturae conchaccae, prismatico
gemma. hexaedro transverse striato.

Syst. nat. I. p. 163. n. 3. XII. 3. p. 85. n. 3. Nitrum (Fluor) lapidosum quartzolum, octodecaedrum.

Cronst. mineral. §. 52. D. 2. α. β. Quartzum crystallifatum.

Wolt. miner. 13. Crystallus tincta.

Waller. syst. miner. I. p. 220. n. 10. Crystallus montana hexagona clara colorata.

Morrion. α. nigricans. *Baum. miner. I. p. 232. n. 2.*

Rauchtopas. β. caryophyllum. *Waller. syst. miner. I. p. 222. n. 10. h.*

Pseudorubin. γ. rubrum. *Waller. miner. 105. syst. miner. I. p. 221. n. 10. a. Baum. miner. I. p. 320.*

Pseudo- δ. fulvum. *Baum. miner. I. p. 235. Waller. syst. miner. I. p. 222. n. 10. c.*

Citrinus. ε. flavum.

Baum.

Baum. miner. I. p. 231. Waller. syst. miner. I. p. 222. n. 10. d. Pseudotopazius.

Pseudo- ζ . porraceum. *Baum. miner. I. p. 236. Waller. syst. miner. I. p. 222. n. 10. g.*

Pseudo- η . gramineum. *Waller. syst. miner. I. p. 222. n. 10. f. smaragdus.*

Pseudo- θ . cyaneum. *Baum. miner. I. p. 236. beryllus.*

Pseudo- ι . caeruleum. *Baum. miner. I. p. 231. Sapphirus.*

Habitat cum crystallo, β . et ϵ . reliquis frequentius, et insignis quoque interdum magnitudinis; omnes varietates pro gemmis hinc inde veniunt, a quibus tamen longe minori duritie et splendore, diversa penitus crystallorum forma dignosci facile possunt.

Amethy- 23. Q. violaceum, texturæ formæ pelluciditatis variæ.
stus. *Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. d. Nitrum (Fluor) violaceum. Just. miner. 380. Vog. miner. 142. Baum. miner. I. p. 235. Amethystus.*

Cronst. miner. §. 52. D. 2. γ .

Waller. syst. miner. I. p. 221. n. 10. b. Crystallus colorata violacea.

Habitat in Hungariæ (prope Schemnitz,) Silesiæ, comitatus Glaz, Bohemiæ, Saxoniae (prope Wiesenbad, Drehbach, Marienberg, Heidelberg, Schneeberg, Wolkenstein, Cunersdorf, Schlorwiz et Halsbach,) Palatinatus et Ducatus Bipontini, Stæciæ, novæ Hispaniæ, Zeylonæ montibus ac fodinis, nunc vagum, frustis rotundatis, nunc adnatum, sæpe cavis chalcædonii globis inclusum, formæ communis, aut forma pyramidum simplicium hexædrarum, quarum basis non raro prismatis hexædri oblique striati vestigio aucta est, aut evidentiori prismate hexædro sustinetur, colore violaceo nunc saturatiori, nunc dilutiori in eadem sæpe crystallo diverso, interdum in lacteum cinereum, rubrum, fuscum, variis in pomaceum aut olivaceum vergente, aut vario, nunc pellucidum, nunc semipellucidum, nunc diaphanum, texturæ alias conchaceæ, alias festucariæ, alias divergenti-fibrosæ, sæpe sponte in fragmenta anguloso-crustosa, aut granularia, aut in bacillos secedens, ponderis specifici interdum = 2750 : 1000.

Pseudo- 24. Q. opacum prismate hexaëdro utroque aut alterutro fine in
crystallus. pyramidem hexaëdrum terminato.

Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. 2. Nitrum (Fluor) opacum.
Cronst. miner. §. 52. D. I. Crystallus montana opaca.

Waller. syst. miner. I. p. 216. n. 8. Quartzum rude crystal-
lisatum.

Habitat in Hungaria, Carnioliâ, Bohemia, Saxonia, Suecia,
Barbaria, crystallis nunc liberis nunc adnatis, griseis, va-
riegatis, nigris, lacteis, rubris.

53. CHALCEDONIUS. Ex terra silicea, paucissima
aluminari ($\frac{4}{27} - \frac{1}{20}$) inter-
dum quoque ($\frac{1}{10}$) calca-
ria, et ferreae calcis ve-
stigio constans.

Durus, leviusculus, intus
nitens, in fragmenta in-
determinata marginibus
acutis diffiliens, compa-
ctus, in aëre non fatif-
cens, texturæ magis mi-
nusve perfecte concha-
ceae, nunquam opacus,
tenax, polituram egre-
giam admittens, ut plu-
rimum formæ communis.

Ignis violentiam eludens.

Cacholo- 1. Ch. lacteus subdiaphanus ignis vi opacus.

nius, Cronst. miner. §. 57. 3. a. Kachelong.

Waller. syst. miner. I. p. 272. n. 13. Achates opalina tenax
fractura inaequali.

Habitat vagus in et ad Buchariae et Mongoliae fluviis, in
insulis Feroë et Islandia, genuini stratis inclusus, Palati-
nato, Calmuccis ad formanda ex eo simulacra atque imagi-
nes inseruiens.

2. Clr

genuinus. 2. Ch. cinereus texturæ planæ, formæ communis, non sponte in fragmenta secedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 8. Silex vagus subdiaphanus cornei coloris, concentrice varius.

Cronst. miner. §. 57. 3. γ. *Baum. miner.* I. p. 252. Chalcedonius.

Waller. miner. 80. *syst. miner.* I. p. 275. n. 15. Achates vix pellucida nebulosa, colore griseo mixta.

Habitat nunc vagus, nunc amygdalitaë imidulans, nunc achataë partem potissimam constituens, rarius nunc globi cavi intus crystallis alius generis referti figura in venis per montium strata reptantibus ad Nili ripas in Aegypto, in Zeylon, et reliquis Orientis partibus, in Sibiria, insulis Feroë, Islandia, Scania, in Saxonia superiori (prope Chemnitz, Mutzchen, Planitz, Gersdorf et Freyberg) et inferiori (prope Ilfeld et Brunsvicam,) et in Thuringia (ad montem Schneekopf,) Palatinatu et reliquis terris Rhenanis, Carinthia, Franconia, Bohemia, Silesia (prope Bunzlau et Groswaldiz,) Hungaria (prope Caschau, Boinick) Pedemontio, Hetruria, alba, colore nunc margaritaceo, nunc infumato, nunc ex flavescente, vivificante aut caerulefcente cinereo, ut plurimum semipellucidus, rarius diaphanus, superficie ut plurimum inaequali, textura interdum ad conchaceum accedente, rarius ad fuscariam.

caeruleus. 3. Ch. caeruleus, texturæ planioris semipellucidus, formæ communis non sponte in fragmenta secedens.

Habitat in insulis Feroë et Islandia, Scotiaë littora, Saxonia (prope Rochlitz,) Bohemia, Palatinatu, Ducatu Bipontino, Hungaria, Transilvania, colore nunc magis ad cinereum aut lacteum, nunc propius ad caeruleum accedente, nunc inter violaceum et lavendulaceum intermedio, aut sapphirino, ceterum genuino similis.

niger. 4. Ch. niger, luci obversus obscure sanguineus texturæ planioris subdiaphanus.

Werner Ueberf. v. Cronst. p. 139.

Hoffmann bergm. Journ. 1787. I. p. 283.

Habitat in Saxonia prope Chemnitz, porphyrio innidulans.

fuscus. 5. Ch. fuscus texturæ nunc planioris nunc conchaceæ diaphanus.

Waller. syst. miner. I. p. 274. c. Carneolus fuscus.

Habitat

luteus.

Carneolus.

fard

- Habitat ad Sibiriae fluvium Tom, vagus, in Saxonia prope Chemniz porphyrio innidulans.*
- luteus. 6. Ch. luteus, texturæ ex plana in conchaceam vergentis.
Waller. syst. miner. 1. p. 273. n. 14. d. Carneolus flavescens.
Habitat in Sibiriae fluvio Tom vagus, in Zeylona, Hungaria (in valle Brunova montibus Carpathicis contermina,) Saxonia (prope Gersdorf et Chemniz) colore propius nunc ad vini, nunc ad ceræ, nunc ad mellis tinctum accedente.
- Carneolus. 7. Ch. sanguineus semipellucidus, texturæ conchaceæ.
Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 9. Silex vagus diaphanus unicolor ruber.
Waller. miner. 79. syst. miner. 1. p. 273. n. 14. Cronst. miner. §. 58. α. Baum. miner. 1. p. 251. Carneolus.
Waltersd. mineral. 14. Corneus lapis diaphanus polituram admittens ruber.
β?) Syst. nat. 1. p. 197. XII. 3. p. 179. n. 3. Mus. Tessin. 80. n. 5. Aëtites (Haemachates) siliceus embryonibus fixis crystallinis nitri quartzosi.
Breyn monogr. Lipsf. 1722. 4. Melo montis Carmel.
Imper. nat. 740. Myl. sax. 2. p. 5. Uterus crystallinus.
Habitat in Oriente, e. g. Zeylon, Sibiria, ad fluvios Tom, Jeligna, Aijan et Olognaca, Armenia, Palaestina, Aegypto, Silesia, Bohemia (prope Tarnau,) Lusatia (prope Koenigsbrück,) Saxonia (prope Chemniz et Rochlitz) et Palatinatu, colore nunc dilutiori, nunc saturatiori, nunc aequabili, nunc inaequabili, ut plurimum semipellucidus, rarius diaphanus, crebrius nubeculis turbidus, frequentissime, formæ communis, rarius globi intus cavi et quartzii crystallis referti forma conspicuus.
- Sardus. 8. Ch. pallidus punctis guttisque sanguineis varius.
Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 5. Silex vagus, cortice ochraceo subdiaphanus intricato variegatus.
Cronst. mineral. §. 60. δ. Gemma divi Stephani.
Karst. Lesk. Mineral. 1. p. 145. Punctagat.
Waller. syst. miner. 1. p. 274. n. 14. f. Carneolus albescens punctulis rubris.
Habitat in India, Sardinia, Palatinatu (prope Oberstein,) Margraviatu Badenli nunc cinereus, nunc lacteolus, rarius fuscus.

9. Ch.

- dendriticus. 9. Ch. pallidus arbuscularum imaginibus saturationibus pictus.
Cronst. miner. §. 59. β. et §. 60. γ. Mochus, Pierre de Mocca. Waller. syst. miner. I. p. 285. n. 22. l. Achates figurata. Habitat in insula Zeylon, Sina, Arabia, Islandia, Normannia, Palatinatu Rhenano, Ducatu Bipontino, albus vel cinereus, imaginibus nigris, fuscis, rubris aut viridibus, magni, potissimum in Oriente, aestimatus.
- maculatus. 10. Ch. maculis colore et pelluciditatis gradu diversis insignitus.
Habitat in insulis Zeylon, Ducatu Bipontino, Feroë, et Palatinatu rhenano (prope Oberstein,) e. g. vini colore conspicuus maculis obscurioribus, margaritaceus aut ex luteo fuscus annulis lacteis, lacteus, maculis nigris, aut rubris sanguineus maculis fuscis aut lacteis, ex cinereo, gramineo et olivaceo, aut ex fusco, rufescente et lacteolo colore varius.
- fasciatus. 11. Ch. fasciis colore et pelluciditatis gradu distinctis.
Habitat in insulis Zeylon, Feroë et Islandia, Bohemia, Saxonia (prope Schlotwiz, Palatinatu rhenano (prope Oberstein) et Ducatu Bipontino, nunc cinereus subpellucidus fasciis lacteis diaphanis, variis roseis aut viridibus, nunc caeruleus aut sanguineus fasciis albis cinereisve, angustioribus, latioribus, aequalis, inaequalis latitudinis, parallelis confluentibus, rectis, angulosis, undulatis.
- Onyx, 12. Ch. in fragmenta concentrice crustosa colore et pelluciditatis gradu diversa secedens.
*Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 7. Silex vagus stratis diversicoloribus.
 Cronst. miner. §. 56. Baum. miner. I. p. 253. Camchuja, Memphites.
 Waller. miner. 81. syst. miner. I. p. 276. n. 16. Achates vix semipellucida fasciis et stratis diversae coloratis ornata.
 Cronst. §. 59. 5. u. Sardonyx.
 Habitat in Oriente, ad fluvium Tom Sibiriae, varius in Silesia, Bohemia, Lusatia (prope Koenigsbrück,) Saxonia (prope Zwickau,) et Ducatu Bipontino, fragmentis nunc tenuioribus, nunc crassioribus, colore nunc cinereo et nigro, nunc albo, carneo et nigro, nunc sanguineo et albo, (Sardonyx,) nunc albo et cinereo (Chalcedonyx,) cereo et melleo, alternantibus, congenerum fere durissimus, ignis vi color. exuens, et in fragmenta dissiliens, inter gemmas sculptas Veterum frequens.*

- stilitati- 13. Ch. ex aqua ejus principiis gravida praecipitatus.
les. a) includens aut incrustans alia corpora.
a) lichenes et alia vegetabilia. *Ferber bergmaenn. Nachr. &c.*
p. 75. v. *Born ind. foss.* 1. p. 28
b) crystallos, hinc crystallorum facie apparentes.
Brückmann chem. Ann. 1786. 2. p. 488. et 1790. 1. p. 99:
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 118.
c) alia fossilia.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 117.
β) globosus, globis undique nodosis cavis.
γ) reniformis.
δ) botryoides.
ε) cylindricus, cylindris.
a) solidis.
b) intus cavis.

Habitat in insulis Feroë, et Islandia, in montibus giganteis Bohemiae, in Saxonia (prope Schneeberg, Gersdorf, Freyberg,) in Thuringia (prope Hohenstein,) in Ducatu Brunsvicensi, Palatinatu rhenoano, et vicinis terris, in Franconia (principatu Baruthino,) Carinthia (prope Hüttenberg, Hungaria (prope Boimick) et in comitatu Grumbacensi ad Rhenum, et in Hungaria (prope Lehotca ad Cremnitz,) et in Transilvania, Saxoniam (prope Freyberg,) Alvernia Galliae, textura interdum ad fibrosam accedente.

- crystalli- 14. Ch. caerulefcens, forma prismatum hexaedrorum diver-
nus, gentium. v. *Fichtel von Karpath.* p. 138.
*Habitat in Transilvaniae valle prope Tatareschol, jaspidi lu-
teae involutus.*

- viridis. 15. Ch. semipellucidus texturae planioris viridis.
*Habitat rarior in insulis Feroë, colore nunc ad gramineum,
nunc ad aeruginosum propius accedente.*

- Chryso- 16. Ch. viridis intus vix nitens subsemipellucidus, texturae
prafus, planioris.
Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. 7. Nitrum (Fluor) viride pal-
lidius.

Cronst. miner. §. 46. §. Chrysopras.

Lehmann act. Berol. ad 1755. p. 200.

Habitat aliis fossilibus, in strata dispositis innidulans non adnatus in Silesia (prope Graeche et Cosemüz,) Bohemia (prope Tarnau, et in Mummelgrund ad Haram) et Westphalia (ad montem Altenberg prope Stachlau,) rarius duriuscu-

pictus.
Mocca.
urata.
, Nor-
, albus
ut viri-

sis infi-

roë, et
i colore
aut ex
aut ru-
to, gra-
colo co-

ia, Sa-
e Ober-
lucidus
, nunc
, angu-
tudini,
is.

ucidita-
versico-

nchujā,
tes vix
ta.

rus in
Saxonia
is nunc
, et ni-
t albo,
, cereo
stimus,
inter

3. Ch.

riusculus, ut plurimum duritie ad smaragdum accedens, nunc semipellucidus, nunc fere diaphanus, creberrime porraceus, rarius gramineus, dilute porraceus aut olivaceus, vel ex virescente cinereus, aut albus, praeter consuetudinem chalcedonii principia calcis niccolinae quoque paucillum continens, cui tinctum suum debet.

Heliotro. 17. Ch. diaphanus texturae conchaceae viridis punctis guttisque sanguineis opacis notatus.

Waller. syst. miner. 1. p. 300. n. 2. g. Jaspis variegata obscure viridis, punctulis rubris.

Cronst. miner. §. 64. I. α. Jaspis pura viridis punctis rubris.

Habitat in Aegypto, Sibiria, Islandia, Bohemia (ad montes gigantes) et Franconia (ad montem Steinhauk prope Obersteinbach,) texturae nunc perfectius nunc imperfectius conchaceae, colore saepius porraceo, interdum dilutius viridi, vel ad aeruginosum aut olivaceum propius accedente, punctis guttisque inspersis majoribus vel minoribus, varioribus vel magis confertis, saepius etiam maculis et lineolis olivaceis vel ochraceis insignitis.

54. ADA.

Chalcedonii species fere omnes semigemmarum nomine multis venientes, gemmarum loco, sigillis, simulacris aliis ornamenti generibus inserviunt; gemmarum sculpturam et Veteribus reliquarum princeps materies.

54. ADAMAS. Ex terra silicea et - - - constans. Subponderosus, durissimus, lamellosus, intus nitorem egregium sibi proprium monstrans, in fragmenta indeterminata diffiliens, parasiticus, in tenebris eximie lucens, frictione excalesfactus, corpora leviora trahens.

In igne crepitans, pelluciditatem exuens, tandem coruscando in bullas et vaporem resolutus.

pretiosiss. I. ADAMAS.
mus.

Syst. nat. I. p. 165. n. 6. XII. 3. p. 102. n. 6. α. *Mus. Tessin.* 38. n. 3. Alumen lapidosum pellucidissimum solidissimum hyalinum.

Cronst. miner. §. 42. A. α. Adamas gemma.

Vogel miner. 137. Adamas.

Just. miner. 376. *Baum. miner.* p. 225. Damant.

Waller. miner. 110. Gemma pellucidissima, duritie summa, colore aqueo, igne persistens, octaëdra turbinata.

Waller. syst. miner. I. p. 230. n. 1. Gemma pellucidissima omnium durissima, pulverisata nigrescens.

α) forma crystallorum.

a) prismatum.

a) hexaëdrorum.

†) utrinque pyramide triëdra terminatorum: faciebus omnibus convexis.

††) utrinque pyramide hexaëdra terminatorum.

b) octaëdrorum.

†) pyramide irregulari truncata terminatorum faciebus prismatum ipsorum inaequalibus.

††) faciebus terminalibus in aciem exeuntibus.

b) pyramidum duplicium.

a) tetraëdrarum.

b) triëdrarum depressarum scabrarum faciebus convexis, ad singulos basicos communis angulos pyramide tetraëdra auctarum.

β) forma rotundata.

Habitat in Indiae insula Borneo, peninsulus Ormus et Malacca, regnis Visapur, Bengala et Golconda, potissimum circa Colur, Mengelegheri, Gadiccottah, et Partaal, et in Brasiliae provincia Serro da Frio prope fluvium Milho-verde, rarissime aggregatus, et adnatus, ut plurimum vagus in arena aut humo, terra etiam saepissime obductus, duritiei gradu diverso, semper tamen eo, ut limam vel optimam eladat, nec nisi suo ipsius pulvere poliri et laevigari queat, rarius diaphanus, quam semipellucidus aut pellucidus, nebulis tamen, maculis, interdum glaciem aut plumam referentibus turbatus, aut rimosus, rarius mediae magnitudinis, nunquam insignis, ut plurimum dilute cinereus in flavum colorem nonnunquam vergens, aut dilute fuscus, crebro quoque ex luteo fuscus, nigricans, aut chalybeus, interdum citrinus, rarius roseus, rarissime caeruleus, viridis aut pluribus coloribus in eodem lapide conspicuus, omnium gemmarum pretiosissima, luxus et fraudis materia princeps.

ORDO VI.
TERRAE ADAMANTINAE.

Ex terra adamantina potissimum conflatae.

55. ADAMANTINUS. Ex terra adamantina et plurima aluminari constans. Durissimus, ponderosus, lamellosus: lamellis rectis tripliciter se secantibus, in fragmenta rhomboidalia diffiliens. Apyrus igne, quamvis aëre vitali efflato, vix emolliendus.

Corund. I. ADAMANTINUS. *Klaproth chem. Annal. 1789. I. p. 7. Grotshke Bergbauk. I. p. 400.*

Habitat in Sinae, Indiae (prope Bombai,) Galliae (praesertim Pieltaviae) et Hispaniae granita, diaphanus, post polituram matris perlarum instar nitens, duritie smaragdo similis, ferri retractorii nigri particulis inspersis adeo dives, ut ipse saepius in pulverem contusus a maguete trahatur, colore cinereo, nigricante, capillorum aemulo, rarius spadiceo, formae interdum communis, crebrius hexaedro-prismaticae, pulvere in India et Sina, ad sciendendas et poliendas gemmas adhibito.

ORDO VII.

TERRAE AGGREGATAE.

Ex terris praegressorum ordinum aggregatis conflatae.

56. GRANITES. Ex partibus, quarum plures crystallorum forma conspicuae, nullo intermedio caemento cohaerentibus, ordine nullo determinato aggregatis compositus, texturae potissimum granulatae.

Montium primaeavorum, altissimorum in catenis cohaerentibus medium constituentium materies praecipua et nucleus. Durus, lente fatiscens.

simplex. 1. Gr. ex feldspato et quartzo compositus.

Syst. nat. 1. p. 187. n. 10. XII. 3. p. 75. n. 14. Saxum (morense) cotaceum spatolum rufescens, granis quartzosis hyalinis.

Habitat in montibus Sabaudicis (vagus prope Genevam,) Helveticis (e. gr. ad Grimfel) Nassavicis (prope Sonnenberg,) Sibiricis (ad fluvium Neiwa) et Scoticis (prope Port loy) nunc hac nunc illa parte dominante, feldspathi partibus ita interdum cum quartzo diaphano combinatis, ut litteras syriacas referant.

genuinus. 2. Gr. ex feldspato, quartzo et mica compositus.

Syst. nat. 1. p. 187. n. 11. XII. 3. p. 76. n. 19. Saxum spatolum quartzosum micaceumque rufescens.

Cronst. miner. §. 268. 10. 2. Granites durus.

Hasselq. ir. 526. Petra Mosis.

Waller. syst. miner. 1. p. 407. Saxum quartzo, spato scintillante et mica in diversâ proportionem mixtis compositum.

β) fatiscens.

Syst. nat. XII. 3. p. 76. n. 20. Saxum (fusorium) micaceum quartzosum spatolumque subfriabile.

Cronst.

Cronst. miner. §. 268. 10. 1. Granites particulis constans parum cohaerentibus.

γ?) *Syst. nat.* I. p. 186. n. 6. XII. 3. p. 78. n. 31. Saxum ungermannicum.

δ?) *Syst. nat.* I. p. 186. XII. 3. p. 77. n. 26. *it. scan.* 165. Saxum montanum.

Habitat vulgatissimus in montibus primaevis (licet aliquando secundarius) totius terrarum orbis, vagus quoque in planitiis, innumerabili duritiei, proportionis, distributionis, coloris partium constituentium varietate, accedentibus non raro alienis ad huc e. g. scorli, hornblendae, granati crystallis, steatitae, amari, argillae particulis aucta, igne violento liquecens, ut tamen quartzum intemeratum permaneat, feldspatho saepius carneo, quartzo ut plurimum albo, rarius virescente, egregiam interdum polituram admittens, hinc jam a multis retro seculis architecturae elegantiori, et variis ornamentorum generibus adhibitus.

Syenites. 3. Gr. ex feldspato, quartzo et hornblenda compositus.

Plinius histor. mund. l. 36. c. 8? Syenites.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. p. 506.

Karsten Lesk. Mineralkab. 2. p. 12.

Habitat in Aegypto, Graecia, Norwegia, Saxoniam, Hercyniam, Suevia, Stiria, nunc rarius, nunc subtilius aut minutius granulatus, partibus, quibus constat, diversissima proportione mixtis, quartzo et feldspato ut plurimum albis, hornblenda nigra, aut ex atro viridi.

scorlinus. 4. Gr. ex feldspato, quartzo et scorlo compositus.

Edelfeld nov. act. Stockb. 1784. p. 103.

Anonym. chem. Annal. 1785. 2. p. 21. Granites basalticus.

Habitat in Sueciae passim, Silesiae (prope Friedeberg,) Helvetiae montibus.

granaticus. 5. Gr. ex feldspato, quartzo et granatis compositus.

Edelf. nov. act. Stockb. 1784. p. 103.

Hoepf. Mag. für Helv. Naturk. I. p. 281.

Habitat in Sueciae, Helvetiae montibus.

viridis. 6. Gr. ex feldspato, quartzo et amaro compositus.

Hoepf. Mag. für Helv. Naturk. I. p. 281.

Habitat in Helvetia et Sabaudiae montibus.

- talcosus. 7. Gr. ex feldspato, quartzo et talco compositus.
Anon. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.
Habitat in Austria superiori (prope Linz).
- micaceus. 8. Gr. ex feldspato et mica compositus.
Souff. voyag. dans les alp. 1. p. 183.
 β) *Syst. nat. 1. p. 164. n. 6. Mus. Teyssin. 36. Muria faxi ex mica spatoque.*
Syst. nat. XII 3. p. 76. n. 21. Saxum (fatiscens) spatofum micaceumque falfum fatiscens.
Waller. miner. 166. Saxum in aëre deliquescent nitrosum.
Waller. syst. miner. 1. p. 409. n. 3. k. Granites fuscus aëre destructibilis.
Habitat rarissimus in Helvetia et Silesia, vagus prope Genavam et Vesuvium, β) in Finlandia et Gotlandia.
- calcareus. 9. Gr. ex feldspato et spato calcario conflatus. *Gioen. litolog. Vesuv. p. 49. 51. 71.*
Habitat circa Vesuvium, fragilis, vix duriusculus, cum acidis effervescent, non raro scorum, aut unacum mica argillam, aut micam, aut utramque, admixta sibi habens; an hujus generis?
- grandae- 37. Gr. ex mica et hornblenda compositus.
 yus. *Syst. nat. 1. p. 189. n. 20. XII 3. p. 79. n. 35. Saxum micaceum spatofum nigricans: particulis decussantibus ferreis.*
Cronst. miner. §. 267. 9. Saxum compositum mica et hornblenda.
 β) *Saxum viridi-caeruleseens. It. scan. 21.*
Habitat, rupestris quoque, in Helvetiae et Sueciae montibus variis, in monte Hennebergiae, Ehrenberg, in Bohemia prope Orpar, non raro venit ferri dives, obscure virens, ut plurimum in Sueciae ustrinis Smolandicis ferri mineris lacustribus ad facilitandum fluxum additus.
- scorlace- 10. Gr. ex feldspato et scorlo compositus.
 us. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.*
Habitat in Helvetiae montibus, circa Vesuvium, accedente non raro mica, aut hornblenda.
- squamo- 11. Gr. ex feldspato et hornblenda compositus.
 sus. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.*
Habitat in Helvetiae montibus, in Zealandia, accedente interdum quoque mica, aut scorlo.

- granati- 12. Gr. ex feldspato et granatis compositus.
nus. *Gioeni litolog. Vesuv. p. 68.*
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 279.
Habitat in Helvetiae montibus, et Seelandia, in Vesuvio.
- nitens. 13. Gr. ex feldspato, granatis et mica compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. tab. 3.
Habitat in Helvetiae montibus.
- tricolor. 14. Gr. ex feldspato, granatis et scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 64. 67.
Habitat circa Vesuvium, admistis interdum quoque mica et olivinis.
- dichrous. 15. Gr. ex feldspato, scorlo granatino et genuino compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 70. 75.
Habitat circa Vesuvium.
- albo-fuf- 16. Gr. ex feldspato, scorlo granatino et mica compositus.
cus. *Gioeni litolog. Vesuv. p. 71.*
Habitat circa Vesuvium.
- elegans. 17. Gr. ex feldspato, granatis et actinoto compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 69.
Habitat circa Vesuvium.
- micans. 18. Gr. ex feldspato, mica et scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 73. 75.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus, et Vesuviae nunc mica, nunc scorlo dominante, nunc majoribus, nunc minoribus particulis immistis, interdum granatis immerfis.
- lamello- 19. Gr. ex feldspato, mica et hornblenda compositus.
sus. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 281.*
Habitat in Helvetiae montibus, nunc bac, nunc illa dominante, particulis majoribus minoribusve immista.
- cretaceus. 20. Gr. ex feldspato mica et creta compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 45.
Habitat circa Vesuvium.
- Gioeni. 21. Gr. ex feldspato, granatis et hornblenda compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 75.
Habitat circa Vesuvium.
- varius. 22. Gr. ex feldspato, actinoto et scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 62. 63.
Habitat circa Vesuvium, intermistis interdum micae nigrae aut hornblendae lamellas aut prisinata ostendens.
23. Gr.

- leucomelas. 23. Gr. ex feldspato, actinoto et hornblenda compositus.
Gioeni *litolog. Vesuv. p. 63.*
Habitat circa Vesuvium.
- muriaticus. 24. Gr. ex feldspato, mica et amaro compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. t. 3.
Habitat in Helvetiae montibus.
- serpentinus. 25. a) Gr. ex feldspato, serpentino et quartzo compositus.
Fichtel Karpath. p. 310.
Habitat in Transilvaniae montibus, facile in argillam fertiscens.
- Garpenbergensis. 25. b) Gr. ex quartzo dominante et mica compositus.
Syst. nat. I. p. 186. n. 4? XII. 3. p. 75. n. 18? Saxum cotaeum quartzosum album, fragmentis illinitis mica alba.
Cronst. miner. §. 260. 2. 1. Saxum compositum particulis quartzosis et micaceis distinctis.
β) micae lamellis aureis vel argenteis ita inspersis, ut politus egregio nitore refulgeat (Avanturino).
γ?) *Syst. nat. I. p. 188. n. 23. XII. 3. p. 78. n. 30. Saxum metalliferum.*
Habitat in Sueciae (prope Garpenberg) venas cupri ferens, Silesiae, (prope Giaren,) Saxoniae, Helvetiae montibus Vesuvio, β) vagus in Hispania, Saxoniam (prope Dresdnam ad Albim).
- bicolor. 26. Gr. ex quartzo, mica et scorlo compositus.
Hoefn. Magaz. für Helv. Naturk. I. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus.
- corneus. 27. Gr. ex quartzo, mica et hornblenda compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus.
- triplex. 28. Gr. ex quartzo, mica et granatis compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus.
- glacialis. 29. Gr. ex quartzo, mica et amaro compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 281. 282.
Habitat in Helvetiae et Sabaudiae montibus altissimis.
- inconspicuus. 30. Gr. ex quartzo, et hornblenda compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 279.
Habitat in Helvetiae montibus, etiam prope Altenberg in Saxoniam.

- helveticus. 31. Gr. ex quartzo, hornblenda et granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus.
- variegatus. 32. G. ex quartzo, hornblenda et amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus.
- capillaris. 33. Gr. ex quartzo pellucido et actinoti spiculis compositus.
Herrmann chem. Annal. 1788. 2. p. 416. Haarstein.
Habitat vagus in Sibiriae vallibus uralensibus, prope Gene-
vam, inter Brixiam et Brandfol et alibi in comitatu Ti-
rolensi, inter Feistritz et Carnowitz Stiriae, inter Bor-
kersdorf et Frauenstein et alibi in Saxonia, ad montem
Fichtelberg, egregiam polituram admittens, actinoti spi-
culis nunc viridibus, nunc flavicantibus, nunc rubellis,
nunc obscure rubris, nunc nigris.
- melaleucos. 34. Gr. ex quartzo et scorlo compositus.
Waller. syst. miner. 1. p. 406. n. 1. Saxum ex quartzo et
basaltico lapide mistum.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
Habitat in Helvetiae, Sueciae montibus.
- Hoepfneri. 35. Gr. ex quartzo, hornblenda et scorlo compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus.
- efflorescens. 36. Gr. ex quartzo, scorlo et amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus, salo amaro efflorescente in-
terdum dives.
- tirolensis. 37. Gr. ex quartzo, scorlo et granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. p. 22.
Habitat in Helvetiae et Tirolis (prope Zillerthal) montibus.
- bavaricus. 38. Gr. ex quartzo et granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. p. 22.
Habitat in Helvetiae, Sueciae (prope Sunnerskog et Sala,) Saxoniae (prope Hartmansdorf,) Aultriae (prope Goettweia,) Hungariae, Tirolis et Bavariae montibus, vallibusque conterminis, etiam fodina Temschensi (prope Dogneska) granatis rubris, quartzo cinereo aut virescenti, rarius gramineo.

39. Gr.

- durissimus. 39. Gr. ex quartzo, granatis et amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiae et Sabaudiae montibus.
- falcifer. 40. Gr. ex quartzo dominante et talco compositus.
Storr Alpeureis. 2. p. 278. 289.
Habitat in Vallis Tellinae (prope Clavennam) et Rhaetiae (prope Marmels) montibus, ille ferri ochra flavescens.
- splendidus. 41. Gr. ex quartzo et miculis pyritae micaeque ferreae inspersis compositus.
Bloch et Brückmann Schr. berl. Naturf. 1.
Habitat vagus in Marchia Uckerana, politus egregie nitens.
- homogeneus. 42. Gr. ex mica, hornblenda et scorlo compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiae montibus.
- nitidulus. 43. Gr. ex mica et hornblenda compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 53. 54.
Habitat prope Vesuvium, granatos non raro immerfos continens.
- Zillensis. 44. Gr. ex mica et scorlo compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279. 280.
Anon. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.
Habitat in Helvetiae montibus, ex valle Zillenthal, inter Trörolin et Salzburgum intermedia, scorli crystallis nunc minoribus, nunc minoribus, interdum electricis.
- granatifer. 45. Gr. ex mica et granatis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 53.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
Habitat in Helvetiae, Carinthiae, Hungariae, Saxoniae, Sueciae, Italiae montibus.
- montanus. 46. Gr. ex mica, scorlo et granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiae montibus.
- virescens. 47. Gr. ex mica, scorlo et amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiae montibus.
- radiatus. 48. Gr. ex mica et actinoto compositus.
Hoepfn. Magaz. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiae montibus, praesertim S. Gotthardi.
49. Gr.

- olivinus. 49. Gr. ex mica et olivinis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 54. 55.
Habitat circa Veluvium.
- chlorostictus. 50. Gr. ex scorlo et olivinis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 65. 66.
Habitat circa Veluvium.
- gemmacus. 51. Gr. ex granatis et olivinis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 68.
Habitat circa Veluvium.
- similaris. 52. Gr. ex granatis et scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 63. 68.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. tab. 2.
Habitat in Helvetiae montibus, vagus circa Vesuvium, admixta interdum mica.
- affinis. 53. Gr. ex scorlo granatino et genuino compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 70.
Habitat circa Veluvium.
- montium. 54. Gr. ex granatis, scorlo et horablenda compositus.
Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiae montibus.
- bracteatus. 55. Gr. ex granatis et horablenda compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
Habitat in Helvetiae montibus.
- argentatus. 56. Gr. ex granatis, mica et spato compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 49.
Habitat circa Veluvium.
- lamellatus. 57. Gr. ex mica et spato compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 48.
Habitat circa Veluvium.
- lucidus. 58. Gr. ex actinoto et spato compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 60.
Habitat circa Veluvium, an potius amygdalites?
- asbestinus. 59. Gr. ex asbesto et marmore conflatus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 48.
Habitat circa Veluvium, vix hujus generis.

57. GNEISSUM. Ex partibus saepe quoque crystal-
lorum forma conspicuis nullo in-
termedio caemento cohaerenti-
bus, interdum per strata alter-
nantibus compositum, texturae
schistosae, rarius fibrosae.

In montibus aetate ad graniteos
quam proxime accedentibus ob-
vius, stratis ejus quoque saepius
granitae superincumbentibus.

Durus, apyrus, non fatiscens.

fornacum. I. Gn. quartzo dominante et mica compositum.

Ställsten. *Syst. nat.* I. p. 187. n. 15. XII. 3. p. 79. n. 33. Saxum are-
noso micaceum fissile cinereum, interstinctis atomis quartzo-
zosis micaceisque.

Cronst. miner. §. 260. Saxum compositum particulis quartzo-
zosis et micaceis.

Waller. syst. miner. I. p. 410. n. 5. Saxum quartzo et mica
mixtum fissile.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 77. n. 27. Saxum (marestrandense) mi-
caceum quartzolum fissile; micis albis nitidissimis lubiunt
palpabilibus.

γ) *Syst. nat.* I. p. 188. n. 17. XII. 3. p. 77. n. 25. Saxum
(Rørosense) micaceum nigro micaceo alboque quartzoso-
cotaceo alternatis.

δ) *Syst. nat.* I. p. 186. n. 8? XII. 3. p. 75. n. 15? Saxum (de-
cussatum) cotaceum quartzolum incarnatum micis sparsis
atris erectis decussantibusque.

ε) *Waller. syst. miner.* I. p. 411. n. 6. Saxum quartzo et stea-
tite mixtum fissile.

ζ) *Syst. nat.* I. p. 187. n. 13. XII. 3. p. 77. n. 24. Saxum (tri-
tonium) micaceum subfissile incarnatum, granis quartzosis.
*Habitae innumerabili proportionis, combinationis, distribu-
tionis, coloris, duritiei varietate in novae Seelandiae,
Norwegiae, Sueciae, Bohemiae, Carinthiae, Tirolis
montibus, etiam pyrenaeis, fundo fornacum fusoriarum,
architecturae aliquando etiam elegantioris operibus egre-
gie inserviens.*

micace
Glimm
schief

alpinu

scorli

micaceum. 2. Gn. ex mica dominante et quartzo compositum.

Glimmer-
schiefer. *Werner Classif. d. Gebirgsart. p. 10. §. 9. Voigts Br. über
Gebirgsfl. p. 15. n. 4. Glimmerschiefer.*

Habitat in Lusatia et Thuringia (prope Ruhla,) heic integros montes constituens, argentum colore et nitore aemulans, micae lamellis tenerrimis dense sibi incumbentibus, egregie nonnunquam in tabulas tenues, rectas fissile, tum teclis inserviens, quartzo per venulas aut granula, aut strata ampliora intermixto.

alpinum. 3. Gn. ex quartzo, mica et granatis compositum.

Syst. nat. I. p. 187. n. 12. XII. 3. p. 77. n. 22. Saxum micaceum subfissile cinereum, granis granatinis quartzosisque.

Cronst. mineral. §. 261. Saxum compositum mica quartzo et granato.

Waller. syst. miner. I. p. 412. n. 7. Saxum quartzo, mica et granatis mixtum, fissile.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 77. n. 23. Saxum (granosum) acerosum solidum atrum, granis granatinis.*

γ) *Syst. nat. I. p. 187. n. 14. XII. 3. p. 78. n. 28. Saxum (punctatum) micaceum fissile incarnatum, granis granatinis.*

δ) *Syst. nat. I. p. 188. n. 19. XII. 3. p. 80. n. 36. Saxum impalpabile micaceum quartzosum subferreum, granis granatinis.*

It. goth. 73. Saxum clangosum.

Habitat in summis Europae e. gr. Lapponiae, Norwegiae, Sueciae, Saxoniae, Lusatiae, Silesiae, Bohemiae, Moraviae, Stiriae, Carinthiae, Salisburgi, Tyrolis, Helvetiae, Sabaudiae, etiam Carpathicis montibus, mica ut plurimum argentea, nunc dominante, nunc aequabiliter distributa, nunc vix conspicua, granatis crebrius rubris, quam fusco, nunc formae communis et insignibus, nunc formae crystallinae minoribus, nunc minimis, nunc frequentioribus, nunc rarioribus, laminis, in quas finditur interdum undulatis, lapidis molaris loco, modo quartzum dominetur, eximie inserviens, accedente nonnunquam scorlo, talco aut feldspato nova varietate nata.

scorlinum. 4. Gn. ex quartzo, mica et scorlo compositum.

Habitat in Sabaudiae (prope Chalanches,) Helvetiae (e. gr. in monte S. Gotthardi,) Hungariae (prope Schemnitz, auri argenticque venas includens,) Bohemiae (prope Katieborziz,) Saxoniae (prope Geyer,) Norwegiae montibus et fodinis.

5 Gn.

- Altenber- 5. Gn. ex quartzo, mica et scorlite compositum.
genfic. *Habitat in Saxonia (prope Altenberg,) flammæ venas fovens.*
- radians. 6. Gn. ex quartzo, mica et actinoto compositum.
Cronst. mineral. §. 261. 33.
Waller. syst. miner. I. p. 413. n. 8. Saxum quartzo, mica
et basalte mixtum fissile.
Habitat in Jemtia Sueciae (prope Handoel).
- Saxonum. 7. Gn. ex quartzo, mica et feldspato constans.
Werner Classif. d. Gebirgsart. p. 8 §. 8. Gneiss.
Voigt Brief. u. Gebirgs. p. 13. n. 2. Gneusz.
*Habitat in Silesia, Bohemiae, Saxoniae, Hennebergae,
Helvetiae, Sabaudiae montibus, rarius in carpathicis, mica
crebrius dominante, feldspato minimam partem effi-
ciente, saepius, interdum fere omni in argillam fatiscen-
te, alias innumerabili proportionis, et coloris partium
constituentium varietate conspicuum.*
- Bornii. 8. Gn. ex quartzo, mica et argilla compositum.
Born ind. foss. 1. p. 153. 2. p. 147. Gneissum,
β) argilla martiali.
Syst. nat. XII. 3. p. 74. n. 12. It. scan. 80. Saxum (novu-
culare) cotaceum albo micaceum incarnatum substriatum.
Cronst. miner. §. 262. 4. 1. Saxum compositum mica, quartzo
et forsân argilla martiali, particulis distinctis.
*Habitat in montibus metalliferis Temesensibus (inter Mol-
dava et Saska, prope Dognaska, Hungaricis (prope Neer-
folium et Hodritsch,) Bohemicis (prope Catharinaberg,
Orpes, Ratiborziz, Graupen, Platte et Joachimsthal,) Saxonieis
(prope Geyer et Freyberg,) et Suecicis (prope
Carlsrona, β) in Scania Sueciae, coticulae loco ad
acuendos onses et cultros adhibitum.*
- Jemticum. 9. Gn. ex quartzo, mica et steatite compositum.
Edelf. nov. act. Stockb. 1784. p. 93.
*Habitat in Jemtiae montibus altioribus, lente fatiscendo
congeneribus discrepans.*
- spatosum. 10. Gn. ex quartzo, scorio et feldspato compositum.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.
Habitat in Saxonia prope Halbendorf.

topasium. 11. Gn. ex quartzo, scorio et topazio compositum.
Werner Classif. Gebirgsart p. 15. §. 18. Topasfels.
Habitat ad Schneckenstein prope Auerbach in Voigtlandia.

comeum. 12. Gn. ex quartzo et hornblenda compositum.
Syst. nat. I. p. 156. n. 4? Talcum particulis impalpabilibus,
 lamellis parallelis.

Syst. nat. XII. 3. p. 53. n. 8? Talcum (lamellare) lamella-
 tum fragili-durum glaberrimum subdiaphanum.

Waller. miner. 138. Comeus fissilis, lamellis parallelis.

*Waller. syst. miner. I. p. 358. n. 2. Corneus rigidus non
 nitens apparenter lamellis parallelis.*

*Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. p. 507. et Karst. Lesk. Min.
 2. p. 17. Hornblendschiefer.*

β?) *Syst. nat. I. p. 156. n. 5. XII. 3. p. 54. n. 11. Talcum
 (Coriaceus) membranaceum flexuosum rigidum.*

*Waller. miner. 136. Corneus mollior superficialis contortus.
 Habitat in Suecia et Saxonia (prope Voigtsberg, Dorfchem-
 niz, Groshartmansdorf, Miltiz,) et Lusatia, strata inte-
 gra efficiens, ex virescente atrum, aut ex atro viride,
 ritum ex virescente cinereum, duriusculum, textura ra-
 diata, in fragmenta discoidea dissiliens, micae atomis in-
 terdum immixtis, aut granatis.*

argillo- 13. Gn. ex quartzo et argilla compositum.
 sum.
v. Fichtel Karpath. p. 275.
Habitat in montibus Carpathicis.

cotianum. 14. Gn. ex ardesia et mica compositum.
*Syst. nat. XII. 3. p. 79. n. 34. Saxum schistosum fissile fus-
 cum, atomis micaceis oblique truncatum.*

*Cronst. miner. §. 262. 4. 2? Saxum compositum mica, quart-
 zo et forsan argilla martiali, particulis minoribus.*

*Waller. syst. miner. I. p. 417. n. 11. Saxum schisto et mi-
 ca mixtum.*

*Habitat in Norwegia, Suecia, duriusculum, igne liquef-
 cens, incolis ad poliendos cultros inserviens, hinc vix hu-
 jus generis.*

steatiti- 15. Gn. ex steatite et mica constatum.
 cum.
Cronst. miner. §. 263. 5. Schneidestein.

Storr Alpenr. 2. p. 269. 285-289?

*Habitat in Norwegiae, Sueciae, Tirolis, Rhaetiae, Bohe-
 miae, Hungariae montibus, muris fusiorum furnorum
 et si in tabulas tentas findatur, tellis, eximie inserviens,
 mollis, an igitur hujus generis.*

- granati- 16. Gn. ex scorlo genuino, granatis et feldspato compositum.
cum. *Gioeni litolog. Vesuv. p. 64.*
Habitat circa Veluvium.
- bicolor. 17. Gn. ex scorlo et feldspato compositum.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 72.
Habitat circa Veluvium.
- olivinum. 18. Gn. ex mica, granatis et olivino compositum.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 54.
Habitat circa Veluvium.
- lucidum. 19. Gn. ex mica et hornblenda compositum.
v. Fichtel Karpath. p. 276. 279.
Habitat in Sueciae et Carpathicis montibus.
- triplex. 20. Gn. ex mica, hornblenda et quartzo compositum.
v. Fichtel Karpath. p. 276. 279.
Habitat in Carpathicis montibus.
- syeniti- 21. Gn. ex hornblenda, feldspato et quartzo compositum.
cum. *v. Fichtel Karpath. p. 279.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- squamo- 22. Gn. ex hornblenda et feldspato compositum.
sum. *v. Fichtel Karpath. p. 279.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- granati- 23. Gn. ex hornblenda et granatis compositum.
num. *v. Fichtel Karpath. p. 246. 280. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- splendi- 24. Gn. ex hornblenda, mica et granatis compositum.
dum. *v. Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- quadru- 25. Gn. ex hornblenda, mica, granatis et quartzo compo-
plex. situm.
v. Fichtel Karpath. p. 246. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.
- lamello- 26. Gn. ex hornblenda et scorlo compositum.
sum. *v. Fichtel Karpath. p. 280.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- basalti- 27. Gn. ex mica et scorlo electrico compositum.
cum. *Anon. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.*
Habitat in valle Salisburgensibus et Tirolensibus communi
Zillerthal.

glandu-
fum

durum

quartz-
fum.

mica-

mican

58.

talcof

pond-
fus

rhaet

aren-

- positum. glandulo- 28. Gn. ex mica et granatis compositum.
 sum. v. *Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- durum. 29. Gn. ex mica, granatis et quartzo compositum.
 v. *Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- quartzo- 30. Gn. ex granatis et quartzo compositum.
 sum. v. *Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- micans. 31. Gn. ex marmore micante et mica compositum.
 α) mica aurea per marmor sparfa.
 v. *Borch. mineral. sicil. Avanturino.*
 β) mica viride per strata digelta.
Ferber. Br. a. Welschl. p. 251. Marmo Cipolino.
Habitat α) vagum in Siciliae antro montis Caputo, β) in
Graccia; an hujus generis?

58. PORPHYRIUS. Ex crystallis alterius generis fossili formae communis quasi pastae immerfis compositus.
 Aetate, duritie, duratione, colore quam maxime varius.

a. talcosi.

- talcosus. 1. P. ex talco et quartzii crystallis immerfis constans.
Storr Alpenr. 2. p. 280.
Habitat in Valle Tellina prope Clavennam, argentei coloris.
- pondero- 2. P. ex talco et barytide vulgari compositus.
 fus. *Storr Alpenr. 2. p. 266.*
Habitat in Valle Tellina prope Castion, dilute virens.
- rhaeticus. 3. P. ex talco, barytide et spato constans.
Storr Alpenr. 2. p. 209.
Habitat ad montem Rhaetiae Despin, thalassinus vel albus.

b. serpentini.

- arenarius. 4. P. ex serpentino et quartzii crystallis minoribus immistis compositus.
Herrmann ural. Erzgeb. 2. p. 321. Saxum serpentinum.

Lafius Beob. üb. Harzgeb. I. p. 166. 2. p. 483. n. 60. Mit Sand gemischter Serpentinstein.

Ferber Br. a. Welschland. 23. p. 363.

Habitat in Uralensium Sibiriae montium parte orientali, in montibus Austriae interioris, Salisburgensibus, tyrolensibus, genuensibus, fabaudicis, hercynicis (prope Treseburg,) durus, rupes et montium partem praecipuam constituens, micae quoque non raro particulis inspersis.

acicularis. 5. P. ex serpentino et scorli spiculis immerfis compositus. *v. Born ind. fossil. I. p. 148? Ophiter particulis basaltinis mixtus.*

Saussur. it. alp. I. p. 105.

β) *crystallis scorli sese decussantibus Kreuzstein.*

Habitat in montibus Temesienibus (c. gr. prope Saska,) Hungaricis (prope Schemniz,) et Stiriacis vagus prope Genevam, olivaceus, caeruleus vel cinereus.

granatus. 6. P. ex serpentino et granatis compositus. *Charpent. Geogr. Churf. p. 179.*

Habitat in Saxonia prope Zoblitz.

spurius. 7. P. ex serpentino, spato et mica compositus.

Ferber Br. aus Welschl. 19. p. 334.

Habitat in Hetruriae montibus Imprunetae vicinis, strata horizontalia constituens, viridis, spato albo, mica ex virrescenti argentea tessulari.

Granitoides. 8. P. ex serpentino et feldspato compositus.

Ferber Br. aus Welschl. 19. p. 334.

Habitat in montibus Hetruriae, Imprunetae et Prato vicinis, viridis, feldspati albi prismatibus immerfis variis, mica ex argenteo viridi tessulari ut plurimum accedente, lapidis molaris loco interdum inserviens.

micaceus. 9. P. ex serpentino et micae lamellis constans.

Charpent. Geogr. Churf. p. 178.

Ferb. Br. a. Welschl. 19. p. 332.

Saussur. it. alp. I. p. 135.

β) *micae aureae variabilis parallele et recte lamellosoe nidulis factus.*

v. Trebra Erfahr. v. Inn. d. Geb. p. 97.

Schröt. n. Litterat. d. Naturg. 4. p. 232.

Herrmann ural. Erzg. 2. p. 323.

Habitat

Habitat in montibus Hetruriae (prope Impruneta et Prato,) Genuensibus (Bocchetia et valli Polzevera conterminis,) Sabaudicis (prope Genevam,) et Saxonieis (prope Zoebli,)
 β) Hercynicis (Pafte,) Franconicis (Fichtelberg,) et Uralensibus Sibiriae.

asbestinus. 10. P. ex serpentino et asbesti fericeo nitore conspicui fibris compositus.

Ferber Br. a. Welschl. 19. p. 332.

Charpent. Geogr. Chursachs. p. 178.

Habitat in montibus Saxoniae, Franconiae, Hercyniae, Hetruriae.

ferrifer. 11. P. ex serpentino et crystallis ferri nitidi compositus.

Charpent. Geogr. Chursachs. p. 179.

Ferb. Br. a. Welschl. 23. p. 377.

Sauss. it. alp. 1. p. 79.

Habitat in Saxoniae (prope Zoebli) et Pedemontii (prope Fencstrella) montibus, vagus prope Genevam.

c. amari.

helveticus. 12. P. ex amaro et hornblenda compositus.

Hoefn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiae montibus, viridis.

alpinus. 13. P. ex amaro et feldspato compositus.

Hoefn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiae alpibus.

micans. 14. P. ex amaro et mica compositus.

Hoefn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiae montibus.

bicolor. 15. P. ex amaro et granatis compositus.

Hoefn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiae montibus.

spiculatus. 16. P. ex amaro et scorio compositus.

Hoefn. Mag. Helv. Naturk. 1. tab. 2.

Habitat in Helvetiae montibus.

d. calcarii.

calcarius. 17. P. ex calcario lapide et quartzii crystallis innidulantibus compositus.

Habitat in confluxu circulatorum Germaniae Franconici, Suevici et Bavarici, texturae schistosa.

- Macigno. 18.** P. ex marga indurata et plurima mica compositus.
Ferber Br. u. Welschl. 7. p. 96. et 19. p. 324.
Habitat in Hetruria (prope Ficcoli) et Elba, cinereus, colore nunc magis in flavescentem, nunc potius in caeruleascentem vergente, posterior in aëre nigrescens et fatiscens, strata horizontalia, inferiora duriora constituens, struendis domibus inserviens.
- austriacus. 19.** P. ex marga indurata et scorio compositus. *Born ind. foss. 1. p. 34.*
Habitat in Aultria prope Traunstein.
- e. argillacei.
- granitoides. 20.** P. ex argilla et plurimo feldspato compositus.
Nese orogr. Br. ii. Siebengeb. p. 106. 110. 111. Granitporphyr.
Habitat ad Rheni inferioris, in Saxonia prope Altenberg, prope Giebichenstein ripas, facile fatiscens, accedente interdum paucissimo quartzo vel mica.
- graniticus. 21.** P. ex argilla, feldspato, granatis et paucissimo quartzo compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 24.
Habitat in Hassia prope Wittelsberg.
- cotiarius. 22.** P. ex argilla et quartzu crystallis compositus.
Nese orogr. Br. in Siebengeb. p. 14. et Charpent. Geogr. Churf. p. 49. 50. 61. 62. 65. 140. Porphyrtiger Gestein. Schulz. n. hamb. Mag. St. 33. Mergelstein. Voigt Gebirgsart. nr. 7. Porphyr. Charpent. Geogr. Churf. p. 149. Zechstein. Lofius Harzgeb. 1. p. 255. 2. n. 78. Cottenstein.
Habitat ad Rheni ripas, in Thuringia, prope Giebichenstein, ad Hercyniae radicem prope Hefeld, in Saxonia, Lusatia feldspati particulis saepe immixtis interdum adhuc conspiciuntur, non raro tamen fatiscentibus et vacuas foveolas relinquentibus.
- metallifer. 23.** P. ex argilla, quartzu crystallis et aliis compositus.
v. Born ind. foss. 1. p. 154. 155. Saxum metalliferum.
Habitat in Temesiac, Transilvaniae, Hungariae, potissimum, etiam Bohemiae, et Tirolis montibus, venis metallicis refertus, albus, albidus, cinereus aut caeruleascentem, argillae et quartzo semper aut feldspato, aut acinoroso, aut hornblenda, aut mica, aut lithomarga, aut pluribus simul accedentibus.

- transilva- 24. P. ex argilla et micae erytallis compositus.
nicus. *Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 24.*
Habitat in Transilvania prope Felsőbanya.
- delphina- 25. P. ex argilla, scorlo et asbesto compositus.
tus. *Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 57.*
Habitat in Delphinatu (prope Bourg d'Oisans,) argilla ferri calce impraegnata, scorlo duplicis generis, alio vitreo, alio ferri ochra extrinsecus inquinato, semipellucido, duro, cano, compacto, intus parum micante, in fragmenta acutangula dissiliente, forma tabularum tenuissimarum tetraëdrarum cylindrice ad latera excavatarum in tabulas denuo aggregatarum conspicuo.
- spadiceus. 26. P. ex argilla et granatis compositus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 246.
Habitat passim e. gr. prope Schneeberg in Saxonia, integrum sub humo ibi stratum efficiens, ferri mineis in usirinis additus, argilla scilicet ferri calce divite, granatis ex fuscescente rubris.
- chlorogra- 27. P. ex argilla et chloro granatis compositus.
naticus. *Habitat in Saxonia prope Eibenstok.*
f. basaltici.
- antiquus. 28. P. ex trapezio et feldspato compositus.
Cronst. miner. §. 265.
Ferb. Br. a. Welschl. 16. p. 265. Porfido verde.
Habitat - - - trapezio viridi, crystallis feldspati albis, et scorli nigris vario.
- Angliae. 29. P. ex trapezio et quartzi crystallis compositus.
Witbering act. angl. 72. p. 2. n. 20. Rowley-rag.
Habitat in Anglia.
- tinnitans. 30. P. ex trapezio et scorli spiculis constans.
Waller. syst. miner. I. p. 410. n. 12. Saxum corneo trapezio et basalte mixtum.
Habitat in Westrogothia Sueciae, digito impositus duroque corpore percussus tinnitans.
- acerosus. 31. P. ex trapezio et hornblendae crystallis minimis innatis compositus.
Waller. syst. miner. I. p. 362. n. 4. f. Corneus trapezius particulis acerosis.

- Cronst. miner. §. 265. I.* Saxum compositum jaspide martiali molli seu argilla molli indurata, et - - - particulis majoribus acerosis.
Habitat in montibus Hunneberg, Kinnekulle, Stollberg, Sueciae, obscure cinereus aut niger.
- squmoso-** 32. P. ex trapezio et mica compositus.
sus. *Waller. syst. mineral. I. p. 363. n. 4. g.º* Cornus trapezius, squamulis oblique nirentibus.
Habitat in Sueciae montibus.
- lamello-** 33. P. ex wacca et hornblenda compositus.
sus. *Karst. Mag. Helv. Naturk. 3. p. 234.*
Habitat in Saxonia.
- spatosus.** 34. P. ex wacca et spato calcareo compositus.
Karst. Mag. Helv. Naturk. 3. p. 234
Habitat in Saxonia et Bohemia, etiam prope Francofurtum ad Moenum.
- nigerri-** 35. P. ex wacca nigra, et micae crystallis nigris compositus.
mus. *Widenmann Magaz. Helv. Naturk. 4. p. 196. 197.*
Werner bergm. Journ. 1788. 2. p. 853.
Habitat in Saxoniae monte Scheibenberg prope Annaberg, et aliis, prope Joachimsthal Bohemiae.
- egyptius.** 36. P. ex basalte et hornblenda compositus.
Werner bergm. Journ. 1788. 2. p. 853.
 α) hornblendae crystallis nigerrimis minimis firmissime innatis.
 β) hornblendae maculis majoribus virefcentibus.
Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 274. Pietra d'Egitto, Pietra nefritica.
- basalticus.** 37. P. ex basalte et feldspato, intersitis interdum quartzii et micae particulis compositus.
Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 272.
Habitat - - - in monumentis Romae asservatis obvius.
- Pedicula-** 38. P. ex basalte et scorli granatini crystallis compositus.
ris. *Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 272. 274.*
 β?) scorli granatini crystallis acus capitulum vix superantibus.
Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 275. Basalte pidouhiofo.
Habitat c. g. in Italia in monumentis antiquis Romae asservatis hinc inde obvius, hornblenda aut scorlo genuino accedente non raro auctus; utrum fundamentum in β) viride semper versus basaltos?

- fuldenfis. 39. P. ex bafalte et granatis compofitus.
Habitat ad montem Pferdekopf epifcopatus Fuldenfis.
- olivinus. 40. P. ex bafalte et olivinis compofitus.
Gioeni litolog. Vefuv. p. 90.
Habitat circa Veluvium, granatos quoque interdum con-
tinens.
 g. ex lavis conflati.
- vulcani- 41. P. ex lava et hornblenda compofitus.
 cus. *Ferber Br. a. Welfchl. 11. p. 178.*
Habitat prope montes ignivomos, e. gr. Vefuvium.
- ocellatus. 42. P. ex lava et feorli granatini cryftallis compofitus.
Gioeni litolog. Vefuv. p. 97-100. 102. 103. 109. 123.
Ferber Br. a. Welfchl. 11. p. 176. 178. 179.
Habitat prope montem Vefuvium, niger, cinereus aut ruber,
saepius quoque feorlum genuinum, interdum micam, va-
rius feldspatum aut granatos includens.
- bacillaris. 43. P. ex lava et feorli genuini prifmatibus hexaedris com-
 pofitus.
Gioeni litolog. Vefuv. p. 92-110.
Ferber Br. a. Welfchl. 11. p. 167. 177-179.
 β) *Ferber Br. a. Welfchl. 18. p. 320. Granito di Cortona.*
Habitat prope montem Veluvium, in infulis Marchefas, nunc
niger, nunc cinereus, nunc ruber, feorli cryftallis inter-
dum valde obtufangulis, modo tenuioribus, modo craffio-
ribus, nonnunquam friatis, nigris, albis, aut chryfoli-
thum, fmaragdum, topazium, hyacinthum colore refe-
rentibus, intermixtis interdum quoque actinoti, granati
aut feorli granatini cryftallis.
- nitidulus. 44. P. ex lava et mica compofitus.
Gioeni litolog. Vefuv. p. 89. 102. 118.
Habitat prope montes ignivomos, non raro quoque cryftalles
feorli granatini vel gemini continens, aut granatos, aut
utroque.
- decipiens. 45. P. ex lava et feldspato compofitus.
Gioeni litolog. Vefuv. p. 123.
de Dolomieu mem. fur les isles ponc. et catal. raifonn. des
produits de l'Etna &c. à Paris 1788. 8.
Habitat in Sicilia, et ad Veluvium, ut plurimum quoque
kornblendam, varius micam aut feorlum includens.

h. ex piceo conflat.

piceus. 46. P. ex piceo, feldspato et quartzo compositus.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. p. 491.

Habitat in Saxonia prope Misenam, montes integros cum montibus ex porphyrio argillaceo constructis alternos constituens, stratis horizontalibus, in coloris nigri, viridis, fusci, vel rubri.

i. ex petrosilice compositi.

schistofus. 47. P. ex petrosilice et feldspato constans, texturæ schistofæ.

Charpent. Geogr. Churf. p. 21. 24. 25. 28. Voigt Br. üb. Gebirgslehr. p. 43. n. 7. Hornschiefer.

Wern. Classificat. Gebirgsart. p. II. §. 11. Porphyrschiefer. Nose orogr. Br. üb. Siebeng. I. p. 17. Hornporphyr.

Habitat frequens in Bohemia, Lusatia, Thuringia, episcopatu Fuldensi, vix metallifer, ut plurimum cinereus, rarius niger, arbuscularum imaginibus (in Bohemia saepius) pictus, Italia interdum ad basaltem accedens, igne quoque facile basalte tamen difficiliter et in vitrum flavescens liquefcens, in fragmenta granularia secedens, petrosilici et feldspato diversissima ratione inter se mistis, non raro accedente hornblenda, rarius micas granatis, spato, rarius marmoris venis exaratus.

nothus. 48. P. ex petrosilice et feldspato compositus, texturæ festucariae.

Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 25.

α) texturæ ad conchaceam accedentis.

Nose orogr. Br. üb. Siebeng. I. p. 16. Hornsteinporphyr.

β) feldspato intime et subtilissime interfito.

Nose orogr. Br. üb. Siebeng. I. p. 16. Hornquartzporphyr.

Lafius Beob. üb. Harzgeb. p. 17. 112. 123-126. 473. n. 27-487. n. 73. Hornartiger Trapp.

γ) accedentibus petrosilici et feldspato jaspidis particulis.

Voigt Br. üb. Gebirgsl. nr. 6. Lafius Beob. üb. Harzgeb. p. 250. &c. Nose orogr. Br. üb. Siebeng. I. p. 16. Hornartiger Porphyr.

δ) accedente petrosilici et feldspato quartzo.

Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 27.

ε) accedente petrosilici et feldspato hornblenda.

Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 27.

Habitat

Habitat insigni quoad rationem partium constituentium et colorem varietate in Italiae inferioris, Hungariae, Carinthiae, Bohemiae, Lusatiae, Saxoniae, Hercyniae, Rheno inferiori conterminis, Daniae quoque montibus, non raro quoque hornblendam, micam, scorum inspersa monstrans.

- durissimus.** 49. P. ex petrosilice et quartzo compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 110.
Habitat v. g. in Tirolis montibus.
- tricolor.** 50. P. ex petrosilice, quartzo et granatis compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 27.
Habitat in Hungaria.
- corneus.** 51. P. ex petrosilice, quartzo et hornblenda compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 27.
Habitat in Bohemia et Saxoniam.
- röchlizen-
fis.** 52. P. ex petrosilice, quartzo et mica compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 109.
Habitat in Saxoniam, ex rubello margaritaceus.
- inaequalis.** 53. P. ex petrosilice et mica compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 278.
Habitat in Helvetiae montibus.
- scorlaceus.** 54. P. ex petrosilice et scorlo compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 278.
Storr Alpenr. 2. p. 231. 265.
Habitat in Helvetiae, Rhaetiae, Vallis Tellinae montibus.
- baryticus.** 55. P. ex petrosilice et barytide compositus.
Storr Alpenr. 2. p. 231.
Habitat in Rhaetiae monte Muschelhorn.
- specaceus.** 56. P. ex petrosilice et spato compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 278.
Storr Alpenr. 2. p. 266.
Habitat in Helvetiae et Vallis Tellinae montibus.
- radians.** 57. P. ex petrosilice et actinoto compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 109.
Habitat in Suecia prope Sahlberg.
- k. ex jaspide compositi.
- genuinus.** 58. P. ex jaspide et feldspato compositus.
Syfl. nat. I. p. 189. n. 21. XII. 3. p. 72. n. 1. Saxum (Porphyrius) impalpabile, striis, punctis maculisque sparsis ipatosi,
Schreb.

- Schreb. lithol.* 78. Saxum impalpabile filiceum fuscum, granis spatosis rubefecentibus et albis.
- Cronst. miner.* §. 264. 6. Saxum compositum jaspide et feldspato, interdum mica et balalte.
- Waller. miner. sp.* 94. Jaspis durissima rubens, lapillis variis inspersis.
- Waller. syst. miner.* I. p. 414. n. 9. Saxum jaspide et spatoseintillante mixtum.
- Ferber Br. a. Welschl.* 16. p. 260. Porphy.
- Cost. foss.* 283. Porphyrites.
- Habitat in Aegypto, Arabia, Graecia, Italia (positissimum in territorio civitatum Bergami et Bresciae,) Sabaudia, Helvetia, Burgundia, montibus Vogelis, aliisque Galliae meridionalis partibus, Tirolis, Bohemia, Saxonia, Thuringia finitimis Franconiae partibus, Hercynia, Scandinavia, Sibiria, tum vagus, tum rupes, montes, horumve partem praecipuam constituens, opacus, texturae ad conchaceam, rarius ad schistosam accedentis, durus et egrugiam polituram admittens, hinc toties in monumentis veterum obvius, et adhuc nobilioribus praesertim aedificiorum partibus inserviens, in fragmenta indeterminata dissiliens, igne facile liquecens, formae ut plurimum communis, rarissime prismatica, tum accedentibus aliis atque aliis peregrinis, e. gr. hornblenda, mica, scorio, quartzo, tum partium constituentium colore, forma, distributione, varia inter se ratione infinitum in modum varians, feldspato ut plurimum albo, nonnunquam rubello, punctorum, striarum, macularum, prismatum forma jaspide immerso, interdum satifcente, ut vacua remaneant, quae occupaverat, loca, jaspide nunc rubra, nunc fusca, nunc nigra, nunc viridi, rarius obscure cinerea, aut bicolore, e. gr. nigra et viridi, rubra et aurantia.*
- corfica- 59. P. ex jaspide? et actinoto compositus.
nus. *Ferber Br. a. Welschl.* 21. p. 357. Marmo verde di Corfica. *Habitat in insula Corfica, albus, maculis violaceis, radiisque actinoti viridibus varius; an huc spectat?*
- amianti- 60. P. ex jaspide, asbesto et quartzo compositus.
nus. *Habitat vagus in comitatu Mansfeld, jaspide rubra, asbesto virescente, quartzo albo.*
- nitens. 61. P. ex jaspide et mica compositus.
Hoefn. Magaz. Helv. Natur. I. p. 278.
Habitat in Helvetia et (prope Annaberg) in Saxonia.
62. P.

- fuscum, scorlinus. 62. P. ex jaspide et scorlo compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 278.
Habitat in Helvetia.
- e et feld- granatifer. 63. P. ex jaspide et granatis compositus.
Born ind. foss. I. p. 32. 2. p. 94.
Habitat in Aultria (prope Crems) et Islandia, jaspide viridi.
- lapillulis efferves- 64. P. ex jaspide et spato compositus.
 cens. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 278.*
Habitat in Helvetia.
- et spato crystalli- 65. P. ex jaspide et quartzii crystallis compositus.
 nus. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 278.*
Habitat in Helvetia.
- Achates. 66. P. ex jaspide, quartzo fragili, crystallo, amethysto, chal-
 cedonio genuino, carneolo et onyche, petrosilice, pyro-
 macho, pluribus vel paucioribus simul compositus.
Syst. nat. XII. 3. p. 70. n. 10. Silex rupestris, cortice rufo
noduloso, subdiaphanus.
Mus. Tessin. 8. n. 6. Silex rupestris superficie nodosa tu-
nicata.
Woltersd. miner. 14. Corneus lapis diaphanus variegatus.
Waller. miner. 84. et Syst. miner. I. p. 234. n. 22. Achates
durissima fere pelluceus, diversis coloribus nitens, varie-
gata.
Baum. miner. I. p. 250. Rumpf mus. t. 56. f. A-D. Cronst.
miner. §. 61. Achates.
- fasciatus. α) partibus constituentibus per fascias rectas rarius undulatas,
 colore diversas alternantibus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 139. Bandachat.
- angulosus. β) ex fragmentis angulose cristosis compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 140. Vestungsachat.
- annulatus. γ) annulis pictus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 143. Ringachat.
- ruralis. δ) picturas campestris referens.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 145. Landschaftsachat.
- muscosus. ε) muscorum icones referens.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 145. Moosachat.
- stellaris. ζ) punctis stellaribus insignitus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 146. Sternachat.
- ruderalis. η) ex fragmentis indeterminatis compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 146. Trümmerachat.
Habitat

Habitat infinita fere varietate (micrologia lithophilorum et fraudibus lithopolarum hinc inde acuta, sive indolem, proportionem et distributionem partium constituentium, sive tinctum et colorum temperaturam, sive duritiem, et nitorem, cum potissimum, qui politura conciliatur, sive durabilitatem spectes, elegantior et copiosior in Saxonia, Palatinatu, Ducatu Bipontino, in aliis Rheno irrigatis terris, alias quoque in Hercynia (prope Ilfeld et in terra Walkenried,) Hassia (prope Gundershausen et Dianenberg,) Thuringia, Franconia, Witembergia, Bavaria, Bohemia, Silesia, Hungaria, Temesia, Sibiria, Candia, Sicilia, Hetruria, territorio Bresciano, Vogefis, Anglia, Scania, Islandia, Zeylona, nunc vagus, nunc argillat induratae innidulans, rarius in venis, rarissime stalactitae forma obvius, ornamentis, aedificiorum partibus nobilioribus, gemmae quoque loco hinc inde inserviens.

59. AMYGDALITES. Ex glandulis alterius generis fossili formae communis innidulantibus.

In montibus potissimum senioris aetatis occurrens, saepe ad aërem fatiscens.

a. talcosi.

rhaeticus. 1. A. ex steatite et petrosilice compositus.

Storr Alpenr. 2. p. 214.

Habitat in Rhaetiae monte Despiner Alp, dilute viridis, petrosilice cinereo.

fornacum. 2. A. ex steatite et barytide compositus.

Storr Alpenr. 2. p. 51. 52. Giltstein.

Habitat in Bernatum valle Urferen, ejus incolis in crassas laminas discissus in fornaces adaptatur, ex virescente cinereus, barytidis canae glandulis prominentibus asper, vix in vasa tornandus, igne, nisi satis crassis tabulis illi exponatur, rimas agens.

glandulosus. 3. A. ex serpentino et marmore vel spato compositus.

Habitat in Italia, et (prope Schwarzenberg) in Saxonia.

4. A

- homogeneus. 4. A. ex serpentino et ollari compositus.
Habitat in Saxonia (prope Zoebliiz).
- leucochilos. 5. A. ex serpentino et quartzo compositus.
Habitat in Suecia prope Sala.
- granaticus. 6. A. ex asbesto et granato compositus.
Born ind. foss. I. p. 32.
Habitat in Temelia (prope Dognaska,) Tirol (prope Sterzing) et Lapponia, accedente interdum mica.
- b. calcarii.
- Ophites. 7. A. ex marmore et serpentino compositus.
Cronstedt miner. §. 209. I. I. 3. Saxum compositum particulis calcareis et argillaceis.
Habitat in Suecia, Italia, Africa meridionali, ut plurimum albus, serpentino viridi aut nigro.
- hetruricus. 8. A. ex macigno et serpentini, marmoris aut argillae glandulis compositus.
Ferber Br. a. Welfschl. 19. p. 324.
Habitat in Hetruria (prope Fiesoli,) aedificiis exstruendis frequenter adhibitus.
- c. argillacei.
- primigenius. 9. A. ex argilla et quartzo compositus.
Syst. nat. XII. 3. p. 80. n. 37? Saxum lapillis, fabulis argillaque connatum.
Habitat in Suecia.
- asbestinus. 10. A. ex argilla, asbesto et granatis compositus.
Ferber Beytr. z. boehm. Mineralg. p. 51.
Habitat in Bohemia (prope Orpes) venam ferri fovens, accedente scorio, spuma lupi mica, hornblenda non raro auctus.
- lamellosus. 11. A. ex argilla, hornblenda et spato compositus.
Habitat in Saxonia (prope Schneeberg).
- caementarius. 12. A. ex caemento et lavis compositus.
Habitat frequens in Italia inferiori et media.
- Wacca. 13. A. ex wacca et spato compositus.
Karst. Magaz. Helv. Naturk. 3. p. 234. sq.
Habitat frequens in Saxonia.

- fordidus. 14. A. ex wacca et quartzo compositus.
Werner chem. Annal. 1789 t. p. 131.
Habitat in Bohemia (prope Joachimsthal).
- serpentinus. 15. A. ex trapezio et serpentino compositus.
Habitat in Italiae, Silesiae montibus stratiis, trapezio ut plurimum fusco, serpentino obscure viridi, fructus et semina elliptica vel globulosa non raro mentiente, hinc inter carpolithos relato.
- steatiticus. 16. A. ex trapezio et steatite compositus.
Habitat in Ducatu Bipontino, et Franconia.
- vulgaris. 17. A. ex trapezio et spato compositus.
Waller. syst. miner. 1. p. 424. n. 17. a. Saxum glandulosum basi corneo trapezio cum glandulis albis.
Habitat in Norwegiae, Angliae (potissimum provincia Derby,) Italiae, Ducatus Bipontini, ripae Moeni fluvii, episcopus Fuldenis, Hercyniae (prope Seesen, inter Otterode et Clausthal, prope Ilfeld,) Saxoniae (prope Zwickau,) Bohemiae, Silesiae, Hungariae (prope Stiaoniza) montibus stratiis, achatae et chalcedonii frequens matribus spato semper albo, interdum argilla viridi obducto, nunc glandulis majoribus, nunc globulis particulisque minoribus rarioribus aut copiosioribus per reliquam massam disperso, nunc rubram, nunc fuscam, nunc viridem, nunc ex virescenti cineream, nunc nigram, accedente interdum praeterea mica, vel argilla viridi, vel feldspato.
- gypseus. 18. A. ex trapezio et felsomite compositus.
Habitat in Ducatu Bipontino.
- variolosus. 19. A. ex trapezio et lithomarga compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 38.
Habitat in Bohemia, Saxonia, lithomarga alba.
- aeruginosus. 20. A. ex trapezio et argilla viridi compositus.
Habitat in Bohemia (prope Bramney in montibus giganteis,) Saxonia (prope Zwickau,) et Hercynia (prope Ilfeld,) trapezio ut plurimum fusco.
- zeolithicus. 21. A. ex trapezio et zeolithi globulis compositus.
Habitat in Ducatu Bipontino.
- tuberosus. 22. A. ex trapezio et quartzu glandulis compositus.
Habitat c. gr. prope Francofurtum ad Moenum.

- chalcedo- 23. A. ex trapezio et chalcidonio compositus.
 nius. *Habitat prope Francofurtum ad Moenum, et prope Budin-*
gum, chalcidonio crebro botryoide, nonnunquam vitri
ad instar fere pellucido, aut opalum simulante.
- chlorosti- 24. A. ex basalte columnari et steatite compositus.
 ctos. *Habitat in basaltiferis rheno inferiori, et Goettingae vi-*
cinis, steatitae glandulis virescentibus minoribus, vario-
ribus, basalte nigro.
- spatosus. 25. A. ex basalte columnari et spato compositus.
Habitat e. gr. in Hassiae montibus basaltiferis.
- marmore- 26. A. ex basalte columnari et marmoris glandulis compositus.
 us. *Ferber Br. a. Welschl. p. 286.*
Habitat e. gr. in media Italia prope Radicofani.
- argillofus. 27. A. ex basalte columnari et argillae glandulis compositus.
Habitat e. gr. in Galliae meridionalis montibus basaltiferis.
- radians. 28. A. ex basalte columnari et zeolithi glandulis stellatim fibro-
 sis compositus.
Habitat in Galliae meridionalis, Hassiae, Thuringiae, Lu-
fatiae montibus basaltiferis.
- piceus. 29. A. ex basalte columnari et piceo compositus.
Habitat in montibus basaltiferis, Goettingae vicinis.
- olivinus. 30. A. ex basalte columnari et olivino compositus.
Habitat in Galliae meridionalis, Goettingae vicinis, Haf-
siae, Thuringiae, Franconiae (Rhoenberge,) Saxoniae,
Lusatiae, Bohemiae montibus basaltiferis.
- durus. 31. A. ex basalte columnari et quartzii glandulis compositus.
Ferber Br. a. Welschl. p. 274.
Habitat in Italia.
- granitoides. 32. A. ex basalte columnari et granitae glandulis compositus.
Ferber Br. a. Welschl. p. 273.
Habitat in Italia et meridionali Gallia.
- ferrifer. 33. A. ex basalte columnari et ferro spatoso compositus.
Habitat in montibus basaltiferis, Moeno vicinis.
- breccia- 34. A. ex lava et marmoris glandulis compositus.
 tus. *Ferber Br. a. Welschl. 14. p. 226. 18. p. 312.*
Habitat in Italiae mediae montibus olim ignivomis, vagis
quoque ad fluvios.
- argillace- 35. A. ex lava et argillae glandulis compositus.
 us. *Habitat in Italia meridionali, et media.*

- schiffse- 36. A. ex lava et ardesiac frustis compositus.
rus. *Habitat in Sicilia et vicinis insulis.*
- albo-ma- 37. A. ex lava et zeolithi glandulis compositus.
culatus. *Habitat in Sicilia.*
- gemmifer. 38. A. ex lava et olivino compositus.
Ferber Br. a. Welschl. II. p. 173.
Habitat frequens ad Vesuvii radicem.
- pyroma- 39. A. ex lava et pyromachi glandulis compositus.
chus. *Habitat ad Vesuvii radicem.*
- inconspi- 40. A. ex lava et quartzi glandulis constatus,
cuus. *Habitat in Sicilia.*
- achatoi- 41. A. ex lava et chalcedonio compositus.
des. *Habitat in Islandia.*
- ferrugino- 42. A. ex lava et ferri minera compositus,
fus. *Habitat in Islandia.*
- d. silicei.
- margodes. 43. A. ex petrosilice et margae glandulis compositus.
Saussur. voy. dans les alp. I. p. 141.
Habitat vagus prope Genevam.
- similaris. 44. A. ex petrosilice et argillae glandulis compositus.
Habitat in Bohemiae (prope Przibram,) Saxoniae (prope
Marienberg) et Bipontinis fodinis, frequens minerarum
matrix.
- jemticus. 45. A. ex petrosilice et zeolithi glandulis compositus.
v. Born ind. foss. I. p. 47.
Habitat in Jemtia Sueciae.
- quartzi- 46. A. ex petrosilice et quartzi glandulis compositus.
fer. *Charpent. Geogr. Churf. p. 286.*
Habitat in Saxonia (prope Schneeberg et Johannegeorgen-
stadt).
- Cronsted- 47. A. ex jaspide, spato et serpentini glandulis compositus.
tii. *Cronst. miner. §. 266. Saxum basi jaspidea martiali cum*
fragmentis spati calcarei et serpentini, figura elliptica.
Waller syst. miner. I. p. 424. n. 17. b. Saxum glandulosum
basi jaspidea, glandulis albis et viridibus.
v. Born ind. foss. I. p. 151.
Habitat in Norwegia (prope Mofs) et Saxonia (prope Zwic-
kau,) ruber, glandulis albis viridibusque varius.

- albo-gut-48. A. ex jaspide et spati glandulis compositus.
 tatus. *v. Born ind. foss. 1. p. 152.*
Habitat in Bohemia prope Stitz, ex cinereo viridis.
- albo-fuf-49. A. ex jaspide et lithomarga compositus.
 cus. *v. Born ind. foss. 2. p. 146.*
Habitat in Bohemia prope Bukau.
- cinereus. 50. A. ex jaspide et zeolitho compositus.
v. Born ind. foss. 1. p. 151.
Habitat in India.
- helveticus. 51. A. ex jaspide et amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 278.
Habitat in Helvetiae montibus.
- sibiricus. 52. A. ex jaspide et quartzo compositus.
Syst. nat. XII. 3. p. 78. Saxum impalpabile jaspideum ru-
brum, maculis albis quartzosis.
Habitat in Sibiria (praecipue ad fluvium Ural,) Italia (pro-
pe Brefciam,) Wirtembergia (prope Stuttgartiam,) Sa-
xonia.
- Jasponyx. 53. A. ex jaspide et onyche compositus.
Habitat varior in Saxonia, Palatinatu rhenano, Ducatu Bi-
pontino.
- albo-viri-54. A. ex quartzo et serpentino compositus.
 dis. *Habitat in Suecia (prope Sahla).*
- tricolor. 55. A. ex quartzo et gypso rubro nigroque compositus.
v. Born ind. foss. 1. p. 86.
Habitat in Saxonia (prope Marienberg,) minerae flanni
matrix.

60. BRECCIA. Ex fragmentis lapidum ut plurimum rotundatis per caementum terreum aut metallicum conglutinatis constans.

In montibus recentioribus tantum occurrens.

a. talcosae.

serpentina. 1. Br. ex fragmentis serpentini minoribus ope margae induratae miciferae conglutinatis.
Habitat in Pedemontio.

b. calcariae.

calcaria. 2. Br. ex fragmentis marmoris rudis ope terrae calcariae conglutinatis.
Habitat passim in vallibus montibus calcariis conterminis.

marmorea. 3. Br. ex fragmentis marmoris nobilis ope terrae calcariae conglutinatis.
Cronst. miner. §. 269. I. 1. Marmo brecciato.
Habitat in Italia, egregiam polituram admittens, variegata.

Lumachella. 4. Br. ex testaceis coralliisque eorumve fragmentis ope terrae calcariae conglutinatis.

Cronst. miner. §. 269. I. 2. Lumachella.
Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 257.

Habitat in Norwegia, Succia, Germania, potissimum testaceis adhuc egregie splendidibus spectabilis in Carinthia, in Italia, eximie saepius variegata, et nitidam polituram admittens.

schistosa. 5. Br. ex ardesiae fragmentis argillae fuscae ope conglutinatis composita.

Waller. syst. miner. I. p. 430. Saxum petrosum schistosum, fragmentis schisti compositum.

Habitat in monte Succico Westrogothiae, Hunneberg.

c. argillaceae.

argillosa. 6. Br. ex trapezii fragmentis jaspidi conglutinatis.

v. Born ind. foss. I. p. 156.

Habitat in Norwegia.

7. Br.

basaltina. 7. Br. ex basaltae columnaris fragmentis argillae ope conglutinatis.

Nose orogr. Br. üb. Siebeng. I. p. 163.

Habitat ad Rheni inferioris ripas, in montibus Honderberg et Wolsberge.

lavina. 8. Br. ex lavae fragmentis terrae calcariae ope conglutinatis.

Habitat in Sicilia aliisque regionibus montibus ignivomis vicinis.

Cicerchi- 9. Br. ex lavae fragmentis et spati granis albis ope terrae calcariae conglutinatis.

Ferber Br. a. Welschl. 7. p. 96. Cicerchina.

Habitat in Italia, praesertim Hetruria (prope Ficcoli) poliendi marmoris inserviens.

d. filiceae.

helvetica. 10. Br. ex petrosilicis fragmentis ope margae conglutinatis.

Andrae Br. a. d. Schw. p. 36. &c. Nagelfluh, Nagelfels.

Habitat frequens in Helvetia, potissimum meridionali et occidentali, tum vaga, tum in rupes collesque aggregata, in magna Helvetiae parte inter principes aedificiorum materias, animalium, v. g. dentium squali vestigiis impressis interdum conspicua, polituram non admittens.

cornea. 11. Br. ex petrosilicis fragmentis argillae ope conglutinatis.

v. Born ind. fossil. I. p. 156.

Habitat in Carniolia (prope Idriam) et Saxonia (prope Schneeberg,) accedentibus posteriori spati quoque frustulis.

mixta. 12. Br. ex petrosilicis quartzique fragmentis terrae calcariae ope conglutinatis.

Habitat in Saxonia prope Annaberg.

Silicina. 13. Br. ex petrosilicis quartzique fragmentis jaspidis ope conglutinatis.

Pudding-
stone. *Syst. nat. XII. 3. p. 80. n. 39. Saxum silicibus cretaceis jaspide connatum.*

Vog. mineral. 128. Silex concretus.

Cronst. miner. §. 271. Saxum silicibus amorphis materia jaspidea conglutinatum.

Waller. Syst. miner. I. p. 428. n. 5. Saxum petrosum siliceum, diversis silicibus concretum.

Habitat in Anglia, Rheno, Bohemia egregiam polituram admittens, variegata, jaspide ut plurimum spadicea, vasit et ornamentis generibus variis inserviens.

- fruticulo- 14. Br. ex petrosilicis fragmentis luteis arbuscularum imaginibus nigris insignitis rubrisque composita.
Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 259. Pietra frutifulosa orientale.
Habitat in Oriente.
- aegyptia. 15. Br. ex petrosilicis viridis fragmentis conglutinata.
Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 259. Breccia verde d'Egitto.
Habitat in Aegypto, vix polituram admittens, viridi fragmentorum colore nunc claviori, nunc obscuriori, granulae fragmentis interdum intermissis.
- cuprifera. 16. Br. ex petrosilicis quartzique fragmentis aerugine conglutinatis.
Cronst. miner. §. 275. 3. I. I.
Habitat in Sibiria, cupro adeo dives, ut cum fructu eliquetur.
- jaspidea. 17. Br. ex jaspidis fragmentis jaspidis ope conglutinatis.
Cronst. miner. §. 270. Saxum fragmentis jaspidis materia jaspidea conglutinatum.
Waller. Syst. miner. I. p. 429. Saxum petrosum jaspideum, fragmentis jaspidis conglutinatis compositum.
Habitat in Italia et (prope Frejus) Galloprovincia.
- quartzosa. 18. Br. ex quartzii fragmentis quartzii ope conglutinatis.
Cronst. miner. §. 270. Saxum fragmentis quartzosis conglutinatum.
Waller. Syst. miner. I. p. 428. n. 4. Saxum petrosum quartzosum, fragmentis quartzosis concretum.
Habitat in Jemtia, Smolandia Sueciae.
- glandulosa. 19. Br. ex quartzii fragmentis arenarii ope conglutinatis.
Syst. nat. I. p. 186. n. 5. XII. 3. p. 73. n. 8. Saxum (aetherium) cotaceum quartzosum, particulis lacteis.
Waller. miner. 164. Saxum petrosum arenaceo-filiceum.
Waller. Syst. miner. I. p. 427. n. 3. Saxum petrosum arenario-filiceum ab arena vel sabulo cum filicibus concretum.
β?) Syst. nat. XII. 3. p. 62. n. 4. Cos tigrina.
Habitat in Dalecarlia, Nericia, Gestricia Sueciae, Normannia, Germania (prope Goettingam).
- indeterminata. 20. Br. ex fragmentis variorum lapidum simpliciorum, inter quos quartzum eminent, composita.
Habitat passim in Germania.

21. Br.

porphyrea. 21. Br. ex fragmentis porphyrii jaspidis aut porphyrii ope conglutinatis.

Cronst. miner. §. 273. 5. 1. Breccia porphyrea.

Waller. syst. miner. 1. p. 430. n. 8. Saxum petrosum porphyreum, fragmentis porphyris conglutinatis compositum.

Habitat in Dalecarliae monte Hykieberg, et rupe Serna, in monte Schwalbenstein Hennebergae (prope Ilmenau).

arenaria. 22. Br. ex fragmentis arenarii conglutinatis composita.

Cronst. miner. §. 273. 5. 3. Saxum fragmentis constans saxorum conglutinatorum.

Waller. syst. miner. 1. p. 427. n. 2. Saxum petrosum arenarium, fragmentis lapidis arenarii conglutinatis compositum.

Habitat in Dalecarlia.

saxosa. 23. Br. ex fragmentis variorum lapidum aggregatorum conglutinata.

Cronst. miner. §. 273. 5. 2. Breccia indeterminata.

Waller. syst. miner. 1. p. 430. n. 9. Saxum petrosum lapidibus saxosis concretum.

Habitat in Dalecarlia, Normannia Sueciae.

sterilis. 24. Br. ex fragmentis variorum lapidum tum simpliciorum tum aggregatorum conglutinata.

Voigt Verz. Samml. v. Gebirgsart. p. 15. n. 15. 16. Rothes Todtes Liegendes.

Habitat in Thuringiae, Hassiae montibus, margae bituminosae stratis, supposita.

61. ARENARIUS. Ex granulis arenae conglutinatis compositus.

In montibus stratariis obvius, integra strata, rupes, colles montes constituens, ut plurimum formae communis et in fragmenta indeterminata diffractans.

et simpliciores.

a. caemento siliceo.

flexilis. 1. A. elasticus durus apyrus particulis subsquamosis.
Gassend. vir. Peiresc. Hag. Comit. 1655. p. 155. Cor flexilis.
Brückmann chem. Ann. 1784. 2. p. 441. Elastischer Stein.
Crell chem. Annal. 1785. 2. p. 479.

Habitat in Brasilia, canus, asper, cum acidis non effervescent, majoribus quoque frustis si flectatur, priorem in situm resiliens, et huc illuc vacillando sonitum levem edens, igne candente ne bitum quidem sui ponderis, et, quod minores particulas spectat, pelluciditatis amittens.

Avanturi. 2. A. durus politura egregium nitorem acquirens: granulis spadicis inaequaliter tinctis.

Daubenton et Saye act. Paris. ann. 1781. p. 1-7.

Khun Abb. d. boehm. Ges. d. Wiss. ann. 1788. p. 118.

Habitat in Hispania, Britannia, Bohemia, Saxonia (prope Liphiam) vagus.

Cos. 3. A. duriusculus fragilis polituram non admittens: granulis minoribus aequalibus.

Syst. nat. I. p. 147. n. 2. XII. 3. p. 61. n. 1. It. scan. 321.

Mus. Tessin. 2. n. 4. 5. Cos (cotaria) particulis mere glareosis impalpabilibus friabilibus.

Waller. miner. 73. Cos particulis arenosis aequalibus minoribus, coticularis.

Waller. syst. miner. I. p. 190. Cos arenacea, particulis subtilissimis dura, coticularis.

Woltersd. miner. 14. Arenarius ex arena compactus.

Cartheuf. miner. 28. Arenarius duriusculus granulis parvis aequalibus.

Cronst.

Cronst. miner. §. 274. 3. a. Lapis arenarius glutine incognito mollior.

Cost. fossil. 132. Saxum arenarium album succicum.

Habitat frequens in Suecia, potissimum Dalecarlia, Westrogothia, Scania, in Polonia, in Germania, potissimum Lusatia, Saxonia, Thuringia, Hassia, Megalopolitano ducatu, Holfatia, Leodio, Lotharingia, Helvetia, Transilvania et in Hispania, rufa, flavescens, alba, aut cinerea, interdum micae particulis inspersis micans, testaceorum vestigiis crebro dives, lapicidis phthiricos genere, quam pulvis excitat, funestus, eoti gyratili, coticalae rasilii, aedificiis, nobilioribus quoque interdum eorum partibus, statuis adeo inserviens.

Coagmen- 4. A. porosus aquam non transmittens, granulis paulo majoribus hyalinis.

Syst. nat. XII. 3. p. 63. n. 9. Cos particulis arenaceis hyalinis disjunctis coagmentatis.

Habitat in Europa australi, e cavitare rupium, panis triticeici instar porosus, granulis pellucidis rigidis passim connexis.

Foraminu- 5. A. leviusculus exesus, aquam transmittens, granulis minoribus.

Waller. syst. miner. I. p. 198. n. 9. Cos particulis arenosis minoribus, variis foraminulis inordinate distincta.

Habitat in Ingermannia, aedificiis, etiam nobilioribus adhibitus.

Filtrum. 6. A. durus aquam transmittens, granulis aequalibus majoribus.

Syst. nat. I. p. 148. n. 8. XII. 3. p. 63. n. 10. Cos particulis arenaceis aequalibus aquam transmittendo stillans.

Waller. miner. 14. Cos particulis arenosis majoribus aquam transmittens.

Waller. syst. miner. I. p. 197. n. 8. Cos particulis arenaceis puris, aquam transmittens.

Woltersd. miner. 14. Arenarius lapis porosus aquam transmittens.

Cost. fossil. 143. Saxum arenarium cinereum, Filtrum.

Habitat in insulis Canariis, ad novae Hispaniae littora, in Fennonia, Saxonia, et (prope Libochowiz) Bohemia, ut plurimum cinereus, granis pellucidis angulatis, olivae aquae marinae edulcandae frustra, hodiernum liquoribus turbidis clarificandis adhibitus.

fundamon-7. A. subdurus, granis inaequalibus angulatis majoribus subopacis.

Syst. nat. I. p. 148. n. 5. Cos solidiuscula, particulis arenaceis quartzosis subopacis subangulatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 64. n. 16. Cos particulis angulatis opacis fixis rigidis.

Waller. miner. sp. 77. *syst. miner.* I. p. 195. n. 6. Cos particulis arenosis distinctis dura vulgaris.

Cronst. miner. §. 274. 3. 3. Lapis arenarius glutine incognito.

Cost. fossil. 140. n. 27. Saxum arenarium.

Habitat in Anglia (comitatu Devonienſi et Ceſtrienſi) et Suecia (potiſſimum Roſlagiae maritimis, Weſtrogothia, Anſſergermannia, Weſtmanſia, Nericia, tactu rigidus, et difficulter caedus, mitiori igne in arenam dilabens, albus, cinereus, viridescens, fuscus, rubens, vel flavescens, aquam non bibens, satis solidus, horizontaliter fissilis aedium fundamentis inserviens.

b. caemento calcario.

erystalli- 8. A. durus canus, crystallis rhombicis aggregatis: granis spatius.
nus. ope conglutinatis.

Lassone act. Paris. ann. 1777. p. 43.

Hacq. Schr. berl. Naturf. 2. p. 142.

Ferber Bemerk. in Neuf. het. &c. p. 51.

Habitat in Gallia, prope Metas Lotharingiae, Cabillonum Burgundiae, potiſſimum prope Fontem Bellaqueum insulae Franciae, granis circiter 5, spatio 3 partes constituentibus.

stallatiti- 9. A. durus canus, forma stalactitae.
us.

Lassone act. Paris. ann. 1777. p. 43.

Habitat prope Fontem Bellaqueum Galliae.

margari- 10. A. ex granis pellucidis inaequalibus cretae albae ope con-
tarius. glutinatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 74. Saxum cotaceum arenae margaritarum quartzosum.

Habitat in Nericia Sueciae, superficie micante, thesselius.

Helenae. 11. A. friabilis granis nigris cinereisque cretae albae ope cohaerentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 73. n. 7. Saxum cotaceum friabile calcareo-arenosum.

Habitat

Habitat in insula S. Helenae, friabilis, calcem ustione exhibens flavescens et arenosam. Ekeberg.

livonius. 12. A. canus ad aërem indurefcens, granis minoribus creta alba conglutinatis.

Cronst. miner. §. 274. 2. 2. Lapis arenaceus glutine calcareo, particulis invisibilibus.

Waller. syst. miner. 1. p. 192. Quadrum albescens.

Habitat in Livonia, ustione flavescens.

scanicus. 13. A. granis viridibus pellucidis, marmore albo conglutinatis.

Cronst. miner. §. 274. 2. 1.

Habitat in Scania prope Bäckefkog.

calcarius. 14. A. cinereus, granis minoribus cretae ope conglutinatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 62. n. 3. Mus. Tessin. 2. n. 2. Cos particulis glareosis marmoreisque.

It. wgoth. 21. Calx hepatica.

Habitat in monte Sueciae Kinnekulle, stratum infimum consistens, candefactus cum sono violento dissiliens; an vere distincta species?

Quadrum. 16. A. duriusculus, granis minoribus margae ope conglutinatis.

Syst. nat. 1. p. 147. n. 1. XII. 3. p. 61. n. 2. Mus. Tessin. 2. n. 1. 3. Schreb. lith. 1. Cos particulis glareosis margaceo argillaceis, bibula subeffervescens.

Waller. miner. 75. Cos particulis minimis glareosis mollis caedua.

Waller. syst. miner. 1. p. 191. n. 4. Cos particulis impalpabilibus, effervescens mollis caedua.

Vogel miner. 110. Cos caedua, Quadrum Caesalpini.

Worm. mus. 57. Arenarius ex Gotlandia.

Cronst. miner. §. 274. 1. 2. Lapis arenarius glutine argilla communi.

Habitat in Gotlandia et Dalecarlia Sueciae, in Anglia, Germania, Gallia (comitatu Rulcinonensi) ut plurimum canus, interdum griseus, flavescens aut rubens, rimas horizontales et obliquas agens, in solo humidus et facillime caeduus, ad aërem indurefcens, sub dio fatiscens, in sicco bibulus, gelu dissiliens, architectorum usu clarus.

sulphureus. 15. A. granis suilli ope conglutinatis.

Heidinger phys. Arb. eintr. Fr. zu Wien 1. 4. p. 7. Schwefelstein.

Habitat in salifodinis Galliciae prope Wieliczka.

c. cae-

c. caemento argillaceo.

- porcellanus.** 17. A. granis argillae porcellanae ope conglutinatis.
Syst. nat. XII. 3. p. 64. n. 14. Cos particulis arenaceis argillaceisque.
Cronst. miner. §. 274. I. I. Lapis arenaceus glutine argilla porcellanae.
Habitat in Scaniae fodina lithanthracum prope Boserup, in solo mollis, ad aërem indurecens, igne non liquandus.
- Fahlunen-**18. A. granis minimis albis argillae vulgaris rufae ope conglutinatis.
Syst. nat. I. p. 186. n. 2. XII. 3. p. 74. n. 11. Saxum cotæcum rufum, atomis quartzosis albis.
Habitat Fahlunae in Suecia, constituens basin cuprifodinæ.
- coloratus.** 19. A. granis minoribus subaequalibus tinctis.
Syst. nat. XII. p. 64. n. 13. Cos particulis arenaceis subaequalibus colorata.
Habitat hinc inde, flavus, viridis, caeruleus aut ruber, an distincta hujus tribus species?
- stratarius.** 20. A. durus, granis aequalibus diaphanis.
Syst. nat. I. p. 147. n. 4. XII. 3. p. 63. n. 12. *Mus. Testin.* 4. n. 8. *It. scan.* 329. Cos particulis arenaceis quartzosis aequalibus diaphanis compactis.
Habitat passim frequens, copiosus in Scania, ad aërem indurecens, sub mari salsus, hinc antequam muris inserratur, elixandus.
- friabilis.** 21. A. granis minimis laxissime cohaerentibus.
Syst. nat. XII. 3. p. 63. n. 8. Cos particulis arenaceis digito friabilibus.
Habitat Helsingburgi in Scania.
- fissilis.** 22. A. in tabulas fissilis.
Syst. nat. XII. 3. p. 62. n. 7. Cos particulis arenaceis fissilibus, lamellis fragilibus.
Waller. miner. 76. Cos lamellis fissilibus.
Waller. syst. miner. I. p. 196. n. 7. Cos in lamellas fissilis.
Carth. miner. 28. Arenarius fragmentis fissilibus.
Habitat frequens in Suecia, Anglia, Hispania, Germania, duritie, colore (albo praesertim et rufescente,) granorum magnitudine et pelluciditate, tabularum, in quas finditur, crassitie varians, nisi nimis sit porosus, tectis inserviens.

23. A.

glareofus. 23. A. mollis, granis minimis.

Waller. syst. miner. I. p. 188. n. 2. Cos glareofa, particulis impalpabilibus, mollis.

Habitat passim in Suecia, Anglia, regno Peruviano, griseus, rubens, flavescens aut virescens.

d. caementi locum supplente calce metallica.

amnigeni. 24. A. durus, granis parciore ferri calce conglutinatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 80. n. 38. Mus. Tessin. 72. Saxum lapillis fabulis ochra connatum.

Cronst. miner. §. 274. 4. Lapis arenaceus ochra martis conglutinatus.

Habitat hinc inde in Germania, Suecia, potissimum Ostrobothnia, semper coloratus, ruber vel flavus; accolae suzwii Haukipudas in Ostrobothnia sabulum e fundo fluvii effodiunt, in acervos colligunt, et per unum alterumque annum sub Dio relinquunt, hoc temporis spatio ita conferruminatum, ut focum exinde struant.

ferruginosus. 25. A. granis largiore ferri calce conglutinatis.

Cronst. miner. §. 246. 4. Eisenfanderz.

Habitat passim in Germania, ferri adeo dives, ut cum fructu eliquari possit.

cobaltifer. 26. A. granis cobalti calce conglutinatis.

Cronst. miner. §. 276. 3.

Habitat in Sueviae fodinis.

cuprifer. 27. A. granis aeruginis ope conglutinatis.

Cronst. miner. §. 276. 2.

Habitat in Sibiriae, Hassiae fodinis.

β) magis compositi.

griseus. 28. A. granis inaequalibus argillae induratae ope conglutinatis, quartzii et ardesiae fragmentis saepius immidulantibus.

v. Trebra Erf. v. Inn. d. Geb. Br. 5. p. 69. Ilsemann et Westrumo chem. Ann. 1785. 2. p. 431. et 1786. 2. p. 241.

Lastus Beob. hb. d. Harzgeb. I. p. 141. Grauwacke.

Habitat in Sibiriae Uralensibus, Saxoniae (prope Braaunsdorf,) Franconiae (in principatu Coburgensi et Meinungensi,) Nassoviae montibus, ad Rheni ripas, frequentissimus in Hercynia, stratis cum stratis ardesiae et lydii alternantibus, venis metallicis foetus, argilla ex caerulefcente cinereo in nigrum vergente, granis ut plurimum albis, variis virescentibus, aut rubris, ceterum magnitudi-

dine et proportione mirifice variis, interdum spati venia exaratur, aut bitumine perfusus, aut animalium aut vegetabilium vestigia ferens, rarius mica invidulante conspicuus.

novacula- 29. A. granis minoribus micae mistis.

ris. *Syst. nat.* XII. 3. p. 74. n. 12. *It. scan.* 80. Saxum cotaceum albo-micaceum incarnatum substriatum.

Waller. syst. miner. 1. p. 193. n. 5. Cos saxosa, particulis distinctis, arenaeo-micaceis, fragilis.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 75. n. 13. *It. scan.* 129. Saxum (Stenonis) cotaceum flavescens, micis minutissimis nigris.

γ) *Syst. nat.* I. p. 186. n. 1. XII. 3. p. 74. n. 9. Saxum (undulatum) cotaceum subfissile rufum undatum, atomis micaceis sparsis.

Syst. nat. p. 148. n. 7. Cos particulis angulatis opacis, superficie undulata.

Habitat passim in montibus et rupibus arenariis, potissimum recentioribus, rufescens, β) flavescens, γ) rufus, mica alba, aut in β) nigra, illius particulis nunc oblongis et longitudinaliter congestis, nunc punctatim inspersis, cœziculae loco ad enses cultrosque acueudos inserviens, β) montem Scaniae Stenshufwud constituens, γ) durus in Dalecarlia inter Sernam et Linam obvius, in laminas crassas undulatas fissilis.

molaris. 30. A. durus, ex granis inaequalibus angulatis quartzii et feldspati interspersa mica compositus.

Syst. nat. I. p. 148. n. 6. XII. 3. p. 64 n. 15. *Mus. Tessin.* 4 n. 10. Cos particulis inaequalibus quartzosis glareosisque.

Waller. syst. miner. 1. p. 199. n. 10. Cos particulis majoribus fabulosis diversae naturae coalita.

Carth. miner. 27. Arenarius durus granulis inaequalibus.

Wolt. miner. 14. Arenarius ex fabulo compactus.

Cost. foss. 137. Saxum arenarium, Lapis molaris.

β) *Syst. nat.* I. p. 187. n. 16. XII. 3. p. 75. n. 17. Saxum (molinum) cotaceo-quartzosum micaceum.

Habitat passim in Europa, potissimum in Sueciae provinciis Uplandia, Sudermannia, Scania, β) in Smolandia, Westrogothia, Fennonia, partium constituentium indole ad granitem accedens, quartzii granulis pellucidis majoribus, feldspati minimis, magis opacis et cinereis, in frumentum molendinis frequenter adhibitus.

- compa- 31. A. durus, quartzii granis minimis ochroleucis, et granati
ctus. rubris.
Syst. nat. I. p. 147. n. 3. XII. 3. p. 63. n. 11. *Mus. Tessin.*
4. n. 7. Cos particulis arenaceis impalpabilibus compa-
ctissimis.
β) *Syst. nat.* I. p. 187. n. 14. XII. 3. p. 78. n. 28. Saxum
(punctatum) micaceum fissile incarnatum, granis granatinis.
Habitat in Sueciae provinciis Dalecarlia, Westrogothia, β)
in Scania, occurrens, fissilis, mica argentea interspersa
distinctus.
- radians. 32. A. durus, scorli nigri columnis stellatim digestis granati-
que purpurei granis inspersis variegatus.
Syst. nat. XII. 3. p. 74. n. 10. Saxum cotaceum striis atris
radiantibus granatisque sparfis.
Habitat in Sueciae monte argenteo occidentali, pallidus. Tid-
lström.
- decussa- 33. A. durus ex albo rufescens, hornblendae, squamis atris
tus. erectis et decussantibus varius.
Syst. nat. I. p. 186. n. 8. XII. 3. p. 75. n. 15. Saxum cota-
ceum quartzosum incarnatum, micis sparfis atris erectis
decussantibusque.
Habitat in Suecia (Kallmorae).
- frumenta- 34. A. talci lamellis interspersis maculisque lanceolatis varius.
lis. *Syst. nat.* XII. 3. p. 75. n. 16. *Mus. Tessin.* 72. Saxum cota-
ceo-talcosum, maculis lanceolatis sparfis.
Habitat in Germania.
- variolosus. 35. A. albus foraminibus ferrugineis pertusus aquam transmit-
Tigersten. tens, granis minoribus.
Syst. nat. XII. 3. p. 62. n. 5. *Mus. Tessin.* 4. n. 6. Cos par-
ticulis glareosis, maculis sparfis erosis ferrugineis.
It. scan. 13. Cos solidiuscula alba, cortice flavescente, ma-
culis fulcis friabilibus.
Habitat in Nericia et Westrogothia Sueciae, maculis et fo-
raminibus a pyritae glandulis innidulantibus in ochram
fatiscantibus natis.

CLASSIS II.

S A L I A.

62. NATRUM. Saporis lixiviosi.
63. BORAX. Igne spumans, et paulo fortiori in vitri speciem abiens.
64. MURIA. Aquam fortem in aquam regiam convertens.
65. NITRUM. Acido vitrioli fortissimo irrigatum vapores rutilos eructans.
66. MIRABILE. Cum carbonum pulvere igni candenti expositum sulphur exhibens, solutione aquosa a natro non turbata.
67. AMARUM. Saporis amari, solutione aquosa a natro turbata.
68. ALUMEN. Saporis austeri, solutione aquosa a lixivio caerulei Berolinensis non turbata.
69. VITRIOLUM. Saporis austeri, solutione a lixivio caerulei Berolinensis turbata.

62.

antiquorum.

acidu

muro

62. NA.

S A L I A.

62. NATRUM. Saporis lixiviosi.
Cum acidis effervescens; factas ter-
rarum metallorum in acidis solu-
tiones turbans.

antiquo-
rum. 1. N. inodorum siccum purius.
Syst. nat. XII. 3. p. 88. n. 1. Natrum nudum terrestre.
Waltersd. miner. p. 298. Sal persicum.
Waller. miner. 181. Alkali orientale impurum terrestre an-
tiquorum.
Waller. syst. miner. 2. p. 61. n. 1. Alkali minerale impurum
terrestre.
Cronst. miner. §. 135. 1. 1. Alkali minerale purum.
Just. miner. 267. Sal alkali minerale.
Habitat in Sina, Bengala, Caucasi parte meridionali et sep-
tentrionali, Syria, Aegypto, Nubia, Teneriffa, meri-
dionali potissimum America, Dania (in Hafniae muris ef-
floreescens,) Italia (in Veronenfis arcis fornicibus,) in Hel-
vetiae antris nonnullis, in Franconia (ex moenis Erlan-
gensibus e. g. effloreescens,) Bohemia (prope Bilin,) et
Hungaria, heic ericeta a Debrezino ad Sigethum usque
protenfa vere et aestate pruinae ad instar operiens, crebro
creta, ferri calce, magis adhuc muria et mirabili inqu-
minatum, album, ex gneisso non raro effloreescens modo pu-
rum sit, totum aqua solvendum, qua sensim exhalente in
crystallos abit tetraëdro-prismaticas utrinque in aciem ter-
minatas, clarissimas quidem, et ad aërem cito in pulve-
rem impalpabilem niveum fatiscences, cum calce et oleo
egregium saponem exhibens, igne facile liquecens, cum
terra silicea in vitrum egregium convertendum.

acidulare. 2. N. inodorum aqua solutum.
Waller. syst. miner. 2. p. 63. n. 2. Alkali minerale in aci-
dulis et thermis hospitans.
Habitat in acidulis et thermis pluribus, etiam Germaniae,
e. g. Selteranis, in Aegypti lacubus quibusdam, Alexan-
driae et Rosettae interjectis.

murorum. 3. N. inodorum cum terra calcarea commistum.
Syst. nat. I. p. 161. n. 3. *It. scan.* 299. Natrum murorum.
Syst. nat. XII. 3. p. 88. n. 2. Natrum nudum calcarium.

R

Cartbeuf.

Cartbeuf. miner. 32. Alkali fixum, muris fornicatis adhaerens.

Cronst. miner. §. 136. Alkali falis communis terra calcarea parva portione combinatum.

Woltersd. miner. 300. Aphronitrum.

Lerch. oryctol. 44. Aphronitrum f. flos ferri ex antiquis muris.

Waller. syst. miner. 2. p. 65. n. 3. 1. Alkali minerale calcarea terra mixtum, corporibus superficialiter adhaerens magis compactum.

β) *Syst. nat. I. p. 161. n. 1.* Natrum marmoris.

It. oel. 147. Sal calcarium.

Habitat in muris calcis ope extructis v. g. in moeniis urbis vetustae tataricae Bolghari, β) in Marmore, pruinae instar efflorescens, non totum aqua solvendum.

volatile. 4. N. foetidum terris aliisque salibus immixtum.

Cronst. miner. §. 141. 2. Alkali volatile tercis mixtum.

Waller. syst. miner. 2. p. 68. n. 1. Alkali volatile nudum, terris et lapidibus inhaerens.

Halina- β) *Waller. syst. miner. 2. p. 64. n. 3. b.* Aphronitrum striatum foetens.

Habitat in humo, creta, sulo, argillis, β) in natro murorum, ex corporibus vivis destructis ortum trahens.

63. BORAX. Saporis ad lixiviosum accedentis. Subponderosa, semipellucida, nitens, inodora, fixissima.

Aquam plurimam, ut solvatur, requirens, solutione a natro non turbata.

igne facillime liquanda in vitrum clarissimum, et alia quoque corpora fixa secum in vitrum convertens.

sedativa. 1. B. purior nulli natro intricata, ad aërem non mutabilis.

Hoeser sal fale sedativo naturale di Toscana. Flor. 1778. 8.

Mascagni dei lagoni del Senese e del Volterrano.

Sien. 1779. 8.

Habitat

Habitat in Hetruria, partim aqua soluta, partim forma globularum ut plurimum nivearum, interdum sordidarum, ardesiae, aut luto lacuum Siensium et Volterraneorum adhaerens, cum natro in verum sal neutrum abiens, squamis argenteo nitore conspicuis, attracta pinguibus constans, vix in veras crystallos cogenda, vini quoque spiritu solvenda, et flammae, qua hic ardet, colorem in viridem convertens.

Tincal. 2. B. natro dominanti juncta, in aëre fatiscens.

Syst. nat. XII. 3. p. 94. n. 1. Borax nudus.

Waller. miner. 191. et 192. Borax erudus caerulefcens hexangularis, et Borax depuratus albus octangularis.

Waller. syst. miner. 2. p. 82. et 85. n. 1. 2. Borax crudus saponaceus et Borax sale alcalino minerali mixtus.

Cronst. miner. §. 138. Borax.

Grill et Engeström act. Stockh. 34. p. 317. 319. Poun.

Blane, Rovato et Saunders act. angl. 77. 2. p. 297. 302. et 79. 1. p. 97.

Habitat in India, Japonia, regno Tibetano et Peruano, partim aqua soluta, ex qua sicco calidoque anni tempore immensis interdum massis fundum petit, partim forma solida granorum, fabarum, crystallorum exilium semipellucidarum ad sui solutionem, frigidae saltem aquae multum requirens, qua partim exhalante in crystallos duras pellucidas, transversim subtilissime striatas, prismaticas, utrinque pyramide triedra terminatas, nunc hexaëdras (f. 10. 34.) nunc tetraëdras (f. 14.) abit, igne facillime fluens, primo in spumam niveam opacam, postea in vitrum abiens, et alia etiam corpora secum in vitrum convertens, hinc metallis, praesertim nobilioribus coadunatis, gemmis arte parandis &c. inserviens.

64. MURIA. Saporis falsi.

Facile aqua solvenda, solutione a natro non turbata.

Cum acidis dilutis non effervescens, ab acido vitrioli fortiori infuso excalefacta, effervescens, et vaporem cinereum suffocantem tetri odoris eructans.

Aquam fortem in aquam regis commurans.

aquatica. 1. M. fixa decrepitans formae cubicae aqua soluta.

marina. α) *Syst. nat.* I. p. 164. n. 1. XII. 3. p. 98. n. 1. *Wall. syst. miner.* 2. p. 55. n. 4. a. b. d. Muria marina.

Cronst. miner. §. 130. Sal marinum.

Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum aquae marinae.

lacustris. β) *Cartheuf. miner.* 37. Muria lacustris.

Waller. syst. miner. 2. p. 56. n. 4. c. Sal marinum in fundis lacuum concretum.

fontana. γ) *Syst. nat.* I. p. 164. n. 2. XII. 3. p. 98. n. 2. *Waller. syst. miner.* I. p. 57. n. 5. *Schreb. lithol.* 42. Muria nuda fontana.

Cronst. miner. §. 131. Sal fontanum.

Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum aquae fontanae.

thermalis. δ) *Syst. nat.* XII. 3. p. 98. n. 4. Muria nuda thermalis.

Habitat α) in mari omni, β) frequens in imperii russici partibus orientalibus et meridionalibus, γ) per omnem terrarum orbem, frequens quoque in Germania, δ) Aponi in Italia, aqua aëris et ignis auxilio avolante, et reliquis heterogeneis separatis excocta, rarius nisi ex lacubus sicco anni tempore aut summo atmosphaeram stringente frigore sponte delabens.

montana. 2. M. fixa decrepitans sicca pura, cum vitrioli acido mirabile genuinum producens.

Syst. nat. I. p. 164. n. 3. XII. 3. p. 98. n. 3. Muria nuda fossilis.

Waller. syst. miner. 2. p. 53. n. 1. Muria fossilis pura.

Cronst. miner. §. 129. Sal montanum.

Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum solidum fossilis.

Dal. pharmac. 30. *Gesfn. figur.* 34. b. Sal gemmae.

β) efflo.

β) efflorescens.

γ) *Mus. Tessin.* 36. n. 4. Muria nuda stalactica perforata.

δ) forma cubica, Zielona, Grünfalz.

Habitat in vicinia fontium et lacuum salforum, in India, Armenia (praesertim prope Teflis,) Arabia, Persia, regno Tibetano, Sibiria (c. g. prope Orenburg et Ilczku,) Moldavia; Wallachia (prope Ocria,) Transilvania (prope Torda, Dees et Parait,) Hungaria superiore (prope Soowar, Marmoros, Ronasek, Eperies,) Gallicia (prope Wieliczka et Bochnia,) Silesia, Austria superiori (prope Gmünd, Iichel et Habstadt,) Stiria (prope Aussee,) Berchtesgada, Salisburga (prope Hallein,) Tirolia (prope Halle,) Calabria (prope Altomonte,) Sicilia (prope Castrogiovani, Camerata, la Cattolica, Regalmutto, Caltanissetta,) Hispania (prope Cortona, Cervera, Valtiera et Mingranilla,) Anglia (prope Northwich,) regno Chilensi (provincia Copiapio et Coquimbo,) et Peruano (prope Julloma et Yocala, et ad fluvium Longacallo, etiam in Algeria, in hac integros passim montes, in aliis terris immensas, quaecunque dimensionem respicias, massas constituens, materies fontium salforum, in fragmenta graularia secedens, nunc pellucida, nunc semipellucida, nunc diaphana, nunc recte, rarius incurvo-lamellosa, nunc parallele, crebrius incurvo-fibrosa, nunc nebulosa, aquae guttam interdum includens, aut sphaericis superficiei impressis vestigiis conspicua, intus nitens, tritura cana, ut plurimum alba, aut margaritacea, nonnunquam nigricans, nigra, virescens, flavescens, flava, rufescens, carnea, spadicea, violacea, lavendulacea aut caerulea, aut variegata.

impura. 3. M. decrepitans fixa sicca, cum vitrioli acido mirabile generans, terrae mista.

α) *Waller. syst. miner.* 2. p. 54. n. 2. Muria fossilis terra mineralisata.

β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 55. n. 3. Muria fossilis lapide mineralisata.

Habitat in Galliciae, Salisburgi salifodinis, gypso, humo, margae, argillae intermixta muria, aut argilla muriae interpersa.

febrifuga. 4. M. fixa decrepitans sicca cum vitrioli acido mirabile potassinum progenerans.

Proust Beytr. z. chem. Ann. 3. p. 466.

Habitat rarior in Hispania, ex aqua exhalante forma cubi delabens.

ammonia-5. M. acris igne in fumum album convertenda eum calce trita
ca. odorem alcalinum emittens, ad aërem humefcens.

Cronst. miner. §. 132. Sal commune alcali volatili saturatum.

α) *Waller. syst. miner. 2. p. 77. n. 1.* Sal ammoniacum in flo-
ras vel laminas concretum.

Model üb. ein natürl. oder gewachf. Salmiak. Leipz. 1758. 8.

β) *Waller. syst. miner. 2. p. 78. n. 2.* Sal ammoniacum in
glebas igne subterraneo concretum.

Ferber Br. a. Welschl. II. p. 182.

*Habitat α) purior diaphana in Persia, Turchestania potissi-
mum, et Calmuckia, ex superficie terrae, vel rupibus
efflorescens, β) in montibus ignivomis aut aliis terrae in-
cendio devastatis, e. gr. in Veluvio, Solfatara, in Actnu
vicinia, in insulis Aeoliis, etiam in Angliae nonnullis li-
thanthracum fodinis, variis pura alba diaphana, quam
sulphure, alumine, vitriolo ferri tincta colore flavo, ex
flavescenti cinereo, sordide pomaceo aut atro, facillime
aqua solvenda, et hac avolante in spicula flexilia concre-
scens, modo, quo sibi mutuo neçtuntur, pennae radios
referentia.*

65. NITRUM. Saporis amaricantis, refrigerantis.
Facile aqua solvendum, solutione a
natro infuso non turbata.

Cum acidis dilutis non effervescentis,
ab acido vitrioli fortissimo infuso
vapores rutilos acres suffocantes
eructans.

Prunis inspersum detonans.

nativum. 1. N. fixum nudum purum non deliquescentis, aqua, qua solu-
tum fuerat, exhalante crystallos hexaedro-prismaticas
utrinque pyramide hexaedra inaequali terminatas exhibens.

Fortis del nitro minerale. Neap. 1787. 8.

*E. W. Zimmermann voyage à la nitriere naturelle, qui se
trouve à Molfetta en Pouille. à Paris 1789. 8.*

*Habitat in Virginia, regno Peruano, Hispania, Sicilia, Ca-
labria, et potissimum Apulia, album, refrigerans et putre-
dinem arcens, igne facile liquescens, aliaque secum cor-
pora liquans, hinc in parandis vitris, et fundendis metal-
lis nobilioribus adhibitum, pulveris pyrii princeps mate-
ria,*

ria, aquam fortem quoque exhibens, variis forma crystallorum, earumque quidem exilium, quam bracteolarum, bacillorum, crustae, aut efflorescentis quasi lanæ obivium.

humosum. 2. N. fixum ad aërem non deliquescens, aqua qua solutum fuerat exhalante in prisinata hexaëdra utrinque pyramide hexaëdra inaequali terminata concresecens, humo aut cretae mistum.

Syst. nat. I. p. 163. n. I. XII. 3. p. 84. n. I. Nitrum (nativum) humosum.

Woltersd. miner. 23. Nitrum nudum humosum.

Waller. miner. 165. Syst. miner. 2. p. 45. n. I. Nitrum terra mineralisatum.

Habitat in aedificiorum partibus humidis, soli et pluviae minus expositis, aut maris undis crebro humectatis, his funestissimum, alba utplurimum efflorescentia se prodens.

cubicum. 3. N. fixum, aqua, qua solutum fuerat exhalante in crystallos rhombicas concresecens.

Nauwerk chem. Annal. 1784. 2. p. 314.

Habitat utplurimum cum nitro humoso, variis e. g. in cella quadam Hercyniae inferioris solum ex muris efflorescens.

flammans. 4. N. prunis inspersum in fumum abiens, a calce intertrita odorem alcalinum spargens, ad aërem deliquescens.

Cartheus. miner. 38. Nitrum semivolatile terrae immixtum.

Habitat cum nitro humoso.

66. MIRABILE. Saporis amari.

Paulo difficilius aqua frigida solvendum, solutione a natro non turbata.

Cum acido nullo effervescens.

Cum carbonum pulvere igni candenti expositum hepar sulphuris exhibens.

genuinum.

1. M. saporis refrigerantis igne facile liquandum, aqua qua solutum fuerat sensim exhalante in crystallos pellucidissimas prismata hexaëdra inaequilatera referentes ad aërem fatiscentes concretescens.

Syst. nat. XII. 3. p. 89. n. 3. δ. Natrum nudum fontanum laturatum.

Woltersd. miner. 25. Natrum nativum acidularum.

List. font. angl. Hoffm. diss. de sal. carol. Sal purgans.

Cronst. miner. §. 126. Acidum vitrioli alcali minerali saturatum.

Carth. miner. 38. Natrum thermarum et acidularum.

Walser. syst. miner. 2. p. 70. n. 1. Sal neutrum compositum alcali minerali et acido vitriolico.

Habitat solutum in aquis mineralibus e. gr. thermis Carolinis, et una cum muria in fontibus salinis multis, siccum, rarius crystallorum, stiriae aut glebarum quam pulveris albi efflorescentis forma, in muris e. gr. Hafniae, Hamburgi humidiusculis, in vicinia salifodinarum (v. gr. prope Aulsee in Stiria,) et in montibus valesiacis, natroque attinguorum intersitum in Helvetia, Stiria, Hungaria, remedium purgans et refrigerans eximum.

potassium.

2. M. saporis debilioris, igni expositum decrepitans, nec nisi fortissimo liquandum, aqua difficilius solvendum, crystallis ad aërem constantibus.

Proust Beytr. z. chem. Annal. 3. p. 466.

Habitat rarius cum nitro humoso in Hispania.

semivolatile.

3. M. acre igni expositum in fumos abiens ad aërem deliquescent, calci intertritum odorem alcalinum spargens.

Habitat rarius in montibus olim et nunc ignivomis.

4. M.

fulphure- 4. M. igni expositum in fumos abiens ad aërem deliquescens, calci intertritum alcalinum, ab aqua forti affusa sulphuris ardentis odorem spargens.

Habitat in montibus ignivomis, aliisque terrae stratis incendiium foventibus, in Solfatara Neapolitana, in lacubus (Lagoni,) etiam prope Castell nuovo Hetruriae, varius album et purum, quam sulphure, ferri vitriolo, visigallo colore cinereo, flavo vel obscuro tinctum, saepe texturæ fibrosæ.

67. AMARUM. Saporis amari.

Aqua facilime solvendum, solutione a natro infuso lactescente.

Ignis vi facilime liquandum, nec detonans, nec decrepitans.

genuinum. 1. A. in igne spumans, aqua, qua solutum fuerat, exhalante, crystallos exhibens ad aërem fatiscentes tetraëdro-prismaticas, utrinque pyramide tetraëdra terminatas.

Syst. nat. XII. 3. p. 89. n. 3. Natrum nudum fontanum saturatum eptamense.

Waller. syst. miner. 2. p. 71. n. 2. Sal neutrum compositum terra solubili alcalina, et acido vitriolico.

Storr de sale alpino diss. Tubing. 1787. 4.

Habitat frequens tum solutum in aquis multis medicatis, amaritæ suæ efficacibus e. gr. Saidschützenfibis Bohemiae, tum siccum album, instar pulveris aut nivis, aut spiculorum subtilium stellatim dispositorum, aut glebarum intus parallele fibrosarum ex margâ, ardesiis, lapide amaro saxisque ex eo partim constatis, etiam in vicinia lithanthracum efflorescens, aut gipso inclusum in Hispania, lacuum Hetruriae ripis, Modena, Parma, Pedemontia, Sabaudia, Rhaetia, Helvetia, Salisburgo, Croatia, Bohemia, Thuringia, Hercynia, Anglia, Normannia.

muriati- 2. A. in aëre deliquescens, a vitrioli acido adfuso aut ignis paulo majore violentia vapores cinereos acres tetri odoris eructans.

Habitat solutum in aqua maris aliisque falsis, aquam fortem in regiam commutans, spiritu vini quoque solvendum.

calcari- 3. A. in aëre deliquescens, a vitrioli acido affuso vapores cinereos acres tetri odoris, igni expositum nullos eructans.

R 5

Cronst.

Cronst. miner. §. 21. Terra calcarea acido falis communis saturata.

Waller. syst. miner. 2. p. 75. n. 6. Sal neutrum terra calcarea et acido falis compositum.

Habitat solutum in aqua maris aliisque falsis, parumper sicum tempore diu sicco prope Hildeshemium occurrens, similiter aquam fortem in regiam convertens, et spiritu vini solvendum, solutione a vitrioli acido instillato lactescente.

nitrosum. 4. A. in aëre deliquescent, a vitrioli acido fortiori et calido infuso vapores rutilos eructans, solutione aquosa ab eodem acido non turbata.

Habitat in humo et muris, cum nitro humoso interdum efflorescens, in igne cum strepitu intumescens, neque prunis injectum detonans, spiritu vini solvendum, aqua, qua solutum fuerat, sensim exhalante, in crystallos tetraëdro prismaticas oblique truncatas concrescens.

murale. 5. A. in aëre deliquescent a vitrioli acido fortiori et calido infuso vapores rutilos eructans, solutione aquosa ab eodem acido lactescente.

Waller. syst. miner. 2. p. 46. n. 2? Nitrum terra calcarea mixtum, muris lapidibus aut faxis superficialiter inhaerens.

Habitat ut plurimum cum nitro humoso, vini spiritu quoque solvendum.

animale. 6. A. non deliquescent igne difficilius liquandum, ejus tamen vi vapores rutilos eructans.

Sage act. Paris. ann. 1777. p. 433.

Habitat passim cum nitro humoso, ex nitri acido ossiumque terra constat.

68. ALUMEN. Saporis austeri, dulciusculi.
 Solutione aquosa a natro quidem,
 neque tamen a lixivio caerulei
 Berolinensis turbata.
 Ignis prima vi cum spuma liquef-
 cens, in massam spongiosam
 abiens, vel summa ejus violentia
 mox vix liquandam.

phospho- 1. A. igni violentiori expositum dissiliens, ex phosphori acido
 reum. et terra aluminari constans.
Proust Annal. de chim. I. n. 8. p. 196. Grénat de Valence,
Habitat in Valentia Hispaniae, an hujus classis et generis?

muriati- 2. A. igni violentiori expositum aut vitrioli acido fortiori irri-
 cum. gatum vaporem cinereum acrem tetri odoris eructans.
β?) Baldussari aët. Sien. 4. p. 1. &c. Sale di creta.
Habitat β) in parte Hetruriae Sienenli, tempestate sicca in
solo argilloso pulveris instar progerminans, etiam in an-
tris rupiumque fissuris lanae aut crustae albae facie obvi-
um, saporis tamen potius amari, quam austeri.

nativum. 3. A. a vitrioli acido adfuso nullos vapores emittens, nudum
 siccum.
Syst. nat. I. p. 165. n. I. XII. 3. p. 101. n. I. Alumen nudum.
Waller. miner. 171. syst. miner. 2. p. 32. n. I. Alumen
nativum.
Carth. miner. 41. Alumen nudum purum.
Cronst. miner. §. 124. 2. 2. 1. Acidum vitrioli argilla fa-
turatum.

α) forma pulveris efflorescentis.

β) solidum formae communis, inconspicuum.

γ) solidum inconspicuum, forma stalactitae.

δ) solidum serici instar nitens, intus fibrosum.

Wolt. min. 21. Alumen nativum plumosum.

ε) crystallis pyramidem tetraëdrum duplicem referentibus.
 Fig. 23.

Habitat in Aegypto, insula Milo aliisque archipelagi, Mal-
ta, Aeolis multis, potissimum Lipari, Volcano, Strom-
boli, in Sicilia (c. gr. prope Petraglia, Gampiglieri et ad
montem Rosso,) in Vesuvio et Solfatara regni Neapoli-
 tani,

tani, in lacubus, (Lagoni) Hetruriae, in Helvetia (e. gr. ad montem S. Gotthardi,) in Stiria (prope Schladming,) in Aultria (prope Crems,) in Bohemia, Hungaria, Lapponia Lalenſi, Suecia (ad montem Hunneberg,) frequentissime in ardeſiis nidulans, aut ex iis sub dio efflorefcens, facile in cryſtallos duras, pellucidas, in aëre conſtantes concreſcens, artiſicum et medicorum uſu celebre.

ſolutum. 4. A. a vitrioli acido aduſo nullos vapores eructans nudum, aqua ſolutum.

Richter chem. Annal. 1788. I. p. 324.

Habitat paſſim in Sibiria, Italia, prope Halam Magdeburgicam.

Halotrichum. 5. A. a vitrioli acido aduſo nullos vapores eructans ſiccum non deliqueſcens fibroſum nitoris fericei.

Scopoli de hydrargyro Idrienſi tentam. Venet. 1761. p. 68.

Habitat in Sicilia fodinis ad montem Niſo in Carnioliæ Idrienſibus, in Hetruriae lacubus, in Hiſpania prope Alcaunez, in Hungaria prope Neſolium, in Aultria (prope Goettwig) et Auſſiæ (prope Whitehaven) lithaurhæciſus, niveum, ad aërem flavefcens, et nitorem amittens, fibris confertis, ut plurimum parallelis et incurvis, variis ſtellatim diſpoſitis.

butyraceum. 6. A. in ſolo nativo flavum, molle et tactu pingue, ad aërem ſolideſcens album cerei nitoris lamelloſum.

Habitat in Sibiria, et (prope Muſkau) ſuperiori Luſatia, parte acidi, non terræ aluminari, ſed ferrî calci junctæ.

terreum. 7. A. a vitrioli acido aduſo nullos vapores eructans, argillæ molli immiſtum.

Waſſer. ſyſt. miner. 2. p. 23. n. 3. Alumen terra mineraliſatum.

Habitat frequens in vicinia montium ignivomorum Aetnae et Veluvii, in inſula Milo, in Occitania Galliae (inter Vals et Alprejone,) in Aultria (prope Crems,) Hungaria (prope Tajoſa,) Luſatia ſuperiori (prope Muſkau,) Marchia (prope Freyenwalde,) Saxonia (prope Torgau, Dübhen et Schwemſel,) Thuringia (prope Ekardsberg,) et Scania (prope Boſerup,) variis album, quam à bitumine, quo perfuſum eſt, ſuſcum, vel nigrum, tuncque ut plurimum cum fumo terrî odoris, et cum flamma ardens, interdum ſponte ſub dio exardeſcens, non raro tum demum alumen ſuum manifeſtans.

S. A.

romanum. 8. A. a vitrioli acido adfuso nullos vapores eructans, linguae adhaerens inquinans argillae induratae puriori mistum.

Syst. nat. 1. p. 165. n. 3. XII. 3. p. 102. n. 3. Alumen mar-

moris.

Waller. miner. 174. *syst. miner.* 2. p. 34. n. 4. Alumen lapide calcareo albo aut rubente mineralisatum.

Cronst. miner. §. 124. 2. 2. 1. Argilla pura acido vitrioli imbuta.

Ferber Br. a. Welschl. 15. p. 238.

Mazéus act. Paris. peregr. 5.

Sc. Breislac fogg. di osserv. sulla Tolfa &c. Rom. 1786. 8.

(*Andreae*) *Br. a. d. Schweiz.* 1763. p. 236.

Habitat in Helvetia, in monte S. Gothardi et Bristenstock integras excelsas rupes constituens pyritae punctulis, aut vitrioli ferri glebulis perfusas, venulis montem percurrentes in Anglia (prope Whirby,) et Britannia (prope Poliniere,) hinc inde in Hetruria, potissimum in Statu ecclesiastico (Tolfae prope Centumcellas,) heic quoque in montes satis excelsos aggregatum, quartzii albi venis hinc inde transeuntibus, cum acidis non effervescens, post aliquam demum sub dio moram, aut usionem alumen prodens, album, roseum, cinereum aut margaritaceum.

commune. 9. A. ab acido vitrioli infuso nullos vapores eructans, ardesiae bitumine perfusae immistum.

Syst. nat. 1. p. 165. n. 2. XII. 3. p. 101. n. 2. Alumen schisti.

Cartheuf. miner. 41. Alumen fissili inhaerens.

Woltersd. miner. 21. et 152. Alumen bituminosum lapideum, et Schistus aluminosus.

Waller. miner. 173. Alumen lapide fissili mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 35. n. 6. Alumen schisto mineralisatum.

Cronst. miner. §. 124. 2. 3. Argilla martialis et phlogistica acido vitrioli imbuta.

α) molliissimum tactu macrum in fragmenta trapezoidea dissiliens.

Cronst. miner. §. 124. 2. 3. 1. Schistus aluminosus lamellosus regularis.

Karst. Mag. Helv. Naturk. 3. p. 204.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. p. 550.

nitens, β) duriusculum, intus nitens undulatum schistosum tactu pinguiusculum, in fragmenta indeterminata dissiliens.

Cronst. miner. §. 124. 2. 3. 2. Schistus aluminosus undulatus.

Karst.

Karst. Mag. Helv. Naturk. 3. p. 205.

Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. p. 501.

γ) paulitper efferveleens.

Waller. syst. miner. 2. p. 35. n. 5. Alumen lapide calcareo bituminoso nigro mineralisatum.

Habitat in Sibiria (montibus Ural et Altai,) Russia, Norwegia, Scania (prope Andrarum,) Oelandia, Westrogothia, Jemtia, Nericia, Sueciae, Scotia, Anglia (prope lithan-zbrates,) Vogefis Helvetia, Aultria (prope Crems et Thalerlarn,) Bohemia (c. gr. prope Commotau,) Lutatia superior (prope Muskau,) Saxonia (prope Braunsdorf, Belgern, Düben, Cellerode,) Voigtlandia (prope Reichenbach et Limbach,) Thuringia (prope Saalfeld,) principatu Leodiensi (prope Mallicu,) β) in parochia Näs Jemtiae, et prope Reichenbach, γ) prope Andrarum, in montibus stratariis integra strata constituens, varius globi forma, quam communi, nigrum, pyritae miculis aut glebulis inspersis vix carens, pariter non raro demum sub dio fatiscendo, aut post usionem alumen prodens, alumen ferri expers difficilime exhibens.

turfae. 10. A. ab acido vitrioli infuso nullos vapores eructans, turfae immittum.

Waller. syst. miner. 2. p. 33. Alumen turfa mineralisatum.

Swab act. Stockb. 28. p. 37.

Habitat in Scania (prope Helsingburg) et Gallia (Beauvaisis).

69. VITRIOLUM. Saporis austeri.

Solutione aquosa tum a natro tum a lixivio caerulei Berolinensis turbata.

Mollissimum, sub dio fatiscens.

Ignis vi aquae instar liquefcens, eaque perseverante veram metalli calcem relinquens.

magnesii. 1. V. rosea, solutione aquosa a natro infuso sedimentum ochroleucum, a lixivio caerulei Berolinensis viridulum dimittens.

2. Born ind. foss. 1. p. 51?

Habitat in Herrengrund prope Neosolium Hungariae, atq; vere ex magnesio et vitrioli acido conflatum?

2. V.

niccoli. 2. V. viride, solutione aquosa a natro infuso sedimentum ex albo viride dimittente.
Cronst. miner. §. 123. 2. 4. Vitriolum ferrum et niccololum continens.

Habitat in Helsingiae fodinis Suecicis prope Loos, niccolo ochraceo inhaerens, praeter niccololum ferrum quoque continens.

zinci. 3. V. album, a natro et lixivio caerulei Berolinensis infuso sedimentum album dimittens, aqua, qua solutum fuerat, exhalante in prismata tetraëdra utrinque pyramide terminata concrefcens. Fig. 9.

Syst. nat. I. p. 166. n. 4. XII. 3. p. 104. n. 3. Vitriolum (album) zinci album dodecaëdron prismaticum.

Brandt act. Ups. 1735. Waller. miner. 167. syst. miner. 2. p. 24. n. 3. Cronst. miner. §. 122. 3. Vitriolum zinci.

Woltersd. miner. 21. Vitriolum nativum album zinco impraegnatum.

Habitat in Sueciae, Hercyniae, Bohemiae, Austriae, Hungariae fodinis zinci mineras exhibentibus, ex his farinae instar efflorescens, interdum, stiriae, rarius communi aut crystallina obvium, vix unquam ferri expers, hinc a gallarum tinctura instillata solutio ejus nigricat, usu medico ophthalmico et emetico celebre.

cupri. 4. V. caeruleum acre, solutione aquosa a natro volatili largiter infuso suavissime caerulefcente.

Syst. nat. I. p. 166. n. 2. XII. 3. p. 104. n. 2. Vitriolum (cyprinum) cupri caeruleum dodecaëdron.

Amoen. acad. 1. t. 12. f. 24. Cronst. miner. §. 122. 2. 1. 1. 2. Vitriolum veneris s. cyprinum.

Woltersd. miner. 21. Vitriolum nativum viride cupro impraegnatum.

Waller. miner. 165. syst. miner. 2. p. 20. n. 1. Vitriolum cupri caeruleum nativum.

berma- β) ferreo cupreum cyaneum. *Syst. nat. XII. 3. p. 105. n. 4.*

phrodi- *Waller. miner. 168. n. 1. syst. miner. 2. p. 26. n. 4. a. Vi-*

tum. *trium mixtum cupro et ferro.*

entum *Cronst. miner. §. 123. 2. 1. Vitriolum cuprum et ferrum*

dulum *cupratum, γ) V. zincæo-cupreum caeruleum. Syst. nat. XII. 3. p. 105-*

, atq *n. 7. Waller. syst. miner. 2. p. 26. n. 4. d.*

2. V. *Cronst. miner. §. 123. 2. 4. Vitriolum cupro-zincæum.*

δ) V.

tripulum. δ) V. ferreo-zinco-cupreum cyaneum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 105. n. 5.

Waller. miner. 168. n. 2. *syst. miner.* 2. p. 26. n. 4. b. Vitriolum cupro ferreo-zincinum.

Cronst. miner. §. 123. 2. 2. Vitriolum et ferrum et zincum et cuprum continens.

Habitat crebrius solutum in aquis fodinarum Irrelandia (prope Wicklow,) Galliae (prope vallem Lelcrinet,) Elbae, Siciliae (prope Gampiglieri et Petraglie,) Venetarum (prope Agorth,) Rhaetiae, Cypri, Hungariae (prope Neosolium et Schmoelniz,) Bohemiae (prope Frankenau, Kuttentplaa et Grosliz,) Saxoniae (prope Altenberg,) Hercyniae (ad montem Rammelsberg,) Hassiae (prope Silberberg,) Sueciae (prope Fahlun,) Norwegiae et Sibiriae quam saecum, ex cupri mineris sulphureis fatiscantibus efflorescens, rarissime, e. gr. in Austria (prope Spiz,) Transilvania (prope Salatina,) et Sibiria (ad montem Altai in fodinis Loctewskensibus,) nunquam non praeter cuprum aut ferri aut zinci aut utriusque majorem minoremve copiam continens, caeruleo colore, dum fatiscit, in flavidum abeunte, nauseosum, amarum, injecto solutioni aquosae ferro cuprum metallicum ut plurimum dimittens.

ferri

5. V. viride, solutione aquosa a natro infuso sedimentum ochraceum dimittente, a gallarum tinctura nigricante, nudum. *Syst. nat.* I. p. 166. n. I. XII. 3. p. 104. n. I. Vitriolum (martis) ferri viride hexaedrum.

Cronst. miner. §. 122. 2. I. I. I. Vitriolum martis simplex. *Woltersd. min.* 21. Vitriolum nativum viride martiale.

Waller. miner. 166. *syst. miner.* 2. p. 22. n. 2. Vitriolum ferri viride nativum.

ferratum. β) V. zinco ferreum viride. *Syst. nat.* p. 105. n. 6.

Cronst. miner. §. 123. 2. 3.

Habitat tum solutum in aquis mineralibus et fodinarum nonnullis, tum sicum rarius omni cupro liberum, interdum zinco inquinatum, facilius congeneribus, et in pulverem quidem flavescens fatiscens, saporis adstringentis, solutione aquosa a gallarum infuso in atramentum convergens, a lixivio sanguinis caeruleum Berolinense dimittente, in montibus ignivomis et ardentibus, in liebanthracum, ferri, aliisque fodinis, ex quibus pyrites similesque minerae eruntur, in regno Neapolitano (in Vesuvio

terreu

atramo
tarium

Chalcit

Sory.

Melant

Misy.

schisti.

fuvio et Solfatara,) Sicilia (prope Petraglie et Gampigliari,) Elba, Hetruria (c. gr. in lacubus Siensibus, Hungaria, Carniola (prope Idriam,) Austria (prope Goethwig) terris rhenanis (c. gr. bipontinis mercurii fodinis,) Hereynia (in monte Rammelsberg,) Saxonia (prope Raschau et Annaberg,) et Anglia (prope Whitehaven,) farinae, lanuginis aut crustae albae facie ex pyritis efflorescens, interdum stiviae forma, aut glebarum, intus nonnunquam parallelae fibrosarum et sericeo nitore nitentium obvium, medicorum, pictorum, tinctorum alio-
vumque artificum usu multiplici clarum.

terreum. 6. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante terrae mistum.

Waller. *fyfl. miner.* 2. p. 26. Vitriolum terra mineralisatum.

Habitat passim in Italia e. gr. in Solfatara, prope Viterbo et Monte fialcone, in Hungaria (prope Creinniz,) terra ut plurimum argillacea, flavum, rubrum, caeruleum, viride aut nigrum.

atramon- 7. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante, lapidi intermistum non schistoso.

Syst. nat. XII. 3. p. 106. n. 8. Vitriolum mineralisatum lapide friabili.

Cartheus. *miner.* 45. Vitriolum lapide immistum.

Woltersd. *miner.* 49. Vitriolum rude minerali alio mistum.

Waller. *miner.* 170. Baum. *miner.* 2. p. 85. Lapis atramentarius.

Waller. *fyfl. miner.* 2. p. 27. n. 6. Vitriolum lapide mineralisatum.

Chalcitis. α) rubrum.

Sory. β) cinereum.

Melanteria. γ) nigrum.

Misy. δ) flavum.

Habitat in Hereyniae monte Rammelsberg, ex pyrite fatifcente natum.

schisti. 8. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante, ardesiae mistum.

Habitat in Franconia, prope Creilsheim, a pyrite insperso fatifcente natum.

9. V.

SALIA

S

turfæ. 9. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante tur-
fac immittum.

Cronst. miner. §. 282. 2. 2. I.

*Habitat in Sueciae palude (monti argenteo orientali vi-
cina,) in Borussia (prope monasterium Olivæ,) Saxo-
nia (prope Schmiedeberg) et Gallia (terra Beauvaisis),
nunquam cum flamma ardens.*

70. T

71. E

72. M

73. S

74. A

75. C

76. S

CLAS-

CLASSIS III.

PHLOGISTA.

70. TURFA. Ex fibris vegetabilium bitumine perfusis contexta.
71. BITUMEN. Igni expositum odorem gravem spargens.
72. MELLITES. Crystallorum forma conspicuus.
73. SUCCINUM. Igni expositum odorem suavem spirans, paulo difficilius liquefcens.
74. AMBRA. Igni expositum odorem suavem spirans, facillime liquefcens.
75. GRAPHITES. Solus difficillime exardescens.
76. SULPHUR. Cum flamma caerulea et vapore acido suffocante ardens.

PHLOGISTA.

70. TURFA, Coloris ut plurimum obscuri, texture magis minusve fibrosae. Cum vapore naribus ingrato oculisque infesto ut plurimum ardens. Ex radiculis aliisque vegetabilium partibus minus magisve alteratis et bitumine perfusis composita.

cespitosa. 1. T. albida levis facile cum flamma paucoque vapore celeriter in cineres conversa.

ericetorum. α) T.

muscosa. β) T.

Habitat potissimum in ericetis, terrae superficiem regens, aut solo humi strato contacta, saepe congeneribus stratis amplioribus profundius sitis, ex ericae muscorumque radicibus vix alteratis nata, hinc pallida, cana, aut ochroleuca, adeo levis, ut frustum 14 pollices longum, 6 latum, et 4 altum pondere non nisi 13-15 uncias aequet, ardendo oculis et naribus minus ingrata, at fugacem modo et levissimum calorem praebens, plurimosque cineres relinquens.

foliata. 2. T. texture ad lamellosam accedentis.

Cronst. miner. §. 291. 5. 2. 1. 2.

Habitat passim in palustribus, in exiles colles aggregata, ex pluribus stratis inaequalibus chartae foliorum ad instar separabilibus constans, vegetabilibus, ex quibus componitur jam paulo magis alteratis, quam in cespitosa.

maritima. 3. T. tardius et cum foetore oculis naribusque infestissimo ardens.

Waller. syst. miner. I. p. 20. n. 6. b. Darry.

Habitat ad littora maris depressiora, in vicinia quoque fontium salforum, satis ponderosa, coloris obscuri, calorem, quam cespitosa, longe majorem, ardendo subministrans, at difficiliter exardescens.

palustris. 4. T. obscuri coloris ad aërem consolidescens et citius cum vapore magis tolerabili exardescens,

Syst. nat. I. p. 209. n. 2. XII. 3. p. 210. n. 6. Humus vegetabilis intertexto-fibrosa sicco induranda,

Waller.

Waller. miner. 11. Humus vegetabilis turfæea fibrosa.

Waller. syst. miner. 1. p. 21. n. 7. Humus fibrosa combustibilis.

Cartneuf. miner. 53. Humus densa radicibus vix mutatis intertexta.

Habitat in omnis fere telluris paludibus cespitosa, cui saepius subjacet, magis ponderosa, ita ut frustum 14 pollices longum, 6 latum, et 4 altum libram $1\frac{1}{4}$ - $1\frac{3}{8}$ pondere aequet, egregium fuci in multis terris pabulum v. Degner diss. de turfis. Ultraj. 1729. 8. J. Beckmann Beytr. z. Gesch. d. Erf. vol. 2. n. 2.

5. T. coloris obscuri ad ærem consolidescens attactu pinguiuscula bitumine largius perfusa, hinc majore cum aëtu et foetore ardens.

Cronst. miner. §. 284. 2. I. I. et §. 291. 5. 2. I. I. Turfa solida aëre indurefcens.

Habitat tum in montium, etiam altiorum et ex granite potissimum conflatorum planitie, tum in aquis stagnantibus, ex his, in Belgio præsertim, piscaturæ specie eruta (Baggertorf) egregium, etiam in carbonem versa, modo caute facta sit ustio, ignis pabulum, congeneribus magis ponderosa, ita ut frustum, 14 pollices longum, 6 latum, et 4 altum, libras duas pondere aequet.

71. BITUMEN. Facile cum flamma exardescens, ardendo odorem gravem spargens, pingue.

Naphtha. 1. B. fluidum albicans volatile maxime inflammabile.

Syst. nat. 1. p. 168. n. 1. XII. 3. p. 109. n. 1. Bitumen fluidum albicans.

Waller. miner. 192. syst. miner. 2. p. 89. n. 1. Carth. miner. 47. Bitumen fluidissimum levissimum.

Woltersd. miner. 24. Oleum montanum ignem attrahens. *Kaempf. amoen. exot. 273. S. G. Gmelin it. 3. p. 43.* Naphtha albicans.

Pfsland. act. Paris. 1736. Cronst. miner. §. 146. 3. I. I. Naphtha.

Habitat potissimum in Persiæ borealis peninsula Abscheron prope Baku, odoris summopere penetrantis, adeo levis ut ipsi vini spiritui superinnatet, adeo volatilis, ut exhalationibus suis atmosphaeram regionis, in qua occurrit, impleat, magnorum redituum fons largus.

, tex-
e.
oculis-
ens.
bilium
teratis
fita.
picea.
celeriter

ens, aut
amplio-
radicibus
voleuca,
n, et 4
ardendo
do et le-
inquens.

ata, ex
l instar
omponi-

stissimo

que fon-
alorem,
istrans,

us cum

is vege-

Waller.

Petroleum. 2. B. liquidum tinctum.
Syst. nat. I. p. 168. n. 2. XII. 3. p. 109. n. 2. Bitumen li-
 quidiusculum fusco-rufescens.

Waller. miner. 194. *Syst. miner.* 2. p. 90. Bitumen fluidum
 crassius.

Cartheus. miner. 47. Bitumen fluidum spissiusculum.

Woltersd. miner. 24. Oleum montanum luteum f. badium.

Cronst. miner. §. 147. 2. Petroleum.

Ariost. oleum montis Zibini. Mutin. 1698. 12.

Bouillet. mem. sur l'huile de petrole de Gabian. Beliers
 1752. 4.

Habitat nunc aquis innatans in Persiae (f. antiquae Mediae)
(peninsulis Boral et Abfcheron, in Sibiria (e. gr. prope
Semenowa,) in Westphalia (in lithanthracum fodinis Min-
densibus,) Bavaria (prope Tegernsee,) Helvetia (prope
Bernam et Chatonoy,) in Altiatia, Alvernia, Valconia,
et (prope Gabian,) Occitania Galliae, in Sicilia (prope
Petraglie,) et potissimum in Ducatibus Parmensi, Placentino
et Mutinensi, praesertim ad montem Chiaro et Zibio,
Dacia, potissimum prope Herfchan, nunc ex terris, potis-
simum calcareis, aut ferri mineris guttatim quasi exsur-
dans in Suecia (in parochia Raetwick et in monte Osmund
et Mößberg,) Scotia (prope Edinum,) Marchia (prope
Freyenwalde,) Austria (prope Gaeming,) Wirtembergia
(prope Boll,) Alsatia (prope Sulz,) odoris minus ingrati,
cum flamma caerulea ardens, vini spiritui innatans ad
aërem spissescens et nigrescens, alias flavescens, rufescens,
aut subsuscum, rarius rude nigricans, membris contra
frigus muniendis aliisque usibus inserviens.

Maltha. 3. B. spissum nigrum, digitis tangentibus adhaerens.

Syst. nat. I. p. 168. n. 3. XII. 3. p. 110. n. 3. Bitumen te-
 nax nigrum.

Waller. miner. 195. *Syst. miner.* 2. p. 92. n. 3. Bitumen
 tegne crassum nigrum.

Cronst. miner. §. 148. Petroleum tenax.

Woltersd. miner. 24. Oleum montanum liquido tenax.

Habitat, ut plurimum aquis innatans, in mari mortuo Pa-
laestinae, prope Babyloniam, in Arabia (prope portam
inferni,) in Persia, Sinae lacubus insignibus, Sibiria
(prope Semenowa et Jacuschkina,) in Sueciae fodinis
(Dannemorensi et Moos,) Anglia (in Colebrookdale,) Gallia
(prope Clarimontum,) Sicilia (prope Leonforte, Bircone,
Girgenti, Polizzi, Canallotte, Symmete,) Helve-

Helvetia (prope Orbe, in balneo Nydelbad et valle Leoben,) in insula Barbados et vicinis, interdum ex terris calcariis exstillans.

elasticum. 4. B. fuscum solidum elasticum.

Großecke Bergbauk. I. p. 400.

la Metber. Journ. de phys. 1787. Oct. p. 311.

Habitat cum spato et galena in fodinis Anglicis comitatus Derbyensis resinae vegetabili, quam vocant elasticum, similem, ut tamen vitrioli naphtha non solvatur.

Mumia. 5. B. nigrum inodorum calore leni emolliendum.

Syst. nat. XII. 3. p. 110. n. 4. Bitumen friabile piecum. *Hasselq. it.* 537. Mumia mineralis.

Kaempfer. amoen. exot. fasc. 2. p. 430. et 3. p. 517. *Pharmac. Wart.* 119. Mumia nativa persica.

Habitat in Persiae provincia Duraab in antro montis Caucasi Benna, ab imperantibus clauso et mirifice custodita piecem sutoriam prima facie referens, insipidum, prunis injectum petroleum olens, ut tamen aliquid sulphurei odoris interfit, e naphtha indurata, ut videtur, natum, Persis maximo pretio habitum, et addita tertia aut media cerae parte vulnerarii loco crebro adhibitum.

Asphaltum. 6. B. opacum, coloris obscuri igne facillime liquefscens cum spiritu nitri fumante effervesccens, nitens.

Syst. nat. I. p. 168. n. 4. A. XII. 3. p. 110. n. 5. Bitumen friabile atrum.

Cartheuf. miner. 48. Bitumen solidum fragile glabrum nitidum nigrum.

Waller. miner. 195. *Syst. miner.* 2. p. 93. n. 4. Bitumen solidum coagulatum friabile.

Woltersd. miner. 25. Pix montana dura fragilis nitida.

Cronst. miner. §. 149. 3. I. Petroleum induratum.

Habitat nunc in aliis phlogistis, aut terris calcariis, aut arenariis nidulans, aut venarum instar haec percurrens, rarius ipsum strata constituens, aut, quemadmodum in planitie (Turlane) insulae Trinitatis, terrae superficiem tegens, solis aestivi ardore liquefscens, alias in maritimis novae Hispaniae, portuavana, ad fluvium Wolga et in promontorio septentrionali Caucasi, in Norwegia (prope Kongsberg,) Suecia (in Oelandia et prope Dannemora,) in Dania, Anglia (prope Colebrookdale,) Gallia, Italia (prope Belluni,) Transilvania, Silesia (in principatu

umen li-

fluidum

n.

badium.

Beliers

Mediae)

r. prope

nis Min-

(prope

alconia,

(prope

Placen-

t. Zibio,

, porif-

si exsu-

smund

(prope

nbergia

ingrati,

tans ad

efescens,

contra

men te-

itumena

ax.

tuo Pa-

portam

Sibiria

fodinis

dale,)

nforte,

nete,) Helve-

Schweidnitz,) Saxonia (prope Grosvoigtsberg,) circulo salico, (prope Langenbogen,) Hercynia (in monte Iberg,) comitatu Marchiensi, Nassovia (prope Kirchheim) et Palatinatu (prope Moersfeld et Spizenberg,) ad candelam facillime liquefcens, cerae figillatoriae, oleo solutum vernici nigrae inserviens, nunc facillius nunc difficiliter ardens variis totum flamma consumtum, quam scorias nitentes nigras, fragiles relinquens, frequentius nigrum aut fuscum, quam flavum, variis in loco natali e. gr. in montibus Carpathicis cerae instar molle, et sine fumo aut fuligine ardens, aut e. gr. prope Jassy in Moldavia, manu calida jam emolliendum, aut e. gr. in principatu Nédocomensi (prope Valtravers) ejus tenacitatis, ut pastae instar cultro incidi queat.

- Ampelites.** 7. B. nigrum opacum fragile intus terreum.
Syst. nat. I. p. 168. n. 5? XII. 3 p. 110. n. 6? *Mus. Tefsin.* 40. n. 1. *Schreb. lith.* 49. Bitumen humi turfae.
Waller. miner. 197. *Syst. miner.* 2. p. 96. n. 5. Bitumen terra mineraliatum solidum friabile.
Cartb. miner. 48. Bitumen solidum terrestre friabile.
Woltersd. miner. 25. Pix montana rudis cespitibus intertextis.
Cronst. miner. §. 149. 3. 2. Pix montana impura.
Habitat in Sibiria, et passim per Europam, e. gr. in Lotharingia, Helvetia, Suecia, scorias multas plumbei coloris post ustionem relinquens.
- Gagas.** 8. B. compactum nigrum opacum tenax texturae conchaceae intus nitens, natans.
Syst. nat. XII. 3. p. 111. n. 8. Bitumen solidum purum natans.
Waller. miner. 199. Bitumen durissimum lapideum purum.
Waller. syst. miner. 2. p. 106. n. 7. Bitumen durissimum purum polituram admittens aquis innatans.
Woltersd. miner. 25. Pix montana dura compacta polituram admittens.
Cronst. miner. §. 283. 3. I. I. I. Vegetabile lithanthrace impregnatum.
Vogel miner. 327. *Baum. miner.* I. p. 34. Gagas.
Habitat saepius ipsum strata constituens, aut in lithanthrace nidulans, in montibus stratiis, ad pontum Euxinum, ad fluvium Syrjak imperii Russici, in Scania (prope Boferup.) Norwegia (prope Kongsberg,) Islandia, Scotia, Anglia (potissi-

Litha
thrax

sevu

(potissimum in Leicestria et Lancastria,) in Hispania (prope Valenciam, Arenas et Bellonico,) in Gallia, Sicilia (prope Petraglie, Paterno, Compigliare, Bronte, Caraman, et passim in vicinia Aetnae,) in Wirtembergia (prope Balingam et thermas Boltenses,) in Saxonia (prope Liphiam) et Silesia (prope Waldenburg et Tannenhäusen,) interdum venis selenitae, aut striis lithanthracis vel argillae fissilis varium, adeo tenax ut tornari possit, atque egregiam polituram admittens, frictione excalescentum potentius aliis phlogistis mineralibus solidis leviora corpora trabens, igne leni ebulliendo liquecens, igne etiam leni exagitatum tetrum odorem spargens, et cineres canos ferri-feros facile in vitrum abeuntes relinquens, variis operibus oleoque solutum vernici nigrae inserviens.

Lithanthrax.

9. B. opacum nigrum fragile cum flamma ardens et ardendo fumum nigrum eructans.

Syst. nat. 1. p. 168. n. 6. XII. 3. p. III. n. 7. Mus. Tessin. 42. n. 3. Bitumen schistofum.

Waller. miner. 198. Bitumen lapide fissili mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 98. n. 6. Bitumen lapideum schisto vel aliis terris mixtum et induratum.

Woltersd. miner. 25. Pix montana dura rudis fragilis.

Cronst. miner. §. 157. 2. Phlogiston argilla mixtum.

Triewald ael. Stockh. 1740. &c. Stenkol.

Tilly sur l'exploitation du charbon de terre. Paris 1758.

Breuling sylva subterranea. Hal. 1693. 12.

Habitat in plurimis telluris, etiam Europae, potissimum Angliae montibus stratariis, praesertim ex marmore aut ardesia fabrefactis, aluminis vitriolique mineris, fontibus falsis et mineralibus, basaltae quoque columnari saepe vicinum, argilla fissili faviscente bitumine perfusa non raro sese prodens, strata nunc ampliora, nunc tenuiora, plurima ut plurimum sibi incumbentia stratis aliis discreta constituens, horizonti nunc magis nunc minus parallela, saepius pyrite foetum, hinc accensum sulphuris vaporem eructans, non raro iridis coloribus in superficie ludens, rarius cubicum, texturae nunc couchaceae, nunc schistosae, interdum fatiscentes et inquinans, optimum fuci pabulum.

ascvum.

10. B. album subfragile natans, facile cum flamma caerulea ardens.

Aët. Stockh. 5. art. 1. 2. Vogel mineralf. 343. Sevum minerale.

Habitat in Fennonia in maritimis pago Narko vicinis, et ad lacum Loja, in amygdalorum oleo calido, et si quidem alcali acuatur ipso vini spiritu solvendum, ambra levius celeriter cum multo fumo ardens, sevum referens; an hujus regni.

72. MELLITES. Mollis, fragilis, pellucidus, vitreo nitore nitens, texturae conchaceae, submelleus.

Pyramis tetraëdra duplex: facibus laevissimis.

Werner. I. MELLITES. *Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 334.*

Habitat in Saxonia prope Artern in stratis ligni subterranei bituminosi, et in Helvetia, in asphalto nidulans, coloris inter melleum et hyacinthinum intermedii, in fragmenta indeterminata dissiliens, crystallis minutis aggregatis vel sparsis, distinctas interdum easque duplices pyramides tetraëdras referentibus; an distincti generis?

73. SUCCINUM. Leviusculum, flavum, intus nitens, texturae conchaceae, tenax, frictione aut igne excofactum suaveolens, et corpora leviora reliquis phlogistis potentius trahens.

Ignе agitatum sal acidum siccum sui generis praebens.

electricum. I. SUCCINUM.

Syst. nat. I. p. 167. n. 2. Electrum diaphanum solidum. Cartheuf. miner. 48. Bitumen solidum durum nitidum suaveolens.

Waller. miner. 200. 201. Succinum pellucidum et opacum. Waller.

Copal potius ad succos vegetabiles pertinet.

Waller. syst. miner. 2. p. 108. Succinum durius europaeum.
Cronst. mineral. §. 145. Succinum.

Habitat frequentissimum ad littora maris Baltici, praesertim Borussiae finitima, rarius ad littora maris glacialis, et in media terra continente, e. gr. Sibiria, Russia minori, Borussia et Pomerania utraque, Marchia Brandenburgica, Ducatu Bremensi (prope Olterholz) et Hannoverano (prope Blumenau, Wiel et Gartow,) Saxonia (prope Schmiedeberg, Großswig et Mehren,) Silesia, Bohemia (e. gr. prope Scaliz,) Austria (prope Grienzing et Kirchbach,) Wirtembergia, Helvetia (prope Scaphusium,) Gallia (e. gr. prope Bucharach,) Hispania, potissimum in Asturia, in Ducatu Mutinensi et Sicilia (e. gr. prope Catanam,) colore flavo nunc in ochroleucum, nunc in virescentem, nunc in fuscum, rarius in nigricantem, frequentius in rubrum vergente, vinaceo, melleo, cereo, hyacinthino, nunc pellucidum, nunc diaphanum, nunc opacum, nunc diaphanum nubeculis venisque opacis turbidum, polituram egregiam admittens, formae ut plurimum communis, rarius stalactiticae, interdum ligno subterraneo adhaerens, aut inclusum, saepe infestis, creberrime silvaticis, inclusis, rarius plantarum vestigiis impressis conspiciunt, medicorum usui, suffimentis, vernicibus inserviens, originis vegetabilis, diuturna tamen infra terram mora mirifice alteratum.

74. AMBRA. Natans, inconspicua, opaca, fragilis, cerae instar mollis, inter dentes tenax, ut illis adhaereat.
Ambrosiaca, calore aquae bullientis liquefcens, facile exardescens cum flamma alba, et fumo cinereo, tota flamma consumta.

maritima. I. AMBRA.

Cronst. miner. §. 144. Ambra grisea.

ambrosiaca. α) Ambra grisea. *Syst. nat. XII. 3. p. 107. n. 1. Rumpf mus. 262. t. 53. 54. Pharm. Wirt. 13.*

Syst. nat. I. p. 167. n. 1. Electrum opacum tenax.

Woltersd. miner. 25. Ambra colore griseo optima.

Waller. miner. 204. syst. miner. 2. p. 118. Ambra variegata.

Cartbeuf.

Cartheuf. miner. 49. Bitumen solidum molli opacum fusco-velens.
vulgatior. β) Ambra unicolor fusco-nigricans. *Syst. nat.* XII. 3. p. 107. n. 2.
Waller. miner. 205. *Syst. miner.* 2. p. 119. n. 2. Ambra unicolor.

Woltersd. miner. 25. Ambra colore vario.

Habitat ad littora insularum Moluccarum, Sumatrae, Madagascar, Aethiopiae, Malabaricae, *varior in borealibus in fragmenta crustosa secedens, texturae granulatae, offisium sepiae fragmenta saepe continens, odore suo zincis in festis, hominibus multis grata, in animi deliquiis nervorumque morbis, aliis arcendis efficax, vilior et minus puris unicolor alba, cinerea, nigra, fusca, flavescens, melior stritis, punctis, venis, maculis flavis, nigris, albis maris instar variegata haec pretiosa. An potius excrementum animale?*

75. GRAPHITES. Ex phlogisto potissimum compositus, fixus et non nisi nitro intercedente inflammabilis.

Niger, opacus, attactu pinguiusculus, mollissimus, subfragilis, inquinans, opacus, nitens, facile in fragmenta indeterminata diffiliens.

Plumba- I. Gr. nitoris metallici, texturae schistosae. *Scheele Act. Stockh.* 40. 1779. p. 238.

Syst. nat. XII. 3. p. 121. n. 1. α. β. Molybdaenum tritura caerulefcente impalpabile et subsquamosum.

Mus. Tessin. 54. Zincum fusco inquinans.

Woltersd. miner. 31. Ferrum nigricans splendens, unctuosum inquinans.

Cronst. miner. §. 153. 2. 2. 3. Sulphur ferro et stanno saturatum, textura chalybea micacea et granulata.

Waller. miner. 126. Mica pictoria nigra manus inquinans.

Waller. Syst. miner. 2. p. 249. n. 14. Ferrum corrosivum volatile mineralisatum, minera nigrescente squamosa pictoria magneti refractaria.

Habitat, ut plurimum in argilla et granite nidulans, in Groenlandia, Scotia (prope Dumphrey,) Anglia (prope Barro-

Carbo

Fulig

Barrodal,) Hispania (prope Cazella,) Pyrenaeis (prope
 Iffeaux,) electoratu Trevirensi (prope Rheinbreidenbach,) Wirtembergia (prope Alpirspach,) ad Ratisbonam, in
 Austria (prope Hafnerzell et Pfaffenmuth,) Hungaria (prope
 Schemnitz,) Glazia (prope Keinerz,) Bohemia (prope
 Blatte et Stuncard,) Saxonia (prope Johannegeorgentadt,
 Sedisdorf, Ehrenfriedersdorf et Marienberg, et passim in
 Suecia, in fragmenta subtilissime granularia secedens, in-
 terdum ochra ferri intermixta in fuscum colorem vergens,
 ferri nunquam expers, ut creberrime $\frac{1}{10}$ ejus contineat,
 aëre fixo praeterea praegnans, pennis scriptoriis, pileis
 tingendis, argillae intermixta catillis fusoriis inseruiens.

Carbo. 2. Gr. texturae conchaeae in fragmenta discoidea dissiliens.

Wiedenn bergm. Journ. 1789. 1. p. 609.

Klapr. chem. Ann. 1790. 1. p. 293.

z. Fichtel Karpath. p. 666.

Habitat in Hungaria (prope Schemnitz, in stratis tenuibus
 aut venis argillae atrae induratae innidulans, prope
 Tscherveniza matricem opali venae instar percurrens,)
 Bedemontio, Gallia, Voigtlandia (prope Liebichwitz,) et
 Norwegia (prope Kongsberg,) igne candente $\frac{2}{3}$ sui
 ponderis amittens, superstate parte ultra dimidium ex ter-
 ra aluminari, ceterum ex ferri calce et terra silicea con-
 flata.

Fuligo. 3. G. intus aterrimus, colore nigerrimo inquinans.

Habel Schr. berl. Naturf. 10. p. 75. Natürlicher Rufs.

Habitat in Nassoviae fodinis lithanthracum prope Duttweiler,
 strata tenuia his interserta et incumbentia constituens; an
 distincta hujus generis species?

76. SULPHUR. Ex vitrioli acido et phlogisto conflatum.

Leni igne cum tenacitate, colore hepatico odoreque sibi proprio liquefcens, accedente aëre in flammam caeruleam exardescens, et vaporem suffocantem tincturas vegetabiles plurimas delentem eructans.

Cum metallis plurimis in igne colliquefcens.

nativum. I. S. nudum purum.

Syst. nat. 1. p. 169. n. I. XII. 3. p. 113. n. I. Pyrites nudus diaphanus.

Cronst. miner. §. 150. 4. I. Sulphur nativum.

Waller. miner. 205. *syst. miner.* 2. p. 123. n. I. Sulphur nativum purum flavum.

Dal. pharmac. 25. Sulphur nativum et vivum.

α) pulvereum.

Waller. syst. miner. 2. p. 125. n. I. c. Sulphur vivum flavum pulverulentum aquis efflorescens.

Vandell. therm. 97. Sulphur thermarum crystallinum.

β) solidum.

a) purum.

a) formae communis.

Γ opacum.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. c. Sulphur vivum flavum glebosum opacum.

ΓΓ diaphanum.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. b. Sulphur vivum flavum glebosum pellucidum.

δ) fibrosum vel capillare.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. d. Sulphur vivum flavum capillare.

ε) crystallinum.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. a. Sulphur vivum flavum crystalliatum.

b) im-

1102.05

b) impurum.

Wolt. min. 25. Mus. Tessin. 42. n. 3. Sulphur nudum luteum ignivomorum montium.

Waller. Syst. miner. 2. p. 125. n. 2. Sulphur nativum arsenicale rubrum.

Habitat α) in aquis sulphureis et thermis plurimis, his innataus, et in canalibus, quos transeunt, inque receptaculis, in quibus colliguntur obvium; β a) creberrime gypso innidulans, in India, Sibiria et Russia Wolgæ finitima, insula aquarum Lupiarum, Sicilia, Elba, insuli. Aeoliis, Italia, Helvetia (prope Bex,) Lotharingia, Germania (prope Weimsen, Lavenstein et Duingen,) Gallicia (prope Widlicuca.) Islandia et Hungaria, β b) ad Heclam Islandiae, Veluvium Italiae, prope Bex Helvetiae, β c) tabularum, enborum, prismatum tetraëdrorum longitudinaliter et subtiliter striatorum, pyramidum simplicium triëdrorum aut hexaëdrorum, aut duplicium tetraëdrorum in Italia prope Puteolos, Verucca et in Ducatu Urbino, in Hispania, Normannia, Sibiria, promontorio Caucasi septentrionali prope thermas S. Catharinae, β b) arsenico inquinatum aut tinctum, sandaracae officine, in montium praesertim ignivomorum rimis et fissuris, in Sina, insula aquarum Lupiarum et Milo, etiam in Tirolis et Hungaria, molle, texturæ nunc incurvo-lamellosae, nunc fibrosae, nunc conchaceae.

terreum. 2. S. humo aut argillae mistum, quam deflagrando relinquit, ab acido affulo non foetens.

Waller. Syst. miner. 2. p. 125 n. 3. Sulphur nativum mixtionis peregrinae, coloratum.

Habitat frequens in vicinia montium ignivomorum, in locis, in quibus multis jam annis elapsis, excrementa animalia accumulabantur, ut quoque in aliis locis, e. gr. prope Braciano territorii romani, in lacubus (Lagoni) Hetruriae, in Pedemontio (prope Tortonom,) in Hispania, Alvernia, Germania (prope Magdeburg, Pirna et Schandau,) et Silesia (prope Turnowiz,) canum aut flavum, vel a bitumine, quo simul perfusum est, fuscum, nigricans, vel nigrum, flamma caerulea, qua ardet, prunis inspersum, sulphuris praesentiam facile et evidenter manifestans.

hepaticum. 3. S. calce aut natro solutum, quod sulphure per flammam consumto superest, sponte vel acido adfuso foetens.

Habitat

Habitat in vicinia montium ignivomorum, alias in et inter montes calcarios, nunc forma soluta scaturiginis, aquae, fontis, paludis vel lacus, quorum aqua ab infuso acido cum foetore turbatur, ab instillato plumbi aceto denigratur, argentum immersum denigrat, saepius calet, frequens in imperio Russico, in Italia e. gr. in lacubus Heruriae, inter Romam et Neapolin, in Sicilia, insulis Oceani australis, etiam in Germania, nunc forma solidiori, utplurimum sedimentum ejusmodi aquarum, etiam in sulfataris.

Pyrites. 4. S. ferro intime mistum coloris aurichalcei nitoris metallici, formae communis.

Syst. nat. I. p. 169. n. 4. XII. 3. p. 115. n. 5. Pyrites (ferri) mineralifatus amorphus scintillans.

Cartheuf. miner. 51. Sulphur ferro mixtum informe ponderolum dilute flavum superficie planiuscula.

Waller. miner. 207. Syst. miner. 2. p. 126. n. 4. Sulphur ferro mineralifatum minera difformi pallide flava nitente.

Cronst. miner. §. 151. I. Sulphur marce saturatum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum pallide luteum splendens polymorphum.

Habitat per omnem terrarum orbem, in montium et fossilium generibus fere omnibus, tum prioris tum posterioris fere aetatis, durum, at saepe cum nitoris metallici jaetura fatiscens, vagum, superficiale, stillarium, viduatum, praesertim aliis immixtum, aut ipsum venas et strata constituens, opacum, fragile, ignis vi facile liquecens, interdum magneti obtemperans, praeter sulphur et ferrum non raro quoque cuprum, arsenicum, aut aluminarem terram continens, in fragmenta indeterminata dissiliens, texturae varians radiatae, quam compactae, superficete nonnunquam speculi instar nitente, aut vestigiis cubicis vel hexaedro pyramidalibus inaequali, aut celatosa, sulphuris et vitrioli ferri materies vulgatissima.

figuratum. 5. S. ferro intime mistum coloris aurichalcei nitoris metallici, formae rotundatae.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 4. Pyrites mineralifatus aggregatus figuratus.

Waller. miner. 208. Syst. miner. 2. p. 129. n. 5. Sulphur ferro mineralifatum, minera globosa concretum.

Habitat

Habitat in Germaniae fodinis frequens, etiam passim vagum, nunc globos majores minoresve, magis minusve perfectos, solitarios, aggregatos aut concretos, nunc hemisphaeria, nunc renes, nunc ova, nunc fructus, nunc fungos, nunc stolaetitas, nunc conos, nunc fistulas, nunc pecten, nunc arbusculam referens, veterum pyritae simile.

Marcasita. 6. S. ferro intime mistum coloris aurichalcei, nitoris metallici, forma crystallorum.

Syst. nat. I. p. 169. n. 3. XII. 3. p. 113. n. 3. Pyrites (crystallinus) mineralisatus crystallisatus.

Waller. miner. 211. f. st. miner. 2. p. 131. n. 6. Sulphur ferro mineralisatum forma crystallina.

Cronst. miner. §. 151. I. I. 4. Sulphur marte saturatum crystallitatum.

Carteus. miner. 51. Sulphur ferro mixtum crystallinum ponderosum dilute flavum.

α) pyramidale, pyramide.

a) triedra. *Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. α.*

a) perfecta.

b) marginibus truncatis. Fig. 37.

b) tetraedra duplici, *rarius solitaria aut vaga, frequentius stellatim, in sphaerae, columnae, echini, cristae, tabulae, turrium, arbusculae speciem aut cellularum more aggregata.* Fig. 23.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. δ.

a) perfecta.

b) angulis truncatis.

β) cubieum. Fig. 19.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. β.

Gefn. Fig. 13. f. 2. Mus. Tessin. 42. n. 4.

a) faciebus convexis.

b) — planis.

a) — laevibus.

b) — striatis.

Γ striis in singulis faciebus ejusdem directionis.

II striis alternarum facierum longitudinalibus et transversis.

ε) faciebus alternatim planis et convexis.

d) marginibus truncatis.

γ) prismaticum, prismaticibus capillaribus frequentius stellatim, quam parallele aggregatis.

a) hexaedris.

b) octaedris.

T

δ) do-

δ) dodecaëdricum.

a) dodecaëdris perfectis. Fig. 29. 30.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. γ. 3.

Mus. Tessin. t. 12. f. 3.

b) angulis nonnullis truncatis. Fig. 21.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. ι.

c) angulis pluribus truncatis. Fig. 18. 35.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. κ. λ.

Habitat passim in Sueciae, Angliae, Germaniae fodinis
 β) *vulgatissimum*, γ) *rarissimum*, praeter formam exter-
 nam *pyritae simile*.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

CLAS.

CLASSIS IV.

M E T A L L A.

77. URANIUM. Calce flava cum borace in vitrum fuscum, cum
ossium acido in viride abeunte.
78. WOLFRAMUM. Calce flava cum borace et ossium acido in vi-
trum caeruleum abeunte.
79. MAGNESIA. Calce nigra cum borace et ossium acido in vi-
trum rubrum abeunte.
80. STIBIUM. Calce cinerea in vitrum hyacinthinum abeunte.
81. ZINCUM. Calce alba boracem aut ossium acidum, cum
quibus igne colliquatur, vix tingente.
82. MOLYBDAENA. Calce alba cum borace in vitrum violaceum,
cum ossium acido in viride abeunte.
83. STANNUM. Calce alba cum borace et ossium acido in vi-
trum lacteum abeunte.
84. COBALTUM. Calce nigra cum borace et ossium acido in vi-
trum caeruleum abeunte.
85. FERRUM. Calce rubra cum borace in vitrum ex virescente
fuscum abeunte.
86. ARSENICUM. Calce alba igne in fumum album allium redo-
lentem abeunte.
87. CUPRUM. Calce spadicea cum borace in vitrum viride
abeunte.
88. NICCOLUM. Calce viridi cum borace et ossium acido in vi-
trum hyacinthinum abeunte.
89. WISMUTHUM. Calce tandem rubra facile in vitrum ex luteo
fuscum ignis sola vi abeunte.
90. ARGENTUM. Ignis vi sola non in calcem convertendum, sul-
phure solvendum.
91. PLUMBUM. Calce tandem rubra ignis vi sola facile in vitrum
flavescens abeunte.
92. HYDRARGYRUM. Calce rubra volatili.
93. AURUM. Ignis vi sola non in calcem convertendum, non
sulphure quidem, sed hepate sulphuris sol-
vendum.
94. PLATINA. Ignis vi sola non in calcem convertendum, nec
sulphure, nec hepate sulphuris solvendum.

M E T A L L A.

77. URANIUM. Duriusculum, fragile obscure cinereum, tritura dilute fuscum, parum nitens, ponderis specifi = 6440 : 1000.

Igne difficilime liquefcens, ex aqua forti et regis per lixivium sanguinis colore spadiceo, per natrum colore flavo praecipitandum.

Calce cum natro et borace in vitrum fuscum, cum offium acido in viride abeunte.

ochrace. 1. U. flavescens terreum aqua forti totum solubile, ferri calci mistum.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. p. 403. Uranites ochraceus luteus.

Habitat superficiale in uranio sulphureo, flavedinis nunc dilutioris nunc saturatoris, ferri calce nunc magis, nunc minus praegnans, nunc pulverulentum, nunc paulo firmius cohaerens.

Chalcolit. 2. U. duriusculum diaphanum intus nitens texturae lamellofae, aqua forti totum solubile.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. p. 403. Uranites spathosus. Werner Ueberf. v. Cronst. Miner. p. 217. Grüner Glimmer. Werner bergm. Journ. 1789. 1. p. 376. n. 45. Chalcolit.

Habitat nunc superficiale, nunc minoribus majoribusve particulis gneisso micaceo, granitae, aut mixto ex quarzo et uranite sulphureo fossili inpersum in Saxonia (prope Eibenthalock et Johannegeorgentadt,) et electoratu Trevirensi (prope Rheinbreidenbach,) variis cereum, quam cupri calce intermixta virens, coloris pistacini, pistacini, supra vagdini, pomacei interdum in argenteum vergentis, forma communi aut crystallorum exilium nitentium, cubos, prismata, tabulas hexaedras aut octoedras, frequentius tetraedras tum reftangulas, tum obliquangulas referentium.

3. U.

fulphure- 3. U. duriusculum ponderosissimum atrum compactum intus
um. nitens.

*Klaproth chem. Annal. 1789. 2. p. 403. Uranites sulphu-
ratus.*

*Wern. bergm. Journ. 1789. I. p. 384. n. 141. Pechblende.
Habitat in Saxonia (prope Johanngeorgenstadt,) Thuringia?
(prope Saalfeld,) et? Bohemia (prope Joachimsthal,) nunc
integra tenuia strata cum aliis stratis alterna con-
stituens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis insper-
sum, solum ignis vi vix liquescens, cum ossium tamen
acido in vitrum viride abiens, acidis difficiliter, optime
adhuc aqua forti solvendum, cui vini colorem conciliat,
nunc obscure chalybeum plumbi plumbaginis nidulis, striis,
venis varium, nunc aterrimum, ut tamen passim rubedo
intermicet, tritura paulisper in virescentem colorem ver-
gente, nitore lithanthracem referens.*

78. WOLFRAMUM. Fragile, obscure fuscum, in-
tus chalybeum.

Acidis difficilime facilius quam
in reliquis, aqua forti sol-
vendum.

Calce flava natro tum antiquo-
rum, tum potissimum vol-
atili facile solvenda, utrum-
que in sal medium conver-
tente, cum multo ossium
acido ignis vi in vitrum cae-
ruleum abeunte.

album. I. W. ponderosum lamellosum maxime fragile album a super-
intusa aqua forti calida flavicans.

*Cronst. miner. §. 208. Ferrum calciforme terra quadam in-
cognita intime mistum.*

Cronst. act. Stockb. 12. p. 226. Jernsten.

*Waller. syst. miner. 2. p. 253. n. 17. Ferrum lapidi vitresci-
bili inhacrens, minera alba vel rubente, facie lapidea sine
nitore in igne et magneti refractaria gravissima.*

*Scheele et Bergmann nov. act. Stockb. 2. 1781. p. 89. et 95.
Tungsten.*

v. *Born ind. foss.* 1. p. 89. Stannum spatofum.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 575. Scheelium ochraceum album.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. p. 319.

Habitat rarius in Suecia (prope Bipsberg,) Cornubia (prope Pengilly,) frequentius in Saxoniae (prope Marienberg et Altenberg) et Bohemiae (prope Schoenfeld et Schlackenwalde) stannifodinis, ex wolframi calce et terra calcaria conflatum accedente ut plurimum ferri calce, cujus largiori portione interdum flavescit, neque aqua, neque acidis solubile, in igne crepitat, verum, ne violentiore quidem, liquefcens, nunc forma communi, nunc pyramidis tetraëdrae duplicis.

Spuma lupi. 2. W. ponderosissimum opacum coloris obscuri tritura ex rubro obscure fusca ex wolframi, magnesia et ferri calce compositum.

Syst. nat. 1. p. 175. n. 4. Ferrum intractabile fibris planiusculis centralibus nitentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 122. n. 3. Molybdaenum tritura rubra. *Woltersd. miner.* 31. Ferrum nigrum radiatum jovem adulescens.

Cartheuf. miner. 72. Ferrum mineralifatum griseo-nigrum splendens, lateribus planis striatis.

Waller. miner. 268. Ferrum arsenico mineralifatum, minera nigra f. fusca attritu rubente, crystallata planis nitidis splendente.

Waller. syst. miner. 1. p. 330. Magnesia crystallina nigra fusca vel rubra intrinsece striata, attritu rubens.

Cronst. miner. §. 117. Magnesia cum parva portione martis et jovis mixta.

Lehmann phys. chem. Schrift. p. 275. Wolfram.

d'Elbujar chem. Zerglied. des Wolframs Ueberf. v. Grati Hal. 1786. 8.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 576. Scheelium ochraceum Spuma lupi.

Vogel mineralf. p. 178. Spuma lupi.

Habitat rarius in Estremadura Hispaniae, frequentius in Britannia (prope Caetanos,) in Cornubiae, Saxoniae et Bohemiae stannifodinis, non raro ideo stanni calce inquinatum, coloris nigri, interdum in fuscescentem vergentis, superficie nonnunquam variis coloribus ludente, nitenti, texturae recte lamellosae, rarius radiatae, fragile, molle, in fragmenta indeterminata diffiliens, in crustas incurvat, angu

angulosas aut rectas secedens, forma saepe communi, interdum prismatum hexaëdrorum compressorum pyramide tetraëdra terminatorum, rarius tabularum tetraëdrarum rectangularum, salis communis spiritu pro magna parte solvendum, eique colorem concilians.

79. MAGNESIA. Fragilis, macra, opaca, fusca, intus cana, ferro difficiliter igne liquefscens, ponderis specifici = 6850 : 1000.

Acidis plurimis solvenda, et affuso sanguinis lixivio colore ochroleuco ex his praecipitata.

Calce pro majore minorive phlogisti superstitis portione nunc hoc nunc illo colore conspicua, minima portione vitris addita haec omni tinctu orbante, paulo majore violaceum, adhuc majore nigrum colorem affricante.

regulina. 1. M. inquinans nitoris intus metallici texturae divergenti-radiatae. *Lapeirouse act. ac. Tolos. 1. p. 256.*

Habitat in ferri fodinis Sem vallis pyrenaeae Vic-dassos; reniformis, magneti non obtemperans, submalleabilis; an nomine reguli magnesia revera digna?

ochracea. 2. M. friabilis inconspicua terrea.

Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 9. Ochra magnesia pulverea nigra.

Cronst. miner. §. 114. Magnesia friabilis terriformis.

Habitat in Anglia, Pyrenaeis (prope Sem et Lapeirouse,) Franconiae fodinis Culmbacensibus et Sibiriac montibus altaicis ut plurimum nigra, rarius superficialis rubra, an ex fatiscens speciebus durioribus nata?

piclorum. 3. M. nigra friabilis natans, siccata, obiter contusa et cum oleo unguinoso subacta ad aërem liberum sponte exardescens.

Wedegewood ap. Kirwan mineral. p. 352. T. Bergm. chem. Annal. 1784. 2. p. 367. Grotscbke chem. Annal. 1785. 2. p. 440. Wad.

Habitat in Angliae provincia Derby strata satis ampla hinc inde constituens, potissimum prope Portwai, etiam? in ferrifodina sylvae Thuringiacae, v. g. prope Melis ad montem Glückstein, pingendis navibus inserviens, praeter magnetam et ferri calcem, plumbi quoque calcem et barytidem continens.

nivea. 4. M. alba igne fuscescens aut nigrescens, mollis cum nitri acido effervesceus et aërem hepaticum eructans.

α) texturae radiatim fibrosae.

Cronst. §. 115. B. 1. α. Magnesia alba striete sic dicta.

β) texturae incurvo-lamellosae.

Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 561. Magnesium ochraceum album.

Habitat majoribus aut minoribus portionibus aliis fossilibus immersa, reniformis aut globosa in Norwegia, Wermelandia Sueciae et Transilvania, nitris intus vitrei, vis subopaca, leviuscula, in fragmenta indeterminata dissiliens, in granulata secedens, interdum spongiosa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens.

rubra. 5. M. rubra, vitra colore rubro tingens.

Cronst. miner. §. 115. B. 1. β.

Habitat in Pedemontio et (prope Sem et Lapeirouse) in Pyrenaeis, saepe sphaerica, stellatim fibrosa, ferri inops.

vulgaris. 6. M. mollis inquinans coloris chalybei nitoris metallici.

Syst. nat. I. p. 176. n. 8. Ferrum intractabile fulcum inquinans, particulis micaceis striatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 121. n. 2. Molybdaenum tritura atra.

Cronst. miner. §. 116. 2. Magnesia parum martialis.

Baum. miner. I. p. 269. Magnesia vitriariorum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum nigricans splendens a centro radiatum.

Waller. miner. 269. Ferrum mineralisatum, minera fuliginosa inquinante, striis sparsis convergentibus.

Waller. Syst. miner. I. p. 328. n. 2. Magnesia fuliginosa, particulis acerosis nitens fragilis manus inquinans.

Cartheuf. miner. 72. Ferrum mineralisatum nigricans obsolete splendens fibrosum.

Habitat

nigr

Habitat in Suecia, (ad montem Skidberg et prope Tiwaden,) Anglia (in collibus Mendip et provincia Sommerfet,) Gallia (in montibus pyrenaeis, potissimum Remié et Canigou, prope Siverac Roverniae, Davejan Occitaniae,) insula Elba, Hetruria (prope Chianciano di bagni,) Venetorum fodinis prope Schio, Hungaria (prope Fellobanya,) Silesia (prope Conradswalde,) Carniolia (prope Paludnig et Lolling,) Hennebergia (prope Ilmenau,) Saxonia (prope Altenberg, Eibenstock, Annaberg, Johannegeorgensstadt, Camsdorf et Boesenbrunn,) Thuringia (prope Langenwiese et in monte Schneekopf,) in Hercynia (praecipue prope Ilfeld, plurimo ferro inquinata prope Wezlarium et Osnabrugum) tam in montibus simplicioribus, quam in stratiis, frequentius barytidi, ferri mineris, jaspidi, argillae ferriferae, quam spato aut gypso immersa, aëre vitali aut igne torta, aut vitrioli acido irrigata largam copiam exhibens, vitris et crustis vitreis aut tingendis, aut omni colore exuendis crebro adhibita, ferro nunquam cavens, texturae variis compactae, aut stellatim fibrosae, aut minutim lamellatae, quam sparso, stellatim vel fasciculate radiatae, in fragmenta ut plurimum indeterminata, rarius in festucas longas dissiliens, crebrius in fragmenta granularia quam in crustas crassas subincurvas, aut in bacillos secedens, saepe formae communis, ut tamen etiam forma arbuscularum, fruticum, fistularum, uvarum, tabularum minimarum tetraëdrarum, in pelliculas, columnas, fasciculos aggregatarum, aut prismatum tetraëdrorum, vel exilium acicularium hexaëdrorum in fasciculos congestorum compareat.

nigra.

7. M. mollis inquinans nigra vix nitens.
*Cronst. miner. §. 116. 2. a. Waller. syst. miner. I. p. 329.
 n. 2. b. Magnesia fuliginosa scoriacea.*

Habitat in montibus pyrenaeis, Pedemontio, Helvetia, Wirtembergia, electoratu Trevirensi, Thuringia (praesertim prope Koeniz,) Saxonia (prope Camsdorf,) et Lusatia (prope Sornendorf, et in monte Heideberg prope Rengersdorf,) iisdem, quibus vulgaris, usibus inserviens, ferro quoque nunquam libera, interdum cupri pauillum continens, nunc superficialis, nunc minoribus majoribusve partibus aliis fossilibus immersa in fuscum aut caeruleascentem colorem vergens, aut superficie variis coloribus picta comparens, rarius spongiosa, quam compacta, texturae terreae, planae vel conchaceae, superficiei interdum vestigiis

giis sphaericis impressis, formae saepe communis, interdum cellulosae, fruticulosae, pectinatae, botryoidis, aut renum.

Petracorius. 8. *M. duriuscula inquinans nigra intus nitens, igne rubescens.* Waller. *syst. miner.* I. p. 330. n. 3. Magnesia compacta nigra, particulis nitens, dura, inquinans.

Habitat in Galliae provincia Perigord, magnetem non sequens, ponderosa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens; an hujus generis?

rosca. 9. *M. rosea lamellosa non inquinans igne facile et cum spuma liquefcens.*

v. *Born ind. foss.* I. p. 31. Spatum scintillans carneum particulis impalpabilibus, auriferum.

v. *Born ind. foss.* I. p. 68. Spatum scintillans roseum.

v. *Ruprecht phys. Arb. eintr. Fr. z. Wien.* I. I. p. 59.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 5. p. 447.

Habitat in Transilvania (prope Nagyag) et Hungaria (prope Kapnik,) auri matrice, in crustas tenues et incurvas sercedens, forma communi, botryoide, aut lentium pyramidumve pusillarum, in sphaeras, uvas aut pyramides congestarum.

80. STIBIUM. Fragile, coloris argentei, texturæ radiatæ, ponderis specifici = 6860 : 1000.

Ignē non difficulter fluens, in calcem primo ex cinereo albam abiens, paulo violentiori in vitrum hyacinthinum, tandem in fumum album.

Aqua regis cum colore aureo solvendum, et, lixivio quoque cærulei Berolinensis et aqua, forma calcis albae, præcipitandum.

nativum. 1. St. flannei nitoris, ignis vi liquefendo nullum aut sulphuris aut arsenici odorem spirans.

Syst. nat. XII. 3. p. 123. n. 1. Stibium nudum argenticolorum.

Cronst. miner. §. 231. *Act. Stockb.* 1748. p. 99. Antimonium nativum seu Regulus antimonii nativus.

Cartheuf. miner. 59. Antimonium nudum regulinum.

Waller. syst. miner. 2. p. 196. n. 1. Antimonii regulus nativus.

Habitat in Sueciae fodinis Sahlbergenfibus Carlsort et Lator, formae communis, texturæ lamellosæ: lamellis rectis, cum hydrargyro facile subigendum, post liquationem solidescendo facile in crystallos abiens.

arsenicale. 2. St. flannei nitoris, ignis vim experiendo arsenicum olens.

Sage act. Paris. ann. 1782. p. 310.

Habitat in Delphinatu prope Allemont, in Hercynia fodina Abendroethe prope Andreasberg, nativo simile, et arsenico parumper inquinatum, in fragmenta indeterminata dissiliens, in granularia secedens.

rubrum. 3. St. obscure rubrum fibrosum candescendo sulphuris et arsenici vapores eructans, parum nitens.

Syst. nat. I. p. 172. n. 5. XII. 3. p. 124. n. 4. *Mus. Tessin.* 50. Stibium mineralisatum fibrosum rubrum.

Waller. miner. 239. *syst. miner.* 2. p. 199. n. 6. Antimonium sulphure et arsenico mineralisatum, rubrum.

Cronst.

Cronst. miner. §. 233. Antimonium auripigmento mineralisatum.

Vogel Mineralf. 496. Minera antimonii rubra.

Habitat rarius in Hungaria, Saxonia.

Argenti- 4. St. fibrosum, ignis vi exagitatum argenti granulum relinquens et sulphuris vaporem emittens.

Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 14. Ochra argenti germinans nigra.

Cartheusf. miner. 76. Argentum fibris rectis tenuissimis friabilibus nigricantibus.

Cronst. miner. §. 172. 2. 1. Minera argenti antimonialis capillaris.

Waller. miner. 291. Argentum sulphure, arsenico et antimonio mineralisatum.

Waller. Syst. miner. 2. p. 339. n. 9. Argentum sulphure, arsenico et antimonio mineralisatum, minera plumbea vel radiata.

Habitat, ut plurimum quartzo inhaerens in Delphinatu (prope Allemont,) Sicilia (prope Novara et Roccalumara,) in Transilvania (prope Nagyag,) in Hungaria (prope Rapnik, Felsobanya, Cremniz, Hodritsch, Malazka, Schemnitz, Koenigsberg,) in Bohemia (prope Joachimsthal,) in Hennebergia (prope Ilmenau) et Saxonia (prope Braunsdorf et Freyberg,) nunquam ultra $\frac{7}{100}$ argenti continens, ut plurimum pauperrima, nunc arsenici paucillum habens, nunc carens, creberrime ex atro caeruleum, interdum cinereum aut niveum, fibris capillaribus, lanæ instar mollibus rectis aut flexuosis, liberis, aut quodammodo cohaerentibus, sparsis, interdum parallelis, aut stellatis dispositis.

Stibigo. 5. St. fibrosum candescendo sulphuris vaporem eructans, violentiore paulo igne totum avolans, parum nitens.

Syst. nat. I. p. 172. Antimonium fibris capillaribus sparsis.

Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 13. Ochra stibii germinans rubra.

Woltersd. miner. 27. Antimonium rubrum plumosum.

Waller. miner. 238. Antimonium magna copia sulphuris mineralisatum, lanæ instar fibris capillaribus separatis.

Waller. Syst. miner. 2. p. 197. n. 3. Antimonium sulphure mineralisatum, lanæ instar, fibris capillaribus separatis.

Vogel mineralf. 496. Flores antimonii.

Habitat in Hercynia (prope Andreasberg,) Saxonia, Hennebergia, Bohemia, Hungaria, Transilvania, Sicilia, Hetrur-

Hetruria, Delphinatu et Alvernia, interdum superficialis, fibris mollibus capillaribus flexilibus, liberis, aut in bacillos, fasciculos, hemisphaeria, vel stellatim congestis, creberrime cinereis, interdum nigris, hepaticis, obscure rubris, violaceis, virescentibus, dilute flavis, flavicantibus, aut variegatis, rarius albis.

vulgare. 6. St. coloris chalybei, nitoris metallici, ponderosum candescendo sulphuris odorem spirans, tandem totum forma fumi albi avolans.

a) texturæ compactæ.

Waller. *syft. miner.* 2. p. 198. n. 4. Antimonium sulphure mineralifatum minera difformi solida livido-fusca.

Cronst. *miner.* §. 232. 2. I. 3.

β) texturæ lamellofæ.

Waller. *syft. miner.* 2. p. 197. n. 2. d. Galena antimonii.

γ) texturæ radiatæ.

Syft. nat. I. p. 172. n. 2. Stibium striatum.

Syft. nat. XII. 3. p. 123. n. 3. Stibium mineralifatum fibrosum plumbicolorum.

Woltersd. *miner.* 27. Antimonium albo-griseum splendens striatum.

Cronst. *miner.* §. 232. 2. I. 1. 2. Waller. *miner.* 238. Antimonium sulphure mineralifatum.

Waller. *syft. miner.* 2. p. 196. n. 2. Antimonium sulphure mineralifatum striatum, colore griseo-caerulefcente.

Dal. *pharmac.* 38. Antimonium.

a) radiis parallelis.

Waller. *syft. miner.* 2. p. 197. n. 2. a.

b) radiis sparsis.

Syft. nat. I. p. 172. n. 4. *Mus. Tessin.* 50. Stibium fibris intercussantibus spatium.

Waller *syft. miner.* 2. p. 197. n. 2. b.

c) radiis fasciculatis.

d) radiis stellatis.

Syft. nat. XII. 3. p. 123. n. 3. γ. *Mus. Tessin.* 52. n. 6. Stibium fibris concentricis radiantibus.

Waller. *syft. miner.* 2. p. 197. n. 2. c.

δ) texturæ fibrosæ.

a) formæ communis.

b) fistulosum.

c) forma prismatum hexædrorum ut plurimum acicularium interdum fasciculorum.

Syft.

Syst. nat. I. p. 172. n. 3. XII. 3. p. 123. n. 2. Stibium (crystallinum) crystallisatum.

Cronst. miner. §. 232. 2. I. 4. *Waller. miner.* 239. *Syst. miner.* 2. p. 198. n. 5. Antimonium sulphure mineralisatum crystallisatum.

Habitat rarius superficiale, quam partibus minoribus majoribusve terris calcariis, argillofis, fluori, quartzo inspersum, rarius in bacillos, usplurimum in grana secedens, frequens in Hungaria, potissimum superiori, Temesia (prope Moldawa,) Transilvania (prope Vayda Hunyad, Staniza et Nagyag,) ad montes Sudetos, in Bohemia (prope Przibram,) in Carinthia (prope Sifliz et Lemberg,) in Stiria (prope Schladming,) in Khaetia, Italia media (prope Pereta et Silvena,) Sicilia (ad montem Niso,) Sardinia, Corsica, Gallia (prope Rumpon) ejusque provinciis Occitania (prope Villefort,) Alvernia (prope Lubillac,) Borboniensi, Lemovicensi, Andegavensi, Piëfaviensi et Britannia, in Hispania, Suecia (fodina Westmanniae et Stripas,) Norwegia (fodina Narverud,) Saxonia (prope Braeunsdorf, Freyberg, Johannegeorgenstadt, Camsdorf, Geyer et Voigtsberg,) Thuringia (prope Stollberg) et Hercynia (prope Andreasberg,) α) in Hungaria (prope Magurea) et Saxonia (prope Braeunsdorf,) β) in Saxonia (prope Braeunsdorf,) Transilvania (prope Nagyag,) et Sabaudiae fodinis Rossy, δ) in Lapponia, b) in Hungaria (prope Koenigsberg,) e) in Saxonia (prope Braeunsdorf) et Hungaria (prope Cremniz, Felsőlangos et in Baronia Duroz, in fodina Temesicasi prope Dognafca articulatis,) γa) vulgatissimum, chemicorum, alchemicorum, metallorum reliquorum essentiam aurique semina in eo quaerentium, medicorum, oconomorum, artificum typos fundentium usibus inserviens.

argentife- 7. St. coloris chalybei nitoris metallici, tritura albida.
rum,

Klaproth chem. Annal. 1790. I. p. 294.

α) formae communis.

v. *Born ind. foss.* I. p. 78. 2. p. 116. Argentum album, argenico et cupro sulphurato mineralisatum, tritura albida, et argentum album amorphum solidum.

β) forma crystallorum polyedrarum.

v. *Born ind. foss.* I. p. 78. Argentum album crystallis polyedris.

Habitat

Habitat in Hungaria prope Cremniz, in 100 partibus ultra 34 stibii metallici, ultra 31 cupri, pene 15 argenti, 11½ sulphuris, et ultra 3 ferri continens.

phospho- 8. St. acienlis sparsis lamellofis longitudinaliter striatis sine furatum.
mo notabili incandescentibus.

C. a. Rafumowsky chem. Annal. 1786. I. p. 291.

Habitat in Sabaudiae valle Servoz, foveis sibi vulgaris lamellofi innidulans, molle, coram tubo ferruminatorio in carbone facile liquefcens, et in scoriam friabilem granis stannei coloris innidulantibus conspicuam abiens, frequentius flavum, aureum, vel album, quam nigrum et metallice nitens.

muriati- 9. St. niveum matris perlarum instar nitens parallele radiatum
cum. forma tabularum exilium erectarum tetraëdrarum.

Roessler, Hacquet, et Klaproth chem. Annal. 1787. I. p. 334. 1788. I. p. 523. et 1789. I. p. 9.

Schreiber bergm. Journ. 1788. I. p. 11. et 1789. I. p. 398. Ferber nov. act. Petrop. 3. p. 271.

Habitat in Bohemia (prope Przibram, galenae,) Saxoniam (prope Braeunsdorf, congeneribus insidens,) Delphinatum (in montibus Chalanches,) et Hungaria (prope Kelsobanya,) aqua regis totum solvendum, majoribus frustulis igni expositum decrepitans, in pulverem contusum facile igne liquefcens et totum specie fumi albi avolans, cum borace colliquatam metalli granula exhibens.

81. ZINCUM. Submalleabile, subsonorum, ex caerulefcente album, texturae radiatae aut fibrosae, nitoris constantioris, ponderis specifici = 6953 : 1000.

ZZ

Igne non difficulter liquefcens, in flammam exardescendo corufcantem virescentem et floccos niveos eructando, calcem relinquens, dum calet, flavam, post albam, vitris nullum colorem affricantem, cuprum flavo tingens.

Acidis omnibus solvendum, acrimoniam eorum delens, colorem nullum concilians.

ochrace- I. Z. pulverulentum album inconspicuum.
um, Syst. nat. XII. 3. p. 193. Ochra zinci albidā.
Waller. syst. miner. 2. p. 222. n. 8. Zincum pulverulentum terrestrē.

Grill et Engeström act. Stockh. 36. p. 77. 78.

Habitat in Sina, Sueciae monte argenteo occidentali, et Carinthiae fodinis Bleybergenfibus, via humida cum acidis effervescens et fere totum solubile.

calcifor- 2. Z. coagmentatum mollissimum opacum album inconspicuum.

Cronst. miner. §. 226. I. I. I. I. Minera zinci calciformis pura indurata.

Habitat in Sibiria (fodina Tschagirensi montium altaicorum,) Suecia (in monte Stollberg,) Silesia (prope Beuthen,) Bohemia (prope Commotau,) Hungaria (prope Cremoniz,) Auitria (ad montem Schwarzenberg, et prope Annaberg et Tirniz,) in Carinthia (ad montem Koenigsberg,) Carnioliā (prope Trevilo,) Venetorum terris (prope Schio,) Anglia (prope Wirkesworth,) intus terreum aut minutim lamellosum, rarius compactum, acidis facile cum effervescencia et fere totum solubile, saepius in crustas scedens, inter-

interdum in flavum aut cinereum colorem vergens, nonnunquam cellulofum nodulofum, fruticulofum, fistulofum, aut firiae forma confpicuum, a metalli alieni labe fatis purum.

vitreum. 3. Z. durum pellucidum nitoris vitrei.
*Waller. fyft. miner. 2. p. 215. n. 2? Zincum sulphure mine-
 ralifatum, minera albefcente vel grifea, facie vero et tex-
 tura vitrea.*

*Habitat in Dauuria, Anglia, Namurceni comitatu, Ca-
 rinthia.*

filiceum. 4. Z. album fibrofum in cruftas fecedens cum acidis in gelati-
 nae fpeciem abiens.

Klaproth 1788. I. p. 391.

*Habitat in Scotia (Wanlok Head,) Brisgovia plumbo fpa-
 tofo, forma ut plurimum hemifphaerica infidens, tertiam
 partem terrae filiceae, metallici praeter zincum nihil con-
 tinens.*

spatofum. 5. Z. lamellofum diaphanum igni expositum paulisper decrepi-
 tans, neque unquam sulphur eructans, formae commu-
 nis aut globulofae.

*Habitat in Angliae (Nottingham,) Austriae (ad montem
 Schwarzenberg et prope Tirniz,) Carinthiae (prope Bley-
 berg,) Brisgoviae (prope Freyburg) fodinis ut plurimum
 album, interdum ferri calce accedente colore dilute viri-
 di, viridi, flavo, flavefcente, rufefcente, spadiceo, luteo, ni-
 gricante tinctum, terram quoque filiceam femper conti-
 nens, nonnunquam adeo copiofam, ut ad chalybem
 fcintillet.*

crystalli- 6. Z. lamellofum diaphanum igni expositum paulisper decre-
 num. pitans neque sulphur eructans, formae crystallinae.

*Syft. nat. XII. 3. p. 125. n. 1. Muf. Teflin. 52. n. 1. Zin-
 cum crystallifatum.*

*Cronft. miner. §. 226. I. I. 2. Minera zinci calciformis
 pura indurata drufica.*

*Habitat in Anglia (praefertim provinciis Nottingham et Som-
 merlet,) Polonia, Carinthia (prope Bleyberg,) Austria
 (prope Tirniz,) Brisgovia (prope Freyburg,) Ducatu
 Westphaliae, et prope Aquisgranum, spatofe fatis fimile,
 at forma tabularum rectangularum tetraëdrarum in dru-
 fas, globi vel novae fpeciem aggregatarum, aut cuborum
 exilium perfectorum faciebus nunc planis, nunc convexis
 gaudentium, aut parallelepipedorum, aut pyramidum tri-
 ararum*

drarum vel hexaedrarum, saepius simplicium quam duplicium, intus crebro cavarum, rarissime prismatum hexaedrorum in pyramidem hexaedram terminatorum, aut acicularum capillarium interdum stibelli instar dispositarum conspicuum.

Calamina-7. Z. molle tinctum formae communis, texturae terreae aqua
ris. forti totum solubile opacum inconspicuum.

Syst. nat. I. p. 174. n. 4. Zincum terrestre.

Syst. nat. XII. 3. p. 126. n. 5. Zincum subterreum lapideum.

Waller. miner. 247. Zinci minera terrea, colore flavescente f. fusco.

Waller. syst. miner. 2. p. 216. n. 3. Zincum terrestre vel lapideum, colore flavescente vel fusco.

Woltersd. miner. 27. Zincum argillosum ponderosum, colore vario.

Cronst. miner. §. 226. I. 2. Minera zinci calciformis impura. Habitat in nova Hispania (inter Chilalpan et Troizlan,) Sibiria (prope Nerfichinsk,) Polonia (prope Olkusch,) Silesia (prope Tarnowiz,) Saxonia (prope Hohenhan,) Bohemia (prope Tischeren, Bibshauten et Plan,) Austria (ad montem Schwartzenberg, prope Annaberg et Tirniz,) Carinthia (prope Bleyberg, Bleyburg et ad montem Jauken,) Carniolia (prope Treviso,) comitatu Marchiae (prope Iterloh,) Ducatu Westphaliae (praesertim prope Brillon,) et Juliaeensi (prope Grefnich,) terra Leodiensis, Belgii provinciis Nemurcensi et Limburgensi, Galliae Andegavensi et Saumurois, etiam Sevensis, et Anglia (in colibus Meudip, in provinciis Derby, Flint, Somerset et Nottingham,) parando aurichalco vulgo inserviens, praeter ferri calcem, qua varius viridi, frequentius ex flavescente cinereo, stramineo, isabellino, aurantio, rufescente, rubro, creberrime ex rubro fusco colore tingitur, plumbi calce, galena, spato (quo praesente potissimum effervescit) inquinatum, in granula secedens, argillae ferriferae ut plurimum innidulans, varius texturae festucariae.

Pseudoga-8. Z. nitore semimetallici texturae lamellosae igni injectum
Iena. sulphuris flammam et vaporem eructans, formae com-
Blende. munis.

Cronst. miner. §. 228. 2. I. 2. 3. Zincum calciforme cum ferro sulphuratum.

Funck act. Stockh. 1744. p. 58. Sterile nigrum.

Vogel

- Vogel miner.* 167. *Baum. miner.* I. p. 271. *Pott observ.* 2. p. 105. *Scopol ann. histor. natur.* 5. p. 53. Pseudogalena.
- α) tritura alba.
- β) tritura cinerea.
- Sterile.** *Syst. nat.* I. p. 174. n. 2. Zincum micaceum subtellatatum nigrum.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 126. n. 6. Zincum semitellatatum atrum.
- Waller. miner.* 248. Zincum sulphure, arsenico et ferro mineralisatum.
- Waller. Syst. miner.* 2. p. 218. n. 5. Zincum sulphure et ferro mineralisatum, minera squamulis vel tessulis micante obscura.
- Cartheuf. miner.* 61. Zincum mineralisatum squamosum nigricans nitens.
- γ) tritura flava.
- δ) tritura rubra.
- rapax.** *Syst. nat.* I. p. 174. n. 3. XII. 3. p. 127. n. 8. Zincum micaceum rubicundum tritura rufa.
- Waller. miner.* 250. Zincum sulphure, arsenico et ferro mineralisatum.
- Waller. Syst. miner.* 2. p. 220. n. 6. Zincum sulphure et ferro mineralisatum, minera aut rubente aut pulverem rubicundum exhibente.
- Cartheuf. miner.* 61. Zincum mineralisatum squamosum rubescens nitens.
- a) purum.
- b) cupro fulvo subtiliter insperfo inquinatum, hinc metallice nitens.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 125. n. 3. Zincum (Swabii) mineralisatum compactum, atomis albidis.
- Cronst. miner.* §. 227. 2. I. 1. 2. Zincum forma metallica sulphuratum.
- Waller. Syst. miner.* 2. p. 218. n. 4. b. Zincum sulphure et ferro mineralisatum colore obscure ferreo, particulis micantibus.
- c) galenae miculis interspersis metallice nitens.
- a) *Syst. nat.* I. p. 174. n. 1. Zincum canum galena intertextum.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 125. n. 2. Zincum (mineralisatum) mineralisatum compactum subsquamosum.
- Waller. miner.* 247. Zincum sulphure plumbo s. ferro mineralisatum obscurum, particulis micantibus.
- Waller. Syst. miner.* 2. p. 218. n. 4. a. Minera zinci minimis squamulis nitens.
- Cronst. miner.* §. 228. 2. 3.

- b) *Mus. Tessin.* 54. n. 3. Zincum lamelloso-imbriatum metallicum.
Cronst. miner. §. 227. 2. I. I. I.
- c) *Syst. nat.* XII. 3. p. 126. n. 4. Zincum (stibiatum) mineralifatum fibrosum.
Mus. Tessin. 54. n. 4. Zincum stibiatum.
- d) *Mus. Tessin.* 54. n. 2. Zincum lamellis decussatis, interstitiis ferreo-ochreis.
- d) argento subtilissime insperfo dives.
Syst. nat. XII. 3. p. 150. n. 8. Argentum (zincosum) mineralifatum zinco sterilo.
Cronst. miner. §. 174. 7. Argentum zinco sulphurato mineralifatum.
Waller. syst. miner. 2. p. 340. n. II. Argentum zinco sulphurato mineralifatum, minera nigra vel nigrescente nitida.
- e) argentum aurumque subtilissime insperfa continens.
Syst. nat. XII. 3. p. 152. n. 2. γ. Aurum mineralifatum pyrite in zinco sterilo.
Cronst. miner. §. 165. 2. I. 3. Aurum sulphure mineralifatum medicante zinco aut ferro aut argento.
Waller. syst. miner. 2. p. 357. n. 4. Aurum sulphure, zinco et ferro mineralifatum, minera pleudogalenica.
- Habitat frequens in Sibiriae, Norwegiae, Sueciae, Scotiae, Angliae, Germaniae, Hungariae, Sabaudiae fodinis, d) in Sabaudiae (prope Sourde,) Hungariae (prope Schemnitz,) Bohemiae (prope Karieborziz et Joachimsthal,) et Saxoniae (prope Freyberg et Schneeberg,) e) in Transilvaniae (prope Cajonell, Boiza et Solathna) et Hungariae (prope Schemnitz) fodinis, in grana secedens, ut plurimum quoque partem terrae aluminaris et siliceae continens, rarius formae globosae, aut texturae in radiata convergentis, aut intus speculi instar nitens, interdum in renebris cultri aut calami apice tentatum scintillas lucidas emittens, creberrime fuscum aut nigrum, at multis quoque flavi rubrique coloris varietatibus conspicuum, rarius viride, ochroleucum vel album, saepe opacum, interdum subopacum, rarius diaphanum, semipellucidum vel pellucidum.*
- crystalli- 9. Z. nitoris semimetallici, texturae lamellosae, igni injectum fatum. sulphuris flammam et vaporem eructans, forma crystallorum aggregatarum.

Syst. nat. XII. 3. p. 127. n. 7. Zincum sterilum octaedro-
crystallifatum conglomeratum.

Brünn. Cronst. Miner. §. 228. 2. 4.

Waller. Syst. miner. 2. p. 221. n. 7. Zincum sulphure e
ferro mineralifatum, crystallifatum.

Habitat in Scotia (prope Airds,) Hereynia (prope Lauten-
thal,) Saxoniam (prope Scharfenberg et Freyberg,) Bohe-
mia (prope Ratiborziz,) Hungaria, Temelia (prope Dog-
naska) et Transilvania, colore similiter variabili, quam
in Pseudogalena, cui praeter formam simile, superficiei
colore interdum alio, virescente, chalybeo, aut variegato,
nunquam opacum aut subopacum, nunc pyramides simpli-
ces tri- vel hexaedras, nunc duplices tetraedras, nunc
cubos, nunc prismata tetraedra obliquangula vel rectan-
gula, nunc dodecaedra, nunc polyedra refertur.

82. MOLYBDAENA. Cana, fragilis, ad aërem con-

☉

stans, igne difficulter lique-
scens, ab acidis difficulter,
a natro nequaquam sol-
venda, magnetem non se-
quens, ponderis specifici
= 6963 : 1000.

Calce alba volatili cum borace
in vitrum violaceum, cum
offium acido in viride ab-
eunte, acida, aqua solven-
da: solutione ab instillato
fanguinis lixivio aut galla-
rum infuso colorem spadiceum,
ab injectis aliis me-
tallis, addita acidi muriae
portiuncula, colorem cae-
ruleum induente.

vulgaris. *X. M.* mollissima opaca dilute plumbea tactu pinguis incurvo-
lamellosa tactu pinguis igne sulphur tructans.

U 3

Syst.

Syst. nat. XII. 3. p. 121. n. 1. γ. Molybdaenum tritura caerulecente tublamellosum.

Waller. syst. miner. 2. p. 249. n. 1. a. Molybdaena pura membranacea nitens.

Cronst. miner. §. 153. 2. 1. Molybdaena membranacea nitens. *Scheele act. Stockh.* 39 1778. p. 247 &c.

Habitat, saepius feldspato aut saxis ex eo compositis innidulans, in Suecia (prope Bisberg, Balnäs, Grosdrum et Landäs,) Saxonia (prope Altenberg,) Sabaudia (ad montem Talifre,) et Calabria (prope Squillace, in valle S. Simio, et in montibus Jejunio et S. Nicolai,) in fragmenta indeterminata dissiliens, in granula secedens, sulphuris sat magnam copiam continens, ponderis speciei = 4569 : 1000 formae ut plurimum communis, rarius tabulas tenues exiles hexaedras referens.

83. STANNUM. Malleabile, molle, mutum, album, ponderis speciei = 7150 : 1000, nitoris constantioris.

Igne facillime liquefcens, et in calcem canum abiens, difficulter in vitrum idque quidem lacteum abeuntem, quem colorem etiam aliis vitris pellucidis conciliat.

Acidis facile, at imperfecte solvendum, iisque amarum saporem impertiens.

nativum. 1. St. album nitoris metallici purum.

Syst. nat. XII. 3. p. 236. n. 1. Stannum nudum.

da Costa et Borlace act. angl. 56. p. 35. 305. et 69. 1. p. 47.

Habitat in Cornubia, crusta crystallini obductum, an vere nativum?

aureum. 2. St. aurei coloris facile in flammam caeruleam exardescens, et calcem albam relinquens.

Bergman nov. act. Stockh. 2. 1781. p. 328.

Gerhard Grundr. mineral. p. 250.

Habitat rarius et minoribus tantum portionibus aliis fossilibus inspersum in Silesia prope Gieren.

3. St.

- pyritico-
sum. 3. St. chalybei coloris, nitoris metallici, texturæ radiatæ igne sulphur eructans, et calcem albam relinquens.
Bergman nov. act. Stockb. 2. 1781. p. 328.
Gerhard Grundr. Mineral. p. 250.
Habitat in Silesia prope Gieren et Cornubia, flamma minus lucida ardens.
- minerali-
fatum. 4. St. nitens opacum lacteum tritura ex flavescente alba.
Gerhard Grundr. Mineral. p. 250.
Habitat in Silesia (prope Gieren,) quartzo fasciis micae plurimis vario inhaerens.
- spatofum. 5. St. albidum lamellosum diaphanum semipellucidum aut pellucidum.
Syst. nat. I. p. 182. n. 6. XII. 3. p. 131. n. 4. Stannum spatofum subdiaphanum album.
Vogel mineralf. 166. 461. Just. miner. 120. Stannum spati.
Waller. miner. 303. Lapides stanniferi spathacei.
Waller. syst. miner. 2. p. 322. n. 5. Stannum arsenico et ferro mineralifatum, minera spathiformi.
Brünn. Ueberf. Cronst. miner. p. 198. Zinnspath.
Habitat in Bohemiae stannifodinis, facile cum wolframo albo confundendum, difficulter acidis solvendum et igne liquefcens, raro omnis ferri expers, crebro quoque arsenici pelliculas subtilissimas immixtas habens, una cum carbonibus igni expositum stannum largiens.
- lignum. 6. St. dilute ligneum striis alternatim dilutioribus pictum stellatum fibrosum scintillans, in crustas secedens, in fragmenta cuneiformia dissiliens.
Waller. syst. miner. 2. p. 322. n. 6? Stannum arsenico et ferro mineralifatum, minera amianthiformi alba.
Brünnich. act. Stockb. 39. 1778. p. 320.
Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. p. 169. 180. Holzzinn.
Habitat in Cornubia, potissimum in parochiis S. Columbi, Dyonyfii et Rouch, renis aut globi formam prae se ferens, acidis difficulter solvendum, igne colorem mutans, et difficilime liquefcens, opacum, ferri dives, ut tamen stanni $\frac{53}{100}$ largiatur, ponderis specifici = 5800 : 1000.
- amor-
phum. 7. St. compactum opacum formæ communis coloris obscuri, tritura dilute cinerea.
Syst. nat. I. p. 182. n. 4. XII. 3. p. 130. n. 3. Stannum amorphum rufo-nigricans.

Waller. miner. 283. Stannum ferro et arsenico mineralifatum, lapidibus simplicioribus simile.

Waller. syst. miner. 2. p. 321. n. 4. Stannum arsenico et ferro mineralifatum, minera solida, colore obscure rubente.

Woltersd. mineral. 32. Stannum amorphum petra varia vestitum.

Cronst. miner. §. 180. I. I. I. I. Minera stanni vitrea arsenicalis amorpha.

Habitat, interdum libera in montibus accumulatis jacens, in India, et insula Banca, in regno mexicano et chilensi, in Angliae provinciis Devoniam et Cornubiam, insulisque Scilly, in Saxonia et Bohemia Franconiaque finitimis, in Silesia (prope Gieren,) Gallicia, atque inferiori Hungaria, cobalti interdum, semper fere arsenici, praesertim albicantis particulis plurimis, crebra subtilissimis inspersis, ut igni expositum arsenici vaporem eructet, nonnunquam albus arsenici pulvis efflorescat, igne ceterum difficulter liquefcens, cum strepitu dissiliens, et carbonibus interjectis stannum exhibens, acidis difficulter solvendum, saepe scintillans, in granula frequentius quam in crustas secedens, coloris fuscii aut nigri, ponderis specifici = 6750 : 1000, ut plurimum parum nitens, interdum speculi instar, nonnunquam spongiosum.

granulatum. **§.** St. compactum opacum ponderosum tritura dilute cineres forma crystallorum minorum extrinsecus nitentium.

Zwitter. *Syst. nat.* XII. 3. p. 130. n. 2. Stannum granis crystallinis aggregatis.

Waller. miner. 282. Stannum ferro et arsenico mineralifatum, crystallis stanni minimis.

Vogel mineral. 461. Minera crystallorum stanni.

Cronst. miner. §. 180. I. I. I. 2. 2. Minera stanni vitrea arsenicalis crystallifata, crystallis minoribus.

α) *Waller. syst. miner.* 2. p. 320. n. 3. Stannum arsenico mineralifatum, minera irregulari, crystallis mineralibus stanni minimis in matrice lapidea aggregatis.

β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 322. n. 7. Stanni minera arenis vel terris immixta.

Habitat cum amorpho, crystallis rarius flavis, flavicantibus aut virescentibus, quam rubris, fuscis aut nigris, nunc quartzo, micae, argillae, lithomargae, fluori, spato, steatinae, aut composito ex his lapidi immersis, aut in humo arenave liberis, nunc parallelepipedis reftangula, nunc pyramides tetraedras ut plurimum duplices, rarius perfectas,

cryst
nun

Etas, quam ad basin communem truncatas vel in aciem terminatas, nunc prismata tetraëdra, utrinque pyramide rarius octaëdra, quam tetraëdra terminata, interdum geminatim pyramidibus cohaerentia, non raro pyramidibus aut angulis, aut marginibus truncatis referentibus, ceterum amorpho simile, interdum subopacum.

crystalli. 9. St. compactum opacum ponderosum tritura dilute cinerea, forma crystallorum majorum.

Syst. nat. l. p. 181. n. 1. Stannum crystallis pyramidatis irregularibus nigris.

Syst. nat. XII. 3. p. 130. n. 1. Stannum tesseriis crystallinis. Gronov. suppl. 10. n. 31-41. Woltersd. min. 32. Stannum polyedrum irregulare nigrum.

Waller. miner. 302. Stannum ferro et arsenico mineralifatum, minera crystallifatione polyedra.

Waller. syst. miner 2. p. 319. n. 2. Stannum arsenico mineralifatum, minera crystallifata, figura polyedrica, diverso colore.

Cronst. miner. §. 180. I. I. 2. I. Minera stanni vitrea arsenicalis crystallifata, crystallis majoribus.

Imper. hist. nat. 519. Ingenmatio stanni.

Habitat cum amorpho, cui praeter figuram crystallorum majorum simile, rarissime album, forma crystallorum, interdum granatos referentium, ad granulatum accedens, ab hoc et amorpho vix specie distinctum.

84. COBALTUM.

K

Durum, fragile, nitoris exigui fugacis, coloris chalybei, ponderis specifici = 7600 : 1000.

Igne difficiliter cupro liquefcens, diutius efficaci in calcem nigram abiens, quae vitris caeruleum colorem affricat.

Acidis facile solvendum iisque colorem rufefcentem imperitans, calore in viridem et modo ferri expers fit, in caeruleum tranfeuntem.

nigrum. I. C. inconspicuum coloris obfcurei prunis infperfum nullum arsenici vaporem eructans.

Cronst. miner. §. 245. Cobaltum calciforme inartiale absque arsenico.

α) friabile, inquinans.

Cronst. miner. §. 245. I. I. I. Ochra cobalti nigra.

Waller. syst. miner. 2. p. 183. n. 7. a. Ochra cobalti nigra.

β) induratum.

Syst. nat. XII. 3. p. 129. n. 4. Cobaltum (scoriatum) porosum glaucescens fuscum.

Cronst. miner. §. 245. I. I. 2. Minera cobalti vitrea.

Gesū. cadm. 17. Vog. miner. 504. Cobaltum scoriae simile.

Waller. miner. 225. Cobaltum arsenico mineralifatum, minera glauca.

Waller. syst. miner. 2. p. 180. n. 5. Cobaltum mineralifatum, minera colore nigrescente vel glauco, scoriis simili.

Habitat in Aultria (prope Kleinzelle,) Salisburgi, Fürstenbergiae (prope Wittichen,) Hennebergiae (prope Schweina,) Thuringiae (prope Saalfeld) et Saxoniae (prope Annaberg, Schneeberg, Camsdorf et Oberrehhübel) fodini, colore nigro, fusco, glauco, hepatico, rarius cinereo, semper ferri portionem continens, interdum ferro ochraceo interspersum, β) duriusculum, compactum, nunc majoribus minoribusve portionibus aliis fossilibus inspersum, nunc venarum ad instar haec percurrens, aut crustae more obducens, formae ut plurimum communis, interdum reniforme aut botryoideae, nonnunquam argentum larvacum aut nativum continens.

2. C.

ochraceum. 2. C. inconspicuum intus terreum, coloris dilutioris, prunis inspersum arsenici fumum eructans.

Syst. nat. X. p. 47. Schreb. lith. 128. Ochra wismuthi rubra.

Syst. nat. XII. 3. p. 193. n. 8. Ochra cobalti pulverea fulva.

Waller. miner. 234. Cobalti minera colore rubro s. flavo.

Waller. Syst. miner. 2. p. 181. n. 7. Cobaltum facie et consistencia terrea.

Cartheus. miner. 56. n. 2. Cobaltum ochraceum rubrum.

Eronst. miner. §. 246. 2. 1. Minera cobalti calciformis calce arsenici mixta pulverulenta.

Habitat varius in venis aut stratis, varius in Hungariae (prope Topfchau,) Temesinae (inter Bogfchan et Dognaska,) Nassovia, Hercyniae (prope Andreasberg,) Maynae Britanniae, Galliae (prope Raigori in montibus Pyrenaeis, prope Allemont in Delphinatu et prope Fanum S. Mariae, inter Lotharingiam et Alsatiam intermedium,) paulo frequentius in Hispaniae (prope Gultoa et Bielsa Arragoniae,) Pedemontii (prope Ussei,) Sabaudiae, Valisinae (prope S. Maurice,) Wirtembergiae (prope Alpispsach,) Hassinae (prope Biber, Riegelsdorf et Schmalkalden,) Hennebergiae (prope Schweina,) Silesiae, Sueciae, praesertim Helsingiae, et Norwegiae, praesertim autem in Bohemia (potissimum prope Joachimsthal,) Saxoniae, Thuringiae (prope Saalfeld,) et Fürstenbergiae (prope Wittichen et Wolfach) fodinis, ut plurimum rubrum, perfici flores colore aemulans, varius corii colore tinctum; rarissime flavicans aut album, interdum niccolo, wismutho, cupro ochraceis intermixtis virescens viride aut caeruleum, igne facile in vitrum caeruleum colliquescens, varius particulis majoribus minoribusve aliis fossilibus inspersum, quam superficiale, ex aliis cobalti mineris efflorescens, formae ut plurimum communis, varius botryoides.

Cobalti- 3. C. radiatum rubrum, nitoris vitrei prunis inspersum arsenici fumum eructans.

Syst. nat. XII. 3. p. 195. n. 15. Ochra cobalti germinans purpurea.

Cartheus.

Cobalti parando vitro caeruleo smaltae nomine venienti atque atramento sympathetico potissimum inservientis regulum primus demonstravit Ag. Upl. 1733. G. Brandt, qui summus mineralogus chemicus ann. agens 74. d. 29. Apr. 1768. obiit, historiam naturalem exposuere J. A. Gesnerus historia cadmiacae Berol. 4 1744. et 1747. J. G. Lehmann Cadmiologia. Regiom. 1761. 4. Efflorescentia colore suo perfici flores accumulante se prodit.

Carthens. miner. 56. n. a. Cobaltum ochraceum rubrum.
Gesn. cadm. 21. n. 37. *Henck. miner.* 107. Coboltblüte,
Flos cobalti.

Cronst. miner. §. 246. 2. 1. 2. Ochra cobalti rubra indurata.
Waller. syst. miner. 2. p. 181. n. 6. Cobaltum arsenico mix-
tum, colore rubro vel flavo efflorescens.

*Habitat cum ochraceo, arsenici non calcem, sed acidum im-
mixtum habens, colore usplurimum persici flores, inter-
dum coccionellam imitans, vel kermesinum, superficiale,
vel majoribus minoribusve partibus aliis fossilibus insper-
sum, in granula secedens, radiis, quos textura ostendit,
nunc latioribus, nunc angustioribus, fasciculatis vel stel-
latis, saepius formae communis, quam botryoides, aut
tabulas minimas reetangulas tetraëdras ad facies termina-
les in aciem exeuntes, aut aciculas exiles tetraëdro prismat-
icas, in fasciculos aut sphaeras aggregatas referens.*

stercore- 4. C. inconspicuum coloris fordidi mixti, ustum et cum plum-
um. bo fufum argenti portionem relinquens.

Waller. syst. miner. 2. p. 345. n. 16. Argentum nativum
vel mineralisatum, lapidibus diversicoloris mixtis inhae-
rens, colore stercoris asferini.

v. Barn Brief. XXII. p. 220. *Schreiber bergm. Journ.* 1788.
I. p. 43.

*Habitat in Norwegiae (prope Kongsberg,) Saxoniae (prope
Ehrenfriedersdorf, Johanngeorgentadt et Marienberg,)
Hungariae (prope Schemnitz,) Wirtembergiae (Koenigs-
wart,) et Delphinatus (prope Allemont) fodinis, argen-
tum nativum semper, nunc pariori, nunc largiori copia
(ad $\frac{1}{2}$ usque) continens, ferrum quoque, non raro praeter-
rea nicolum ochraceum, et arsenicum, interdum argil-
lam et hydrargyrum; utrum omne hoc spectat, an potius
ferri mineris accensendum?*

fulphura- 5. C. nitoris metallici stannei coloris prunis inspersum sulphu-
tum. ris vaporem eructans, diuque igne agitatum puram co-
balti calcem relinquens.

Geyer chem. Annal. 1788. I. p. 67.

Habitat in Suecia prope Calmariam.

pyritico- 6. C. nitoris et coloris stannei igne agitatum sulphuris vapo-
rum. rem eructans et carbonum pulvere intersperso materiem
relinquens magneti obtemperantem.

Syst. nat. XII. 3. p. 129. n. 2. *Swab act. Holm.* 1746. *Cronst.
miner.* §. 248. Cobaltum ferro sulphurato mineralisatum.
Waller.

Waller. Syst. miner. 2. p. 178. n. 3. Cobaltum ferro sulphurato mineralisatum, colore albo, parum nitens.

Habitat in Sueciae (prope Riddarhytta,) Saxoniae, Bohemiae (prope Joachimsthal) et Thuringiae (prope Saalfeld) fodinis, texturae granulatae, in granula quoque secedens, rarius superficiale, superficie interdum speculi ad instar nitente, aut fulcis decussantibus exarata, cubos interdum exiles perfectos aut truncatos, superficiebus planis vel convexis conspicuos, rarius pyramides tetraedras duplices ad angulos valde truncatas, aut prismata pusilla hexaedra, utrinque pyramide tetraedra terminata referens.

crystallinum. 7. C. nitoris et coloris ex flanneo-chalybei, igne agitatum sulphuris arsenicique vaporem eructans, et materiam relinquens magneti obtemperantem.

Cronst. miner. §. 249. Cobaltum cum ferro sulphurato et arsenicato mineralisatum.

Waller. Syst. miner. 2. p. 176. n. 1. Cobaltum ferro arsenicato cum vel sine sulphure mineralisatum, minera alba, planis aut granulis micans.

8. *Syst. nat. XII. 3. p. 129. n. 1.* Cobaltum crystallisatum. Fig. 35.

Cartheus. miner. 55. Cobaltum mineralisatum crystallinum, crystallis polyedris nitidissimis albis.

Waller. Syst. miner. 2. p. 179. n. 4. Minera cobalti crystallisata.

Habitat in monte Sueciae Tunaberg Sudermanniae, superficiei colore interdum in fulvum vergente, saepe prismata referens hexaedra, utrinque pyramide irregulari hexaedra terminata, ita ut crystallus constet tetragonis sex, sexagonis 12, faciebus tribus proximis eodem ubique modo striatis, et facies tres similes oppositas sibi habentibus, ut alternis ternis semper contrarie striatis, ut, quocumque vertas, semper sint latera tria proxima reliquis contrario modo striata; ex his tribus planum medium semper tetragonum lateralia hexagona.

arsenicale. 8. C. nitoris et coloris obscure chalybei igne agitatum arsenicifumum eructans et materiam relinquens magneti obtemperantem.

Syst. nat. XII. 3. p. 129. Cronst. miner. §. 247. I. Cobaltum ferro et arsenico metalliformi mineralisatum.

Waller. miner. 226. Cobalti minera diversimode figurata.

Waller.

Waller. syst. miner. 2. p. 177. n. 2. Cobaltum ferro et arsenico mineralisatum, minera cinerea difformi, particulis parce vel non nitens.

Habitat in Saxoniae (prope Freyberg, Annaberg, Schneeberg, Johannegeorgentadt,) Bohemiae (prope Joachimsthal,) Thuringiae (prope Saalfeld,) Stiriae (prope Schladming,) Lotharingiae (prope Giromagny,) et Norwegiae (prope Kongsberg) fodinis, cobalto cum ferro et arsenico conjuncto, texturae nunc granularis, nunc planae ad conchaceam accedentis, variis paralele, stellatim aut fasciculatim fibrosae, formae ut plurimum communis, interdum botryoides, nonnunquam arbuscularum imaginibus nigris pictum.

hispani- 9. C. nitoris et coloris chalybei, igne agitatum sulphuris et
cum. arsenici vaporem eructans, et materiem relinquens magneti non obtemperantem.

Habitat in Arragoniae et Valentiae fodinis, ferri expert, et praeter cobaltum sulphuris et arsenici ferax.

85. FERRUM. ♁ Post platinam tenacissimum, summe elasticum et durissimum, sonorum, nigredinis sibi propriae, magnetem sequens, et in magnetem facile convertendum, rubiginem facillime contrahens, ponderis specifici = 7600 : 1000.

Igni facile candens, paulo fortiori scintillans elidens, fortissimo demum liquandum, facilius in calcem rubram squamosam abiens, quae vitris adjecta virescenti, aut si vehementius usta sit, luteo illa colore perfundit.

Acidis omnibus facile solvendum, quibus, acrimonia omni orbans, saporem adstringentem impertitus, per gallarum tincturam colore nigro, per sanguinis lixivium caeruleo ex illis praecipitandum.

nativum. I. F. nudum nitoris metallici.

Syst. nat. XII. 3. p. 136. n. 1. *Mus. Tessin.* 56. n. 1. Ferrum nudum intractabile.

Waller. miner. 242. Ferrum nativum in granulis.

Waller. Syst. miner. 2. p. 233. n. 1. Ferrum nativum.

Carth. miner. 71. Ferrum nudum malleabile.

Habitat in Islandia, ducatu Juliacenti, Saxonia (prope Grosscamsdorf et Eibentock,) Silesiae, Stiriae, Salisburgi, Bavariae montibus, in Africa (ad fluvium Senegal,) in Americae meridionalis districtu S. Jacobi del Estero, in Sibiria prope montes Nemiricos ad fluvium Jenisei, posteriorius ramulosum frigidum quoque malleabile foveolis plenum, hinc inde materia pelucida, difficulter igne liquanda, chrysolithos mentiente, texturae conchaceae refertis; an omne perfecte metallicum, an album verè nativum?

2. F.

chalybea- 2. F. retractorium in grana secedens nigrum tritura nigra, texture compactae, formae communis.

Syst. nat. XII 3. p. 137. n. 4. Ferrum retractorium nigricans subscintillans compactissimum.

Cronst. miner. §. 210. 2. I. 1.

Waller. syst. miner. 2. p. 237. n. 4. a. Minera ferri nigra folida.

Habitat ad Sibiriae montium Urdjumski radicem, in Sueciae, potissimum Westmanniae, Dalecarliae, Smolandiae fodinis, subscintillans post ignitionem malleabile, igne facile liquefscens, ferri boni in eximiam chalybem converzendi largam $\frac{10-60}{100}$ portionem exhibens, igne sulphur nullum exhalans.

selectum. 3. F. retractorium in grana secedens nigrum tritura nigra texture subtilissime granulatae, formae communis.

Syst. nat. I. p. 176. n. 13. Ferrum retractorium solidum.

Syst. nat. XII 3. p. 137. n. 8. Ferrum retractorium nigrans, particulis subimpalpabilibus, solidescens.

Cronst. miner. §. 210. 2. I. 2.

Waller. syst. miner. 2. p. 437. n. 4. b. et d. Ferrum sulphureo insensibiliter mineralisatum, minera nigricante, tritura nigra magneti amica.

rhombe- β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 137. n. 6. Ferrum retractorium nigrans, particulis rhombeis.

Habitat in Americae septentrionalis (prope Crownpoint,) Lapponiae (e gr. prope Kirnuar, Jellivari, Janusvando,) Norwegiae (prope Bramble, Lärnstadt, Tornbiönsborg, Arendal, Koennegen, Gellebeck, Nordlee,) Sueciae plurimis, Pyrenaeorum (potissimum inter Sem et Lercoul,) Pedemontii (prope Traber et Belangero,) Elbae, Sardiniae, Bergami, Bresciae, Stiriae, Carinthiae, Hungariae, Bohemiae et Saxoniae nonnullis fodinis, chalybeato ceterum simile, in fragmenta rhombea (β) interdum dissiliens.

commu- 4. F. retractorium in grana secedens nigrum tritura nigra, texture evidentius granulatae, formae communis.

Syst. nat. I. p. 177. n. 16. XII. 3. p. 138. n. 10. Ferrum retractorium nigrans, particulis subgranulatis inaequalibus.

Cronst. miner. §. 210. 2. I. 3.

Waller. syst. miner. 2. p. 238. n. 4. c. Minera ferri nigra granularis.

β) *Syst.*

crysta
num

glare
tum

- β) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 15. XII. 3. p. 138. n. 9. Ferrum (granosum) retractorium nigrans particulis arenaceis.
 γ) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 19. XII. 3. p. 138. n. 12. Ferrum (talcofum) retractorium nigrans, talco inpersum.
 δ) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 20. XII. 3. p. 138. n. 13. Ferrum (calcarium) retractorium nigrans marmoris.
 ε) *Syst. nat.* XII. 3. p. 137. n. 5. Ferrum (sidereum) retractorium nigrans, maculis rhombicis mineræ ferri inpersis.
 ζ) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 21. XII. 3. p. 138. n. 11. Ferrum (molle) retractorium nigrans pyriticum.

Habitat cum seleſto, cui ceterum ſimile, in Sueciæ poſſimum fodinis, interdum punctatim ſteatitæ (γ), aut lapidi calcario (δ) inpersum, aut fruſtis majoribus ferro intractabili rubro micaceo immerſum, aut pyriten ſibi inpersum continens, et ea de cauſſa igne tortum ſulphuris vapores eructans.

5. F. retractorium nigrum tritura nigra, forma crystallorum.
 Fig. 23.

- Syst. nat.* I. p. 175. n. 1. Ferrum crystallifatum.
Syst. nat. XII. 3. p. 137. n. 3. Ferrum crystallifatum retractorium confertum adhaerens.
It. wgoth. 258. Minera ſtanni.
Waller. ſyſt. miner. 2. p. 234. n. 2. Ferrum mineralifatum crystallifatum.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 136. n. 2. Ferrum (teſſellare) crystallifatum retractorium ſolitarium.

Cronſt. miner. §. 201. 2. I. 5. Minera ferri calciformis inaurata octaedra.

γ?) *Syst. nat.* I. p. 165. n. 4. Alumen talcofum opacum.
Amoen. acad. 1. p. 481. Alumen ſolitarium cinereo-fuſcum ollaris.

Waller. miner. 130. Talcum cubicum octaedrum.

Habitat in Norwegia (prope Bramble,) Sueciæ ferrifodinis, Galicia, Carinthia (prope Fragant,) Corſica, Delphinatu (valle Volyaudemer,) et Sabaudia, ut plurimum ſolitarium, nunc l'herum, nunc marmoris, micanti, quartzo, ſerpentino inhaerens.

6. F. retractorium nigrum tritura nigra in grana comminutum.
Syst. nat. I. p. 208. n. 8. XII. 3. p. 199. n. 13. *Muf. Teſſ.* 112.

Arena (ferrea) ferri atra.
Waller. miner. 251. Ferrum arenæ mineralifatum.

Waller. Syst. miner. 2. p. 255. n. 18. Ferrum mineralifatum in formam arenae collectum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum glareosum atrum magnetem sequens.

Vogel miner. 80. Arena ferrea.

Cartneuf. miner. 10. Arena metallica.

Habitat in Italia ad radicem montium colliumque vulcaniorum, ad Sibiriae, Groenlandiae, Islandiae, Lapponiae, Fennoniae, Sueciae fluvios et littora, ad littora maris Baltici, ad rivum Kirniz Lusatiae, in Bohemia (prope Prefsniz,) in Transilvania (ad fluvium Aranjos,) in Elba, Britannia (ad fanum S. Maclovii,) Jamaica, India, porifinum in maritimis Coromandel et Zeylona, ex mineris praecedentibus per torrentes et maris undas comminuris et in remota saepe loca delatis natum, granis obtuse angulatis.

hepaticum. 7. F. retractorium hepaticum, tritura nigra subscentillans, in fragmenta subcubica dissiliens.

Habitat in alpinis Lapponicis, c. gr. Jellivari, compactum, an distincta species?

nitens. 8. F. retractorium nigrum compactum tritura rubra, in fragmenta nitentia cubica dissiliens.

Cronst. miner. §. 211. 2. 3.

Habitat in Norwegiae fodinis prope Arendal, an distincta species?

rhombicum. 9. F. retractorium tritura rubra compactum in fragmenta rhombea dissiliens.

Syst. nat. XII. 3. p. 139. n. 14. Ferrum (decussatum) retractorium rubricosum rhombico-friatum.

Habitat in Sueciae fodinis Bitsbergensibus, an distincta species?

succicum. 10. F. retractorium compactum nigrum, tritura rubra, in fragmenta indeterminata dissiliens.

Cronst. miner. §. 211. 2. 1.

β?) Syst. nat. 177. n. 14. XII. 3. p. 139. n. 15. Ferrum (virens) subretractorium rubricosum particulis impalpabilibus nitidis.

Habitat in Sueciae fodinis (prope Bilsee,) β) actinoto inhaerens prope Norberg, Persberg, Grengie, Kengis.

lamellosum. 11. F. retractorium nigrum lamellosum, tritura rubra.

Cronst. miner. §. 211. 2. 4. Minera ferri retractoria tritura rubra lamellosa.

β) Syst.

β) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 17. XII. 3. p. 139. n. 16. Ferrum (quamolium) iubretractorium rubricolum, particulis squamosis.

Habitat in Norwegia (prope Gellebeck).

Magnes. 12. F. attractorium compactum formae communis.

Syst. nat. I. p. 176. n. 12. XII. 3. p. 142. n. 27. Ferrum attractorium.

Woltersd. miner. 31. Ferrum amorphum, ferrum attrahens.

Waller. syst. miner. 2. p. 235. n. 3. Ferrum mineraliatum, minera ferrum attrahente et polos mundi ostendente.

Habitat in Daniae, Norwegiae (prope Arendal, Laermstadt, Bamble,) Sueciae (e. gr. ad montem Hoegberg,) Lapponiae (prope Januswando,) Sibiriae, potissimum Uralicis, Indiae, regni Peruani, insulae Serpho archipelagi, Elbae, Hungariae (prope Tailolz,) Teunesiae (prope Dognaska,) Bohemiae (prope Platte, Orbicau et ad montem Caff,) Saxoniae (prope Johanngeorgentadt, Ehrenfriedersdorf, Dorfchemnitz, Schmalzgrube et Breitenbrunn,) Franco-niae (prope Lichtenberg) et Sueviae (prope Aalen) ferrifodinis, in grana secedens, in fragmenta indeterminata obtusangula dissiliens, usplurimum, parum nitens, durum, fragile, ferrei aut chalybei coloris, varius ex caeruleo cinerei, fuscii aut rufescentis, tritura varius rubra, quam nigra, varius (e. gr. in Norwegia) globosum, polos duos monstrans polos mundi respicientes, hinc experimentis physycis, navigationi, investigando ferro aliisque usibus inserviens.

granulare. 13. F. attractorium texturae granularis formae communis.

Croust. miner. § 209. 2. 1. 2. 1. 2 et 3.

Waller. syst. miner. 2. p. 235. n. 3. b. Magnes colore ferreo granularis.

Habitat in Sueciae ferrifodinis (Kaergrufoe et prope Norberg,) magneti ceterum simile.

fibrosum. 14. F. attractorium texturae fibrosae formae communis.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 442.

Habitat in Suecia, coloris inter dilute chalybeum et caeruleo-canum intermedii, parum nitens, in grana secedens, opacum, molle, fragile, in fragmenta indeterminata non valde obtusangula dissiliens, tritura ex caeruleo-atra, fibris teneris, rectis fasciculatis.

- squamum. 15. F. attractorium texturæ lamellosæ formæ communis.
Cronst. miner. §. 209. 2. 1. 2. 1. 4.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 446.
Danz chem. Annal. 1785. 2. p. 426.
Habitat in Norwegia (prope Bamble et Sandfwer,) in terris Rhenanis, atrum, lamellis crassis, rectis, tritura rubra.
- subtetraëdrum. 16. F. attractorium atrum formæ crystallinæ.
Habitat in Norwegiæ (prope Bramble,) Saxoniac (prope Breitenbrunn) et Carinthiæ (prope Fragant et Hüttenberg) fodinis, interdum una cum cupro fulvo gneisso formacum immersum, crystallis utplurimum pyramida tetraëdrum duplicem sæpe exilem, variis prismata tetraëdrum obliquangulum, aut cuneum hexaëdrum altero sine in aciem, altero in pyramida-tetraëdrum irregularem terminato referentibus.
- basalticum. 17. F. attractorium spadiceum columnas graciles in majores fasciculatas interdum articulatas referens.
Hacquet Schr. berl. Naturf. 4. p. 13. t. 3. f. 1. 2.
Danz chem. Annal. 1785. 2. p. 424.
Flurl bergm. Journ. 1789. 2. p. 1092.
Reuss Progr. des boehm. Mittelgeb. p. 89.
Ferber Bemerk. in Neufchatel Sc. p. 5.
Stouz Abb. der boehm. Gef. 1788. p. 174.
Habitat in Ducatus Bipontini valle Itas, etiam prope Moschel-Landsberg, in Franconia (prope Lichtenberg,) Palatinatu superiori (prope Amberg) et Bohemia (prope Pilszen, Augeszd et monasterium Olseg,) ampla utplurimum strata constituens, columnis calore et ad aërem a se invicem discedentibus, ferrum, frictione ad magnetem præparatum trahens.
- micaceum. 18. F. intractabile ferrei coloris nitens texturæ lamellosæ.
Syst. nat. 1. p. 176. n. 7. XII. 3. p. 139. n. 18. Ferrum intractabile rubricans micaceum nitens.
Waller. miner. 169. Ferrum arsenico mineralisatum minera micacea rubra s. attritu rubente.
Waller. syst. miner. 2. p. 242. n. 8. Ferrum mineralisatum, minera micacea squamola, colore griseo seu ferreo nitens, tritura humida rubra.
Carth. miner. 72. Ferrum mineralisatum squamosum griseum splendens friabile.
Cronst. miner. §. 201. 2. 1. 4. Haemalites caerulefescens squamosus.

(B) Syß.

β) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 18. Ferrum retractorium particulis sublaminosis solidescens.

Syst. nat. XII. 3. p. 140. n. 19. Ferrum (caerulescens) intractabile rubricans, squamis sublaminosis caerulefcens.

Waller. miner. 257. Minera ferri caerulefcens laminosa.

Habitat in Sibiriae (Nesjedjenskoi ad lacum Onega,) Lapponiae (prope Jellivari,) Sueciae (prope Grengie et Calmar,) Hercyniae (prope Olsterodam et Zorge,) comitatus Sayn (ad montem Streitberg,) Franconiae (ad Ochtenkopf montis piniferi,) Saxoniae (prope Altenberg et Johanngeorgentadt,) Lulatia (prope Markersdorf) et Hungariae (prope Topfschau) ferrifodinis, ut plurimum in grana, rarius in crustas, rarissime in bacillos secedens, lamellis saepius incurvis, quam rectis, crebro partibus majoribus, interdum minoribus aliis fossilibus quartzo, fluori, ferro ochraceo, immersum, rarius superficiale, ut plurimum forma communi, interdum forma tabularum hexaëdrarum lateribus coalitarum conspicuum.

speculare. 19. F. intractabile compactum nitoris et coloris ehalybei, tritura rubra, intus speculi intar nitens.

Waller. syst. miner. 2. p. 239. et 241. n. 6. 7. Ferrum mineralitatum, minera grisea seu albo-caerulefcens, tritura rubra, magnete retractaria, et: Ferrum mineralifatum minera caerulefcens aut nigrescens, magneti vel amica vel retractaria.

Cronst. miner. §. 201. 2. I. 1-3. Minera ferri calciformis indurata caerulefcens.

β) *Syst. nat.* I. p. 175. n. 3. XII. 3. p. 140. n. 20. Ferrum intractabile rubricans scintillans solidum rhombico striatum.

γ) *Syst. nat.* XII. 3. p. 140. n. 21. Ferrum (cellulosum) intractabile rubricans, lamellis erectis interstinctis.

Habitat in Norwegiae, Sueciae (prope Bitsberg,) Germaniae (prope Osnabrügg, Freyberg, Augultsburg et Altenberg,) etiam prope Thurmberg in Palatinatu superiori, in Lotharingiae (prope Framont) et Ilvae ferrifodinis, superficie saepe iridis coloribus ludente, nunc in grana, nunc in crustas, nunc in bacillos secedens, saepius forma communi, neque tamen raro forma crystallorum, in cellulas aut uvae speciem saepius aggregatarum, nunc tabulas hexaëdras nunc lentes exiles, nunc pyramides triedras, duplices et complanatas, vel simplices et apice inflexas, nunc cubos, rarius perfectos vel marginibus, quam angulis truncatos, nunc polyëdra preferentium.

rubricolum. 20. F. intractabile rubrum lamellosum intus micans mollissimum attractu pingue et inquinans formae communis.

Syst. nat. I. p. 176. XII. 3. p. 141. n. 23. Ferrum intractabile rubricans rubrumque, punctis impalpabilibus nitidis.

Cronst. miner. §. 203. 3. 2. Haematites ruber squamosus.

Waller. miner. 27. Mica ferrea rubra.

Waller. syst. miner. 2. p. 248. n. 13. Ferrum ochraceum mineralisatum rubrum, minera squamosa molli inquinante magneti refractaria.

Habitat in Cambria, Suecia (prope Nora, Norberk, in monte argenteo occidentali,) Saxonia (prope Ehrenfriedersdorf et Camsdorf,) Hennebergia (prope Suhl,) Hercynia (in monte Iberg et prope Zorge,) Nassovia, Hungaria, colore nunc magis in chalybeum, nunc potius in fuscum colorem vergente, saepius crustae more alias ferri mineras obducentis, in grana secedens, lamellis incurvis nunc majoribus nunc minoribus, in fragmenta indeterminata valde obtusangula dissiliens.

Haematites. 21. F. intractabile fibrosum dariusculum opacum tritura rubra aut flava.

Glaskopf. *Syst. nat.* I. p. 175. n. 5. XII. 3. p. 140. n. 22. Ferrum intractabile rubricans glandulosum fragmentis concentratis.

Waller. miner. 249. Ferrum mineralitatum minera figurata rubra f. tritura rubente.

Wolscr. d. miner. 31. Ferrum rubrum ex centro radiatum, et Ferrum rubrum globosum extus punctatum.

α) nigrum.

Waller. syst. miner. 2. p. 245. n. 10. Ferrum ochraceum mineralisatum, minera nigrescente plerumque testacea aut figurata, tritura rubra magneti refractaria.

β) fuscum.

Cronst. miner. §. 202. Haematites nigrescens.

Blutstein. γ) rubrum.

Cronst. miner. §. 203. Haematites ruber.

Waller. syst. miner. 2. p. 245. n. 11. Ferrum ochraceum mineralisatum minera rubra dura ut plurimum figurata, magneti refractaria.

δ) flavum, tritura flava.

Cronst. miner. §. 204. 2. Haematites flavus.

Waller. syst. miner. 2. p. 247. n. 12. Ferrum ochraceum mineralisatum, minera flava plerumque figurata, tritura flava, magneti refractaria.

Habitat

Habitat in Angliae (e. gr. prope Durham,) Scotiae, Norwegiae, Succiae, Sibiriae, (e. gr. in montibus uralensibus prope Sinarskoi et Bodon,) Hungariae, Carinthiae (prope Hüttenberg,) Bohemiae, Saxoniae (e. gr. prope Johannegeorgenstadt et Freyberg, et in monte Rothenberg,) Hassiae (e. gr. prope Schmalcalden,) Hercyniae (e. gr. prope Osterodam,) Electoratus Trevirensis (e. gr. prope Herrhausen,) ducatus Bipontini (Fritcheruth,) δ) in Bohemiae (prope Camerhof,) et Hungariae (prope Scalca, Hiadla, Stiar, Koniz, Taifolz, Boinik et Libeten, γ) in Pyrenaeorum (inter Sem et Lercoul,) Britanniae (prope Salles,) Scotiae (prope Pitfichie provinciae Aberdeen,) Angliae (prope Workington Cambriae,) Sueciae (in monte argenteo occidentali Westmanniae,) Hercyniae (prope Hüttenrodam, Osterodam et Andreasberg,) Saxoniae (prope Camsdorf, Schneeberg, Altenberg, Schwarzenberg, Eibenstock, Groschirma, Schellerhau et Boesenbrunn,) Lusatiae (prope Wehrau,) Bohemiae (prope Presniz, Radnik et Platte,) Hungariae (prope Ruskowa, Sirck, et Stoos,) Transilvaniae (prope Gyaller,) Carinthiae (prope Neumarktl,) Austriae (prope Graskopf,) Wirtembergiae (prope Schiltach,) et Bipontii (prope Moschellandsberg,) β) in Angliae (Hubbadule Derby,) Sueciae (prope Norberg,) Saxoniae (prope Boesenbrunn et Scheibenberg,) Bohemiae (prope Melnik, Hungariae (prope Ruskowa, Scalca et Boinik,) Carinthiae (prope Bleyberg,) Austriae (in monte Galtricensi,) et Bipontii (prope Tabernaas montanas,) α) in Sibiriae (e. gr. prope Catharinenberg,) Sueciae (prope Bitsberg, Wick, Norberg, Ritterhütte, Langbanshütte &c.,) Norwegiae (prope Arendal,) Lapponiae (prope Jellivari,) Angliae (praesertim Gloceltriae,) Hercyniae (ad montem Iberg, prope Zellerfeld et Zorge,) Hennebergiae (in planitie Buchebene,) Saxoniae (prope Gilsdorf, Voigtsberg, Camsdorf, Scheibenberg, Marienberg, Schwarzenberg et Blankenburg,) Lusatiae (prope Rengersdorf,) Marchiae Brandenburgicae (prope Kifterniz,) Bohemiae (prope Platte,) Moraviae (prope Buttenwald,) Hungariae (prope Suchodolina, Libeten, Ruscowa, Stiavnca, Roniz et Taifolz,) Carinthiae, Carnioliae, Ilvae, Brisgoviae (ad montem Heuberg,) Sueviae (prope Gindelwangen, Ahlen et Neuhausen,) Wirtembergiae (prope Neoburgum,) et Nassoviae (in Siegenensi et Dillenburgica parte) fodinis, varissime crustae instar alia fossilia obducens, superficie interdum

verdum iridis coloribus ludente, aut argenticoloribus arbusculis picta, fibris crebrius parallelis, quam fasciculatis vel stellatis, in festucas longas, aut fragmenta cuneiformia, rarius in discoidea dissiliens, intus interdum cavum, aut extrinsecus quartzo vel chaledonia quasi cortice obductum, nunc in grana, nunc in bacillos, nunc in crustas secedens, rarius formae communis, quam reniforme, botryoides, globosum, stillaritium, fistulosum, aut arbusculas referens; varietas rubra sanguinis profluvii sistendis, aliisque medicamentis, poliendis quoque metallis, potissimum ferro et chalybi inferviens.

compactum.

22. F. intractabile compactum duriusculum opacum tritura rubra aut flava.

Cronst. miner. §. 202. 203. 204. 2. 3. et 5. I.

W. ller. Syst. miner. p. 244. 246. 247. n. 10. 11. 12. Haematites solidus.

β) Syst. nat. XII. 3. p. 141. n. 25. Ferrum (glomeratum) intractabile rubricans octaedro granulatum.

δ?) Syst. nat. XII. 3. p. 141. n. 24. Ferrum (arenosum) intractabile nigrans, particulis granulatis opacis.

Habitat in Sibiriae (prope Catharinenburg aliisque,) Lapponiae (prope Jellivari,) Sueciae (prope Grengie et in monte Taberg,) Hercyniae (prope Rübeland,) Franconiae (prope Naila et Suhl,) Thuringiae (prope Saalfeld,) Saxoniae (prope Camsdorf, Chemnitz, Schneeberg, Eibenstein et Johannegeorgentadt,) Varisciae (e. gr. prope Schlaiz,) Lusatae (prope Wehrau,) Bohemiae (prope Toeplitz,) Temesiae, Carnoliae (prope Kumpell,) Tirolis, Wirtembergiae (prope Heidenheim,) Helvetiae (in valle Mühlthal,) Italiae, Navarrae (prope Baigory,) electoratus Trevirensis (prope Herrhausen,) Nassoviae partis Siegenensis, Namurci fodinis, frequentius in grana secedens, interdum vagus, crebro in stratis aut venis obvius, quas integras constituit, nonnunquam aliis fossilibus inspersum, flavum, rubrum aut nigrescens, texturae nunc aequalis, nunc inaequalis, formae crebro communis, alias globulosum, reniforme, stillaritium, fistulosum, cellulosum, aut vestigiis hexaedro pyramidalibus inaequale, aut forma crystallorum frequentius adnatarum, quam liberarum, aggregatarum, quam solitariarum, rarius tetraedro-pyramidalium, quam cubicarum, quae intus interdum cavae, et aqua repletae, furno calido impositae magno cum strepitu dissiliunt.

23. F.

spatosum. 23. F. intractabile lamellosum effervescens igne crepitans et nigrescens, in fragmenta rhomboidalia dissiliens.

Syst. nat. 1. p. 175. XII. 3. p. 141. n. 26. Ferrum intractabile albicans spatosum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum spatosum colore gilvo f. badio.

Waller. miner. 244. n. 3. Minera ferri alba spatiformis.

Waller. syst. miner. 2. p. 251. n. 16. Ferrum calcareis lapidibus inhaerens, minera alba vel fusca, facie lapidea, sine nitore, magnete non attractili.

Vogel mineralf. 167. Minera martis spatosa.

Cronst. miner. §. 30-33. Terra calcarea marte intime mixta.

β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 261. n. 24. Ochra ferri fusca.

Habitat, interdum strata ampliora et matricem aliarum minerarum constituens, in regno Tuncetano, in Hispania, in Pyrenaeis (prope Echaux, inter Sem et Lercoul, etiam in comitatu Ruscinonensi,) in Delphinatu (prope Allemont,) Alsatia (prope Rothau,) Pedemontio (prope Monastero,) territorio Bergamensi et Bresciano,) Tirol (prope Schroaz,) Salisburgo, Stiria (prope Schladming et Eifenerz,) Carniolia (prope Jauberlig,) Carinthia (prope Hüttenberg,) Austria (prope Reichenau,) Hungaria (prope Schemnitz et Schmoelniz,) Silesia (e. gr. prope Creuzburg,) Bohemia (prope Ratiborziz, Sekerichan et Mayerhoeften,) Saxonia (prope Altenberg, Schneeberg, Freyberg, Braunsdorf, Voigtsberg et Camsdorf,) Franconia (prope Neila et Lobenstein,) Thuringia (prope Koeniz,) Hassia (prope Schmalcalden et Wolzhausen,) Nassoviae parte Saarbrückensi, Weilburgeni et potissimum Siegenensi, Rheni ripis (e. gr. prope Benndorf, Wolfstein, Obernhof, Wienar,) Ducatu Bergensi (in monte Windberg,) Hereynia (prope Clausthal, Cellerfeld, Lautenthal, Stollberg,) principatus Anhaltini parte Bernburgensi, Halberstadio (prope Dankenrode,) in Uplandia, Dalecarlia et alias passim in Suecia, in Cambria et Glocestria Angliae, in granis, variis in crustas flexuosas secedens, prunis inspersum lucem spargens, acidis totum solvendum, frequentissime album, colore tamen ad aërem fugaci, alias canum, caeruleo, rufescenti, flavum, rubrum, fuscum, nigricans, nigrum, aut ad superficiem iridis coloribus ludens, variis fistulosum, globosum, celulosum, aut vestigiis cubicis impressis conspicuum, aut prouti prope Crenniz, fungiten figura reserens, quam formae communis, aut crystallorum extrinsecus nitentium ut plurimum aggregatarum, variis pellucidarum, variis

ibus ar-
ticulatis
uneifor-
cavum,
tice ob-
in cru-
tiforme,
et arbus-
sisten-
vis, po-

tura ru-

Hae-

um) in-

m) in-

Lappo-

monte

e (pro-

axoniae

stock et

blaz,)

ephz,) , Wir-

Mühl-

foratus

Siege-

cedens,

quas

versum,

equalis,

globu-

losum,

ut for-

rarum,

tro-py-

lum ca-

no cum

23. F.

pyramides triëdras aut exilissimas tetraëdras, vel cubos, quam lentes pusillas, interdum rosae petalorum instar aggregatas, aut sellae instar curvatas, vel rhombos, facibus saepe convexis conspicuos referentium, parando charlybi prae aliis ferri mineris conducens, ferri calce aëre fixo saturata, ut plurimum quoque terrae calcariae, et magnesiae calci juncta.

Fluiceum. 24. F. intractabile scintillans.

Cronst. miner. §. 54. I. et 65. Quartzum calce ferri atrintrace mitum et Jaspis martialis, Sinople.

Habitat in Palatinatus et Bipontinis, Hercyniae (prope Rübeland,) Hungariae (prope Schemnitz et Bakabanya) fordinis, in his saepe auriferum, ceterum ex ferri calce petrosilici, quartzo aut jaspidi juncta constans, interdum quasi erosum.

argillaceum. 25. F. molle opacum inconspicuum siccum.

Cronst. miner. §. 87? Bolus indurata particulis impalpabilibus.

Habitat in Italia, Wirtembergia, Nassovia (e. gr. prope Siegen,) Franconia (e. gr. prope Neila,) Variticia, Saxonia (e. gr. prope Schneeberg, Chemnitz et Schmiedefeld, Lusatia (prope Wehrau,) Bohemia (prope Töepliz,) Hungaria (prope Scalca) et Temesia, nunc vagum, nunc integra strata constituens, nunc formae communis, nunc foraminulenum et intus fistulosum, nunc cellulosum, nunc lentes, venes, globulos, saepissime pisa aequantes, referens, interdum schistosum, aut in crustas secedens, ex ferri calce et argilla compositum.

Ochra. 26. F. intractabile inconspicuum opacum friabile.

Waller. miner. 205. Ferri terra praecipitata non mineralata.

Cronst. miner. §. 200. I. I. I. Minera ferri calciformis friabilis.

*) Syst. nat. l. p. 205, n. 1. XII. 3. p. 192. n. 1. Mus. Tessin. 106. Ochra ferri pulvereae lutea.

It. scan. 123. Ochra flava.

Waltersd. miner. 31. Ferrum terreum luteum friabile.

Waller. syst. miner. 2. p. 258. Ferrum acido solutum et praecipitatum, colore flavo.

β) Syst. nat. XII. 3. p. 192. n. 2. Ochra ferri pulvereae rufae. *Waller. syst. miner. 2. p. 259. n. 22.* Ferrum acido corruptum rubrum.

Habitat

eserum.
um.

final
num.

*Habitat frequens in aquis ferriferis, in receptaculis, canali-
bus e. c. in fundum delabens, alias quoque in insula Cele-
bes, Persia, Sibiria (ad fluvium Jesschanska,) Pennsylva-
nia (prope Fahlun et in Scania,) Anglia, Seelandia, Na-
murcio, reliquo Belgio, ducatu Clivenfi, episcopatu Of-
nabrüggenfi, electoratu Trevirensi, Hercynia (e. gr. in
monte Raminelsberg,) Hassia, Saxonia, Franconia (e. gr.
prope Wonfiedel, Neila, Coburg, Norimbergam, Alt-
dorf,) Carinthia (prope Hüttenberg et Friefäch,) Salis-
burgo, Alfatia, Helvetia, Italia (e. gr. circa Romam,)
Hungaria (prope Schemniz et Stoos,) Transilvania (prope
Gyaller,) Silesia (e. gr. prope Sagan,) et Lusatia (prope
Wehrau,) varius stellatim fibrosum, luteo rubrove colore
crebro in fuscum vergente, pictoribus usu suo magis na-
tum, quam fusoribus.*

caeruleum. 27. F. intractabile friabile terreum inconspicuum ad aërem caeruleum, igne fuscescens, a lixivio caustico colores mutans.

Cronst. miner. §. 206. Calx martialis phlogisto juncta et alcali praecipitata.

Waller. syst. miner. 2. p. 260. n. 23. Ferrum solutum alcali praecipitatum et phlogisto junctum caeruleum.

Habitat frequens ad fluvium Schadugna, prope Muran et in aliis Sibiriae et Russiae oris, in Islandia, Norwegia, Scaniae planitiibus, Scotiae et Belgii paludibus, in electoratu Hannoverano (prope Maschen,) episcopatu Hildesienfi (prope Peinam,) Hassia (prope Hirschfeld,) Suevia (prope Babenhufen,) Brisgovia (prope Herderen,) Carnioliae alpibus Vacchinesibus, Carinthia (prope Bleyberg,) Thuringia (ad montem Eckartsberg,) Lusatia (prope Doberich et Olbersdorf,) Silesiae (prope Beuthniz, Pathowiz, Dachenberg, Creuzburg et Niederleschen,) et Poloniae (prope Cracoviam) uliginibus, argillae, turfae, humo aut aliis ferri mineris innidulans, infra terram nonnunquam lacteum, et ad aërem demum colorem caelestem smaltae, aut indicum assumens, ferri circiter $\frac{1}{2}$ argillae arenaeque mistam continens, post ustionem in igne magnetem sequens, pigmenti loco e. gr. Tungusis inserviens.

smalti- 28. F. intractabile duriusculum terreum opacum inconspicuum caeruleum, a lixivio caustico colorem non mutans, igne cinerascens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. p. 91.

Habitat

Habitat in Hungaria prope Vorau, una cum quartzo venam
 $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ pollicis, gneissum micaceum album pererrantem con-
 stituens, cupri expers, jam in fodina caeruleum, candescendo cum cineribus clavellatis omnem colorem exuens, acidis non solvendum, cum borace in vitrum pellucidum dilute flavum, cum ossium acido in vitrum coloris expers colliguescens, ex ferri calce, terra aluminosa et silicea conflatum.

subaquo- 29. F. intractabile inconspicuum opacum coloris obscuri hu-
 midum.

Syst. nat. I. p. 190. XII. 3. p. 187. n. 5. Tophus (Tubalcaini) humoso ochraceus.

Cronst. miner. §. 200. I. 1. 2. Minera ferri calciformis.

Waller. syst. miner. 2. p. 255. n. 19. Ferrum limosum, minera fusca, facie terrestri vel scoriacea, subaquoosa.

α) polymorphum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 187. n. 5. δ.

β) placentiforme. *Syst. nat.* XII. 3. p. 187. n. 5. γ.

γ) nummiforme. *Syst. nat.* XII. 3. p. 187. n. 5. β.

δ) globiforme. *Syst. nat.* XII. 3. p. 187. n. 5. ε.

ε) globotum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 188. n. 7? Tophus (globus) arenoso-ferreus subrotundus.

ζ) grandiniforme. *Mus. Tessin.* 74. n. 8.

η) piliforme. *Syst. nat.* XII. 3. p. 187. n. 5. α.

θ) Aëtites.

Waller. syst. miner. 2. p. 614. n. 2. Lithotomi cavitate latente, parietibus nudis donati.

a) *Syst. nat.* I. p. 193. n. 3. XII. 3. p. 179. n. 1. *Mus. Tessin.* 78. n. 2. *Schreb. lith.* 97. Aëtites embryone libero terrestri.

Imperat. hist. nat. 738. Aëtites geodes.

Waller. miner. 407. Aëtites terra inclusa.

b) *Syst. nat.* I. p. 193. XII. 3. p. 179. n. 2. *Mus. Tessin.* 78. n. 1. *Gron. suppl.* 58. n. 1. 3. *Schreb. lith.* 99. Aëtites embryone libero lapilluloso.

Imper. nat. 739. Aquilinus.

Waller. miner. 407. n. 1. Lithotomi cavitate latente donati.

i) *Syst. nat.* XII. 3. p. 187. n. 6. Tophus (Lithoxylon) ferreus ochraceus longitudinaliter enatus.

Habitat sub aqua in Sibiriae, Russiae (e. gr. Newa) fluvii, in Smolandia, Dalecarlia, Norlandia Sueciae, in Belgio (prope Lugdunum,) Lotharingia (prope Dax, Val-S. Amarin &c,) Normannia, Britannia (prope Vitry,) distri-

viride

arseni

fulph
tum

districtu Turonensi (prope Prouilly,) Franciae insula (c. gr. prope Genicours,) Burgundia, Allatia, Helvetia, Wirtembergia, reliqua Suevia, comitatu Salmenfi, electoratu Trevirensi (prope Mardorf,) Hercynia (prope Ilesfeld,) Hassia, circulo Salico (prope Halam,) Variscia, Bohemia, Lusatia (prope Tribel,) Silesia (prope Wichelsdorf,) Hungaria, Transilvania (prope Reschinar) ex humo ferrifero, ut videtur, natum, a phosphori acido inhaerente ferrum exhibens frigidum fragile, ut plurimum fuscum, interdum rubrum, luteum, lutescens, viridescens, caeruleum, cinereum, ex chalybeo atrum, nigrum, aut in superficie variegatum, formae communis (tum crebro foraminulentum, alias fistulosum, orbiculare granorum, renis, globi magis minusve perfecti cavi vel solidi, majoris vel minoris specie conspicuum.

viride. 30. F. coloris psittacini, nitens.

Hoffmann bergm. Journ. II. I. p. 397.

Habitat Schneeberge, aliis induratis ferri, wismuthi, niccoli cobaltique mineris insidens, interdum tabulas referens, an ferrum muriacae acido junctum? an revera hujus generis?

arsenicale. 31. F. canum opacum carbonibus injectum arsenici vaporem eructans.

Proust anal. de chim. I. p. 195.

Habitat in Hispaniae cuprifodina, plumbo cum arsenici acido juncto externo habitu simile, aqua et nitri acido, vel bulliente, non solvendum, et vasis clavis igni expositum liquefcens quidem, ut tamen nullum vaporem emitat.

fulphura. 32. F. opacum prunis inspersum vaporem flammamque sulphuris emittens.

Syst. nat. XII. 3. p. 116. n. 7. Pyrites (aquosus) mineralitatus lividus.

Cronst. miner. §. 152. Pyrites colore rubescente. Waller. miner. 210. syst. miner. 2. p. 133. n. 7. Sulphur ferro mineralitatum, minera fulca vel hepatica.

Habitat in Sueciae, Saxoniae, Hercyniae, Rhenanis fodinis variis, creberrime fuscum, interdum dilutius, aut coloris inter aurichalceum et chalybeum intermedii, aut chalybei, aut in superficie variegati, in grana ut plurimum secedens, formae creberrime communis, nonnunquam cellulofum, pectinatum, sulcis decussantibus in superficie

o venam
tem con-
candef-
exuens,
lucidum
is expers
et silicea

Scuri hu-

(Tubal-

rmis.
imofum,
uofa.

us (glo-

vitate la-

uf. Tef-
ne libero

effin. 78.
Aëtites

donati.
lon) fer-

fluvii,
in Bel-
x, Val-
Vitry,)
distrib-

ficie insignitum, arbusculas referens, fistulosum, botryoides, reniforme, stillatitium, globosum, aut forma crystallorum tabulas hexaëdras crebro in globos coagmentatas, aut prismata hexaëdra, frequentissime cubos in cellulas aut series aggregatos referentium conspicuum.

phlogisti- 33. F. opacum coloris obscuri in igne ardens.

cum.

Cronst. miner. §. 160. 6. 2. Minera ferri phlogistica.

Habitat in Hungaria (prope Schemnitz, hic auri argentique ferax,) et Suecia (in montibus Watchberg et Finnberg, etiam in Nericia) lithanthracem externo habitu referens, nunc friabile, nunc firmiter cohaerens, alias fixum, cito et cum levi flamma exardescens, paucillum ponderis amittens, et ultra $\frac{3}{100}$ ferri saepe continens, alias sub fornice docimastica totum fere avolans, perparum modo calcis ferreae relinquendo.

86. ARSENICUM. Fragile, coloris plumbei, cum nitore tamen fugacis, ponderis specifici = 8308 : 1000.

Carbonibus inspersum specie fummi albi album quodammodo redolentis sapore dulciusculi avolans.

Calce alba, aqua solubili, acidi nitri ope acidum verum sui generis evolvente.

nativum. I. A. nudum nitoris metallici.

Cronst. miner. §. 237. Arsenicum nativum.

testaceum. α) A. in crustas sphaericas secedens.

Syst. nat. 1. p. 170. n. 5. XII. 3. p. 117 n. 1. Arsenicum nudum, fragmentis convexis concavisque albidis.

Cronst. miner. §. 237. 1. Arsenicum nativum particulis impalpabilibus testaceum.

Waller. miner. 217. Arsenicum ferro mineralisatum testaceum.

Waller. syst. miner. 2. p. 162. n. 3. Arsenicum nativum forma metallica testaceum.

Vog.

Vog. miner. 294. *Gesn. cadm.* 19. n. 29. Cobaltum testaceum.

Just. miner. 180. Scherbencobald.

scuamo- β) A. particulis micaceis. *Cronst. miner.* §. 237. 2. *Syst. nat.*
tum. XII. 3. p. 117. n. 2.

porosum. γ) A. friabile et porosum. *Cronst. miner.* §. 237. 3. *Syst. nat.*
XI. 3. p. 117. n. 3.

Waller. syst. miner. 2. p. 161. n. 2. Arsenicum nativum
forma metallica nigrum.

α) faciebus speculi instar nitentibus.

Cronst. miner. §. 237. 3. I.

Habitat in Norwegia (prope Kongsberg,) Hercynia (prope
Andreasberg,) Alsatia (prope sanum S. Mariae,) Wir-
tembergia (prope Alpirtpacum,) Fürstenbergia (prope
Wittichen,) Carinthia (prope Selttschach et Geisberg,)
Transilvania (prope Nagyag,) Bohemia (prope Joachims-
thal,) et Saxonia (potissimum prope Annaberg et Frey-
berg,) spato, barytidi, feldspato saepe innidulans, gale-
nae, arsenici argentique minerarum frequens comes, duro
corpori alidens sonitum edens, cultro secandum, vix ferro
carens, interdum cobaltum, rarius wismuthum, argen-
tumve sibi immixtum habens, rarius fibrosum, quam mi-
nutim lamellosum, interdum γ) porosum et quasi erosum,
faciebus γα) speculi instar nitentibus, aut concavis, aut
convexis conspicuum, haud raro reniforme.

calcifor- 2. A. album, aqua solubile.

me. *Cronst. miner.* §. 238. 2. I. Calx arsenici nativa pura.

Waller. syst. miner. 2. p. 160. n. 1. Arsenicum nativum al-
bum fatino-calcareum,

α) farinaceum.

Cronst. miner. §. 238. 2. I. I.

Waller. syst. miner. 2. p. 160. n. 1. a.

β) crystallatum.

Syst. nat. XII. 3. p. 117. n. 1. *Cartheuf. miner.* 57. Arseni-
cum nudum crystallinum purum.

Cronst. miner. §. 238. 2. I. 2.

Waller. syst. miner. 2. p. 160. n. 1. b.

γ) terra immixtum.

Waller. syst. miner. 2. p. 169. n. 10. Arsenicum terra mi-
neralatum.

Habitat in Hercyniae (prope Andreasberg,) Saxoniae (e. gr.
prope Gieshübel,) Bohemia (prope Joachimsthal,) Hun-
gariae (prope Schmoelniz) argentifodinis, nativo rarius,
aliis

Vog.

alii mullado aliis arsenici mineris insidens, pyramides (β) interdum tetraedras duplices referens.

Auripigmentum, 3. A. ponderosum flavum incurve lamellosum nitoris intus cerei igne agitatum multam sui partem relinquens.

Syst. nat. I. p. 169. n. 2. XII. 3. p. 113. n. 2. Pyrites nudus flavus micis auratis Δ ∞ .

Waller. miner. 226. Arsenicum sulphure, lapide spatoso et micaceo mineralisatum, minera flavescens.

Waller. syst. miner. 2. p. 163. n. 5. Arsenicum nativum sulphure mixtum planis micans flavum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum luteum lamellatum micaceum.

Cronst. miner. §. 239. 2. I. 1. Calx arsenici sulphure mixta flava.

Habitat in Hungaria (prope Felsőbanya et Neufel,) Wallachia, Buckowina, Georgia (prope Gumischcaaa,) Natolia et reliquo Oriente, diaphanum, formae communis sandaraca difficilius igne liquefcens, igne leniori rubescens, fortiori arsenici sumum sulphurisque flammulam eructans pictoribus, atramento sympathetico, liquori vini probatorio, Turcis parando, quod vocant Rusma inserviens, ex arsenici calce, sulphure et tertia adhuc incognita parte conflatum.

Sandaraca, 4. A. subponderosum rutilum tritura aurantia recte lamellosum igne agitatum facile liquefcens, et fumi arsenicalis albi et flammulae sulphureae specie volans.

Syst. nat. I. p. 170. n. 2. XII. 3. p. 117. n. 4. Arsenicum nudum rubrum Δ .

Waller. miner. 224. *syst. miner.* 2. p. 163. n. 4. Arsenicum nativum sulphure mixtum rubrum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum rubrum.

Cronst. miner. §. 239. 2. I. 2. Calx arsenici sulphure mixta rubra.

Habitat in Siciliae (etiam prope Cataldo,) et regni Neapolitani (ad Vesuvium et Solfataram) montibus ignivomis, eorumque vicinia, in Hungariae (prope Schemnitz, Taborba et Felsőbanya,) Transilvaniae (prope Nagyag,) Bohemiae (prope Joachimsthal,) Saxoniae, Hercyniae (prope Andreasberg,) Bipontii fodinis, etiam in Japoniae insula Ximeo (prope Mungo,) auroras colore tinctum vel coccineum, in grana secedens, nunc superficiale, nunc quartzo, barytidi, fluori, argillae, arenario, lavae,

fulp
tum
Rauf
gelbl

albic
Misp

lavæ, bitumini, creberrime arsenico nativo inspersum, opacum, subopacum, diaphanum, semipellucidum aut pellucidum, variis forma crystallorum conspicuum.

fulphuratum. 5. A. nitoris metallici ex cinereo caerulefcens durum igne agitatatum fumum arsenici album, flammulamque sulphuris caeruleam eructans.

Rauschgelbkies.

Syst. nat. I. p. 170. n. 7. XII. 3. p. 118. n. 5. Arsenicum mineralifatum cinereo-caerulefcens micans ♀ ♂.

Cronst. miner. §. 241. 3. 1. Arsenicum ferro sulphurato mineralifatum.

Cartheuf. miner. 58. Arsenicum mineralifatum informe particulis planis albis nitidis.

Waller. syst. miner. 2. p. 167. n. 8. Arsenicum sulphure et ferro mineralifatum, minera difformi, granulis cinereo-caerulefcens, micante.

β) *Waller. syst. miner. 2. p. 168. n. 9. Arsenicum pyrite sulphureo mineralifatum solidum flavescens.*

Habitat in Sueciae (prope Tavasthas, Löfås, Tahlberg,) interdum mollius, creberrime durum, ut ad chalybem scintillas edat arsenicum dentes, ad aërem nitorem metallicum cito exuens, igne agitatatum sandaracam exhibens, texturæ inaequalis ut plurimum granularis, variis lamellosae aut radiatae.

albicans. 6. A. nitoris et coloris stannei durum igne agitatatum arsenici fumum album eructans.

Mispickel.

Syst. nat. I. 174. XII. 3. p. 118. n. 6. Arsenicum mineralifatum, fragmentis planis nitidis ♂.

Waller. miner. 227. Arsenicum ferro mineralifatum, minera albefcente tessulis et planis micante.

Waller. syst. miner. 2. p. 165. n. 6. Arsenicum ferro mineralifatum, minera albefcentè granulis vel planis micante.

Cronst. miner. §. 241. 3. 2. Arsenicum metalliforme ferro mixtum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum albicans splendens.

Just. miner. 181. Mispickel.

β) *Waller. syst. miner. 2. p. 166. n. 7. Arsenicum ferro mineralifatum, minera albefcente crystallifatum.*

Cronst. miner. §. 241. 3. 2. 3. Arsenicum metalliforme ferro mixtum crystallifatum.

α) pyramidibus tetraëdris duplicibus.

Syst. nat. I. p. 170. n. 3. XII. 3. p. 118. n. 7. Arsenicum (crystallinum) mineralifatum crystallifatum octaëdram nigricans ♂.

Y

Waller.

Waller. miner. 218. Arsenicum ferro mineralisatum, minera tessulari livido-nigra.

b) prismatibus tetraëdris obliquangulis.

Syst. nat. XII. 3. p. 118. n. 8. Arsenicum (cubicum) mineralisatum crystallisatum cubicum.

Habitat in Cornubiae, Pyrenaeorum (prope Ouillere et Lanoucadé,) Fürstenbergiae (prope Wittichen, Salisburgi, Stiriae (prope Schladming,) Bohemiae, Silesiae (prope Kupferberg et Rudolstadt,) Saxoniae (prope Altenberg, Ehrenfriedersdorf, Schneeberg, Hohenstein et Freyberg,) Thuringiae (prope Sangerhausen,) Hercyniae et (prope Sahlberg, Dannemora, Utö, Riddarhytta, monte argenteo occidentali) Sueciae fodinis, stanni mineris saepe subtilissime inspersa, in grana, varius in bacillos secedens, in argenti colorem non raro vergens, nitris tenacius, quam sulphuratum, igne vasis clausis agitatum arsenicum album praebens, superficie interdum sulcis decussatis exarata, aut arbusculis nigris picta, formae ut plurimum communis, varius rotundatae, aut crystallorum aggregatarum.

argentife-7. A. nitris argentei texturae subtilissime granularis in grana
rum. secedens, igne agitatum arsenici fumum, et cum plumbo fulum argenti grauum exhibens.

Syst. nat. XII. 3. p. 150 n. 7. Argentum (arsenicale) mineralisatum arsenicale ∞, ♂.

Cronst. miner. §. 171. Argentum ferro et arsenico sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 340. n. 10. Argentum arsenico, sulphure et ferro mineralisatum, minera albo colore nitente.

Habitat in Saxoniae (prope Braeunsdorf et Freyberg,) Bohemiae (prope Raticborziz,) Salisburgi (in cuniculo S. Floriani,) et Stiriae (prope Schladming) fodinis, ex arsenico, sulphure, ferro, et paucissimo argento conflatum.

87. CUPRUM. Ductile, malleabile, rubrum, elasticum, durum, sonorum, ponderis specifici = 8876 : 1000.

Aeruginem facile contrahens, acidis natro, oleis colore caeruleo aut viridi, ipso sulphure facile solvendum.

Igne difficiliter fluens, et liquatum, aquae infusum maxima cum violentia diffiliens, antequam cendat, vivacissimis coloribus ludens, diuturno igne in calcem spadiceam abiens, vitrum viridi colore tingens.

nativum. I. C. nudum nitoris metallici.

Syst. nat. I. p. 178. n. 1. Cuprum nudum minerae inhaerens.

Syst. nat. XII. 3. p. 143. n. 2. Cuprum nudum minerae inhaerens.

Cartens. miner. 69. Cuprum nudum malleabile.

Waller. syst. miner. 2. p. 274. n. 1. *Cronst. miner.* §. 191. I. Cuprum nativum.

praecipitatum. β) C. praecipitatum supra ferrum arenoso coalescens.

Syst. nat. I. p. 178. n. 3. *Gronov. suppl.* 12. Cuprum praecipitatum.

Waller. miner. 277. *syst. miner.* 2. p. 275. n. 2. Cuprum purum ex solutione vitriolica praecipitatum.

crystallinum. γ) C. crystallifatum octaedrum. *Syst. nat.* I. p. 178. n. 2. XII. 3. p. 143. n. 3. *Mus. Tessin.* 60. (Fig. 23.)

Habitat in cupri insula ad littus Camtschatcae orientale, in Sibiria e. gr. in montium altaicorum fodina Loſtewskensi, (prope Catan, Umba, Konzofer, et ad montem Schlangenberg,) in Islandia et insulis Feroë, in Sueciae (prope Norberg, Sunnerskog, Fahlun, Riddarhytta, fodina Heflekulle,) Thuringiae (prope Islebam, Blankenburg, et Saalfeld,) Saxoniae (prope Camsdorf, Freyberg, Annaberg, Marienberg, Baerenstein, Raschau, Johanngeorgstadt,) Bohemiae (prope Graslitz et Catharinenburg,) Temesiae (e. gr. prope Saska et Moldawa,) Transilvaniae (prope Deca,) Hungariae (prope Kapnik, Laposbanya,

Rudnobanya, Misbanya, Illowa, Schmoelniz,) Auftria (prope Spiz,) Carinthiae (prope Fragant,) Tirolis (prope Schwaz,) Sueviae (prope Alpisspacum et Rippoltsau,) Rhenanis (prope Rheinbreidenbach,) in Galliae (Haux Pyrenaeorum, Baygory Navarrae, et Choinée Lugdunensis,) Cornubiae (prope Kedruth et Wheal-Spernon,) Hetruriae (prope Paris) fodinis, etiam in fastigio montis Mutinensis Modino, texturae uncinatae, interdum granulatae rarius lamellosae, ponderosum, malleabile, rubrum, superficie interdum aëruginea aut nigra, flavo, fusca, variegata, interdum superficiale, formae ut plurimum communis, verum quoque botryoïdes, capillare, filiforme, fruticulas, arbusculas, dentes, crystallosve exiles referens, nunc cubicas, interdum in uvae speciem, nunc pyramides tetraëdras duplices, interdum in ramos aut gemmae speciem aggregatus.

lateriti- 2. C. rubrum molle nitoris metallici expers.
um.

Syst. nat. XII. 3. p. 193. n. 6. Ochra (cyprii) cupri vitrati pulvere obsecure ferruginea.

Cronst. miner. §. 192. 2. I. 1. 3. Minera cupri calciformis pura rubra.

Waller. syst. miner. 2. p. 290. n. 16. Cuprum corrosum et solutum a mineris cupri destructis, praecipitatum rubrum. Habitat in Saxoniae (prope Camsdorf) et Temeliae fodinis, in igne decrepitans et nigrescens, acidis et natro volatilibus fere totum solvendum, fusione cupri ultra dimidium sui ponderis exhibens, texturae ut plurimum terreae, rarius imperfecte conchaceae, saepius crustae instar alia fossilia obducens.

rubrum. 3. C. obscure rubrum duriusculum nitoris metallici expers.

Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 9. Cuprum rubrum ochraceo-induratum.

Cronst. miner. §. 193. Minera cupri calciformis pura et indurata, colore rubro.

Waller. syst. miner. 2. p. 276. 277. n. 3. a. Cuprum minera solida, colore rubro mineralifatum.

Habitat in Indiae, Sibiriae (ad montes altaicos, Schlangen-berg, Uralenes, praesertim gumeschewkenfibus,) Norwegiae (prope Ordal,) Cornubiae, Saxoniae (prope Camsdorf et Freyberg,) Franconiae (prope Naila,) Rhenanis (prope Rheinbreidenbach,) Temeliae (prope Saska, Dognaška, Oraviza, Moldava et Neumoldava,) hinc inde in statu

statu solidis ex cupro fabricatis passim diffractis, ex 100 libris ad 70 cupri praebens, acidis et natro volatili fere totum solvendum, in igne decrepitans, et nigrescens, nunc compactum, nunc lamellosum, colore ut plurimum coecionellam aemulans, interdum kermesino aut obscurius rubro (mordoreroth,) forma saepius communi, interdum stillatitia, aut crystallorum, ut plurimum aggregatarum et nitentium, saepe diaphanarum, et in igne omnem pelluciditatem exuentium, varius cubos aut rhombos, aut prismata tetraëdra, aut pyramides triëdras, aut duplices truncatas hexaëdras, quam duplices tetraëdras, aut prismata hexaëdra, interdum utrinque pyramide hexaëdra terminata, nonnunquam capillaria, et tunc interdum stellatim aggregata referentium.

hepaticum.

4. C. fuscum molle nitoris metallici experts.

Waller. *syft. miner.* 2. p. 276. n. 3. b. c. Cuprum minera solida colore hepatico, mineralisatum.

β) Waller. *syft. miner.* 2. p. 338. n. 8. Argentum sulphure, arsenico et antimonio mineralisatum, minera fusca.

Cronst. *miner.* §. 172. 5. I. Argentum antimonio sulphurato mineralisatum.

Habitat, creberrime cum cupro rubro, in Sueciae (prope Fahlun,) Saxoniae (prope Camsdorf,) Thuringiae (prope Saalfeld,) rhenanis (prope Mehlbach,) Wirtembergiae (prope Dornstetten,) Tirolis (prope Schwaz,) Austriae (prope Reichenau et Granigberg) et Temesiae (e. gr. prope Saska,) β) paucillum argenti immixtum continens, in Stiriae (prope Schladming,) Saxoniae (prope Freyberg et praesertim prope Braeunsdorf,) et Hercyniae (prope Blankenburg) fodinis, ex cinerascete, flavicante aut rubro fuscum, nunc pulverulentum aut friabile intus terream, nunc induratum et saepius compactum, interdum in crustas concentricas secedens aut stillatitium.

piceum. 5. C. atrum duriusculum nitoris metallici experts.

Waller. *syft. miner.* 2. p. 280. n. 6. Cuprum ferro et paucillo sulphuris mineralisatum, minera nitente nigra.

Habitat in Hercyniae (prope Lauterberg,) Austriae (prope Spiz) et Temesiae fodinis, texturae modo lamellosae, modo imperfecte conchaceae, ferro semper gravidum, ex 100 libris 7-8 cupri continens.

- fuligino-
sum. 6. C. nigrum superficiale.
Waller. syst. miner. 2. p. 291. n. 17. Cuprum corrosum et solutum, a mineris cupri destructis, praecipitatum nigrum.
Cronst. miner. §. 194. 2. 1. 2. Ochra cupri impura friabilis ferro mixta.
Habitat in Hungariae, Saxoniae (prope Freyberg,) et Sueciae (prope Fahlun) fodinis, cupro fulvo fatiscenti insidens, ferri calcis partem continens.
- caerule-
um. 7. C. molle nitoris metallici expers ab acidis colorem caelestem in viridem mutans, et sine effervescentia in his solvendum.
Syst. nat. 1. p. 205. XII. 3. p. 192. n. 4. Ochra cupri pulverea caerulea.
Cartheuf. miner. 70. Cuprum corrosum caeruleum terrestre.
Waller. miner. 280. n. 1. Cuprum solutum praecipitatum caeruleum.
Waller. syst. miner. 2. p. 289. n. 15. Cuprum corrosum et solutum a mineris destructis praecipitatum caeruleum.
- Armenus, β) C. caeruleum calcarium. *Syst. nat. XII. 3. p. 146. n. 14.*
Vog. miner. 111. Baum. miner. 1. p. 184. Lapis armenus.
Cronst. miner. §. 35. 2. 1. et §. 194. 2. 2. 3.
Waller. syst. miner. 2. p. 289. n. 15. f. Caeruleum montanum lapidi calcareo sensibilibiter mistum.
Habitat in Oriente, Armenia, Sibiria, Hungaria, Europa australi, electoratu Trevirensi (in Langenheke,) Hassiae (prope Thalitter,) Saxoniae (prope Camsdorf,) Cornubiae fodinis, interdum in viridem colorem vergens, saepe friabile et terreum, pigmento inserviens, saepe (prope Thalitter) margae schistosae, aut (β) marmoris inspersum.
- Cuprigo. 8. C. nitoris metallici expers ab acidis colorem caeruleum in viridem mutans, et totum cum effervescentia in his solvendum.
Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 12. Mus. Tessin. 108. Ochra (Cuprigo) cupri germinans caerulea.
Cost. fossil. 105. Ochra ponderosa elegantissime caerulea.
Cronst. miner. §. 34. 2. Terra calcarea crocea seu calce verneris intime mixta. *et §. 194. 2. 1.* Ochra verneris terra calcarea mixta.
Wolter. d. miner. 30. Cuprum caeruleum plumosum.
Habitat in Permae aliarumque Sibiriae partium, Laponiae (prope Ruffenika,) Sueciae (prope Sunnarf kog,) Saxoniae (prope Schneeberg, Freyberg et Camsdorf,) Thuringiae (prope Saalfeld,) Hercyniae (prope Cellerfeld,) Westphaliae

phaliae (prope Stadtbergen,) rhenanis (Langenheeke, prope Wölkstein, Motchellandsberg, Caudebach et in monte Stahlberg,) in Alfatiae, Lotharingiae, Occitaniae, Pyrenaeorum (ad montem Bere et prope Loubie,) in provinciae Lugdunensis (prope S. Bel,) ad Siciliae (in monte Niso,) Hetruriae (prope Massa di Maremma,) Wirtembergiae (prope Bulach,) Tirolis (prope Thierberg et Schwaz,) Hungariae (prope Neufol) et potissimum Temesiae fodinis, pigmento caeruleo eximie inserviens, in grana, varius in crustas secedens, nunc superficiale aliis cupri mineris insidens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis fossilibus inspersum, colore azureo, snaltae aut caelesti, modo pulverulentum, modo friabile intus terreum, inconspicuum, formae communis aut botryoidis, modo duriusculum varius inconspicuum et intus terreum, quam nitens texturae radiatae forma saepius communi interdum crystallorum, in agmen, globuli, gemmae, uvae, fasciculi, stellae speciem aggregatarum, modo lentes quadrangulas, modo prismata tetraëdra reſtanguſa vel obliquangula, nonnunquam pyramide tetraëdra terminata referentium.

viride. 9. C. dilute aeruginosum acidis sine effervescencia solvendum, a natro volatili colorem viridem in caeruleum mutans inconspicuum texturae conchaeae.

Habitat in Sibiriae (prope Catharinenburg,) Saxoniae (prope Camsdorf,) et Thuringiae (prope Saalfeld) fodinis, opacum, igne nigrescens, nunc superficiale, nunc aliis fossilibus innidulans formae communis, botryoides aut reniforme.

argillosum. 10. C. molle viride intus nitens texturae conchaeae.

Renovanz Nachr. v. altaisch. Gebirg. p. 53.

Habitat in montibus Sibiriae altaicis, ab argilla inhaerente linguae adhaerens, laetius aut obscurius viride, vel gramineum, gypsi instar, sectile, 24-30 libras cupri ex 100 exhibens; an distincta species?

talcosum. 11. C. thalassinum mollissimum inquinans nitens.

Renovanz Nachr. v. altaisch. Geb. p. 51.

Habitat in montium altaicorum fodinis loktewskensibus, minerarum argillarumque metalliferarum foveolis inhaerens, talci miculas immixtas habens, nonnunquam pallidius, hinc inde metalli instar nitens aut diaphanum nunc lamellosum, nunc stellatum fibrosum.

- Aerugo. 12. C. viride adfuso natro volatili caeruleum tinctum adscidens acidis cum effervescentia solvendum opacum nitoris metallici expers.
Waller. miner. 278. *Syst. miner.* 2. p. 286. n. 14. Cuprum corrosivum et solutum, a mineris destructis praecipitatum viride.
- aeris. α) *Syst. nat.* I. 205. XII. 3. p. 192. n. 3. Ochra (aeris) cupri pulvereae viridis.
Cost. fossil. 100. Ochra viridis, Chryfocolla s. Viride montanum.
Cartheusf. miner. 70. Cuprum arrosivum viride terrestre.
Cronst. miner. §. 192. 2. 1. 1. 2. Minera cupri calciformis pura viridis.
- Malachites. β) *Syst. nat.* I. p. 179. n. 7. Cuprum viride.
Syst. nat. XII. 3. p. 146. n. 15. Cuprum viride gypseum.
Woltersd. miner. 30. Cuprum viride plumosum compactum polituram admittens.
Carth. miner. 69. Cuprum arrosivum viride durum glabrum nitens.
Cronst. miner. §. 36. Terra gypsea venere mixta et §. 194. 2. 2. 1. Minera cupri calciformis impura indurata gypso mixta.
Vog. miner. 183. Malachites.
- Aerugo. γ) *Syst. nat.* I. p. 205. n. 4. XII. 3. p. 194. n. 11. Ochra cupri germinans viridis.
Cartheusf. miner. 30. Cuprum arrosivum viride striatum.
Woltersd. miner. 30. Cuprum viride plumosum.
Habitat in Africae (regni Congo,) Sibiriae (prope Catharinenburg,) Temesiae (praesertim prope Moldawa,) Hungariae (prope Kisbanya,) Tirolis (prope Schwaz,) Wirtembergiae (prope Bulach,) Hassiae (prope Thalitter,) Westphaliae (prope Stadtbergen,) Nassoviae (prope Siegen, Dillenburg, Weilmünster,) Hercyniae (prope Cellerfeld,) Thuringiae (prope Saalfeld,) Saxoniae (prope Camsdorf, Freyberg, Boesenbrunn, Oberschlema,) Angliae (prope Aldarby, et Middleton, comitatus Rulcinonensis, et Hetruriae (prope Massa di Maremma) fodinis, quartam ad dimidium usque partem aeris fixi continens, igne nigrescens, in grana aut crustas, interdum valde incurvas secedens, intus radiatum, fibrosivum aut compactum, texturae planae, terreae aut imperfecte conchaeae, (tunc egregiam polituram admittens, Malachites,) durissimum, rarius friabile, ut plurimum obscure gramineum, nonnunquam coloris inter gramineum et pomaceum, vel poma-

porraceum et aeruginosum intermedii, superficiale, aut minoribus majoribusve partibus aliis fossilibus inspersum, forma communi, renum, globorum, clavarum aut crystallorum acicularium vel capillarium sericeo nitore conspicuarum, interdum diaphanarum, stellatum, fasciculatum, in uvae, renis, globi speciem aggregatarum.

ferrugi- 13. C. olivacei coloris ab adfuso natro volatili in caeruleum
nosum. abeuntis nitoris metallici expers.

Karst. Lesh. Mineralkab. 1. p. 425. Cuprum ochraceum ferruginosum.

Habitat nunc obscurius aut coloris in porraceum vergentis, et tunc intus nitens et texturae conchaceae, in Saxoniae (prope Camsdorf,) nunc coloris altioris ad psittacinum accedentis, intus terreum et sine nitore in Thuringiae (prope Saalfeld) et Hercyniae (prope Lauterberg) fodinis, ferreae calcis multum continens.

arsenica- 14. C. exfolete olivacei coloris ab adfuso natro volatili in cae-
le. rulum abeuntis, in vasis clausis igni expositum nullum, in carbone arsenici fumum eructans, et cuprum ductile relinquens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. p. 160.

Habitat in Silesia (prope Jonsbach) et Cornubia (prope Carrarach,) crystallis hexaedro-prismaticis pyramide hexaedra terminatis, aut acicularibus, solitariis vel fasciculatim stellatimve aggregatis, arsenici acidum continens.

tessella- 15. C. obscure viridi igni expositum arsenici fumum eructans,
tum. crystallis nitidis exilibus cubicis aggregatis.

Klaproth Schr. berl. Naturf. Gef. 7. p. 160.

Habitat in Cornubia (prope Carrarach) quartzii crystallis in- nidulans, igne intumescens, et tardius, quam arsenicale, cupri granum exhibens, praeter arsenicam ferri portionem continens.

albidum. 16. C. duriusculum albidum metallice nitens in igne arsenici
Weiserz. fumum eructans.

Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 8. Cuprum mineralifatum ar- senicale album ∞ , $\frac{\Delta}{\square}$, $\frac{\square}{\Delta}$.

Cronst. mineral. §. 197. Cuprum ferro et arsenico sulphu- rato mineralifatum.

Waller. Syst. miner. 2. p. 280. n. 7. Cuprum arsenico et ferro mineralifatum, minera albescente.

Y 5

Habitat

Habitat sequentibus speciebus varius, una eum aliis cupri mineris in Sibiriae (prope Catharinenburg,) Temesiae, Hungariae (prope Schemnitz et Herrengrund,) Sabaudiae, Franconiae (prope Cronach,) Saxoniae (prope Freyberg,) Hassiae (prope Frankenberg,) Hercyniae, Angliae (prope Middleton Lyas) fodinis, minoribus particulis majoribusve frustis aliis fossilibus inspersum, coloris stannei aut argentei interdum in aureum vergentis, forma ut plurimum communi, variis pyramidis duplicis tetraëdrae, praeter cuprum, ferrum, arsenicum et sulphur, inspersum quoque, verum varius, argentum nativum continens.

purpure- 17. C. duriusculum metallice nitens fragile rubrum aut caeruleum.

Syst. nat. I. p. 178. n. 5. Cuprum purpurascens.

Syst. nat. XII. 3. p. 144. n. 5. Cuprum mineralifatum pyriticosum rubro-azureum durum.

Gronov. suppl. 12. n. 14-28. Cuprum violaceum.

Woltersd. miner. 30. Cuprum nigricans splendens plerumque violaceum.

Waller. miner. 281. 282. Cuprum mineralifatum, minera fractura nitente fragili.

Waller. syst. miner. 2. p. 278. n. 5. Cuprum sulphure et ferro parce admixtis mineralifatum, minera solida nitente violacea vel caerulecente fragili.

Cartheus. miner. 70? Cuprum arrosum caeruleum durum glabrum nitens.

Cronst. miner. §. 196. 2. 2. Minera cupri lazurea.

Habitat, ut plurimum una cum aliis cupri mineris in America septentrionali (Newyersey,) Sibiria (prope Catharinenburg et ad lacum Onega,) Lapponia (prope Swappawari,) Norwegia (prope Ordal,) Saxoniam (prope Glashütte, Annaberg et Camsdorf,) comitatu Mansfeldensi, Wirtembergia (prope Schiltach,) et Temesia (prope Oraviza et Dognaska,) formae communis, superficiae, vel minoribus particulis majoribusve frustis spato, quartzo, margae schistosae inspersum, colore tombacum, cuprum vel chalybem induratum aemulans, ut plurimum violaceo aut purpureo, fracturae frequentius minutim conchacae, quam schistosae, aut stellatim fibrosae, praeter cuprum, arsenicum et sulphur, paucillum quoque ferri continens, interdum e. gr. prope Neosolium ($\frac{2-10}{3200}$) argenti, cupri ad $\frac{4-5}{100}$.

18. C.

cinereum. 18. C. duriusculum fragile metallice nitens compactum coloris
Fahlerz.

Syst. nat. XII. 3. p. 144. n. 7. Cuprum mineralifatum py-
riticosum cinereum ∞ , $\uparrow$.

Syst. nat. I. p. 178. n. 4. Cuprum cinereum.

Gronov. suppl. 13. n. 38. Cuprum argento et arsenico
mixtum.

Waller. miner. 283. Cuprum arsenico, ferro et argento mi-
neralifatum, minera albescente.

Waller. syst. miner. 2. p. 281. n. 8. Cuprum arsenico sul-
phure et ferro plerumque una cum argento mineralifatum,
minera cinerea vel nigra.

Cronst. miner. §. 196. 2. 1. Pyrites cupri griseus.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 150. n. 6. Argentum (cinereum) mi-
neralifatum cupri cinerei, tritura rubra $\triangle$, δ , η , $\uparrow$.

Waller. miner. 290. Argentum arsenico, cupro et ferro mi-
neralifatum, minera grisea.

Waller. syst. miner. 2. p. 337. n. 7. Argentum arsenico,
sulphure, cupro et ferro mineralifatum, minera solida
grisea.

Woltersd. miner. 30. Cuprum pallido-griseum splendens
argenti dives.

*Habitat frequens minoribus particulis majoribusve frustis
quartzo, barytidi, terris calcariis, ferri cuprique calci-
bus nativis invidulans, in insula Timor (e. gr. prope Di-
lil, Ade) in Sibiriae (in Tschudorum terra, et ad montes
altaicos,) Lapponiae (prope Russenika et Eshavelok,)
Norwegiae (prope Bramble,) Sueciae (prope Sunnerf kog,)
Scotiae (prope Erskin,) Pyrenaeorum (prope Astoefcoria,)
Lotharingiae (prope fanum S. Mariae,) Siciliae (prope
Ali) Hetruriae (e. gr. prope Seravezza,) Pedemontii (pro-
pe Dallagna,) Carinthiae (prope Rossig et S. Hermagoras,)
Salisburgi, Styriae (prope Schladming,) Tirolis (prope
Grosfengogel, Rochrbüchel et Schwaz,) Wirtembergiae
(prope Schiltach, Bulach, Dornstette et Freudenstätt,)
rhenanis (prope Fischbach, Mehlbach, in monte Stahl-
berg, prope Nohfelden, Berfchweiler, Moschellandsberg,
et Langeheke,) Hercyniae, Thuringiae (prope Saalfeld,)
Saxoniae (prope Camsdorf, Scharfenberg, Freyberg,
Tschoppau, Annaberg et Johannegeorgentadt,) Bohem-
iae (prope Catharinenberg,) Hungariae (prope Goellniz,
Schmoelniz, Czinobanya, Kapnik,) Transilvaniae (prope
Salatnum,) et Temesiae (prope Dognaska et Saska) judi-
nis,*

is cupri
emefiac,
pauddiac,
yberg.)
(prope
joribus-
aut ar-
urimum
praeter
quoque,

t caeru-

um py-

plerum-

minera

hure et
nitente

durum

z Ame-
cathari-
wappa-
e Glas-
eldens,
de Ora-
le, vel
quartzo,
cuprum
iolacco
baceae,
cuprum,
tinens,
cupri

18. C.

nis, etiam in Turcia (prope Peram,) ponderosum, facile in fragmenta indeterminata dissiliens, intus quoque nitens, colore interdum in ferri colorem vergente aut superficie iridis coloribus ludente, compactum, rarius tamen texturae planae, faciebus internis speculi ad instar interdum nitentibus, praeter cuprum, arsenicum, ferrum, et sulphur paucillum argenti ad $\frac{2}{100}$, rarius e. gr. in Transilvania (prope Facebai) auri quoque continens, forma communi, aut crebro crystallorum laevium nitentium, nunc prismata hexaëdra in aciem terminata, aut pyramides simplices triëdras, rarius perfectas, quam marginibus in aciem terminatis, aut angulis pyramidem alteram gestantibus conspicuas, referentium.

foetidum. 19. C. durum, metallice nitens, coloris plumbei texturae conchaceae, contusum foetens.

Renovanz von altaisch. Geb. p. 142.

Habitat in Sibiriae monte Schlangenberg, $\frac{45}{100}$ cupri, et $\frac{1}{28}$ argenti continens.

psittacinum. 20. C. ponderosum obscure psittacinum radiatum in festucas dissiliens, in crustas saepe teccedens.

Renovanz altaisch. Geb. p. 235.

Habitat in cumulis fodinarum Bogojablenskenfium ad montes Altaicos Sibiriae, $\frac{30-45}{100}$ cupri, et ad $\frac{1}{28}$ argenti continens, an distincta species?

altaicum. 21. C. duriusculum debilius nitens canum fragile textura festucas minores referens.

Renovanz altaisch. Geb. p. 235.

Habitat in cumulis fodinarum Bogojablenskenfium ad montes Altaicos Sibiriae, cum psittacino eandem circiter cupri argentique copiam continens, spiritum salis ammoniaci viridi colore tingens; an distincta species?

plumbeum. 22. C. nitoris et coloris plumbei texturae planae.

Linck chem. Annal. 1790. I. p. 150. Derber Weisgülden von Andreasberg.

Habitat in Hercyniae fodinis, praeter sulphur, cuprum et argentum (hujus ad $\frac{1}{100}$), ferrum, arsenicum plumbumque continens.

hercynicum. 23. C. duriusculum obscure nitens coloris ex atro cinerei.

Westrumb

Westrumb chem. Annal. 1789. 2. p. 527. Weisgultig Erz vom Harz.

Habitat in Hercyniae fodinis, multum cupri, sibi et sulphuris, aliquid ferri, paucillum argenti, arsenici plumbique nihil continens, an vere distincta species?

dalicum. 24. C. nitoris metallici coloris chalybei tritura rubra.

Cronst. miner. §. 173. Argentum cupro et antimonio sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 338. n. 7. a. Argentum arsenico, sulphure, cupro et ferro mineralisatum, minera solida gritea.

Habitat in Sueciae fodinis Dalicis (parociae Animskog,) et? Saxoniae (prope Freyberg,) arsenico carens, at praeter ferrum ($\frac{2}{100}$) et cuprum ($\frac{1}{1600}$) sibi quoque continens, et paucillum argenti.

fulvum. 25. C. flavum metallice nitens, prunis inspersum sulphuris vaporem flammamque eructans.

Syst. nat. I. p. 179. n. 8. XII. 3. p. 144. n. 4. Cuprum mineralisatum pyriticolum fulvum.

Waller. miner. 284. Cuprum sulphure et ferro mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 282. n. 9. Cuprum sulphure et ferro mineralisatum, minera colore aureo vel variegato nitente.

Cartheuf. miner. 70. Cuprum mineralisatum duriusculum saturate luteum nitens.

Cronst. miner. §. 196. 3. 4. 5. Pyrites cupri.

β) *Syst. nat. I. p. 169. n. 5. 6. 7.* Pyrites ferreo-cupreus.

Syst. nat. XII. 3. p. 115. n. 6. Pyrites mineralisatus amorphus non scintillans ♂, ♀.

Cronst. miner. §. 196. 3. Pyrites cupri flavo-iridescens.

Waller. syst. miner. 2. p. 283. n. 10. Cuprum sulphure et ferro mineralisatum, minera ex flavo iridescente.

γ) *Waller. syst. miner. 2. p. 284. n. 11.* Cuprum pyrite sulphureo mineralisatum minera pallide flava.

Cronst. miner. §. 196. 4. Pyrites cupri pallide flavus.

δ) *Waller. syst. miner. 2. p. 285. n. 12.* Cuprum pyrite fusco mineralisatum, minera flavo-fusca.

Cronst. miner. §. 196. 5. Pyrites cupri hepaticus.

Habitat copiosissimum et innumera quidem varietate, nunc superficiale, nunc minoribus particulis majoribusve frustis margae bituminosae, aliis terris calcariis, quartzo &c. invidulans, galenae, pseudogalenae, ferri, aliarum cupri mine-

, facile
que ni-
te super-
s tamen
ur inter-
rum, et
Tran-
forma
m, nunc
des sim-
ibus in
gestan-

ae con-

et $\frac{1}{125}$

festucas

d mon-
ti con-

a festu-

d mon-
cupri
iaci vi-

gülden

et ar-
mbum-

o ci-

grumb

minerarum frequens comes in Angliæ, Norwegiæ, Sueciæ, Germaniæ, Hungariæ, Navarriæ &c. cuprifodinis fere omnibus, cupri $\frac{8-17}{100}$ ferro et sulphuri nuptas, præterea nonnunquam paucillum arsenici, rarius e. gr. in Hungaria, argenti aurive continens, coloris ut plurimum aurei, interdum, (γ) pallidioris, aut in virescentem (β), aut (δ) fuscum vergentis, superficiem non raro viridis, caerulei, cuprei, vel variegati, rarius durum, quam duriusculum, rarius in crustas secedens, quam in grana, compacta, rarius texturæ planæ quam granularis, vel imperfecte conchacæ, superficie interdum speculi instar nitente, aut striata, vel vestigiis cubicis impressis inæquali, forma frequentissima communi, rarius globulorum, aut arbuscularum, aut crystallorum, nunc cubos, nunc pyramides triedras simplices coherentes, nunc duplices tetraedras sæpe in series digestas referentium.

campana- 26. C. duriusculum ponderosum metallice nitens coloris ex
rum. caerulecente chalybei.

Molin. Naturg. Chil. p. 74.

Klaproth Schr. naturf. Berl. Fr. 7. p. 160. &c.

Habitat in regni Chilensis, et Cornubiæ (prope Wheal Rock) fodinis, sulphur et stannum præter cuprum continens, illud simul arsenicum, quo una cum sulphure per ignem dissipato massa cinerea superest, parandis per fusionem vasis inferiens, hoc præter sulphur ($\frac{3}{4}$), stannum ($\frac{36}{100}$), et cuprum ($\frac{36}{100}$) ferrum ($\frac{3}{100}$) continens, granitæ factiscenti innidulans.

aurichal- 27. C. coloris aurichalcei metallice nitens malleabile.

ceum. Molina Naturg. Chil. p. 77. Cuprum (laxense) zinco naturaliter mixtum.

Habitat in colle provincie Chilensis Huilquilemu, ad fluvium Laxa posito, ex cupro et zinco constatum.

cornubi- 28. C. sulphuri, zinco, stanno, et arsenico junctum cinereum.

cum. Raspe nov. act. Petrop. 3. hist. p. 67.

Habitat in Cornubia; an distincta species?

vitratum. 29. C. molle metallice nitens, coloris plumbei igne facile li-
Kupferglas. queteens.

Syst. nat. XII. 3. p. 144. n. 6. Cuprum mineralisatum pyriticosum sectile canum $\frac{1}{2}$.

Cronst. miner. §. 195. Cuprum sulphure mineralisatum.

Waller.

Waller. min. 264. Minera cupri grisea.

Waller. syst. miner. p. 277. n. 4. Cuprum sulphure mineralisatum, minera obscure nitente grisea molli.

Habitat superficiale, minoribus particulis majoribusve frustis aliis fossilibus innidulans in montium Sibiriae altaicorum, in Lapponiae (prope Ruffenika et Swappavari,) Norwegiae (in Hitterthal, prope Bramble, Kongsberg, Ordal et Atwed,) Sueciae (prope Sunnerkog,) Scotiae (prope Erskiu,) Angliae (prope Middleton Lyas,) Pyrenaeorum (in pago Malpatre,) Wirtembergiae (prope Schiltach,) Rhenanis (prope Fischbach, Rheinbreidenbach, Veldenz, Berfchweiler et Nohfelden,) Westphaliae (prope Stadbergen,) Hassiae (prope Frankenberg,) Hercyniae (prope Lauterberg,) Thuringiae (prope Sangerhusam,) Saxoniae (prope Camsdorf, Deutschneudorf, Seifen, Sayda, Freyberg, Zinnwalde et Glashütte,) Bohemiae (prope Catharinenberg, Aultriae (prope Spiz,) Hungariae (prope Rosenau et Schmoelniz,) Temesiae (prope Saska et Dognaska,) et Transilvaniae (prope Dewa) fodinis, ex solo cupro et sulphure constans, quo posteriori lente dissipato cuprum ($\frac{60-70}{100}$) superest, tenui modo sulphuris cortice obdutum, rarius argenti miculas insperfas tenens, colore interdum in ferri colorem transeunte, aut in superficie variegato, rarius lamellosum, quam compactum, texturae planae, inaequalis vel minutim conchaceae, forma ut plurimum communi; nonnunquam crystallorum prismata exilia hexaëdra, interdum pyramide triëdra terminata, aut pyramides triëdras simplices, aut tetraëdras duplices solitarias aut in spicæ e. gr. speciem aggregatas referentium.

phlogisti- 30. C. nigrum difficilius exardescens, sed flammam diu sustinens et in cineres fatiscens.

Cronst. miner. §. 160. 6. 1. Minera cupri phlogistica.

Waller. syst. miner. 2. p. 285. n. 13. Cuprum mineralisatum, materia bituminosa involutum, facie carbonaria.

Habitat in Sueciae fodinis (Nädkärr Daliae et prope Bisfberg,) lithanthracem externa facie referens, cupro difficilius in cineribus reducendo.

88. NICCOLUM. Malleabile coloris albi in rufescentem vergentis, ponderis specifici = 9000 : 1000.

Acidis facile solvendum, colorem viridem iis impertiens, natro quoque volatili, colorem caeruleum huic concilians.

Igni fixissimum, et aeque difficulter liquandum, ac ferrum cufum, diutius efficaci igne in calcem viridem abiens, cum borace in vitrum hyacinthinum colliquandam.

ochrace- 1. N. viride inconspicuum nitoris expers formae communis.
um, Syst. nat. XII. 3. p. 193. n. 5. Ochra cupri Nickoli pulverea viridi-flavescentis.

Cronst. miner. §. 253. Ochra niccoli martialis.

Waller. syst. miner. 2. p. 191. n. 2. Niccolum colore viridi efflorescens.

Habitat in niccoli mineris fatiscentibus, earum superficiei infidens, ut plurimum superficiale, in Saxoniae (prope Johanngeorgenstadt, Annaberg, Freyberg,) Hercyniae (prope Andreasberg,) Halliae (prope Kiegelsdorf,) Sueciae (prope Loos Helsingiae,) variis argillae innidulantis, in Sueciae (prope Normardi Wermelandiae) fodinis, coloris ut plurimum dilute pomacei, rarius laete viridis, aut graminoidi, aut ex caeruleo viridis, praeter niccoli calcem semper etiam aliquid ferreae calcis continens.

metalli- 2. N. metallice nitens, aqua forti totum solvendum prunis
cum, inspersum arsenici fumum eructans.

Habitat in Bohemiae (prope Joachimsthal,) Saxoniae (prope Johanngeorgenstadt et Schneeberg,) et Hercyniae (prope Andreasberg) fodinis, nunc rubens, nunc fulvum, nunc ochroleucum, praeter niccolum, ferrum, cobaltum, et $\left(\frac{16-25}{200}\right)$ arsenicum continens.

3. N.

sulphurum

fulphura- 3. N. metallice nitens, aqua forti non penitus solvendum,
 tum, prunis insperlum arsenici fumum et sulphuris vaporem
 flammamque eructans.

Syst. nat. 1. p. 170. n. 5. Arsenicum rubens cupreum.

Syst. nat. XII. 3. p. 146. n. 16. Cuprum (Niccolum) mineralitatum arsenicale vulvum Δ , ∞ , ρ .

Vogel miner. 409. Cuprum Nicolai.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum fulvum splendens s. Pseudocobaltum.

Cartheuf. miner. 58. Arsenicum mineralitatum informe, particulis rubicundis nitidis.

Waller. miner. 228. Arsenicum sulphure et cupro mineralitatum, minera difformi aëris modo rubente.

Waller. Syst. miner. 2. p. 189. n. 1. Niccolum ferro et cobalto arsenicatis et sulphuratis mineralitatum, minera difformi flavo-rubente.

Cronst. miner. §. 254. Niccolum ferro et cobalto arsenicatis et sulphuratis mineralitatum.

Cronst. act. Stockh. 1751. 1754. Niccolum.

Fust. miner. 184. Kupfernichel.

Ges. cadm. 20. n. 32. Cobaltum aëris modo lucens.

Habitat una cum cobalto, in Sibiriae, Sueciae (prope Loos Helsingiae,) Cornubiae (prope Triego,) Arragoniae (prope Gultoam,) Delphinatus (prope Allamont,) Hercyniae (prope S. Andreasberg,) Hassiae (prope Biber et Riegelsdorf,) Thuringiae (prope Saalfeld et in comitatu Mansfeld,) Saxoniae (prope Hohenstein, Annaberg, Schneeberg et Johannegeorgentadt,) Bohemiae (prope Joachimsthal,) et Stiriae (prope Schladming) fodinis, igni expositum calcem viridem relinquens, et saepe cum jactura nitrois superficialis tineta viridi efflorescens, coloris cuprei, rarius ochroleuci vel cinerei, nunc compactum, nunc minutim lamellosum, praeter niccolum ferrum, cobaltum arsenicum et sulphur continens, interdum vismutum aut cuprum, rarius argentum, rarissime aurum inspersum habens.

89. WISMUTUM.

W

Molle, fragile, lamellosum, argenticolor, cum jactura nitoris superficialis colorem flavicantem vel rufescentem mutans, ponderis specifici = 9700 : 1000.

Igne facillime liquandum et in calcem primo flavicantem tum rubram abiens, quae vitris fuscum colorem impertitus.

Solutione in acidis excolore, per aquam meracam lactescens et praecipitanda.

nativum. I. W. nudum aqua forti totum solvendum, metallice nitens. *Syst. nat.* 1. p. 173. n. 1. XII. 3. p. 128 n. 1. *Mus. Tessin.* 52. n. 1. *Carth. miner.* 54. Wismutum nativum. *Cronst. miner.* §. 220. *Just. miner.* 158. *Waller. syst. miner.* 2. p. 205. n. 1. Wismutum nativum. *Waller. miner.* 242. Wismutum nativum tenuibus lamellis adhaerens.

Woltersd. miner. 28. Bismutum nudum nativum.

β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 208. n. 4. Minera wismuti varicolor.

Habitat, frequentissime una cum cobalto, rarius omni arsenico argentove carens, ut plurimum quartzo, barytidi, petrosilici, vel arenario inhaerens, in Sueciae, (Dalecarliae, paroecia Stora Skedwi, etiam prope Loos et Lötafen,) Seveannarum Galliae (prope S. Sauveur,) Saxoniae, Bohemiae (prope Joachimsthal,) Wirtembergiae (prope Alpirspach,) Temesiae, et (prope Salathna,) Transilvaniae fodinis, argentum saepe colore et nitore aemulans, aut in superficie rufescens, pomaceum iridisve coloribus ludens in grana secedens, nunc superficiale, nunc venae instar matricem percurvens, nunc majoribus frustis huic invidulans, lamellosum, rarius compactum aut stellatum fibrosum, aut texturae ad radiatam accedentis, superficite interdum arbuscularum imaginibus picta, aut sulcis decussantibus exarata, aut plumae instar striata, interdum

- dum cellulofum aut erofum, formae ut plurimum communis, nonnunquam fibulatiuae, arbufcularis, vel cubicae.*
- ochraceum.** 2. W. inconspicuum friabile formae communis.
Syft. nat. XII. 3. p. 193. n. 7. Ochia wismuti pulverea flavescens.
Cronft. miner. § 221. Wismutum calciforme pulverulentum.
Fyft. mineral. 165. Flos Wismuti.
Waller. fyft. miner. 2. p. 209. n. 6. Wismutum terreftre pulverulentum flavescens.
Habitat, ut plurimum wismuto nativo aut mineralifato fatifcentibus infidens, pulverulentum aut friabile, stramineum, ochroleucum vel cinereum.
- fulphuratum.** 3. W. metallice nitens, flannei coloris aqua forti non totum folvendum, prunis infperium sulphuris flammam eructans.
Cronft. miner. §. 222. 1. Wismutum fulphure mineralifatum.
Waller. miner. 234. Wismutum arsenico, fulphure, cobalto mineralifatum.
- commune.** α) W. mineralifatum albo flavescens micans, ∞, ⚡. *Syft. nat. 1. p. 172. n. 2. XII. 3. p. 128. n. 2.*
Waller. fyft. miner. 2. p. 207. n. 3. Wismutum fulphure et arsenico mineralifatum, squamulis aut particulis micans.
- iners.** β) W. mineralifatum nitens tublaminoſum ⚡. *Syft. nat. XII. 3. p. 128. n. 4.*
Waller. fyft. miner. 2. p. 206. n. 2. Wismutum fulphure mineralifatum, minera alba caeruleſcente laminoſa.
Habitat in Sueciae (prope Riddarhytta, Stripas, Baerninge et in Färila,) Saxoniae (prope Altenberg,) Bohemiae (prope Chuteniz,) et Hanoviae (prope Biber) fodinis, nunc minoribus partiulis, nunc majoribus fruſtis quartzo, aſbeſto, ferro ſpatoſo innidulans, coloris flannei: ſuperficie interdum flavicante, ſaepe arsenico foetum, aut cobalti particulis immiſtis dives, radiatum aut lamelloſum, poſteriori in caſu galenam interdum imitans.
- martiale.** 4. W. metallice nitens cinereum, aqua forti non totum folvendum, prunis infperium sulphuris flammam eructans.
Syft. nat. XII. 3. p. 128. n. 3. Wismutum mineralifatum, lamellis cuneatis.
Cronft. miner. §. 223. 2. Wismutum ferro ſulphurato mineralifatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 208. n. 5. Wismutum sulphure et ferro mineralisatum in minera lamellis euneiformibus composita.

Habitat in Norwegia (prope Gellebek,) texturæ radiatæ, præter wismutum et sulphur ferrum continens.

90. ARGENTUM. Summopere malleabile et ductile, sonorum, album, coloris et nitoris tenacius, ponderis specifici = 10595 : 1000.

Ignè difficiliter liquandum, meracum vix in calcem vitrumve convertendum, ipsi plumbi vitro pertinacissime resistens, fixum, calce vitris opalinam turbiditatem conciliante.

Acidis, quibus solvitur nullum colorem impertiens.

nativum. I. A. malleabile ductile intus metallice nitens, aqua forti totum solvendum.

Syst. nat. 1. p. 183. n. I. XII. 3. p. 148. n. I. Argentum nudum.

Woltersd. miner. 29. Waller. miner. 307. syst. miner. 2. p. 328. n. I. Argentum nativum.

Cronst. miner. §. 167. Argentum purum nativum.

Cartheuf. miner. 75. Argentum nudum malleabile.

Habitat nunc superficiale, (e. gr. in Norwegiæ prope Kongsberg, Angliæ, Saxoniae (prope Johannegeorgenstadt, Schneeberg, Freyberg et ad Baerenstein, Wirtembergiæ v. gr. prope Schiltach et in Christophthal, Aultriæ prope Annaberg, Hungariæ prope Kapnik fodinis, nunc venæ instar matricem percurrens, nunc frustis majoribus, vel (larvatum) particulis minutissimis nudo certe oculo non usurpandis aliis fossilibus omnis fere classis et generis inspersum, in regni Peruani (prope Potosi,) Chilenis, Mexicani fodinis, Sibiriae montibus altaicis, præsertim monte Schlangenberg, Norwegiæ (prope Kongsberg,) Sueciæ (prope Utö, Normark, Sunnerikog, Dal et Lofälén.)

Hilpa-

Hispaniae (prope Guadalcanal,) Britanniae (prope Huclyvat,) Hercyniae (prope Andreasberg,) Bipontii (ad montem Stahlberg,) Nassovia, Fürstenbergiae (prope Wittichen et Reinerzau,) Wirtembergiae (prope Schiltach et olim in Murgthal,) Thuringiae (prope Saalfeld,) Saxoniae (prope Berggieshübel, Memmendorf, Braeunsdorf, Freyberg, Marienberg, Ehrenfriedersdorf, Breitenbrunn, ad montem Baerenstein, prope Schlettau, Waltersdorf, Annaberg, Chemnitz, Ratschau, Schneeberg, Geier et Johannegeorgenstadt?) Bohemiae (prope Joachimsthal, Aberdan, Presniz, Mies, Catharinenberg, Ratiborziz, Budweis, Kuttenberg, Tabor et Przibram, Franconiae (prope Ilmenau,) Bavariae (prope Creisdorf,) Tirolis, Austriae (prope Annaberg,) Hungariae (prope Schemnitz, Felsobanya, Ujbanya, Schmoelniz et Kapnik,) et Transilvaniae (prope Nagyag et Kisbanyaj fodinis, rarissime omnis cupri et auri expert, interdum quoque ferri pauculum continens, superficie interdum nitore prava nigra vel lutea, superficie saepe striata, interdum plumae ad instar, aut vestigiis cubicis vel pyramidalibus inaequali forma saepius communi, alias bracteas, dentes, setas, fila, capillos, telam araneorum, externa facie referens, aut forma crystallorum exilium, prismatum hexaedrorum compressorum, acicularum, pyramidum simplicium trièdrarum, vel duplicium tetraèdrarum, vel cuborum, ut plurimum gregariorum, sparforum, aut in series, fasciculos, pyramides, ramos, arbusculas, fila, denticulorum speciem aggregatorum conspicuum.

butyrace-2. A. inconspicuum friabile, pelliculis tenuibus spata intertextis.

v. Born ind. foss. 2. p. 110. Buttermilcherz.

Habitat (olim) in Hercyniae fodinis (prope Andreasberg praesertim fodina S. Georgii,) pelliculis albis, caeruleis aut subfuscis.

nigrum. 3. A. aterrimum friabile ponderosum cum aqua forti effervesces tritura demum metallice nitens.

Syst. nat. I. p. 183. n. 6. XII. 3. p. 150. n. 9. Argentum obscurum fuliginosum ♂, ♀.

Cartheuf. miner. 76. Argentum mineralisatum continuum nigricans.

Cronst. miner. §. 170. 3. I. Argentum arsenico et cupro sulphuratis mineralisatum.

Waller. miner. 312. Argentum sulphure, arsenico, cupro et ferro mineralisatum, minera nigra i. fuliginea.

Waller. syst. miner. 2. p. 335. n. 6. Argentum arsenico, sulphure et cupro mineralisatum, minera nigra fuliginea.

Habitat in Siciliae (ad montem Nido?) Britanniae (prope Huelgoat,) potissimum Saxoniae (prope Johannegeorgentadt, Ratschau, Marienberg et Annaberg) fodinis, ex argento a bo fatiscente saepe nascens, nunc corticis instar albis mineris superinductum, nunc minoribus particulis inspersum, nunc per burzidem dispersum, huncque nigro tinctu perfundens, non raro eavis argenti cornei globis inclusum, saepe pulverulentum, argenti dives, praeter quod sulphur, crebro etiam arsenicum et cuprum, nonnunquam quoque ferrum continet.

corneum. 4. A. ponderosum molle malleabile nitoris metallici expers subdiaphanum igne facillime liquandum et fumi albi toetidi forma tandem totum volatile.

Syst. nat. 1. p. 183. n. 3. Argentum diaphanum lamellosum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 148. n. 2. Argentum mineralisatum lubimalleabile subdiaphanum micans $\frac{1}{2}$, ∞ .

Cartheus. miner. 75. Argentum mineralisatum fusco flavum subdiaphanum fragile.

Cronst. miner. § 176. Argentum acido salis solutum et mineralisatum.

Waller. miner. 308. Argentum sulphure et arsenico mineralisatum, minera malleabili vitrea candelae igne liquabili.

Waller. syst. miner. 2. p. 331. n. 3. Argentum acido salis mineralisatum, minera semipellucida lamellosa cornea igne candelae liquabili.

Habitat varius, minori semper profunditate, quam reliquae argenti minerae, occurrens, interdum argento nativo in serenis humidis asservato, aut in monetis cuso et per aliud quod temporis spatium in mare detuso, nascens, in Hungariae (prope Schemnitz,) Bohemiae (olim prope Weipert, Gottesgab et Joachimsthal,) potissimum Saxoniae (prope Ratschau, Obertchoena, Marienberg, Freyberg, Annaberg, Schneeberg, praesertim Johannegeorgentadt,) Norwegiae (prope Kongsberg,) Allatae (prope Fanum S. Mariae,) Delphinatus (prope Alleimout, Hispaniae (prope Guadalcanal,) regni Mexicani, Peruviani (prope Potoli et Chilentis, montium Sibiriae altaicorum) fodinis, ad candelam corae aut sibi instar fluens, et coram tubo ferruminatorio in carbone examinatum paucula argenti grana relinquens,

quens, argenti ditissimum, quod muriæ et vitrioli acido junctum est, rarius tam copioso, ut in aëre deliquescat, interdum ferri, argillæ, terræ calcariæ, quartzæ, etiam sulphuris particulas admixtas habens, a posteriori fragile, rarius pulverulentum aut lutosum, quam induratum, exterius sæpe pinguedinis instar nitens, intus compactum et terreum, rarius versicolor, flavum, aut niveum (in posteriori casu ad aërem violaceum tinctum sensim induens,) quam margaritaceum, viride, violaceum, caeruleum, hepaticum aut subfuscum, crebro formæ communis, ut tamen etiam in massis ovum vel sphaeram referentibus intus cavis, aut capillis subtilissimis, in pellis speciem aggregatis, aut crystallis exilibus extrinsecus sæpe speculi instar nitentibus, rarius cruciatis, acicularibus, aut parallelepipedis, quam cubicis, frequentius aggregatis occurrat.

Electrum. 5. A. malleabile ductile metallice nitens flavicans aqua forti non totum solvendum.

v. *Veltheim n. Entd. Chem. 7. p. 75.*

Habitat in Sibiriae monte Schlangenberg, Norwegiæ fodinis (prope Kongsberg,) ex argenti et auri interdum æquali portione conflatum, ut aqua forti tentatum semper aurum relinquat.

Stibiatum. 6. A. metallice nitens malleabile stanneum durissimum lamellosum, igni expositum neque sulphuris neque arsenici vaporem emittens, aqua forti tentatum calcem albam relinquens.

Sell Magaz. Bergbauk. 3. 1786. n. I. p. I.

Habitat in Fürstenbergiæ fodina S. Wenceslai prope Wolfach, ex argento ($\frac{7}{10} - \frac{3}{4}$) et stibio nativo interdum etiam ferri particula conflatum, hinc coram tubo ferruminatorio igne exploratum fumum album eructans, et tandem meracum argentum relinquens, hydrargyro facile nubens, in grana secedens, ad aërem sæpe extrinsecus flavescens aut rufescens, in pulverem nigricantem conterendum, qui magnetem non sequitur, spato aut barytidi innidulans, formæ ut plurimum communis, interdum prismata tetraëdra aut hexaëdra in cuneos aut fasciculos aggregata referens.

arsenica 7. A. metallice nitens igne facile liquefcens et arsenici fumum eructans.

Werner Samml. z. Phys. u. Naturg. I. p. St. 4. p. 454.

Habitat

Habitat nunc flannei coloris et nitoris, paucillum quoque ferri continens, majoribus minoribusve partibus aliis inspersum, argento dives, in Hercyniae fodinis, prope Andreasberg, nunc ochroleucum, durum, intus fibrosum argenti $\frac{2}{10}$ continens, nunc molle, ut secari cuncto queat, et incurvo-lamellosum, argenti minorem ($\frac{2-3}{100}$) copiam continens, in Hispaniae fodinis prope Guadalcanal, ut plurimum ex mero argento et arsenico nativo constans.

molyb- 8. A. metallice nitens, lamellis tenuibus flexilibus.
daenatum. *Ferber nov. act. Petrop 3. p. 267.*

Habitat in Hungaria (prope Deutschpilsen) ex argento, molybdaena et ferro constans.

Nagy- 9. A. metallice nitens, lamellis flexilibus, coloris inter flanneum et ferreum intermedii.
gentic.

Kerst. Lesk. Mineral. Vowede.

Habitat in Transilvaniae fodinis prope Nagyag, ad aurum Nagyagente externa facie proxime accedens; an hoc spectat?

vitreum. 10. A. plumbicolor facilime et cum vapore flammaque sulphurea igne liquescens opacum ponderosissimum molle tenax.

Syst. nat. I. p. 183. n. 2. Argentum malleabile.

Syst. nat. XII. 3. p. 148. n. 3. Argentum mineralifatum fetile malleabile plumbicolorum $\frac{\Delta}{4}$.

Carthens. miner. 75. Argentum mineralifatum griseum splendens malleabile.

Waltersd. miner. 29. Argentum plumbei coloris splendens malleabile.

Waller. miner. 308. Argentum sulphure mineralifatum, minera malleabili vitrea, candelae igne liquabili.

Waller. syst. miner. 2. p. 329. n. 2. Argentum sulphure mineralifatum, minera malleabili vitrea facile fusibili.

Cronst. miner. §. 168. 2. 1. Argentum sulphure mineralifatum.

Habitat in Sibiriae monte Schlangenberg, in Norwegiae (prope Kongsberg,) Hercyniae (prope Andreasberg,) Saxoniae (prope Freyberg, Braunsdorf, Obersthoena, Schneeberg, Annaberg, Johanngeorgenstadt, et in monte Rammelsberg,) Bohemiae (prope Joachimsthal, Abergdam, Przibram, Jungwoltzitz, Ratiborzitz, olim quoque Kuttenplan,) Hungariae (prope Schemnitz,) Wirtembergiae (prope Reimerzau et Eberlpach,) Furstenbergiae (prope

frag

(prope Wittichen,) Alfatiae (prope fanum S. Mariae,) Delphinatus (prope Allemont,) Sabaudiae (prope la Soude,) Hispaniae (prope Guadalcanal,) regni Chilenis et novae Hispaniae fodinis, superficiale, venae instar percurrens alia fossilia, aut punctatim vel per maculas his inspersum, aut inclusum aut massis majoribus obvium, $\frac{3}{4}$ et ultra argenti continens, haecque igni expositum mercurium relinquens, quippe soli sulphuri, rarius exiguae arsenici aut auri portioni simul junctum, compactum, superficiei interdum chalybem induratam, aut colorem ex atro caeruleum, vel iridis colores referentis, vel fatiscente, interdum ab immixto arsenico et cobalto ex cinereo rufescente, crebro formae communis, at quoque aratum, cellulosum, sulcis decussantibus, vestigiis cubicis aliisque inaequale, capillare, filiforme, denses, globulos solitarios vel aggregatos, stirias aemulans, vel crystallos exiles, at quidem pyramides simplices trièdras, vel duplices tetraèdras, cubos, vel prismata, tetraèdra, octoèdra, utrinque pyramidata, vel hexaèdra, nunc ad latera truncata, et utrinque in aciem obtusam terminata, nunc pyramide tetraèdra vel trièdra terminata, singulas variis figuris, quam sparsim, aut in scalarum, gemmarum, ramorum, fruticulorum, arbuscularum, antennarum speciem aggregatas referens.

fragile. II. A. ex plumbeo atrum metallici nitoris expers opacum facillime et cum vapore flammaeque sulphuris liquefcens fragile.

Vogel Mineralf. p. 445. Roëichgewaechs.

Habitat in Delphinatus (prope Allamont,) Saxoniae (prope Freyberg, Grosvoigtsberg, Schneeberg, Annaberg, Johanngeorgenstadt et Oberwiesenthal,) Bohemiae (prope Ratiborziz,) Hungariae (prope Cremniz et Schemniz) et Sibiriae (in monte Schlangenberg) fodinis, superficiale, aut minoribus majoribusve partibus aliis fossilibus potissimum quartzo inspersum, sulphuris majorem, quam quidem vitreum, portionem, et praeterea paucillum ferri, crebro etiam cupri continens, hinc igne tortum vix purum argentum relinquens, texturae minutim conchaceae, forma crebro communi, non raro crystallorum, ut plurimum exilium, lentes, tabulas, interdum cellulose connatas, vel prismata hexaèdra, nonnunquam longitudinaliter striata, truncata aut pyramide tetraèdra vel hexaèdra terminata, interdum in rhombi speciem aggregata referens.

nitens. 12. A. nitens coloris plumbei ponderosum lamellosum fragile igne facile liquefcens.

Renovanz v. alt. Geb. p. 137.

Habitat in Sibiriae monte Schlangenberg, petrosilicis fissuras explens, igne dum liquatur in duas partes cuprum quod vocant nigrum, et argentum vitreum abiens, posteriori quoque, dum conteritur, ob majorem tenacitatem facile separando, ut ex cupro vitrato, et argento vitreo conflatum esse videatur, aquam etiam fortem et salis ammoniaci spiritum caeruleo colore perfundens, dimidium sui ponderis argentum, $\frac{16-17}{100}$ cupri, interdum etiam paucillum auri continens.

rubrum. 12. A. ponderosum tritura rubens intus parum nitens, igne decrepitans et paulo post arsenici vaporem eructando liquefcens.

Rothgülden.

Syst. nat. 1. p. 183. n. 5. Argentum rubescens polyëdram glandulosum.

Syst. nat. XII. 3. p. 149. n. 4. Argentum rubescens tritura rubra Δ , ∞ .

Woltersd. miner. 29. Argentum rubrum diaphanum et opacum.

Cronst. miner. §. 169. Argentum sulphure, ferro et arsenico mineralisatum.

Cartheuf. miner. 76. Argentum mineralisatum rubrum splendens.

Waller. miner. 315. Argentum arsenico, pauculo sulphure et ferro mineralisatum, minera rubra ante ignitionem liquabili.

Waller. syst. miner. 2. p. 333. n. 4. Argentum arsenico et sulphure mineralisatum, minera rubra ante ignitionem fusibili.

Habitat in Sibiriae (in monte Schlangenberg,) novae Hispaniae, regni Peruani et Chilensis, Hispaniae (prope Cazalla et Guadalcanal,) Galliae (prope Allamont et fanum S. Mariae,) Fürtenbergiae (prope Wittichen, Wirtembergiae (prope Reinertsau et Schiltach,) Hercyniae (prope Clausthal, et S. Andreasberg,) Saxoniae (prope Freyberg, Braeunsdorf, Oberfchoena, Gros- et Kleinvoigtsberg, Tichopau, Ehrenfriedersdorf, Marienberg, Schneeberg, Annaberg, Ratschau et Johanngeorgenstadt, Bohemiae (prope Joachimsthal, Aberdam, Altwoschiz, Jungwoschiz, et Ratiborziz,) Hungariae (prope Cremniz, Schemniz, et inter Schemniz et Koenigsberg,) et Transilvaniae

fragile

fissuras
quod
riori
facile
consta-
tonidei
ponde-
xillum, igne
ido li-

édrum

tritura

am et

arseni-

abrum

phure
em li-nico et
ionem

Hispa-

azalla

im S.

mber-

prope

berg,

sberg,

eberg,

emiac

igwo-

chem-

silva-

niac

niae (prope Boiza) sodinis, saepe cum pyrite, arsenico nativo, galena, argento vitreo, aliisque argenti mineris nunc superficiale, nunc minoribus particulis majoribusve massis quartzo creberrime et petrosilici inspersum, cave penetrans et tingens, pro aliqua tantum parte aqua forti solvendum, quamvis argenti ad $\frac{3}{4}$ contineat, arsenico ($\frac{27}{100}$), sulphuri ($\frac{13}{100}$), et interdum quoque exiguae ferri portioni juncti, paucitatis gradu, coloris intensitate, textura et forma externa varians, opacum subopacum (obscurius tinctum,) diaphanum, (in crystallis) semipellucidum, aut pellucidum, coloris laetioris, lateritii, cinnabarini, aut inter sanguineum et coccionellae aemulum intermedii, vel obscurioris, coccionellae aemuli, kermesini, adeo plumbei, et ferrei, ut tamen tritura semper rubenti, ut plurimum compactum, texturae planae, conchaeae vel inaequalis, rarius lamellosum, forma creberrime communi, interdum crystallorum ut plurimum aggregatum, polyedra, vel prismata hexaedra, interdum longitudinaliter striata, saepe acicularia, alterutro vel utroque sine pyramide triedra, vel hexaedra terminata, f. sciculata vel in reticuli speciem disposita, vel pyramides simplices triedras, frequentius hexaedras elongatas acuminatas, interdum ad apicem altera triedra auetas, sparsim, f. sciculatim aut stellatim congestas referentium.

album. 14. A. opacum metallice nitens compactum ponderosum coloris dilute plumbei triturae similis, igni expositum sulphuris arsenicique vaporem emittens, fragile.

Syst. nat. I. p. 183. n. 4. Argentum albidum informe fragile.
Syst. n. t. XII. 3. p. 149. n. 5. Argentum mineralisatum cupri arsenicalis tritura albida ∞ , ♀, $\frac{1}{2}$.

Woltersd. miner. 29. Argentum albu-griseum splendens cupro mixtum.

Cronst. miner. §. 170. 3. 2. Argentum arsenico cupro et ferro sulphurato mineralisatum.

Waller. miner. 315. syst. miner. 2. p. 334. n. 5. Argentum arsenico, sulphure et cupro mineralisatum minera micante alba.

Carthenf. miner. 75. Argentum mineralisatum albescens splendens.

Habitat in Saxoniae (prope Freyberg,) Bohemiae (prope Ratiborziz et Wobezniz?) Hungariae (prope Cremniz, Schemniz et Kappnik?) Transilvaniae (prope Facebai?) Siciliae (ad montem Niso et prope Fondachelli,) et Asiae

tiae

tiae (prope Markkirch?) fodinis, rarius superficiale, quam aliis fossilibus innidulans, vix ultra $\frac{3}{8}$ argenti continens, quod praeter sulphur et arsenicum cuprum, nonnunquam quoque ferrum sibi iunctum habet, tritura nitorem exaltans, in fragmenta indeterminata dissiliens, texturae ut plurimum planae, formae frequentius communis, quam crystallinae.

91. PLUMBUM. Ex caerulefcente album, ad aërem nigrescens, malleabile, molle, mutum, ponderis specifici = 11450 : 1000.

Igne facile liquefscens, superficie iridis coloribus ludente, sensim abiens in calcem primo albam, tum griseam, flavam denique rubram, facillime in vitram convertendam.

Acidis omnibus solvendum, quibus colorem quidem nullum, at saporem dulcem imperitur colore albo iterum praecipitandum.

nativum. 1. Pl. nudum. *Syst. nat.* I. p. 180. n. 1. *Mus. Tessin.* 62. n. 1. *Cartheuf. miner.* 65. Plumbum nudum granulatum. *Waller. miner.* 272. Plumbum nativum. *Habitat in Germania, an unquam vere nativum?*

ochraceum. 2. Pl. pulverulentum nitoris metallici expers, aqua forti totum cum effervescentia solvendum, in prunis facile in plumbum metallicum reducendum. *Syst. nat.* I. p. 205. n. 5. XII. 3. p. 193. n. 7. Ochra plumbi pulverea albida. *Cartheuf. miner.* 66. Plumbum terrestre ochraceum. *Cronst. miner.* §. 37. et 184. I. A. I. Terra calcarea cerussa nativa intime mista et Minera plumbi calciformi: pura pulverulenta. *Waller. syst. miner.* 2. p. 313. n. 13. a, b. Plumbum facie et consistencia terrea.

Habitat

Habitat rarius aliis fossilibus, majoribus praesertim frustis inspersum, quam superficiei minerarum plumbi fatiscantium inhaerens, aërem fixum continens, ut tamen 40-75 plumbi libras ex centum largiatur, non raro cretam sibi immixtam habens, aut ferri calce interstita (in Saxonia prope Freyberg et Tschopau,) Hercynia (prope Wildenman,) electoratu Trevirensi (in Langenhecke,) cinereo, aut (in Scotiae Leadhills) caerulefcente, aut (in Angliæ Lathguldalmine) flavicante, aut in eadem fodina, in Scotiae Leadhills, in Sibiriae fodinis Berefowkensis) flavo colore tinctum, alias e. ge. in Sueciae monte Christiersberg, in Angliæ fodinis prope Elton et Lathgildale, in Hercynia prope Lettenbruchen, in Saxonia prope Johannegeorgentadt, album, coram tubo ferruminatorio in carbone primo candens tum liquefscens, ex solutione in aqua forti per muriae et vitridi acidum forma sedimenti albi, per zincum et ferrum forma metallicu praecipitandum.

terreum. 3. Pl. inconspicuum intus terreum aqua forti cum effervescencia solvendum.

Waller. syst. miner. 2. p. 310. n. 10. et p. 313. n. 13. e. Plumbum terretre vel lapideum calcareo lapide mineralisatum, et Terra plumbaria rubra.

Cronst. miner. §. 38. et §. 184. 1. A. 2. Terra calcarea cerussa nativa intime mixta et Cerussa nativa indurata.

Habitat in Sueciae monte Christiersberg, in Angliæ (praesertim comitatus Derbyensis prope Winster, etiam prope Alltonmoor Cambriae et prope Paris mountain,) Britanniae (prope Poullacuen,) Lotharingiae, Altiatae (prope Geroldsek,) Bipontii (prope Nohfelden,) Eifaliae (prope Call,) Hercyniae (potissimum prope Cellerfeld,) Saxoniae (prope Freyberg, Tschoppau et Johannegeorgentadt,) Bohemiae (prope Mies et Bleytadt,) Carinthiae (prope Bleyberg, Tirolis, Austriae (prope Tirniz,) Hungariae (prope Schemnitz,) Temesiae (prope Saska) et Sibiriae fodinis, saepius massis majoribus aliis fossilibus innidulans, rarius stillatitium, album, caerulefscens aut caeruleum, quam formae communis, cinereum, flavicans, sulphureum, flavum, rubrum, rufescens, spadiceum, fuscum, nigricans vel atrum.

micaceum. 4. Pl. attactu pingue lamellosum, nitore et colore ad argentum accedens.

v. Bose Schr. berh. Naturf. 8. p. 204.

Habitat;

Habitat, ut plurimum una cum plumbo spatoso, in Hercyniae fodina (Bergmanstrott prope Andreasberg,) lamellis creberrime pluribus sibi incumbentibus.

vitreum. 5. Pl. semipellucidum fragile texturæ nitorisque vitrei, formæ communis.

Woulf act. angl. 66. 2. n. 43. exp. 13.

Habitat, crebro una cum galena aut plumbo spatoso aliis sulfilibus innidulans, in Angliæ (provinciae Soumerlet et Platonine,) Britanniae (Poullaouen,) Rhenanis (prope Lahr et Langenheke,) Hercyniæ (n. S. Joachim et Bleyfeld prope Cellerfeld,) Saxoniae (prope Tschopau,) Bohemiac (prope Przibram,) Carinthiae (prope Bleyberg,) Hungariæ (prope Schemniz,) et Sibiriae (Semenowenski ad montes altaicos) fodinis, cum aqua forti non effervescent, interdum diaphanum, texturæ nunc potius conchaceæ, nunc festucariæ hyalinum, album, cinereum, vel ex virescente flavicans.

spatolum. 6. Pl. intus et extrinsecus nitens molle album in igne crepitans, cum acidis efferveles, formæ ut plurimum crystallinae.

Syst. nat. XII. 3. p. 135. n. 9. Plumbum fragmentis spatosis.

Waltersd. miner. 32. Plumbum spatolum album.

Waller. miner. 275. Plumbum arsenicale mineralisatum, minera spatiformi alba f. grisea.

Waller. syst. miner. 2. p. 307. n. 6. Plumbum terrestre vel lapideum, minera spathiformi alba vel grisea.

Cronst. miner. §. 184. I. A. 2. 2 et 3. Minera plumbi calciformis pura indurata.

Vogel miner. 166. Spatum plumbiferum.

Laborie act. parif. extran. 9.

Woulf act. angl. 66. 2. n. 43.

β) Plumbum spati cubici. *Mus. Tessin. 64. n. 5.*

Habitat varius globulosum aut cellulosum, quam crystallinum in Scotiae (Leadhill's,) Angliæ (Mendiphills,) Islandiæ, Britanniae (prope Poullaouen,) Burgundiæ, Lotharingiæ (prope La Croix,) Altiæ (prope Geroldsek,) Brisgoviæ (prope Freyburg,) Nassoviæ, Ducatus Montani (in monte Wildberg,) Hercyniæ (potissimum Bleyfeld et Glücksrad prope Cellerfeld,) Saxoniae (prope Tschopau, Schwarzenberg et Johannegeorgenstadt,) Bohemiac (prope Przibram,) Austriæ (prope Tirmiz,) Hungariæ (prope Schemniz) et novae Hispaniæ fodinis, non raro cupro

hyal

rubi

cupro vel ferro ochraceo, vel magnesia obductum nitoris interdum sericei, molle; ut cultro secari queat, texturae nunc lamellosae, nunc conchaceae, nunc inter conchaceam et inaequalem intermediae, in fragmenta indeterminata diffiliens, ex centum libris 40-75 plumbi, largiens, quippe saepius praeter plumbi calcem non nisi aquam et aërem fixum continens, rarius ensiforme, aut polyëdrum, aut tabulas tetraëdras angulo 350 sibi impositas, aut prismata pentaëdra, pyramide pentaëdra terminata, aut tetraëdra obliquangula, quam hexaëdra, interdum compressa, crebrius pyramide hexaëdra aut tetraëdra terminata, vel pyramides hexaëdras, rarius solitarias, quam vario modo combinatas, fasciculatas aut in bacillos conjunctas, denuo in fasciculos aut pyramides aggregatas.

hyalinum. 7. Pl. hyalinum cum aqua forti effervesceens molle in prunis crepitans, nitoris vitrei, formae crystallinae.

Syst. nat. XII. 3. p. 135. n. 10? Plumbum (spatofum) pelucidum hyalinum rasile effervesceens.

Macquet Schr. berl. Naturf. 2. p. 157. 158. t. 3. f. 4-6.

Habitat in Sibiriae (Nertschinskensibus,) Temesiae (prope Dognaska,) Hungariae (prope Schemniz,) Bohemiae (prope Bleystadt et Przibram,) et Saxoniae (prope Tschopau) fodinis, nunc polyëdra, nunc prismata tetraëdra obliquangula faciebus alternis latioribus conspicua, nunc pyramides hexaëdras simplices, vel imperfectas duplices, aut pyramides duplices tetraëdras interdum imbricatas referens.

rubrum. 8. Pl. fulvum triturae aurantiae diaphanum ut plurimum prismata tetraëdra obliquangula referens, nitoris metallici expers.

Syst. nat. XII. 3. p. 134. n. 8. Plumbum hexaëdrum rhombeum fulvum.

Cronst. miner. §. 184. I. A. 2. 4. Minera plumbi calciformis pura indurata rubra.

Waller. syst. miner. 2. p. 309. n. 8. Plumbum sulphure et arlenico mineralisatum, minera spathiformi rubra.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 10. p. 287. sqq.

Habitat in Sibiriae (Berelowskensibus,) Austriae? (prope Annaberg,) Bohemiae? (prope Bleystadt,) Saxoniae? (prope Bockau,) Eifaliae? (prope Call,) et Sabaudiae? (prope Trappettes) fodinis, praeter plumbum ($\frac{3}{100}$), praeter nickoli calcem parvissimam, et aërem vitalem, molyb

molybdaenae acidum continet; an interdum etiam paululum sulphuris et arsenici? an praeter sibiricum specimen reliqua etiam colore certe paulisper accidentia huc spectent, analysis docebit.

flavum. 9. Pl. flavum nitoris metallici expers formae crystallinae molle in igne crepitans aqua forti et muriacae acido fere totum solvendum: posteriori solutione inspiciata caerulea.

v. Wulfen ap. Jacquin miscellan. aultriac. 2. Vienn. 1781. et Abhandl. vom kaerntn. u. sch. Ble. spate. Wien. 1785. fol. Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. p. 95. &c.

Habitat varius in Scotiae (Leadhill's,) Britanniae (prope Poullaouen,) Burgundiae (prope S. Prix lous-Bouvray,) Hercyniae (alten Teutchen prope Cellerfeld,) Temesiae (prope Dognaska,) et Austriae (prope Annaberg,) quam in Carinthiae (prope Bleyberg) fodinis, flavedinis et nitoris gradu mirifice varians, saepe galenae innidulans, aut una cum pseudogalena marmoris insidens, plumbi calcis cum molybdaenae calcis conjuncta ponderosum, rarius prismatica hexaëdra, quam cubos rhombosve convexis faciebus interdum conspicuos, vel tabulas tetraëdras aut octaëdras, in cellularum speciem aggregatas referens.

virens. 10. Pl. virens ponderosum in fragmenta indeterminata dissiliens in pulverem flavum conterendum, aqua forti bullicente sine effervescencia fere totum solvendum, in igne difficiliter liquefens, et refrigeratum polyëdra referens.

Syst. nat. I. p. 180. n. 3. Plumbum nitri spatiosi utrinque truncati.

Syst. nat. XII. 3. p. 134. n. 7. Plumbum crystallis hexaëdro-prismaticis utrinque truncatis ∞.

Waller. miner. 296 Plumbum arsenico mineralisatum, minera solida crystallifata viridi.

Waller. syst. miner. 2 p. 308. n. 7. Plumbum terrestre vel lapideum, minera spatiosi viridi.

Waltersd. miner. 32 Plumbum spatiosum viride prismaticum. Cronst. miner. § 184. I. A. 2. 3. 2. Minera plumbi calciformis pura indurata crystallifata viridis

Habitat in novae Hispaniae, Sibiriae (prope Catharinenburg,) Scotiae (Leadhill's) Angliae (prope Monaghan et Eton,) Britanniae (prope Huelgoat,) Lotharingiae (prope La Croix,) Alsatiae (prope Erlenbach,) Brisgoviae (prope Freyburg,) Bohemiae (prope Mies et Przibram,) Saxoniae (prope Johanngeorgentadt, Tschopau, Schwarzenberg,

jaspidum.

fuliginosum.

alvernium.

berg, Freyberg, Kleinvoigtsberg, Grosfchirma,) Hercyniae (prope Clausthal et Cellerfeld) et rhenanis (prope Rheinbreidenbach) fodinis, cum plumbi calce praeter paucillum calcis ferreae phosphori acido conjuncta, ita ut cum carbonum pulvere vasis inclusum et igne agitatum, verum phosphorum, ex 200 libris 9 libras exhibeat, molle, ut plurimum, diaphanum, interdum subopacum, in fragmenta indeterminata dissiliens, texturae inaequalis, et minutim granularis, viredine ut plurimum olivacea, nonnunquam psittacina aut graminea, aut in flavum rubrumve colorem vergente, rarius superficiale, quam particulis minoribus massisve majoribus aliis fossilibus inspersum, rarius forma communi aut stillatitia conspicuum, quam crystallorum variae magnitudinis extrinsecus nitentium et laevium, nunc parallelepipeda exilia, saepius prismata hexaedra terminata, vario modo cohaerentia, vel in bacillo:rum speciem aggregata, aut pyramides hexaedras aciculares acuminatas, spersas vel in musci ramosi speciem aggregatas referentium.

jaspidum. II. Pl. fuscum, durum opacum formae communis.

v. Fichtel Karpath p. 348.

Habitat in fodina Temesiensi prope Saska, ex centenario 36 libras plumbi, et 10 argenti drachmas, cujus singulae semilibrae quatuor auri denarios continent, largiens.

fuliginosum. 12. Pl. nigrum inconspicuum inquinans, aqua forti non totum solvendum, igne agitatum sulphuris flammam vaporemque emittens, et refrigeratum granum polyedrum relinquens.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 489. n. 3. 4? Plumbum ochraceum brunum et nigrum.

Laumont ap. la Methene Journ. de phys. 1787. I. p. 383.

Habitat in Saxoniae? (prope Tschopau et Freyberg,) Britannia prope Huelgoat, praeter plumbi calcem et phosphori acidum sulphur continens, utrum propria species, an potius galena fatiscens, plumbo virenti insperso foeta?

alvernium. 13. Pl. ex virescente flavum, nitoris metallici expers carbonibus inspersum non decrepitans, at ebulliens, arsenici fumum eructans, et grana polyedra relinquens.

Sage ap. la Methen. Journ. de phys. 1789. 2. p. 53.

Fourcroy annal. de chim. 2. 1789. p. 29.

Aa

Habitat

Habitat in Alvernia prope Rosieres, praeter plumbi calcem et phosphori acidum, et arsenici acidum calcemve continens, quartzo ferruginoso innidulans, nunc formae communis, nunc prismata hexaëdra in globos imperfectos aggregata referens.

- arsenicatum. 14. Pl. inconspicuum in prunis facile candens, difficiliter liquefcens, fortiori demum arsenici fumum eructans et plumbum metallicum relinquens.
Proust et Sage ap. la Metherie journ. de phys. 1787. 1. p. 394. et 1789. 2. p. 53.
Habitat in Burgundiae et Andalusiae fodinis, post liquationem refrigeratum crystallinae formae expers, neque colorem penitus immutans, nunc pulverulentum et flavum galenae superficiem obducens, nunc insigni coloris viridis et flavi varietate, a gramineo ad cereum usque, ut etiam nitore et pelluciditatis gradu ceram aemuletur, forma granulorum aggregatorum interdum galenae nucleum includentium, quartzo et feldspato innidulans.
- duplex. 15. Pl. inconspicuum prunis inspersum arsenici sulphurisque vaporem et flammam eructans.
Sage ap. la Mether. journ. de phys. 1789. 2. p. 53.
Habitat in Alvernia prope Rosieres, plumbi calce duobus acidis, arsenici et vitrioli juncta.
- vitriolatum. 16. Pl. albidum nitoris metallici expers fixissimum igne sine strepitu et ebullitione liquefcens cum acidis non effervescens.
Gadolin chem. Annal. 1778. 1. p. 147.
Proust ap. la Mether. journ. de phys. 1787. 1. p. 394.
Habitat in Scotiae (prope Strontian,) Angliae (in Anglesea,) et Andalusiae fodinis, difficilime aqua solvendum, album vel canum, magis minusve pellucidum, nunc superficiei galenae erosae adpersum, ex qua faciscente ortum, nunc crystallorum forma comparens, difficiliter plumbum suum dimittens.
- corneum. 17. Pl. album nitoris metallici expers igne facillime liquefcens, paulo fortiori totum avolans.
Spielmann journ. de phys. 1774. Dec. p. 455.
Ferber n. act. Petrop. 3. p. 269.
Habitat rarius in Lotharingiae (prope la Croix) et Bohemiae (prope Mies et Prazibram) fodinis.

18. Pl.

Saturnites. 18. Pl. nitoris metallici expers igne facile liquefcens et avolans post liquationem refrigerfcens acicularum formam assumens cum plumbo coire renuens.

Monnet apud la Mether. journ. de phys. 1786. I. p. 168.

Habitat in Britannia prope Poullaouen, an fossile revera distinctum? an hujus generis?

Plumbago. 19. Pl. metallice nitens igne facile cum sulphuris vapore et flamma liquefcens, et meracum plumbum sine argento relinquens.

Cronst. miner. §. 185. Plumbum sulphure mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 305. n. 5. Plumbum sulphure et arsenico mineralisatum, minera solida plumbeo colore fere malleabili.

β) *Karst. Lesk. Mineraliab. 2. p. 488. n. 2. Plumbum mineralisatum caeruleum.*

Habitat in Norwegiae (comitatu Jarlsberg,) Sueciae (prope Hällefors,) Scotiae (Leadhill's,) Angliae (prope Matlok et Ashover,) Hispaniae (prope los Aranos,) Siciliae (prope Novarra,) Carinthiae (in monte Rabl, et prope Bleyberg et Bleyburg,) Hercyniae (in monte Rammelsberg, prope Cellerfeld et Clausthal,) in Westphaliae, β) colore inter plumbeum et caeruleum indicum intermedio distinctum, in Saxoniae (prope Tschoppau) fodinis, ut plurimum coloris et nitoris chalybei vel plumbei, intus parum nitens, extrinsecus interdum speculi ad instar crebrius compactum, quam radiatum aut lamellosum, crebrius in fragmenta indeterminata, quam cubica dissiliens, ut plurimum formae communis, interdum (β) prisinata hexaëdra fasciculata referens, praeter plumbum nihil nisi sulphur continens.

Galena. 20. Pl. nitoris et coloris plumbei ponderosum molle in grana secedens, in fragmenta cubica dissiliens, igne cum vapore flammae sulphuris liquefcens, et in vitrum mutato plumbo argenti granum relinquens. Fig. 19.

Syst. nat. 1. p. 120. n. 4. XII. 3. p. 133. n. 3. Plumbum mineralisatum, particulis cubicis Δ , $\mathcal{D}$.

Cronst. miner. §. 186. Plumbum argento sulphurato mineralisatum.

Waller. miner. 242. Plumbum sulphure et argento mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 302. n. 2. Plumbum sulphure mineralisatum et argento mixtum, minera tessulis majoribus minoribus vel granulis micante.

Woltersd. miner. 188. Plumbum caesio-griseum splens
tesculatum.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 133. *Cartheuf. miner.* 66. Plumbum
(compactum) mineralisatum continuum albo-caerulef-
cens nitens.

γ) *Syst. nat.* XII. 3. p. 132. n. 2. Plumbum (crystallinum)
resellato-crystallisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 304. n. 3. Plumbum sulphure mi-
neralisatum argento mixtum, colore albo-caerulefcente,
crystallisatum.

δ) *Syst. nat.* I. p. 180. n. 5. XII. 3. p. 133. n. 4. Plumbum mi-
neralisatum punctis suboccultatis Δ , ∇ .

Waller. miner. 297. *Syst. miner.* 2. p. 310. n. 11. Plumbum
minera galenica mineralisata lapidi insensibilter mixta.

Woltersd. miner. 32. Plumbum caesio-griseum splens
punctatum.

*Habitat frequentissimum in Sibiriae et Europae fere omnis
fodinis, variis superficiale, quam minoribus particulis
(δ) majoribusve massis aliis fossilibus, potissimum calcariis
innidulans, saepe cum pyrita, cupro fulvo, ferro spatoso,
pseudogalena obvium, intus multum nitens, praeter plum-
bum (ad $\frac{3}{5}$) et sulphur argenti quoque minorem major-
remve copiam ($\frac{1}{1000}$ - $\frac{1}{20}$), varius (e. gr. in Transilva-
niae et Hungariae fodinis) auri simul portiunculam con-
tinens, lamellosum, ut tamen textura interdum ad fibro-
sam aut (β) compactam accedat, lamellis interdum ita
dispositis, ut pars superficiei obumbretur, saepe formae
communis, superficiei interdum speculi instar nitente, aut
sulcis longitudinalibus vel cancellatis exarata, vel vestigiis
hexaedro-pyramidalibus, aut cubicis, aut sphaericis, aut
cellulis tetraedris inaequali, vel arbuscularum imaginibus
picta, interdum quasi erosum, vel quasi liquatum, stilla-
titium, botryoides, fruticulos, arbusculas, crystallos (γ),
ut plurimum exiles, variis solitarias, et vagas, arenae
nonnunquam mistas, quam aggregatas et connatas, facie-
bus sphaerice convexis aut excavatis interdum conspicuas,
et quidem rhombos vel cubos perfectos (Fig. 19.), aut
(Fig. 20.), ad angulos omnes truncatos, aut pyramides
tetraedras, ut plurimum (Fig. 23.) duplices, non raro ad
apices (Fig. 24.), interdum quoque simul ad angulos
(Fig. 25.), truncatas, aut prismata hexaedra, pyramide
triedra vel tetraedra interdum terminata referens.*

ferriferum. 21. Pl. metallice nitens, cum sulphuris vapore et flamma sed galena difficilius liquefcoens, et fortiori igne vitrum nigrum exhibens.

Cronst. miner. §. 187. Plumbum, ferro et argento sulphurato mineralisatum.

β?) *Syst. nat. XII. 3. p. 134. n. 6.* Plumbum (basalticum) mineralisatum, fasciculis decussatis striatum.

Waller. miner. 294. Galena striata.

Habitat in Succiae fodinis (monte argenteo occidentali, β) in Dalecarliae Skinshytta,) pariter in fragmenta cubica dissiliens et in grana secedens, praeter plumbum et sulphur ferrum argentumque continens.

fibriatum. 22. Pl. coloris et nitoris plumbei fibrosum in crustas secedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 133. n. 5. Plumbum mineralisatum fibroso-striatum Δ , δ , $\mathcal{D}$.

Cronst. miner. §. 188. Plumbum antimonio et argento sulphurato mineralisatum.

Woltersd. miner. 32. Plumbum caesio-griseum splendens radiatum.

Waller. Syst. miner. 2. p. 305. n. 4. Plumbum antimoniali minera mineralisatum, argento mixtum.

Habitat in Sibiriae (Nertschinskensibus,) Succiae (prope Sahlberg,) Hercyniae (potissimum prope Lautenthal,) Hungariae (prope Schemnitz) et Hispaniae (prope Synares) fodinis, igne agitatum sulphuris vaporem flammamque emittens, praeter plumbum quippe sulphur, stibium et argentum continens, crustis, in quas secedit, rectis aut incurvis, crassioribus vel tenuioribus, fibris crassioribus vel subtilioribus, parallelis vel fasciculatis.

hercynicum. 23. Pl. cum cupro et stibio, pauciori ferro et sulphure, paucissimo argento conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. I. p. 295. Weisgülden.

Habitat in Hercyniae fodina (Andreascreuz prope Andreasberg, in 100 partibus ultra 34 plumbi, 16½ cupri, 16 stibii, 13¾ ferri, 10 sulphuris, 2¼ argenti continens.

cornubicum. 24. Pl. cum stibio, pauciori cupro et sulphure, paucissimo ferro conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. I. p. 294. Fahlerz.

Habitat in Cornubiae fodina prope Nanslo, dimidia fere parte ex plumbo constans, praeterea in 100 partibus 21 stibii, ultra 13 cupri, 7 sulphuris, et vix ultra unam ferri continens.

fabaudi- 25. Pl. metallice nitens igni expositum arsenici fumum eructans.
cum. C. de Razoumowsk. *excurs. dans les mines du Haut-Fau-*
cigny. p. 15.

Habitat in Sabaudiae fodina aux Trappettes, externa facie
ad cuprum vitratum accedens, praeter plumbum stibium
et arsenicum continens.

92. HYDRARGYRUM. Coloris argentei, nitoris fa-

§

tis tenax, frigore demum
enormi solidescens, tum
malleabile, ponderis spe-
cifici = 14110 : 1000.

Igne, eo quo plumbum li-
quescit, paulo majore in
vapores resolvendum.

Acidis pluribus facile sol-
vendum, colorem nul-
lum, mineralibus vero
acrimoniam majorem im-
pertiens, ex omnibus per
cuprum nitoris metallici
particeps praecipitandum.

virgine- Y. H. nudum liquidum ponderosissimum coloris nitorisque ar-
um. gentei.

Syst. nat. I. p. 171. n. I. XII. 3. p. 119. n. I. Hydrargy-
rum nudum fluidum.

Woltersd. miner. 26. Hydrargyrum nudum nativum.

Waller. miner. 218. Hydrargyrum nativum.

Waller. syst. miner. 2. p. 148. n. I. Mercurius virgineus.

Act. Upsal. 1720. n. 3. p. 55. Argentum vivum in galena.

Cronst. miner. §. 215. Mercurius nativus virgineus.

Habitat in Sueciae (prope Sahlberg,) Hispaniae (prope Al-
maden,) Hetruriae (prope Levigliano et in monte di S-
Fiora,) Carnioliae (prope Idriam,) Bohemiae, Palatina-
tus (prope Wolfstein et Moersfeld,) et Bipontii (in monte
Stahlberg et prope Moschellandsberg) fodinis, in posterio-
ribus mali ominis, globulorum forma fossili invidians,
et sola jam agitatione eliciendum.

2. H.

Amalgama. 2. H. ponderosum coloris nitorisque argentei solidiusculum igne agitatum argentum purum relinquens.

Cronst. miner. §. 215.

*Habitat rarius massis majoribus quartzo, petrosilici spato in-
nidulans, quam superficiei aliarum hydrargyri minera-
rum insidens, in Hungariae (prope Zlana,) Bipontii (pro-
pe Moschellandsberg et in monte Stahlberg) et Sueciae
(prope Sahlberg) fodinis, ut plurimum satis fragile et
formae communis, interdum polyedra exilia oblonga re-
ferens.*

lasvatum. 3. H. terreum subponderosum igne hydrargyrum dimittens.

*Habitat in Sicilia (prope Butachino) humo, in Hispania
(prope Alicarle) arenae, Carnioliæ (prope Idriam) arde-
siae speculi instar nitenti, argillae, margae intertritum,
quae omnia igni in vasis clausis exposita, quamvis nullo
alio corpore adjecto, hydrargyrum largiuntur, quod oculis
non obvium forsan calcis forma continent.*

**sublima-
tum.** 4. H. nitoris metallici expers igne totum fere forma fumi albi,
sine vapore flammave sulphuris avolans.

*Woulfe exp. made in ord. to ascert. th. nat. of som. subst.
Lond. 1777. 4.*

Suekow Besch. des natürl. Turp. &c. Mannh. 1782. 8.

Baumer hist. merc. corn. Hassiac. natural. &c. Giefs. 1785.

*Habitat in Hassiae, (olim) Palatinatus (prope Wolfstein et
Moersfeld) et Bipontii (prope Moschellandsberg) fodinis,
ut plurimum una cum nativo, hydrargyro cum vitrioli et
muriae acido conjuncto, ita ut nunc hoc, nunc illud do-
minatus, in foveolis matricis, rarius pulverulentum,
quam induratum, in crustas concentricas aliquando sece-
dens, forma communi, aut globulorum solitariorum vel
aggregatorum, vel crystallorum exilium speculi instar ni-
tentium, rarius prismata hexaëdra, quam cubos in sphae-
ras aut majores cubos aggregatos referentium, viride, vi-
rescens, citrinum, flavum, flavescens, album, canum,
cinereum, ex cinereo atrum, aut nigrum.*

Aethiops. 5. H. nigrum inconspicuum igne facile liquefcens, et paulo
fortiori totum cum vapore flammaque sulphuris avolans.

Ferber n. act. Petrop. 3. p. 268.

Hacquet Beytr. z. chem. Annual. vol. 3. p. 481.

*Habitat in Nassloviae (prope Kirchheim,) et Carnioliæ (pro-
pe Idriam) fodinis, in his ut plurimum una cum cinnabari
lamellosa.*

Cinnaba. 6. H. ponderosum nitoris metallici expers rubrum tritura coe-
ris.
Zinnober. cinea, igne facile liquefcens, et paulo fortiori totum cum
vapore flammaque sulphuris avolans.

Syst. nat. I. p. 171. n. 3. XII. 3. p. 119. n. 3. Hydrargyrum
mineralifaturn pyriticosum fibrosum Δ .

Waller. miner. 219. Hydrargyrum sulphure mineralifaturn.

Waller. syst. miner. 2. p. 150. n. 2. Mercurius sulphure
mineralifaturn minera rubra.

Woltersd. miner. 26. Hydrargyrum rubrum purpureum
tinctorium.

Cartheuf. miner. 62. Mercurius mineralifaturn striatus ruber
striis longitudinalibus splendentibus.

Cronst. miner. §. 216. Mercurius sulphure mineralifaturn.

Dale pharmac. 35. *Pharm. Wart.* 10. Cinnabaris nativa.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 119. n. 2. Hydrargyrum (cristallinum)
cristallifaturn cubicum.

*Habitat in regno Peruano (prope Guancavilla,) et Chilensi
(in provinciis Coquimbo et Quillota,) nova Hispania
(prope Chilapan,) Japonia, Sina, Sibiria (prope Nert-
schinsk,) Transilvania (prope Bobaya et Dumbrawa,) Temesia,
Hungaria (prope Schemnitz et Kratznakorka,) Bohemia (prope
Pirgliz, Wessleriz, Horzowiz, Joachimsthal, Aberdam, Commarow,
Swata et Beneschau,) Stiria (prope Eisenerz,) Carinthia (prope
Paternion,) Tiroli, Carniolia (prope Neumarkt, Stockenvoje, Idria,) Venetorum
terris, Hetruria (prope Levigliano et in monte di S. Fiora,) (parcius)
Sicilia (in monte Niso, prope Lentini, Marsala, Busachino, Paterno
et Assoro,) Hispania (prope Almadon, Alicante, Valentia, et S. Philippi,)
(parcissime) Scotia, (parcius) in Normannia (prope Menilot) et
Delphinatu, Palatinatu (prope Wolfstein, Moersfeld, Pozberg,
Kazbach, Nak, Lemberg, Grind et Spizenberg,) Bipontii (prope
Verbach, Bingert, Caudobach, Esweiler, Hinsweiler, potissimum
in monte Stahlberg et prope Moschellandsberg,) Nassovia (prope
Kirchheim, aliis terris Rhenanis (prope Gauhgrehweiler et
Grumbach,) parcissimum in Saxonia (prope Hartentlein et
Schneeberg) et Hercynia (prope Wiede,) in grana secedens,
aquae et acidis, non perinde salibus alcalinis resissens,
nunc superficiei modo adspersum, nunc per puncta, lineas,
venas, arbuscularum specie inspersum, aut totum fossile,
creberrime argillam, petrosilicem, quartzum tinctu suo
perfundens, nunc massis majoribus obvium, solum ex hydrar-*

Hydrargyro et sulphure conflatum, ut illius ad $\frac{2}{3}$ et $\frac{7}{8}$ usque exhibeat, coccineum, aut intermedii inter coccineum et coccionellae, aut inter coccineum et kermesinum tinctus, aut kermesinum, aut obscure rubrum, crebrius lamellosum, quam compactum aut parallele vel stellatim fibrosum, interdum pulverulentum, friabile aut inquinans, frequentius duriusculum, superficie nunc laevi, nunc aspera, striata, decussatim sulcata, vel cellulosa, forma creberrime communi, interdum tubulorum cohaerentium, hemisphaeriorum aut globulorum, aut crystallorum exilium magis minusve diaphanarum, ut plurimum aggregatarum saepe striatarum, frequentius ad rubinum colore suo accedentium, quam coccinearum, nunc lentos; nunc pyramides trièdras simplices aut duplices aut tetraèdra, duplices nunc prismata trièdra pyramide trièdra terminata, aut tetraèdra, aut hexaèdra nunc (β) cubos, nunc polyèdra referentium.

hepaticum. 7. H. ponderosum formae communis igni expositum cum flamma caerulea exardescens, at magnam sui partem relinquens.

Brünnich ap. Cronst. miner. 216. B. I.

Habitat in Carnioliae (prope Idriam) et Nassovia (prope Kirchheim) fodinis, hydrargyro dives, at coloris rarius coccionellae aemuli, sed ut plurimum, etiam in tritura obscurioris, quam cinnabaris, hepatici vel in plumbeum vergentis, aut ab interspersis cupri calcibus, passim caerulei aut viridis, compactum, rarius sibiisum.

cuprif- 8. H. ex atro cinereum texturae vitreae, igni expositum crepitans flammamque sulphuris emittens, et diu fatis agitatum cupri granum in carbone relinquens.

Syst. nat. 1. p. 171. XII. 3. p. 120. n. 5. Hydrargyrum (crepitans) petrosum ♂, ♀.

Cronst. mineral. §. 217. Mercurius sulphurato cupro mineralifatus.

Waller. syst. miner. 2. p. 151. n. 3. Mercurius sulphure et cupro mineralifatus, minera nigrescente.

Habitat in Bipontii (prope Moschellandsberg) et Sumatrae fodinis, ponderosum, tritura rubra, ardesiae, talco, quartzo, plumbi mineris innidulans, praeter hydrargyrum sulphur et cuprum continens.

glandulo- 9. H. nitoris metallici expers rubrum tritura coccinea igni ex-
positum cum flamma sulphurea arsenici fumum eructans.

Syst. nat. I. p. 171. Hydrargyrum rubrum arsenicale.

Syst. nat. XII. 3. p. 120. n. 4. Hydrargyrum mineralifatum
arsenicale solidum. ∞.

Cartheuf. miner. 63. Mercurius mineralifatus continuus
ruber splendens.

*Habitat in Japonia, praeter hydrargyrum et sulphur arseni-
cum continens.*

phlegisti- 10. H. obscurum opacum ponderosum fragile igni expositum
cum, flammam et fumum foetidum eructans.

Brünnich ap. Cronst. miner. §. 216. B. 2.

*Habitat in Carnioliae (prope Idriam) et rhenanis fodinis, ex
100 libris 9-50 hydrargyri largiens, an vere distincta
species?*

foetens. 11. H. coccineum lamellosum subpellucidum tritura hepar sul-
phuris olens.

v. Born chem. Annal. 1789. I. p. 316.

Hacquet Beytr. z chem. Annal. vol. 3. p. 480.

*Habitat in Idriae fodinis, petrosilici insidens, ex hydrargy-
ro, sulphure et terra calcaria constat.*

93. AURUM. Coloris flavi, nitoris tenacissimum,
mutum, summopere malleabile et
ductile, ponderis specifici = 19540
: 1000.

Ignem fixum, neque sulphure, neque
plumbi vitro domandum, cupro
facilius liquefcens, et dum liqua-
tur cyaneo colore refulgens.

Aqua regia colore flavo solvendum,
calcibus ex hac praecipitatis vitra
colore purpureo tingentibus.

nativum. I. St. nudum ponderosissimum ductile visibile matrici inhaerens.

Syst. nat. I. p. 184. n. 1. XII. 3. p. 151. n. 1. Aurum nudum.

Woltersd. miner. 29. *Cronst. miner.* §. 164. *Waller. Syst.
miner.* 2. p. 355. n. 1. Aurum nativum.

Cartheuf.

Cartheus. miner. 77. Aurum nudum genuini coloris.
Waller. miner. 321. Aurum nativum radicatatum.
Habitat in Africae regionibus pluribus, praesertim littore occidentali, in regno Peruano et Chilensi (prope Copiapo, Quatco, Coquimbo, Petorca, Ligua, Tiltit, Putaendo, Carén, Alhué, Chibato et Huilli-Patagua,) nova Hispania (prope Mexquital,) Java (in montibus Parrang et Me-geneddon,) Sibiriae montibus, potissimum Kolywanicis et altaicis, e. gr. Schlangenberg et fodina Semenowensi,) Transilvania (prope Trzeltian, Abrubanya, Staniza, Herczigan, Ginel, Boiza, Ololapos, Abrudzellar, Ger-ter, Bucsum, Fueses, Salatna, Barkura, Cajonell, Ru-da, Coiczum, Facebai, Nagyag, Kirnik, Trojka, in montibus Volcai, Vöroispatak et Rota,) Temesia (prope Dognaska,) Hungaria (prope Kapnik, Magurka, Andreas-fulva, Ujbanya, Bakabanya, Rimazombat, Deutschlipfch, Bugyanz, Koenigsberg, Cremniz, Rolenau, Schmoel-niz, Hoderitsch, et Schemniz,) Bohemia (prope Eula, rarius prope Schwarzenthal et Bergreichenstein) et Salis-burgo (prope Ramingstein, etiam prope Fusch, Muhr-winkel et in valle Zillerthal,) parcius in Lapponia (prope Swappawari,) Suecia (prope Aedelfors et Kiddarhytta,) Saxonia (prope Reichmansdorf, Ottendorf, Braeunsdorf, Munzig, Schwarzenberg, Johannegeorgentadt, et ad montem Rabenberg,) Tirol (valle Zillerthal,) Carinthia (prope Groskirchheim et in Goldzeche,) Stiria (prope Mandling,) Hassia (prope Herzhausen et Buchenberg,) Delphinatu (prope la Gardette,) Vallesia, Pedemontio (in valle Aosta,) et Hispania, ut plurimum terrae superficiei satis vicinum, rarissime omni alieno metallo, argento, cupro, ferro liberum, nunc pallidius, nunc saturatus flavum, interdum a cupri majori copia inhaerente fulvum, nunc superficiale aut bracteis tenuioribus aliis fossilibus adhaerens, nunc flammaram, venarum, granorum specie vel massis quoque majoribus spato, quartzo, gypso, humo, argillae, trapezio, gneisso fornacum, aut metallifero, feldspato, petrosilici, jaspidi, pyritae, molybdaenae, ar-senico nativo, stibio communi, pseudogalenaee, galenaee, ferri argenteae mineris inhaerens, forma communi, aut tabaci hispanici more matrici adpersum, sulcis decussan-tibus in superficie exaratum, cellulosum, floccosum, den-tium, ramorum, setarum, capillorum, crystallosum quo-que exilium, ut plurimum aggregatarum tabulas hexae-dras, prismata rectangula tetraedra in aciem terminata, aut

igni ex-
ructans.
c.

alifatum

ntinuus

arseni-

positum

nis, ex
listinata

par sul-

drargy-

num,

ile et

9540

eque

upro

iqua-

lum,

vitra

terens.

udum.

. Syst.

theus.

aut imperfecta utrinque pyramide tetraëdra terminata, cubos, pyramides simplices triëdras aut duplices tetraëdras referentium specie conspicuum.

arenarium. 2. A. granorum micularumque auri colore fulgentium specie arenae granis mixtum.

Syst. nat. I. p. 208. n. 9. XII. 3. p. 198. n. 12. Arena (aurea) auri difformis.

Waller. miner. 208. Aurum nativum terrae et arenae inhaerens solutum.

Waller. Syst. miner. 2. p. 358. n. 5. Aurum nudum vel vestitum diverso colore terrae vel arenis inhaerens.

Cronst. miner. §. 164. I. 4. Aurum nativum lotum.

Habitat in Americae meridionalis insularumque oppositarum fluviis plurimis, Africae Nilo, Nigro, Zair, Axime et Senegal, Arabiae Artemidoro et aliis, Cappadociae Thermooonte, Caramaniae Hynami, Bithyniae Chrysothoo, Mingreliae Phasi, Lydiae Hermo et Paëtolo, Baëtriae Oëtro, Indiae Gange et aliis, fluviis insulae Timor, regni Tibetani Altancol, Sinenfis Junnam, Russici Danä, Thraciae Hebro, Transilvaniae Bureia, Avanjos, Marosch, Temesiae Nera et Menisch, Hungariae Griesche et aliis, Poloniae Warta, Silesiae Bober, Barusch, S. Georgenbach, Goldbach, Goldbrunn, Piel, Kazbach, Zaks et Hari, Bohemiae Salfawa, Nissa, Saxowa, Ottawa, Planiz, Mulda, Albi, Gizera, Worliz, Moraviae Viadro, Germaniae Danubio et (jam in Alfatia) Rheno, Austriae Waga, Carnioliae Savo, Carinthiae Gravo, Salisburgi Mura et Salza, Brixiae Sila, Tirolis Athesi et Dravo, Bavariae Förd, Silvae nigrae Goldbrunn, Franconiae Cronach, Goldbrunn et Sala, montis piniferi Egra, Moeno et Rudach, Vennum Fontana, Lusitiae Elistro, Goldbach et Sprea, Saxoniae Illsö, Voigtlandiae, Weida, Seiffenbach, Goelsch, Gera et Alltera, Thuringiae Schwarza et Unstruth, Hassiae Edera et Oerz, Hercyniae Helm, Westphaliae Amaso, Sailla in Mosellam exeunte, Cevennensium Cevis et Gardonis, Burgundiae Dubis, Pyrenaeorum Aricga, Benagues, Ferriç, Garonna et Salata, Hispaniae Tago, Italiae Pado, Rhaetiae Adda et Oeno, Helvetiae Amma, Arola, Goldbach et Urfa, Vallehae Dala et Rhadano, magis minusve ponderosum, auriqne nunc majorem nunc minorem copiam, saepius adeo exiguam continens, ut operam in eo extrahendo

hendo collocatam non compenset, auri particulis per hydrargyrum vel aquam regis eliciendis nunc majoribus nunc minoribus; interdum pulvereis.

larvatum. 3. A. subtilissimis particulis aliis fossilibus intermixtum, hydrargyri ope eliciendum.

Habitat in Sibiriae (monte Schlangenberg, etiam prope Onaburg et in terra Tschudarum,) Transilvaniae (prope Trojka, Gertes, Boiza, Kisbanya, Nagyag, Salatnam, Cajonell, Stuniza, Facebai, Fules, Ginel, Herczigan, Kirnik, Barkura, Criczum, Ruda, montium Rota,) Hungariae (prope Kapnik, Bakabanya, Schemniz, Hoderitsch, Cremniz, Magurka,) Silesiae (prope Reichenstein,) Bohemiae (prope Eula et Schwarzenthal,) Saxoniae prope Munzig, Schwarzenberg et Braunsdorf,) Sueciae (prope Edelfors) Carinthiae (Goldzeche et prope Groskirchheim,) Salisburgi (ad montem Rathhausberg) et Americae fodinis, creta, spato, argilla, porphyrio schistoso, jaspide, quartzo, ligno subterraneo, stibio communi, arsenico nativo, et albicante, pseudogalena, galena, cinnabari, ferro spatofo et sulphurato, cupri argentique mineris variis, et pyrite potissimum matricem praebentibus, in qua, oculis, quamvis armatis non conspiciendum aurum latet.

molybdaenae. 4. A. inquinans plumbei coloris et nitoris igni expositum sulphuris vaporem et flammam emittens, violentissimo auri granum nudum relinquens.

v. Born ind. fossil. 1. p. 68. Aurum molybdaena mineralitatum.

Habitat in Transilvaniae (prope Nagyag) et Hungariae (prope Rimazombat) fodinis, ex auro, molybdaenae calce et sulphure constans.

stibiatum. 5. A. coloris chalybei, candescendo sulphuris vaporem flammamque cum fumo albo emittens.

v. Born ind. fossil. 1. p. 68. Aurum antimonio mineralitatum.

Habitat in Hungaria (prope Deutschlipich) et Transilvania (prope Nagyag) ex auro et stibio vulgari constat, superficie interdum plumae insiar striata.

rubescens. 6. A. rubescens, candescendo sulphuris flammam emittens.

v. Born ind. fossil. 1. p. 69. Aurum pseudogalena rubescente mineralitatum.

Waller. Syst. miner. 2. p. 357. n. 4. Pseudogalena aurifera.
Habitat

Habitat in Transilvania prope Nagyag, lamellosum, nitoris semimetallici, praeter aurum zinci ferrique calcem et sulphur continens.

cinereum. 7. A. duriusculum fragile compactum coloris chalybei, candescendo sulphuris flammam et arsenici fumum edens.

v. *Born ind. foss. I. p. 68.* Aurum minera argenti cinerea mineralisatum.

Habitat in Transilvania (prope Nagyag) cupro cinereo externo habitu simile, et huius more praeter aurum, sulphur, arsenicum, cuprum et paucillum argenti continens.

albidum. 8. A. albidum intus flavicans fibrosum candescendo sulphuris flammam et arsenici fumum emittens.

v. *Born ind. foss. I. p. 69.* Aurum ferro et arsenico sulphurato mineralisatum, textura filamentosa flavescens, facie argenti arsenicalis.

Habitat in Transilvania prope Nagyag, praeter aurum sulphur arsenicum et ferrum continens, externo habitu arsenicum argentiferum referens.

virescens.

9. A. ex aurichalceo virescens obscurius nitens texturae minutim granulatae candescendo sulphuris vaporem flammamque emittens.

Bindheim Sehr. berl. Naturf. 4 p. 396. Grüner Goldkies. *Habitat in Transilvania prope Nagyag, quartzo innidulans praeter aurum, sulphur et ferrum, cuprum quoque et magnesium continens, saepe aurum bracteatum intermistum continens.*

pyritico- 10. A. aurichalceum candescendo sulphuris flammam emittens-
tum.

Syst. nat. I. p. 184. n. 2. Aurum nudum minerae.

Syst. nat. XII. 3. p. 152. n. 2. Aurum (mineralisatum) pyrita.

Cronst. miner. §. 165. 2. I. I. Aurum sulphure mineralisatum mediante ferro.

Woltersd. miner. 29. Aurum minera varia vestitum.

Waller. syst. miner. 2. p. 356. n. 2. Aurum sulphure et ferro cum vel sine cupro mineralisatum, minera pyritica flava vel viridescens.

Habitat in Sumatra, nova Hispania, Suecia (prope Aedelfors,) Stiria (prope Mandling,) Salisburgo (prope Fusch et Muhrwinkel,) Hungaria (prope Magurka et Kinazombat) et Transilvania (prope Facehai,) interdum fatiscens aut e. gr. in Sabaudia prope Sourde, crystallorum specie, praeter aurum sulphur et ferrum continens.

II. A.

bractea- II. A. coloris ferrei lamellis flexilibus constans candescendo
tum. fumans et granum ductile nitoris colorisque argentei relin-
quens.

Scopol. ann. histor. natur. 3. p. 107.

v. Ruprecht physic. Arb. eintr. Fr. 2. Wien. I. 1. p. 86.

*Habitat in Transilvania prope Nagyag, cultro sectile, prae-
ter aurum aqua etiam regia extrahendum ferrum, plum-
bum, argentum et sulphur, interdum quoque sibiium, vel
praeterea vismutum, cuprum atque arsenicum continens,
quartzo vel magnesia roseae minoribus particulis, vel ma-
joribus frustis, innidulans, forma aut communi aut ta-
bularum hexaëdrarum.*

94. PLATINA. Coloris argentei nitorisque tena-
cissima, durissima, sonora, sum-
mopere malleabilis et ductilis,
ponderis specifici = 24000:1000.

Igne fixissimum, neque sulphure,
neque sulphuris hepate, neque
plumbi vitro domanda, cum ni-
tro tamen detonans, difficilime,
et ferro ipso longe difficiliter li-
quescens.

Aqua regis solvenda, ex hac per
sal ammoniacum colore auran-
tione praecipitanda.

granulata. I. PLATINA.

Waller. syst. miner. 2. p. 365. n. 7. Cronst. miner. §. 178.

Vogel miner. 517. Platina del Pinto.

Watson act. angl. 46. n. 496.

Lewis Zusammenh. d. Künst. I. 1. p. 211. &c.

Marcgraf chem. Schrift. 1. p. 1. 199.

Scheffer, Cronstedt et Wallerius act. Stockh. 14. p. 275. 284.

19. p. 303. 26. p. 228. 27. p. 167.

*Habitat in regno Peruano prope Quito, in nova Granada
prope S. Fé, et Choco, etiam in Barbados, interdum in
vicinia*

vicinia montium ignivomorum mediae Americae (an per
 hos generata?) tum in fodinis, tum ad ripas fluviorum,
 forma granorum laevigatorum compressorum stanni colore
 et nitore nunc obscuriore nunc lucidiore conspicuorum ra-
 rissime cohaerentium, ferri srobe plurima (ad $\frac{1}{2}$ usque)
 inquinatorum, hydrargyri conubium renuens, et colore
 ad granatinum accedente in aquam regis transiens, de-
 mum circa annum 1736 in Europa innotuit.

APPEN.

APPENDIX.

LARVATA.

I. Animalium.

a. Mammalium.

α. 95. ANTHROPOLITHUS.

β. 96. ZOOLITHUS.

b. Avium.

97. ORNITHOLITHUS.

c. Amphibiorum.

98. AMPHIBIOLITHUS.

d. Piscium.

99. ICHTHYOLITHUS.

e. Insectorum.

100. ENTOMOLITHUS.

f. Vermium.

101. HELMINTHOLITHUS.

2. Vegetabilium.

102. PHYTOLITHUS.

(an per
viorum,
i colore
rum ra-
usque)
et colore
ns, de-

EN.

Bb

LAR.

LARVATA.

95. ANTHROPOLITHUS. Corpus humanum ejus-
ve partes referens.

totalis. 1. A. totum corpus humanum referens.

Syst. nat. 1. p. 201. n. 1. XII. 3. p. 156. n. 1. *Gefn. petrif.* 73. oolithus hominis.*Cartbeuf. miner.* §1. Anthropolithus totius corporis.*Heppel Schatkamm.* 579. *Heuckel flor. saturn.* 532. Petrificatum hominis.*Cronst. miner.* §. 282. 2. 1. 1. 1. et §. 285. 3. 1.*Inventus Fahlunae in Suecia, vitriolo ferri et pyrita conditus, in lapidem durum, ut fertur conversus, 1585 Aquis sextiis Galliae, Reatlingae in Suevia, Freybergae in Saxonia.*

partialis. 2. A. cranii vel aliorum ossium.

Grew mus. soc. reg. p. 332.*Kundmann promtuar.* p. 255.*Inventus traditur in montibus Remis Campaniae gallicae vicinis.*96. ZOOLITHUS. Corpus mammalis cujusdam ejus-
ve partes referens.

Turcofa. 1. Z. dentium duriusculus ex viridi caerulefcens.

Syst. nat. 1. p. 201. n. 4. XII. 3. p. 156. n. 4. Zoolithus dentium viridi caerulei.*Reaumur act. parif.* 1718. p. 230. Turcofa gallica.*Waller. miner.* 359. Petrificata animalia dentium quadrupedum, nitorem et polituram gemmeam admittentia, colore cyaneo.*Waller. syst. miner.* 2. p. 575. n. 5. Zoolithi mineralisati dentium quadrupedum colore cyaneo nitorem et polituram gemmeam admittentes cuprei.*Cronst. mineral.* §. 287. 2. 1. 1. 1.*Habitat in Persia, Sibiria, Bohemia (prope Lelsa, Thurgovia Helvetiae, Occitania inferiori, et provincia Nivernensi*

Non confundenda cum his larvatis ossi et ligna mere fossilia, animalia et vegetabilia eorumque partes cortice lapideo obdusa, aut insecta et vegetabilia mineralibus inclusa. Anthropolithi plurimi maxime dubii.

- nensi Galliae, orientis incolis magni aestimatus et adhuc-
dum inter gemmas relatus, quamvis politura mediocrem
tantum acquirit nitorem, opacus, linguae paulisper ad-
haerescens, ferri interdum forsan cupri colce tinctus, ut
tamen saepe demum ad aërem, solem aut leniorem ignem
acquirat, fortiori vero vel diutius efficaci in sordide lu-
teum, fuscum aut nigricantem convertat.
2. Z. ossium calcareus.
Karst. in *Lesk. Mineralkab.* 2. p. 43.
Habitat in Thuringia prope Erfordiam et Vinariam, in mar-
mor vulgatum conversus.
3. Z. integri sceleti simiae.
Swedenborg regn. subterran. de cupro. Dresd. 1734. fol.
p. 168. t. 2.
Inventus in Hennebergia 1733 prope Glücksbrunn, margae
bituminosae cupriferae inclusus.
4. Z. ossium cervi.
Syst. nat. I. p. 201. n. 2. XII. 3. p. 136. n. 2. Gesn. petrif. 43.
Zoolithus cervi.
Spada lap. veron. p. 45. Petrificatum cervi totalis.
Hermann marlograph. Sceleton alces.
v. Born ind. foss. 2. p. 1. Zoolithus cornu cervi ferrugineus
ochraceus fuscus.
Inventus in montibus di Valmenara di Grezzana, in Silesia,
prope Baruth in Silesia, nunc integrum sceleton, nunc
ossa segregata.
5. Z. capitis ossi Rosmari.
Monti monument. diluv. nuper in agro Bonon. det. Bonon.
1719. 4.
Inventus circa Bononiam Italiae.
6. Z. sceleti bovini.
Inventus sub finem prioris seculi in Saxonia inter Querfur-
tum et Gatterstedt.
7. Z. sceleti foricini.
Inventus in Bohemia, ardesiae inclusus.

97. ORNITHOLITHUS. Corpus avis ejusve partem referens.

- rostri. 1. O. rostri. *Syst. nat.* I. p. 200. n. 2. XII. 3. p. 157. n. 2.
Waller. miner. 360. *Syst. miner.* 2. p. 567. n. 4. a. Xylo-
 itea rostrorum avium.
*Inventus circa Jenam et Vinariam, Thuringiae Reutlin-
 gam Sueviae, et in suillo schistoso impressus Jeningae ad
 fines Sueviae Helveticos.*
- ossium. 2. O. ossium.
Waller. Syst. miner. 2. p. 567. n. 4. Ornitholithi avium,
 et p. 568. n. 7. Typolithi ossium avium.
Hermann varlograph. 2. c. 9. p. 224.
Habitat in Silecia,
- pluma- 3. O. plumarum.
 rum. *Waller. Syst. miner.* 2. p. 566. n. 2. Ornitholithi plumarum
 avium, et p. 568. n. 6. Typolithi plumarum avium.
Scheuchz. querel. et vindic. pisc. p. 14. t. 2.
Walch Naturg. Verstein. II. 2. p. 182.
*Inventus potissimum Oeningae ad fines Sueviae Helveticos
 suillo schistoso impressus.*

98. AMPHIBIOLITHUS. Corpus amphibii ejusve partem referens.

- testudinis. 1. A. testudinis. *Gesn. petrif.* 41.
*Inventus totalis in Helvetiae ardesia Glaronensi, in tophe
 montis, S. Petri prope Trajectum ad Mosam potius typo-
 lithus, partialis in ardesia Glaronensi et prope Berlingam
 Helvetiae, in Malta, Lipsiae et in aliis Saxoniae partibus,
 in Angliae quoque, praesertim Oxfordiae lapidicinis obvius.*
- ranae. 2. A. ranae. *Gesn. petrif.* p. 40. 41.
Spener miscell. Berolin. p. 102. Lapis ingentis magnitudi-
 nis bufonem exhibens.
*Inventus partialis capitis ranae in ardesia Helvetiae Glaro-
 nensi, totalis bufonis in suillo schistoso Oeningensi.*
- crocodili. 3. A. totalis sceleti crocodili. *Gesn. petrif.* p. 40.
Miscell. Berol. 1710. p. 103. f. 24. Crocodili sceleton e
 fodinis thuringeis Kupfertuhlienibus ad 50 ulnarum pro-
 funditatem.

A&.

Ornitholithi plurimi potius typolithi, alii heic omitti ad incrustata referendi,

Aët. Lips. 1718. p. 188. t. 11. Sceleton Crocodili in schisto. Struckeley aët. angl. n. 360. p. 936. eum ic. Inventus in Anglia (prope Ellton) in argilla indurata, in Aquitania (prope Dax) in Hennebergia (prope Suhl) et Wirtembergia (prope Boll) in lapide schistoso.

99. ICHTHYOLITHUS. Corpus piscis ejusve partem referens.

niger. 1. I. in lapide schistoso nigro.

Syst. nat. I. p. 198. n. 1. XII. 3. p. 159. n. 1. Schreb. lithogr. 106. Ichthyolithus totalis schisti.

Gesn. petrif. p. 37. Wolf, bals. t. 13. 20. Davil. curios. t. 4. Myl. saxon. I. p. 4. f. 1-3. et p. 47. f. 12. Braun mirer. 2. t. 7. 8. Pisces petrificati.

Gesn. fig. 161. Lapis islebianus.

J. F. Scheuchzer querelae et vindiciae piscium. Tigur. 1708. 4. p. 15.

B) Syst. nat. XII. 3. p. 158. n. 5. Amphibiolithus totalis Nantis. Invenitur in marga bituminosa, vel ardesia, pisce ipso vel ipsius parte nunc bitumine, nunc pyrita, nunc cupro fulvo perfusa, in monte Vicentino Viale, in montibus Helvetiae Glaronensibus, in Wirtembergia prope Boll, in comitatu Henburgico (prope Haingrunda,) prope Mittastetappel ad Rhenum, in Hassia (prope Riegelsdorf) in comitatu Mansfeld (prope Islebiam, Rotenburgum,) et Henneberg (prope Ilmenau,) Silesia (prope Mansbach,) et insula Angliae Sheppey, piscibus ipsis ad muraenae, xiphiae, gadi, scorpaenae, pleuronectis, spari, labri, percae, scombri, siluri, salmonis, esocis, mugilis, clupeae, cyprini balistae, syngnathi, rajae genus pertinentibus, interdum merus tyolithus.

pallidus. 2. I. in lapide schistoso pallido.

Syst. nat. I. p. 198. n. 2. XII. 3. p. 159. n. 2. Mus. Tessin. 100. Schreb. lith. 107. Rumpf mus. t. 59. f. H. Ichthyolithus totalis marmoris.

Scheuchz. mus. 97. 104. querel. 17. herbar. 40. 115. Marmor I. lapis fissilis marmoreus candidus f. subflavus eichstadiensis f. pappenheimensis cum dendritis pisciumque impressionibus.

Kröger Gesch. d. Erde. Hall. 1746. 8. Piscis in lapide.

Habitat in Palaestinae Libano, Veronenſi monte Boica, Romania Italiae mediae (prope Scapezano et Mondolfo,)

Bb 3

Helve-

Helvetiae pago Uri, in confiniis Sueviae Helveticis (prope Oeningen,) comitatu Pappenheimensi, Bavaria, principatu Eichstadiensi et Onoldino, piscibus, variis marinis, e. gr. scorpaena, pleuronecte, scaro, labro, scombro, trigla, exocoeto, quam fluvialibus muraenis, percis, corbitide, salmonibus, esocibus, cyprinis, eorumve capitibus, branchiarum operculis et ossiculis, aliisque ossibus, pinnis, caudis, cirrbis, squamis jullo schistoso cinerascenti, aut marmoris fissili impressis, interdum quoque bitumine perfusis.

Bufo nites. 3. I. dentis molaris anarhichae.

Syst. nat. 1. p. 198. n. 4. *Mus. Tessin.* 100. n. 4. *Schreb. lithol.* 109. Ichthyolithus dentis hemisphaerici.

Akt. angl. 200. p. 750. *Lugd. lithoph.* 70. *Mort. north.* 244. Bufo nites majusculus atro-rubens imitar capifulae glandis quercinae.

Boët. lap. 301. Lapidis bufonitis varietas prima.

Merret pin. 210. Bufonius.

Gesn. lap. 161. Batrachita f. Crapodina.

Habitat cum glossopetris e. gr. in Wirtembergia, lapidicinis Saxoniae Querfurtensibus, extrinsecus nitens laevis, saepe pissine niger.

Glossopetra. 4. I. dentis squali.

Syst. nat. 1. p. 198. XII. 3. p. 158. n. 6. *Schreb. lith.* 108. Amphibiolithus dentis squali.

Olear. mus. t. 21. *Büttn. diluv.* 242. t. 24. B. 9. γ. A. 7. *Lerch. oryctol.* 39. *Vogel miner.* 211. *Wolff bals.* t. 21.

F. Reiske de glossopetr. Luneburg. Lips. 1684. 4.

α. anceps ferratus. *Gesn. fig.* 162. f. A. B. *Worm. mus.* 67. f. 4. *Bocc. obs.* 314.

β. anceps incurvus integerrimus. *Schreb. α.*

γ. anceps rectus integerrimus. *Schreb. β.*

δ. subanceps basi bifurca. *Schreb. γ. Gesn. fig.* 162. f. 1. *Worm. mus.* 67. f. 1.

ε. teres rectus striatus trifidus. *Schreb. δ.*

ζ. subulatus striatus. *Schreb. η.*

Habitat in Archipelagi insulis, frequens in Melita, Italia (prope Creuzzo et Veronam,) Helvetia, Wirtembergia (prope Echterdingam, Bebenhufam, Pfullingam,) Palatinatu (prope Alzey,) prope Aquisgranum, et Luneburgum, in Holfatia, Hassia, Mansfeldia, Saxonia (praesertim prope Querfurtum,) Carniolia, Carinthia, Bohe-
mia

mia (prope Pragam) Silesia, Borussia, Scotia, Anglia, Gallia, duriusculus, extrinsecus nitens, intus fibrosus, variae magnitudinis, saepe minimus, solitarius et gregarius, liber aliisque fossilibus infixus, ut plurimum glaucus, ater aut badius, rarius thalassinus.

100. ENTOMOLITHUS. Insectum aut partem ejus referens.

- Cancr. I. E. cancri. *Syst. nat.* I. p. 197. n. 1. *Mus. Tessin.* 98. *Vogel mineral.* 208. Altaeolithus f. Gammarolithus. *Zannich. mus.* 54. 29. 32. *Scheuchz. quer.* 29. t. 4. Cancer lapideus. *Gesn. petrif.* 59. Astacololithus.
- α. brachyuri.
- a. pisi. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 152.
 b. vocantis. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 152.
 c. craniolaris. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 152.
 d. maenadis. *Davil. catal.* III. t. 3. H. h.
 e. dromiac. *Aldrov. mus. metall.* p. 152.
 f. paguri.
Bourquet petrif. 113. *Tess. mus.* 98. *Rumpf mus.* t. 6. f. 1. 2. 3. Cancer lapidefactus.
Gesn. fig. 167. *Davil. catal.* 3. t. 3. f. G. Pagurus lapidens.
 g. chabri. *d'Annon. miner. Belust.* 5. t. 3. f. 1. 2?
 h. cristati. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 153.
 i. longipedis. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 153.
 k. eruentati. *Kundm. rar. nat. et act.* t. 4. f. 10.
- β. macrouri.
- a. parasitici. *Kundm. rar. nat. et act.* t. 4. f. 9.
 b. astaci.
Scheuchz. sacr. 64. t. 56. *Davil. catal.* 3. t. 3. f. I. Astacus petrificatus.
 c. carcini. *Baier monim. rar. petrif.* p. 13. 14. t. 8. f. 1. 2.
 d. squillae. *Baier monim. rar. petrif.* t. 8. f. 10. 12. *Kundm. rar. nat. et art.* t. 4. f. 12.
 e. crangomis. *Knorr Verstein.* t. 15. f. 6?
 f. mantis.
 v. *Born ind. foss.* 2. p. 4. Entomolithus cancri macrouri.
 g. polieis.
Klein dub. 36. f. E. Z. Pulex petrificatus.
 h. stagnalis.
 v. *Born ind. foss.* 2. p. 4. Entomolithus cancri macrouri stagnalis.

Habitat in Aegypto, America, Japonia, Sina (prope Canton,) Java, India (Tranquebariae, et ad littora Coromandel et Malabar,) in Italia (prope Vicentium, et in parte tenarum Venetarum Veronensi prope castellum S. Felicis, in valle Donega, ad radicem montis S. Leonhardi, et prope Casa di Chiafaria di Cema,) in Helvetiae montibus Lagerberg, Schaeckenberg et Glaronensibus, in comitatu Pappenheimensi, terra Eiehladiensi, et (prope Solenhofen) Onoldina, in terris Brunsvicensibus (prope Helmstaedt et Gehrden,) terra megalopolitana (prope Altstargard,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam in monte S. Petri,) Gallia (prope Dax, Dieulouard et Angers,) Hispania, et Angliae insula Sheppey, nunc integrum animal, nunc sicutum dorsale, chelas, pedes, caudam vel lapillos referens, in ardesia et marmore fissili, frequentius, quam in aliis fossilibus e. gr. arenario, argilla indurata, obviis.

monoculi. 2. E. monoculi polyphemi.

(Andreae) Br. aus der Schweiz. p. 32. t. 4.

Habitat in marmore fissili Onoldino (prope Solenhofen.)

paradoxus. 3. E. onisci paradoxo.

Syst. nat. XII. 3. p. 160. n. 2. Mus. Tessin. 98. t. 3. f. 1. 2.

Act. Stockh. 1759. p. 19. t. 1. f. 1-4.

Act. petropol. 1766. Oniscus petrificatus.

It. oel. 147. f. 147. Petrificatum valvulam echiei referens.

Schreb. lithol. p. 48. Conchites anomius valvulis trilobis.

It. wgoth. 87. f. 88. Petrificatum ignotum.

Woltersd. miner. 41. Lehm. Floezg. 72. t. 1. A. B. Conchites tribus lobis scarabaeum referens.

Lindawer ap. J. Mayer Samml. phys. Auff. p. 39-42.

*) It. wgoth. 24. scan. 121. Petrificatum insecti coleoprati.

Bromel act. Upsal. 1729. p. 494. t. 496. 497. lithol. 2. p.

494. 525. 526. 528. Lapis fissilis niger aluminaris insectorum vestigia exhibens.

*) It. scan. 122. Petrificatum alterum pissiforme.

Bromel act. Upsal. 1729. p. 527. Petrificatum.

Habitat in Angliae provinciis Shrop (prope Colebrookdale,) Stafford et (prope Dudley) Worcester, in Ostrogothia,

Westrogothia, Oelandia et Scania Sueciae, in monte Bo-

russiae Cyngalerberg prope Gedanium, ducatu Megalopoli-

tano (prope Rostochium, Stargard et Gnoym,) Marchia

Uckerana et reliqua Brandenburgica (prope Berolinum,

novum Ruppinum et Francfurtum,) Bohemia (prope

Colors

Colors et Ginez,) Franconia (prope Glücksbrunn,) Thuringia (prope Burgwenden,) terra Paderbornensi (prope Stemme,) Eifalia (prope Keldenig, Soetenich, et in monte Koerimberg,) prope Aquisgranum, in Gallia (prope Angers,) Hispania (prope Pardos et Anchuela) et Helvetia, in marmoris et suilli variis speciebus, frequentissime nigris, ardesia, jaspide, pyromacho, arenario, alumine schistoso occurrens, nonnunquam merus tyolithus, alias aut vagus, aut matrici infixus, solitarius, aut una cum aliis larvatis, nunc rellis, nunc vermis instar incurvatus, nunc expansus, nunc contractus, nunc partialis, nunc totalis, oblongo-ovatus, ex capite, trunco et cauda compositus, capite testa valde convexa subspera saepius tripartita antrorsum semilunari testa, sulcis per totam longitudinem, interdum flexuosis, exarato, supra ad latera hemisphaericis aut cylindricis duobus tuberculis notato; trunco cylindrico trilobo, testa laminosa ex annulis versatilibus triarcuatis composita rellis; cauda tenui per tria tubercula tripartita: An protypus onisci species?

101. HELMINTHOLITHUS. Vermen ejusve partes potissimum duriores referens.

α. molluscorum.

asteriae. I. A. asteriarum.

α. papposae.

in marmore fissili Pappenheimensi et Onoldino.

β. rubentis.

in topko montis S. Petri prope Trajectum ad Mosam.

γ. minutae.

Syst. nat. I. p. 1099. n. 4. XII. 3. p. 166. n. II. Helmintholithus (Astrion) Asteriae minutae.

in Angliae creta.

δ. glacialis?

in Gallia prope Mulesme.

ε. reticulatae.

in Gallia prope Chassai sur Saone.

ζ. arantiacae.

Walch Steiny. I. p. 107. 108. t. 2. n. I. Stellae marinae.

η. equestris.

in arenario Saxoniae Pirnensi.

Bb 5

β. ophiit.

3. ophiurae.

in marmore, potissimum fissili, mantuano Italiæ, Onoldino Germaniæ, radii solitarii etiam prope Rotenburgum ad Tubarim obviis, in arenario micante flavo in Hennebergia prope Oberlantes.

1. pectinatae.

in marmore fissili Pappenheimensi et Onoldino.

2. multiradiatae.

b?. Syst. nat. XII. 3. p. 166. Helmintholithus (alveatus) cylindricus aggregatus confertum oblique annulatus. radii avulsis aggregatis in ducatu Megalopolitano prope Stargard.

λ. capitis medusae.

passim radii solitarii.

Habitat paulo rarior, in montibus cretaceis, calcariis, arenariis, saepius tantummodo impressus.

echini.

2. H. echinorum.

α. integrorum.

Syst. nat. XII. 3. p. 166. n. 10. Mus. Tessin. 94. Schreb. lithol. 103. a. Helmintholithus (Echinites) echini.

Oleav. mus. 22. 21. Woltersd. miner. 36. Gesn. petrif. 34. n. 1. 12. Gesn. figur. 168. b. 1. 2. et 156. b. 1. 2. Rumpf mus. t. 50. f. 7. 9. et t. 59. f. C. E. F. Echinites.

a. esculenti.

in Anglia, Hildesia, Saxonia (prope Halam et Lipsiam) Temesia (prope Moldawa,) principatu Neocomensi, creta, marmore, marga, pyromacho, achare, pyrita fartus.

b. excavati. Klein echinod. ad. Lesk. p. 95. t. 44. f. 3. 4. in marmore Veronensi ex flavo cinereo.

c. globuli?

in Angliæ, Belgii (prope Trajectum ad Mosam) Westphaliæ (prope Ludenberg et Bürwenich,) Hercyniæ (prope Goslariam,) Hassiæ (prope Bibra,) episcopatu Babilcensi (prope Pflödingen) ut plurimum calcariis rariis pyromacho.

d. saxatilis.

in marmore Austriæ superioris prope Salifodinas obvio.

e. ovarii.

in Angliæ, Normandiæ, Helvetiæ montibus cretaceis et calcariis.

f. diadematis.

in Helvetiæ monte Randberg, Westphaliæ Rothenberg,

g. circinati. Lesk. ap. Klein echinod. p. 119. t. 45. f. 10.

h. eida-

h. cidaridis.

in Angliae, Saxoniae (in Plauischa Grund prope Dresdam,) Franconiae (inter Bambergam et Erlangam,) Wirtembergiae, (ad montem Teck,) Sueviae (prope Giengen) pyromacho, Wirtembergiae (prope Blabyram) marmore, etiam prope Pfullingam, in Helvetiae monte Randberg, valle Hemmerthal et prope Babendorf, in Hildesiae monte Galberg obuius.

i. mammillati.

in Melita, Helvetiae monte calcario Legenberg, Lotharingiae (prope Basville) minera ferri.

k. lucuntris.

in Angliae montibus cretaeis, Veronensibus.

l. coronalis. Lesk. ap. Klein echinod. p. 136. t. 8. A. B.

in Angliae potissimum, creta et pyromacho.

m. afterizantis. Klein echinod. ed. Lesk. p. 141. t. 8.

creta repterus, testa in spatium conversa.

n. tessellati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 153. t. 11. G.

in Basileae montibus calcariis.

o. botryoidis. Lesk. ap. Klein echinod. p. 154. t. 11. H.

p. sinuati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 157. t. 12.

in Angliae creta et marmore.

q. semiglobosi. Klein echinod. ed. Lesk. p. 158. t. 43. f. 1.

in Silesiae, Helvetiae montibus calcariis.

r. quinquelabiati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 159. t. 41. f. 3.

in Helvetiae montibus calcariis.

s. conoidei. Lesk. ap. Klein echinod. p. 159. t. 43. f. 2.

t. albo-galeri. Lesk. ap. Klein echinod. p. 162. t. 13. A. B.

in Angliae, creta, Saxoniae inferioris marmore.

u. depressi. Lesk. ap. Klein echinod. p. 164. t. 40. f. 5. 6.

in Saxoniae inferioris, Helvetiae calcariis.

x. vulgaris.

Waller. syst. miner. 2. p. 507. Echinidae fibulares.

in Angliae, Germaniae, Silesiae calcariis frequens.

y. quadrifasciati. Lesk. ap. Klein echinod. p. 170. t. 47. f. 3-5.

z. sexfasciati. Lesk. ap. Klein echinod. p. 170. t. 50. f. 1. 2.

aa. subuclli. Lesk. ap. Klein echinod. p. 171.

bb. scutati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 175.

in Angliae, Daniae creta.

cc. ovati. Lesk. ap. Klein echinod. p. 178. t. 53. f. 3. t. 42.

f. 5. et t. 8. f. G.

dd. pustulosi. Lesk. ap. Klein echinod. p. 180. t. 16. A. B.

in Angliae creta, Germaniae marmore.

ec. qua-

- ee. quadriradiati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 182. t. 54. f. 1.*
in Hollatiae marmore rudi.
 ff. minoris. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 183. t. 16 C. D. et*
t. 17. a. b. c. d.
 gg. dubii. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 184. t. 44. f. 5.*
 hh. rosacei.
in Occitaniae montibus Sevensis.
 ii. alti. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 189. t. 53. f. 4.*
 kk. orbiculati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 194. t. 41. f. 2,*
in Helvetiae montibus calcariis.
 ll. subrotundi.
(Andreae) Br. a. d. Schweiz t. 5. f. g.
 mm. corollati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 209. t. 40. f. 4.*
 nn. Orbiculi.
in terrae Venetorum parte Veronensi et Vicentina, Occita-
nia, (prope Bardenburg) Westphalia.
 oo. placentae.
in Melita.
 pp. cordis anguini.
Luid lithop. brit. p. 47. n. et fig. 964-969.
in Angliae creta, Germaniae marmore rudi.
 qq. lacunosi.
Scill. corp. mar. t. 7. f. 1. t. 10. f. 4. et t. 25. f. 2.
 rr. radiati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 234. t. 25.*
Walch diluv. monum. p. 182. t. E. 14. n. 1. 2.
 ss. complanati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 238. t. 51. f. 1. 2.*
in Helvetiae marmore rudi.
 tt. subglobosi. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 240. t. 54. f. 2. 3.*
in Angliae creta, Helvetiae marmore rudi.
 uu. Ananchytis. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 243. t. 53. f. 1. 2.*
 xx. bicordati. *(Andreae) Br. a. d. Schw. p. 16. t. 2. f. c.*
in Helvetia.
 yy. carinati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 245. t. 51. f. 2. 3.*
in Norico.
 zz. spatagi.
in Angliae creta frequens, in Belgii (prope Trajectum ad Mo-
sam,) topho, ducatus Juliensis et Bergensis (prope Blaz-
heim et Steinen,) comitatus Regenstein (prope Thale,) Hel-
vetiae (ad Birsam prope Basileam, Vergiac, Melitae
marmore.
 aaa. brissoidis. *Scill. corp. mar. t. 10. f. 1.*
 bbb. ovalis. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 253. t. 41. f. 5.*
in Helvetia.
 ecc. pyri.

- f. f. ecc. pyriformis. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 255. t. 44. f. 7. et t. 51. f. 5. 6.*
- D. et ddd. lapidis cancri. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 256. t. 49. f. 10. 11.*
- ccc. patellaris. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 256. t. 53. f. 5-7.*
- β. partium.
- a. aculeorum.
- Syst. nat. XII. 3. p. 165. n. 9. Helmintholithus (Judaicus) obovatus crenulato-friatus subperiolatus.
- Mus. Tessin. 94. Helmintholithus judaicus lapis dictus. Imperat. hist. nat. 743. f. 1-4. Volkman. filosof. 1. t. 27. f. 32. Aldrov. mus. 711. Calceol. mus. 298. Worm. mus. 69. Wagn. lap. judaic. Hal. 1724. 4.
- (Andreae) Br. n. d. Schw. p. 266. Lapis judaicus.
- a. tenuissimi, teretes.
- prope Aquisgranum.
- † recti.
1. cylindrici.
- in Helvetiae monte Randberg.
2. conici.
- in Helvetiae monte Randberg, Bohemiae suillo prope Cofors.
- †† incurvi.
- prope Veronam.
- b. crassiores.
- in Helvetia, Succiae (prope Giengen) pyromacho, laeves, granulati, nodosi, aculeati.
- c. forina digiti.
- d. fessiformes.
- e. triquetri.
- in Helvetiae monte Randberg, in Suevia prope Giengen.
- f. clavati.
- in carpathicorum montium marmore, Veronensi (in Scoglio della Limpia,) ducatus montani (prope Paffrath,) Saxoniae (prope Quertfurtum) pyromacho, vagi et fixi, acaules et stipitati, laeves, striati, granulati, nodosi, verrucosi, denticulati.
- g. cucumerini.
- in Bohemiae (prope Cofors) suillo, Veronensium montium marmore, in Helvetiae monte Randberg et pago Basileensi, Wirtembergiae alpihus prope Ehningen, Pfullingen, Nebelloch, Thalheim, monte Rosberg, ducatus Juliacenti (prope Nothberg.

h. glau-

- h. glandiformes.
in Westphalia (potissimum prope Bensberg,) Helvetiae monte Randberg, Lotharingia (prope Basville.)
- b. verrucarum.
in Helvetiae monte Randberg.
- c. scurellarum.
in Helvetiae monte Randberg, prope Ehningen et Pfullingen in Wirtembergia.
- d. denticulorum.
in Austriae superioris (prope Salifodinas,) et Thuringiae (prope Vinariam et Jenam) marmore.

β. testaceorum.
 a. multivalvium.

chitonis. 3. H. chitonis.
prope Creazzo in Venetorum terris.

- lepadis. 4. H. lepadis.
 α. balani.
in Pedemontii (prope Montafia) arenario, in Melita, Occitania, (prope Dresdam) Saxonia.
- β. balanoidis.
in Pedemontio.
- γ. tintinnabuli.
in Pedemontii, potissimum vallis d'Andona marmore, etiam in Cevennis montibus.
- δ. mitellae.
in Pedemontii (prope Montafia) marmore.

pholadis. 5. H. pholadis.
Habitat calcariae aut siliceae indolis in pago et episcopatu Basileensi (c. gr. prope Diekten,) in Pedemontio, terra Sienensi, etiam prope Staggio Hetruriae, prope Bononiam et Tergestum.

b. bivalvium.

- Musculi- 6. H. myae.
 tes. *in Arabia, Anglia, Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Alfatia (prope Buchsweiler,) Helvetia (c. gr. prope Berlingen,) Suevia (prope Oeningen,) Wirtembergia (prope Tuttlingen, Balingen, in monte Hangberg, prope Thalhurn, Nachren, Pfullingen, Grösbetlingen, Bebenhausen, Echterdingen, Boll, Heidenheim, Franconia (prope Altdorf, Wertheim, Herbigolin, Memeldorf,) Thuringia (prope Arnstadt, Jenam et Vinariam,) Hassia (prope*

Soleni

Tellin
tes.Bucar
tes,

(*prope Gudensberg,*) Hercynia (*prope Goslar,*) *ducatu* Brunsvicensi, Hildesiae *montibus* Otterberg et Galberg, *ducatu* Bergensi (*prope Gerresheim*) et *prope* Aquisgranum.

Solenitas. 7. H. solenis.

in Hispania (*prope* Anchuela,) Helvetia (*prope* Castelen, Schenkenberg, Gysliffuh, Hotwil, Oberflachs, Schinznach,) Suevia (*prope* Oeninger et Reutlingen,) Wirtembergia (*prope* Pfullingen, Thalheim, Osterdingen, Boll, Heydenheim,) Franconia (*prope* Winkelheid et Herbipolin,) Saxonia, Thuringia (*prope* Gruufen et Waidenbach,) Hercynia (*prope* Bleichenrode, *in monte* kleiner Kazenberg et Tilgenwiete *prope* Goslar,) Hildesia (*in monte* Galberg,) et *ducatu* Bergensi (*prope* Ringersheid et Gerresheim,) *interdum* *merus* tyolithus aut *nucleus*, *calcareus*, *arenarius*, *pyritaceus*, aut *ferruginosus*.

Tellinites. 8. H. tellinae.

in Italiae *superioris*, Helvetiae (*in monte* Randberg,) Hungariae, Bohemiae (*prope* Pragam,) Franconiae (*prope* Solenhofen,) Megalopolis (*prope* Neustrelitz,) Hildesiae (*prope* Dikholzen,) Hercyniae (*in* Otterfeld *prope* Goslar,) Alfatiae (*prope* Gundershofen) *marmore*, *tyolithus* *in* Austriae (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha) *argilla*.

α. H. linguae felis.

in Helvetiae et Wirtembergiae *montibus* *calcareis*.

β. H. tellinae rostratae.

in Wirtembergia *prope* Boll et Nachren, *vagus*, *calcareus*.

γ. H. tellinae donacinae.

calcareus *prope* Herbipolia.

Bucardites. 9. H. cardii.

in America *meridionali*, Campania *gallica*, Italia (*prope* Bononiam,) Croatia (*prope* Samabor,) Transilvania, Temesia, Bohemia (*prope* Duchomierziz,) Aultria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha et Brunn,) Wirtembergia (*in monte* Hungberg, *prope* Heydenheim, Thalheim, Echterdingen, Boll,) Franconia (*prope* Altdorf,) Thuringia (*prope* Jenam et Vinariam,) Hercynia (*ad montem* Kalkberg *prope* Goslar,) *in circulo* Germaniae *westphalico* (*prope* Gerresheim et Bergheimersdorf,) *nucleus* utplurimum *vagus*, *marmoreus*, *suillus*, *arenarius*, vel *pyriticosus*.

α) H,

- α. *H. cardiffae.*
in Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha.)
- β. *H. cardii tuberculati.*
in Transilvaniae montibus, Bohemia, Campania gallica, Bar-
baria (prope Algeriam.)
- γ. *H. cardii rustici.*
in Wirtembergia (prope Bebenhusum) suillus.
- δ. *H. lithocardium.*
- mastrae.** 10. *H. mastrae.*
in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum, et reliqua
superiore Italia (e. gr. prope Veroniam,) Alsatia (prope
Waldenheim, Thuringia, Anglia, usplurimum marmoreus.
- Donacites.** 11. *H. donacis.*
- α. *H. feorti.*
in circulo Westphalico Germaniae (prope Ringerheid.)
- β. *H. iri.*
in Wirtembergia (prope Boll,) Alsatia (prope Gundershof-
fen,) pago Helvetiae Basileensi (prope Tammingen.)
- veneris.** 12. *H. veneris.*
- α. *puberis.*
- a. *H. Diones.*
in pago Helvetiae Basileensi (prope Aristorf et Tenneken,) Al-
satia (prope Buchsweiler,) Wirtembergia (prope Ko-
senfeld et Pfullingen,) Franconia (prope Herbipolin,) Thuringia
(prope Jenam) et Temesia, usplurimum mar-
moreus, saepe nucleus.
- b. *H. Paphiae.*
in Americae Continente, in Curacao, Melita, Alsatia
(prope Gundershofen.)
- α. *H. Dyserae.*
in Hungaria (prope Oedenburg.)
- β. *impueris.*
- a. *subcordatae.*
- α. *laevissimae.*
in Hercyniae (prope Osterwalde) argilla, circuli West-
phalici (prope Dollendorf et Kedinghausen,) Thuringiae
(prope Vinariam,) et Wirtembergiae (prope
Blabigam, Boll et Bebenhusum) marmore.
- b. *subtiliter striatae.*
in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) Occi-
tania (prope Monsson,) Alsatia (prope Stiehshofen.)
margraviatu Badensi, Wirtembergia (prope Thal-
heim

heim et Boll) et Anglia (praesertim prope Stafford,) ut plurimum marmoreus, varius pyriticosus.

- c. transversim sulcaratae.
in Wirtembergia (prope Boll et in monte Achalm.)
- d. cancellatae.
in Wirtembergia (prope Pfullingen) et pago Helvetorum Basileensi.
- e. imbricatae.
in Campania gallica.

b. rotundatae.

a. laevis.

in Islandia (prope Huaswig,) Anglia (prope Witney,) Gallia (prope Illy,) Pedemontio (prope Alice,) Carnioli (prope Idria,) Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha et Mannersdorf,) Wirtembergia (prope Boll, Echterdingen, Bebenhausen, Heydenheim,) Suecia (prope Reutlingen et Halam,) Palatinatu rhenano, Franconia (prope Altdorf et Herbipolim,) Hassia (in monte Weissenstein et prope Gundersberg,) Saxonia superiori (c. gr. prope Geram et Quercfurt,) Hildesia (prope Dickholzen et in monte Winterberg, in circulo Germaniae westphalico (prope Tongern et Aquisgranum,) ut plurimum marmoreus, interdum marga, ardesia, pyromachus, arenarius, pyrites, ferri minera, haud raro nucleus.

b. subtiliter striatae.

in Anglia (prope Charlton,) Hercynia (prope Osterwalde,) Thuringia (prope Vinariam et Longofalissam,) Saxonia, Lusatia inferiori (prope Wehrau,) Bohemia (prope Pragam,) Moravia (prope Felsberg,) Hungaria (prope Turrik,) Aultria (prope Waring,) Wirtembergia (prope Boll, Heydenheim, Bebenhausen, Pfullingen, Vaihingen,) Alfatia (prope Buchweiler et Waldenheim) et Helvetia (in monte Randberg,) ut plurimum marmoreus, interdum suillus, pyrites aut ferri minera.

c. rugosae vel plicatae.

prope Romam, in Helvetia, Wirtembergia (prope Boll, Echterdingen, Naehren,) Suevia (in monte Achalm, prope Reutlingen et Gmünd,) Palatinatu (prope Weinheim) et Hassia (prope Weissenstein) marmoreus aut pyriticosus.

Cc

d) can-

δ. cancellatae.

in Occitania (prope Mousson,) et Wirtembergia (prope Thalheim.)

Spondyli. 13. H. spondyli.

α. gaederopodis.

in America, Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Wirtembergia (prope Bebenhufam, Pfullingen, Naehren, Grosbettlingen, Maehren et Echterdingen) et Flandria (prope Infulas,) non raro pyritosus.

β. regii.

in Aultria superiori (prope salinas) marmoreus.

Chamites. 14. H. chamae.

α. cordis.

in Italia (prope Bononiam,) Campania gallica, Aultria (prope Prugg, Brunn et Ottokrin,) Bohemia (prope Duchomierziz,) et Hildesia (prope Hohenbruche.)

β. gigantis.

in India, et (ferri minera) Wirtembergia (prope Heidenheim.)

γ. hippopedis.

in Italia (prope Veronam) et Silesia (prope Naumburg ad fluvium Queis) in arenario.

δ. caliculatae.

ε. Lazari.

ζ. gryphoidis.

in Anglia (prope Weymouth,) Occitania (prope Mousson,) Bavaria (prope Ratisbonam) et Temesia (prope Valcabanya.)

η. bicornis.

in Occitania (prope Monspelium) et Lotharingia (prope Verdun.)

θ. foliaceae.

in Campania gallica.

Arcae. 15. H. arcae.

hinc inde in Germania, e. gr. Saxonia (prope Dresdam,) Thuringia (prope Jenam,) terris Hannoveranis (prope Neustadt,) Hassia, Helvetia e. gr. (prope Roche) et Italia (prope Bononiam.)

α. arcae Noae.

in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) et Venetorum terra (prope Creazzo) nucleus.

β. fossilis. Schroet. n. Litterat. 2. f. 3. 4.

γ. antiquetae.

in America meridionali, Temesia (prope Valcabanya.)

δ. gra.

d. granosae.
in Hungaria (prope Oedenburg) et Angliae comitatu Oxford.

e. pectunculi.

prope Trajectum ad Mosam, marmoreus.

z. nummariæ?

in Franconia (prope Herbipolin,) Suevia (prope Reutlingam,) Wirtembergia (prope Pfullingen, Thalheim, Nachren, Bebenhausen, Heidenheim,) marmoreus aut ferri minera, interdum nucleus aut tyolithus.

ostreae. 16. H. ostreae.

Pectinites. a. radiatae.

in Anglia (prope Wittney et Gravesand,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Gallia (prope Buchsweiler et Aveniores,) Melita, Italia (prope Bononiam,) Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Wirtembergia (in monte Achalm et Hangberg (prope Tuttlingen, Pfullingen, Nebelloch, Bezingen, Machringen, Thalheim, Nachren, Echterdingen, Bebenhausen, Boll, Heidenheim,) in marcgraviatu Badensi et reliqua Suevia (in valle Kinzingensi, prope Hechingen, Biberach, Giengen et Halam,) in Franconia (prope Altdorf et Herbipolin,) Hassia, electoratu Trevirensi (prope Lissingen) Hildesia (prope Dickholzen et in monte Galberg,) Saxonia (e. gr. prope Dresdam et Sachsenburg,) Bavaria (prope Ratisbonam,) Austria (e. gr. prope salinas et Prugg ad fluvium Leutha,) Hungaria (in comitatu Marmoros,) Temesia, Silesia (prope Schweidnitz) cretaceus, marmoreus, suillus, margaceus, pyromachus, arenarius, pyriticofus, ferruginofus, saepe nucleus, interdum tyolithus.

a. maximae.

in terris Venetorum (montibus Vicentinis,) Melita, Croatia (prope Samabor, Hungaria (prope Oedenburg et salinas Marmarofenses,) Galicia (prope Weliczka,) Bohemia (prope Presnitz,) Austria (prope Brunn,) et Suevia (prope Giengen,) magnus, marmoreus, arenarius, aut ferri minera.

b. jacobaeae.

in Pedemontio (prope Arignano,) Germania (prope Camelingen circuli Bavarici, Passau, et Brunn Austriae,) Hungaria (prope Oedenburg et Lapos,) et Belgio (prope Malsbroeck et Theodonis villam,) marmoreus aut arenarius.

Cc 2

c. zic

(prope

Virtem-
Gros-
(prope

ia (pro-
Duchon-

Heiden-

burg ad

ousson,
ibanya.)

(prope

esdam,)
(prope
et Italia

Veneto-

a.)
d. gra-

- c. ziczac.
in Belgio (prope Theodonis villam) et Alfatia (prope Gundershofen.
- d. minutae.
in Austria (prope Brunn,) et Bohemia (prope Libochowiz,) marmoreus aut margaceus.
- e. striatae.
in Saxonia (prope Quersfurt) et Thuringia (prope Vinariam,) marmoreus.
- f. pleuronectis.
in Suevia (prope Reutlingen) et Thuringia (ad montem Etersberg, prope Schoendorf et alte Burg.)
- g. pallii.
in Bohemia (prope Odolca,) Saxonia (prope Quedlinburg,) Alfatia (prope Waldenheim) et Helvetia (in monte Randberg et prope Ariltorf,) ut plurimum marmoreus.
- h. nodosae.
in Alfatia (prope Buchsweiler.)
- i. pusionis.
in Belgio (prope Malsbroek,) Marchin (prope Francofurtum) et Bohemia (prope Duchomierziz,) marmoreus.
- k. glabrae.
in circulo Germaniae Saxonico superiori (prope Quedlinburg) et Bavarico (prope Camelingen.)
- l. fasciatae.
in Bohemia (prope Odolca.)
- m. limae.
in Helvetiae pago Basileensi (prope Ariltorf.)

Qstracites. β . rudis.

frequens, solitarius vel aggregatus, vagus vel fixus, interdum nucleus aut typhus, ut plurimum marmoreus, in Italia media (prope Sienam et in monte Rozzi,) et superiori (in Pedemontio prope Alice et in valle d'Andona, in Venetorum districtu Vicentino et Veronensi,) Helvetia (prope Huitlingen, in monte Randberg, prope Brittmingen, Aluttentz, Ariltorf, et ad ripas Birlae,) Alfatia (prope Buchsweiler,) Wirtembergia (in monte Hangberg, prope Tuttlingen, Nebelloch, Pfullingen, Mehringen, Thalheim, Naehren, Bebenhausen, Echterdingen, Grobtingen, Böll) et reliqua Suevia (prope Bibera et Gieingen,) Franconia, Hereynia (in Osterfeld prope Goslar,) Hildesia (in monte Galberg et Zumerpats,) terris Hannoveranis (ad montem Rübenberg,) circulo Westphalico (prope Duisburg, Mühlheim, Dahlbenden et Weier,) Belgio

Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Anglia (prope Oxford et Hedington,) Scania, Thuringia (parte Vinariensi et prope Quedlinburg,) Saxonia (prope Sachsenberg, Marolderodam et Dresdam,) Hungaria (prope Budam,) Marmoros et montibus hoc regnum a Transilvania discernentibus, et Temesia (prope Valiabanya.)

a. diluvianae.

Syst. nat. XII. 3. p. 165. n. 8. Helmintholithus (diluvianus) Ostreae diluvianae.

Davil. curias. I. t. 19. f. X. Ostrea indica Feuille.

in Suecia (praesertim Scaniae monte Balsberg,) Germania, Allatia, marmoreus.

b. folii.

in Suevia (prope Giengen) pyromachus, in Allatia, marmoreus.

c. edolis.

in Hungaria (prope Oedenburg, Budam, Marmoros) marmoreus.

Anomites. 17. H. anomiae.

Syst. nat. I. p. 1150. XII. 3. p. 163. n. 4. Mus. Tessin. 88. Helmintholithus anomiae deperditae.

interdum vagus, crebrius fixus, aggregatus, aliis quoque larvatis intermixtus, ut plurimum marmoreus, interdum cretaceus, pyritaceus, aut ferruginosus, frequenter nucleus, in Scania (prope Andrarum,) Anglia (prope Witney et Graveland,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Germania, et circulo quidem Westphalico (e. gr. prope Bensbergen, Lirbach, Paffrath, Gerresheim, Solingen, Minden, Elberfeld, Call, Nothberg, Bloch,) terris Trevirensibus (prope Liffingen,) Saxonia inferiori (e. gr. prope Lubeccam, in monte Hildesienfi Galberg, Goettingensi Heimberg,) Thuringia (prope Jenam, Vinariam, Schlotheim, Marolderode et Sachtenburg,) Franconia (prope Bayreuth et Altdorf,) Bohemia (prope Carlstein et Tüchmeriz,) Bavaria (prope Waldenburg,) Austria inferiori (prope Viennam,) et anteriori (prope Eutingen et Rotenburg,) Suevia (prope Reutlingam et Halam,) Wirtembergia (frequentissimus,) Allatia (prope Buchweiler,) Helvetia (in pago Basileensi, etiam in montibus Lagerberg et Randberg,) Pedemontio, Venetorum terra (montibus Veronenfibus Ronca et Scoglio della Limpia.)

α. craniolaris.

Syst. nat. I. p. 1150. n. 216. XII. 3. p. 164. n. 6. *Faun. succ.* 2150. f. 2150. Helmintholithus (craniolaris) anomiae craniolaris.

Act. Upsal. 2. p. 560. t. 52. *Stobaei numogr.* 1732. f. I. 2. Nummus brattensburgenfis.

in Suecia, praesertim Scaniae monte Balsberg, et Eifalia (prope Steinfeld.)

β. pectinatae.

Syst. nat. I. n. 217. XII. 3. p. 163. n. 4. α.

γ. gryphi.

Syst. nat. I. p. 1151. n. 226. XII. 3. p. 164. n. 7. Helmintholithus (Gryphites) Anomiae Gryphi.

Column. ap. 54. t. 52. *Bacc. obs.* 304. f. I. Concha lapidea gibbosa.

Waltersd. miner. 42. Conchites oblongus rugosus, rostro valde adunco.

List. angl. 238. t. 4. f. 45. *Worm. mus.* 80. f. I. Conchites anomius rugosus, rostro tubtereti insigniter adunco.

Mus. Tessin. 92. t. 5. f. 9. *Scheuchz. diluv.* 743. *Annon. basil.* 1748. p. 3. t. 3. f. 5. *Vogel. miner.* 225. *Rumpf. mus.* t. 59. f. B. Gryphites.

saepius vagus et testa solitaria majore, quam utraque conjuncta, ut plurimum marmorcus, interdum pyromachus aut pyriticus, crebro nucleus, in terrae Venetorum parte Veronenfi (monte Scoglio della Limpia,) Helvetia (e. gr. in monte Turicensium Legerberg et prope Basileam,) Gallia (prope Vesuntionem Burgundiae superioris, Mezieres Campaniae et Buchsweiler Alsatiae,) Wirtembergia (e. gr. prope Balingen, Duslingen, Tubingen, Bebenhausen,) Suevia (prope Ahlen,) prope Ratisbonam et Francofurtum ad Moenum,) prope Norimbergam et passim in reliquis Franconia, in Austria (prope salinas et Varing,) Boemia (e. gr. prope Duchomierziz et Squirez,) Gallicia (prope Wieliczca,) Saxonia superiori (prope Dresdam, Altenburg, Koeniz, Gera, Eckartsberg,) Magdeburgo (prope Orsleben,) Hercynia (prope Blanckenburg, Goslar et ad Hüttensteig,) Hildesia (prope Altwalmoden,) Westphalico circulo (prope Osnabrugg, Bensberg, Kaenenberg et Soetenich,) in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,

δ. pectinis.

Syst. nat. I. n. 227. XII. 3. p. 163. n. 4. β.

vagus

vagus aut fixus, solitarius aut aggregatus, valva alterutra vel utraque, interdum typolitus, crebro nucleus, creberrime calcareus, interdum pyritaceus, varius ferruginosus aut pyromachus in Anglia (prope Wittney,) Belgio (prope Namuriam et Vifer,) Germania, et circulo quidem westphalico (prope Kebirghausen, Ringensheide, Paffrath, Geroldstein, Heistert, Dollendorf, Corneli-Münster,) saxonico inferiori (prope Brunsvicium) et superiori (e. gr. prope Liphiam,) francoconico (prope Altdorf,) bavarico (prope Ratisbonam,) austriaco (in monte innerer Bleyberg Carinthiae, prope Prugg Austriae, in Tirol,) suevico (prope Heydenheim, Nebelloch, Pfullingen, in monte Achalm, prope Bezingen, Nahren, Echterdingen, Boll, Ludwigsthal Wirtembergiae, prope Ahlen et Hohenzollern) in Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Italia, Borussia, Silesia (e. gr. prope Schweidnitz, Malselt et in montibus giganteis.)

ε. striatulae.

Syst. nat. I. n. 228. XII. 3. p. 163. n. 4. γ.
marmoreus, varius pyritaceus, in Anglia (prope Wittney,) Bohemia (prope Krannich,) Wirtembergia (prope Blicspach,) Alfatia (prope Buchsweiler,) et Helvetia (in pago Basileensi et, prope Hütlingen, Bernensi.)

ζ. reticularis.

Syst. nat. I. n. 230. XII. 3. p. 163. n. 4. δ. Mus. Tessin.
t. 5. f. 5.
marmoreus, varius pyritaceus in Germania, circulo Westphalico (prope Paffrath, Geroldstein et Dollendorf, Wirtembergia (e. gr. prope Echterdingen,) Bohemia (prope Coforz,) Hungaria (ad lacum Baladon,) et Campania gallica (prope Courtagnon.)

η. plicatellae.

Syst. nat. I. n. 231. XII. 3. p. 163. n. 4. ε.
marmoreus in Eifalia (prope Blankenheim,) Suevia (in alpi- bus quos vocant, in monte Hangberg, prope Boll et Pfullendorf,) in Alfatia (prope Buchsweiler.)

θ. crispae.

Syst. nat. I. n. 232. XII. 3. p. 163. n. 4. ζ. Mus. Tessin.
t. 5. f. 7.
calcareus, varius pyritaceus in Wirtembergia (e. gr. alpinus, etiam prope Mehringen et Echterdingen.)

ι. lacunosae.

Syst. nat. I. n. 233. XII. 3. p. 163. n. 4. η. Mus. Tessin.
t. 5. f. 6.

marmoreus, rarius ferruginosus, in Hercynia (prope Goslarium,) Wirtembergia (prope Blabyram, Heidenheim, Denkendorf, Echterdingen,) Allatia (prope Buchsweiler) et Campania gallica (prope Courtegnon.)

x. farctae.

Syst. nat. I. n. 235. XII. 3. n. 163. n. 4. 3.

marmoreus, in Sueciae Gothlandia, Campania gallica (prope Mezieres,) et Austria (prope Varing.)

λ. capitis serpentis.

marmoreus, in Eifalia prope Benndorf.

Terebra- μ. terebratulae.

tulites.

creberrime nucleus, frequentius fixus, quam vagus, calcareus, interdum siliceus aut ferruginosus, nonnunquam creta aut spato farctus in Anglia (c. gr. prope Wittney et Gravesand,) Germaniae circulo Westphalico (prope Benndorf et Minden,) saxoniae (c. gr. prope Jenam,) franco-nico (prope Bayreuth et Altdorf,) bavarico (prope Ratisbonam,) austriaco (prope Varing, Eutingen et Rotenburg, suevico (prope Reutlingam, Giengam, Halam,) et Wirtembergia praesertim in montibus, quos alpes vocant, porro Hangberg et Heuberg, prope Heidenheim, Blabyram, Nebelloch, Tuttlingen, Balingen, Osterdingen, Duslingen, Nachren, Bezingen, Imenhausen, Bebenhausen, Echterdingen,) Allatia (prope Buchsweiler et Waldenheim,) in Helvetia (prope Muttentz, in montibus Randberg et Lagerberg,) et in Pedemontio (prope Arignano.)

ν. angulatae.

Syst. nat. I. n. 238. XII. 3. p. 163. n. 4. 1. Mus. Tessin. t. 5. f. 4.

in Saxonia, Wirtembergia (in alpinis,) Helvetia (in monte Randberg,) et Campania gallica (prope Courtagnon.)

Hysteroli- ξ. hysteritae.

thus.

Syst. nat. I. p. 1154. n. 239. XII. 3. p. 164. n. 5. Helmintholithus anomiae hysteritae.

Mus. Tessin. 90. t. 50. f. 2. Worm. mus. 83. t. 83. Wolff. hal. 29. t. 3. f. 3. 4. 5. Baum. miner. I. t. 28. Hysterolithus.

Woltersd. miner. 42. Cochlites rotundus altera parte vulvam prae se ferens.

Vogel mineral. 226. Lapis hystericus et Anomia gleich Geburtsgliedern.

nucleus, creberrime ferruginosus, interdum siliceus, praesertim arenarius in Germania, c. gr. Hassia, electoratu Mogun-

Sand
lith

Perid
thu

Myti

- Moguntino (prope Oberlahnstein,) Trevirensi (prope Ehrenbreitstein et Marienburg,) circulo Westphalico (prope Lülftorp, Bechen, Hoeckeswagen, Wipperfurth,) Hercynia (in monte Schulenberg,) in Sueciae Gothlandia.
- v. bilobae.
Syst. nat. I. n. 240. XII. 3. p. 163. n. 4. n.
in Anglia, et marmoreus in Wirtembergia (prope Nachren.)
- π. spinosae.
Syst. nat. I. n. 242. XII. 3. p. 163. n. 4. λ.
in Wirtembergiae monte Achalm?
- ρ. novemstriatae.
Syst. nat. XII. 3. p. 163. n. 4. μ.
- σ. echinatae.
in Helvetiae pago Basileensi (prope Muttenz) et Wirtembergia (prope Nachren.)
- τ. cristatae.
in Suevia (prope Pfullendorf) et Wirtembergia praesertim (prope Nebelloch, Bezingen, Maehringen, Echterdingen.)
- Sandalio- v. sandalii.
lithus. in Bohemia (prope Cosors?) et Eifalia (prope Keldenig, Soetenich &c.) rarius valva utraque conjuncta, ut plurimum calcarius.
- Peridioli- φ. peridii.
thus. in circulo Germaniae westphalico (prope Münstercifel) valva utraque conjuncta.
- Mytilites. 18. H. mytili.
α. cristae galli.
ut plurimum marmoreus et vagus, frequentius valva utraque, quam alterutra, saepe insignis magnitudinis, in Melita, montibus Sevensis, in Occitania (prope Bouternet,) Normandia (prope Dive,) Alfatia (prope Waldenheim,) Helvetia (e. gr. prope Aristorf pagi Basileensis,) Suevia (e. gr. principatu Fürstenbergensi,) Wirtembergia (prope Blabyrum, Thalheim, Echterdingen,) Bohemia (prope Odolce,) et circulo Germaniae westphalico (prope Duisburg.)
- β. hyotidis.
marmoreus in Helvetia (prope Aristorf) et Alfatia (prope Waldenheim.)
- γ. frondis.
in Suecia (prope Christianstadt,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Suevia (prope Giengen et Gmünd,) Alfatia (prope

(prope Buchsweiler,) Normandia, Occitania (prope Monspeium) et Melita, marmoreus, arenarius, aut sili-
ceus.

δ. margaritiferi.

a. valvae integrae.

in Helvetia (prope Aristorf)

b. tendinis ad cardinem positi.

Syst. nat. XII 3. p. 165. Helmintholithus (Androdama)
mytili margaritiferi cardinis viridis.

Mus. Tess. 24. n. 2. Penna pavonis viridi caerulefscens.

opacus quidem, sed egregiam polituram admittens, et
pro situ et flexione versus lucem vividissimis coloribus
varians.

e. unguis.

in Hercynia (prope Goslarium) in argilla.

ζ. lithophagi.

in Wirtembergia (prope Thalheim.)

η. rugosi.

marmoreus in Austria (prope Varing.)

θ. edulis.

ut plurimum fixus et calcarius, interdum arenarius aut fer-
ruginosus in Pedemontio (prope Vico,) Wirtembergia
(prope Boll et Tuttingen,) reliqua Suevia (prope Halam),
Austria (prope Eutiogen et Prugg ad fluvium Leutha, Bo-
hemia (prope Tuchmeriz,) Franconia (prope Herbipolin),
Thuringia (e. gr. prope Vinariam,) et Saxonia (prope
Querfurt.)

ι. angulati.

marmoreus in Saxonia (e. gr. prope Lipsiam) et Hassia.

κ. Modioli.

ut plurimum fixus et marmoreus, in Wirtembergia et Thu-
ringia (prope Longobalsam et Vinariam.)

λ. cygnei.

magnus in Wirtembergia (prope Thalheim.)

μ. anatini.

marmoreus in Wirtembergiae (alpinus, quos vocant, prope
Sertim prope Thalheim.)

ν. rubri.

in Helvetiae (prope Heutlingen) ardesia, Saxoniae (prope
Pirnam) arenario, et Hercynia (prope Blankenburg.)

Pinnites. 19. H. pinnae.

in Pedemontio, Helvetia (prope Aristorf,) Franconia, et
(prope Pirnam et Dresdam) Saxonia.

c. uni-

c. univalvium.

Nautili. 20. H. nautili.
tes. a. spiralis.

a. anfractu exteriori reliquos multum superante.

frequentissimus, ut plurimum marmoreus, interdum pyritaceus, rarius siliceus in Africa? Italia (in Venetorum terris vicentina et veronensi,) Gallia (in monte aureo, et prope Retel et Mezieres Campaniae, in Anglia (in comitatibus Northampton et Kent, etiam prope Richmond, et in insula Sheppey, in Belgio (prope Vilet,) in Germaniae circulo westphalico (prope Paffrath et Bensberg,) Hildesia (in Osterfeld,) terris Brunsvicensibus (prope Sheppenlaedt et Neustadt ad montem Rübenberg,) Hercynia (prope Harzburg et Goslarum in monte S. Petri,) Thuringia (prope Longosallam, Arnstadt, Sondershausen, Elberstadt, Vinariam, Marolderadam, Schlotheim,) Saxonia (prope Querfurt,) Franconia (prope Coburgum, Herbipolin, Norimbergam,) Suevia (prope Gmünd) et potissimum Wirtembergia, (in alpebus, quos vocant, prope Kirchotecam, Boll, Bebenhufam, Jetenburg, Bezungen, Naehren, Thalheim, Durlingen, Balingen) principatibus Hohenzollerano (prope Hechingen) et Fürstentibus Badenensi, margraviatu Badenensi (prope Lütgeren,) Helvetia (prope Basileam et Aristorf ejusdem pagi, in montibus Legerberg et Randberg, prope Deutlichbüren, Geisberg, Gyslithuh, Mandach et Veltheim Bernaticum, etiam prope Genevam,) in Austria superiori (prope salinas) et inferiori (prope Varing,) Hungaria (e. gr. prope Oedenburg,) Temesia (prope Moldawa,) et Transilvania (prope Kalataszeg.)

Ammoni. b. spirae anfractibus introrsum sensim decrefcentibus.
tes.

Syst. nat. XII. 3. p. 162. n. 1. Helmintholithus nautili testae spirali, apertura cordata, anfractibus contiguis rugosoinaequalibus.

Vogel mineralf. 220. Wolff. half. t. 7. f. 1-3. et t. 8. f. 6. Cornu ammonis lapideum.

Woltersd. miner. 40. Cochlites polythalamius, spira utrinque apparente, siphunculo ad marginem exteriorem.

Mus. Tessin. 86. t. 4. Helmintholithus testacei nautili.

Gesü. petrif. 47. Gesü. fig. 164. f. 4. Ammonites.

1. *Mus. tessin. f. 11. ambitu acuto integro, disco compresso, suturis flexuosis.*

2. *Mus. Tessin. f. 10. ambitu carinato integro, disco compresso, sulcis bifidis.*

3. *Mus.*

3. *Mus. Tessin. f. 9. Worm. mus. 91.* ambitu carinato ere-
nato, disci fulcis elevatis remotis.
4. *Mus. Tessin. f. 7. Worm. mus. 86.* ambitu obtuso, disco
compressiutculo striato.
5. *Mus. Tessin. f. 2.* ambitu obtuso, disco depresso, fulcis
dorsi bifidis.
6. *Mus. Tessin. f. 8.* ambitu depresso, disci lateribus nodosis.
7. *Mus. Tessin. f. 3.* ambitu depresso, disci striis acutis
8. *Mus. Tessin. f. n. d.* ambitu subquadrato carinato, fulcis
acutis remotis.
9. *Mus. Tessin. f. 1.* ambitu rotundato nodoso, fulcis trans-
versis flexuosis.

frequentissimus ubique, rarius nucleus aut typholithus, ut-
plurimum marmoreus, interdum silius, margaceus, ar-
gillaceus, petrosiliceus, achatinus, pyritaceus, aut fer-
ruginosus, nonnunquam cameris interioribus spato farctis,
magnitudine, forma, superficie, colore in infinitum va-
riant.

c. helicitae.

marmoreus, vagus aut fixus, solitarius aut aggregatus in
Lapponia, Gothlandia, Hispania, Gallia (prope Suessio-
nem, Lutetias, Chaumont et in monte Caesareo,) Italia
(prope Brendola, Bononiam et in monte Veronensi Ronca.)
Hungaria (prope Penjescova,) Transilvania (prope Torda.)
Austria superiori (prope salinas, prope Prugg et Gmünd.)
Stiria (prope Turrik,) Helvetia (prope Aubrig, Neoro-
mum, aquas Fabarientes, in pago Basileensi, monte Pi-
lati.)

β. elongati, rectiusculi.

Lituities. a. litui.

fixus utplurimum marmoreus, haud raro typholithus in Sue-
cia Gothlandia et Oelandia, Normandia, Italia (in mon-
te Veronensi del Castello di S. Felice,) Bohemia (prope
Cofors,) et ducatu Megalopolitano (prope Stargard et
Neustreliz.)

Orthoceratites. b. orthocerae.

Syst. nat. 1. p. 1164. n. 289. XII. 3. p. 162. n. 2. Helmintholithus nautili orthocerae.

Mus. Tessin. 86. Schreb. lithol. 102. v. 13. Helmintholithus nautili recti.

Breyr polyth. 28. Vogel mineral. 216. Orthocerotes.

Scheuchz. diluv. 938. helv. 7. f. 8. Alveolus.

J. G. Gmelin act. petrop. 3. p. 246. Radius articulatus.

Wolters.

Woltersd. miner. 38. Tubulites polythalamius coniformis
siphunculis et thalamis &c.

Klein tubul. 7. t. 2. 8. Tubulus concameratus.

*vagus aut fixus, solitarius aut gregarius varius typolithus
aut nucleus, ut plurimum marmoreus, interdum sparosus,
ardesia, arenarius, pyritaceus aut ferruginosus, in Sibi-
ria, Suecia (in Oelandia, Gothlandia, Westrogothia,
Ostrogothia, Dalecarlia, in monte Kinnekulle,) Anglia,
Gallia (Normandia, prope Avenionem, Gundershofen et
Buchweiler, Alfatiae,) Suevia (prope Gmünd,) et prae-
sertim Wirtembergia (prope Heydenheim, Boll, Goma-
ringen, Pfullingen, Naehren, Bebenhausen, Echterding-
gen,) Helvetia, Pedemontio (prope Arignano,) Transil-
vania (prope Kismunshol,) Bohemia (prope Slivenez,
Coforz, Brunik et Tettin,) Borussia (prope Gedanum,)
Pomerania, Marchia (c. gr. prope Francofurtum,) du-
catu Megapolitano (c. gr. prope Stargard et Neustrelitz,)
Hereynia (c. gr. prope Blankenburg) et circulo Germaniae
westphalico (prope Nothberg, Bensberg, Passrath, Ke-
binghausen, Keldenich, Call, Dahlbenden, Dotleben et
Aquisgranum.)*

Belemnites. e. belemnitae.

Syst. nat. 1. p. 1295. n. 7. XII. 3. p. 170. n. 22. Helmintholithus Aleyonji lyncurii.

Mus. Tessin. 88. *Gron. lap.* 71. Helmintholithus nautili conici.

Schreb. lith. p. 47. Petrificata vermium holothuriorum.

Woltersd. miner. 38. Tubulites polythalamius coniformis,
cavitate coniformi baseos.

Klein gedan. 1731. 4. t. 7. 8. 9. Tubulus marinus.

Gesn. lap. 92. *Dal. pharm.* 50. *Rumpf. mus.* t. 50. f. 1-5.
Baub. boll. f. 32.

Breyn. polythal. 41. f. 1. 7. Belemnites prussicus.

Aldrov. mus. 618. *Worm. mus.* 7. *Gesn. petr.* 40. *Gesn.*
figur. 91. Belemnites.

Erbart diss. Wien. 1727. 4. f. 2. Belemnites suevicus.

frequentissimus, vagus aut fixus, varius solitarius, quam
aggregatus, crebro merus nucleus, varius typolithus non
raro diaphanus, succineus, subsuscus, albidus, frequen-
tius niger, ut plurimum cinereus, rectus vel paucisformis
arcuatus, cylindricus, conicus, subclavatus vel fusiformis,
compressusculus, acuminatus vel obtusiusculus, sulco, in-
terdum duobus vel tribus apicem versus exaratus, cavus
intus vel sarcitus tenuis vel crassus in Crota (monte Ida,) Dalma-

Dalma-

Dalmatiae montibus, Hetruria, Italia superiori, praesertim Pedemontio (e. gr. prope Augustam Taurinorum,) Helvetia (e. gr. in pago Bernensi, in monte Randberg, in pago Basileensi ad fluvium Birsam, prope Muttenz, et Prattelen,) in Aflatia, Lotharingia, Galliae provinciiis Lugdunensi, Forez, et Beaujolois, Hispania, Belgio (prope Sichem et Trajectum ad Mosam) Anglia (e. gr. prope Warwick,) Scotia, Daniae insula Moen, Sueciae provinciiis Scania et Gothlandia, Borussia (potissimum districtu Angerburgensi,) Silesia, Bohemia (prope Milcheck, Cofors et Tettin,) Transilvania (prope Kiesmunschel,) Austria superiori (prope salinas,) Bavaria, Suevia (prope Laufenburg et Gmünd,) et praesertim Wirtembergia (in alpibus, quos vocant,) prope Pfullingen, Thalheim, Naehren, Gemaringen, Mezingen, Bebenhausen, Echterdingen, Nüslingen, Boll, Tuttlingen,) Franconia (prope Altdorf et Norimbergam, in principatibus Baruthino et Coburgensi,) in Marchia Brandenburgica (prope Potsdam et Francofurtum,) Saxonia, Thuringia (prope Vinariam,) Hercynia (prope Goslarium,) Hildesia (prope Hallam, Ollerwalde, Izamerpaso, et Marienburg,) terris Brunsvicensibus (e. gr. in monte Goettingensium Heimberg, prope Salzthal, Herrenhausen,) Holfatia (prope Lubecam et Niemdorp,) et circulo Germaniae Westphalico (prope Paffrath, Dottelen, Bensberg, Erkrath, Olsbach, Call, Dahlbenden, Keldenig, Eigelsböven, Nothberg, Richterich et Aquisgranum,) marmoreus, suillus, jaspideus, arenarius, pyritaceus, aut ferruginosus.

coni.

21. H. coni.

rarior, ut plurimum nucleus marmoreus, in Pedemontio, Helvetia (prope Neocomum,) et Transilvania (prope Kiesmunschel.)

Porcellanites.

22. H. cypreae.

marmoreus in Pedemontio (e. gr. prope Augustam Taurinorum,) Austria (prope Prugg ad fluvium Loutha) et districtu Megalopolitano (prope Sternberg.)

Bullites.

23. H. bullae.

in ducatu Juliacensi prope Nothberg.

Cylindrites.

24. H. volutae.

ut plurimum marmoreus in Helvetia (Turicensium monte Hexenberg,) Pedemontio (prope Augustam Taurinorum et Canale,) Venetorum terris (prope Veronam,) Austria (prope

bucc

stro

(*prope Varing,*) Saxoniam (*prope Dresdam,*) circulo Germaniae Westphalico (*prope Gerresheim.*)

buccini. 25. H. buccini.

α. ampullacei.

in circulo Germaniae westphalico (prope Rotenburg, Ludenburg, Galgenberg, Hartenberg et Gravenberg.)

β. cassidei.

marmoreus in Italiae mediae monte Cria.

γ. bezoardici.

saepius nucleus, ut plurimum calcarius, rarius pyriticofus in Anglia (e. gr. in collibus prope Hampton,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Helvetia (e. gr. prope Basileam,) Pedemontio (e. gr. prope Augustam Taurinorum,) Hetruria (prope Sienam,) Venetorum terris (prope Veronam et Brendolam,) Melita, Dalmatia (in collibus Morlachicis,) Hungaria (prope Budam et Schemniz,) Transilvania (prope Kismuntchel,) Carnioliā (prope Crapt,) Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha et Mannersdorf,) Bavaria, Saxoniam (prope Dresdam,) Ducatu Megalopolitano (prope Sternberg,) Hercynia (prope Goslarium,) Hildesia (prope Lambspring et Upnorps,) et in circulo Germaniae Westphalico (prope Bensberg, Nothberg, Call, Richterich.)

δ. detriti.

in Pedemontio.

a. harpae.

b. marginati.

ε. turriti.

ut plurimum nucleus marmoreus, rarius chalcedonyx, in Helvetia (pago Basileensi,) Wirtembergia (prope Boll, Pfullingen et Schwappelau,) Palatinatu rhenano (prope Weinheim,) Franconia (prope Herbipolin,) Saxoniam (prope Queriurt,) Halberstadio (prope Regenstein,) Thuringia (prope Jenam,) Hassia, Hercynia (in monte Rostenberg prope Goslarium,) terris reliquis Brunsvicensibus (e. gr. prope Neustadt ad montem Rübenberg,) Germaniae circulo Westphalico (prope Bensberg et Aquisgranum,) Belgio (prope Spauven,) Suecia, Borussia (praesertim districtu Angerburgensi,) et Silesia.

strombi. 26. H. strombi.

α. digitati.

a. chiragrae.

marmoreus in Hungaria (prope Oedenburg.)

β. lobati.

praeser-
norum,) berg, in
enz, et
rovinciis
Belgio
a (e. gr.
Sueciae
num di-
Mitschel,
inschel,) ia (prope
bergia (in
n, Nach-
chterdin-
ia (prope
uthino et
Potsdam
inariam.)
Hallam,
s Bruns-
eimberg,
e Lubec
stphalico
Olsbach,
Nothberg,
s, jasp
emontio,
prope Kies
Taurino-
a) et da-
n monte
rinorum
Austria
(prope

Alatites. β . lobati.

marmoreus in Austria (prope Mannersdorf.)

a. lentiginosi.

marmoreus in Hungaria (prope Oedenburg.)

b. sinistri.

in Helvetia.

 γ . ampliati.

a. Luciferi.

 δ . turrati.

in Wirtembergia prope thermas Bollenfes.

muricis. 27. H. muricis.

 α . spinosi.

rariſſimus, marmoreus in Austria superiori prope ſalinas.

a. triacanthi.

 β . frondosi.

in Temesia.

a. ſaxatilis.

 γ . turrati.

a. fuſcati.

marmoreus in Venetorum terris prope Brendolam.

b. granulati.

marmoreus aut arenario ſarctus in Italia (prope Bononiam in monte della guardia) et Austria (prope Viennam.)

c. hexagoni.

Trochili- 28. H. trochi.

tes. α . conici.

rarius fixus, quam vagus, ut plurimum marmoreus, interdum arenarius, pyritaceus aut ferruginosus in insulis Feroë, Norwegia, Suecia, Dania, Anglia (e. gr. prope Bath,) Campania gallica (prope Reinos,) Aſſatia (in valle Jaegerthal,) Pedemontio (prope Auguſtam Taurinorum,) Helvetia (prope Bernam, Boettſtein, Litgeneu, Fanum D. Galli, in monte Randberg,) Wirtembergia (e. gr. in montibus Achalm et Hangberg, prope Pfallingon, Nachren, Boll,) et reliqua Suevia (prope Biberacum, Ulmam, Giengam,) Bavaria (prope Sulzburg,) Austria superiori (prope ſalinas,) Franconia (prope Heſſpruck, Norimbergam, Cronach,) Saxonia superiori (prope Dresdam,) et inferiori (prope Regentein, Scheppenlstedt, Hildesiam, in Tilgenwiele prope Goſtariam,) in circulo Germaniae weſtphalico (prope Gerreſheim, Mühlheim ad Roram, Düſſeldorf, Nothberg, Lensberg et Richterich.)

a. zizy-

- a. zizyphini.
in Wirtembergia (prope Pfullingam.)
- β. convexi.
ut plurimum marmoreus, rarius siliceus in Suevia (prope Giengam) et Italia (in monte Bononiensi della guardia.)
- a. perspectivi.
in Franconia (prope Vierzehenheiligen.)
- γ. turriti.
a. talecopii.
marmoreus in Venetorum terris (prope Brendola.)

Turbini- 29. H. turbinis.
tes. α. solidi.

- marmoreus, quartzosus vel arenarius in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) circulo germaniae westphalico (prope Call, Keldenig, Bensberg, Paffrath, Nothberg, Bürvenich, Mühlheim ad Koram, Poncet, Richterich et Aquisgranum,) et Temesia.
- a. littorei.
interdum spato factus, aut orbuseularum imaginibus pictus, in Helvetia (in monte Randberg,) Suevia (prope Biberach et Noerdingen) et Aultria (prope Viennam.)
- b. coehli.
in Helvetia (prope Diesenhofam.)
- c. rugosi.
in Belgio (prope fanum S. Didonis) et Franconia (prope Norimbergam.)
- d. marmorati.
interdum pyriticosus in Wirtembergia (in monte Achalm, prope Thalheim et Boll.)
- e. sarmatici.
- f. argyrolomi.
in Wirtembergia (prope Pfullingen.)
- β. cancellati.
in chalcedonium conversus in Italia.
- a. scalaris.
rarissimus in Helvetiae (Turicenum monte Hexenberg) et Hetruriae (monte Algino.)
- b. striatuli.
marmoreus in Hungaria prope Schemniz.
- γ. turriti.
Ut plurimum aggregatus et fixus, marmoreus, pyromachus, chalcedonius, arenarius, pyritaceus, interdum spato factus in Anglia (c. gr. prope Hampton et Portland,) Belgio

gio (*prope Valenciennes,*) Gallia (*prope Merignac Aquitaniae, Issy, Remoulin et Pontamousson Occitaniae, Severne et Buchsweiler Alfatiae,*) Helvetia (e. gr. *in pago Basileensi, prope fanum D. Galli, Solodurum Neocomum,*) Pedemontio (*prope Augustam Taurinorum et in valle d'Andona,*) in Italia media (*prope Sienam et in monte Bononiensi della guardia,*) venetorum terris (*prope Brendola, et in monte Veronensi Ronca,*) Tirolis (*prope Predaz,*) Austria (*prope Prugg ad fluvium Leutha, Mannersdorf Ottocrin et Viennam,*) Transilvania, Silesia, Bohemia (*prope Tüchmeriz,*) Saxonia (e. gr. *prope Querfurt,*) Thuringia (e. gr. *prope Wettersleben et Jenam,*) Hercynia (*prope Regenstein et Goslarium,*) Hildesia (*in monte Spizhutberg,*) Hannoveranis terris (*prope Neustadt ad montem Rübenberg,*) circulo Germaniae westphalico (*prope Gerresheim, et Aquisgranum,*) et rhenano (*prope Moguntium, Francofurtum, Alzey,*) in Hassia (e. gr. *prope Leuten et Adolphseck,*) et Wirtembergia (*in monte Achalm, prope Ehningen, Birfen, Mehlingen, Imchausen et Boll.*)

a. imbricati.

in Gallia (prope Merignac,) Tirolis (ad fines Italiae,) et Bohemia (prope Colors,) marmoreus aut suillus.

b. replicati.

marmoreus in Gallia (prope Merignac.)

c. acutanguli.

in marga Siciliae (prope Palermo.)

d. exoleti.

marmoreus in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum.)

e. terebrae.

marmoreus in Bavaria.

f. variegati.

marmoreus in Hercynia (prope Blankenburg.)

Helicis. 30. H. helieis.

α. complanatae.

vagus aut fixus, solitarius aut gregarius, aut mistus, marmoreus, pyromachus, arenarius aut pyritaceus, in Austria, Belgio (prope Louanium,) Alfatia (prope Gundershofen et Bächweiler,) Helvetia, Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) Hungaria, Stiria (prope Tiefar,) Suevia (prope Giengam et Keutlingam,) et praesertim Wirtembergia (prope Pfullingen, Echterdingen, Boll et in monte Hangberg,) prope Francofurtum ad Moenum, in Hassia, Thuringia (prope Jenam,) et ducatu montano (prope Paffrath et Bensberg.)

β. ro-

Neriti

auriculis.

Patella

β. rotundatae.

in Venetorum terris (prope Veronam,) Pedemontio (e. gr. prope Augustam Taurinorum,) Helvetia (prope Scaphufium,) et Germaniae circulo Westphalico (prope Soetenich, Keldenig, Richtenich, Nothberg, Paffrath, Bensberg et Gerresheim.)

γ. ovato-acuminatae.

ut plurimum marmoreus, interdum arenarius aut pyriticus in Anglia, Gallia (prope Issy,) Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Wirtembergia (prope Naehren, Mehringen, Pfullingen, Echterdingen, Boll et Kirchoteccam,) et reliqua Suevia (prope Ulmam, Giengam et Nordlingam,) Aultria superiori (prope salinas,) Bohemia (prope Worzech, Duchonierziz et S. Johann,) Saxonia superiori (prope Farenttedt,) et inferiori (prope Quedlinburg et in Ducatu Brunsvicensi,) circulo Germaniae Westphalico (prope Gerresheim) et rhenano (prope Francofurtum et in Hassia.)

α. Pomatiae.

in Carniolia (prope Crapt.)

Neritites. 31. H. neritac.

ut plurimum marmoreus in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) Helvetia (in valle Hemmerthal et prope Scaphufium,) Carinthia, Austria (prope Progg ad fluvium Leutha et Varing,) ducatu Megalopolitano (prope Sternberg,) et Brunsvicensi, Germaniae circulo westphalico (prope Bleybur, Keldenig, Nothberg, Paffrath et Bensberg.)

α. perverli.**auricula- 32. H. haliætidis.**

varus ut plurimum tyolithus, in Temesia, Ducatu Montano (prope Düsseldorf) et Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

α. pervertac.**β. plicatae.**

prope Hildesiam.

Patellaria. 33. H. patellae.

frequentius tyolithus, in Anglia, Ducatu Brunsvicensi, Helvetia (e. gr. prope Botning et Prattelen,) Italia praesertim Pedemontii montibus, et Temesia.

α. faccharinae.

β. Syst. nat. XII. 3. p. 163. n. 3. Helmintholithus (Conchedium) patellae? bilocularis.

Aquitan-
ae, Se-
in pago
Neocom
et in
a monte
re Bren-
ope Pre-
lanners-
, Bohe-
erfurt.)
Hercy-
n monte
lact ad
co (pro-
ope Mo-
r. prope
Achalm,
et Boll.)

) et Bo-

norum.)

s, mar-
in Au-
Gunders-
rope Au-
Tiefar.)
aefertim
Boll et
Moenum,
montano
β. ro-

Mus. Tessin. 90. t. 5. f. 8. Conchidium.
in Sueciae Oelandia, Gothlandia frequens.

Dentali- 34. H. dentalii.
tes.

marmoreus, jaspideus aut chalcedonius in Temesia, Italia media (prope Sienam, et in monte Crea et Bononiensi della guardia,) Venetorum terris (montibus Veronensibus,) Pedemontio, Helvetia (c. gr. pago Bernensi,) Wirtembergia (prope Tubingam et Blabyam,) Franconia (prope Rotenburgum,) Bohemia (prope Pragam,) Silesia, Marchia Brandenburgica (c. gr. prope Francofurtum, Poefenek,) Saxonia (prope Querfurt,) Magdeburgo (prope Halam,) Thuringia, prope Lubeccam, in ducatu Juliaco (prope Bürvenich) et in Belgio (in monte S. Petri prope Trajectum ad Mosam.)

a. radulae.

β. interrupti.

γ. vitrei.

omnium in Pedemontio.

δ. sexanguli.

in Italia prope Lorettò.

Tubuli- 35. H. serpulae.
tes.

a. rectiululae.

in Temesia, Suevia (prope Elwangam) et Belgio (prope Trajectum ad Mosam et Malsbroek.)

a. polythalamiae.

b. penis?

Vermicu- β. flexuosae vel contortae.
lites.

marmoreus aut arenarius, rarius ferrugineus aliis crebris larvatis testaceorum insidens, in Melita, Venetorum terris (prope Veronam,) Pedemontio (prope Annone,) Helvetia (c. gr. in valle Hemmerthal, monte Randberg, pago et episcopatu Basileensi prope Muttentz et ad fluvium Birta,) Wirtembergia (prope Tuttingen, Bahlingen, Ebhausen, Nebelloch, Blabyrak,) et reliqua Suevia (prope Meiringam et Pappenheim,) Franconia (prope Solenhofen,) Hildesia (in monte Galberg,) ducatu montano (in monte rubro,) et Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

a. spirilli.

in Wirtembergia (alpinus, quos vocant) et Anglia (insula Sheppey.)

b. filigranae.

rarius in Magdeburgo (prope Halam,) nisi mere calcinatiss.

c. gle

- e. glomeratae.
in Silesia, Suevia (prope Memmingam,) et Helvetia.
d. lumbricalis.
in Venetorum terris vicentinis (prope Grancona.)
e. arenariae.
f. anguinæ.
in Franconia (prope Norimbergam.)
g. melitensis.
in Melita.

teredinis. 36. H. teredinis.
in Pedemontii collibus (prope Annone) et Angliæ insula
Sheppey, in ligno subterraneo.

subellae. 37. H. subellae.
passim inter typolithos.

γ. zoophytorum.

Tubipori. 38. H. tubiporæ.
tes. Syst. nat. I. p. 1270. XII. 3. p. 167. n. 13. Helmintholi-
thus (Tubiporus) Tubiporæ (deperditæ.)
in Suecia. potissimum Gothlandia, Belgio (prope Traiectum
ad Mosam,) Eifalia (prope Berndorf et Rohr,) Franconia
(in terra Coburgensi,) et Silesia.

α. musicæ.
tophaceus, marmoreus, quartzosus, vel arenarius, in Goth-
landia, Anglia, Belgio (prope Traiectum ad Mosam) et
Germaniæ circulo westphalico (prope Dottelen, Berndorf,
Nothberg, Wingersheid et Paffrath.)

β. catenulariæ. S. N. 2.
in Gothlandia marmoreus, in Marchia Brandenburgica (pro-
pe Ruppin, Arendsen, Freyenwalde, Arneburg et Havel-
berg.)

γ. serpentis. S. N. 3.

δ. falcularis. S. N. 4.

ε. stellatæ.

ζ. struis.
in Borussia.

Madrepori. 39. H. madreporæ.
rites. Syst. nat. I. p. 1272. XII. 3. p. 167. n. 14. Helmintholi-
thus (Madreporus) Madreporæ (deperditæ.)
in Gothlandia, Belgio (prope Traiectum ad Mosam,) Eifa-
lia, Venetorum terris (vicentinis prope Brendola,) Iede-
montii (ubivis margaceis) et Temesia.

D d 3

z. ver-

α. verrucariae.

marmoreus in Venetorum monte Vicentino Berico.

β. turbinatae. S. N. 6.

marmoreus in Gothlandia, Anglia (*provincia* Derby,) Gallia (*prope* Avenionem,) Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg, *et prope* Pfeffingen pagi Basileensis,) Iltria (*prope* Tergestum,) Aultria (*prope salinas*,) Suevia (*prope* Giengen,) *et* Wirtembergia *praesertim* (*prope* Blabyram,) *ducatu* montano (*prope* Bensberg) *et* Belgio (*prope* Traiectum ad Mosam.)

γ. Porpitae. Syst. nat. 7. Mus. Tessin. 96. n. 14.

utplurimum *vagus*, *marmoreus*, *jaspideus* *aut* *pyromachus*, *in* Helvetia (e. gr. *prope* Ormelingen pagi Basileensis,) Hungaria (*prope* Schemnitz,) Aultria *superiori* (*prope salinas*) Saxonia (*prope* Dresdam,) *ducatu* Megalopolitano (*prope* Gnoyen,) *terris* Brunsvicensibus (*prope* Scheppenttedt, Lüdersdorf, Hittfeld) *et* Germaniae *circulo* weltphalico (*prope* Lohberg.)

δ. Fungitae.

in Gothlandia, Belgio (*prope* Traiectum ad Mosam,) *ducatu* montano (*prope* Paffrath,) Hercynia (*prope* Blankenburg, Lohdebleck *et* Goslar,) Aultria *superiori* (*prope salinas*,) Tirolis, Suevia (*prope* Memmingam *et* Giengam) *et praesertim* *in* Wirtembergia (e. gr. *prope* Blabyram *et* Nebeloch,) *et* Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg, *prope* Hobel Solodurii, *ad fluvium* Birsam, *prope* Pfeffingen *et* Nushof pagi *et* *episcopatus* Basileensis,) *utplurimum* *marmoreus*, *rarius* *ardesia*.

ε. pilei.

marmoreus, *rarius* *quartzosus*, *in* Gothlandia, Hercynia (*prope* Lohdebleck,) Bohemia (*prope* Dutcheowiz,) Wirtembergia (e. gr. *in* alpibus, *quos* *vocant*) *et* Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg.)

ζ. agaricitae.

in Belgio (*prope* Traiectum ad Mosam.)

η. labyrinthicae.

calcaris *in* Gothlandia, Belgio (*prope* Traiectum ad Mosam,) *et* Aultria *superiori* (*prope salinas*.)

θ. maeandritae.

utplurimum *marmoreus* *in* Occitania, Helvetia (*prope* Pfeffingen pagi Basileensis) *et* Eifalia (*prope* Weier.)

ι. Areolae.

κ. favolae.

marmo

marmoreus, in Helvetia, Austria superiori (prope salinas,) Wirtembergia (in alpihus, quos vocant, e. gr. prope Blabyram,) et Germaniae circulo westphalico (prope Call, Keldenig, Paffrath et Bensberg.)

λ. Ananas. Syst. nat. 15.

marmoreus in Gothlandia et Gorizii montibus.

μ. polygamae.

marmoreus in Austria superiori (prope salinas.)

ν. arenosae.

marmoreus in Austria superiori (prope salinas.)

ξ. foliosae.

in Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

ο. altrotae.

marmoreus, varius chalcidionius, arenarius aut ferruginosus, in Anglia (prope Hedington et Wittney,) Belgio (in monte S. Petri prope Trajectum ad Mosam,) in Eifalia (prope Soetenich et Keldenig,) ducatu montano (prope Paffrath,) Hassia (e. gr. prope Villinghausen,) Hercynia (in monte Schulenberg,) Saxonia, Austria superiori (prope salinas,) Wirtembergia (prope Echterdingen, et in alpihus, quos vocant, e. gr. prope Blabyram et Nebelloch,) Helvetiam (e. gr. prope Pfflingen et ad fluvium Birsia pagi et episcopatus Basileensis,) et in Sardinia.

π. calicularis.

in Eifaliae monte Danzberg prope Keldenig.

ρ. truncatae. S. N. 24.

marmoreus in Suevia (prope Giengam,) Austria superiori (prope salinas,) et Gorizii montibus.

σ. stellaris. S. N. 25.

marmoreus in Eifalia (prope Herckelstein.)

τ. organi. S. N. 26.

υ. musicalis.

saliceus aut *marmoreus* in Campania gallica (prope Mezières,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Bohemia (prope Colorz) et Gorizii montibus.

φ. divergentis.

in Aegypto.

χ. cespitosae.

marmoreus aut *siliceus*, in Helvetiae pago (prope Pfflingen) et episcopatu Basileensi, Wirtembergia (prope Heidenheim,) Austria superiori (prope salinas,) et Angliae fodina Derbyensi (Plato prope Winkter.)

ψ. flexuosae. S. N. 29.

in Angliae fodina Plato.

- ω. fascicularis.
in insula Americae obversa Caracao.
- αα. pectinatae.
in Silesia, episcopatu Basileensi, Burgundia superiori (prope Vesuntium.)
- ββ. tubularis.
- γγ. mammillaris.
in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) et Burgundia superiori (prope Vesuntium.)
- δδ. patelloidis.
- εε. globularis.
- ζζ. fili.
in Helvetia (prope Basileam.)
- ηη. vermicularis.
in Silesia, Helvetia.
- θθ. arachnoideae.
in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Wirtembergia (prope Blabyram) et Austria superiori (prope salinas) marmoreus.
- ιι. undulatae.
- κκ. monilis.
in Arabia (prope Djidda.)
- λλ. poritae.
in Suecia, Silesia, ducatu montano (prope Paffrath,) Eifalia (prope Keldenig,) et Campania gallica (prope Mezieres.)
- μμ. damicornis.
marmoreus in Carniolia (prope Cormons) et Austria superiori (prope salinas.)
- νν. muricatae.
marmoreus in Gothlandia et Silesia.
- ξξ. fastigiatae.
marmoreus in Silesia, et Austria superiori (prope salinas.)
- οο. rameae.
siliceus aut marmoreus in Wirtembergia (alpihus, quos vocant) et reliqua Suevia (prope Giengam,) in ducatus montani lapidicinis.
- ππ. oculatae.
in Gothlandia.
- ρρ. caeli.
- σσ. concatenatae.
- Millepori-tes. 40. H. milleporae.
in Temesia, Italia, Helvetia (in monte Randberg.)
- α. alci-

α. aleicornis.

marmoreus in Belgio (*prope Trajectum ad Mosam*,) Germaniae circulo westphalico (*prope Herckelstein, Dollendorf, Berndorf, Paffrath, Bensberg, et Kebinghausen*,) Suevia (*prope Giengen*,) et Gorizii montibus.

β. asperae.

in Germaniae circulo Westphalico (*prope Birbach et Bensberg*.)

γ. solidae.

in Sueciae Gothlandia, Wirtembergia (*prope Heidenheim*) et Carnioliā (*prope Cormons*.)

δ. pumilae.

ε. reticulatae.

in ducatu montano (*prope Kebinghausen*.)

ζ. cellulosae.

η. spongitae.

Syst. nat. XII. 3. p. 167. Helmintholithus ramosus angulatus imbricatus porosus.

Mus. Tessin. 128. n. 3. t. II. f. 2. * Corallium ramosum ramis angulatis imbricatis passim coadunatis.

θ. coriaceae.

in Gothlandia, Eifalia (*prope Heilstert*,) Hildesia, Silesia, Helvetia (e. gr. pago Basileensi.)

ι. polymorphae.

in Silesia et Helvetia.

κ. ignotae.

Syst. nat. XII. 3. p. 167. n. 15. Helmintholithus milleporae orbicularis punctatus.

Cellepori 41. H. celleporae.

α. spongitae.

β. pumicosae.

γ. verrucosae.

marmoreus aut *arenarius* in Gothlandia, ducatu montano (*prope Bensberg*) et principatu Halberstadtensi.

ifidis. 42. H. ifidis.

α. hippuridis.

articuli solitarii in Anglia, Helvetia (*prope Scaphusium*,) et Sicilia (*prope Messanam*.)

β. entrochae.

Syst. nat. I. p. 1288. n. 4. XII. 3. p. 168. n. 17. Helmintholithus (Entrochites) ifidis entrochae.

Schreb. lithol. p. 51. Petrificata animalia articulorum compositorum.

Mus. Tessin. 96. n. 15. Helmintholithus reptilis.

Harenb. encrin. t. 1. f. 8-10. Asteria columnaris articulis crenatis.

Woltersd. miner. 37. Caput medusae articulis utrinque figura solari, radiis densioribus excurrentibus.

Volkm. siles. t. 2. f. 9. 10. Entrochus.

articulis solitariis disjunctis aut pluribus adhaec in columnam condunatis, ut plurimum marmoreis, rarius siliceis aut arenariis in Sueciae Gothlandia, Anglia, (e. gr. prope Monegusli comitatus Derbyensis,) Hispania, Gallia, praesertim Lotharingia, Belgio (prope Vifet et Olhe,) Germania circulo westphalico (prope Dottelen, Keldenig, Call, Soetenich, Dahlbenden, Zinsheim, Bürvenich, Bleybur, Glehn, Heldenkopf, Schwerfel, Ruhr, Heifert, Dollendorf, Düsseldorf, Mühlheim, Flingeren, Gerresheim, Höckerswagen, Lindlar, Wipperfürth, Bensberg, Iversheim, Münster, Heiligenhoven, Reuschenberg, Schlenderhan, Froczheim, Almerode, Vlatten, Steinbach, Alpkirchen, Cürten, Grimmlinghausen et Voltmessen,) electoratu Trevirensi (prope Lissingen,) Hassia (prope Spangenberg et Mundelshausen,) Hildesia (in Kuhle, et in montibus Rozberg et Osterberg,) prope Lubecam, in principatu Goettingensi (prope Azenhausen et in monte Heimberg,) in Hereynia (prope Goslar et Blankenburg,) in Thuringia (e. gr. in monte Vinariensi Ettersberg prope Schrappelau, inter Tobau et Himmelsberg,) in Saxonia (e. gr. prope Halam, Querfurt, Saesfenburg,) Marchia Brandenburgica (prope Arneburg, Havelberg, Francofurtum, Borussia (prope Gedanum et Angerburg,) Silesia (e. gr. prope Maffel,) Bohemia (prope Pragam et Cofors,) Franconia (e. gr. in principatu Coburgensi,) Austria superiori (prope salinas,) et anteriori (prope Eutingen,) Suevia (prope Halam,) et Wirtembergia praecipue (prope Nebelloch, Kirchoteccam, Echterdingam, Boll, Heidenheim,) Helvetia (in montibus Randberg et Legerberg et ad fluvium Birsam,) et Venetorum terris (in montes Scoglia della Limpia prope Reccaro.)

a. laevis.

a. margine vix inciso.

b. margine undulatum repando.

Syst. nat. XII. 3. p. 167. n. 16. Helmintholithus (saturatus) isidis geniculis repandis.

Wolff. bass. t. 4. f. 1. 6. Gesu. fig. 89. b.

h. verrucosus.

c. caculeatus.

d. pun-

- d. punctatus.
 e. transversim stratus.
 f. articulis elevatis
 g. dichotome ramosus.

γ. alteriae.

- a. angulis obtusioribus.

Syst. nat. I. p. 1288. n. 5. XII. 3. p. 168. n. 18. Helmintholithus (Asteria columnaris) Isidis alteriae.

Woltersd. miner. 37. Caput medusae articulis utrinque stella pentaphyllea.

Scheuchz. helv. 10. f. 3. *Lang fig.* 67. t. 19. f. 2. Modiolus stellatus.

Refin. stell. 35. t. 5. Asteria pentagona pentaphyllea.

Ritter calenb. f. 4. a. f. 4. c. *Annon. basil.* 2. t. 2. f. c.

Scheuchz. helv. 6. p. 323. f. 152. *Gesn. fig.* 37. Asteria columna angulis acutis l. obtusis.

Volkm. siles. 1. t. 27. f. 22. *J. Baub. bollens.* t. 31. Stella marina.

Wagn. judaic. II. f. 26. Lapis judaicus pentagonus angulis obtusis.

- b. angulis acutis.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 19. Helmintholithus (Stella columnaris) isidis stellularis.

Wagn. judaic. II. f. 27. Lapis judaicus pentagonus angulis acutis.

- c. orbiculares.

- d. altero sine orbiculares, altero angulatae.

frequentissimus gregarius, cum priori (β), ut plurimum marmoreus vagus aut fixus, interdum siliceus aut pyritaceus, fixus, articulis solitariis, aut in columnam, rarius incurvam vel ramosam condunatis, laeves aut verrucosae, raro tri- aut hexagonae, rarissime tetragonae in Helvetia (prope Solodurium et in monte Randberg,) Wirtembergia (in montibus Hangberg et Achalm, prope Bezingen, Maehringen, Nachren, Osterdingen, Omehausen, Bebenhausen, Echterdingen, Boll,) Austria superiori (prope salinas praesertim ad Kimpach,) Franconia (e. gr. prope Oberfüllbach dittonis Coburgensis,) Saxonia (prope Chemnitium,) Hercynia (prope Harzburg,) ducatu montano (prope Bensberg,) Eifalia (prope Iversheim,) Gallia (prope Deppam,) et Anglia.

- δ? epitonium.

Syst. nat. XII. 3. p. 170. n. 24. Helmintholithus dissepimentis orbiculatis distantibus filo centrali connexis.

Ham-

Hamburg. Magaz. 9. p. 73. et 14. p. 94. Vogel mineralf. 236.
Baum. miner. 2. p. 205.

in Hercynia (prope Rübeland, Zorge, Hüttenrode, Blankenburgi,) Hildesiac districtu Steuerwald, Germaniae circulo westphalico (prope Dahlbenden, Vlatten, Keldenig,) et in Anglia (prope Bristol et in comitatu Derbyensi,) intra marmor vel quartzum ferri calce largiter perfusum, aut pyromachum.

e? caryophyllites.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 22. Helmintholithus ifidis? turbinatus, limbo pentagono quinguedentato.

Mus. Tessin. 96. t. 4. f. 2. Carpolithus caryophyllitus.

Vogel mineralf. 234. Caryophyllus lapideus.

vagus, variae magnitudinis, nonnunquam petiolatus, in Helvetia (e. gr. in monte Randberg) et Eifalia (prope Schwerfel.)

gorgo-
niac.

43. H. gorgoniae.

α. ramosae.

marmoreus in principatu Neocomensi.

a. nobilis.

in Helvetia et superiore Italia (prope Veronam.)

β. reticulatae.

margaceus aut suillus, interdum tyolithus, in Saxonia (prope Dresdam,) Bohemia (prope Cosors,) et Galicia (prope Wieliczka.)

alcyonii. 44. H. alcyonii.

α. arborei.

in Anglia, Galicia (prope Wieliczka et Bochnia) et Austria superiori (prope Salinas.)

β. exoffis.

calcarius, totalis aut partialis in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Germaniae circulo westphalico (prope Cornelimünster,) et Helvetiae pago Basileensi (prope Pffingen.)

γ. epipetri.

marmoreus in Helvetia (in monte Randberg, et prope Pffingen pagi Basileensis.)

δ. digitati.

in Helvetiae pago Solodurano (prope Dornach) et Basileensi (ad fluvium Birsam et prope Pffingen,) marmoreus.

ε. asbestini.

ζ. lya-

236. ζ . lyncurii.
in Helvetiae monte Randberg.
- Blan- η . burfae?
ae cir- in Helvetiae pago Basileensi (prope Pfeedingen.)
enig,) θ . cydonii.
enli,) in Helvetiae pago Basileensi (prope Pfeedingen.)
usum, i . ficus.
in Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)
- ifidis? κ . gelatinosi?
in Germaniae circulo westphalico (prope Cornelimünster.)
- is. Spongiae. 45. H. spongiae?
 α . crateriformis?
in ducatu montano (prope Paffrath.)
 β . typhae?
in Franconia.
- s, in Eschari- 46. H. flustreae.
prope tes. arenarius aut calcarius in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Hassia (prope Bibra,) Franconia (prope Glücksbrunn) et Helvetia (prope Nushof et in monte Randberg.)
 α . utrinque porosae.
a. foliaceae. } in terra Poefenek et Hassia (prope Bibra.)
b. truncatae. }
c. pilosae.
in Belgio (in monte S. Petri prope Trajectum ad Mosam,) Eifalia (prope Dollendorf) et ducatu montano (in lapidicina) marmoreus.
d. lutosae.
in Helvetiae pago Basileensi.
 β . alterutro tantum latere porosae.
marmoreus in Gothlandia.
- ustria tubularia. 47. H. tubulariae.
in Gothlandia, Halberstadio, et Helvetiae pago Basileensi (prope Muttentz,) marmoreus aut arenarius.
 α . indivisae.
- ectum Cor- Pfef- corallinae. 48. H. corallinae.
marmoreus tyrolithus in Bohemia (prope Kofors) et Venetorum terris Vicentinis (prope Brendola.)
 α . corniculatae.
 β . barbatae.
- Pfef- fertularia. 49. H. fertulariae.
tyrolithus e. gr. in montibus Galliae Sevensis, et Belgia (prope Trajectum ad Mosam.)
- leensi s. lync-

pennatu- 50. H. pennatulae.

lac. α. phosphoreae.

typolithus in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) principatu Waldeccensi, et Veronenfium monte Baldo.

β. encrini.

a. expansi.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 20. Helmintholithus (portentofus) ifidis filiformis ramosae apicibus fascicularis.

Gefn. petrif. 32. n. 5. Zoophytolithus stellae compositae radiis secundariis ex eodem trunco numerosis.

Hiemer cap. medus. Stuttg. 1724. 4. t. I. Act. Lips. 1725. p. 376. c. fig. Caput medusae.

pyriticosus aut suillus, varius pyromachus, interdum typolithus margaceus in Wirtembergia (prope Boll,) comitatu Pappenheimensi, Bohemia (prope Witcherad et Cotors,) Saxonia inferiori (prope Goslarium et Guelpherhytum,) et ducatu Juliacensi (prope Schaumburg et Zweybruggen.)

b? contracti.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 21. Helmintholithus (Encrinus) ifidis fasciculo conferto.

Gronov. suppl. 18. n. 10. Helmintholithus medusae ramifissimus, ramis parallelis angulatis, articulis multifidis.

Davil. curios. 3. t. I. Encritites.

Harenb. encrin. 1229. t. I. f. 1. 3. 4. 7. Ritter gosl. t. I. f. 1. Encrinus f. Liliun lapideum.

Gefn. petrif. 31. n. 4. Zoophytolithus stellae compositae radiis secundariis decem.

Woltersd. miner. 37. Encrinus.

Scheuchz. lith. I. f. 4. Asteria columnaris entrocho similis arcuata.

marmoreus, totalis aut partialis in Lotharingia et superiori Burgundia, Helvetia (c. gr. prope Schinznach, et ad fluviun Birsia pagi Basileensis,) Saxonia (prope Querfurt,) Thuringia (prope Longotaliffam et Vinariam,) Saxonia inferiori (prope Goslarium, Alfe, districtu Calenbergico, Gandersheim, Lucklum et Erkerode, Hildesiae monte Otterberg,) et in circulo westphalico (prope Swerfel.)

102. PHYTOLITHUS. Plantam ejusve partem referens.

totalis. I. Ph. plantae. *Syst. nat.* 202. n. I.*Waller. miner.* 334. Petrificata vegetabilia plantarum.*Carth. miner.* 97. Typolithus vegetabilis.*Scheuchzer F. F. Herbarium diluvianum. Tigur.* 1709.
et *Lugdb.* 1723. fol.*Schulze C. F. Kraeuterabdrücke im Steinreiche. Dresden*
1755. 4.*Gron. suppl.* 17. n. I. sqq.

Typolithus in margine schistoso praesertim bituminosa sive illoque schistoso lithanthracis strata obtegentibus frequentior, in argilla quoque et arenaria obvius, e. gr. in Angliae provinciis Derby et Gloucester, in Galliae Lugdunensi (prope Chaumont) et Forez (prope Micareine,) in montibus quoque Cevennis (potissimum prope Talerifulo) et Lotharingia (prope Lach,) in ducatu Bipontino (prope Oberhausen,) Magdeburgico (prope Wettin,) Thuringia (prope Islebam) et Saxoniae fodinis carbonariis (e. gr. prope Dresdam et Zwickaviam,) Franconia (prope Ilmenau,) Silesia (e. gr. prope Mannsbach,) Austria superiori (prope Schlimbach,) episcopatu Constantiensi (prope Oeningen,) Helvetia (e. gr. in pago Abbatiscellano, Glaronti, in monte Legerberg, prope Agis et Castelen pagi Bernensis,) in Venetorum monte Baldo.

a. hippuridis.

in Silesiae (prope Mannebach,) Magdeburgi (prope Halam) circuli Germaniae westphalici (prope Würtelen) fodinis carbonariis.

β. charae.

γ. salviae.

δ. iridis.

in Occitania (prope Alais.)

a. graminum.

in sulco argillaeque schistosis, lithanthracum stratis superinductis, interdum in topso, rarius in pyromacho in Helvetia, Bohemia (prope Joachimsthal,) Silesia (prope Scarfchin,) Thuringia (prope Longotalissam,) et Germaniae circulo westphalico (prope Mühlheim ad Ruram.)

z. alopecuri.

b. tritici repentis.

ζ. stella-

- §. stellatarum e. gr. gulii, asperulae.
in fodinis carbonariis e. gr. Angliae, Occitaniae (prope Alais)
aliisque Galliae (v. gr. S. Imbert comitatus Lar,) West-
phaliae (prope Eigelshoven et Elchweiler,) Saxoniae, Si-
lesiae (prope Laessig.)
- ¶. buxi.
in fuallo schistoso et ardesia bituminosa circuli Germaniae
westphalici e. gr. Kettwig, Eschweiler, Mühlheim ad
Koram, Richterich, Morsbach et Scherberg.
- §. myosotidis scorpioidis.
 i. pulmonariae.
in Galliae fodinis carbonariis (prope S. Imbert.)
- x. athamantae.
in Germaniae circulo westphalico (prope Eschweiler et Mors-
bach) et Silesia.
- λ. laterpitii.
in Angliae provincia Shrop (prope Colebroekdale.)
- μ. chaerophylli.
in Silesia, et Germaniae circulo westphalico.
- ν. foeniculi.
in Austria superiori (prope Schlimbach,) et Germaniae cir-
culo westphalico (prope Adamsmühl.)
- ξ. herniariae.
 ο. ericae.
in Gallia (prope Firmini, Chambon, et St. Genet-Lerpt.
- π. myriophylli.
in Anglia et Silesia (prope Mannebach.)
- ρ. euphorbiae.
in Silesiae et circuli Germaniae Westphalici argilla.
- σ. casti.
in Angliae, montium Cevennensium, circuli Germaniae
westphalici (prope Würtelon, Eschweiler et Badenber)
et Silesiae (prope Liebersdorf et Rudolphsdorf) fodinis
carbonariis.
- τ. ceratophylli.
in Anglia, Thuringia (prope Islebiam) et Silesia (prope Man-
nebach.)
- υ. nigellae.
in Silesia.
- φ. anemones, praesertim silvestris et hepaticae.
in Galliae fodinis carbonariis (prope S. Imbert.)
- χ. geranii.
in Occitania (prope Alais.)

ψ. pinus.

ψ. pinus.

in Helvetia et Germaniae circulo westphalico (prope Essenium et Mühlheim ad Rorum.)

ω. zosterac.

in Temesiaca marga, in Gallia (prope Firmini, Chambon et St. Genet-Lerpt.)

αα. fumariae.

in Germaniae circuli westphalici (prope Eschweiler) argilla schistosa.

ββ. viciae.

in Germaniae circuli westphalici fodinis carbonariis (prope Eschweiler et Mersbach.)

γγ. ornithopodii.

in Venetorum montibus Veronensibus.

δδ. galegae.

in Venetorum montibus Veronensibus.

εε. syngenesiarum, e. gr. inulae, asteris, Chrysanthemi, centaureae, praesertim cyani.

in Silesia (prope Laeslig,) Hercynia (prope Ilfeld,) et Occitania (prope Alais.)

ζζ. equiseti.

in Germaniae circulo westphalico (prope Badenberga,) Saxonia inferiori (prope Koenigsutter, Halam et Wettin,) et superiori (prope Sangerhausen et Dresdam,) et franco-nico (prope Ilmenau) in Silesia (prope Maunebach) et Anglia.

ηη. filicum.

Syst. nat. I. p. 202. n. 2. XII. 3. p. 171. n. 2. Phytolithus filicis.

Jussieu act. Paris. 1718. Herbae capillares petrificatae.

Volk. siles. I. t. 1. f. 23. t. 12. f. 1-5. et t. 13. f. 1-16.

Myl. saxon. I. p. 19. f. 1. 2. 5. 10. 11. et t. 26. f. 2-8.

Filix petrefacta.

in marga schistosa et bituminosa, sulloque schistoso lithanthracum strata obtegentibus, interdum in argilla, ardesia, aut arenario in Anglia (praesertim provinciis Northumbria, Cumberlandia, Wallia septentrionali et Gloucestra,) Gallia (e. gr. prope Firmini, Chambon et S. Ginet-Lerpt, montibus Cevennis, Occitania prope Alais, provincia Forez ad fluvium Furens, et Lugdunensi prope S. Chaumont,) Helvetia, Italia (prope Bononiam et in montibus Veronensibus,) in Silesia (e. gr. prope Conradswalde, Altwasser et Mannebach, Bohemia (in montibus giganteis, prope Cosors et Joachimsthal,) Saxonia (e. gr. prope Peterwiz,

E c

terwiz,

sterwiz, Zaukerode, Dresdam,) Thuringia (*prope* Bot-
tendorf,) Magdeburgo (*prope* Wettin,) Hercynia (*prope*
Hlefeld, Germaniae circulo Westphalico (*prope* Essen, Ba-
denberg, Richterich, Morsbach et Etchweiler,) et Na-
fovia (*prope* Saripontum.)

a. osmundarum.

in circuli westphalici fodinis carbonariis (prope Rothberg,
Durwis, Wallemstein, Badenber, Essen *et* Morsbach.)

a. regiae.

in Gallia et Saxonia (prope Zwickau.)

f. struthiopteridis.

in Magdeburgo (*prope* Wettin) *et* Silesia (*prope* Mannebach.)

c. spicanthi.

in montibus Cevennis.

d. crispae.

in Germaniae circulo westphalico (prope Willemstein.)

b. acrostichi.

a. septentrionalis.

in Silesia.

b. thelypteridis.

prope Altwasser *in* Silesia.

c. pteridis.

a. aquilinae.

in montibus Cevennis, Bohemia (*prope* Commotau,) *et*
Silesia (*prope* Mannebach.)

d. asplenii.

a. linguae cervinae.

in Galliae rivo Furens.

b. cetarach.

in Galliae rivo Furens, argillae micaceae impressus.

c. trichomanoidis.

in Germaniae circulo westphalico (prope Badenberg,) *in*
Bohemia (*prope* Commotau,) *et* Venetorum montibus
Veronensibus.

d. rutae murariae.

in Germaniae circulo westphalico (inter Borbeck *et* Essen.)

e. adianti nigri.

in Germaniae circulo westphalico (inter Borbeck *et* Essen)
et in Galliae rivo Furens.

e. polypodii.

a. vulgaris.

in Silesia (*prope* Mannebach) *et in* Venetorum montibus
Veronensibus,

b. cri-

Rhizo-
thus.

trunci.

b. cristati.

in Germaniae circulo westphalico (prope Badenber.)

c. filicis maris.

in Germaniae circulo westphalico (prope Muhlheim ad
Koram,) in Thuringia (prope Rotenburg ad Salam) et
Silesia (prope Mannebach.)

d. rhaetici.

in Silesia (prope Altwasser.)

e. dryopteridis.

in Germaniae circuli westphalici fodinis carbonariis (prope
Badenberg et Rothberg.)

f. adianti.

in Hercynia (prope Hefeld,) Germaniae circulo westphalico
(inter Borbeck et Essen,) et Galliae rivo Furens.

g. muscorum.

in Venetorum montibus Veronensibus (in marga schistosa,) et
Saxonia (prope Zwickau in argilla figulina.)

a. lycopodii clavati.

in Silesia (prope Altwasser.)

u. algarum.

in Pappenhemi marmore fissili.

a. fuci vesiculosi.

in Temesiae marga.

Rhizolithus.

2. Ph. radiceis. Syst. nat. I. p. 202. n. 3.

Waller. miner. 335. Petrificatum radiceis arborum et plan-
tarum.

rarior, nisi radices subterraneas in pulverem seu humum di-
lapsuras, aut excavatas, et fossili quodam farctas, aut
cortice lapideo obductas pro radice in fossile conversa ha-
bens, occurrit tamen marmoreus in Galliae Campania,
Italia (e. gr. in ruderibus Pompejae, et ad lucum dei Tar-
tari,) Hungaria (prope Badam et Liffchea,) in Wacca,
in Bohemia (prope Joachimsthal,) porcellaneus in Japonia,
achatinus in Franconiae principatibus Coburgensi et Ba-
ruthino,) ferri vitriolo impraegnatus in Sibiria (prope
Koltshedanskaja ad fluvium Het) et Suecia (in palude
monti argenteo occidentali vicina,) et ferri calce perfusus in
Fennonia (in lacu Langelmo) et Bohemia (prope Orbrissan.)

trunci.

3. Ph. trunci. Syst. nat. I. p. 202. n. 4. Schreb. lithol. 116,
Carth. miner. 93.

a. herbarum.

tyolithus argillofus in Saxonia (prope Dresdam) et ducatu
Brunsvicensi (inter Salzthal et Azum.)

E c 2

g. gra-

β. graminum.

ut plurimum tyrolitibus in Hungariae (prope Lehotca) pyromacho, Silesiae (prope Mannebach,) Germaniae circuli westphalici (e. gr. prope Willemstein,) Lotharingiae (prope Lach,) et montium Cevennensium marga bituminosa et suillo schistoso.

Lithoxy- γ. arborum.

lon.

nunc trunci integri una cum ramis, ut interdum e. gr. in Belgio, Daniae Seelandia, ducatu Westphaliae silvas subterraneas referat, nunc partis; nunc crudi et sani, nunc carioli, aut per teredines exesi, in carbones conversi, clavus perfossi, aut asciae aliorumque instrumentorum ope in varias formas redacti, cortice denudati aut adhuc induti, nonnunquam ita, ut ligni species adhuc dignosci queat, querni, fugini, pinei, abiegni, saligni.

α. marmoreus intus saepe spatio sacculus.

in Irlandia, Volhynia, Marchia Brandenburgica (prope Arcundee,) Bohemia (prope Joachimsthal,) Franconia (prope monasterium Ranz et Ilmenau,) Saxonia inferiori (prope Goslarium et in monte Hildesienfi Creuzberg,) Wirtembergia (prope Boll, Dölsingen, Döslingen, Nachren, Osterdingen,) Helvetia (ad fluvium Birla pagi Basileensis,) Hungaria inferiori (prope Schemniz.)

b. fuillus.

in Wirtembergia (prope Boll.)

c. gypofus.

in Bohemia et Pedemontio (prope la Morra et Alice.)

d. argillofus.

in Hungaria inferiori (prope Creuz.)

e. filiceus.

*in Sina, infula Martinica, Irlandia (in lacu Loughneagh,) Anglia, Lotharingia, Helvetia (in fluvio Birla pagi Basileensis,) Italia (e. gr. prope Rivalta, et in Pedemontio prope Strevi, Ferrere, Alice et la Morra,) Temesia, Transsylvania (prope Deva, Walye et Cronstadt,) Hungaria (prope Creuz, Cremniz, Boldagko,) Silesia (prope Landshut,) Marchia Brandenburgica (prope Schmillen,) Bohemia (e. gr. in montibus giganteis, prope Neu-Packov, Falkenau, Altsattel, Cofors, Wilkischen, thermas Toepelzenfes et Carolinas,) Saxonia (e. gr. in monte Keulen-berg, prope Dresdam, et Hilbersdorf, in comitatu Lohenstein,) Thuringia (inter Tolau et Himmelsberg,) Franconia (in principatibus Coburgensi prope Schlettach, Waldsachsen, Lüzelbuch, Bambergensi prope Ferchheim, Her-
bipoli*

bipolitano, Baruthino *prope* Adelsdorf et Erlangam etiam *prope* Norimbergam,) in Carinthia, Carnioliae et Stirciae alpinus, in Austria inferiori (*prope* Brünn.)

a. achatinus.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 289. Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 136. Holzstein.

in Sibiria (*prope* Kolywan,) Hungaria (*prope* Tokai,) Saxonia (*prope* Chemnitz,) Thuringia (*prope* Osmannstadt,) rarius vagus, subopacus in fragmenta indeterminata vel festucas rudes dissiliens, parum nitens, politura tamen eximum nitorem adipiscens, intus fibrosus, texturae tamen conchaceae, ut plurimum variegatus, maculosus aut striatus, frequentissime nigricans aut infumatus, interdum ruber, rarius ochraceus, aut viridis.

b. opalinus.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 170. Holzopal.

Habitat in Hungariae superioris comitatu Liptoviensi, subdurus, opacus vel subopacus, in fragmenta indeterminata vel festucas longas dissiliens, in crustas secedens, ut plurimum parum nitens, longitudinaliter fractus fibras, transverse superficies convexas offerens, ut plurimum variegatus, coloribus alba, cinerascens, fusca, ochraceo et hyacinthino per strias alternantibus.

c. arenarius.

in Silesia (*prope* Altwasser,) Bohemia (*prope* Altsattel,) Thuringia (*prope* Küffhausen,) Magdeburgo (*prope* Halam,) *prope* Aquisgranum, in Suevia (*prope* Halam,) et praesertim Wirtembergia (*prope* Stuttgartiam.)

f. aluminosus.

stratis interdum amplis, in Anglia, Jentia (in parocchia Näs,) Westrogothia, Sueciae (*prope* Billingen,) Scania (*prope* Andrarum,) principatu Goettingensi (*prope* Munda,) Hassia (*prope* Almerodam et in monte Weisener,) Saxonia (*prope* Düben,) Bohemia (*prope* Commotau et Altsattel,) Austria (*prope* Hainfeld) et Pedemontio (*prope* la Morra.)

g. vitriolo ferri perfusus.

in Borussia (stratis succino superincumbentibus,) Stiria (*prope* Leoben) et Wirtembergia (*prope* Boll.)

h. vitriolum cupri protrudens.

in Hungaria inferiori *prope* Herrengrund.

i. bituminosus.

integras hinc inde silvas subterraneas constituens, in imperio russo (potissimum ad fluvium Ilet,) Scania Sueciae (*prope*

pe Boferup et Andrarum,) Dania (*potissimum* Skelandia,) Islandia, Anglia (*potissimum* provincia Lincola,) Irrelantia, Hispania (*potissimum* Alturia et Andalusia,) Gallia (*potissimum* Normandia et Burgundia superiori prope S. Agnes,) Belgio (e. gr. Hollandia et Flandria) Germaniae circulo westphalico (prope Custer, Caar, et in ericeto Vena,) Nassovia (parte Dillenburgenfi, Diezenfi, Hadamarenfi, prope Oberstein,) Hassia (prope Gieffam, Sangerhausen, in montibus Heersberg et Weifener,) terris Hannoveranis (parte Luneburgenfi, prope Cellas, Goettingam, Mundam,) Thuringia (prope Erfordiam et Artern,) Magdeburgo (prope Altenwedding, Beichliz Beyersee, Halam,) Quedlinburgo, Marchia Brandenburgica (prope Francofurtum, Koenigswalde, Freyenwalde,) Borussia (in arenae stratis succino superincumbentibus,) Saxonia (prope Sangerhausen, Pesterwiz, Lipsiam, Mehren, Düben, Altenburg,) Lufatia (prope Wehrau et Oberschwerta,) Bohemia (prope Toepliz,) Franconia (prope Norinbergam,) Bavaria (prope Ratisbonam,) Wirtembergia (prope Laureacum et thermas Bollenfes,) Stiria (prope Leoben ad fluvium Canoch,) Austria superiori (prope Lambach,) Hungaria (prope Roniz et Schreiberdorf,) Temesia, Dalmatia (parte Morlachica,) Italia (prope Spoletum, in Hetruria, prope Rivolta, in Pedemontio prope la Morra et Augustam Taurinorum, etiam in valle d'Aosta) et Helvetia (e. gr. in pago Tigurino et Thurgovia.)

k. pyritaceus.

in Lotharingia, ducatu montano (prope Bensburg,) Hildesia, Saxonia (prope Lipsiam,) Franconia (prope Norimbergam,) et Wirtembergia (prope thermas Bollenfes.)

l. ferri calce perfusus.

in Helvetia (pago Bernensi,) Hungaria (prope Schemniz,) Bohemia (prope Olleg, Altfattel, Presniz,) Hassia (prope Gieffam,) comitatu Laubacensi (ad lacum Martifsee,) et in ducatu montano (e. gr. prope Gerresheim.)

m. cupri calce gravidus.

in Sibiria, Suecia, Hassia (prope Grosbussek.)

Litho- 4. Ph. folii. *Syst. nat.* I. p. 202. n. 5. *Gesn. petrif.* 22.
phyllum, *Woltersd. minor.* 43. n. 3. Lithobibulum.

tyolithus satis frequens, diversissimarum plantarum praesertim arborum folia referens, in marmore, topbo, suillo, marga, argilla, arenario, rarius in pyromacho aut ferri calce indurata.

5. Ph.

- Antholitus. 5. Ph. floris. *Syst. nat. I. p. 202. n. 6.*
Waller. miner. 287. Minera cupri figurata spicam referens.
Gesf. petrif. 22. Minera cupri et argenti.
Wolff. bass. subt. t. 5. f. 5. Spica frumenti metallaris.
in Silesia, Franconia (prope Ilmenau,) Germaniae circulo
westphalico (prope Mühlheim ad Roram) et montibus Ce-
vennis.
- a. phalaridis bulbosae.
cupro albido, cinereo aut vitrato, intersperso interdum sub-
tilissime argento, perfusum in Hassia (prope Frankenberg
et Thalitter.)
- β. herbarum.
nisi merus ludus, semper tyolithus, lapidi fissili compressus.
- a. galii.
in Anglia et montibus Cevennis.
- b. heliotropii.
in marga bituminosa Islebiensi.
- c. allines.
in Silesia.
- d. ranunculi.
in episcopatu Constantiensi (prope Oeningon.)
- e. myagri.
in Anglia.
- f. asteris.
in Silesia (prope Lasig,) et Hercynia (prope Ilfeld.)
- g. centaureae.
in Silesia.
- h. filicis.
in Helvetia, et circuli Germaniae westphalici fodina carbo-
naria (prope Badenber.)
- Carpolithus. 6. Ph. fructus. *Syst. nat. I. p. 202. n. 7.*
in Silesiae, Bohemiae marga et arenario, rari, frequentius,
nisi veri naturae lusus, tyolithi.
- α. feminum nudorum.
 a. glandium.
in Angliae fodinis carbonariis.
- β. capsularum.
 a. fagi sylvaticae.
in comitatu Laubacensi.
- γ. strobilorum.

in Silesia (prope Landshut,) Hungaria (prope Litschea comitatus Liptovienfis,) Austria (prope Viennam,) Helvetia (Tiguri turfa) et Pedemontii arenario.

δ. nicium.

α. coryli.

in Angliae fodinis carbonariis.

ε. druparum.

α. juglandis.

in Pedemontii arenario (prope la Morra,) et Burgundia superiori (prope Lois-le-Sonier.)

ζ. leguminum.

in Angliae fodinis carbonariis.

Quid properasse juvat, quid pauca dedisse quieti
Tempora? quid nocti conseruisse diem?
Si semel hic standum est.

ADDEN-

ADDENDA QUÆDAM.

p. 105. post l. 5.

- phospho- 13. M. compactum diaphanum, niveum, frictione in tenebris
ricum. lucens. *Craydon in Cabinet. mineralog. del Collegio Na-
zareno di Roma I. p. 156. 157.*

*Habitat in montium Vesuvii Somma, Ottajano stratis pri-
mitivis, in aqua forti cum viva effervescencia fere totum
solvendum, micanti satis simile, an vere distinctum? An
huc quoque spectat lapis ruber, cum acidis effervescens, scori-
liten immixtum habens, in monte S. Gotthardi obvius, a
Cl. Pini memor. della societa patriotica di Milano. P. I.
commemoratus? In tenebris si fricetur, aut contusus
ferro candenti inspergatur, lucem spargit.*

- Dolomi- 14. M. tardius cum acidis effervescens, igni expositum vitro
aci. cortici se obducens. *Saussure journ. de phys. 1792. I.
p. 161.*

*Habitat in montibus Tirolensibus, interdum ad chalybem
scintillans, et mallei icta in fragmenta convexa discedens,
in 10000 partibus 4600 aeris fixi, 4429 cretae, 5860
aluminaris, 1400 magnesiae, 740 calcis ferreae continens,
ut igitur, si pondere praedominantem partem respicias,
potius ad argillaceas spectet.*

- elasticum. 15. M. elasticum ochroleucum ferro candenti inspersum lu-
cens. *Fleurian de Bellevue journ. de phys. 1792. Höll.
p. 86. &c.*

*Habitat in vallibus Levantino et Campo longo monti S. Gott-
hardi consubibus, stratum 50 pedes altum, et per 100 or-
gyas extensum constituens, tremoliten saepe inspersum ha-
bens, in 2000 partibus 925 aeris fixi, ultra 640 cretae,
340 aluminaris ferruginosae, 20 micae, et 7 magnesiae
continens.*

p. 117. post l. ult. l.

PICROSPATUM. Ex terra calcaria et vix minori
magnesiae parte conflatum.
Parasiticum, subdurum.

- crystalli- 1. PICROSPATUM. *Lindacker ap. J. Mayer Samml. physie.
num. Auf. 2. p. 284.*

E e 5

Cabi-

Cabnet. mineralog. del Colleg. Nazar. di Roma. I. p. 163.
Karsten bergm. Journ. 1792. Val. 2. p. 80. Bitterspath.
Habitat in Aultriae superioris, Salisburgi, Tirolis smeltide,
serpentino fissili, rufescens aut flavescens, duritie spatium
superans, ad fluorem spatiosum propius accedens, cum aci-
dis parum et tarde effervescens, diaphanum vel pelluci-
dum, longitudinaliter diffractum fibrosum, transverse
fractum in fragmenta imperfectius convexa secedens, sae-
pius secundum longitudinem striatum, coloris mellei, ru-
fescentis aut subfulvi, rarius forma communi, quam pris-
matum hexaedrorum, acutangulorum nitentium, scabro-
rum aut glabrorum, ut plurimum compressorum et in py-
ramides imperfectas terminatorum, faciebus rhombeis con-
spiciorum comparens, in 100 partibus 52 terrae calca-
riae, 45 magnesiae, et 3 calcis ferreae continens.

p. 158. post l. ult. l.

Lepidol. 9. M. squamis sparsis planis cohaerentibus dilute violaceis.
 thus. *Karsten et Klapproth bergm. Journ. 1792. Vol. 2. p. 80. Lil-*
lälit, Lepidolit.
Habitat in Moraviae montibus, rupestris, in 10000 parti-
bis ex 5450 terrae siliceae, 3825 aluminaris, 75 calcis
ferreae et magnesiae nigrae, et 250 aquae constans; an
hujus generis?

p. 168. post l. 4. l.

vesuvia. 6. Sc. diaphanus fulvus, crystallis hexaedro-prismaticis.
 nus. *Ferber Brief. aus Welschl. p. 167. Gelblicher Hyacinth-*
oder Topasfarbiger techsleitiger Schoerl.
La Metherie journ. de phys. 1792. Nov. p. 356. Hyacinthine,
Hyacinthe des volcans.
Habitat in Vesuvii lavis sparsus, duritie ad gemmas acce-
dens, ut harum nomine saepe veneat, et congeneres supe-
ret, genuinum v. g. = 1500 : 1100 frictione electricus.

post l. 14. l. β) Zeylanites, crystallis dodecaedricis: marginibus
 truncatis. *La Metherie journ. de phys. 1792. Aug.*
p. 156.

p. 173. post l. 27. β?) Eucladius crystallis tetraedro prismaticis in py-
 ramides anomalas tetraedras terminatis: faciebus
 prismatis obliquis. *La Metherie journ. de phys.*
1792. Aug. p. 155.

p. 175.

p. 175. post l. 8. l. β) Augites Wernerii.

p. 177. l. ult. l. *an hic spectat scorlus ruber ? ?*

Granadil- 16. G. dura subponderosa rubra texturae parallele fibrosae igne
lul. difficulter liquanda at conicem emittens, crystallis pris-
maticis acicularibus.

Ferber 3 Briefe mineralog. Innhalt. p. 21. Roth's Strah-
lichtes Fossil.

v. Fichtel mineralog. Bemerkung. von den Karpathen. 2. p. 59.
Bindheim chemisch. Annal. 1792. Vol. 2. p. 317. Rother
Schoerl.

Habitat in monte Helvetico S. Gotthardi, montibus pyre-
naeis, Caetiliae, Hungariae (prope Murany,) et Sibiriae
(prope Sarapulskoi,) colore kermesino, sanguineo aut flo-
rum persici acmulo, diaphana, transverse fracta convexas
fatis facies ostendens, extrinsecus nitens, in fragmenta
acuta diffiliens, ponderis specifici = 3100 : 1000, politu-
ra egregium nitorem acquirens, aciculis nunc sparsis, nunc
in clavae, nunc in retis speciem aggregatis, quartzo aut
granitae innidulans, in 200 partibus 114 terrae siliceae,
70 aluminaris, 1 magnesia albae, 10 calcis ferreae ma-
gnesia nigra contaminatae continens.

p. 181. post l. ult. l.

fibrosum. 6. F. fibrosum, fibris parallelis in strata distinctis.

Lindackeo ap. F. Mayer Samml. phys. Auff. 2. p. 278. &c.,
Habitat vagus in Bohemia aut Moldaviae ripas, interdum
quartzu micaeve vestigia adnata sibi habens, in fragmenta
indeterminata (an igitur hujus generis?) diffiliens, quartzo
crystallis haud raro durius, ut plurimum fuscum, intus
paullisper, matris perlarum in modum nitens.

p. 219. l. 7. l. actinoti l. granadilli.

l. 9. l. prope Genev. l. egregiam polituram admittens, spicu-
lis nunc flavicantibus nunc rubellis, nunc obscurius
rubris quartzo pellucido excolori immerfis.

post l. 9. l.

acicularis. 60. Gr. ex quartzo pellucido et actinoti spiculis compositus.

Habitat vagus ad radicem montium sabaudicorum prope Ge-
nevam.

l. 14. 15. del. nunc flavicantibus rubris.

p. 291.

p. 291. post l. ult. l.

Avenae cuidam nigrae, pulverem pyrium mentienti, cum quartzi albi granulis permistae in valle parociae Cornubiensis Menaken (a qua etiam Menacanitae nomine insignita fuit) ad ripas vivi ejusdem obviae, magneti obsequiosae, in pulverem tenuissimum facile comminuandae et satis ponderosae ($\overline{=}$ 4. 427 : 1000) praeter ferrum metallum sui generis inhaerere nuper suspicatus, et nonnullis experimentis comprobare annisus est Cl. Gregor (chemisch Annal. 1791. Vol. I. p. 40. &c. 103. &c. Vol. 2. p. 55.) solvitur autem acido vitrioli quod amylysti inde tinctum nanciscitur, atque ex eo per lixivium caerulei Berolinensis forma pulveris albi, per tincturam vero gallarum forma pulveris ex rubro aurantii praecipitatur, et sua praesentia lixivium illud impediens, quo minus ferrum caerulei berolinensis facie praecipitet: At donec catalogo metallorum inferatur, plura adhuc expectare juvat experimenta.

p. 362. post l. ult. l.

Argentum rubrum, saltem in Hercyniae et Saxoniae fodinis obvium nihil arsenici, at sibiium ($\frac{3^c-10}{1000}$ et plus) continere, accurata docent Virorum Clarissimorum Klaprothi (bergmaenn. Journ. 1792. Vol. I. p. 141. &c.) et Weltrumb (chem. Annal. 1792, Vol. 1. p. 318, &c.) scrutinia.

CRYSTALLI LAPIDOSAE.

in Tabulis adjectis 1. 2. 3.

Latera. Plana.

1. *Figura* 18edrum: rectangulis 6. Trigonis 12.
longitudinalibus.
Columna oblonga hexaedra aequalis. *Pyramides* hexaedrae aequales.
2. *Figura* 18edrum: rectangulis 6. Trigonis 12.
transversis.
Columna abbreviata hexaedra aequalis. *Pyramides* hexaedrae aequales.
3. *Figura* 12edrum: rectangulis 0. Trigonis 12.
columna 0. *Pyramides* hexaedrae aequales.
4. — 18edrum: rectangulis 6. Trigonis 12.
2 oppositis latis: 2 oppositis truncatis.
5. *Figura* 8edrum: rectangulis 6. Hexagonis 2.
aequalibus.
Columna oblonga hexaedra aequalis. *Pyramides* 0.
6. *Figura* 8edrum: rectangulis 6. Hexagonis 2.
alternis angustis.
Columna oblonga hexaedra inaequalis. *Pyramides* 0.
7. *Figura* 8edrum: Pentagonis 4. Rectangulis 4.
alternatis alternatis.
Columna oblonga tetraedra inaequalis, utroque fine in aciem terminata.
8. *Figura* 10edrum: Pentagonis 4. Rhomboidibus 4. Trapeziis 2.
Columna oblonga hexaedra inaequalis, utroque fine in aciem terminata.
planis 2 oppositis latioribus.
9. *Figura* 14edrum: rectangulis 6. Trigonis 4. Trapeziis 4.
2 oppositis angustis priori alternis.
Columna oblonga tetraedra inaequalis. *Pyramides* tetraedrae inaequales.
planis 2 oppositis latioribus. planis 2 oppositis latioribus truncatis.
10. *Figura* 12edrum: Pentagonis 6. Pentagonis 6.
alternis angustis; aequalibus.
Columna oblonga hexaedra inaequalis. *Pyramides* triedrae contrariae aequales.
11. *Figura* 12edrum: Pentagonis 6. Pentagonis 6.
aequalibus aequalibus
Columna brevis hexaedra aequalis. *Pyramides* triedrae contrariae aequales.

12. *Figura*

lis per-
tae no-
in pul-
1000)
lis ex-
ol. I.
l ame-
inens
awan-
us fer-
insera-

senici,
norum
rumb

Y.

Laterā.

Plana.

12. *Figura* 14ēdrum: Pentagonis 6. Trapeziis 6. Trigonis 2. 27.
Columna oblonga hexaēdra aequalis. *Pyramides* triedrae contrariae
truncatae.
13. *Figura* 12ēdrum: Trigonis 6. Pentagonis 6. 28.
alternatis.
Columna abbreviata hexaēdra aequalis. *Pyramides* triedrae contrariae
planifusculae.
14. *Figura* 12ēdrum: Pentagonis 4. Trapeziis 8. 29.
Columna depressa hexaēdra inaequalis. *Pyramides* triedrae hinc con-
planis 2 latioribus verticalibus. trariae. 30.
15. *Figura* 10ēdrum: Hexagonis 2. Trapeziis 4. Pentagonis 4. 31.
Columna oblonga hexaēdra inaequalis, utroque sine simili modo in
aciem terminata.
planis 2 oppositis latioribus.
16. *Figura* 14ēdrum: Tetragonis 6. Trapeziis 8. 32.
2 disci.
- Tessera* depressa tetragona: marginibus duplicatis, angulisque truncatis. 33.
17. *Figura* 10ēdrum: Rhombis 2. Trapeziis 8. 33.
magnis.
- Tessera* depressa rhombica: marginibus duplicatis.
18. *Figura* 18ēdrum: Tetragonis 6. Hexagonis 12. 34.
Tessera cubica: marginibus truncatis.
19. *Figura* 6ēdrum: Tetragonis 6. 34.
aequalibus.
- Tessera* cubica: marginibus integris.
20. *Figura* 14ēdrum: Hexagonis 6. Trigonis 8. 35.
Tessera cubica: angulis parum truncatis.
21. *Figura* 12ēdrum: Rhombis 4. Tetragonis 2. Trigonis 8. 36.
Tessera cubica: angulis penitus truncatis.
22. *Figura* 6ēdrum: Rhombis 6. 36.
aequalibus.
- Tessera* cubica, in rhombum obliquata.
23. *Figura* 8ēdrum: Trigonis 8. 37.
Tessera octaēdra aequalis.
24. *Figura* 14ēdrum: Hexagonis 8. Tetragonis 2. Rhombis 4. 38.
Tessera octaēdra: angulis truncatis.
25. *Figura* 26ēdrum: Hexagonis 8. Rectangulis 12. Octogonis 6. 39.
Tessera octaēdra: marginibus et angulis truncatis.
26. *Figura* 12ēdrum: Rhombis 6. Rhombis 6. 39.
alternatis.
Tessera dodecaēdra aequalis.

27. *Figura*

Latera.   *Plana.*

27. *Figura* 12ëdrum: Rhomboidibus 6. Rhombis 6.
alternatis.
Tessera dodecaëdra elongata.
28. *Figura* 36ëdrum: Rhombis 12. Hexagonis 24.
alternatis, linearibus.
Tessera dodecaëdra: *marginibus* truncatis.
29. *Figura* 12ëdrum: Pentagonis 2. Trapeziis 10.
Tessera pentagona depressa.
30. *Figura* 12ëdrum: Pentagonis 2. Pentagonis 10.
Tessera decaëdra aequalis.
31. *Figura* 12ëdrum: Scalenis 12.
proximis paribus.
Tessera f. columna nulla: *Pyramidibus* duplicato-triëdris contrariis.
32. *Figura* 18ëdrum: Hexagonis 6. Rhombis 12.
Tessera subcolumnaris hexaëdra: *Pyramidibus* hexaëdris aequalibus.
33. *Figura* 22ëdrum: Hexagonis 4. Trapeziis 4. Pentagon. 12. Hexagon. 2.
proximis paribus.
Columna hexaëdra inaequalis: *Pyramidibus* hexaëdris truncatis.
planis 2 oppositis latioribus.
planis 2 oppositis duplicatis.
34. *Figura* 14ëdrum: Rectangulis 2. Hexagonis 8. Rhombis 4.
Columna hexaëdra inaequalis: *Pyramidibus* tetraëdris cuneatis.
planis 2 oppositis alienis. planis oppositis minoribus.
35. *Figura* 18ëdrum: Hexagonis 12. Tetragonis 6.
Tessera cubica: *marginibus* truncato-planis.
planis 3 proximis aequaliter striatis.
36. *Figura* 10ëdrum: Trigonis 8. Tetragonis 2.
alternis.
Tessera cubica: *angulis 2 proximis totis* truncatis.
37. *Figura* 10ëdrum: Trigonis 4. Hexagonis 6.
linearibus.
Tessera 4ëdra: *marginibus* truncatis.
38. *Figura* 12ëdrum: Tetragonis 2. Hexagonis 4. Rhombis 6.
Tessera rhombea inaequalis: *marginibus 2 proximis* truncatis.
39. *Figura* 18ëdrum: Hexagonis 6. Rhombis 6.
Columna hexaëdra aequalis: *pyramidibus* hexaëdris aequilateris.
differit a 32, uti columna a tessera.

Hexaë-

Hexaëdrae.	19. 22.
Octaëdrae.	5. 6. 7. 23.
Decaëdrae.	8. 15. 17. 36. 37.
Dodecaëdrae.	3. 10. 11. 13. 14. 26. 27. 29. 30. 31. 38. 39.
I4ëdrae.	9. 12. 16. 20. 21. 24. 34.
18ëdrae.	1. 2. 4. 18. 32. 35. 40.
24ëdrae.	34.
26ëdrae.	25.
36ëdrae.	28.
A. Rhombus.	
B. Rhomboides.	
C. Rectangulum.	
D. Trapezium.	
E. Scalenum.	

INDEX

A

Acha
 an
 an
 co
 du
 fat
 fer
 fig
 isl
 mu
 op
 pe
 ru
 ru
 ite
 un
 vix
 vix

Acicu
 Acida
 Acide
 aer
 arf
 bo
 flu
 lap

INDEX

ALPHABETICUS NOMINUM IN HOC TOMO OBVIORUM.

A <i>Abich</i>	70	A. molybdenae	44, 48	Agaricus mineralis	46
Achares	181, 237	muriaticum	44	Aggregatae	54, 55, 62, 63, 67
angulosa	237	nitrosum	<i>ib.</i>	Alabastrites	99
annulata	<i>ib.</i>	osmium	58	Alabastrum	118
colores reflectens	161	phosphori	44, 48, 58	Alatites	416
du-rissima	237	salis communis	48	Albatre	102
fasciata	<i>ib.</i>	succini	44, 48	Alcali	
fere pellucida	161	vitriolicum	44, 48, 264, 267	aeratum	257
figurata	208	Aeria	56	fixum	258
islandicus	154	Aëtinotus	61, 65, 75, 76	minerales	58, 257, 258
muscosa	237	fibrosus	75	orientale	257
opalina	205	vitæus	76	vegetabile	48
pellucida	197	vulgaris.	<i>ib.</i>	volatile	258
ruderalis	237	Acus	54	Alcalia	257
ruralis	<i>ib.</i>	Adamantina	61, 63, 67	Alcalina	56
stellaris	<i>ib.</i>	Adamantinus	61, 67, 213	ALDROVANDI	80, 122, 397
unguium colore	159	Adamas	61, 66, 211, 212	Alumen	62, 256, 267-270
vix pellucida	206	ruber	170	bituminosum	269
vix semipelluci-		Adhaerentia	56	butyraceum	268
da	208	Adularia	181	commune	269
Acicularis	55	Aër.		fissilis	<i>ib.</i>
Acida	44, 48	hepaticus	49	lapidosum	170, 171, 199, 211
Acidum.		inflam-mabilis	<i>ib.</i>	marmoris	269
aëreum	44, 48	Aerugo	344	muriaticum	267
arsenici	<i>ib.</i>	Aethiops	375	nativum	<i>ib.</i>
boracis	<i>ib.</i>	Aërites	54, 332	nitens	269
fluoris minera-		marmoreus	91		
lis	<i>ib.</i>	filiceus	206		
lapidis ponde-					
rosi	<i>ib.</i>				
		Ff		nudum	

A. nudum	267	Ampelitis	280	A. primigenius	239
phosphoreum	<i>ib.</i>	Amphibiolithus	62, 385, 388	pyromachus	242
quartzosum	199	crocodili	388	quartzifer	<i>ib.</i>
romanum	269	ranae	<i>ib.</i>	radians	241
schisti	<i>ib.</i>	testudinis	<i>ib.</i>	rhaeticus	238
solitarium	321	Amygdalae	54, 55	schistiferus	242
solutum	268	Amygdalites	62, 67, 238-243	serpentinus	240
spatosum	129	achatoides	242	sibiricus	243
talcosum	321	aeruginosus	240	similaris	242
terreum	268	albo-fuscus	243	fordidus	240
turfac	270	albo-guttatus	<i>ib.</i>	spatosus	241
Aluminaris 61, 66, 133		albo-maculatus	242	streatiticus	240
nativa	133	albo-viridis	243	tricolor	243
Aluminosae 39, 56, 62, 63, 66		argillaceus	241	tuberosus	240
Aluminosus 39, 269		argillofus	<i>ib.</i>	variolosus	<i>ib.</i>
Aluta montana	75	asbestinus	239	vulgaris	<i>ib.</i>
Alveolus	412	brecciatas	241	zeolithicus	<i>ib.</i>
Alwärfen	106	caementarius	239	Andreae	201, 245, 269, 396, 397
Amalgama	375	chalcedonius	241	Androdamas	98, 181, 410
Amara	56	chlorostictus	<i>ib.</i>	Angulata	54, 55
Amarum 63, 256, 265, 266		cinereus	243	d'Annone	180, 407, 427
animale	266	Cronstedti	242	Anomites	405-409
calcareum	265	durus	241	Antholithus	439
genuinum	<i>ib.</i>	ferrifer	<i>ib.</i>	Anthropolithus	62, 385, 386
murale	266	ferruginosus	242	partialis	386
muriaticum	265	fornacum	238	totalis	<i>ib.</i>
nitrosus	266	gemmifer	242	Antimonii	
Amarus 61, 66, 189		glandulosus	238	galena	301
amazonius	189	granaticus	239	minera	300
Ambra 62, 275, 283, 284		granitoides	241	ochra	<i>ib.</i>
ambrosiaca	283	gypseus	240	regulus	299
grisea	<i>ib.</i>	helveticus	243	Antimonium 299-302	
maritima	<i>ib.</i>	heturicus	239	albo-griseum	301
unicolor	284	homogeneous	<i>ib.</i>	auripigmento mi-	
variegata	283	jenticus	242	neralisatum	300
vulgatior	284	inconspicuous	<i>ib.</i>	fibrosus	301
Amethystus	204	lamellosus	239	mineralisatum	299-302
Amiantus	72-76	leucochlorus	<i>ib.</i>	nativum	299
Ammoniacum	262	margodes	242	nudum	<i>ib.</i>
Ammonites	411	marmoreus	241	rubrum	<i>ib.</i>
Amorpha	54, 56	olivinus	<i>ib.</i>		
		piccus	<i>ib.</i>		

Apati-

239	Apatites 61, 65, 130, 131	A. micaea	192	A. stratiarius	252
242	columnaris 131	mobilis	193	sulphureus	251
ib.	octaedrus 130	nitida	192	variolosus	255
241	prismaticus <i>ib.</i>	ochracea	<i>ib.</i>	Arenatae	24
238	rupestris <i>ib.</i>	quartzosa 192, 193		Argenti	
242	tabularis <i>ib.</i>	rutilica	192	minera	300
240	triedrus 131	saxosa	191	ochra	<i>ib.</i>
243	Aphronitrum 258	filicea	<i>ib.</i>	Argentigo	<i>ib.</i>
242	Apyra 57	subfarinacea	192	Argentum	62, 291,
240	Aqua 8	subtilis	193		356-364
241	fortis 58	Arenarius	62, 67,	albidum	363
240	marina 173		248-255	albo-griseum	<i>ib.</i>
243	regis 58	amnigenius	253	album	303, 363
240	<i>Aquamarinischörl</i> 174	argillaceus	252	arsenicale	338
ib.	Aquilinus 332	calcareus	251	arsenicatum	359
ib.	Arborefcencia 54, 55	coagmentatus	249	butyraceum	357
ib.	Ardesia 61, 66, 147-158	cobaltifer	253	cinereum	347
245,	atrata 149	coloratus	252	cornceum	358
6, 397	bituminosa <i>ib.</i>	compactus	255	diaphanum	358
3, 181,	cinerea 153	crystallinus	250	fibrosum	300
410	compactissima 149	cuprifer	253	fragile	361
54, 55	ex viridi cinerea 148	decussatus	255	malleabile	360
07, 427	purpurascens <i>ib.</i>	duriusculus	248	mineralifatum	300,
5-409	purpurea <i>ib.</i>	durus	254		308, 316, 341,
439	rubra <i>ib.</i>	fahlunensis	252		347, 349, 357,
62,	solida <i>ib.</i>	ferruginosus	253		358, 360, 362,
5, 386	tabularis 147	filifilis	252		363.
386	tegularis 148	flexilis	248	molybdaenatum	360
ib.	testularis 150	foraminulentus	249	Nagyagenfe	<i>ib.</i>
	undulata 149	friabilis	252	nativum	316, 356
301	virefcens 148	frumentarius	255	nigrum	357
300	Arena 61, 66, 191-193	fundamentalis	250	nitens	362
ib.	aurea 380	glareofus	253	nudum	356
299	campestris 193	grifeus	<i>ib.</i>	obscurum	357
9-302	Casserita 192	Helenae	250	plumbei coloris	360
301	colorata <i>ib.</i>	livonicus	<i>ib.</i>	purum	356
mi-	ferrea 321, 322	margaritarius	<i>ib.</i>	rubescens	362
300	grossiuscula 192, 193	molaris	254	rubrum	362, 444
301	gyplea 118	novacularis	<i>ib.</i>	stibiatum	359
299-	heterogenea 191, 192	porcellanus	252	vitreum	358
302	horaria 193	porofus	249	vivum	374
299	lacustris 192	radians	255	zincosum	308
ib.	margarita 193	teonicus	250		
ib.	metallica 321	stillatitius	<i>ib.</i>		

- Argilla 61, 66, 68-70, 72, 134-143
 apyra 134, 135
 arête cohaerens 138
 arenaria 141
 argentifera 142
 arvensis 141
 aurifera 143
 bullosa 138
 caeruleascens 137
 cobaltifera 142
 communis 137
 composita 113, 114, 138, 140-142
 crustacea 136, 137
 cuprifera 142
 fermentans 141
 figulina 137
 fistulifera 136, 138
 fistularia 135
 flavescens 139
 fullonia 136
 fullonica *ib.*
 fullonum *ib.*
 fulibilis *ib.*
 grandaeva 141
 humosa 142
 incarnata 136, 137
 indurata 138
 intumescens 141
 lemnia 136
 lutea 140
 martialis 269
 mineralis 142
 mixta 113, 114, 138, 140-142
 nivea 135
 ore liquefcens 139
 pictoria 142
 pinguis 139
 porcellana 134
 pura 134, 269
 puteolana 143
 rubens 141
- A. rudis 114, 134, 137
 falsa 142
 scabra 140
 sinensis 139
 soluta 141
 sterilis 138
 subfusca 114
 subtilis 135, 136, 139, 140
 tessulata 137
 tripolitana 140
 tumescens *ib.*
 veronensis *ib.*
 viridis *ib.*
 vitescens 136-139, 141
 vitriolica 142
 vix cohaerens 141
 vulcania 47
 vulgaris 137
- Argillacea 56, 62, 63, 67, 133-169
 Argyrolithus 156
Ariosto 278
 Armenius 342
 Arsenicalia 56
 Arsenici calx 335, 336
 Arsenicum 62, 291, 334-338
 albicans 337
 argentiferum 338
 calciforme 335
 crystallinum 335, 337
 cubicum 338
 fulvum 353
 luteum 336
 metaliforme 337
 mineralifatum 334, 336-338, 353
 nativum 334-336
 nudum *ib.*
 porosum 335
- A. rubens 353
 rubrum 336
 squamosum 335
 sulphuratum 337
 terra mineralifata 335
 testaceum 334
 Artis termini 52-58
 Asbestus 61, 65, 72-76
 argentiferus 75
 fragilis 73
 maturus *ib.*
 tortuosus 74
 vulgaris 73
 Afchendrecker 168
 Afchengebirge 43
 Afchenzieher 168
 Alpera 53
 Asphaltum 279
 Aftacolithus 361
 Aftacus petrificatus 361
 Afteria 181, 427
 columnaris 427, 430
 Aftorios 181
 Afttrion 393
 Atramentarius 273
 Attractoria 57
 Augites 443
 Auripigmentum 336
 Aurum 62, 291, 378-383
 albidum 382
 arenarium 380
 braëteum 383
 cinereum 382
 larvatum 381
 mineralifatum 308, 381, 382
 molybdenae 381
 nativum 378-380
 nudum 378-380, 382
 pyriticolum 382
 rufescens 380
- Ribia-

353	A. sibiata	381	273, 280, 296, 307,	B. segne	278
336	virefcens	382	342, 375, 389, 408,	folidum	279, 280,
335	Avanturino	218, 227,	428.		282, 284
337		248	<i>Beckmann</i>	subfriabile	279
			Belemnites	fuillum	108, 109
335	Bacillaria	54, 56	Bellaria lapidea	tenax	278
334	<i>Baier</i>	106, 391	Bergfleisch	terrae	280
52-58	<i>Baldassari</i>	267	Bergholz	Bituminosa	56
72-76	Balsamum	279	Bergkork	<i>Blane</i>	259
75	Bandachat	237	Bergkristall	Blenda	
73	Bandflein	124	Bergleder	granatina	78
<i>ib.</i>	Bardiglio	107	<i>Bergman</i> (T.) Praef.	turmalina	<i>ib.</i>
74	<i>Bartholinus</i>	91	44, 45, 79, 117,	Blende	306
73			164, 167, 172, 173,	Bleyglanz	371
168	Barytes 61, 65, 79-83		293, 296, 310, 311	Bleyapat	366-368
43	aerata	79	Bergmeel	<i>Bloch</i>	320
168	bononiensis	80	Bergseife	Blutstein	326
53	compacta	<i>ib.</i>	Bergzunder	<i>Boccone</i> 80, 100, 200,	
279	fluorata	46	Beryll	405	
361	lamellata	81	Beryllus	173, 174	Boët
	lamellosa	79	<i>Beyer</i>	70, 185	Bolus
361	stillititia	83	Bezoar	17	durior
1, 427	terrestris	80	Bibula	57	indurata
7, 430	vitriolata	80-83	Bimsstein	155	77, 330
181	vulgaris	81	<i>Bindheim</i> 79, 110, 165,	rubra	139
393	Witheringii	79	174, 298, 367, 382,	viridis	140
273			443.	Boracites 61, 65, 132	
57	Bafalte			cubicus	132
443	pidocchioso	232	Björklera	Borax 58, 62, 168, 256,	
336	Bafaltes 61, 66, 76, 82,		Bismuthum	258, 259	
378-	151-153, 168		Bitterspath	442	calcarius
383	caeruleus	165	Bitumen 62, 275-277-	crudus	132
382	columnaris	151	durissimum	282	259
380	crystallifatus	168	elasticum	280	depuratus
383	pyramidalis	152	fissilis	279	<i>ib.</i>
382	schistofus	151	fluidissimum	281	electricus
381	tunicatus	152	fluidum	277, 278	168
308,	Batrachita	390	friabile	279	lapidosus 168, 172,
382	<i>Baubin</i> (J.)	413, 427	hepaticum	125	173, 175
381	<i>Bäumer</i>	87, 118, 119,	humiturfae	280	margodes
8-380	128, 142, 147, 151,		lapideum	281	176
10, 382	170-172, 175, 176,		liquidiusculum	278	nudus
382	183, 185, 203, 204,		marmoreum	108	259
380	206-208, 211, 237,		schistofum	281	sedativus
					258
					tessulatus
					176
					<i>Borch</i> (c. a.)
					227
					<i>Borlace</i>
					310
					<i>Born</i> (Eq. a.) 82, 91-94,
					96, 105, 123, 124,
					142, 143, 165, 194-
					196,

- 196, 199-203, 209, *Brückmann* 73, 135, *A. conchacea* 85
 224, 228, 230, 237, 159, 181, 209, 220, hepatica 251
 239, 242-245, 270, 248. martialis 329
 294, 302, 316, 357, *Brünniche* 68, 309, 311, palustris 141
 378, 381, 382, 387, 377, 378 pura 86
 391. Bacardites 399 testacea 85
Bose (a) 365 Bufonites 390 *Camehuja* 208
Botryoides 54 Bufonius *ib.* Cancer
Bouillet 279 *Büttner* *ib.* lapidifaculus 391
Bourguet 391 Bullites 414 lapideus *ib.*
Boyle 80 Buttermilcherz 357 *Candida* 202
Bracteata 56 Byssus 73 *Capillaria* 54, 55
Brandichiefer 149 *Cacholoni* 205 *Caput medusae* 426,
Brandt 271, 315 *Cadmia* 306 427, 430
Breccia 62, 67, 244-247 *Caementum* 61, 66, Carbo 285
aegyptia 246 143-145 *Cariofus* 61, 66, 146
arenaria 247 columnare 145 anglorum 146
argillosa 244 *Caeruleum monta-* *Carneolus* 206, 207
basaltina 245 num 342 *albelcens* 207
calcareo 244 *Caillon d'Egypte* 186 *flavelcens* *ib.*
cornea 245 *Calaminaris* 306 *fuscus* 206
cuprifera 246 *Calcariae* 61, 63, 65, Caro 74
fruticulosa *ib.* 85-132 *Carpolithus* 101, 428,
glandulosa *ib.* 44, 46, 50, 439
helvetica 245 85-117 *Cartbeuser* 35, 69, 71,
jaspidea 246 boraxatae 51 86, 88, 90, 93, 98-
indeterminata 246, fluoratae 44, 51 100, 103, 106, 111-
 247 phosphoratae 51 114, 118-121, 134-
lavina 245 vitriolatae 46, 51 137, 139, 140, 145,
marmorea 244 *Calcarius* 103, 104, 148, 150, 151, 158,
mixta 245 106, 107 179, 187, 188, 191-
porphyrea 247 *ex aqua genera-* 193, 198, 248, 252,
quartzosa, 246 tus 88 254, 258, 260, 263,
saxosa 247 figuratus 99 264, 268, 269-273,
schistosa 244 micans 103 277-280, 282, 284,
serpentina] *ib.* 106, 397 288, 294, 296, 297,
silicina 245 *Calceolarius* 106, 397 299, 307, 315-317,
sterilis 247 *Calcainabiles* 57 319, 322, 324, 335,
verde d'Egitto 246 *Calculus* 21, 28 339, 342, 344, 346,
Breuling 281 *Calx* 85, 86, 118 347, 349, 352, 354-
Breyne 207, 412, 413 aërata 85 358, 360, 362-364,
Brüslac 269 alabastrina 118 372, 376, 378, 379,
Brocatello! 107 arsenici 335, 336 386, 431, 435.
Bromel 17, 392

Caryophyllites 428
 Caryo-

85	Caryophyllas lapi-	Chrysolithus 174, 175,	Colites	101
251	deus 428	178	Collini	145
329	Catopthalmus 181	colores reflectens 174	Color	52
141	Cavallo 47	Chrysolpras 209	Columna	496
86	Celleporites 425	Chrysolpralus <i>ib.</i>	Columnae	55, 56
85	Cellulae 54, 56	Ciampini 73	Combustibilia	40
208	Cenchrites 103	Cicerechina 245	Compacta	53
	Cerussa	Cimolia 17	Concha lapidea	406
391	nativa 365	Cineres vulcano-	Conehacca	53
<i>ib.</i>	Chalcedonius 61, 66,	rum 143	Conchites 392, 406,	
202	205, 210	Cinnabaris 376	408	
54, 55	caeruleus 206	Cipolinum 227	anomius 392	
426,	crystallinus 209	Circonius 61, 66, 188	trilobus <i>ib.</i>	
7, 430	dendriticus 208	zeylanicus 188	Conchyliolithus 62	
285	fasciatus <i>ib.</i>	Citrinus 203	Concreta 28	
6, 146	fuscus 206	Coagmentatae 53, 55	Consetto di Tivoli 101	
146	genuinus <i>ib.</i>	Cobalti	Connata 55	
6, 207	luteus 207	minera 314-317	Connexa 56	
207	maculatus 208	ochra 314-316	Continua 52	
<i>ib.</i>	niger 206	Cobaltigo 315	Copal 40	
206	stilitatus 209	Cobaltum 62, 291, 314-	Corallia 425	
74	viridis <i>ib.</i>	318	Coralliolithus 62	
1, 428,	Chalcedonyx 237	aeris modo lu-	Coriaceus 225	
439	Chalcitis 273	cens 353	Corium monta-	
59, 71,	Chalcolithus 292	arsenicale 317	num 75	
93, 98-	Chalkolit <i>ib.</i>	calciforme 314	Corneus 77	
6, 111-	Chalybs 58	crystallinum 317	crystallifatus 151	
1, 134	Chamites 402	crystallifatum <i>ib.</i>	diaphanus 207, 237	
0, 145,	Charbon de terre 281	facie terrea 314	durus 153	
1, 158,	Charpentier (a.) 118,	hispanicum 318	fissilis 225	
8, 191-	228-230, 234, 242	mineralifatum 314-	lapis opacus 182	
8, 252,	Chaulk 80	317	mollior 225	
0, 263,	Chiriti 102	nigrum 314	rigidus <i>ib.</i>	
9-273,	Chlorites 68	ochraceum 314-316	scelopotarius 182	
2, 284,	Chloritischiefer 72	pyriticosum 316	trapezius 231, 232	
6, 297,	Chlorogranatus 61, 66,	teoriae simile 314	Cornu Ammonis 411	
5-317,	190, 191	scoriatum 314	Corticata 56	
4, 335,	dubius 191	stercoreum 316	Corundum 213	
4, 346,	verus 190	fulphuratum <i>ib.</i>	Cos 248-255	
2, 354	Chryfoberyllus 174	testaceum 335	aquam transmit-	
2-364,	Chryfoecolla 344	Coboldblüthe 316	tens 249	
8, 379,	Chryfolampis 127	Cochlites 411	arenacea 248	
5-	Chrysolithe 98, 164	Cohaerentia 55, 56	caedua 251	
0-		Cohasio 52	calcaria <i>ib.</i>	
		FF 4	coag-	

- C. coagmentata 249
 colorata 252
 compacta 255
 coëstaria 248
 coricularia 258
 fissilis 252
 flexilis 248
 foraminulenta 249
 friabilis 252
 fundamentalis 250
 glareosa 253
 molaris 254
 mollis caedua 251
 porcellanea 252
 saxosa 254
 solidiuscula 250, 255
 strataria 252
 tigrina 246
 variolaris 255
Cofla (da) 69, 72, 86,
 104, 109, 113, 115,
 136, 137, 139, 146,
 149, 236, 249, 250,
 254, 310, 342.
 Cotricula 252
 Cottonstone 230
 Crapodina 390
Crawford 64
Craydon 441
Crell (a) 248
 Cremor 89
 Crepitanãtia 56
 Creta 61, 65, 69, 85, 86
 argillacea 113
 conchacea 85
 farinacea 86
 fusca 146
 granulata 85
 pulverulenta 86
 rubra 139
 scriptoria 86
 squamosa *ib.*
 testacea 85
 Crenzkristallen 83
 Creuzstein 228
 Cristata 56
 Crocodili sceleton 388
Cronstedt 37, 68-70,
 72, 73, 77, 80-82,
 86, 87, 89-91, 93,
 95, 98, 100-109,
 111-116, 118-122,
 124-129, 134-145,
 148, 149, 153-158,
 161, 164, 168, 170,
 176, 179-184, 186-
 188, 195-198, 200,
 201, 203-212, 214-
 216, 218, 222-225,
 231, 232, 236, 237,
 239, 242, 244-255,
 257-260, 262, 264,
 266, 267, 269, 271,
 272, 274, 276-286,
 292-297, 299-302,
 304-317, 320-342,
 344-347, 349-358,
 360, 362-368, 371-
 380, 382, 383, 386,
 387.
 Crossopetra 61, 65, 83,
 84
 hereynica 83
 foetia 84
 Crustosa 54
 Crystalii 54-56
 spatiosae 93-95
 zeolites 162, 164
 Crystallus 200-205
 aluminiformis 129
 colorata 204
 gypsea 122
 hexagona 91, 201
 islandica 90
 montana 200-205
 natriformis 82
 nitriformis 95, 202
 C. felenitica 123
 subnitriiformis 92-
 95, 97
 tineta 203
 ventricosa 202
 Cubus 54, 55
 Culter 58
 Cuneata 54
 Cupri
 calx 342-344
 minera 116, 340,
 347, 351, 439
 ochra 340, 342, 344-
 346
 Cuprigo 342
 Cuprum 62, 291, 339-
 351
 aëris 344
 albidum 345
 altaicum 348
 argento et arse-
 nico mistum 347
 argillosum 343
 arrosom 344-346
 arsenicale 345
 aurichalceum 350
 caeruleum 342
 campanarum 350
 cinereum 347
 cornubicum 350
 corrosom 116, 340,
 342, 344
 crystallinum 339
 dalicum 349
 erosom 344, 346
 ferruginosom 345
 foetidum 348
 fuliginosom 342
 fulvum 349
 hepaticum 341
 hereynicum 348
 lateritium 340
 laxense 350
 lazuli 126
 mine-

123	C. mineralifatum	340	Dendrites	208	<i>Erhart</i>	413
92-	342, 345-349, 351	Dentalites	420	Erola	54	
5, 97	nativum	339	Denticulata	54	Escharites	429
203	Nickeli	353	Dentiformia	<i>ib.</i>	Euelafius	442
202	Nicolai	<i>ib.</i>	Detonantia	57		
4, 55	nigricans	346	Diaphana	53	Fahlerz	347, 373
58	nudum	339	Discoidea	<i>ib.</i>	Farina fossilis	86
54	ochraceum	345	Dissolubiles	35	Parta	54
	pallide griseum	347	Dodecaëdra	54, 56	Fasciculata	53-56
344	phlogisticum	351	<i>Dolomieu</i> (Deod. de)	154, 155, 233, 441	Fatiscientia	57
340,	piceum	341	Donacites	400	<i>Faujas de S. Fond</i>	143
439	plumbeum	348	Ductilia	52	Feldspat	61, 178
344-	praecipitatum	339	Dura	<i>ib.</i>	Feldspatum	66, 179-
346	psittacinum	348	<i>Dutens</i>	181	181, 443	
342	purpurafeens	346	Dysodes	109	cubicum	179
339-	purpureum	<i>ib.</i>	Echinites	394-397	fibrosum	443
351	purum	339	<i>Edelfeld</i>	215, 224	lunare	181
344	rubrum	340	Effervescientia	57	variabile	180
345	salinum	49	Eisenfanderz	253	vulgare	179
348	schiffi	116	Elastica	52	<i>Ferber</i>	82, 95, 104,
	schistofum	<i>ib.</i>	Electrica	57	110, 129, 143, 145,	
347	solutum	342	Electrum	282, 283, 359	165, 173, 174, 209,	
343	talcofum	343	diaphanum	282	227-233, 236, 239,	
346	teffellatum	345	opacum	283	241, 242, 244-246,	
345	violaceum	346	<i>d'Elhujar</i>	294	250, 262, 269, 303,	
350	viride	343, 344	Elliptica	54	324, 360, 370, 375,	
342	viratum	350	Empyreumatica	56	442, 443.	
350	Cyanites	165	Enerinites	430	Ferri	
347	Cylindrites	414	Enerinus	<i>ib.</i>	calx	293
350			<i>Engeström</i>	259, 304	minera	100, 188,
340,	<i>Dale</i>	69, 71, 80, 87,	Entomolithus	62, 385,	320-322, 325, 329,	
344	122, 137, 139, 155,		391, 392	332, 334.	ochra	329, 330
339	260, 286, 301, 324,		cancri	391	terra	330
349	376, 413.		monoculi	392	Ferrum	62, 291, 319-
346	<i>Danz</i>	324	paradoxus	<i>ib.</i>	334	
345	Darry	276	Entrochites	425	acido corrosivum	330
348	<i>Daubentra</i>	102, 248	Entrochus	426	acido solutum	<i>ib.</i>
342	<i>Davila</i>	389, 391, 405,	Epitonium	427	amorphum	188, 323
349	430		Erde		arenae	321
341	Decrepitantia	57	gelbe	140	arenosum	328
348	Decussata	54, 55	phosphoresciren-		argillaceum	330
340	Demant	211	de	127	arlenicale	333
350	Demantspat	213			arseni-	
126						

F. arsenico minera-	F. retractorium	187,	F. rudis	148
lifatum		320, 325	solidus	147
attractorium	rhombeum	320, 322	subtilior	148
basalticum	rubricosum	326	Fistula flammipo-	
caerulescens	rubrum	<i>ib.</i>	tens	58
caeruleum	selectum	320	Fistulosa	54
calcaris lapidi-	fidereum	321	Fixa	57
bus inhaerens	filiceum	330	<i>Fleurian de Bellevue</i>	441
calcarium	finaltinum	331	Flexilia	52
calciiforme	solutum	<i>ib.</i>	Flisiten	109
cellulosum	spatosum	329	Flores antimonii	300
chalybeatum	speculare	325	Flos	
commune	squamosum	323, 324	cobalti	315
compactum	subaquosum	332	ferri	99, 258
corrosum	subtetraëdram	324	wismuthi	355
crystallinum	suecicum	322	Fluida	53
crystallifatam	sulphuratum	333	Fluor	61, 65, 127-130,
decussatum	talcosum	321	203-205, 209	
fibrosam	terrestre	139	compactus	127
glareosum	terreum	330	crystallifatus	128
glomeratum	tessellare	321	cubicus	<i>ib.</i>
granosum	virens	322	mineralis	<i>ib.</i>
granulare	viride	333	pulverulentus	127
hepaticum	Festucaria	53, 54	pyramidalis	129
intractabile	Fibrosa	53	spatosus	128
187, 294,	<i>Fichtel</i> (a)	110, 160-	tabularis	<i>ib.</i>
296, 324-326, 329-	163, 165, 167, 177,		<i>Flurl</i>	324
331.	209, 219, 225-227,		Foraminulenta	54
lamellosum	285, 369, 443-		<i>Fortis</i>	262
lapidi vitrescibili	Figura	54-56	Fosforo minerale	80
inhaerens	Figurati	17	Fossil rothes Italic.	
limosum	Filamentosi	35	tes	443
micaceum	Filiformia	54	Fossilia	28
mineralifatam	Filix petrefacta	433	<i>Fourcroy</i> (de)	369
188, 244, 296, 320-334-	Filtrum	105, 249	Foveolata	53
ramosum	Fischschiefer	389	Fragilia	52
99.	Fissilis.		Fragmenta	54
molle	caerulescens	148	Friabilia	53
nativum	calcareus	108	Frigida	<i>ib.</i>
nigricans	durus	150	Fruticosa	54-56
nigrum	friabilis	150	Fuligo	285
nitens	mollior	149	Fulminaris	17
nudum	mollis	150	Fumantia	57
ochraceum	niger	147, 149	<i>Funk</i>	306
pallide luteum			Fusibi-	
phlogisticum				

148	Fusibilis	57	Giltstein	238	G. olivinum	226
147	Fufozii	46	Girtanner	168	quadruplex	ib.
148	<i>Gadolin</i>	370	Glacies Mariae	121	quartzolum	227
58	Galten	162	Glandularia	56	radians	224
54	Gagos	280	Glarea	192, 193	faxonum	ib.
57	Galena	371	argillosa	141	scorlinum	222
ue 44	antimonii	301	indurata	140	spatolum	224
52	striata	373	mobilis	192	splendidum	226
109	Gammarolithus	391	mobilissima	193	squamosum	ib.
300	Gassendi	248	sterilis	192	steariticum	225
315	Geanthrax	49	Glas.		syeniticum	226
2, 258	Geijer	316	Müllerisches	179	topazinum	225
355	Gemina	56	ruffisches	156	triplex	226
53	Gemma 55, 56, 61, 66,		Glasamiant	73	Goldkies	382
7-130,	170-177		Glaskopf	326	Gorsten	108
5, 209	alabandica	173	Glimmer.		Graduata	55, 56
127	granatica	176	grüner	292	Granadillus	443
128	pellucidissima	171	Glimmerschiefer	223	Granati bianchi di	
ib.	172, 175, 211		Globus	54, 56, 332	Nepoli	167
ib.	d. Stephani	207	Glossopetra	390	Granatus	176
127	Gemmae	56	Gmelin C. Chrn.	145	crocis martis et	
129	Geodes	54	Gmelin F. G.	412	jovis mixtus	176
128	Geographicus	17	Gmelin S. G.	277	crystallifatus	ib.
ib.	Georgii. Praef.		Gneis	224	figuræ inderermi-	
324	Gerhard. Praef. 86,		Gneissum 62, 67, 222-		natae	176, 177
54	89, 93, 97, 99, 104-		alpinum	222	martialis	176
262	106, 109, 123, 125,		Altenbergense	224	vesuvianus	167
e 80	129, 150, 174, 179,		argillosum	225	vulgaris	176
lich-	196, 310, 311.		balticum	226	Granatinae	37
443	Gesner. C. 201, 260,		bicolor	ib.	Granites 62, 67, 214-	
28	289, 389, 390, 394,		Bornii	224	221, 443	
369	411, 413, 427.		corneum	225	acicularis	443
53	Gesner F. 142, 386-		coriarium	ib.	affinis	221
52	389, 391, 394, 411,		durum	227	albo-fuseus	217
54	413, 430, 438, 439		fofnacum	222	argentatus	221
53	Gesner F. A. 314, 315,		glandulosum	227	asbestinus	ib.
ib.	335, 353		granaticum	226	balticus	215
54-56	Gestein		granatinum	ib.	bavaricus	219
285	porphyrtartiges	230	jenticum	224	bicolor	218
17	Gioeni (Cav. de) 144,		lamellosum	226	bracteatus	221
57	153-155, 167, 216-		lucidum	ib.	calcarius	216
306	218, 220, 221, 227,		micaceum	222	capillaris	219
oi-	233.		micans	227	chlorostictus	221
					corneus	218
					creta-	

G. cretaceus	217	G. tricolor	217	G. prismaticum	123
dichrous	<i>ib.</i>	triplex	218	pyramidale	<i>ib.</i>
durissimus	220	variegatus	219	radiatum	120
durus	214	varius	217	schistofum	<i>ib.</i>
efflorescens	219	virescens	220	solidum	119
elegans	217	viridis	215	speculare	121
fuscus	216	zillensis	220	stillatitium	124
Garpenbergenfis	218	Granito di Corto-		striatum	119
gemmaceus	221	na	233	terrestre	118
genuinus	214	Granitone	223	terreum	<i>ib.</i>
Gioeni	217	Granitporphyr	230	tesulare	122
glacialis	218	Granulati	53, 54, 55	tetraëdram	123
granaticus	215	Graphites	62, 275,	usuale	120
granatifer	220		284, 285	Gyplus	118, 120
granatinus	217	Greptolithus	19		
grandaevus	216	Grauwakke	253	H aarstein	219
helveticus	219	Gregor	444	Habel	179, 285
Hoepfneri	<i>ib.</i>	Grenat de Valence	267	Hacquet	152, 164, 183,
homogeneous	220	Grew	386		250, 303, 324, 367,
inconspicuus	218	Grignardus	119		375, 378.
lamellatus	221	Grill	259, 304	Haemachates	185, 207
lamellosus	217	Gronovius	87, 88, 105,	Haematites	326
leucomelas	218		109, 176, 313, 332,	caerulefcens	324
lucidus	221		339, 346, 347, 430,	flavus	326
meloleucas	219		431.	nigrefcens	<i>ib.</i>
micaceus	216	Groschke	84, 164, 213,	ruber	<i>ib.</i>
micans	217		279, 296	solidus	328
montanus	220	Grünfals	261	Haidinger (de)	251
montium	221	Grünstein	216	Halinatron	258
mutiaticus	218	Gryphites	406	Halotrichon	268
nitens	217	Guettard	68	Hamilton	154
nitidulus	220	Gur	118	Hammites	103
olivinus	221	Gurgulio	58	Happel	386
radiatus	220	Gypsum	61, 65, 71, 80-	Harenberg	426, 430
scorlaceus	216		82, 118-125	Hasselquist	161, 214, 279
scorlinus	215	arenaceum	118	Hassenfratz	164
serpentinus	218	argillofum	120	Helicites	418
similaris	221	erytallifatum	82,	Helmintholithus	385,
simplex	214		122		393-430
splendidas	220	fibrofum	119	aleyonii	428
squamosus	216	glaciale	122	alveatus	394
talcifer	220	globofum	124	arcae	402
talcosus	216	lamellare	121	asteriae	393
tirolensis	219	lenticulare	123		

auricu-

123	H. auricularis	419	Hoffmann. Praef. 68,	H. nigrescens	111
<i>ib.</i>	buccini	415	74, 75, 77, 78, 81,	nigro-brunnea	142
120	chitonis	398	117, 129, 140, 158,	palaeftina	113
<i>ib.</i>	coni	414	165, 167, 174, 178,	pauperata	112
119	corallinae	429	183, 186, 190, 199,	picca	113
121	craniolaris	406	200, 206, 215, 221,	pura	111
124	echini	394, 398	225, 231, 234, 236,	rubra	112
119	gorgoniae	428	269, 270, 333, 437.	ruralis	111
118	helicis	418	Holzopal	spongiosa	112
<i>ib.</i>	ifidis	425	Holzstein	tinctoria	113
122	judaicus	397	Holzzinn	vegetabilis	111, 112,
123	lepedis	398	Hornblende	276, 277	
120	mastrae	400		Hyacinth	
120	medusae	430		gelblicher	443
	muricis	416	basaltina	Hyacinthe de vol-	
	pennatulae	430	labradorica	cans	<i>ib.</i>
219	pholadis	398	vulgaris	Hyacinthine	<i>ib.</i>
	portentofus	430	Hornblendefchic-	Hyacinthus	172
285	fabellae	421	fer	gemma	176
183,	fertulariae	429	Hornerz	Hyaline	53
367,	spondyli	402	Hornporphyr	Hyaloides	81
	spongiae	429	Hornquarzporphyr	Hydrargyrum	62, 291,
207	strombi	415	Hornschiefer	374, 378	
326	teredinis	421	Hornsteinporphyr	crepitans	377
324	tubulariae	429	Hornsteinporphyr	crystallinum	376
326	veneris	400	Huile de petrole	cupriferrum	377
<i>ib.</i>	Henckel	316, 386	Humboldt (de)	foetens	378
<i>ib.</i>	Hepaticus	61, 65, 125	Humefcencia	glandulosum	<i>ib.</i>
328	solidus	125	Humosae	hepaticum	377
251	spatofus	<i>ib.</i>	Humus	larvatum	375
258	squamofus	<i>ib.</i>	acerofa	mineralifatum	376-
268	Herbae		alpina		378
154	capillares petrifi-		animalis	nativum	374
103	catae	433	atra	nudum	<i>ib.</i>
386	Hermann	387, 388	colorata	phlogifticum	378
430	Herrmann	165, 219,	conchacea	rubrum	374
279		227	daedalon	salitum	375
164	Heteromorpha	35	damascena	sublimatum	<i>ib.</i>
418	Heyer	83, 132	denfa	virginium	374
385,	Hiärne	142	effervescens	Hydrophanus	379
430	Hiemer	430	fibrofa	Hyodon	95
428	Hoefer	258	lacustris	Hysterites	408
394	Hoepfner. Praef.	189,	limofa	Hysterolithus	408
402		215, 229, 234-237,	martialis		
393		243.	metallica		
			muriatica		
					Jac-

<i>Jacquiu</i> (a)	368	<i>I. acerofus</i>	99	345, 350, 368, 373,
<i>Jalpis</i> 61, 66, 126, 185-		filamentofus	<i>ib.</i>	442, 444.
187, 189		radians	<i>ib.</i>	<i>Klein</i> 394-397, 413
<i>aegyptia</i>	185	stellaris	<i>ib.</i>	<i>Knoch</i> 162, 164
<i>durifluna</i>	236	<i>Inordinatim</i>	54-56	<i>Knorr</i> 371
<i>fasciata</i>	186	<i>Inlipida</i>	56	<i>Kolm</i> 149
<i>martialis</i>	330	<i>Intractabilia</i>	57	<i>Kragenftein</i> 124
<i>opaca</i>	187	<i>Intumefcentia</i>	<i>ib.</i>	<i>Kocide</i> 86
<i>porcellanea</i>	186	<i>Inverfa</i>	55	brianzoner 69
<i>pura</i>	210	<i>Joannes</i>	161	spanifche 70
<i>rubra</i>	187	<i>Iris</i>	200	<i>Kreutzcrifiallen</i> 83
<i>rudis</i>	<i>ib.</i>	<i>irregularia</i>	54	<i>Kreutzftein</i> 228
<i>unicolor</i>	186, 189	<i>Judaicus</i>	397	<i>Kroesftein</i> 124
<i>variegata</i> 186, 187,		<i>Jufficu</i>	433	<i>Krüger</i> 389
210		<i>Juffi. Praef.</i> 36, 170-		<i>Kundmann</i> 391
<i>vulgaris</i>	186, 187	172, 175, 181, 204,		<i>Kupferglas</i> 350
<i>Jalponyx</i>	243	211, 257, 335, 337,		<i>Kupfernickel</i> 353
<i>Ichthyolithus</i> 62, 385,		353-355		
389-391				
<i>marmoris</i>	389	<i>Kacholong</i>	205	<i>Laborie</i> 366
<i>niger</i>	<i>ib.</i>	<i>Kaempfer</i>	277, 279	<i>Labradorftein</i> 180
<i>pallidus</i>	<i>ib.</i>	<i>Kalkftein</i>	105	<i>Lac lunae</i> 86
<i>fchifti</i>	<i>ib.</i>	<i>Kalm</i>	191	<i>Laevia</i> 53
<i>Jernften</i>	293	<i>Karften. Praef.</i> 75, 76,		<i>Lamellofa</i> <i>ib.</i>
<i>Ignobilia</i>	36	92, 93, 96, 117,		<i>Landfchaftsachat</i> 237
<i>Ilfemann</i>	253	120, 123, 130, 131,		<i>Lange</i> 106, 427
<i>Imperati</i> 106, 207, 313,		152, 160, 164, 179,		<i>Lapeiroufe (de)</i> 295
332, 397		180, 183, 186, 188,		<i>Lapides</i>
<i>Impreffa</i>	29	189, 194-196, 199-		infectiferi 17
<i>Inaequalia</i>	53	201, 207, 209, 215,		ftanniferi 111
<i>Inclufa</i>	55	225, 231, 232, 234-		<i>Lapidis bufonitae</i>
<i>Inconfpicua</i>	53, 56	237, 239, 240, 269,		varietas 390
<i>Inerultatum</i>	35	270, 282, 294, 296,		<i>Lapilli</i>
<i>Indeterminati</i>	54	323, 324, 345, 360,		del vefuvio 144
<i>Indiffolubiles</i>	35	369, 371, 437, 442		<i>Lapis</i>
<i>Induranda</i>	57	<i>Kellas</i>	450	acerofus 76
<i>Induratum</i>	35	<i>Khun</i>	248	aluminaris 269
<i>Inflammabile</i>	57	<i>Killes</i>	150	amygdalinus 238
<i>Ingemmatio</i>	313	<i>Kirwan</i> 46-49, 148, 296		aquilinus 332
<i>Inhaerentia</i>	56	<i>Klaproth</i> 127, 158, 164,		arenarius 248-255
<i>Inodora</i>	<i>ib.</i>	167, 173, 188, 213,		armenus 342
<i>Inolithus</i> 61, 65, 99,		285, 292-294, 302,		atramentarius 273
100, 119		303, 305, 311, 331,		bononiensis 80
				calcarius 103-105
				creutzen.

373	L. creutzenwaldensis	46	L. feoriacea	154	Lithomarga	68, 135,
	diaboli	50	spuria	156		136
413	electricus	168	vitrea	154	Lithomorphi	32
164	elementaris	181	weisse gläfige	178	Lithophyllum	438
374	felinus	109	<i>Lavoisier</i>	68	Lithophyta	17
149	filtrarius	249	Lazuli	126	Lithotomi	32, 332
124	fissilis niger	148, 392	Lazurus	61, 65, 126	Lithoxylon	332, 436
86	hepaticus	125	<i>Lehmann</i>	75, 136, 137,	Lituites	412
69	hydrophanus	159	142, 209, 294, 315,		Lixiviosa	56
70	hystericus	408	392.		Lixivium	
83	illuminalis	80	Lektstein	124	caulticum	58
228	in canalibus	88	<i>Lemberg</i> (Com. a)	127	fanguinis	<i>ib.</i>
124	istebianus	389	<i>Lempe</i>	188	Locus	56
389	judaicus	397, 398,	Lens	54-56	Ludus	115
391		427	Lepidolit.	442	<i>Ludwig</i>	113
350	lazuli	126	Lepidolithus	<i>ib.</i>	Lumachella	244
353	lazulus	<i>ib.</i>	<i>Lerche</i>	258, 390	Lutum	112
	lebetum	70	<i>Leske</i>	92, 93, 96, 117,	<i>Luyd</i>	390, 396
366	lydius	147	120, 123, 131, 160,		<i>Lydius</i>	61, 66, 189, 190
180	molaris	254	164, 180, 183, 186,		genuinus	190
86	mutabilis	159	194-196, 199-201,		filiceus	189
53	nephriticus	71	207, 209, 215, 225,			
<i>ib.</i>	ophthalmius	42	231, 234, 235, 237,			
237	piceus	159	240, 282, 294, 296,			
427	ponderosus	239	323, 324, 345, 360-			
295	portlandicus	250	369, 371, 387, 394-			
	praestantissimus		397, 437.			
17	Jaspis	161	Leucargilla	135	Macigno	230
111	saponarius	70	<i>Lewis</i>	383	Macra	53
	serpentinus	72	Libera	56	Madrepora	40
390	d. Stephani	207	<i>Liebenroth</i> (a)	159	Madreporites	421
	stratarius	106	Liegendes todtes	247	Madreporus	<i>ib.</i>
144	suillus	108, 109	Lignum	74, 436-438	Magnes	323
	thumensis	167	Limus	137	Magnesia	62, 291, 294-
76	travertina	87	Lillalit	442		298
269	Lardites	69	<i>Linck</i>	106, 348	aerata	44
238	Larvata	62, 64, 385-440	<i>Lindacker</i>	392, 441, 443	alba	296
332	<i>Lafius</i>	132, 228, 230,	Liquabilia	57	compasta	297
8-255	234, 253		Lithanthrax	281	composita	294
342	<i>Lassone</i> (de)	250	Lithobibulum	438	crystallina	295
273	<i>Laumont</i>	369	Lithogenesia. Praef.		friabilis	<i>ib.</i>
80	Lava	61, 66, 153-156	Lithoglyphi	32	fuliginosa	296, 297
-105	compacta	153	Lithologia	3	marti et jovi mi-	
	porosa	155			sta	294
					nigra	297
					nitrata	44
					nivea	296
					ochracea	295
					parum	

M. parum martialis	296	M. terrea	113	M. stratarium	106
pictorum	295	viridi fusca	136	stramosum	108
pura	44	Margaceae	39	tardum	104
regulina	295	Margarita	17	unicolor	104, 107, 108
rosea	297	Margodes	105	variegatum	107
rubra	296	Marmo		vulgatum	106
salita	44	brecciato	244	zonatum	<i>ib.</i>
vitriariorum	296	canello	107	Marmoro proseron	72
vulgaris	<i>ib.</i>	cipolino	227	<i>Marsigli.</i> (Com.a)	80
Magnesiata	61, 65, 116-117	milchio	107	Malcagni	258
flexuosa	117	polverosa	<i>ib.</i>	<i>Mayer.</i> Praef.	178, 392, 441, 443
granularis	116	scritto	<i>ib.</i>	<i>Mazbar.</i> Praef.	269
apatosa	117	verde di Corsica	236	Maconites	104
Magnesium		Marmor	61, 65, 72, 103, 108, 359, 441	Media	35
ochraceum	296	acerosum	104	Medulla faxorum	135
salitum	44	cellulosum	105	Meerseehaum	68
Malachites	344	cipolinum	227	Melanteria	273
Malleus	58	de monte Sinai	106	Melchites	51
Maltha	278	decussatum	104	Mellites	62, 275, 282
Marcasita	289	Dolomiae	441	Wernerii	282
<i>Marcovelle</i>	101	elasticum	<i>ib.</i>	Melo montis Car-	
<i>Margraf</i> Praef.	383	exelum	105	mel	207
Marga	61, 65, 113-116, 136, 137	fillile	105, 108	Membranacea	54, 56
anonyma	116	fixum	119-121	Memphites	208
arenacea	114	florentinum	106	Menacianites	444
argillacea	114, 135	granulate	103, 105	Mercurialia	19
bituminosa	116	margodes	105	Mercurius	
cretacea	114	metallicum	81, 82	mineralifatus	376-378
farinacea	<i>ib.</i>	micans	104	nativus	374
fatiscens	115	nigrescens	108	virginicus	<i>ib.</i>
frjabilis	114	nobile	106, 108	Mergelstein	230
fullonum	<i>ib.</i>	Pappenheimense	105	Merges	56
fuforia	<i>ib.</i>	phosphoricum	441	<i>Merret</i>	390
in aere deliques-		pictorium	106	Metalla	62, 64, 291-384
eens	<i>ib.</i>	polituram admit-		imperfecta	41
induranda	115	tens	106	perfecta	37, 40, 41
nilotica	114	porosum	105	<i>Methrie</i> (de la)	79, 279, 441, 442
ochracea	139	rude	103	Metrolithus	35
porcellana	134	schistofum	109	<i>Meyer.</i> Praef.	
porosa	115	serpentinum	72	Mica	
rubra	139	solubile	104, 106, 108		
schistosa	115	spongiosum	105		
		liquamosum	<i>ib.</i>		

106	Mica 66-69, 156-158,	M. potassinum	264	M. marina	260
108	284, 442	femivolatile	<i>ib.</i>	montana	<i>ib.</i>
104	compacta	fulphureum	265	nuda	<i>ib.</i>
24, 107,	crystallina	Mispickel	337	phosphorea 80,	128
108	drufica	Misy	273	saxi	216
107	ferri	Mochas	208	testarum	92
106	filifilis	Model	262	thermalis	260
<i>ib.</i>	flexuosa	Modiolus	427	Murkstein	226
ron 72	hemisphaerica	Modus	56	Muschelfand	85
a) 80	hungarica	Molina	350	Musciformia	56
258	lameilosa 156,	Mollia	52	Musculites	398
178,	laminoſa	Molybdaena 62, 291,		Muta	56
41, 443	membranacea 156,	309, 310		Mylius 72, 106, 207,	
269	157	membranacea	310		389
104	picioria	pura	<i>ib.</i>	Mytilites	409
35	prismatica	vulgaris	309		
m 135	ſquamola	Molybdaenum			
68	ſtriata	tritura atra	296	Nagelfels	245
273	undulata	— caeruleſcen-		Nagelfuh	<i>ib.</i>
51	Micaceae	te 284, 310		Naphtha	277
75, 282	Micantia	— rubra	294	albicans	<i>ib.</i>
282	Millepora	Mondſtein	181	Natrum 62, 256-258,	
ar	Milleporites	Monnet	371	264, 265	
207	Minera.	Monti	387	acidulare	257
54, 56	antimonii	Moosagat	237	antiquorum	<i>ib.</i>
208	argenti 357, 358	Morell	181	criftatum	82
444	artenici 334, 336-338	Morion	203	embryonatum	123
19	cobalti 314-317	Moroctus	69	flexile	<i>ib.</i>
	cupri 340, 344, 347	Morſon	390	lapidoſum 94, 95,	
376-	ferri 100, 188, 320-	Morveau (de)	117	122, 123	
378	322, 325, 329, 330,	Mumia	279	lenticulare	97
374	334	mineralis	<i>ib.</i>	marmoris	258
<i>ib.</i>	martis	nativa	<i>ib.</i>	murorum	257
230	plumbi 364, 366-368	vegetabilis	142	nativum 257, 264	
56	ſtanni 312, 313	Muria 62, 260-262		nudum 257, 264, 265	
390	wismuthi 354, 355	ammoniac	262	pyriticoſum	122
291-384	zinci 304-307	aquatica	260	ſpatoſum	82
41	Minerae	febrifuga	261	tetradecaedrum	92
7, 40, 41	Mineralogia. Praef.	fontana	260	thermarum	264
a) 79,	Minervini	foſſilis	260, 261	urinoſum	97
41, 442	Mirabile 62, 256, 264,	impura	261	volatile	258
35	265	lacuſtris	260	Nautilites	411
	genuinum	lapidoſa 92, 127, 128		Nauwerk	263
		Gg		Neph-	

Nephrites	71	Obsidianus	154	Oolithus	103, 104
Nephriticus	<i>ib.</i>	Oceanus	13	Opaca	53
Neritites	419	Oechio di pavone	107	Opalus	61, 66, 159-161, 181
Neutra	48	Ochra	330	cereus	160
Nieccolum	62, 291, 352, 353	aeris	344	hydrophanus	159
metallicum	352	argenti	300	ligneus	160
ochraceum	<i>ib.</i>	cobalti	314, 315	nobilis	161
sulphuratum	353	cupri	342, 344, 352	Nonnii	<i>ib.</i>
Nierenstein	71	cyprii	340	piccus	159
Nigrica	150	ferri	139, 329, 330	vilior	160
Nihil fossile	118	flava	329	vulgaris	161
Nitor	53	magnesiæ	295	Ophites	228, 239
Nitrum	62, 200, 201, 209, 256, 262, 263, 268.	niccoli	352	Orehti	101
basaltinum	123	nickeli	<i>ib.</i>	Ornitholithus	62, 385, 388
calcarium	260	nigra	113	ossium	388
cubicum	263	plumbi	364	plumarum	<i>ib.</i>
flammans	<i>ib.</i>	ponderosa	342	rostri	<i>ib.</i>
humosum	<i>ib.</i>	rubra	139	Orthoceratites	412
inane	202	sibii	300	Osteocolla	87
lapidosum	172, 200, 201	veneris	342	Osteolithus	387
viridis	344	wismuthi	315, 355	Ostracites	404
zinci	304	Oculi cancerorum	17	Paederota	161
muriaticum	209	Oculus cati	181	Pagurus	391
nativum	262, 263	mundi	159	lapideus	391
quadrangulare	263	Odor	56	Pallas. Praef.	
quartzosum	172	Olearius	390, 394	Palombino antico	107
semivolatile	263	Oleum		Parasitica	56
spatosum	94, 95, 97	montanum	277, 278	Patellaria	419
suillum	109	montis zibini	278	Pechblende	293
terra mineralifatum	263	Olivaeformis	55	Pechstein	159
truncatum	93	Olivin.	178	pectinata	55
Nobilia	36	Olivinus	61, 66, 178	Pectinites	403
Nose	105, 178, 180, 230, 234, 245	fibrosus	178	Pedionites	181
vitreus	<i>ib.</i>	spatosus	<i>ib.</i>	Peirefc.	248
Werneri	<i>ib.</i>	Werneri	<i>ib.</i>	Pelluciditas	53
Ollaris	70, 72	Oniscus		Penna pavonis	410
Oniscus		petrificatus	392	Perforata	54
Onyx	208	Peridiolithus	409	Petra	

3, 104	Petra	Pierre d'Egypte	186	P. crystallinum	372
53	<i>lucida</i>	<i>de la lune</i>	181	<i>crystallis hexae-</i>	
6, 159-	<i>Mosis</i>	<i>de Moeca</i>	208	<i>dris</i>	368
1, 181	Petracorius	Pietra d'Egitto	186, 232	<i>duplex</i>	370
160	Petrae. Praef.	<i>elastica</i>	108	<i>facie terrea</i>	366, 368
159	Petrificata	<i>frutifiosa</i>	246	<i>ferriferum</i>	373
160	Petrificatum	<i>nefritica</i>	232	<i>flavum</i>	368
161	<i>alterum pissifor-</i>	<i>talchina</i>	228	<i>fuliginosum</i>	369
<i>ib.</i>	<i>me</i>	Pingua	53	<i>hercynicum</i>	373
159	<i>cervi</i>	<i>Pini</i>	129, 180, 181, 441	<i>hexaedrum</i>	367
160	<i>hominis</i>	Pianites	410	<i>hyalinum</i>	<i>ib.</i>
161	<i>ignotum</i>	Piperites	104	<i>jaspideum</i>	369
28, 239	<i>infecti coleoptra-</i>	Pisa		<i>lapideum</i>	368
101	<i>ti</i>	<i>carolina</i>	103	<i>micaceum</i>	365
2, 385,	<i>radicis</i>	Pisces		<i>mineralisatum</i>	367,
388	<i>valvulum echini</i>	<i>petrificati</i>	389	<i>368, 371-</i>	374
388	<i>referens</i>	Piscis		<i>nativum</i>	364
<i>ib.</i>	Petroleum	<i>in lapide</i>	389	<i>nitri spatosi</i>	368
<i>ib.</i>	<i>induratum</i>	Pisolithus	61, 65, 103,	<i>nudum</i>	364
412	<i>tenax</i>	<i>carolinus</i>	104	<i>ochraceum</i>	<i>ib.</i>
87	Petrofalex		103	<i>rubrum</i>	367
387	<i>crystallinus</i>	Pix		<i>sabaudicum</i>	374
404	<i>diaphanus</i>	<i>montana</i>	279-281	<i>spati cubici</i>	366
	<i>jaspideus</i>	Plana	53	<i>spatosum</i>	366-368
	<i>opacus</i>	Plastica	52	<i>stibiatum</i>	373
161	<i>femipellucidus</i>	Platina	62, 291, 383	<i>terrestre</i>	366, 368
	Phacites	<i>del pinto</i>	383	<i>terreum</i>	364, 365
391	Phaloides	<i>Plinius</i>	161, 181, 215	<i>virens</i>	368
co 107	Phengites	Plumbago	284, 371	<i>vitreum</i>	366
56	Phlogista	Plumbi		<i>vitriolatum</i>	370
419	<i>62, 64, 275-</i>	<i>minera</i>	366	Plumosa	53
293	<i>290</i>	<i>ochra</i>	364	Pomum	
159	Phlogiston	Plumbum	62, 291,	<i>crystallinum</i>	91
55	<i>argillae mistum</i>		364-374	Ponderosac	61, 63, 65,
403	Phosphorescentia	<i>alvernium</i>	369	<i>79-84</i>	
181	Phosphorus	<i>arsenicale</i>	366	Pondus	54
248	Phytolithus	<i>arsenicatum</i>	370	Porcellana	134
53	<i>62, 385,</i>	<i>basalticum</i>	373	Porcellanjaspis	186
410	<i>431-440</i>	<i>caeruleum</i>	371	Porcellanites	414
54	<i>filicis</i>	<i>caesio-griseum</i>	372	Porfido	
409	<i>totalis</i>	<i>compactum</i>	<i>ib.</i>	<i>rosso</i>	235
	Phytotopolithus	<i>corneum</i>	370	<i>verde</i>	231
	Picrospatum	<i>cornubicum</i>	373	Pori	32

Gg 2

Porphy

Porphy	230	P. nitens	236	Priapolithus	101
hornartiger	234	nitidulus	233	Prisma	55
Porphyrites	236	nothus	234	<i>Proust</i>	130, 261, 264, 267, 333, 370
Porphyrius	62, 67, 227-238	ocellatus	233	Pseudoachates	184
acerofus	231	olivinus	<i>ib.</i>	Pseudoadamus	200
acicularis	228	pedicularis	232	Pseudoamethystus	129
aegyptiacus	232	piccus	234	Pseudoberyllus	204
alpinus	229	ponderosus	227	Pseudochrysolithus	204
amiantinus	236	radians	235	Pseudocrytallus	205
Angliae	231	rhaeticus	227	Pseudogalena	77, 306, 307, 381
antiquus	<i>ib.</i>	rochlizensis	235	Pseudogemina	203
arenarius	227	schistofus	234	Pseudohyacinthus	<i>ib.</i>
ashelstinus	229	scorlaceus	<i>ib.</i>	Pseudopalus	181
austriacus	230	scorlinus	237	Pseudombinus	203
bacillaris	233	spadiceus	231	Pseudosapphirus	204
baryticus	235	spataceus	235	Pseudosmaragdus	129, 204
basalticus	232	spatosus	232	Pseudotopazius	204
bicolor	229	spiculatus	229	<i>Psilander</i>	277
calcareus	<i>ib.</i>	spurius	228	Pulverulenta	53
chlorogranaticus	231	squamofus	232	Pumex	155
corneus	235	talcofus	227	cinerarius	144
corficanus	236	timitans	231	solidus	154
cotiarius	230	transilvanicus	<i>ib.</i>	vitreus	<i>ib.</i>
crystallinus	237	tricolor	235	vulcanius	155
decipiens	233	vulcanius	233	Punctagat	207
Delphinatus	231	Porphyrschiefer	235	Puteolana	61, 66, 143, 144
durissimus	235	Porta santa	107	arenacea	144
effervesceus	237	Porus		assimilis	143
ferrifer	229	aqueus	88, 100, 115	genuina	<i>ib.</i>
fuldensis	233	granaticus	97	Pyramis	54-56
genuinus	235	igneus	144, 155	Pyrites	286, 288
granaticus	230	arenarius	144	aquofus	333
granatinus	228	lapideus	154	colore rubescen-	
granatifer	237	prismaticus	145	te	333
granitoides	230	pulverulentus	89	crystallinus	289
helveticus	229	<i>Pott</i>	108, 307	cupri	347, 349
inaequalis	235	Poudingstone	245	embryo	124
lamellosus	232	Poun	259	ferreo-cupreus	349
metallifer	230	Pouzzolana	143	ferri	288
micaceus	228	Prafer	197	minera-	
micans	229	crystallifer	164		
nigerrimus	232	Prasius	197		
		Pregnites	164		

101	<i>P. mineralifatus</i>	288,	<i>Q. lamellosum</i>	195	<i>Retractoria</i>	57
55		349	<i>mobile</i>	196	<i>Reufs</i> (Chrn. Fr.)	172.
51, 264,	<i>nudus</i>	286, 336	<i>octaedricum</i>	199		186, 324
33, 370	<i>Pyromachus</i>	61, 66,	<i>opacum</i>	197	<i>Rhizolithus</i>	435
184		182, 183	<i>pingue</i>	198	<i>Rhomboidalia</i>	54
200	<i>cinereus</i>	182	<i>purum</i>	195, 197, 198	<i>Rhombus</i>	55
lus 129	<i>cretaceus</i>	<i>ib.</i>	<i>pyramidale</i>	199	<i>Richter</i>	268
204	<i>crystallinus</i>	183	<i>radiatum</i>	196	<i>Rigida</i>	52
thus 204	<i>femipellucidus</i>	<i>ib.</i>	<i>rude</i>	205	<i>Rindenstein</i>	88
is, 205	<i>striatus</i>	182	<i>rupestre</i>	197	<i>Ringaget</i>	237
77, 306,	Quadrum	251	<i>selectum</i>	195	<i>Rinman</i>	128, 162
107, 381	<i>albescens</i>	<i>ib.</i>	<i>solidum</i>	198	<i>Risigallum</i>	336
203	<i>Quarzkristalle</i>	132	<i>spongiosum</i>	195	<i>Ritter</i>	427, 430
hus <i>ib.</i>	<i>Quartzum</i>	61, 66, 194	<i>stillaticum</i>	197	<i>Roefehgewächs</i>	361
181		205	<i>tabulare</i>	199	<i>Roefler</i>	303
203	<i>album</i>	198	<i>tinctum</i>	198	<i>Rogenstein</i>	104
is 204	<i>aqueum</i>	<i>ib.</i>	<i>triedrum</i>	199	<i>Romé de l'Isle</i>	98
us 129,	<i>calce ferri missum</i>	330	<i>vagum</i>	196	<i>Rotacea</i>	56
204			Radiata	53	<i>Rosinus</i>	427
204	<i>cellulosum</i>	195	<i>Radius articulatus</i>	412	<i>Rothgülden</i>	362
277	<i>clavatum</i>	202	<i>Raepke</i>	70	<i>Rottenstone</i>	146
53	<i>coloratum</i>	198	<i>Ragstone</i>	48	<i>Rotundata</i>	54
155	<i>cotaceum</i>	196	<i>Kakjord</i>	112	<i>Rovato</i>	259
144	<i>cottatum</i>	195	<i>Kamofa</i>	54-56	<i>Rowley. rag.</i>	231
154	<i>crystallifatum</i>	202,	<i>Raspe</i>	350	<i>Rubicator</i>	187
<i>ib.</i>		203	<i>Rauchtopas</i>	203	<i>Rubicellus</i>	173
155	<i>cubicum</i>	199	<i>Raufehgelb</i>	336	<i>Rubinus</i>	170, 173
207	<i>cylindricum</i>	196	<i>Raufehgelbkies</i>	337	<i>Rubrica</i>	139
66, 143,	<i>diaphanum</i>	198	<i>Razamöwsky</i> (Com.		<i>Rumpf</i>	122, 201, 237,
144	<i>erosum</i>	194	<i>a)</i>	303, 374		282, 389, 391, 394,
144	<i>fibrosum</i>	<i>ib.</i>	<i>Reaumur</i>	386		406, 413.
143	<i>fissile</i>	195	<i>Redintegrata</i>	29	<i>Rupeltria</i>	56
<i>ib.</i>	<i>foraminulentum</i>	194	<i>Regulus</i>		<i>Ruprecht</i> (a)	298, 383
54-56	<i>foveolatum</i>	<i>ib.</i>	<i>antimonii</i>	299	<i>Rus</i>	285
86, 288	<i>fragile</i>	197	<i>Reiske</i>	390	Sabulum	191
333	<i>globulosum</i>	195	<i>Kene</i>		<i>Sage</i>	79, 164, 165, 248,
cen-	<i>granaticum</i>	176	<i>del Vesuvio</i>	144		266, 299, 369, 370
333	<i>granulatum</i>	196	<i>Reniformia</i>	54, 56	<i>Sal</i>	256-274
289	<i>hyabnum</i>	198	<i>Renovanz</i>	343, 348,	<i>aleali</i>	257
47, 349	<i>informe</i>	<i>ib.</i>		362	<i>alpinum</i>	265
124	<i>lacteum</i>	197	<i>Reticulata</i>	54, 56	<i>amarum</i>	264
us 349						
288						
ra-						

- S. ammoniacum 262
 caeduum 260
 calcarium 258
 commune 260, 262
 cretae 267
 culinare 260
 digestivum Sylvi 261
 fontanum 260
 gemmae *ib.*
 Glauberi 264
 marinum 260
 neutrum 264-266
 perficum 257
 petrefactum 122
 purgans 264
 secretum Glau-
 beri 264
 sedativum 258
 Sale di creta 267
 sedativo 258
 Salia. Praef. 62, 64
 Salmiak 262
 Sassa 56
 Salzstein 260
 Sammerde 68
 Sandaliolithus 409
 Sandaracha 336
 Sapida 56
 Sapo 137
 Saponarius 47
 Sapparre 165
 Sapphirus 171
 Sardonyx 208
 Sardus 207
 Saturnites 371
 Saunders 259
 Saussure (de) Praef.
 216, 228, 229, 242
 le fils 165, 441
 Saxum 214-219, 222-
 225, 230, 231, 236,
 239, 242, 243, 245-
 247, 253.
- S. aethereum 246
 alpinum 223
 amnigenium 253
 angermannicum 215
 arenarium 249, 254
 arenoso - mica-
 ceum 222
 calcareum 104
 clangolum 223
 compositum 153,
 216, 218, 222-225,
 236, 239.
 conglutinatum 246
 connatum 239, 245
 colaceo - talcolum
 255.
 cotaceum 214, 218,
 252, 254, 255
 cotiarium 228
 decussatum 222
 fahlunense 252
 fatiscens 216
 fissile 222, 224
 fornacium 222
 frumentale 255
 fularium 214
 glandulosum 240,
 242
 granosum 223
 impalpabile 153, 223
 236, 243
 in aere deliques-
 cens 216
 marestrandense 222
 metalliferum 219,
 230
 micaceum 216, 223
 molinum 254
 montanum 215
 morense 214
 novaculare 224
 petrosium 244-247
 primigenium 239
 punctatum 223, 255
 radians 255
 roerosiense 222
 rubrum &c. 106
 schistofum 153, 325
 scorlinum 223
 serpentinum 227
 spatofum 214
 Stenonis 254
 talcolum 222
 undulatum 254
 viridi - caerulef-
 cens 216
 Scabra 53
 Seeletonalces 387
 Seeliti 102
 Scepterkristall 203
 Scheele. Praef. 284,
 293, 310
 Scheelium 294
 ochraceum 294
 Scheffer 383
 Scherbencobolt 335
 Scheuchzer (J.) 106,
 148, 201, 389, 391,
 406, 412, 427, 430
 Schenbzer (J. J.) 388,
 389, 391, 431
 Schistolithus 61
 Schistopatum 65, 98
 fissile 98
 Schistofa 53
 Schistus 105
 aluminaris 269
 bituminosus 149
 caeruleus 148
 calcarius 105, 108
 carbonarius 149
 cinereus 153
 communis 149
 compactissimus *ib.*
 diverso colore *ib.*
 durus 148
 effervescens

255	S. effervescens	108	180, 236, 260, 315,	S. genuinus	71
255	florentinus	107	332, 389, 390, 392,	nephriticus	ib.
222	fusco-cinereus	109	394, 412, 413, 435	Serriere (de la)	116
106	fuscus	ib.	Schreiber 303, 316	Sevum	281
325	margaceus	115	Schrißelstein 124	minerale	282
223	mollis friabilis	150	Schroeter 228	Silex 159, 181-187	
227	— niger	ib.	Schütz 135	cinereus	182
214	niger	147, 149	Schulze 230, 431	communis	ib.
254	— durus	147	Schwefelstein 251	concretus	245
222	— rudis	148	Scilla 396	corneus	182
254	— friabilis	150	Scintillantia 57	cretaceus	ib.
	— pinguis	149	Scopoli 94, 99, 181,	igniarius	183
	— polituram		268, 307, 383	margaceus	186
216	quodam-		Scoriae	marmoreus	182, 184
53	modo ad-		pulverulentae 144	opacus	182
387	mittens	147	Scoria	polyzonias	184
102	purpurascens	148	leggiere 155	pyromachus	183
203	rhombus	159	Scorlites 173	rupestris	187, 189,
284,	scriptura atra	150	Scorlus 61, 66, 167-		237
310	— cinerea	148	169	schistofus	189
294	solidus crassus	149	electricus 168	semipellucidus	183
294	— durus	148	genuinus	vagus	182, 186, 206-
383	subtilior niger	ib.	granatinus 167		208
335	tabularis	147	tabularis	virescens	184
106,	terrestris	149	veluvianus 442	Siliceae 61, 63, 66,	
391,	viridis	115	vitreus 167	170-212	
7, 430	Schneidestein	225	Scriptura 56	Sinter	88
388,	Schnecker	130	Sedativspat 132	Smaragdmutter	197
431	Schoerl		Segregata 53	Smaragdus	175
61	aquamarinfaerbi-		Seifenstein 70	caeruleo-viridif-	
55, 98	ger	165	Selb 359	cens	173
98	blauer	ib.	Selenites 122, 123	gemma	175
53	gelblichter hya-		Seleniticae 39	Smechtis 69-72, 136	
105	cinthfaerbiger	442	Selliformia 56	crystallifatus	151
269	grüner	178	Semimetalla 25, 32, 33,	subtilis	114, 136
149	rother	443	35-37, 40, 49	Smitis	61, 66, 187
148	topasfaerbiger		Semivolatilia 57	Solenites	399
5, 108	fechsteitiger	442	Seriata 54-56	Solidus	56
149	violetter	167	Serpentinstein 71, 228	Solitaria	55, 56
153	weisser	173	Serpentinus 61, 65,	Solubilia	57
149	Schoerlit	ib.	71, 72	Solventia	58
ib.	Schreber (a)	87, 92,	crystallinus 72	Sonora	56
ib.		103, 118, 133, 136,	fissilis	Sonus	ib.
148					

Somnus	175	S. octodecaëdrum	95	Squamosa	53
Sory	273	opacum	89	Ställsten	222
Spada	387	orbiculatum	94	Stalactites	65, 87, 88, 99, 103, 124
Sparta	55	pellucidum	90	fungiformis	101
Sparum	61, 65, 89-98	pentaëdrum	96	globulosus	103
adamantinum	213	pentagonum	<i>ib.</i>	gypseus	119, 124
alcalinum	90, 93	plumbiferum	366	quartzosus	197
arenarium	90	ponderosum	80-83	ramulosus	99
bononiense	80	prismaticum	93, 94	solidus	102
botryoides	91	pyramidale	96	spatosus	100
bracteatum	<i>ib.</i>	reniforme	91	stilitatus	101
calcareum	89, 92, 96	rhombicum	92, 93	stiriacus	99
campestre	179	rhomboidale	89, 90	Stalagmites	100, 101
cellulosum	91	schistaceum	98	Stangenschöerl	168
chrysolithinum	98	scintillans	179, 180, 298	weisser	173
columnnare	123	sexangulare	93, 95, 96	Stangenspat	82
compactum	90	siliceum	179	Stanni	
confusum	<i>ib.</i>	solidum	127	minerae	312, 313
condatum	95	solubile	89, 90	Stannum	62, 291, 310- 313
crystallifatum	91-97	speculare	90	amorphum	310, 312
cubicum	92	stalaëticum	91	aureum	311
dodecaëdricum	94	tetraëdrum	93	crystallinum	313
druseum	91	tinctum	90	crystallifatum	168, 176
durum	179	triëdrum	93	granulatum	312
ferriferum	329	trigonum	97	ligneum	311
fixum	178	undatum	98	mineralifatum	311, 312
frictione focti- dum	109	Specularia	54	nativum	310
fruticulosum	91	Specularis	121	nudum	<i>ib.</i>
fugax	89	Spektein	70	polyedrum	176
globosum	91	Spener	388	pyriticosum	311
granaticum	97	Sphaerica	54	spati	80, 311
gypseum	119, 121,	Sphaeroidea	<i>ib.</i>	spatosum	294, 311
hyalinum	90	Spica frumenti me- tallaris	439	Steatites	69-72
inane	91	Spielmann	370	Stein	
informe	90, 98, 121, 179	Spinellus	173	beugfamer	248
lamellosum	98	Spongiosa	54	thumer	167
lenticulare	97	Spuma		Steinmark	
lucens	128	lupi	294	phosphoresciren- des	135
magnesium	117	maris	68	Stele-	
molle	100	Spumescencia	57		
objecta duplicans	90				

Stele
Stell
T
Stell
Sten
Steri
ni
Steri
Stibi
Stibi
oc
Stibi
ar
ar
er
Al
m
m
n
n
p
r
ft
v
Stie
Stip
Stie
Stir
n
Stol
Sto
Sto
Sto
Sto
Sto
Sto
Sto
Sto
Sub

53	Stelechites	87	Suber	74	T. cosmeticum	69
222	Stellaris	61, 65, 110	montanum	<i>ib.</i>	cubicum	321
7, 88,	Transilvaniae	110	Succinum	62, 275,	fullonum	68
3, 124	Stellata	53-56		282, 283	lamellare	158, 225
101	Stenkol	281	durius	283	luteum	158
103	Sterile	306, 307	electricum	282	medicinale	69
9, 124	nigrum	306	<i>Suckow</i>	375	membranaceum	225
197	Sternachat	237	Suillus	61, 65, 108, 109	molliusculum	69,
99	Stibigo	300	crystallinus	109		157
102	Stibii		lamellosus	<i>ib.</i>	officinarum	69
100	ochra	300	marmoreus	108	porcellanum	68
101	Stibium	62, 291, 299-	schittosus	109	radiatum	69
99		303	Sulphur	62, 275, 286-	rubrum	139
3, 101	argentiferum	302		290	schittosum	71
168	arsenicale	299	ferro mineralifa-		squamosum	68
173	crystallinum	302	tum	288, 289, 333	subfissile	139
82	fibrosum	300, 301	ferro mixtum	288,	subfriabile	135
	mineralifatum	299-		289	terreum	86
5, 313		301	figuratum	288	viridens	135
3, 310-	muriaticum	302	hepaticum	287	Talkschiefer	71
313	nativum	299	marie saturatum	289	Tarras	145
9, 312	nudum	<i>ib.</i>	nativum	286, 287	Tartarus	
311	phosphoratum	302	nudum	<i>ib.</i>	vitriolatus	264
313	rubrum	299, 300	terreum	287	Tellinites	399
168,	striatum	301	thermarum	286	Tenacia	52, 53
176	vulgare	<i>ib.</i>	vivum	<i>ib.</i>	Tenuia	53
312	Stiernflag	76	vulcanium	<i>ib.</i>	Tepida	<i>ib.</i>
311	Stiptica	56	vulgare	287	Terebratulites	408
311,	Stiria	100	Sulphurea	56	Terra	
312	Stirium	99, 119	Superficies	53	aluminis	133
310	marmoreum	99	Swab. Praef.	270, 316	australis	63
<i>ib.</i>	Stobaeus	406	Swedenborg	387	calcaria	108, 125,
176	Storr. Praef.	71, 188,	Syenites	215		266, 329, 342, 364,
311		220, 225, 227, 235,				365.
3, 311		265.	Tabulare	54-56	coloniensis	17
311	Stourz	324	Taelgsten	106	fitularia	135
9-72	Strahlshoerl	76	Talca	50	fullonia	136
	Striata	53	Talcofae	61, 63, 65,	fullonum	<i>ib.</i>
248	Strontianites	64		68-78	gypsea	344
167	Stuckeley	389	Talcum	61-65, 68-71,	lateritia	137
	Stütz	165		74, 76 77, 225	lemnia	136, 137
	Subdulcia	56	brianzonicum	69	lusitanica odora-	
135					ta	139
			Gg 5		mlra-	

T. miraculosa Saxo-	Topfstein	70	T. marinus	413
niac	Tophus	61, 65, 87-89,	Tufa	144
palaeftina		102, 115, 332	Tungften	293
plumbea	alter	99	Turbinites	417
ponderosa	argillaceus	87, 115	Turwis	386
falita	communis	87	Turcofa	ib.
porcellana	incrustans	88	Turfa	62, 275-277
	lebetum	ib.	cespitosa	276
pouzzolana	margaceus	87	ericetorum	ib.
puteolana	testaceus	89	foliata	ib.
silicea	thermalis	88	maritima	ib.
tripolitana	Tubalcaini	332	muscosa	ib.
umbria	turbinatus	101	palustris	ib.
verde	Tourmalin	168	picea	277
veronenfis	Transubstantiata	29	solida	ib.
Terrac. Praef.	Trapezium	448	Turmalinus	168
	Trapezoidea	54	Typolithus	
adamantinae	Trapezium	152	vegetabilis	431
	Trapp	ib.		
aggregatae	hornartiger	234	<i>Übelacker</i>	88
	<i>Trebra</i> (a) Praef.	135,	Umbra	142
argillaceae		228, 253	Uncinulata	53
	Tremolites	61, 65, 110	Undulata	ib.
calcariae	Hoepfneri	110	Uranites	
ponderosae	<i>Triewald</i>	281	ochraceus	292
	Trillingskriftall	203	spatosus	ib.
siliceae	Trip	168	fulphuratus	293
	Tripela	140	Uranium	62, 291-293
talcofae	cariosa	146	ochraceum	292
	solida	140	fulphuratum	ib.
Terrea	Tripolitana	ib.	Uterus	
Teffera	Tritura	56	crystallinus	207
Textura	Trochilites	416	Uvaeformia	55, 56
<i>Theophrastus</i>	Trümmerachat	237		
Tigerftein	Truncata	55	Vaga	56
Tilly	Tuberosa	54	<i>Vandelli</i>	88, 154, 286
Tincal	Tubipora	40	Variabilia	57
Toadstone	Tubiporites	421	Vegetabile	
Todtes Liegendes	Tubiporus	ib.	lithanthrace im-	
Topasfels	Tubulites	413, 420	praegnatum	280
Topazius	Tubulosa	54	<i>Veltheim</i>	
chrysolithus	Tubulus concame-			
flave rubens	ratus	413		

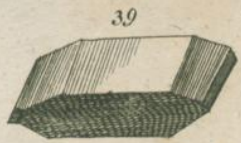
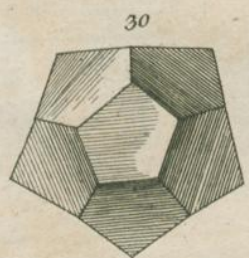
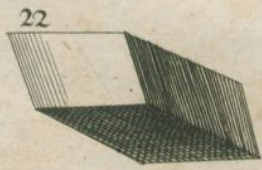
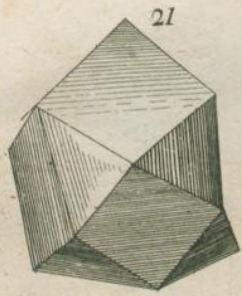
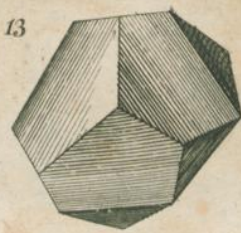
413	<i>Vetheim</i> (a) Praef.	V. zinci	271	342, 344, 347, 349,
144	41-43, 145, 359	zineo-ferreum	272	352-358, 360, 362-
293	Verdello 107	Vitrum		368, 371-374, 376,
417	Vermiculites 420	fossile	154	386, 388, 395, 431,
386	Vesiculosa 54	moscoviticum	156	435, 439.
<i>ib.</i>	Vestungsachat 237	ruslicum	<i>ib.</i>	Wasseropal 181
75-277	Vetrificazioni 154, 155	vulcanium	154	Wasserstein 88
276	compacte 154	<i>Vogel</i> . Praef. 39, 40,		<i>Watson</i> 383
<i>ib.</i>	filamentose 155	69, 71, 72, 74, 75,		<i>Watt</i> 79
<i>ib.</i>	porose 154	80, 87, 108, 118-		<i>Wedgemood</i> 63, 296
<i>ib.</i>	<i>Vincent de S. Vil-</i>	121, 129, 134, 137,		Weiserz 345
<i>ib.</i>	<i>lars</i> 116	139-141, 145, 163,		Weisgülden 348, 363,
<i>ib.</i>	Violaceus 17	170, 182, 186, 204,		373
277	Viride montanum 344	211, 245-280, 282,		Weisgültig Erz 349
<i>ib.</i>	Vismuthum 354	294, 300-307, 312,		<i>Wolfeb</i> 201
168	Vitrescentia 57	315, 322, 329, 335,		Weltauge 159
	Vitriolum 62, 256,	342, 344, 353, 361,		<i>Werner</i> . Praef. 50, 51,
	270-274	390, 391, 406, 408,		98, 129, 130, 137,
431	album 271	411, 412, 428.		164, 178, 183, 196,
	atramentarium 273	<i>Voigt</i> . Praef. 178, 180,		206, 223-225, 232,
88	caeruleum 271	190, 223, 224, 230,		234, 240, 292, 349,
142	cupratum <i>ib.</i>	234, 247.		359
53	cupri <i>ib.</i>	Volatilia 57		<i>Westrumb</i> 132, 191,
<i>ib.</i>	cupro-zineum <i>ib.</i>	<i>Volkman</i> 397, 426,		255, 444
	cyprium <i>ib.</i>	427, 433		<i>Widenmann</i> . Praef.
	ferratum 272			232, 285
292	ferri <i>ib.</i>	<i>W</i> acca 152, 339		<i>Wiegleb</i> 68, 187, 190
<i>ib.</i>	her-naphroditum 271	Wad 296		Wismuthi
293	lapidi immixtum 273	<i>Wagner</i> 397, 427		ochra 315
11-293	magnesit 270	<i>Walch</i> 388, 391, 396		Wismuthum 62, 291,
292	martis 272	<i>Wallerius</i> . Praef. 32,		354-356
<i>ib.</i>	mineralisatum 273	33, 69-75, 81, 86-		calciforme 355
	mixtum 271	109, 111-116, 118-		commune <i>ib.</i>
207	nativum 271, 272	122, 125-129, 134-		iners <i>ib.</i>
55, 56	niccoli 271	158, 161, 165, 168,		martiale <i>ib.</i>
	rude 273	170-176, 179-187,		mineralisatum 355,
	schilfi <i>ib.</i>	189, 191-193, 195-		356
56	terreum <i>ib.</i>	198, 200-208, 210,		nativum 354
4, 286	tripulum 272	214, 225, 231, 232,		nudum <i>ib.</i>
57	turfae 274	236, 237, 240, 242,		ochraceum 355
	veneris 271	244-255, 257-273,		terrestre <i>ib.</i>
m-	viride 272	276, 282-302, 304-		<i>Witbering</i> 79, 231
280				<i>Witherites</i> 79
"				<i>Wolffart</i>

<i>Wolffart</i> 201, 389, 390, 408, 411, 426, 439,	Zeolites 126, 163, 168	fusco inquinans 284
<i>Wolfram</i> 294	Zeolithus 61, 66, 162- 166	lamellis decussa- tis 308
<i>Wolframum</i> 62, 291, 293, 294	argenteus 166	lameiolo-imbri- catum <i>ib.</i>
album 293	bohemicus <i>ib.</i>	micaceum 307
<i>Woltersdorf. Praef.</i>	capillaris 164	mineralifatum 305
34, 69-72, 87, 93, 104, 106, 111, 119, 120, 136, 137, 139, 140, 147, 148, 150, 176, 182, 184, 188, 203, 207, 237, 255, 257-264, 267, 271- 273, 277 280, 283, 288, 300, 306, 312, 322-330, 336, 337, 342, 344, 346, 347, 353, 356, 360, 362, 363, 372, 373, 375, 392, 394, 406, 408, 411, 413, 426, 427, 430, 438.	clavatus 163	ochraceum 304
Wood-tin 311	columnaris 165	pulverulentum <i>ib.</i>
<i>Wormius</i> 72, 80, 122, 201, 390, 397, 406, 408, 412, 413.	combustus 166	rapax 307
<i>Woulff</i> 366, 375	conglomeratus <i>ib.</i>	semitessellatum <i>ib.</i>
<i>Wulffen</i> (a) Praef. 368	cubicus 163	siliceum 305
<i>Xylostea rostrorum</i>	farinaceus 162	spatolum <i>ib.</i>
avium 388	fibrosus 163	stibiatum 308
<i>Zanichelli</i> 391	lamellosus 162	subterreum 306
<i>Zechstein</i> 230	prismaticus 163	fulphuratum 307
	quartzosus 166	Swabii <i>ib.</i>
	radiatus 162	terrestre 306
	scintillans 164	vitreum 305
	stillaticus 163	Zingiberites 101
	tabularis <i>ib.</i>	Zinnober 376
	varius 166	Zinnpat 311
	viridis 164	Zoolithus 62, 385-387
	Zeylanites 442	bovis 387
	Zielona 261	cervi <i>ib.</i>
	<i>Zimmermann</i> (E. W.) 262	cornu cervi <i>ib.</i>
	Zinci	dentis 386
	minerae 304-307	hominis <i>ib.</i>
	ochra 304	rosmari 387
	Zincum 291, 304-309	simiac <i>ib.</i>
	argillolum 306	foricis <i>ib.</i>
	calciforme 304, 306	Zwillingskristall 203
	canum 307	Zwitter 312
	crystallinum 305, 308	
	crystallifatum 305	

F I N I S.

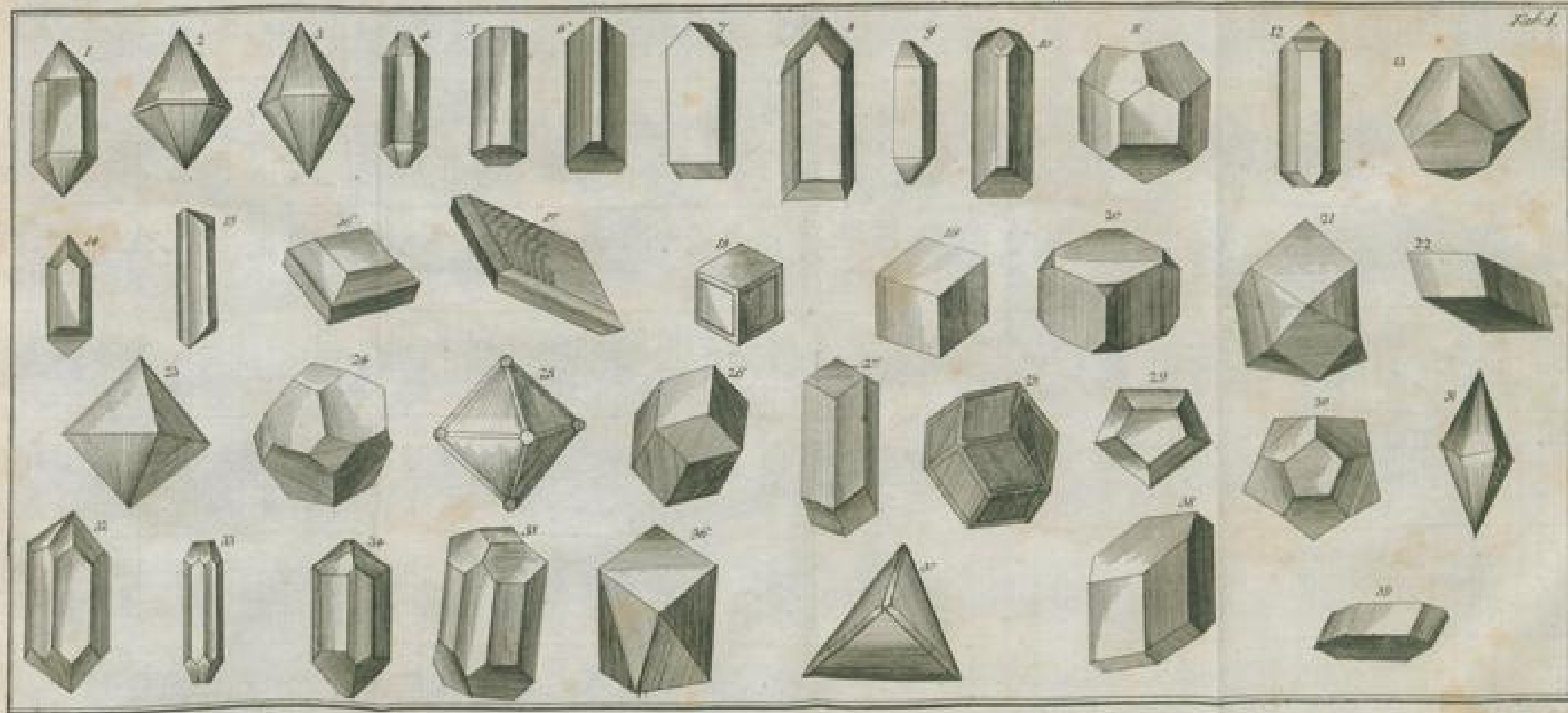

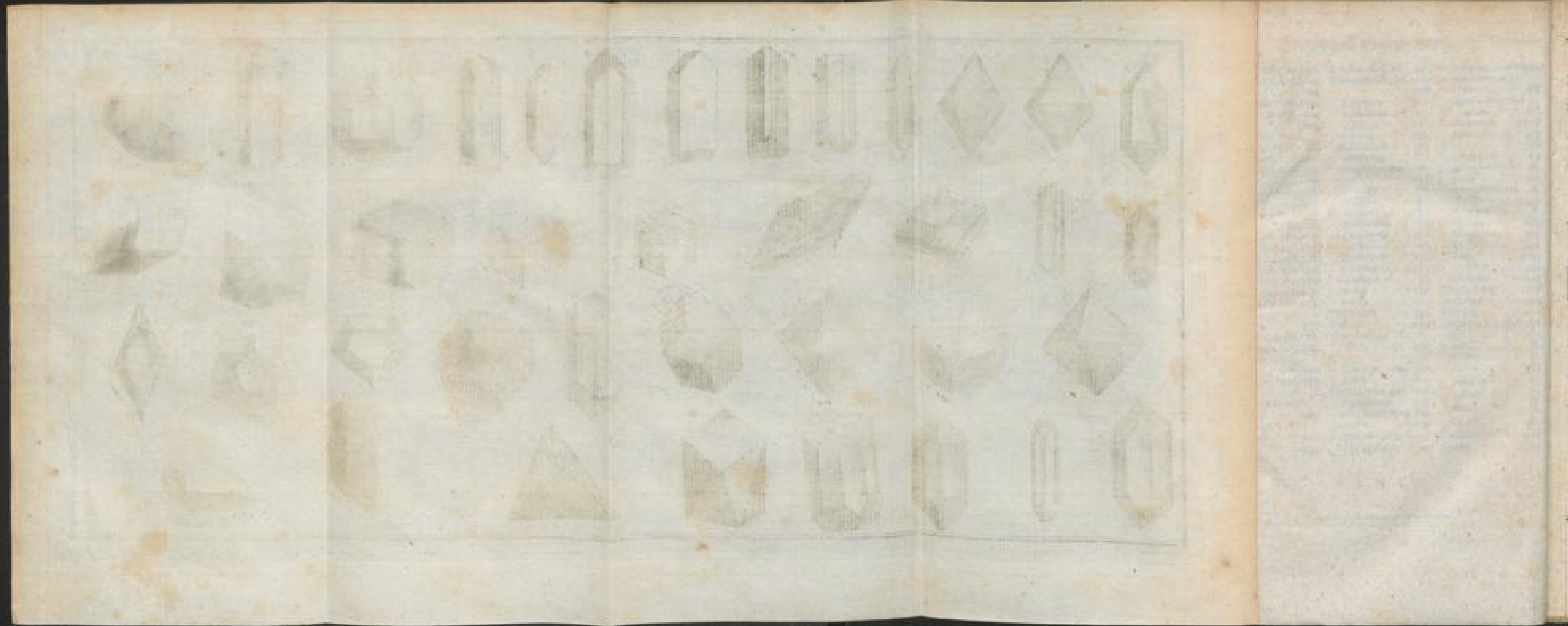
ss 284
fa-
308
ori-
ib.
307
305
307
304
ib.
307
ib.
305
ib.
308
306
307
ib.
306
305
101
376
311
5-387
387
ib.
ib.
386
ib.
387
ib.
ib.
203
312

84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

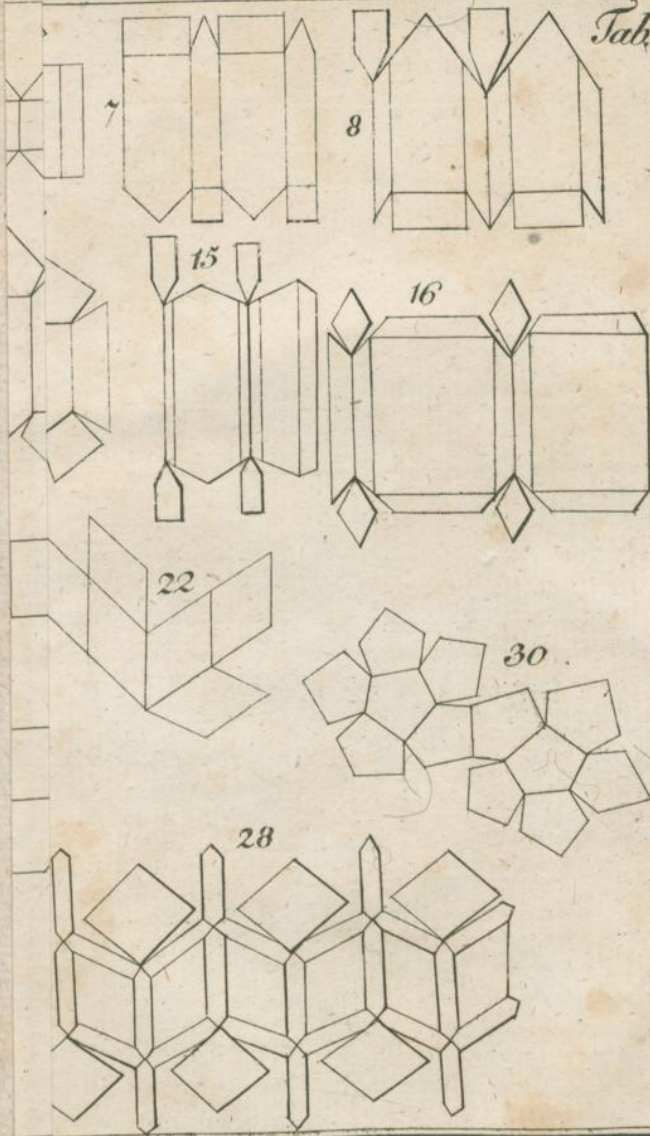

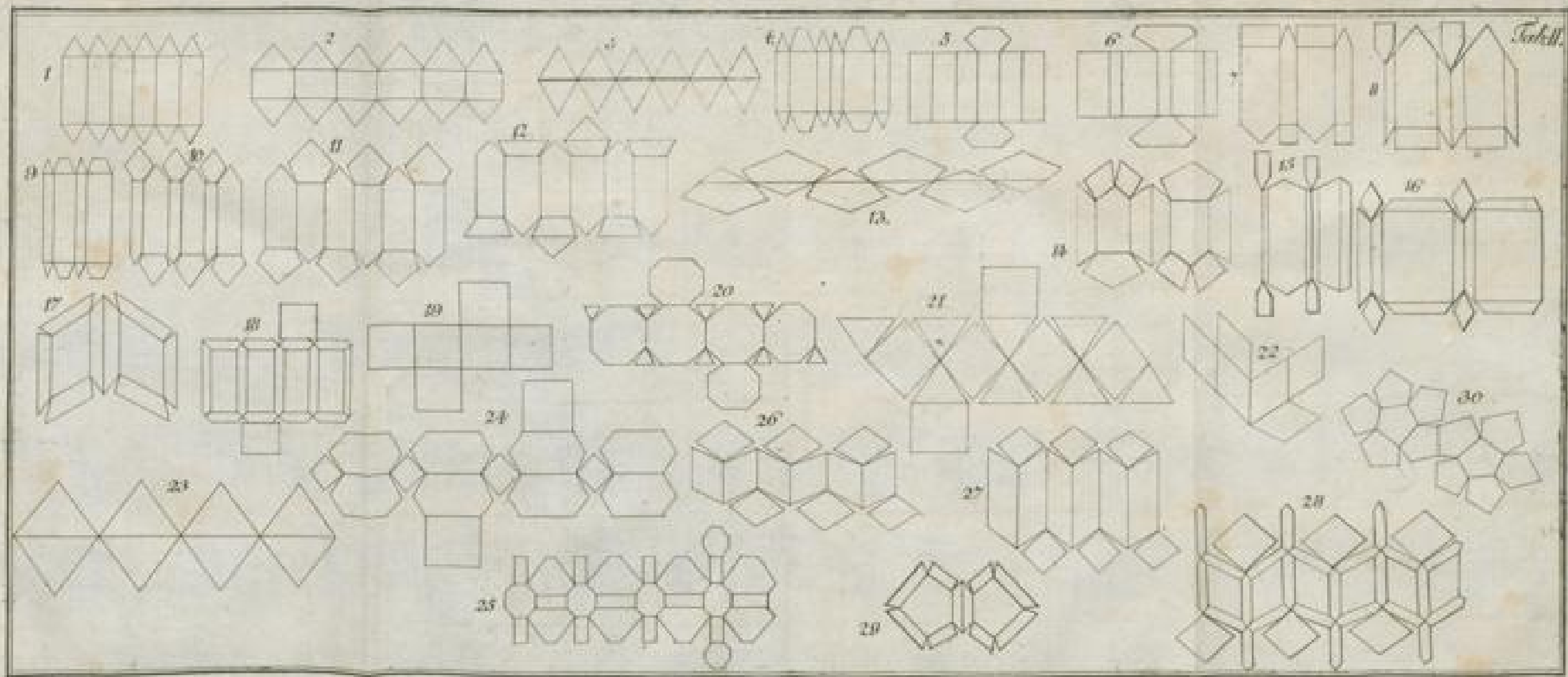

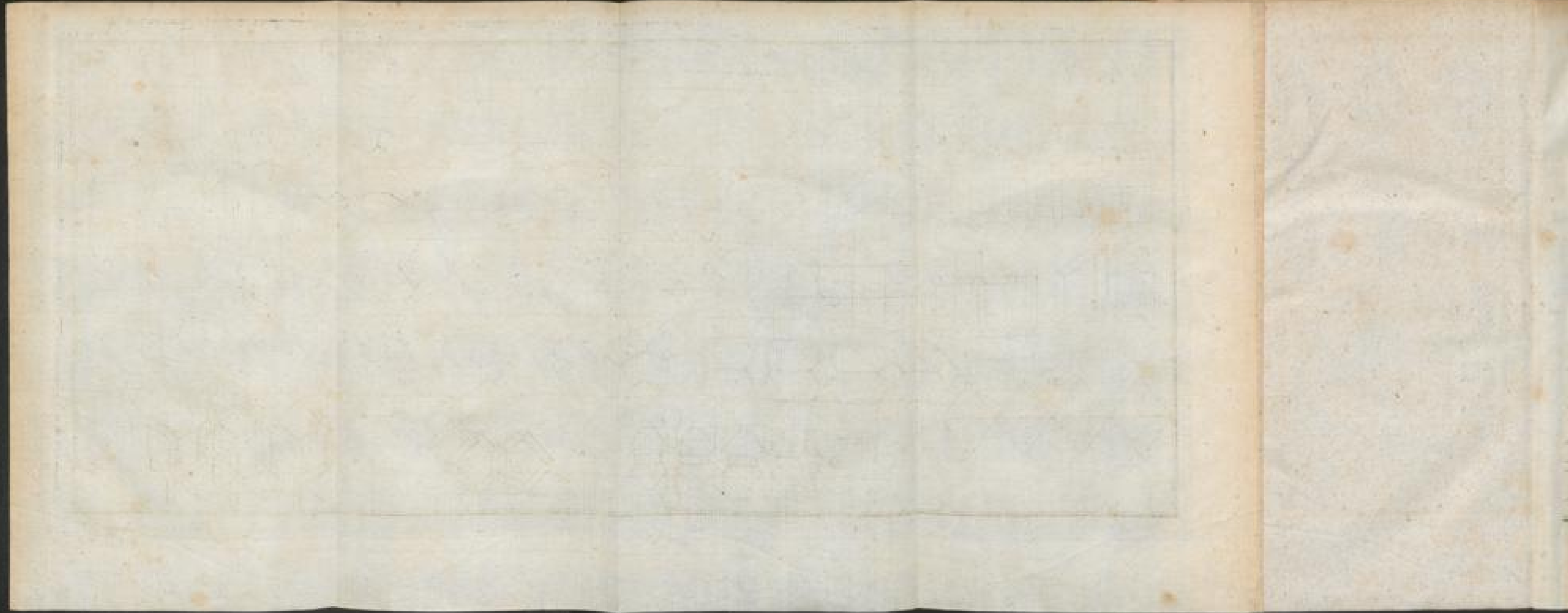
Tab. II.

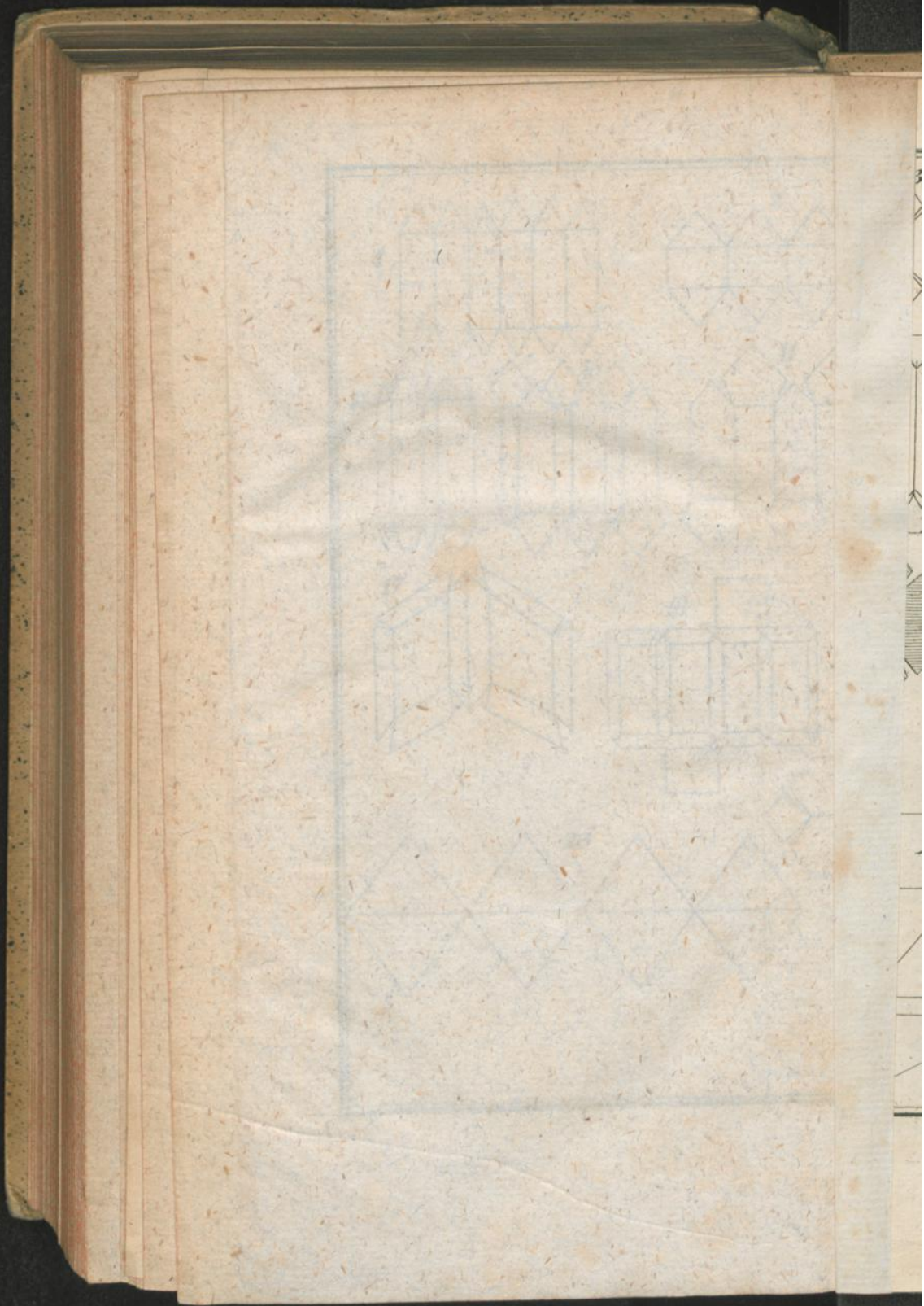

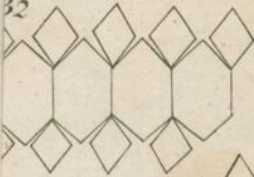

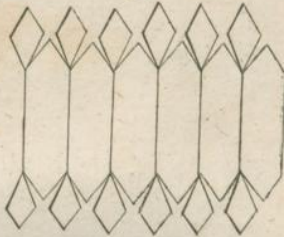

32

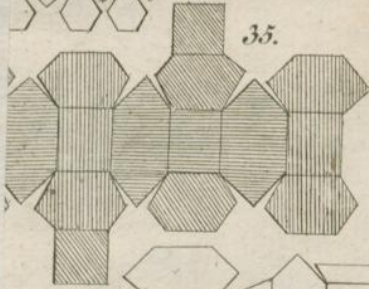
39.

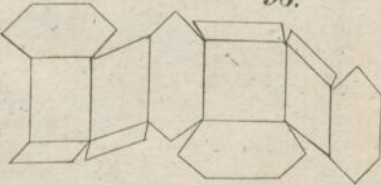
33.

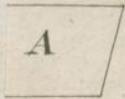
35.

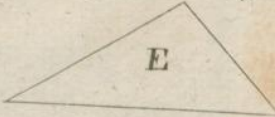
38.

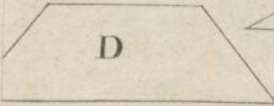
A

E

D

C

